

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

1847
S. 1
1847

HANDLINGAR

RÖRANDE

SVERIGES HISTORIA.

Första Serien.

Konung Gustaf den Förstes Registratur.

III.

1526.

GÖTEBORGS
STADSBIBLIOTEK

H. VAN DER KAM

THE HISTORY OF

THE HISTORY OF THE

THE HISTORY OF THE

THE HISTORY OF THE

THE HISTORY OF THE

THE HISTORY OF THE

THE HISTORY OF THE

HANDLINGAR

RÖRANDE

SVERIGES HISTORIA.

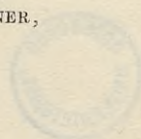
MED UNDERSTÖD AF STATSMEDEL I TRYCK UTGIFNA

AF KONGL. RIKS-ARCHIVET.

Första serien.

STOCKHOLM, 1865.

P. A. NORSTEDT & SÖNER,
Kongl. Boktryckare.

H. WANDERER

STÄMME DER FÜRSTEN
STÄMME DER FÜRSTEN

UND VERZEICHNIS DER STÄMME UND TRUCK LISTEN
AN DER UNIVERSITÄT

VERLAG

KONUNG

GUSTAF DEN FÖRSTES

REGISTRATUR.

III.

1 5 2 6.

STOCKHOLM, 1865.
P. A. NORSTEDT & SÖNER,
Kongl. Boktryckare.

FÖRORD.

Tredje delen i den serie af Handlingar rörande Sveriges Historia, hvilken omfattar Konung Gustaf I:s registratur, utgår härmed i tryck till forskarens tjänst, bearbetad med begagnande af samma källor, som vid utgifvandet af de två föregående delarne, och om hvilka närmare redogörelse förekommer i förordet till första delen. Äfven nu har utgifvandet blifvit ombesörjdt af Förste Amanuensen i Riksarchivet, Magister V. G. Granlund, som dervid äfvensom vid registrets utarbetande nedlagt välkänd omsorg och nit. De uti registret inom parenteser meddelade historiska och andra upplysningar i denna, likasom i de föregående två delarne, grunda sig dels på uppgifter, samlade ur tryckta arbeten, dels på registerförfattarens egna forskningar, dels ock på benäget meddelade upplysningar af enskilda samlare och vänner af vår äldre historia. Stockholm i December 1865.

J. J. NORDSTRÖM,
Riksarchivarie.

1526.

Wadstena den 1 Januarii.

Till innebyggarna i Sala, Kumla, Kila, Möklinta och Fernebo socknar i Westmanland om uppsökande af grufvor.

Riks-Registr. B, fol. 82.

Tiill Szala kwmbla kyla möclættha och Ferneboo
Sockner vt Sequitur

Vij Götzstaff etc Kære wenner wij tacke eder alle etc
Szaa kære wenner ær oss tiilkenne giffuith Athij gerne
wille legghe edher all win om ath szökia och forærbethe
alle stædis hooss edher ephther silffbergh och annen malm-
bergh ther wij j och menighe riichit kwnne haffue nyttho
gangn och bestondt wtaff, Huar j icke fructhade om nogher
aff edher saadantt fwnne athij schulle thet inthit bliffua
aathniwthandis wthan ther j fraa trengdhe wordhe aff oss
eller noghrom andhrom nær bergith wordhe aapenbarth
och komme tiil gongx Szaa giffue wij edher dandemen
alle tiilkenne Att huar j annars wille edher winlegghie
epther saadane malmbergh sökie och nogot fynnes kwnne
ther then menigheman baadhe j och wij kwnne haffue
bestondt wtaff schule j inthit twiffle ath j iw edher for-
deell haffua niwtha och beholle schule ephther all skel
och redelighet Dog saa athuj Cronones deel som j icke
forwndhra kwnne haffue wile szom gammalth och fornth
warit haffuer Forhopensdis athij dandemen legghe edher
ther all win om huar j ther tiilfelle tiil wethe ath nogher
godh malmbergh fynnes motthe ther wij alle motthe haffue
trösth aff Jnthit twifflandis ath j huadt motthe wij ther

wthinnan kwnna giöre eder bestondt och wethe edert bestha giöre wij altiid gerne etc wtaff wasthena nyaars dagh Aar etc mdxxvj.

Wadstena den 2 Januarii.

Konungen skrifver till Arved Westgöte, att han borde noga tillse att icke Severin Norby gör något infall i landet, samt sänder honom ett förslag till svarsskrivelse på ett bref ifrån S. Norby.

Riks-Registr. B, fol. 82 v. — Förnt tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1576, men felaktigt.

Tiill Aruedt wesgöthe

Vij haffua forstaath ath Söffuerin norby haffuer sikh monghe onyttug oordh lathit wnfalla therföre wij ey kwnna setthia noghra sthore thro eller lithe tiil honum besynnerlighe att han sikh dagliga mere och mere forsterker therföre giörs icke behoff ath thu tiigh nw giffuer hiit tiil oss paa thenne tiidh wthan ath thu bliffuer ther thiil stedis j then landzendhen oc haffuer granligha tiilsyn ath ther icke skeer noghen forraskningh in paa landit Haffua wij och forstaath wtaff thin och iemwel wtaff for:de her Söffuerin norbys breff at han icke ær tiil synnes ath fly oss woor skoth ighen för then recess schyldt som konung Frederick och danmarkis riikitz raadt honum haffua forsegelth Ath alle szaker som han oc hans folk haffua giorth och tiiltagit her tiil dagx schal ware them aldellis tiilgiffuith kwnne wij dog icke thro ath the giort haffua j then agth athuj icke schulle komma tiil then deell oss medh retthe tiilhörer besynnerlighe för then schyldt athuj haffua faath konungh Frederiikx scriffuilsze ther om lydandis at han haffuer scriffuit her electo tiil lwndhen och her Söffuerin norby tiil ath the oss ther paa icke schulle giöre nogit forhinder nær wij ephther

szamme worth skytt oc kartoghe worth budt wordhe forskickendis therföre maa thu swara honum paa szamme breff som thenne innelycthe Copie inneholler wylie wij och ath thu lather komma all then deell som thu kanth wtaff thet skiip som ther bleff j swndit oc lath thet alt bescriffua baadhe thet minsthe meedh thet mestha giffuandis oss ther om med thet aldra första tiilkenne Wij haffue och besporth ath fornde her Söffuerin haffuer giorth noghen tiiltasningh paa wore wndhersaather huilkit oss icke wel stodhe tiil ath lidha huar wij ther om reth wore wnderuisthe therföre wile wij ath thu ther om och all andher ærendhe wille bespania huad ther om ær j sanninghen eller ey oc ath thu oss thet medh thet förstha wille giffua tiil kenne etc Wtaff Wasthena then tisdaghen nesth epther nyaarsdag Aar etc mdxxvj.

Arved Westgötes och Severin Norbys brevveling finnes bland bilagorna.

Wadstena den 2 Januarii.

Till fru Margaretha Wasa om Joghann Smäländing och förvaltningen af hennes gårdar.

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 84.

Tiil Fru margrethe

Brodherlig helssze och kärlich altiidh tiilforenna sendt meedh waar herre Kære systher wij formodhe ath tiigh wthan alth twiffuel wel fortengker Ath thu oss betroddhe ath szee tiil medh thine fogthar saa ath thet motthe gaa lika tiil j alle hande motthe Huilkit wij och saa giorth haffue och en ytthermere gerne giöre wildhe Och wore saa tiil synnes athuj hade agtedt anamadt the peninghar som the haffde wpborith och forytradh them tiigh och thin barn tiil besta och gangn j silff eller andre waror ther thin barn j framtidhen kwnna haffua gangn wtaff Saa haffue wij nw forstaath wtaff thetta innelycthe breff

som thu thenne breffuiszere ioghan smaaleningh haffuer tiilscriffuith at han inghen deel schulle andtuorda j fraa siigh ephther nogers scriffuile med mindre en tiidt signet schulle ware ther före Saa ære wij ther meed wel tiil friidtz oc szee thet gerne at han forstor szamme godtz och giör ther rede före Dogh ær worth raadt at huar thu icke wille bethro oss ther om athuj wilde wetha tith och thin barns bestha Ath tu ther tiil noghen annen godh mann wille forskicka som wisthe giöre ther noghen god redhe före nær barnen bliffue wpuexte wij kwnne wel tengkia ath ther thaa med tiidhen wiil ephtherspöryas oc sende wij nw szamme thin fogte tiil tiigh meed hanss rekenscap oc huess deel han paa thine wegna wpborit haffuer ther thu thaa sielff framdelis maa lagha thin stycker ephther som thu kanth formerkia ath tiig sielff oc thin barn j framtidhen magt paa ligghe etc wtaff wasthena then tiisdaghen nesth ephther nyaars dag Aar etc mdxxvj *).

Wadstena den 11 Januarii.

Om riksdagen i Wadstena.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 1.

Aar ephther gudz byrdt mdxxvj Toorsdaghen nesth ephther xiiij:de dagh iwla som war then xj:de daghen wthij Januarij moonadt paa szamme tiid herredaghen stooth wthij wasthena bliffue wthgiffne thenne ephther:ne befalninghar wtaff mesther Hans Scheell som paa then tiidh waar kæresthe nadugiste herres Högborne försthes Heer Götzstaffzs meedh gudz nadhe Suerigis och Götthes wthualdt konungh Canceler etc Oc waare thenne ephther:ne godhemen ther med for:ne waar nadugiste herre forsambladhe wtaff riikitzins raadt

*) Detta bref synes ej hafva blifvit afsändt, utan i stället ett annat, dat. Hvetlanda den 25 Jan. (se längre fram).

Doctor Jönss archielectus tiil wpsala
 Biscop hans j lincöpungh
 biscop pedher j westherars
 mesther mons Electus tiil Schara
 mesther monss Electus tiil Strengnes
 mesther lars archidiaconus j wpsala oc strengnes
 Heer Thure iönsson ridder och hoffmesthere
 lars siggheson marsk
 niels olson paa skoffteby
 knwth andersson
 Axel Andersson
 Hindriic erlandtson
 pedher erlandtson
 nielss clauesson
 pedher hansson
 toordh bondhe

Sjelfva riksdagsbeslutet finnes ej i registraturet. En berättelse om förhandlingarne lemnas af Tegel, G. I:s hist. 1: 112 o. f., som i utdrag är aftryckt af Stiernman, Riksd. o. Möt. Besl. 1: 37 o. f.

Wadstena den 11 Januarii.

Till Joghan Smäländing, fru Gunhild på Benhammar, abboten Jöns i Nydala kloster, Måns Johansson, hustru Anna på Hendelö, Trwells Skrifvare, Pedher Smidt och Trudt Andersson.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 1 v.

[Toorsdaghen nesth epther xiiij:de dagh iwla.....
 wasthena.....]

Jtem Joghan smalenningh Jth magth breff att han schulle widerkennes paa waar nadugiste herres wegna wiidh Thuna gaard och alle the gotz ther wnder liggien-dis ære

*) Endast här meddelade utdrag och förteckning finnes i registraturet.

Tiil Fru gunnildt paa benhammar Szom edher wel fortengker om the v gotz szom j nw en tiidh longh aff waar fadher j pantt hafft haffue för ij^e [200] mark pen-nighar ther j honum lentthe etc Szaa forsee wij oss ath szamme gotz siigh nw well sielffue j saa longh tiidh lööst haffua wiliandis athij ingelunda ephther thenne dag eder medh szamme gotz mere befatthe j noghen motthe ther maaj edher ephther rettha

Jtem Heer Jönss Abothe wthij Nydala closther ith forsuarelsze breff

Jtem monss Iohansson Hæredtz retthen öffuer alth nærike j forlæningh

Jtem Hustrv Anna paa Hendellöö bliffue giffne alle the dagx werke szom ghaa wtaff dagxbergx sogen

Jtem Trwells scriffuere vj Cronegotz j forlæningh benempdt Swijnswndt boosgaardhen j styrestada eth gotz j alma och ith j helga wthij huszeby sockn medh alle rentthe och rettigheth som the aarligha renttha plegha

Jtem pedher smidt ith quittensze saa at hans wpbyrdt och wthgiffth sigh wel offuer eens droghe baadhe skath och szachöre saa nær som pa xj szachöres oxar ther han framdelis före rekenscap giöre schal

Jtem Trudt andersson ith qwittensze saa at hanss wpbyrdt och wthgiffth baadhe j skatt och j szachöra bliffue sigh wel offuer eens dragne saa nær som viij oxsar them han en nw aff szachören inne medh sigh haffuer ther han framdelis schal giöre redhe och rekenscap före

Wadstena den 12 Januarii.

*Häradshöfdinge-fullmakt för Pedher Knutsson och försvarelse-
bref för Måns i Dagsberg. *)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 2.

Om Fredaghen [nesth ephther xiiij:de dagh iwla . . .
. wasthena]

Jtem pedher knwthson hæredtzretthen j forlåningh
wthij gulbohæredt

Jtem her monss j dagxbergh ith forsuarelsze breff

Wadstena den 12 Januarii.

*Konungen tackar innebyggarna i Småland och Westergötland
för deras välvilja och trohet; omtalar det nu pågående mötet
i Wadstena, sin tillämnade resa till Småland att der skifta
lag och rätt; uppmanar dem att bidraga till hans och hans
följes behof under resan, och att de bland dem som hade
oafgjorda rättegångar, måtte sig hos honom infinna; hvar-
jemte åt fridlöse lejd utlofvas.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 2.

[Om Fredaghen [nesth ephther xiiij:de dagh iwla]]

Tiil menigh Smaalandt

Vij Götzstaff etc Helsze edher etc Kære wenner wij
tacka edher dandemenn alle szammans wennligha och kär-
ligha för alles edhers weluilioghet hulscap throscap oc
manscap j oss altiid manligha och throligha beuiist haffuen
besynnerligha athij altiidh haffuen warith wore fogthar och
embitzmenn hörüge och lydughe paa waäre wegna och gerna
retthedt eder epter wore breff och scriffuilsze som hulle

*) Endast här återgifna förteckning förefinnas i registraturet.

throe dandemen Thet wij med edher altiindh gerna wile forschylla szaa lenghe wij leffue Szaa kære wenner giffue wij edher tiilkenne Athuj nw ære tiil möthe och szamtall medh worth elskelighe riichitz raadt her wthij wor köpstadt washena att handla och öffueruega eders och menighe riikitzins inbyggheres besta och bestondt Szom wij eder framdelis yttherligare wile giffua tiilkenne nær gudt fögier ath szama företagit möthe kan bliffua forslittidh Saa ephther wij her tiil dagx icke haffua hafft tiilfelle ath komma tiil edher j then landtzendhen sidhan wij ephther gudz forsyn komme tiil regimentthit Ære wij för then schyldt nw saa tiil synnes athuj nw medh ith tall folk agthe dragha nider j then landzendhe tiil ath skifftha lagh och reth j blandh the godhe menn szom theres szaker in paa theres hæredtztingh icke kwnna forslithe och flye huariom och enom fatighom och riichom szaa mykit szom lag oc ret inneholler Therföre bidhie wij edher dandemen alle athij wile lathe fynna edher weluilioghe tiil meedh gærdher oc huess annen deell oss och waare thienere och medhfölgiere tiil for:de ressze behoff giörs The[s]-likis ath the godhemenn som nogit haffua wthestondendis huar meedh en annen som icke kwnna forlikes in paa theres hæredtztingh szom for sagt ær ath the komma tiil stædis medh theres withner och widerparther them wij thaa gerna wile flye szaa mykit som suerigis bescriffne lag och reth inneholler thaa wij eder om alle szaker och ærende ytthermere kwnna wnderuisze // Ær och saa szacher ath nogre godhemenn för theres misgerninghar schuldt ære friidtlösze oc icke betrösthath ath giffua siig tiil rettha in före oss Haffue wij thaa befalet oss elskeligh waar embitzman germwndt swensson att han them maa oc schal giffua en frij och szæker leygdhe thet wij them obrotzligha wile holla saa at the ey betorffua ath fructhe athuj them j noghen motthe wile lathe them nogit öffuerfaldt skee wtaff oss eller noghen then oss tiilhörer Och

j huadt motthe wij kwnne wetha och rama alles eders gangn och menighe Suerigis inbyggiares bestha och bestondt saa lenghe waar halss warer ther wthinnan inthit twiffuel haffue thet gudt kenne then wij eder effuinnerlighe medh liiff och siel befalle etc

Tiil westhergöttlandt wiidh nesth for:ne synne vsque ad articulum; Ær och szaa szacher ath noger gode-men etc.

Dalkarlarnes bref till Småland och Helsingeland, i registratoret intaget näst efter förestående och försedt med öfverskriften "Om Lögherdaghen vt Sequitur", meddelas i bilagorna. Dateringen afser utan twifvel den dag konungen låtit afsända detsamma.

Wadstena den 14 Januarii.

Utdrag af skrifvelser till Peder Hård, Peder Jakobsson, Thure Trolle och Arved Östgöte.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 3 v.

Om Söndaghen [nest ephther Oct. Epiph.....
wasthena.....]

Jtem pedher hoordt ith stempninghebreff paa frw Ibbe paa Ekebergh Att hon szöker oc swarar honum tiil lagh och retthe wthij nesthe herremöthe szom her ephther beramedt wardher om nogre gotz som han haffuer henne tiiltala om

Jtem pedher iacobson ith magt breff att han motthe forhindra rosthera och quarsethia alth thet gotz han wpspörya kan szom peder kolis och claues pors tiilhörer, tiil rettha, eller oc them sielffue saa lenghe ath the for:ne peder iacobson haffua tiil rettha stonndit för the peninghar the honum j konungh Cristierns tiidh medt hanss fogthe aff twingadhe

Tiil Heer Thure throlle Athuj endelighe saa tiil synnes ære athuj agthe draghe tiidh nidh tiil wexiö meedh

*) Endast ofvanstående utdrag meddelas i registratoret.

ith tall folk för monghe hande szaker schuldt besynnerlighe ephther gærdhen ær alle stædz bestyrdt j werendt wiliandis och bidiendis atij wele leggie eder all win om ath then gærdh j werendt motthe redhelige wtkomma Teslikis athij wile haffua edher speyere altiid in wtij blegingh szom kwonna forfare huadt her Söffuerin norby haffuer j synneth eller hurw han later siig bemerkie etc

Tiil Aruedt ösgöthe wiidt szamma nest for:ne synne Och ath han bestyrer ith natthelege wthij Albohærede j helleridt oc huad ther bliffuer öffuer then gærdh ath thet maa komma tiil Wexsiö etc.

Wadstena den 15 Januarii.

Till Peder Hård, Påvel Kyles hustru Märtha, hustru Ilian, Nils Arvidsson, Joghann Haagensson, Engelbrecht Larsson i Helleryd, Staffan Henriksson i Upsala, Erik Trolles hustru Karin, electus i Upsala och Knut Andersson.)*

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 4.

Om monedaghen [nest ephther Oct. Epiph.
wasthena]

Jtem pedher haardt ith stempninghebreff paa frw anna paa Winszszetorp At honn szöker och swarar honum tiil lag och rettha wthij nesthe herremöthe om bohulttha gaardh och the godtz szom ther wnder belegne ære

Jtem hustrv mærettha pavel kyles ith Stempninghe breff paa Eriich kyle tiil nesthe herremöthe ath swara henne om nogre godtz

Jtem hustrv Ilian ith Stempninghebreff paa monss giordtzson Ath suara henne tiil retthe in för Electo j Strengnes j Somptinghes marknadh om all then deel hon haffue honum tiil tala

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Jtem nielss aruidtson ith stempninghebreff paa fru gwmildh ath suara honum j nesthe herremöthe tiil rettha om nygaardh och the godtz ther wndher ligghie

L. c. fol. 4 v.

Jtem Joghan haagensson j stheen ith stempninghebreff paa fru byrgitthe paa aakeröö att hoon swarar honum tiil rette j nesthe herremöthe för the iordhegotz honn haffuer honum j fraa medh orettha

Jtem Engelbrighth larsson wthij helleryt ith forsua-relsze breff

L. c. fol. 6.

Jtem Staffan hindricson borgemesthere wthij wpsala ith breff ath myn herres nadhe haffuer wndt oc giffuit honum en gaardh liggiendis ther szamme stædis szom förre aatthe her hans wthij birgie tiil effuærdeligh æghe

Jtem Fru karin her Erich trolles Ith patzsbordt hædhen och tiil danmark och sidhan hiit tiil baghe ighen

L. c. fol. 6 v.

Jtem her Electus tiil vpsala ith breff att han maa och schal niwtha och beholla alle konungx szaker wtaff hans egne landboor j iij aar nesth kommandis

Jtem knwth andersson ith lagmandtz breff paa alth Sudermannalandt

Wadstena den 15 Januarii.

Konungen skrifver till koppar-, silfver- och jern-bergsmännen i menige Dalarne, samt till innebyggarna i Helsingland och Gestrikland rörande förhandlingarne på mötet i Wadstena angående kröningen.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 4 v. — Förut tryckt i Kröningsvärd's Dipl. Dalek. 2: 77, no 367.

[Om monedaghen [nesth ephther Oct. Epiph.]]

Tiil menighe dalena koperbergxmen silffbergxmen
oc iernbergxmen

Vij götzstaff etc Helsze edher etc Kære wenner wij haffue nw warit her j wasthena tiil möthe och szamtall medh the godhe herrar oc men worth elskelighe riikitz raadt och medh edhers fulmeztugom szom j hiit seendt haffue och ærom her j the helligethrefoldughetz nampn endregteligha medt huar annen öffuer eens wordthne om woor cröningh och then deell ther pleger medhfolgia szom szamma eders fulmeztugha kwnna eder personligha wnderuisze med mwnnen och szom j wel ytthermere schola faa wetha medh annor waar breff Epther huilken wij bidie athij wilen eder ephther rettha och j alle motthe wara oss hörüge och lyduge hulle och throo ephther szom baadhe j sielffue tiilförenna oc nw thenne edra fulmeztugha oss loffuadt och tiilsagt haffua wij wilie wara then szamme som edert och menighe swerigis inbyggiares bestha altiidh rama wile oc holla eder wiidh lag oc reth waaghandis liiff oc halss för edher saa lenghe wij liffue ther wthinnan inthit twiffler etc

Tiil Helsinghelandt och gesthrighelandt szammeledis szom for:uit staar

(Wadstena) den 15 Januarii.

Konung Gustaf underrättar danska rådet om att S. Norby har begynt förarga in på Sverige och tagit några skepp ifrån Söderköping, samt beder att få veta huruvida detta sker med danska rådets vilja eller ej.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 4 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1579.

[Om monedaghen [nesth ephther Oct. Epiph.]]

Tiil Danmarkis riichis raadt

Vaar Synnerligh gönsth etc Kære wanner och naboor giffue wij edher tiilkenne At her Söffuerin norby eders och danmarkis riichis mann Haffuer begynnath forargha in paa oss och warth riiche Suerighe och tagit nogre skiip op som wthij waar Stadh Suderköpfung hemma wore och lather sig dagligha forhöra att huess han mere aastadt kan komme wiil han thet icke forswmma Forhopes oss dogh athuj huarsken honum eller noghen annen aff danmarkis riiche haffue ther giffuith tiilfelle tiil wthan heller gerna bliffuith wiidh then friidt och wenscap som j malmöö wthloffuadis emellom riichen, ther oc her Söffuerin wille tagha sig noghen tiilfelle wtaff thet wrack woor embitzman paa Calmarna bergett haffuer j Calmarna swndt aff thet skiip han ther misthe hopes oss att han thet icke meedh redhelighet giöre kan För thy ther fwunes en hoop wtaff the skytt ighen szom hade warith paa wore skiip som bliffue wnder lijsther, huilke oss wel stood tiil ath kennes wedher och beholla, huadt ther elles berghet ær thet som her Söffuerin tiilhörer schall han wel faa ighen nær wij kwnne komme tiil worth ighen szom han oss j fraa haffuer beghære wij och kærlighe bidhie athuj maaghe faa wetha om saadanth skeer medh eder wilie eller ey Jnthit twifflandis ath om thet ær edher emoth haffue j wel raad tiil ath betagha honum hans öffuerdaa-

dughett att för hans schyldt icke schal behöffues nogit obestondt komma riichen emellom Heer med eder etc

Werdugiste werdughe fædher erlighe herrer Strengre riddhere och godhemenn Danmarkis rükitz raadt waare synnerlighe godhe wenner och kære naboor etc Coniunctim et diuisim.

Wadstena den 15 Januarii.

Konung Gustaf besvärar sig hos konung Fredrik i Danmark öfver S. Norbys nya fiendligheter emot Sverige och hans quarhållande af konungens "skytt".

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 6. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1580.

Tiil konungh Frederiich j Danmark

Vaar wennligh kærilig helszenn nw och altiid tiil-scriffuenn medh waar herre etc Hogborne försthe kære herre och besynnerlighe godhe wenn giffue wij edher tiil-kenne (*lika med föreg. bref tiil:*) kennes weder ighen oc beholla ephther eder högmegtughet baadhe myndelighe och medh eder scriffuise oss for:nde skott ighen loffuadt haffua en dog wij forstaat haffue wtaff for:nde her Söffuerins scriffuilsze at han edert breff icke agthar fulth giöre Huad ther elles berget ær thet her Söffuerin tiil-hörer schal han wel faa ighen nær wij kwnna komma tiil worth ighen som han oss j fraa haffuer bidhie wij gerna athuj maa faa ath wetha om saadanth skeer med eder wilia eller ey Jnthit twifflandis ath om thet ær eder emoth haffue j wel raadth ath betagha honum hans öffuerdaadughet ath för hans schyldt icke schal behöffues nogit obestondt komma riichen emellan Haffuer oc warit en erligh sidwennie j blandt Cristhelighe herrer och konunghar ath giöre huar annen en erligh foruaring för en the j noghen motthe forargha paa then annen bidhie wij eder för then

schylt ath huar wij oss nogit argth aff for:de her Söffuerin eller noghen annen j danmark schula formodha Athuj medh thetta worth budt maaghe fonga en scrifftelig Answar ther wij oss gerna ephther rettthe Heer medh eders hög: tiil ith longhuaregth lyckeszameligit regimentthe then alszmegtugiste gudt befalendis Datum in opido nostro Vastenensi quindecima die ianuarij Anno etc mdxxvj nostro sub Secreto

Götzstaff medh gudz nadhe
Suerigis och Götthes etc wthualdt konungh
Stormegtugiste försthe oc herre her Frederich meedh gudz nadhe danmarkis etc konungh wthualdt konung tiil norgie Hertug wthij sledtzuik holsthenn Stormarenn och Dithmerskenn Greffue wdij oldhennborgh och Deelmenhorsth waar Synnerligh godhe wenn och kære naboo etc.

Wadstena den 15 Januarii.

Konungen underrättar menige riket, att, enligt i Wadstena nu fattadt beslut, utom en gård af städerna, två tredjedelar af kyrkotionden skola användas till gäldande af rikets skuld.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 5. — Förut tryckt i Kröningsvärds Dipl. Dalek. 2: 79, no 369, och i Thyselii Handl. rör. Sverges inre förhåll. und. k. G. I, 1: 15.

[Om monedaghen [nesth ephther Oct. Epiph.]]

Tiil menighe riichit

Vij Götzstaff etc Helsze eder etc kære wanner wij giffue edher tiil kenne Athuj haffue nw warit her j wasthena tiil szamtal och möthe medh worth elskelige riikitz raadts Szaa j blandt annor riikitzins wordendhe ærendhe forhandtledhe wij om the swore gell riikit wthij kommith

ær j tyske stæderne för then wndtsethningh schul som the haffua giorth riichena medh skiip bysszor och weryor och teslikis meedh peninghar ther folkit meedh löntthes thaa wij först toghom oss före ath driffua wth konungh Cristhiern alles woress hedtzske fiendhe För huilke geldt schuld wij oc hela riichit sthaa j storth roop j fremmandhe landt och schulom tiil ewentyrs mista wore godhe wanner ther meedh och faa them tiil owenner om szamme geel icke snarlighe bettaledt wardha och schulom formodha oss ath tædhan oc hiit schall therforinnan föres huarsken saltt hwmbles clædhe eller anneth huad wij her j riichit behöffue Therföre haffue wij saa öffuer eens warith med for:nde worth riiches raadt ath ther epther schall leggies en hieip paa stæderna kringhom alth landit och taghas thwedelena aff alle kyrkiothiendhe j alle riikene j thenne winthter ther for:nde geeldh meedh bettalas magha Forhopes oss ath nær j dandhemenn forsthaa redeligha för huars schuld saa skeer, athij ther medh ære tiilfriidtzs och giöre wij thet mesth för then schyldt athij dandhemenn haffue ther minsthe affsacknadhen aff, och æren doch nogh ther foruthan betungade medh then hieip szom nw paa lagdt ær tiil waar cröningh Huilken wij wel wettha eder wilie ware att honn icke lengher fördröghis J huad motthe wij kwnne wetha och rama alles eders bestha godha gangn och longlighe bestondt giöre wij altiid gerna

Wadstena den 15 Januarii.

Domar, fälda af rådet å konungens vägnar.

Riks-Registr. A, fol. 114. — Förut, men felaktigt aftryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 15: 7.

Acta consiliariorum regni in domo Lau: monsons
Vastenen: in dieta feria 2:a post octauas epiphanie
1526

Infra scripti interfuervnt iudicio primo dominus meus
domini episcopus Arosiensis Electus Scarensis Axlo an-
derson Kanutus anderson Petrus erlandson Dominus
Holingerus Karlson Nicolaus oloffson vesgotus Magnus
brunteson Petrus hard et Henricus erlandson

Tha begerede sam-
me h: elin til mans-
boot m [1000] gyl-
len 60 lödig mark
sölff x pund vax
iij pelegrimserd iij
begengilse

Clagade först hustrv Elin pa stæffla
til Calmarna borgare om Benkt knut-
sons död Legeuel segdis ingen rett
aff vthan radit lagde Sten brauidson
före oc Swen hanson calmaræ borgare
i radzwiiss at the skulle framdeliss
lathe them hemme vora oc her innan
skylloge ære göre med för:ne hustrv
elin en venlig förlickning oc soonan
eller oc möthe min herre k: i Vexiö
oc swara för:ne h: elin och flere aakla-
gare till retta för hanss nade med[en]
han nw akther sig at drage ther nid

Jtem gilladis för rette eth bytis breff her Nicolaus
booson haffde giffuit Monss i valstada i clockariike sogn
pa eth noota varp vid norby i rodby siö Oc sagx lag-
mannenom her holger fore at han skulle stadfeste thet
bytis breff för:ne her Niels giffuit haffde, med sitt egit breff

Wadstena den 16 Januarii.

Konungen underrättar alla menigheterna i Linköpings stift om det vid mötet i Wadstena fattade beslut angående en gårds utgörande af städerna.

Riks-Registr. A, fol. 109. — Förut illa aftryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 14: 89.

Litere Regie maiestis ad totam commvnitatem öst-goticam super noua contributione facienda pro eius debitis soluendis apud alemannos etc

Wi Göstaff med gudz nad Swerigis och Götis etc vtwaldt K: Helse eder alle oss elschelige dandemen som bygge oc boo vtj Lincöpingx biscopssdöme Kerlige med gud och synnerlig gönst oc nade Kere vener vj geffue eder til kenne at vj nu haffue varit til mötis her i vastena *) oc samtal med vort elschelige Rikisins raadt Swa i bland anned rikisins vordande ærende förhandlede vj om the swaare geld rikit vdj kommit ær i tyske stederne för vntseting the haffue giort rikena med skep Byssor oc værier Teslikis med peninger ther folkit med löntis tha vj toge oss före at driffue vt K: Cristiern alles vore hedzske fiende fför huilken skyll vj oc riikit staa i stoort roop i fremmede land oc skolom til ewentyre ther med miste vore gode vener oc faa them til owener om förne geld ey snarlige bettalit varde oc skolom oc förmodhe at theden oc hiit skal ther förinnen ecke föris huarken Salt Hwmbles eller annen deel som Rikit behoff görs Ther fore haffue vj swa ower enss varit med förde vort Rikisins rad at ther epter skal leggis en hielp pa Stederne ower alt riikit oc tagis twedelena vt aff all Kyrke tienden om kring alt riikit i thenne vinter förde geld med bettales moge Swa hoppes oss at nær i dandemen alle förstaa redelighen huarföre swa skeer Atj ther med vel ære till fredz

*) I kanten står: Ista conclusa sunt in dieta vastenensi epiphanie domini 1526.

Oc göre vj thet mest för then skyll atj dandemen haffue ther aff minste saknat Oc æren nog ther för vthan för-
twngade med then gierd som pa lagdt ær till then vor
kröning Huilkit vj oc vel vethe eder vilie vare at hon
ey lenger fördröies skal I huad motte vj kwnnom vithe
alles eders beste gode gangn oc longlige bestand göre vj
altiid gerne Thet gud skal kenne Then vj eder altiid
gehrne befale Scriffuit i vor stadh Vastena 16 dag Ianu-
arij vnder vort Secreet etc Anno etc 1526.

(Wadstena) den 16 Januarii.

*Konungens bref till menige riket angående kröningsgårdens
utgörande, och om den städerna nu pålagda skattens äfven-
som tvedelarnes af kyrkotionden användande till betalande af
rikets skuld i Tyskland.*

Riks-Registr. C, 1526--1529, fol. 7.

Om Tiisdaghen nesth före sanctj Hendricj Dagh vt
Sequitur

Tiil menighe riichit

Vij Götzstaff meedh gudz nadhe Suerigis och Götthes
etc wthualdt konungh Helsze edher dandhemenn alle oss
ellskelighe hulle throe wndersaatther Cronones skathschyl-
lughe böndher landtboor och menighe Almoghenn szom
byggghia och boo wthij N: kärligha meedh gudt och waare
synnerlighe gönsth och nadhe etc Kære wenner som edher
wel fortængker Ath för iij aar sidhan wordhom wij wtaff
gudz forsyn wthkaa[r]ledt för herra och konungh öffuer
alt Suerigis riiche aff the godha herrar riikitzins raadh
alle frälsissmenn eders och menige almoghens fulmegt-
ghom j Strengnes oc haffuom dog icke sidhan hafft tiil-
felle ath latha oss cröna som lagboken och gamble sid-
wennian tiilseggher mesth för thy athuj icke gerna wille
fortynghia eder med then hielp som aff menighe landit

epther sidhwennien och lagbokens innehollilsze wthgiffuas plægher Szaa haffua nw for:nde herrar riikitzins raadht och monghe andhre krafft aff oss athuj szamma cröningh icke lengher dröya schule paa thet ath j fremmandhe landt icke schal tengkias athuj her j Suerighe saadane draplighe och wordhende ærendhe lööslige företaghe och fremmandhe herrar icke schula therföre begynna aastundha epther riichit Therföre agthe wij j the helligetrefoldughedtz nampn j tiilkommandhe szommar latha oss chröna forseendis oss tiil edher och alle riikitzins inbyggere at saa eder wilie ær, och athij alle bliffua wilien wiid thet kaar hulscap och manscap som j oss loffuadt och tiilsagt haffuen Szaa epther gamble sidwennian och lagboken kræffuer tiil for:nde cröningh en hielp wtaff landit som för berörth ær Haffue wij wel besynneth och öffueruegit medh for:nde worth riikitz raadht ath j blandt almoghen ær lithit tiil peningha tagha therföre haffue wij sath saadhane hielp paa then deell szom then menigheman kan aastadh koma j saa mottho ath xij scatthebönder schula wara j gerdhen eller xxiiij landboor och giöre tiil szamans thenne epther:ne stycker szom ær en thöön rogh j thön korn ij pund smör, j pund oosth ij pund ijsther ij koohudher ij boockskin eller iiij gettskin, ij kalffskin ij faarskin j oxa j^e iern, ith gilt flesk, ith reffskin *) ij pund talgh j spann ertther och iiij skilinghe peninghe oc huar saa skeddhe athij dandhemenn sompth aff for:nde stycker icke kwnna aastadh komma maagen j thaa leggja ther peninga före epther som thet werdt ær bidie wij kærliga edher dandhemenn alle Athij wthij for:ne gerd wilie lathe edher fynna weluilioghe j thenne resso wij agthe nesth gudz hielp icke for offtha betwnghe edher medh nogre hielper eller gærdher wthann riichit och oss sworliga om threngher Giffue wij edher och tiilkenne ath riichit haff-

*) Orden "ith reffskin" utstrukne i Registraturet.

uer draplighe sthoor geell paa sigh j tydtzlandt för skiip bysszor och weryor ther the tydtzsche haffua riichit med wndtsath, saa ath wel waare aff nödhen en hielp ther tiil taghas aff then menighemann kringhom alt riichit tiil ath betthala the geeld medh saa frampdt wij medh them j friidh och wennscap bliffua schulom Doch epher j dandhemenn æren nogh beswaaredhe ther föruthann, skone wij eder ther wthinnann tagandis ther tiil noghen hielp aff stædherna och thuedelena wtaff alle kyrkio tiendhe Aff huilko then menighemann minstha aff sacknadhen haffuer Forhopes oss ath nær j dandhemenn alle forsthaa thenne redelighe szack ther tiil athij ther medh tiil friidtz æren och j alle mottho æren oss höruge och lydughe szom thro wndhersaather böör ath wara theres rettha herra wij wile nesth gudz hielp saa latha oss wordha om alles eders bestha athij icke schulen for mykit wordha fortwngadhe om j lathe oss och worth elskelighe riikitiz raadh ther medh bethemma

Jtem huszmenn och lösningha karla j mark dansca huar thera etc

Jtem saa mykit schula the giffua j peninghe tall szom forne gerdh lösza wilia saa szom her epher bescriffuit sthaar

Jtem j thöön korn	ij [1½] mark dansca	Ith kalffskin	j skiling
j thöön roogh	ij mark dansca	j forskin	j skiling
pund smör	j mark dansca	j oxe	viiij mark
pund osthe	xij skilinghe	j° iærn	j mark
pund ijsther	j mark dansca	ij pund flesk	j mark
j koohudt	j mark	ij reffskin	j mark *)
j bockskin	vj skilinghe	j pund talgh	j mark
j gettskin	ijj skilinghe	j span ertther	j [½] mark

*) Orden "ij reffskin j mark" utstrukna.

Wadstena den 16 Januarii.

Konungen begär att få veta menigheternas i Dalarne tankar angående kröningen, hvilken rikets råd anse ej böra längre uppskjutas.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 8. — Förut tryckt i Kröningsvärd's Dipl. Dalek. 2: 80, n:o 370.

[Om Tiisdaghen nesth före sanctj Hendricj dagh]

Tiil koperbergxmenn silffbergxmenn iærnbergxmenn och menighe dalena

Vij Götzstaff etc Helsze edher etc Kære wenner wij tacka eder dandhemenn gandtzsche kärligha för edher weluilioghet hulscap och throscap som j oss hulleligha och throligha beuist haffuen j fraa then tidhen wij försth kommom tiil regimentthit j riichit och in tiil thenne dagh thet wij medh liiff oc hals medh eder altiid gerna forschylle saa lenghe wij leffue Oc giffue wij edher tiilkenne athuj nw her j wastena worom tiil möthes och szamtall medh worth elskelighe riikitz raadh gaffuo the oss före hureledis the och menighe landtzsens fulnegtughe hade för iij aar sidhan kaarath och anamath oss för herra och konungh öffuer alth Suerigis riiche oc ath them syntthes icke nyttugth wara för mangha merkelighe szacher schuldt ath med thet ærendhe schulle lenger fordröyas wthan forfölgias j the hellige threfoldughedtz nampn medh cröningh och annen deell szom ther tiil hörer ephther godha gamble sidwennien och suerigis lag besynnerligha paa thet ath fremmandhe herrar icke schula haffua tiilfelle ath aasthwntha tiil riichit och menighe riikitzins inbygghiere tiil schada Saa ephther wij icke gerna j slighe wordhende szaker noghen tingh tagha före wthan edher och then menighemandtz goda raadh och szamtykie kwnne wij for:nde worth riikitz raadth ther om inghen endeligh swar giffua, förre en wij eders och menighe al-

moghens wilia och godha raadh ther om forfarit hade Therföre begære wij kærligha athij ther om wilen be-
tragthe oc öffueruegha huad riichena och oss allom kan
nytheligasth wara och giffua oss tiilkenne om thet oc
saa ær alles eders meningh oc begære om for:nde crö-
ningh saa som riikitzens raad nw sith synne ther om sagt
haffua oc om j dandhemenn alle wilie sthaa oss fasthe
j alle mottho tiil all then deell ther redeligh ær szom
for:nde cröningh tiillydher oc som goda gambla sidwen-
niann och Suerigis lag tiilsægher När wij ther om for-
uethe oss medh edher oc flere Suerigis inbyggjare wilie
wij thaa gerna fölgia edert raadt epther och saa beuisza
oss emoth edher alle athij nesth gudz hielp oss inthit
straffa scholen, och thaa yttherligare scriffua edher tiil
waar meningh om for:na och annor riikitzens ærendhe
inthit twifflandis athij tha retthe eder epther wor scriff-
uilsze som j altiidh tiilförenna giort haffuen ther wij eder
kærliga före tacke och wele thet medh eder altiid gerna
forschylla och waar halss för alles eders bestha Heer
med eder etc.

(Wadstena) den 17 Januarii.

*Till fru Christina på Ulfåsa, Märten Skinnare, Diderich
Laaijs, Arvid Westgöte och Casper Koberg.*)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 8 v.

Om odhensdaghen [nesth före sanctj Hendricj Dagh]

Jtem Fru Cristhin paa wlfåasza ith breff att hoon
maa oc schall niwtha och beholla alle konungx szaker
och rettughett wtaff hennes egne landtboor ee huar the
helst ligghiendis ære

Jtem mortthen skinnare ith forsuaresze breff

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Tiil Diderich myntthemesthere j Stocholm att hann andtuordhar peder hoordt iij^o [300] mark örtuge om han icke saa mykit myntthedt haffuer schall han dog tagha saa monghe peninge tiil læns saa ath pedher hard kan faa iij^o [300] mark

Tiil Aruidt wesgöthe At han ær Casper koobergh behielpig att han motthe faa en weegh emellom westeruik oc szin hytte then han med kærror och wogner bruka kan

Jtem Casper koobergh ith patzsbordh tiil tydtzlandt öffuer landit medh iij eller iij sthore hestar

(Wadstena) den 17 Januarii.

Konungen underrättar klosterbröderne i Gripsholm om rådets dom angående konungens och rikets rätt till klostret och dess gods, samt anbefaller dem att icke hädanefter befatta sig med någon del af de senare.

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 9. — Förut tryckt i Thyselli Handl. rör. Sv. inre förhåll. und. k. G. I, 1: 22.

[Om odhensdaghen [nesth före sanctj Hendricj Dag]]

Tiil Conuentthit wthij Griipsholm Szom j godhemenn wel wethe Athuj Stempdhe her Eriich eder skaffare ath swara oss tiil rettha om eders closters fundation oc huess deell ther tiil lydher in för worth elskelighe riikitz raadt Szaa haffua the godhemenn icke annars kwnneth besynna en ath oss ær skeedt mykit forkorth epther wij haffuom saa well wmborith worth retthe byrdh som lösören oc all köpe godtzsen ther med ær Cronen oc endelss forswagedt emoth Suerigis lagh epther inghen böör ath minska för then andhra, kwnne the godhemenn för schyld for:nde rwm oc hwess deell ther tiilhörer oss ingelundha medh laghen j fraa segia Och wore therföre bönfalne tiil

oss athuj thet tiil nogen tiid schulle latha besthaa tiil thess the nogit anneth beqwemdt rwm tiil eders behoff kwnna betengkia, ther medh wij wore tiil friidtz dog saa med schæl athij medh inghen deell som ther wthan clostherett ær belegeth ephther thenne dag schula befathe wthan latha thenne breffuiszere her erick eder skaffare ther medh wthan allt hinder bethemma saa han oss framdelis therföre redho giöra kann huess j thetta ærendhe mere ære forhandtlet kan for:nde breffuiszere edher ytthermere giffua tiilkenne etc.

Wadstena den 17 Januarii.

Till biskop Hans Mule i Oslo om hans tillärnade visitationsresa i Wiken, konungens resa dit och till Westergötland, samt om Peder Sunnanväder och hans parti.

Riiks-Registr. C, 1526—1529, fol. 10 v.

[Om odhensdaghen [nesth före sanctj Hendricj Dagh]]

Tiil biscop Hans wthij oslo

Sincerissimis nostris in domino salute et fauore premissis Werdugh fader szom j scriffue ath wor embitzmans brynttheson haffuer scriffuith eder tiil athij schulle haffua then visitheringh fördragh som eder j aar tiilfaller wthij wiken Szaa giffue wij eder tiilkenne athij thet icke schule formerkie giorth ware wthij noghen ond agt eller meningh wthan alenesthe ath then fatighe almoghen tiil like icke schulle bliffue for mykit bethungadt och giffue wij eder tiilkenne Athuj haffue agtedt draga nider tiil westhergötlandt och wethe icke enkandhe paa huad tiid wij tiidt komma kwnne nær gudt fögier wij tiid ære kompne wile wij thaa giffua eder wor wile och meningh tiilkenne ther j eder kwnne ephther retthe Som j scriffue om then leygde hopes oss at hon ær eder icke behoff

epther then friidt som ær giordt riichen emellan etc Szom j beröre om her peder Canceler oc hans parthij bidie wij eder gerna athij medh the flere godhemmen ther j riichit saadane löösagtuge menniskior icke forholla eller forsware wthan heller saa bestyrath ath the maaghe komma tiil swars ighen och bliffua tiilborliga straffadhe wile wij j saadane och all anner motthe gerna beuisa oss emoth eder ighen oc flere godemen ther j riichit som emoth wore godhe wanner oc nabor Inthit twifflandis att huar noger saadane stycker ther j landit hade bedriffuith och wille giffua sig hiit j riichit schulle han her bliffua forhindrat och komma tiil swars ighen etc.

(Wadstena) den 17 Januarii.

Till höfvidsmannen Olof Galle på Agershus om Peder Sunnäväder och hans parti.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 11 v.

[Om odhensdaghen [nesth före sanctj Hendricj Daggh]

Tiil Heer olaff galle paa Aghershsws

Vaar synnerligh gönsth etc Szom j berörer her olaff wthij edher scriffuilsze om her pedher Canceler oc hanss partij etc Szaa bidie wij edher gerne athij medh the flere godhemenn ther j riichit saadane löösagtughe menniskior etc likeruisz szom tiil biscop hanss j oslo vsque ad finem vt patet in precedentj folio

Förestående tvenne bref utgöra svar på tvenne bref till kon., tryckta i bilagorna, begge dat. Oslo S. Lucia dag (den 13 Dec.) 1525, det ena under-tecknad af biskop Hans Reff, det andra af samme biskop tillika med riddaren och höfvidsmannen på Agershus, Oloff Galle.

(Wadstena) den 17 Januarii.

Konungen lofvar allmogen i Wiken ersättning för den orätt som höfvridsmannen på Olofsborg, Nils Svensson, dem tillfogat, och beder dem skicka ombud rörande denna sak konungen till mötes i Skara.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 11 v.

[Om odhensdaghen [nesth före sanctj Hendricj Daghi]

Tiil menighe Almoghen szom byggia och boo wthij wighen j norighie etc

Vaar synnerligh gönsth etc Kære wenner wij giffue edher tiilkenne Athuj haffue forstaath wtaff edher scriffuilsze then sthore oreth szom niels swensson edher giort haffuer then stwndt han wor befallning hade j then landtzendhe Szaa kenne gudt ath thet ær skeedt oss emoth och aldellis owittherligit och hade gerne warith benegd tiil ath fly eder saa mykit som reth ær huar j oss ther om hade tiilförenna giffuith tiilkenne Saa giffue wij edher en nw tiilforsthaa Athuj haffuom agtedt dragha nidh tiil Westhergothlandt j thenne nærwarandis wintther wile wij athij thaa skicke nogre godhemenn tiil oss tiil Schara ner j wor tiilkommilsze formodhen som oss for:nde niels swenssons szack myndeligha kwnna berettha ther wij them gerna wile fly wtaff szamme niels swensson saa mykit som reth ær oc tacke wij eder dandhemenn alle athuj icke annet haffue fornwmeth en athij altiid haffua warith oss thro hulle och rethraadughe sidhan j försth sworn oss hulscap och manscap och warith wore fogthar och embitzmenn etc.

Wadstena (den 11—17 Januarii).

Bekräftelse å rikets råds, ridderskaps och frälsemäns privilegier.

Riks-Registr. A, fol. 114 v. — Ett aftryck finnes i Handl. rör. Skand. Hist. 15: 8, men behäftadt med flera fel; ett annat i Tegels G. Es hist. 1: 116, och i Stiernm. Riksd. o. Möt. Besl. 1: 39.

Litere d: regis super Konungx saker de gracia concessa

Wi Göstaff med gudz Nad etc göre vitterligt swa epterkommandom som nærwarandom Som thetta kan aaröre at epter thet vj aff alzmectig gudz synnerlige försynn och nade haffuom afftrenkt then skadelig oc förderffuelig k. Cristiern aff Suerigis riike fför then ootroo oc ocristelige gerninger han med blodz vtgiutitse beuist haffuer först moot Suerigis rikis raad andelige oc verldzlige ther han vthan doom oc skææl förmörde loot i Stocholm oc andra gode men aff alle stadge Som abbater clerker frelsismen köpstædzmen oc andre dandamen flere helst them ther mest haffde varit riikit till gode, Holkit vj doch med rikisins inbyggares tilhielp endeels vidergiort haffua som vj oc æn her epter tilbörliche förfölje viliom thet ytterligeste gud oc alle helge rikisins patroner giffue oss ther till naden Swa epter thet at vj nu aff gudz försyn med etth fritt kor oc val aff alle vort Suerigis riikis inbyggeres oc synnerlige vort elskelige rikisins radss andelige oc verldzlige endrecktelige ære vtkorade til Suerigis crone oc kompne till rikisins besitning oc riikit kommit i then stadge at thet och alle tess inbyggare andelige oc verldzlige moge oc skole nywte theris bescreffne rett oc lag priuilegia friiheter oc gode gamble siduenier Helst vort elschelige rikisins rad ther med oss drage dagelig twnge oc vmsorg med yttermere kost oc tæring æn andre til menige rikisins velferd oc bestandighet huilke vj aff vor konungxlige gönst oc nade vnt haffua allan konungxlig

rett oc saker aff theris landboor alleledis som them aff vore förfæder framfarne cristne konunga them aff aller haffuer varit vnth oc gönstelige tillatit Saa haffue vj oc aff samme synnerlige gönst nadhe oc gooduilie ey för-gæthit vthan gönstelige ansett vort elskelige Ridderskap oc frelsismen vthan radit för then tro tieniste the oss oc vort S: riike her til trolige beuist haffua oc æn her epter göre skole then stwnd the leffue oc theris k: saker aff theris landboor oc vndersathe epter vor sköön Vndantagne the saker oc brotemol som vore ensaker ære epter lagen Sa at the samme vor naad oc priuilegium sig till gode och bestand bruke oc nythe mage swa friitt oc frelselige som the thet i nogre framfarne konungers tiider friiest nywtit haffue, Helst the ther them med swadane hesther oc vapn sig tilbörlige holle till vor oc rikisins tienist som i konungsbalken stonder oc vapensynen tilkreffuer oc ey androm, fförbiudende her med alle vore embetzmen fogether oc alle andra höga oc laaga för:de vort elschelige Rikisins rad eller vort ridderscap eller frelsismen her e moot i för:ne saköre hindre platze eller i nagen motte förfong göra vid vore k: hempd oc vrede Oc till tess oc alle för:ne article betre förwaring oc stadfestilse lathe vj vitterlige henge vort insigle vid thetta breff Datum Va-stenis

I kanten står af Hogenschild Bielkes hand: Confirmatio priuilegio-rum Senatus Regnj.

En afskrift af Hogenschild Bielkes hand finnes bland "Acta ang. Riddersk. o. Adeln, 1", i kongl. Riks-Archivet. Å baksidan af densamma har H. B. tecknat: "Konung Gustaffz vtgiffne och försegledhe preuilegier, bodhe för andhelege och wærdhzlige, förr änn hann bleff kröönth, och ere vtghiffne Anno etc. 1523, och anno etc. 1526, huilke ere vtshkriffne aff biscop hans braskes gamble handhels book. Anno etc. 76 ij Stocholm. Och Befandz vdi like motte, wdi Marschens her lars Siggesons handels Book, Som her Erich Sparre hawer ij sin föruarigh. Och står der wdi synnerlige, ath richsens håffmester her Thwre Jönsson hade originals breffuet ij sine göömer, och hurw dyrt thet lööstes aff Cantzliet Nemligh för lx 777/2

Yngre afskrifter finnas i Riksarchivet i afskriftsboken "J 1", fol. 90 v. och bland Beckii "Collectanea".

Ekeshö den 22 Januarii.

Till Tyge Krabbe om Severin Norbys nya fiendtligheter emot Sverige och om några af konungen vidkända "skott" ifrån ett Norby tillhörigt, i Kalmar sund strandadt, skepp; men som konungen vill utlemna emot återfående af sitt ofta återfordrade "skytt".

Riks-Registr. C, fol. 12. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1580.

Wtaff Echeshö Then monedaghen nesth ephther
Sanctj Hendricj episcopi Dagh

Tiill Heer Tyghe krabbe

Waar synnerligh gönsth etc Kære her Tyghe besynnerlighe godhe wenn Wij haffua forstaath att her Söffuerin norby begynnar ath argha in paa oss och waare wndhersaatther j monghehande motthe och lather sigh altiid höra att huess han ytthermere giöre kan paa worth argesthe will han thet ingelwndha forswmma Szaa ephther thet att han ær Hög: för: konungh Fre:[deriikx] och danmarkis riichitz besworen mann och wndhersaathe hade wij oss aff honum icke saadanth formodatth ey heller noghen tiid giffuit tiilfelle tiill ath nogit obestondt begynnas schulle riichen emellan wthan altiid hollett oss tiil godh friidt och naborscap med danmarkis riiche thet besthe wij haffue kwnneth ephther then leglighett szom sig riichen emellan begiffuit haffuer etc Dog huar wij oss nogit argth aff honum eller noghen annen j danmark formodhe schulle (thet wij doch icke forschyllett haffue) begære wij gerne ath oss medh thetta worth budt motthe skee en erligh forwaringh (som altiid blandt annen herrer försther och godhemenn sidwennie ær) ther wij oss thaa gerne ephther rettha Inthit twifflandis att huar her Söffuerin norby saadantt obestondt företagit haffuer wthan the godhemendtz j danmark samtyckie, fijinna j och flere godhe-

menn wel raadh tiill honum thet betagha etc begære wij
gerne edert alwarlige swar ther wthinnan thet wij medh
eder altiid gerne forschylle Edher gud befalendis etc

Calffwen

Kære her tyghe oss formodher athij well höörtt haffue
om her Söffuerin norbys skiip som bröth wthij Calmarna
swndt för noghra wickor sidhan aff huess gotz waar em-
bitzmann paa Calmarna en parth bergitt haffuer j blandt
huilkith fwunes noghre skott som hade warith paa wore
skiiip som bliffue wndher blegingx sidhe Huilken skott
wij widerkendhes Anseendis ath the oss retthelighe tiil-
hörde och inghen annen, Dog huess deell ther mere ber-
gett worth som her Söffuerin tiilhörde schall han thet
well faa ighen huar wij maaghe komma tiill worth schytt
ighen som han oss j fraa haffuer Szom Hög: först: ko:
Fre: honum ther om tiilscriffuit haffuer lydandis ath nær
worth wissze bud ther epther skickeedt wordhe schulle
han szamme skytt obehindret lathe oss komma tiilhanda
Szaa haffue wij well forstaat att her Söffuerin j then
motthe icke agther fwlth giöre then gode herres scriff-
uilsze wthan oss worth skytt forholla etc Hure then leg-
lighett sig ther om begiffuer kwnne wij icke fwlleligha
forstaa och kwnne icke well thro ath for:ne her Söffuerin
icke agther sigh ther wtaff tagha nogit tiilfelle ath be-
gynna saadanth obestondt emellan riichen thet han meedh
inghen redeligh szack bekomma kan etc Haffuer han och
wptagit ith skiip nw j höst som hörde hemma wthij waar
Stadh Sudherköpingh, theslikis haffuer han aritheret en
hoop gotz som war paa ith anneth skiip ther bleff nw
nys wndher blegingh paa hwilkit skiip wij hade nogra
stycker clædhe som thaa koom aff tyslandt thet han
anama leetth och ther tiill medh leett han slaa draga
och illa hantthera skeparen och then annen karll som
ther medh befalning hade saa ath the nepligesth medh liff-

ued wndtkomme för the hade szame clæde borgith wthij en espingh och wille ther medh giffuith sigh tiil oss laatt han och thaa wndtfalle sig monghe öffuerdaaduge ordt paa oss som han offtha sidan giortt haffuer Huilkett oss synes icke dragha tiil noghen sthoor wenscap eller nabor-scap wthan snarare tiill obestondt Therföre begære wij eder alwarlighe swar her wthinnan ther wij oss epther rettha kwnne thet wij med eder altiid gerna forschylle etc.

Ekeshö den 22 Januarii.

Utdrag af bref till Pedher Hård.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 13.

[Wtaff Echesiöö Then monedaghen nesth epther Sanctj Hendricj episcopi Dag]

Tiil pedher hoordt om the saaghe qwarnar Jtem om the ærendhe som myn herres nadhe haffuer honum befalett ath bestyre tiil findtlandt Jtem att han lather forsendhe tiil fogterna the breff om then tiendhen oc att han lather wptagha then tiendhe ther nesth om kringh Stocholm och lather honum giöre tiil malth tiil slotzsens behoff

Ekeshö den 22 Januarii.

Till alla fogdarne i landet om kyrkotiondens användande.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 13. — Förut tryckt i Kröningsswärds Dipl. Dal. 2: 81, no 371, och i Thyselii Handl. etc. 1: 16.

[Wtaff Echesiöö Then monedaghen nesth epther Sanctj Hendricj episcopi Dag]

Tiil alle myn herres nadis fogthar

Veeth .N. athuj ære saa wtöffuer eens wordthne wthij wor Stadh washena medh worth elskelighe riichitz

*) Se anmärkn. å sid. 7.

raadt ath twedelena wtaff all then kyrkie tiendhe som faller j thetta nærwarendis aar kringhom menighe riichit schall taghas tiill ath betthale the sthore drapelighe geldt medh som wij för riichit schyldt wthij kompne ære Szaa haffua wij nw scriffuith biscopen tiil j . N . att han schall förordinere ther tiil nogre godhemen wtaff Capittulum som szamme tiendhe redeligha j woor embitzmandtz nærwaru kwnna wthkreffuia och wpbere Saa wiliom wij ath thw granneligha haffuer ögeth paa brædit saa atth ther inthit bliffuer wndansthwngit och ey heller oss ther wthinnan icke skeer nogit för koorth wthan ath for:nde tiendhe maa oss redeliga komma tiil handa Doc saa ath tw her om inthit berörer förre en tw förmerkier att all tiendhen ær granneligha inkommen Heer wthinnan beuisze tiig som tw kantth formerkie ath oss och riichit aldra störsthe magt paa liggher

Ekeshö den 22 Januarii.

Instructioner för alla biskoparne i riket om kyrkotiondens uppbärande och användande.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 13. — Tryckt af Thyselius, 1. l., fol. 17.

[Wthaff Echesiöö Then monedaghen nesth epther Sanctj Hendricj episcopi Dagh]

Tiill alle biscoperne her j landit

Szom edher well fortengker hureledis besluthet bleff j wasthena ath twedelena wtaff alle kyrkio tiendhar her j riichit schulle wptagas tiil atth bettale the geeld medh som wij för riikitizins besthe schuldt wthij kompne ære Therföre begære wij ath nær j formerkia kwnne atth all kyrkietiendhen inkommen ær Athij thaa ther tiil wille forordinere noger godhemen wtaff Capittulum med wore embitzmen som szamme tiendhe schula wpbere saa at han

iw redeligha wthkommer som j kwnne formerkia ath menighe riichit nw alszom störsthe magth paa liggher etc.

Ekeshö den 23 Januarii.

Domar, fälda å konungens vägnar.

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 13 v.

Anno etc mdxxvj thiisdaghen nest effter Sancte Henricz Daggh Sotthe fför rette wthij Ekeshö wor kereste no-degeste herre etc her Gostaff etc Och thenne effter:ne ffriborne menn Lasse Syggeson Her hollger Karlson per hansson benkt nilson nielz bagge jtem Germund Swensson gudmund schriucere halsten bagge Och xii bönder i nempdhen ssom ær Swen Dwll Lasse Krabbe, Hoken thydekeson Swen j ebbethörp byrger i aarssoss, Swen j Rysymbodhe, pæder j bogard, Joen gethyng, Symunder j berg, Lasse j thokeredt, Jeppe j Swenzthörp byrger j wallenæs,

Jöns haall thalede thiill Swen Dwll om en hest som hans son borgade aff honum Saa bleffue thy saa fforenthe at Swen schulle giffue Jöns haal v marc jnnan michaelis

Jtem bleff Anders Ingfredzson ffælt thiil ghalghen etc ffor thenne ssaker fförst han legred en bondis hustrv och staal hans boo Jtem hade han och gijort kættherij och mongh thywffuerij ssom han offthe synne war bar othagen med

Jtem Olaff ffaderson claged paa Wasta syn dreng At han stoliid hade schörer . clædhe saa god ssom iii eller iiij marc oc effter thij han war ffwinnen met forsthe gering ffæltis han etc

Jtem nilz scriuare thalede thiil nogre bönder om en gard thy hadhe skemid Saa bleff them fforsakt en god

fforlijkelse saa at bönderne schulle giffue i ghen then deel
thy thaghet hadhe jnnen xiiij dage wiid xl march

Jtem Joen j Stögisthörp Sagdis ffrij ffor en karll
han effter syn hosbondis befallnijng hiel sköth etc.

Ekesjö den 23 Januarii.

Bekräftelsebref å Ekesjö stads privilegier och friheter.

Efter en copia bland "Städers Acta" i kongl. Riks-Archivet.

Vij Giöstaff medh gutz nådhe Suerigies och Giötess
utwalldh konungh, Giöre witterligit, att wij aff synnerlige
gunst och nådhe, fullbordatt och stadfast hafve, alle thee
privilegier och frijheter som wåre Vndersåtare och Bor-
gare uthj Echesiöö tillförende af wårom förfädrom fram-
lidnom herrom och konienger, gunsteligha Vnte och gifne
ähre så att thee måge brucha sin kiöpenskap h som andre
kiöpstäder i Rijckett, dock icke får någon fara aff landit,
utan föryttra sine warur innj Rijckett uthj andre opstä-
dher näst omkringh, hogelige förbiuda, alle som för wåre
skull, welle och skolle giöra, och låthe, Synnerligen
Fougdter, och embetzmän förbem:te Eekesiöö borgare her
emott möda quällia icke oföretta eller teras gotz i någon
måtto wed wår ogunst till tess wisso låthe wij tryckie
wårt Signeth på ryggen aa thetta breff . Gifvit i forne
Eekessiöö Tijsdagen nest effter Henricj Anno etc mdxxvj.

Wadstena den 24 Januarii.

*Rikets råds försäkran till konung Gustaf, att om han för-
måler sig med någon utländsk furstinna, denna skall erhålla
lifgeding eller morgongåfva, och att den af hans söner der-
till tjenligaste skall efter honom till regementet närmast vara,
samt att de öfrige skola med land och län förses, hvarjemte
hans döttrar skola försörjas med brudskatt och clenodier.*

Tegel, Gust. Is hist. 1: 113. — En yngre afskrift finnes i Nordiska saml. i Ups. Akad. Bibl., "Jurid. Suec. no 24" sid. 76.

WI effterskreffne Ioannes Electus til Vpsala Erchie-
biskops Dömme, Iohannes i Linköpingh, Petrus i Skara
Biscopar, Magnus i Skara, och Magnus i Strängnäs Electi,
Thure Jönson Riddare och Sweriges Rijkets Hoffmästare,
Lars Siggesson Sweriges Rijkets Marsk, Niels Oloffson på
Skoffteby, Niels Claeson, Axel Anderson och Knut An-
derson, Brödher, Thord Bonde, Peder Hanson, Hendrich
Erlandson och Peder Erlandson, Sweriges Rijkets Råd-
h. Bekenne medh thetta vårt öpne beseglade Breff, för oss
och alla andra Sweriges Rijkets Råd-
h, och göre allom
witterligit, at effter thet wij här i Wadstena, vthi ett
allmenligit församlat Råd-
h, ibland andra Sweriges Rijkets
tilfallande Saaker, icke allenast nödtorffteligen, vthan ock
tröstligen och hederligen öffuerwäget haffua, Hureledes
Sweriges Rijke och Chrona, åther igen medh infödd Fur-
steligh Stamma och Herskaper (Serdeles the som til Chri-
stelighe Konungzlighe och berömlighe Regemente tjänlige
äre) måtte förseedt, försörgt och vndsätt warda. Och all
then stund then Höghborne Furste och Stormechtigeste
Herre, Her Gustaff Sweriges och Gothes Konung, wår
nädigeste Herre, vthi sådana Meening är, Såsom ock til
at förbättra Sweriges Chrones gemeene bästa, är wäl be-
någen medh Vthländske Furster, såsom ock the twert emot,
medh hans Kon. Wyrde, at inlata sigh medh hwar andra
vthi Wenskap, doch på thet, at samma Furster måge

wetta Lägenheeten, och Sweriges Rijkets Rådz Meeningh, anlangande Morgongåffuor eller Arffherres förseende, Therföre och medh wijdare betrachtande, Serdeles Huruledes Höghbemälte H. K. M. ifrån sin första Konungzlighe Regeringz Ingång, alt här til, oss och menige Sweriges Rijkets Inbyggjare, Christeligen förestått, och nådeligen regerat haffuer, Och såsom förmodeligt är myckit bättre här effter görandes warder, Så haffue wij vnderdånigen wälmeent, och för godt anseedt, på thet at sådant icke må wara stält vthi Förgätenheet eller tillbaka satt, effter Höghbemälte H. K. M.tz Begäran til at tilstålla H. K. M. thenna Förskriffningh, och oss medh alla andra Sweriges Rijkets Råd, vppenbarligen för hwar man här medh förplichtat, vthi sådana motto: Ther thet sigh effter then Alzmechtige Gudz tilfogande, kunde tildraga, at H. K. M. medh någhon Vthländsk Furste, förmedelst hans Dotter eller Syster, sigh vthi Echtenskap förloffuade, skole och wele wij, och alla andra effterkommande Sweriges Rijkets Råd, then samma Fröken eller Furstinna til Liffgedingh eller Mårgongåffua, mehr och icke minder, än såsom brukeligit, sedwanligit och en ährligh gammal Plägsedh, vthi Sweriges Rijke är, medh offtabemälte wår nådigeste Herres Råd, Wetskap och godha Willia, försee och försäkre, ther til ock til sådan Mårgongåffues ährlighe och Christlighe Förbättring effter Furstligit Bruk, oss godwillige bewijsa, och ther Gudh then Alzmechtigeste, Barn eller Arffuingar (såsom förmodeligt är) giffuandes warder, och thet woro Sønner, så skal then äldste Sonn, ther han ther til är tjänlig, Hwar och icke, skal en vthaff the andra Sønner, som ther til skickeligare woro, til thet Kongelige Regemente närmest wara, Och the andra Sønner, hwar the fleere woro, skole medh Land och Lähn, såsom KonungeBarn ägnar och böör försedde blifua. Woro the ock Fröker, så skole the hwar och en, så många the ock äre, ährligen och Furstligen vpfostrade, och i sinom Tijd

med Brudskat och Clenodier, effter som thet sigh böör försorgde, och med sine jempnlijker vthi Echtenskap giffne warda, och alt sådant skadalöst. Och thetta alt til mehra Säkerheet, och all föreskreffne meeningz bekräfftelse, haffue wij förb:de Sweriges Rijkets Rådth på våra och alla andra Sweriges Rijkets Rådth wägnar, för oss och the våra, så ock i alla Tjdhher, effterkommande Rådth, medh våra här vnder hengiande Insegel, thetta Breeff förseglat vthi Wadstena på then 24. Dag i Ianuarij Månad, Anno effter Christi wår Saliggörares Födelse, 1526.

Hvetlanda den 25 Januarii.

Till Severin Norby, besvär öfver de af honom började fiendtligheterna och förklaring, att en del af det i Kalmar sund bergade skytt tillhörde konungen, men att han ville utlemna så väl Norbys på samma gång bergade tillhörigheter, som hans dotter och Severin Brun, då Norby återlemnad den kartughe och det konungen tillhörige skytt, som ännu var i hans våld.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 15. — Förut, ehuru felaktigt, tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1583.

Wtaff Hwethelanda Sanctj paulj Conuersionis *) Dag

Tiil Söffuerin norby

Vaar gönsth tiilförenna etc Wij haffue forstaat her Söffuerin Athij begynne fasth argha in paa waare wndhersaather j monghe hande motthe besynnerligha lathit slaa och dragha wor thiennere som befaling hade paa worth gotz ther bleff wndher blekungh etc Szaa hade wij oss aff eder icke saadantt formodath epther then handtlingh som emellom Högborne försthe konung Frederiich oss och beggis waares wndhersaather giorth ær etc Doc huar j wille taga edher nogit tiilfelle för thet gotz schyldt

*) I registr. står orätt Conuersionis.

som bergeth warth wthij Calmarna swndt ther j blandt wij fwnne en hoop wart skytt, som hade warith paa waare skiip ther bliffue wndher blekwng, kwnne j thet icke med noghen redelighet giöra Huess deell ther borigith worth szom eder tiilhörer wile wij eder icke forholla huar wij maa komma tiil woor kartughe och flere worth skytt ighen som j haffue ther wij haffue faath forne Högborne förstis scriffuilsze paa lydandis att han haffuer scriffuit her Electo tiil lwndh och edher tiill athij schulle oss paa szamme woor kartoge och skytt inthit forhold giöra nær worth wissze bodh ther epther schickadt wordhe etc huar saa sker haffue wij thaa loffuadt lööss giffua Söffuerin brwnn eder dotther oc medh the andre som fongne ære etc begære wij therföre edert aluarlighe swar her wthinnan medh thetta wort bodh hure wij oss ther j holla schole om wij tiil worth skytt komme ighen eller ey ther wij oss thaa epther rettha wele Edher her med etc.

Hwetlanda den 25 Januarii.

*Till Lars Skrifvare, Peder Hård, mäster Lars, Lars Sommar och Nils Bagge. *)*

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 15 v.

[Wtaff Hwethelanda Sanctj paulj Conuersionis Dag]

Jtem lassze scriffuere borghare wthij Calmarna ith qwittensze för then geerdh som han wthij Calmarne wpar baadhe för miöl malth smör och all annen deell etc

Tiil pedher hoordt Ath thu bestyrer medt hindrick nybur att han wille fly oss tiil en god bwghmestere aff tyslandt teslikis wiliom wij ath tw scriffuer alle fogterna tiil j findlandt ath the bestyre oss the mesthe ærtther the kwonna aastadt komma

*) Se anmärkn. å sid. 7.

Tiil mesther lars Secretario Att han szaa bestyrer ath the gwllsmidtz knegthar szom ther ære kompne tiil Stocholm maagha bliffua tiil stædtz och ath the kwnna fly siigh redhscap tiil ath skilia gwll j fraa silff

Tiil lassze szommar Att han far weell med the stodh oc fööll som han haffuer ther hoss sigh besynnerligha the som nogit dogha

L. c. 16 v.

Jtem Niels bagghe bexsedhe fierdwngth wthij östhræredt j forlæningh

Hvetlanda den 25 Januarii.

Till menigheten i Lindesberg, uppmaning att utgöra skatten, med hwilkens indrifuande konungen hittills lemnat uppskof.

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 16.

[Wtaff Hwethelanda Sanctj paulj Conuersionis Dagh]

Tiil Lindisbergh

Szom j well wetha athuj haffua eder her tiil dagx hafft fördragh medh wor skath ath han nw j thenne nærwarandis winthther redeligha schulle wthkomma Szom j oss loffuadhe then tiidh wij sith wore tiil szamtal med eder Szaa wiliom wij en nw och biudhe athij ther tiil alwarlighe wile ware fortengthe att han maa wthkomma medh thet aldhra förstha förra en wij komma tiidh wp tiil nærrike saa frampdt j wile wndtuike woor ogönsth etc

Tiil noordheskogxbergh wiid for:ne synne

Hvetlanda den 25 Januarii.

Konungen råder sin syster, greffinnan Margareta, att försälja sina gårdar i Halland.

Riks Registr. C, 1526—1529, fol. 16.

[Wtaff Hwethelanda Sanctj paulj Conuersionis Dagh]

Tiil Frw Margrethe greffwinna tiill Höyenn oc brockenhusszenn

Brodherligh kärlich helsszenn altiindh tiilförena sendt medh war herre etc Maa thw wetha kære elskelighe systher Att oss tycker wara raadh ath thw wille forselie the gotz som tw haffuer j hallandt för mongehande sacher schyldt Dog wile wij oss med szamme gotz inthit befatthe förre en wij wetha thin wilia ther om epther wij icke wethe hwadt wij forthienne mere tack eller otack ther före Szaaghe wij för then schyld gerna ath tw oss ther om thin wilie och meningh goffue tiilkenne J hwad motte wij sidhan kwnna wetha och rama tith och thin barnes besta och bestondt giöre wij altiindh gerna thet gudt kenne then wij tigh befale tiill effuigh tiidh etc.

Hvetlanda den 25 Januarii.

Till fru Margareta Wasa om vården af hennes gods och hennes fogdes räkenskap.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 16 v.

[Wtaff Hwethelanda Sanctj paulj Conuersionis Dagh]

Tiil Fru Margrethe Greffwinna tiil Höyenn och brockenhwszenn etc

Brodherligh kärlich etc Kære systher wij formodhe ath tiigh wel fortengker ath thu oss bethroddhe ath ssee tiil medh thina Fogthar saa ath thet motthe gaa lika

tiil j allehande motthe Huilkit wij och saa giortt haffua
 och en ytthermere gerna giöra wildhe oc haffua för then
 schuldt öffwer höört thin fogtes Joghan smaalenningx
 räkenscap baadhe paa hanss wpbyrdt och wthgiffth och
 woore saa tiil synnes athuj hade agthet anama the pe-
 ninghe som han wpborit hade och lagdt them tiig och
 thin barn tiil godho j silff eller andher waror ther thin
 barn j framtidhen motthe hafft gangn och bestondt wtaff
 Szaa haffue wij nw forstaath wtaff tiith breff szom thu
 fornde iogan tiilscriffuit haffuer att han inghen deell
 schulle andtwardha j fraa sigh epther nogers scriffuilsze
 medh mindhre en tiidt signette sthaar therföre Szaa ære
 wij ther medh wel tiil früidtz ath saa skeer och szee thet
 gerna ath oss noghen thet omagh betagher en dog wij
 gerna wildhe haffua wethet tith och thin barnes bestha
 huar wij ther om hade warith betroddhe Szaa ær nw
 worth raadt att huar tw icke oss ther om bethro wil
 ath thu noghen annen godhman ther tiil wildhe ordinere
 som framdelis nær barnen bliffua wpuexthe wisthe giöre
 ther god redho före saa ath tw wisthe tiig forwareth ath
 tw för theres fædherne icke schulde faa nogit tiiltall nær
 thin barn sielff bliffue theres molsmen epther thu well
 kantt besynna ath ther thaa medh tidhen wiil epther-
 spöryas och agtadhom wij att sendha fornde thin fogthe
 med szin räkenscap tiil tiigh hade wij nw icke dragit
 thenne resze nidh tiil westhergöthlandt ther wij maaghe
 höre och bespörya om han eller noghen annen medh
 landtböndherna annars en tiilbörligha haffuer handlett
 Szaage wij och gerna ath tw wndheruisthe her Eschiill
 hwre om thin godtz ær och hureledis the ære belegnæ
 och sidhan sendher honum hiit wtöffuer tiil oss att han
 oss thet myndeligha kan beretta J huadt motthe wij si-
 dhan kwnne wetha och rama tiith och thin barnes bestha
 giöre wij altiid gerna Tiig her medh etc.

Hvetlanda den 25 Januarii.

Konungen tackar menigheterna i Aspelandes, Sevedes och Handbörds härader i Småland för deras välvilja och trohet, och tillkännagifver att han den första Februarii ämnade i Wexjö hålla ting, till hvilket nämnd inkallas och alla parter, hvilkas mål ej vid häradstingen blifvit afgjorda, instämmas.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 17.

[Wtaff Hwethelanda Sanctj paulj Conuersionis Dagh]

Tiil Asbolandt Siffuidt oc Anbyrdhe

Vij Götzstaff etc Helsze edher etc Kære wenner wij tacke eder etc vt supra patuit in 2:do folio istius librij vsque ad articulum istum *) Szaa kære wenner giffue wij edher tiilkenne Ath sidhan wij wtaff gudz forsyn försth komme tiil regimentthit haffuom wij icke hafft tiilfelle tiil ath giffua oss hiit nidh wthij thenne landzendha att höra och forfare huad nödh eller bristh her j blandh then menighemann kwnne wara paa ferdhe och om waare fogthar och embitzmenn annars hade beuisth sigh emoth edher en skæligit och tiilbörligit wara kan Szaa haffue wij nw giffuith oss hiit nid j then agth och meningh athuj gerna wilde dela och skifftha medh eder allom saa mykit som reth ær och Suerigis beschriffne lag inneholla Therföre bidhie wij eder dandhemenn alle som nogit tiiltall eller clagemall haffua entinghe tiil wore Fogthar forlæningxmenn lendtmenn eller tiil huar annen inbyrdis athij medh edhre widerparthar wile viij dagha epther Sanctj pauli Conuersionis **) dagh nesth kommandis komma tiil oss tiil wexsiö ther j edhra szacher och ærendhe myndeligha kwnna berettha, wile wij thaa gerna wara fortengthe och benegdhe tiil ath fly eder och allom andhrom saa mykit

*) Åsyftar brevet "Tiil menigh Smaalandt", dat. Wadstena den 12 Jan. (se sid. 7).

**) I registr. står orätt: Conuersionis.

szom reth ær wile wij och athij forskicka iij godhe beskedelighe menn szom ære fulmyndughe paa menighe hæredtzsens wegna paa szamne tiidh tiil vexsiö ther wij thaa agthe ath tingha medh menighe landit wile wij thaa edher och flere godhemenn som ther paa szamme tiid bliffua forsambledhe waar meningh yttherligare giffua tiilkenne och Stempne wij medh thetta worth opna breff baadhe aaclagare och swarare tiil rettha in före oss som theres szaker paa hæredtztingit icke kwnna forslitha wiidh then pligth och nepsth som Suerigis lagh tilsegher I huat motthe etc.

Hvetlanda den 25 Januarii.

Konungen underrättar borgmästare, råd och menigheten i Kalmar, att han på deras begäran uppskjutit resan till Kalmar, anbefaller dem att sända fullmäktige till Wexiö, samt förmanar dem att lemna allmogen skäligt köp, så framt de vilja att landthandeln skall upphöra.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 17 v.

[Wtaff Hwethelanda Sanctj paulj Conuersionis Dagh]

Tiil borgamesthere raadth och menighetthen wthij Calmarna

Vaar synnerligh gönsth etc Kare wenner som j begære wthij édher scriffuilsze Athuj thenne resze nidh tiil Calmarna paa thenne tiidh schula haffua fordragh etc Szaa giffue wij edher tiil kenne Athuj epther saadane tidinghe som her war paa ferdhe wore fortengthe tiil ath komna eder tiil wndtsethningh medh then mesthe magth wij hadom kwnneth aastadt komma Szaa epther wij nw haffue forstaath ath ther ær inghen sthoor fare en nw paa ferdhe agthe wij thenne resze paa thenne tiidh haffua fordragh Epther j godhemenn dog nog haffua warith for-

twngadhe j thenne forlidthne aar Doch wile wij athij haffue ögath paa brædit saa ath ther icke maa skee noghen forraskningh j noghen motthe och maage j skicka tiil oss tiil wexsiö ij godhemenn wtaff raadit och ij wtaff menighetthen kwnne wij them thaa ytthermere wor wile myndeligha berettha Och tacke wij eder dandemenn alle szammans för alles eders weluilioghett j oss och wore thiennere och embitzmenn paa wore wegna altiud throliga beuist haffue som thro dandhemenn thet wij medh edher altiudh kærlighan gerna wile forschylla Szom j och tiidt och offtha haffua warith begærendis athuj schulle forærbetha medh almogen ath the landtzköpmenn motthe aafflegghias som edher och stæderne tiil forfongh plega fara och flytha om kringh riichit Huilkit wij och saa giorth haffua som thenne breffuiszere edher ytthermere kan myndeligha wndheruisza hwre wij medh almogen ther om haffua forhandtladt Szaa haffuer then menighemann latit sigh ther tiil weluiliogh befynna ath saadhane handil som ær emoth laghen motthe afflegghias och the som ther medh epter thenne dagh kwnne befynnas schulle tiilbörligha straffas epter laghen Haffua och the godhemenn loffuadt ath the gerna wela handla och bruka theres köpenscap j nesthe stædherna innan riichis, huar the motthe niwtha thet kööp epter skælighett som the kwnna faa j blekwngh eller rothneby Huilkit oss icke tycker wara oskæll, och formodhe athij haffua iw saa goth tiilfelle tiil ath stedhia them kööp som the j rothneby eller annorstadis j blekwngh, huar j ther tiil icke wile ware fortengthe paa eder sidho, ath stella edhra waror och köpenscap epter skælighett, kwnne j wel tengkia ath mann icke kan twingha eller nödha then menighemann noghen stædis tiil szin eygen schada oc forderff, ther the sigh wetha forbetthringh, Therföre fwlkomligha raadhe wij eder och biudhe, athij wile saa bestyret ath ther motthe legghias böttther paa wppaa edhra sido, saa frampdt j wile ath then dyra

tiidh oc olaglig handil som nw ær j riichit noghen tiidh affkomma schall ther maaghe j eder fulkomliga epther rettha J huad motthe wij kwnne etc.

Skepperstad den 28 Januarii.

Thure Trolle anmanas att indrifva den pålagda gården, att sända spejare till Blekinge, och att förnä allmogen att möta konungen den 1 Februarii.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 18 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1584.

Wtaff Skiipstadha then Sonedaghen nesth före purificationis virginis marie

Tiil Heer Thure throlle

Szom j scriffue her thure Ath almoghen ær mykit tryckhörtt tiil then gærdh szom ther ær paa lagdt szaa wile wij athij dogh legghie edher win om ath szamme gærdh motthe redeligha wth komma saa athuj kwnne haffua woor barningh nær wij tiidt komme wile wij och athij haffue edher wissze speyningh in j blekwnggh ath förhöre huad Söffuerin norby haffuer för handen hwre starck han ær tiil folk och om han sigh forweth nogit bestondt wtaff the Skoniske herrer athij oss ther om framdelis kwnne giffua tiilkenne wiliom wij och athij saa wildhe bestyretth medh almoghen ath the komma tiil talss medh oss nw om toorsdagh nesth tiilkommandis kwnne wij thaa ytthermere om allehanda leglighetther giffua them woor wile och meningh tiilkenne ther the maaghe sigh epther rettha etc.

Skepperstad den 28 Januarii.

Konungen skrifver till allmogen i Wiken, att den såsom förr får bruka sitt sjelfiske; att han befalt fogden på Olofsborg hindra hofmännens egenmäktiga tilltag, och att derjemte afskaffa all annan olaga tunga; att konungen vill låta den njuta norsk lag och gamla sedvänjor, samt att han ämnade ifrån Westergötland sända fullmäktige till Wiken.

Riks-Registr. C. 1526—1529, fol. 18 v.

[Wtaff Skiipstadha then Sonedaghen nesth före purificationis virginis marie]

Tiil menighe Almoghen szom byggia och boo wthij wiiken j norghie

Vaar synnerligh gönsth etc Kære wenner wij tacke edher etc vt supra patuit in 2:o folio tiil menighe smaa-landt *) vsque ad articulum Szaa kære wenner giffue wij edher tiilkenne athuj wtaff edher scriffuilsze och fwlmyn- dughe sendtninghebudt haffua forstondit eder bristh och elagamaall som eder j noghen forlidhen tiidh haffuer wi- dherfarith j thenne landtzensendhe besynnerlighe om thet sielefiske edher j noghen forlidhen aar haffuer warith giort hinder paa Huilkit wij eder wtaff synnerlige gönsth och god wilio ighen wndt haffuom athij thet maaghe bruka och beholla tii[l] eder beringh Tsegelikes om the hoffmenn szom tagha edhra hestar och ridha theres æren- dhe medh om kringh landit huilkit oss her tiil dagx al- delis haffuer waret owittherligit och wiliom thet epther thenne dagh ingelwndha tiil steddie och haffuom för then schuld scriffuith woor Fogthe och embitzmann paa olffz- borgh tiil ther om att han thenne och andhra saadana olagligha thwngar aldelis schal affstella Szom j och ære

*) Se sid. 7.

begærendis athij maaghe niwtha norigis bescriffne lagh och godha gambla sidwennior tiil huilkit wij och wile lathe oss fynnes weluiliogh att holla edher wiidh szamma lagh som fædher och forældhre för eder nwthit haffua oc agthom för then schyldt nær gudt fögier athuj komme tiil westhergötlandt skicke wore fwlmyndughe in wthij then landzsendhe som j thenne och alle andher ærendhe epther landzsens leglighetther schall wetha och rama alles edhers bestha oc gangn saa athij oss tacka schule och j huadt motthe wij ytthermere kwnne wethe alles eders gangu giöre wij altiitd gernu thet gud kenne etc.

Skepperstad den 28 Januarii.

Bref till Peder Olsson på Olsborg om olaga tunga på allmogen; — förläningsbref för Bengt Kåre.)*

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 19.

[Wtaff Skiipstadha then Sonedaghen nesth före purificationis virginis marie]

Tiil pedher olson paa olsborgh att han ingelwndha tiilsteder at nogra olagligha twngghar schal widerfares then almoghen ther wtij wiken huarsche j ena motthe eller andher wthan aldelis schall thet affstella

Jtem heer bengt kaare kwllisrydtz rettharedöme j forläningh med alle the konungxlige rentther som ther wtaff gongha schulle j thenne iij aar nw nesth forlidhen Teslikis och j thetta nesth tiilkommandhe aar

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Wexiö den 2 Februarii.

Recommendationsbref för mäster Hans Schæll till Niels Krabbe, Jöns Westgöte, Torsten Salmonsson och Olaff Svart; fullmakt för samme mäster Hans; förläningsbref för Jöns Nilsson; pass för Ulf Gyler.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 19 v.

Wtaff Wexsiö Die purificacionis virginis gloriose

Tiil Niels crabbe iönss wesgöthe torsthen salmonson ok olaff swarth Athuj för mongha merkelighe szacher schuld haffue forskicket thenne breffuiszere woor thro mann och Canceler mesther hanss schæll tiill findtlandt wile wij ath tw tiigh aldelis retther epther hwess deell szom han tiigh paa wore wegna wnderuiszendis wardher baadhe om schat och all anner leglighet szom wij honum befallet haffue tigh giffua tiilkenne etc

Jtem mesther hanss skæll Cancellarius ith magth breff tiil findtlandt Att handla giöra och latha paa wore wegna j alle the szaker och ærendhe baadhe om kööp-slaghen och alth anneth som oss och menighe riichit an-rörer likerwis som wij ther personlighe tiilstædis wore saa ath hwess deell han ther wthinnan giör eller laather sthaa wij honum fulkomligha tiil och wile thet obrotzligha wiid magt holla epther alle redelighet etc

Jtem Jönss nielsson hæredtz retthen wthij ydhre hæredt j forlæningh

L. c. fol. 20 v.

Jtem Wlff gyler ith patzsbordh hædhen och tiil tys-landt öffuer landt och sidhan hiit tiil bagha ighen

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Wexiö den 2 Februarii.

Mäster Erik, utvald biskop i Åbo, underrättas om Severin Norbys förehafvande, och uppmanas att med andre gode män i Finland tillse det landet må vara väl förvaradt.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 19 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1585.

[Wtaff Wexsiö Die purificationis virginis gloriose]

Tiil mesther Eriich Electo j Aaboo Kære her Electe wij giffue edher tiilkenne Athuj nw ære kompne hiit nidh tiil vexsiö att höra och forfara huad nödt eller bristh her ær paa ferdhe j thenne landzsendhen Szaa haffuom wij j blandt annath forstaath ath Söffuerin norby haffuer forsamblet en hoop folk baadhe tiil hest och footh j blekwngh och en ytthermera tagher tiil siigh alle the forslagne skalkar som han wtöffuer komma kan och lather sig höra att han wil winna en mwinnmisskandtz ighen ee huar han thet helst bekomma kan saa frampdt han schall beholla szin halss kwnne wij therföre well formerkia att han medh szamme folk agthar ath forargha in paa woore wndhersaather huar han ther tiil nogit tiilfelle kwnne fornemma som j wel kwnne formerkia wtaff then forwaringh som riikitzins raadt j skone oss haffua tiilscriffuith ther wtaff wij eder sendhe en innelugth Copie Ær oss och sidhan wij komme hiit nidher giordt en hemlig forwaringh att han i thenne nesth tii[1]kommandhe waar med szamme folk agthar giöre en forraskningh in pa Findlandt huad thet ær santh eller ey wethe wij icke tiil skælss Dog haffue wij forstooth att han lather beredha alla the skwthor iagther och baathar som han kan wtöffuer komma och lather siigh monghe onyttugha oordh och tall wndtfalle paa oss ther wtaff wij grannelighe kwnna formerkia att han icke mykit gott haffuer j synnet oc hade tiil effwentys alleredhe bewisth szin ondtzscho her in paa thenne landtzendhe hwar wij honum thet medh wore tiil-

kommilssze icke hade betagit Therföre wiliom wij athij medh the andhre flere godhemen ther j landit haffue godh tiilsyn ath thet landit ær well forwarith som j kwnne formerkia ath oss och menighe riichit allszom störsthe magt paa ligggher om thenne och alle andher ærendhe weth thenne breffuiszere wor thro man och Cancellor mesther hanss edher ytther mere giffua tiilkenne ther j edher fwlleligha maaghe ephther rettha etc.

Wexiö den 2 Februarii.

Mäster Olaff Magni Swinefot underrättas om konungens sekreterares, Ulf Gylers, resa i konungens ärenden till Tyskland, erhåller löfte att af konungen till det bästa varda ihogkommen, och betackas för underrättelser från utlandet samt uppmanas att äfven framdeles meddela dylika.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 20 v.

[Wtaff Wexsiö Die purificacionis virginis gloriose]

Tiil mesther olaff magnj swinefooth Maaj wetha kære mesther olaff Athuj för monghe merkelighe szacher schuldt haffuom forskicketh thenne breffuiszere woor throo thienere och Secreterer wlf gyler wtöffuer tiil tyslandth then wij j blandt andra haffuom giffuit noghra myndeligha befalninghar edher tiil berettha om thet heremöthe szom emellom oss och the hollendere om pingxdagha nesth tiil kommandis ær beramadt wthij bræmen wiliandis athij fulle tro och lithe setthie tiil all then deell han eder paa wore wegna föregiffuandis wardher Och szom j ære begærendis athuj schule belate edher medh thet dæke[ne]dömme j lincopungh Szaa schule j inthit twiffle athuj j then eller annen iw saa godhe motthe wile wethe och rama eders bestha och gangn saa athij oss therföre alldelis schule tacka Och tackom wij edher gerna för eders weluiliog-

hett och throscap athij oss om allehande leglighetther och tiidhende som wtlendis ære paa ferdhe tiidt och offtha haffua forstendughet thet wij medh eder j all gunsth och nadhe gerna wile forschylla Och bidie wij edher ath huar j framdelis nogher tidhende wordhe formodendis som oss och riichit anröre athij oss ther om offortöffuadh ther om wile giffue tiilkenne etc.

Wexiö den 4 Februarii.

Utdrag af och förteckning på bref för och till Jöns Henriksson, biskop Ingemar i Wexiö, Gudmund Skrifvare och Nils Bagge, Lars Eriksson, Jahan Kyle, Severin Bårdskärare och Lars Eriksson.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 20 v.

[Wtaff Wexsiöö] Then Sönedaghen nesth ephther purificationis marie

Jtem Jönss hindricson ith magth breff att han motthe widerkennes ioghan swenskes gotz som her liggiendis ære wtij Suerighe tiil rettha saa lenghe ath han ighen faar the gotz som forne ioghan honum j fraa haffuer j danmark

Jtem Jönss hindricson ith forleningx breff paa feemsetz sogen

Jtem biscop Ingemar j wexsiöö ith breff att han motthe gestha closther landtboor saa well som andher landbondher j hanss biscopsdömme medh ij hesthar

Jtem Gudtmwndh scriffuere och nielss bagghe ith magth breff ath the maagha wptagha allen then szachöre som fallen ær j thenne resze wthij smalandt besynner-

*) Se anmärkn. å sid. 5.

lighe om theres broth som szackfeltthe bliffue j Echesiöö och Hwetelandha teslikis oc j wærendh

Jtem lassze Ericson en recognicionem paa xxv slagne gyllene

L. c. fol. 21 v.

Jtem lassze Ericson ith breff att han motthe selgie och wplathe medelösze gaardh hwem honum synes för peningar thet wij honum fulkomligha tiilsthom för huar-
iom och enom epher kommandis saa wel som nærwa-
randis etc

Jtem Jahan kyle ith lagmandtzbreff paa öölandt

Jtem Söffuerin baardhskærere breff paa ith sthen-
hwss j Calmarna liggiendis wiidh store toorgith j hanss
liiffzstiidh

Jtem lassze ericson eth breff paa ij godtz skatfrij j
hanss liiffztiid som ær aahultt och krogxhultt

Wexiö den 4 Februarii.

*Till innebyggarne i Kalmar län om konungens resa, befa-
rade anfall af Severin Norby, m. m.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 21. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1586.

[Wtaff Wexsiöö] [Then Sönedaghen nesth epher
purificacionis marie]

Tiil Calmarna læn och möreslandt

Vij Götzstaff etc Helsze edher etc Kære wenner wij
tacke edher etc vt supra patuit in 2:o folio tiil menighe
smaalandt etc *) Szaa kære wenner giffue wij edher tiil-
kenne Athuj för mongha merkelige szaker schuldt haffue
nw giffuith oss hiit nidh j thenne landzende att höra och

*) Se brevet till Smål. af den 11 Jan., sid. 7.

randtyszaka om alle leglighetther som her paa ferde are och skiiptha medt huar man lag och reth besynnerligha för thet tall och rygthe schuld som j thenne landzenda gongit haffuer aff Söffuerin norby j thenne wintther att han schulle argha in paa thenne landzenda etc Szaa tackom wij thenne godhemen alle szamans huar wij haffue framdragit ath the haffua giffuith oss saa för swar att huar szamme Söffuerin norby wille medh naghén schalka hoop giffua sig her noyer stædis in j landit och bedriffua noghen forraschilsze och schalka stycker som han altiindh giöre plægher wela the thaa huar medh annen sthaa fasthe och fölgie honum saa wth ighen att han föga baatha schall Thwiffler oss inthit athij dandemen och thet szamme giöre wile paa edher sidho huar medh then annen och plat inthit rettha eder epther hanss lyng[ac]tuga stemp-linger Anseendis att han aldrig haffuer warith Suerigis riiche godh j hanss daghar wthan altiid warith paa theres argesthe huar han haffuer kwnneth och stemplath twe-dregt her j riichit Jnthit twifflandis athuj wile ware them szamme som schula waagha liiff oc halss för eder oc holla eder alle wiid lag och reth saa lenghe wij leffua etc

Rydaholms prestgård den 6 Februarii.

*Förläningsbref för biskop Ingemar i Wexiö och Peder Knuts-son, samt förswarelsbref för Joghann Gunnason. *)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 22.

Wtaff rydtholms presthegaardh Sancte Dorothee Jom-frughes Dagh

Jtem biscop Jnghemar wthij wexsiöö ith breff att han maa och schall beholla alle konungxlige szacher wtaff hans egne landtbor szom ligghie wndher biscopts stolen

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Jtem pedher knwthson klockeriigx fierdungh wthij
bobergxhæredh j forlæningh

Jtem Joghan gwnnason ith forswarelssze breff

Rydaholms prestgård den 6 Februarii.

*Till erkebiskopen i Lund, Ake Sparre, om utlemnande af
konungens "skytt".*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 22. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1587.

[Wtaff rydtholms presthegaardh Sancte Dorothee Jom-
frughes Dagh]

Gotzstaus Diuina prouidencia Suecorum gothorum-
que etc Electus rex

Sincerissimis nostris Jn domino salute et fauore pre-
missis Kære her Electe besynnerlighe godhe wenn wij
haffue forstaath athij haffue noghre waare skytt som wij
wmbaare wndher blekungh Szaa haffue wij nw snyman
faath Högboren förstis konungh Frederiicx scriffuilsze
ther om ath oss inthit forholdt skee schall ther paa nær
worth bud ther epther skickedt wardher Szaa bidhie wij
gernne athij thenne breffuiszere wor thiennere som wij
epther szamme skytt skicket haffue wele thet leffuerera
och athij wille wara honum behielpugh ath thet well
kwne komma her in tiil grensenn wij wile thet medh
eder j all wenscap gernne forschylle och latha oss wel-
uiliogh fynnes j hwess mögieligh deell j begære aff oss
ighen etc

Reuerendissimo in christo patry domino Achonj alme
ecclesie Lundensis archielecto Amico sincerissimo
fauorabiliter.

Rydaholms prestgård den 6 Februarii.

*Till innebyggarna i Albo härad, att Arvid Östgöte skall upp-
bära skatten, samt att handel med Danskarne är förbjuden. *)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 22 v.

[Wtaff rydtholms presthegaardh Sancte Dorothee
Jomfrughes Dagh]

Tiil Albohæredt ath Aruidt ösgöthe schall wpbære
och wthkreffia then aarlighe rettughet som plægher ghaa
wtaff theres all[m]ene skoogh och ath the afflegie then
kööpslaghen the bruka plega wthij danmark med ostar
smör oxsar och annen deell etc.

Rydaholms prestgård den 6 Februarii.

*Konungen tackar danska rådet för underrättelsen om S. Nor-
bys tillämnade anfall, "hvarpå väl skall tagas vara", samt för-
klarar sin villighet till återtjänst om han förnimmer något för
Danmark skadligt vara å bane.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 23. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1588.

[Wtaff rydtholms presthegaardh Sancte Dorothee
Jomfrughes Dagh]

Ad Consiliarios Dacie

Götzstaff medh gudz nadhe etc

Vaar Synnerligh gönsth etc Werdugiste werdughe
fædher Erlighe herrer strenghe riddhare och godhemen
wij wndttinghe j thenne dagha nogher eders scriffuilsze
wthij huilken j beröre om her Söffuerin norby, raadendis
oss haffue godh tiilsyn wiidh greensen att han oss icke
giör noghen forraskelsze eller forfongh her in paa riichit

*) Se anmärkn. å sid. 7.

etc Szaa tacke wij eder ganscha kærligha för eder godhe raadt och forwaringh thet wij medh eder altiindh gerne wille forschylle oc haffue wij thet wel saa bestelth att huar szamme her Söffuerin nogit obestondt begynne will schall ther wel taghas wara paa thet besthe gudt giffuer oss nadhen tiil Hopes oss att huar j nogit ytthermere forstaa aff hanss meningh athij giffue oss thet tiilkenne för then friidt oc handtlingh schuldt som riichen emellan giorth ær Jnthit twifflandis att huar wij forstodhe nogit scadeligit danmarkis riiche anrörendis schulle thet wel bliffua eder tiilkenne giffuith, och j huess motthe wij kwnne ware edher tiil wilia och wenscap scule j altiindh fijinna oss weluiligh tiil Heer medh eder etc.

Danska rådets bref, dat. Landskrona den 14 Jan., medelas i bilagorna.

Rydaholms prestgård den 6 Februarii.

Till Tyge Krabbe om lösgifvande af Severin Norbys dotter och andra fångar, utlemnande af konungens "skytt", anskaffande af en god jägare jemte stöfvare, återbetalning af greffvens af Hoya skuld, samt danske fogdarnes förfång på fru Margareta Wasas arfgods i Halland och Skåne.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 24. — Förut, utom "Calffwenn", tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1591.

[Wtaff rydtholms presthegaardh Sancte Dorothee Jomfrughes Dag]

Tiil her tyghe krabbe Danmarkis riikitz marsk Swar paa nesth for:ne hanss breff Jn alia parte istius folij habentur

Götzstaff etc

Vaar synnerligh gönsth etc Kære her tyghe besynnerlighe godhe wenn wij finge eder scriffuilsze wtij huilkenn j raadhe oss atuj schulle late lööss Söffuerin brwn

her Söffuerin norbys dotther och flere fongar som wij haffue Saa huar wij wisthe oss nogit gooth formoda aff szamme her Söffuerin waare wij för högborne förstis konungh Frederickx eders och flere godemendtz bön schyldt j danmark wel tiil friidtz medh saa skeell athuj finghe saadana foruaringh medh hanss breff och insegle som j scriffue oc att han wille latha fynne sigh weluiliogh medh worth skytt athuj finghe thet ighen som tiilstædis ær besynnerlige woor Cartughe bidie wij gernne athij ther om saa forærbetha wele teslikis och med her Electo tiil lwndh athuj motthe faa worth skyth ighen som han haffuer j wergie ther wij nw haffue skicketh worth budt epher wij wele thet altiidt gernna forschylle etc

Calffwenn

Kære her tyghe som wij scriffwe eder tiil tiilforenna om en god iægare Saa bidie wij en nw athij wille oss een tiilskaffa ther kwnne wel iagha tiil hag och skiwta kwnne teslikis it goth par stöffuare thet wij altiidt gernna forschylle Som j och scriffue om the peninghar j haffue leenth wor suager her greffue iohan etc Saa wile wij thet wel saa bestella atij scole komma tiil eder bettalningh ighen medh thet aldhra första Kære her tyghe giffue wij eder och tiilkenne ath wore kære systher nogit forfongh skeer paa hennes barnnegotz som them tiilfallen ære wtij hal- landt och skaane aff her trwdt gregersson och noger andher saa forundrar oss hui the godhemen thet giöre wele then stwndt the wilia niwtha huess deell them j arff tiilkommen ær her j riichit bidie wij atij thet medh them saa bestyre wele att henne ther paa inthit ytther- mere forhinder skeer thet och alth anneth wij altiidt gernna wele forschylle etc.

Tyge Krabbes bref, dat. Helsingborg den 2 Febr., meddelas bland bi- lagorna.

Rydaholms prestgård den 6 Februarii.

*Till konung Fredrik i Danmark om den till Sverige und-
flydde Niels Bragdhe och om Peder Sunnanväder samt hans
parti.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 25. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1592.

[Wtaff rydtholms presthegaardh Sancte Dorothee Jom-
frughes Dag]

Tiil konungh Frederick j danmark Swar paa hanss
nesth for:ne breff Jn alia parte istius folij habentur

Götzstaff etc

Vaar wennligh kärlig helszenn nw och altiindh medh
waar herre Högborne försthe kære herre oc besynnerli-
ghe godhe wenn wij haffue wnfongit eder scriffuilsze
wthij huilken j beröre om nielss bragdhe att han schulle
ware kommen hiit tiil Suerighe etc Saa giffue wij eder
kærlighann tiilkenne atuj aff szamme nielss braidhe inthit
wethe Dogh ær thet wel santth att han her j riichit kom-
men war, och begæredhe aff oss leigde huilken wij ho-
num forwægredhe för then mishandiil han hade bedriff-
uith emoth eder och danmarkis riiche sidhan wethe wij
icke huart han bleff wthan haffue wij hört sidan wij
komme her nidh j thenne landtzendhe at han ær hooss
her Söffuerin norby, och wele wij icke gernna beschy-
dha noghen then som saa emoth eder handlet haffuer
begærendis gerne ath oss motthe skee thet samme ighen
huar noghen j saadane motthe gaffue sig her aff riichit
och in j danmark at han icke ther bliffue beskermath
som nw skeet ær j norgie medt her peder Canceler oc
hanss partij hwess handiil oss hopes wij eder tiilförenna
haffue giffuith tiilkenne bidie wij eder gerne en nw
athij wille scriffue norgis riikis raadh ther om tiil att
han oc hanss partij ther icke lengher bliffue beschyddad-

dhe oss wnder ögenenn thet wij wtij slighe och andher motthe altiid gernna forschylle Jnthit twifflandis athuj iw altiid j slighe saker oc andhre emoth eder och danmarkis riiche tiilbörliga wele oss beuisze wtij huess motthe wij kwnne Edher högmegtughet then alszmegtugiste gud etc.

Konung Fredriks bref, dat. Flensborg den 1 Jan., meddelas i bilagorna.

Rydaholms prestgård den 6 Februarii.

Till danske riksmarsken Tyge Krabbe om den från Danmark afvikne Niels Bragdhe, m. m.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 25 v.

[Wtaff rydtholms presthegaardh Sancte Dorothee Jomfrughes Dagh]

Tiil Heer Tyghe krabbe Danmarkis riikitz marsk

Vaar synnerligh gönsth etc kære her tyge wij giffue eder tiilkenne athuj haffue faatt högborne förstis konungh Fredericx scriffuilsze wtij huilkenn han berörer om nielss braidhe att han schulle ware kommen her in j riichit Saa ær thet wel santt att han hit kommen war och begæredhe waar leigdhe huilkenn wij honum foruegredhe för then mishandil han hade giorth j danmark sidhan wethe wij icke huart han bleff wthan throo wel att han ær hooss her Söffuerin norby, och wile wij icke gernna etc vt in precedentibus literis tiil konungh Frederich vsque ad finem.

Rydaholms prestgård den 6 Februarii.

Svarsskrifvelse till Severin Norby rörande konungens på blekingska kusten strandade fartyg och skytt, konungens tjenares af Norby rönta misshandling, utlemnande af Severin Brun, Norbys dotter, m. fl. fångar, samt om ett föreslaget personligt möte med konungen.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 27. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1595.

[Wtaff rydtholms presthegaardh Sancte Dorothee Jomfrughes Dagh]

Tiill Her Söffuerin norby

Swar paa nesth for:ne hans breff

Waar gönsth tiilförenna etc Kære her Söffuerin wij haffue forstondit eder scriffuilsze j huilke j giöre eder wrsegth om thet wrak som bleff wnder blekwng och ath edher aldellis owittherligit ær ath wor thienere saa illa bleff tracteredt ther nw sisth, saa wethe wij icke hurw wij schule forsthaa then wrsach epter thet som oss wnderuisth ær atij en nw haffue en borgare wtaff waar Stadt Suderköpungh benempdt Anderss biörnsson j borghan och saa goth som fonghen Doch hure ther om ær ære wij en nw tiil friidtz, medh saa skeel ath szamme borgare maa bliffua lööss ighen oc hwess deell oss eller waare wndersaather tiilkommer ath thet icke bliffuer oss forhollit Teslikis och som j scriffue atij begærede wethe aff Aruidt wesgothe hwadt lössn ther schulle wara paa Söffuerin brwn eder dotther och the andher fonghar, saa hopes oss att han haffuer giffuith eder tiilbörligh swar ther paa, tiilewentyr huar j hade förre giffuith oss eder meningh tiilkenne medh ith goth oordt om szamme fongar schulle thet nw warith öffuertalet Doc huar wij en nw wiisthe atuj schulle oss forlathe tiil nogit goth som j och beröre ytthersth j eder scriffuilsze wille wij en nw late

fynne oss weluiliogh medh saa skeell athij wille giffue oss tiilbörlich forwaringh medh breff och insegle ath oss inthit argt widerfares schall epther thenne dagh aff eder eller noghen then eder tiilhörer j noghen motthe och lathe eder weluiliogh fynne med worth skytt atuj thet ighen finghe besynnerlighe waar kartuge Jnthit twifflandis att huar oss motthe widerfares skæll wille wij icke tilbiwdha nogit oschell her medh eder gudt befallendis etc

Calffwenn tiil Söffuerin norby

Szom j osz scriffue her söffuerin om thet personlige möthe saa giffue wij eder tiilkenne athuj thet paa thenne tiidt icke bekomme kwnne bidie wij om j nogit werff haffue tiil oss athij giffue oss thet medh thenne breff uiszere scriffthelige tiilkenne ther wij oss maa epther rettha etc.

Severin Norbys bref, dat. Rotneby den 2 Febr., på hvilket förestående är svar, är tryckt i bilagorna.

Hvittaryds prestgård den 10 Februarii.

Förteckning å bref till Joghan Giordtson och Gabriel (Små-sven?).)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 27 v. 28.

Wtaff Hwiterydtz presthegaardt om lögerdaghen nesth före sanctj Sigfridj Dagh Vt Sequitur

Jtem ioghan giordtson ith breff att han maa widerkennes en gaardt benempdt wernnemo

Jtem gabriell ith qwittensze paa all then deel han wpborith och wtgiffuit hade saa ath wpbyrdhen drog sig wel wtöffuer ens med wtgiffthen

Jtem samme gabriel ith forlæningx breff paa ij gotz benempdt næs

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Forsheda prestgård den 11 Februarii.

*Förteckning å skrivelser till Arvid Haaqwonsson och Arvid Östgöte. *)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 28.

Wtaff Forsiidtz presthegaardh Söndaghen nesth före
sanctj Sigfridj dag wtij wesbo j Smaalandt

Jtem Aruidt haaqwonsson ith forswarelsze breff

Jtem Aruidt ösgöthe ith forswarelssze breff besyn-
nerlige för en hanss karl ther slaghen bleff j riikitzins
resze för Calmarna at hans ephtherreckiare icke schulle
szamme Aruidt offerrettha j noghen motthe

Svenljunga prestgård den 14 Februarii.

*Till Joghan Småsven och Holgher Karlsson. *)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 28.

Wtaff Swenliwnghe prestegaardh wtij kindh j we-
sthergötlandt Sanctj Sigfridj affthen

Jtem Joghan smaaswenn ith breff ath han maa tiil
sigh lösze alle bength iönssons gotz huarst oc helst the
her j Suerige belegne ære ephther som laghen wthuisa
huad han för huar lesth eller pundh giffua schall och
them sidhan niwtha och beholla wnder fwlth frælsze
ighen tiil effuigh tiid som andre frælsismen her j riichit
niwtha oc haffua

Jtem Joghan smaaswen ith frælsisz breff

Jtem Heer holgher karlsson ith breff ath han maa
beholle alle konungxlige szaker medh szine egne landtbor
huarst oc helst the her j riichit belegne ære

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Kinna den 15 Februarii.

*Förläningebref för Thure Trolle; qvitto för Joghann Småsvens
uppbörd; fullmakt för Jöns Olsson, borgmästare i Warberg,
att utkräfva fordringar.*)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 28 v.

Wtaff Kindha wtij march j westhergöthlandt Sanctj
Sigfridj dagh

Jtem Heer Thure trolle paa barqwarna ith breff att
han maa och schall niwthä och beholla alle konungxlige
szaker wtaff hans egne landtbor huarst oc helst the her
j riichit ære belegne

Jtem Joghann smaaswenn ith qwittensze paa all then
deell han wtaff sziith fodrij j thetta forlidtna aar wpbo-
rith och wtgiffuit hade baadhe skath sachöre och all an-
nan deell

L. c. fol. 30 v.

Jtem Jönss olszon borghemesthare wtij wardtbergh
ith magt breff at han motthe komma tiil sin bettalningh
baadhe wtaff andelige och werdtzlige som honum her j
Suerige nogit pligtuge ære

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Kinna den 15 Februarii.

*Till höfvidsmannen på Warbergs slott, Trudh Gregersson,
om fru Margareta Wasas arfvegods i Halland.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 28 v.

[Wtaff Kindha wtij march j westhergöthlandt Sanctj
Sigfridj dagh]

Tiil Her Trwdth gregersson Höffuitzman paa warth
bergx sloth

Kære her Trudh oss ær giffuith tiilkenne atij giöre
waare elschelige systher fru margrethe nogit hinder oc
forfongh paa nogoth gotz som hennes barn medh reth
arff tiilfallith ær wtij wardtbergx læn tycker eder thet
skæl wara thaa fynne wij wel raadt att holle oss scade-
løss her j Suerige wtaff the gode mendtz gotz j danmark
och norgie som nw wthan hinder oc gensegen komma
tiil sith retthe arff som them fraa hender warit haffde j
thenne forlidtne feygdj j then agth och gode meningh
at oss oc worth riikis swerigis inbyggjare motthe wider-
fares thet szamme ighen sidhan riichen komne ære wdij
en god friidt oc wennligit forbundt Her paa begære wij
edert swar ther wij kwnne rettha oss epher etc.

Ett bref från Trudh Gregersson, dat. Warberg "lögerdagen wtij faste-
laghen", meddelas i bilagorna.

Kinna den 15 Februarii.

*Till danske riksmarsken Tyge Krabbe och biskop Åke Jeps-
son (Sparre) i Lund om ett på halländska kusten strandadt
fartyg och konung Gustafs utanför Blekinge förlorade "skytt"
och kläde.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 30.

[Wtaff Kindha wtij march j westhergöthlandt Sanctj
Sigfridj dagh]

Tiil Heer Tyghe krabbe danmarkis riikitz marsk

Vaar etc Kære her tyghe wij finge eder scriffuilsze
j huilke j beröre om noget wrag begærendis athuj oss
sielffue rettha wile om fynnes kan ath thet ær fallit paa
danmarkis riichitz grundt wtij wartbergx læn etc Szaa
haffuom wij besporth oc icke anneth kwnne forfare en
szame wrag fallith ær paa Suerigis grund och sidhan thet
bleff bergat och törketh warth minste parthen tiil nytttho
ther aff Doc huar anneth kan finnes j sanningh wile wij
lathe oss finne benedugh tiil all redelighet Formodendis
ath oss och motthe widerfares thet szamme ighen om
worth skyt och clæde som bleff berghet in för blekingx
sido som oss offtha loffuadt oc tiilsagt ær wtaff högboren
försthe konungh Frederich etc oc danmarkis raadt athuj
schulle kommith tiil worth ighen baadhe j her Aaghe
bragdis tiidt oc sidhan, huilkit icke en nw skeeth ær etc.

Tiil Archielecto j lwndh wiidt nest for:ne synne etc.

Bref ifrån Tyge Krabbe, dat. den 1 Jan. 1526, och från erkebiskop Åke
Jepsson, dat. den 31 Dec. 1525, om ifrågavarande vrak, finnas bland bila-
gorna.

Kinna den 15 Februarii.

Stämningar och försvarelsbrief, utfärdade af konungens nämnd.

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 84 v.

Thenne ephtherne godemen saathe j nempdhen för lag och rettha med myn herres nadhe wtij kynna j mark Sanctj Sigfridj dagh Aar etc mdxxxvj

Esger wtij skempninghe	monss gyltthe wtij aretorp
Aruid haqwonsson j horndal	ieppe pedhersson
monss gudtmwndtson j rydt	Erich karlsson
gudtmwndt j hwletorp	biörn odtson
peder biörsson j broby	olaff gotzstaffson
iönss wtij kiellebergh	bengt wthij smeltterydt

Jtem iönss pederesson ith stempninge breff paa peder paawelsson peder ionsson j geldstade bengt iönsson j boogeswndt Anderss torbiörnsson aruid pederesson j skærem peder andersson j trælwndha ath the sware honum tiil rettha j schara för ath the wphengde hanss broder wthan laga domma

Jtem Jogan wtij katinge it stempninge breff paa anders nielsson för at han köpte en ök oc en hest för klyppinge sidhan the aaff lyste wore

Jtem iönss j hiid ith stempninge breff paa lassze torbiörsson

Jtem hustrv ingriid i allffuarydt stempningh paa her helige j seglora och alle the med honum j flok och fare wore at slaa oc draga henne heem tiil hennes eygeth oc för alt woldtz werke the henne giort haffua

Jtem Anderss werckmesthere j skiiphult ith forswarelsze breff tiil rettha

Jtem torsthen haaqwonsson stempningh paa Aruidt
j gwnilsbodha at han swarar honum in före myn herres
nade j schara tiil rettha om ith manslag

Gråbrödra-klostret i Nylödöse den 20 Februarii.

Förteckning å ledamöter i konungens nämnd i Nylödöse.

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 85.

Thenne epher:ne saathe för rettha medh myn her-
res nadhe wtij graabrödhre closthers Conuente
stwffwe j nyelödesiö then tiisdaghen nesth epher
hwitesöndaght wtij nempdhen

Försth olaff larsson	swenn larsson
swenn gotzstaffzson	peder assmwndtson
peder ericson j kär	Andoor j wggleem
Cristiern tordtson	anders wtij baalbostorp
tore gwinnarsson	lassze bengtson
Anders larsson	
lassze biörnsson	Anwndt esbiörnsson } borgme-
lassze erichson	hanss wisse } sta[re]
Jtem hanss lambrichtson	Andhers andhersson } raadtmen j
gulbrandt bengtson	Anders gislason } for:ne ny- elödesiö

S. Catharinæ kloster i Skara den 1 Mars.

*Förteckning å ledamöterna i konungens nämnd och berättelse
om af densamma afgjorda mål.*

Riks-Registr. B, 1523-1528, fol. 85 v.

Thenne ephtherne godhemen saathe för lagh och
rettha medh waar käraste nadigiste herre wthij San-
cte katherine clösthers Conuenthestwffue j Schara
som ær Försth och frampsth her magnus haraldj
Electus tiil Schara her Thure iönsson lars sigghe-
son marsk her holgher karlsson riddare Axel possze
germwndt swensson matz kaffe pedher bondhe Siff-
widt ribbingh Götzstaff knwthson Erich stake Swenn
stingh Söffwerin kiil karl tordtson matz ionsson twff-
ue byrghersson Toorsthen brwnsson monss bryntthe-
son haraldt knwthson

nielss claffwesson Anno etc mdxxvj torsdaghen

tordh bondhe nest före dominjcam Oculj

wnghe ion olson

knwth swensson

Jtem borgamesthare och raadt wthij Schara

Försth clagadhe Swenn siffuidtson och olaff siffuidt-
son tiil Anders nielson om theres fadhers dödh therföre
lysthes konungx fridit them emellom ath the huar annen
inthit forfongh giöre schula för en the ære aathskildhe
medh rettha

Jtem taladhe her thure iönsson tiil karl j hæde om
ith dombreff at han hade taleth paa hans dom som han
wtgiffuit hade j frylsze taa dömde the godemen samme
domebreff gilth och monss bengtson som nw paa gardhen
boor schulle niwtha bruka och beholle for:ne gaardh medh
then ödhegardhe benempdt dwffuegærdhe tiil effuerde-
ligh ægo

Jtem Haaqwon toostason taladhe tiil iönss j hiidt om en gaardh benempdt hiid som for:ne iönss paa sitthiendis ær at han szamme gaardh j panth hade huilkit for:ne iönss kwnne beuisze ath han gaardhen kööpt hade och war honum icke panthsath ther paa han ith her thure ionssons dombreff hade som han lagde j retthe at han gaardhen hade bettaletH Huilkit ærendhe the godhemen som för rettha saathe granligha ransakadhe och befwnne ath saa j sanningh war therföre dömdis for:ne her thures dombreff gilth och iönss j hiida szamme gaard ighen obehindret beholle och bruka och for:ne haquon toostason schal giffua vj mark for at han paa lagmandtz doom taledt hade och iij mark hæredtzhöffdinghen

Jtem Joghan gwnnarsson taladhe tiil larss siggeson och matzs kaffle *) om en gaardh benempdt rydt liggiendis wthij mark segiendis samme gaardh wndhan Cronone olagliga taghen wara in wnder frælsith beuisedhe thaa for:ne lars siggeson och matz kaffle med szin breff och schæl ath for:ne gaardh them tiilkommen wara epher laghen och szame ioghan inghen ret hade ther paa ath tale

Jtem Hustrv kirsthin peder nielssons epherleffuerscha elagade tiil brynnolff tiip om hennes bondhe som han för noghen tiid sidhan forlidhen j hæsl slagit hade oredheliga ranszakadis szamme ærendhe j retthe j saa motthe at han schulle wt giffua fwlle mandtzbooth innan en vj wickne dagh wiidh szine xl mark.

*) I registr. står af misskrifning: kalffle.

Skara den 2 Mars.

Till erkebiskopen, biskoparne och rådet i Norge, förnyad begäran om utlemnande af Peder Cancellor och hans parti.

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 30 v. — Förut efter orig. tryckt i Saml. t. det Norske Folks Sprog og Hist. 1: 488.

Wtaff Schara Then Fredaghen nesth före Domini-
cam Oculj

Gotzstauus etc

Sincerissimis nostris in domino salute et fauore premissis Werdugiste werduge fædher herrer oc godhemen wij haffue tillförenna scriffuith eder tiil om her pedher Canceler oc hanss partij som rympdhe ær wtaff worth riiche Suerighe in wtij norgie för beuiszeligh forrædherij som the emoth oss medh theres lönligha och openbare stemplinger brukath haffua Athij för slike szacher schuldt icke wille them beschyddha wtij norgie wndher eder hengn och beskerm wthan schicke oss honum och them tiilhandu Huilkit wij forundra athij toog her tiil dagx inthit tiilgiort haffue Therföre bidie wij edher en nw för thet forbundt och godha naborscap schyld thenne iij riichen emellem stadtfesth och bebreffuith ære Huilkit wij paa wore sidho obruttligha holla wele Atij oss alwarligha giffue eder sinne och meningh tiilkenne medh eder scriffuilsze huar tiil wij oss forlaatha schule friidt eller feygd medhan j them beschyddha och forsware som worth fordarff bestempla wele thet wij oss icke wetha wtaff eder forschyllat haffua thiil thenne dagh Eder her medh etc

reuerendissimo reuerendisque in christo patribus
Archiepiscopo episcopis ceterisque regnj noruegie
Consiliariis amicis nostris in Cristo Sincerissimis.

Åtskilliga skrifvelser rörande de till Norge undflydde förrädarna meddelas bland bilagorna.

Skara den 2 Mars.

Utdrag af bref för Källands härad om skatten; qvittenser till Måns Bryntesson och Germund Svensson; samt kallelsebref till Noraskoga bergs innebyggare att infinna sig i Örebro.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 31.

[Wtaff Schara Then Fredaghen nesth före Domini-
cam Oculj]

Jtem kaallenshæredhet ith semie breff om theres skath som the aarligha wthgiffua schulla som ær xiij tynnor smör j huario tynno xvij pund j°[100] tynnor roogh för wthan hemszö sogen schal skatthe för sigh sielff

Jtem Monss brynttheson ith qwittenssze paa all then deell han wtij szin haffwandis wergie paa Elffzborgx slott j thetta forlidtna aar hafft haffuer baadhe skath sachöre och alth anneth Dog schal han framdelis aath aare giöre rekenscap fför al then deel som han en nw paa slotthit inne medh sig haffuer som thet wthskorne register ther paa inneholler

Jtem germwndt swensson ith qwittenssze paa all then deell han paa myn herres nadis wegna j thetta forlidtna aar wpborith och wthgiffuit haffuer

Tiil Noraschoga bergh ath the nw thenne resze alle szamans som ther boendis ære komma tiil örebro wiidt huars theres xl mark

S. Catharinae kloster i Skara den 3 Mars.

Ransakningar och domar, hållna och fälda af konungens nämnd.)*

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 86.

[Sancte katherine clösthers Conuenthestwffue j Schara]

om lögherdaghen nesth före dominicam Oculj

Jtem Anders nielsson giück lagh sielff xiiij:de för thet manslagh som honum tiil lagdis ath han war huarsche wiliandhe eller wollendhe samme mandtz dödh som honum tiil lagth war, therföre dömdis han qwith och frij för alth ytthermere tiiltal om for:ne manslag wiidt huars theres xl mark som for:ne anders ther om epther thenne dagh wilia tiil tale

Jtem Anwndt sthensson taledhe tiil Jöryen Erichson om en gaardh, sattis thet ærendhe wp tiil presthemöthit nesth kommandis ath the thaa huar annen om szamme gaardh schula tiiltale tiil rettha

Jtem hindrick nielsson clagadhe paa Jöryen Ericson om ij gaardhe benempdt askimps gaardt oc aple gaardh liggiendis wtij Askimma socken segiendis szamme gaardhe olaglighe wndhan honum oc hans arffwingha soldhe ware ther paa han nogher breff hade oc lagdhe j rettha Teslikis och for:ne iöryen lagde ith breff j retthen ath han tiil for:ne gaardhe laglige kommen war, ranszakedis thaa for:ne ærendhe aff the godhemen som för rettha saatho och dömpde for:ne hindric nielsson gardhena tiil ighen och szame iöryen saa monge peninghe som för gaardhene förre giffne ware

Jtem lystis konungx friidt wtöffuer Anders pederson wtij skonille tiil rettha tiil thess the som honum

*) Nämndens ledamöter desamme som den 1 Mars (se sid. 69).

nogoth haffuer tiil ath tale medh laghen kwnna öffuer winna

S. Catharinæ kloster i Skara den 4 Mars.

Domar, fällda af konungens nämnd.)*

Riks-Registr. B, 1523-1528, fol. 86 v. 87.

[Sanete katherine clösthers Conuenthestwffue j Schara]

Dominica Oculj

Torsthen nielsson clagadhe tiil monss nielsson wthij wonggha om en gaardh benempdt aple gaardh liggiendis ther szamme stadtz ranszakadis szamme ærendhe j rettha och befwnne ath the som gaardhen solit hade hade solth ohemelth therföre dömdis for:ne torsthen gaardhen tiil och the wtleggia schula xl mark som gaardhen ohemeligha hade forsolth tiil for:nde monss nielsson och monss nielsson szine peninge ighen som han them giffuit hade och thorsthen nielson alth thet landtgille ighen wtaff them som for:nde gaardh ohemelige soldhe som ther wtaff gongit haffuer medhen gaardhen haffuer warith j fraa honum och then karl wtij wenehæredt benempdt monss wlfson som szamme gaardt försth soldhe och vtgiffuer xl mark för szamme sach

Jtem hustrv Ingegerdh peder knwtsons wtij nwdinghe taladhe tiil her thure iönsson om iij gaardha som szamme her thure henne affköpt hade dömdis hustrv inge-gerdh gaardhane tiil och her thure the peninghe ighen som han wtlagt hade epther gaardhane icke lagligha sooldhe wore, som han kwnne beuisze ath han therföre wtlagt hade

Jtem Hustrv ingeborgh swensson taladhe tiil her ture iönsson om en stwth som hon sagdhe henne tiilhörde oc

*) Nämndens ledamöter desamme som den 1 Mars (se sid. 69).

her thure henne therföre tiwffuerij tiillagt hade ath hon szamme stwt hade ighen anamadt sidhan han j fraa henne en tiid long hadhe bortthe warith sagdis szamme qwinne tiil, aff the godhemen som för rettha saatho om thet befynnes kan ath the waare affwendis witthne som sagdhe hennes barn tagha en annen stwt en henne tiilhörde taa schal hon ware qwith för thet tiwffuerij och om thet kan ranszakas med ij owildhe withne ath then karl som begæredhe ath sze en stwth som han borth mist hade j hennes gaardh ath hon icke wille thet tiilstedhia at han motthe honum faa ath sze thaa maa thet ranszakas paa theres hæredtztingh om nempdhen kan henne werya eller fella

Jtem hustrv Elin monssza taladhe tiil nielssz byrghersson om en gaardh liggiendis wthij wllene segiendis szamme gaardt olagligha wndhan henne och hennes medh-arffwingha kommen wara Huilkit for:ne nielss kwnne beuisze med szine breff som han lagdhe j rettha at han tiil gaardhen lagligha kommen war huilkit ærendhe ranszakadis och befandtz ath saa j sanningh war ath gaardhen war lagbudhen och lagh stondt ther före dömdis honum tiil at han for:ne gaardh obehindret niwtha bruka och beholla schal epther thenne dagh

Jtem Götzstaff karlss ith dombreff tiil ij annen dombreff som her thure iönsson honum giffuit hade paa en gaardt liggiendis wthij wonggha at samme götzstaff gaardhen wthan all forhaling schal beholla

Skara den 4 Mars.

Förläningsbref för Nils Arvidsson; — frälsebref för Karl Svensson, Nils Foborgh och Michel Reff.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 31 v.

[Wtaff Schara] Dominjca Oculj

Jtem nielss aruidtzsson kindhahæredhen wthij Stechholms læn j förlening

Jtem karl swensson Frælsze j hanss liiffztiidh paa the gotz som hans hustrv j arff lagligha tiilfalne ære epther hennes brodher bength iönsson och barn epther honum om the ther tiilfalne bliffua kwnne

Jtem nielss Foborgh ith frælsisbrefff

Jtem Michel reff ith frælsisbrefff tiil en synnerligh tiidh

Skara den 4 Mars.

Till utvalde erkebiskopen i Lund, Åke Jepsson, och danske riksmarsken Tyge Krabbe om det af Måns Bryntesson bergade vrak, konung Gustafs förluster på det utanför Blekinge strandade fartyg, fru Margaretas arfvegods i Halland och Skåne, m. m.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 31 v. — Förut till större delen tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1597.

[Wtaff Schara [Dominjca Oculj]]

Tiil Heer Electo tiil Lwndhen och Heer Tyghe krabbe

Gostauus etc

Sincerissimis nostris etc Kære her Electe oc her tyghe Szom j haffue oss offtha tiilscriffuith om no goth wragh

*) Se anmärkn. å sid. 7.

waar Embitzman paa Elffzborgh bergat haffuer etc begærendis athuj thet wplathe wile Erligh och welbyrdugh man her trwdh gregersson etc wppaa thet wij paa waare sidho offorkrengt holla wile then recess forbwndt och contracth samtygth war wthij malmö, setthie wij for:ne wragh wtij en rethgaangh och lagligh aasyn om thet stöttthe och bergath warth paa worth Suerigis riikitz eller danmarkis grwndh oc hwem j ther tiil wthij tiilkommandis szomar dagha paa eder sidho tiilskicke wile schule waare fwlmyndughe tiilskickadhe aasynes men möthe Oc huar fynnes kan ath thet stöttthe och bergath warth paa waarth grwndh hopes oss athij wile lathe oss thet niwtha kan annath fynnes thaa schal eder inthit forhold ther paa giöres Formodendis ath oss motthe widerfares thet szame paa waar skyth och annath worth och waare wndersaatters gotz som bergath ær in före blekingx sidho Huilkit Högbor[n]le förste konungh Frederich och Danmarkis raadt oss loffuadt och tiilsagt haffua och j medh eder besynnerligh scriffuilsze och wij en nw ære lika nær Ther j beröre om bergældt etc Wij mene ath thet ær nogh dyrth bettalet medh thet clædhe som wij och oss elschelig her magnus Electus tiil Strengnes ther misthe Huadt deel rostereth ær för eder wndhersaather som j her tyghe beröre wtij eder scriffuilsze thet schal them skickes tiil handa ighen wij bidie athij lathe och waare wider fares thet szamma Haffuom wij och tiilförenna begæreth ath waare Elschelighe systher motthe komma thiil thet gotz ighen som hennes barn tiilfalleth ær medh reth arff wtij hallandt och schaane begærendis eder scriffuilsze ther wij oss aluarligha epther rettha kwnne huilkit j haffue oss inthit swar paa giffuith wij forwndhre storligha ath thet scal henne formenes medhan wij wthan gensegen tiilstedhie danmarkis och norgies men och inbyggere komma tiil sith gotz her j warth riiche Suerighe bidie wij eder

en nw athij wile latha oss och waare wndersaathe thet widherfares som j wtaff oss haffua wile etc.

I bilagorna meddelas bref till konungen från Åke Jepsson, dat. Lund den 17 Febr. (Sabbato Dom. Jnuocaut), och från Tyge Krabbe, dat. Helsingborg den 21 Febr. (Sancti Pedhers affthen Ad Cathedram); från Severin Norby till Tyge Krabbe, dat. Rotneby den 11 Febr. (Fastelaghen Söndagh), samt från Åke Jepsson till Tyge Krabbe, dat. Lund den 18 Febr. (Dom. quadragesima).

Skara den 4 Mars.

Till Severin Norby om konungens vid Blekinges kust strandade fartyg, kartuge och skytt, samt om Severin Bruns och andra fångars utlemnande, m. m.

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 35. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1604.

[Wtaff Schara [Dominjca Oculj]

Tiil Heer Söffuerin norby

Göstaff etc

Vaar etc Kære her Söffuerin j blandt the scriffuilsze oss emellan forsendt ære ær offthe berörth om waar kartughe skyth oc skiip som in för bleging berget warth och anner schade oss och waare wndersaathe öffuergonghen ær teslikis om söffuerin brwn leonardus edert barn och andher eders thiennera etc Szaa formodhe wij eder wel witterligit ware huadt swar wij haffue eder ther paa giffuith och altiitd warith öffuerbödugh lathe for:ne Söffuerin brwn edert barn och thiennera komma eder tiil handa nær oss motthe widerfares thet szamme ighen om worth skyth som hög: f: k: Fre: och danmarkis riichis raadt j the tyske och wendiske stæders fwlmynduge sendebudtz nærwaro wtij malmö oss loffuadhe och tiilsagde epter then Contracth och recess lydelssze som paa then tiidh mellan hans nadis maiestath ok oss beleffuadt samtyckth och stadfest war ther wij oss alledelis forlaathe tiil och ære en nw öffuerböduge ath fulth giöre waar

scriffuilsze ath lathe forne eders thienneren och barn och huadt deel beuizeligit ær eder tiil kommer med rette wtaff thet gotz som bleff paa then skwtho j Calmarna swndt komma tiil Calmarna och framdelis eder tiilhandha nær j tiil szamme waar Stadt skicke wile oss tiil handa waar forne skyth medh eders bepligtilszebreff ath oss och waare wndhersaathe inthit argth aff eder eller edher thienneren widerfares schal epter thenne dagh för then weluilioghe eders thienneren och barns wplatisze then wij eder beuize j thesse mottho begærendis för then sach eder bepligtilsze breff athij waare icke personlighe tiilstadis nær forne malmös recess och forbwndt samtygt och bebreffueth warth Then wij wile redeligha och offorkrængth att holla etc.

Norbys bref, dat. Rotneby den 16 Febr. (In Crastino Sigfridj) meddelas i bilag.

Skara den 4 Mars.

*Till Arvid Westgöte om underhandlingarne med S. Norby,
m. m.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 35 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1605.

[Wtaff Schara [Dominjca Oculj]]

Tiil Aruidt Wesgöthe

Vaar etc Wij finghe nw j thessze dagha her Söffuerin norbys scriffuilsze och swar paa worth skyth etc Formerkiendis ath thet ær inthit anneth wthan forhalingh, saa skickedhe wij en nw honum waar scriffuilsze huilken tw lather honum komma tiil handa medh thet förstha oc lath ingha fonghar lööss för en han oss tiil Calmarna forskickendhe warder worth skyth med sit opne bepligtilsze breff som wij wtaff honum begærendis ære Saa lydendis ath oss och waare wndersaather inthit argth widerfares schal epter thenne dagh wtaff honum eller hanss thienneren och

nær saa giorth ær wiliom wij hans wissze budt wplathe Söffuerin brwn hans barn och thienneren och thet gotz som fynnes kan att honum tiilhörer wtaff thet gotz som war paa thet skiip ther bleff j Calmarna swndt wij wile sende ther hädhen en staffan sasszes thienneren som weth aathskilia huadt deel honum tiilhörer eller och hure alle ærendhe sigh forlopendis wardha wiliom wij oc högieligha biudha ath tw agther paa sköthit som wij tiig tiilförena widerlagt naffue och tw sielff formerkia kan aldra störstha magt paa ligger wij haffue wel offtha forfareth huadt theres söthe ordh plæger ephther fölgia etc.

Skara den 4 Mars.

Till Germund Svensson och Jönköpings stad.)*

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 36.

[Wtaff Schara [Dominjca Oculj]]

Jtem germwndt swensson ith magth breff ath han tiilskicke moo en kyrkeherre j ieneköpungh som myn herres nadhe kan nyttug wara

Jtem Jeneköpfungx stad ith breff ath then marchnath som ther pleger stondhe om xx:de dagh iwla schal ephther thenne dag holles om then söndaghen j fasthen nesth ephther hwitesöndag

*) Se anmärkn. å sid. 7.

Skara den 4 Mars.

Privilegiübbref för Nya Lödöse stad.

Efter en samtidig afskrift i k. Riks-Archivet bland "Städers Acta".

Wii Gustaff med Gudz N: Swerigis och Götis etc wthwald Konung, gör weterligt med thette worth opne breff aarom effter gudz byrdth Mdxxyj Toorszdagen wtij fförste weko ffasthe then tiidt wii personligen stadde woro wtij wor stadth Nylösze, beeseændis stadzens legligheeth och aetheligen fforffarandis ath han er nytteligæ ffunderadth påå rwm och stadth wedth ein therogh hampn och seglasz, menige landit tiil goode, gagn, nytto och beestondth, och well stonder ffast tiil ath göræ med torffwal, graffwer och mwr beeskerm, når thet tilbörligen påtakit och beekostedt warder Ther ffore welæ wii ath fforneppde wor Stadth Nylösze må och skall bliiffwæ wedth maeth och niwtha köpstadzlag och thenne effterscriffne ffruiheeter och preuilegier, ath Stadzens inbyggere mogha niwtha, beholla och brwkæ the Crononas iorder som gwnstligæ wnthe och tilegnade æræ wtaff Riickensens fforstondere med Riickensens Rådz samtycke tiil fforscriffne stadz grwnd wthryme och ffiischee som theris gamble breff och preuilegia wth wijsær, och måghe the brwkæ frii köpslagan och torgdaghar som andra woræ köpstadzmen wthöffwer menige Riikedt brwkæ, Och tiilbörligæ straffa Landköpære och andra olagliga Hverffuer (?) ehwar the them beeslåå kwnne, ther olagligh handel oc köpslagan brwka, och handladth warder Nylösöo Stadt til fforffong skada, oc fforndringh atth wppå thet ffor:ne Stadz Nylöses inbyggere tesz ythermere ffornymmæ skulæ wor Konungxlige gwnst, ynnest oc nåde haffwæ wii anamath oc med thette wort opne breffh gwnstligen anamæ borgemestere Rådhet oc menigheethene theras godz och eygodelar wtij wor Konungxlige hegn oc beeskerm, besynnerlige ath hegnæ,

fforswara them och beskerma, therasz godz ffor ooreth oc öffwerwoldh, tilstediandis ath ffrii marknadt må årliga holles wtij ffor:ne Nylösöo om sancti Laurentii dagh som ther i fförtiiden wæriith haffwer, Och tesliigest sancti pauli Conuersionis, Och tesz emellan mågha och Nylösza borgere, köpæ sikh ffææ tiil theris slacthrij på landit nesth kringhom staden, oc wppå thet ath the tesz alffwarligare skola beffeste sin stadt med graffwer oc torffwall, haffwe wii med osz Elskelige her moens electi tiil Scara, her Twre iönsson wor hoffmesteres, Laurentz siggeson wor marsks Holgher karlsson, Axel matzson, nils Clausson Tordt boonde worth Rådth med oss i Scara, warandis med tiilstedis : Rådth oc samtycth, gunstlige wnth oc tiilstadth Schath ffrii j neste tiil kommandis samffeldt tijo aar, Allom them som nw oc innan ffor:ne nempde tiidt ther boo och boendis warda, oc effter thet ath wii med ffor:ne worth Elskelige Riickensz Rádz Rådth oc samtycke ighen kalladth köpstadz lagh, ffriiheeth och preuilegiær aff gamble lödöse, och tilsagt tesse inbyggere som köpstadz lag wiliae niwta och köpslagan brwka ath the skola seg infflytia tiil Nylösza innan s: michaelis dagh nest komandis, oc skola them ther Tomptther ther the bygge oc syn hwsz på settiæ kwnne anama j then besta leyglighet som borgemestere och Rådth med wora embetzmen på Elffzborg thet belempa kwnne, inge tompter wndan taknæ the som nw icke beesithnæ æro och retthe iordegande icke wiil komma kennes wedt och åffwerka innan neste palm söndagh haffwæ oc nockre i ffor:de wor stadth Nylösze, fflere tompter en ena Tha skolæ the innan ffor:de dagh them wp latha med samma wilkor, wtan the kwnne them ther fforinnan seliæ ffor mögelighet them som tiilfförene iordegande haffwer warit oc sinæ tompt soldth fför en the fflytthe tiil gamble lödöse, æn allom androm som icke saa giorth haffwa, skola tompter oc tompte rwm ffrii anthwardis niwta brwkæ oc bygge må seg tiil gagn oc

sina arffwinger tiil Ewerdelighan eygho oc ret arffh wta[n] alth hinder, platz oc åklagan effter thenne dag, effter wii them tilplictadt haffwæ ath öffwer giiffwæ sinæ tompter oc bygda gorder j gamla lödöse, hwar wii ingen köpslagan brwkas skall effter s: michels dag nesth kommandis welæ som til fförene scriffwit står, oc the som ther boendis bliffwa brwkandis åker oc engh som andræ bönder, the skola waræ wnder Landzlagh, med schath och annæn Crononas reth och tilbörligan tienesth, Doch ffor menige Landzens begiæran haffwe wii wnth och tiilstadth oc med thette worth opne breff gwnstligæ wnnæ oc tiilstediæ, ath ein ffrii marknadth om åreth må holles wppå then grwnd och wall, j gamble lödöse om mattesmessio tiidt om hösten, oc brwkæ reideligan köpslagan med inlendzka oc wthlenskæ som ther på samma tiidth och dagh kommandis worda, Tiil tesz wisse och bettere fforwaring, lata wii hengiæ worth maiestatz insigle nedhen ffor thette breff, giiffwit j wor stadt Scara dominica Oculi, Anno etc vt supra.

Horn den 4 Mars.

Privilegiübreff för Sköfde stad.

Efter originalet på pergament i Sköfde Stads-archiv. Afskriften benäget meddelad af hr akademi-bibliothekarien C. G. Styffe. Copior finnas i k. Rikis-archivet bland "Städ. Priv." och "Städers Acta".

Wij Göstaff mett guds nade Suergis och Göttis etc wthualld konungh Göre wittherligith at wj aff synnerlige gunsth och nade stadfesth och fulbordath haffue alle the frihether och priuilegier som waarom wndersaathom Borgarenom wtj Sköduj aff ware förfeder framlednom herrom och konungom nadeliga wnttha och geffna ære tiilstediandis them aarlige haffue en marchnatt i same stad Sködwi om sancte Olaffz tidh om aareth och icke offtare, ther the taa fri och obehinrade köpslaga scole huar mett

annen alle the ther komma j ij daga Tesligis taga wi och anama them wti wor konungxlige hengn wernn beskerm och förswar met hustrwr barnn legefolk gaarder gotz egedeler rörligith och örörligith huatt thet hellst ær eller nempnas kan som them mett retthe tilhörer, besynnerliga ath hengna werna och beskerma för orette oc fördactinge till rette Högliga förbiudandis alle besynnerlige fogter och embetsmen för:ne waare wndersaater her emott hindra plassze eller oförretta till personer eller gotz i nogen motte wed waar ogunsth, Tess till wisse laata wi hengie wort Secrett nedan för thetta breff Giffuit i Horn feria 2:a proxima post dominicam Oculi Anno etc mdxxvj.

Sigillet saknas.

Skara den 4 Mars.

Stadfästelsebref å Uddevalla stads privilegier.

Efter originalet på pergament i Uddevalla stads archiv. Afskriften meddelad af hr akademi-bibliothekarien C. G. Styffe.

Wij Göstaff mett guds nade Suerigis och Götthis etc wthualld Konungh Göre witterligith ath wj seedh och öffwerläsith haffue eth konungh Hanszes breff som han waare elschelige wndersaather Borgarna wtj wor köpstad Vddewaldh giffuith hade paa teris priuilegiens stadfestelse Huilketh breff wj fulle macht geffue och stadfesthe thet mett alle andre breff och priuilegier som them aff waarom förfädrom framlednom Konunghom gunstheliga wntta och geffna ære at the wed fulle macht bliffue scole i alle teris pwnther och articler som the Inneholle Teslichis taga wj för:ne Vddewaldz Borgare wtj wor Konungxlige hengnn wern beskerm och förswar mett hustrv barn leghfolk gaarder gotz egedeler huatt thet hellst ær eller

nempnas kan som them mett rethe tillhörer, besynnerlige at hengna och förswara for allt oreth och öffweruolldh och fördactinga till retta Högliga förbiudandis alle baade andeliga och werdzliga som för wore schulld wele och scole göre och laatha besynnerlige fogther och embetsmen för:ne Vddeualltz borgare her emott hindra plasse eller oförrethe till personer eller gotz i nogen motthe wed ware ogunsth hempd och wrede Tess till wisse laata wj hengia wort Secrett nedan före thetta breff Giffuit i waar stad Schara dominica Oculj Anno etc mdxxvj.

Sigillet saknas.

Hofva den 7 Mars.

Allmogen i Hofva och Lyrestads socknar i Westergötland befrias från alla utomordentliga skatter och tillförsäkras förut åtnjutna privilegier och friheter.

Efter originalet på pergament i v. Engeströmska biblioteket.

Wij Göstaff mett guds nade Suergis och Göttis etc wthualld Konung Göre witterligith at wj aff synnerlige gunsth och nade för then swora gestningh och fattigdom schylld som wor almwge i Hoffwa och Lierstada socknar haffua wnth och mett thetta wort opne breff wnaa at nar förscriffne wora wndersaather haffue giort theris aarlige schatt wth som them bör, thaa schula the frj niwta bruka och beholla alle the preuilegier och friheter som them aff waarom förfædrom framlednom Swergis Konungom gunstelige wntta och geffna ære ingo wndantagno, Therföre Högliga förbiude wj alla baade andeliga och werdzliga som för waare schulldh wela och schole göre och laata besynnerliga waara fogther och embetismenn för:ne waare wndersaather, her emott hindra plasse oförretta eller förfongh göre till personer eller gotz i nogen motthe wed wor ogunsth och wrede Tess till wisse laata wj hengia

wort Sigill nedan för thetta breff Datum in predicto Hoff-
wa feria 4:ta post dominicam Oculj Anno etc mdxxxvj.

Sigillet äfvensom sigillremsan saknas.

Örebro den 9 Mars.

*Till Joghan Svenske, Warnhems och Gudhems kloster, Nils
Olsson på Skofteby och Henning Pedersson.*)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 36.

Vtaff örebro then Fredaghen nesth före dominicam
letare

Jtem Joghan swensche ith Frelsisbreff

Jtem Joghan swensche ith qwittensze paa all then deel
han wtaff hans Fogdrij j thetta nesth forlidtna aar wp-
borith oc wtgiffuit haffuer Dogh saa ath han en nw
frandelis schal giöre rekenscap för j° xxxjx [139] march
och vij [6½] skillingh Teslikis för iij gerdher som nw tiil-
hope giordhe wore then tiidh wij droghe egenom hans
fogdrij

Jtem Warnem och gwdhempes closther ith breff ath
baadhen Conuentthen maagha niwtha och beholla alle ko-
nungxlige saker medh theres egne landtboor huarst oc
helst the her j riichit ære belegna Theslikis och friihet
för alle biscops gesthningh epther thenne dagh För then
weluilioghet och bepligtillsze som the wthloffuedt haffue
Ath the aarligha wilia lathe sig fynnes weluilioghe att
holle nogre karla j borghalegher wiidh theres closther etc

Tiil Nielss olson paa skofftheby oc henningh peders-
son ath the ranszaka om the gotz wtij wermelandt som
köpthe ære wndhan Cronone och lagde in wnder frælsith
och giffua myn herres nade ther om j framtidhen tiil-
kenne

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Örebro den 11 Mars.*Ransakningar och domar af konungens nämnd.*

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 87.

Thenne epher:ne beschedelighemen saathe j nemp-
dhen med waar nadigiste herre för lagh och rettha wthij
örebro midtfasthe söndagh Aar etc mdxxvj

lassze nielsson j broo
lassze wtj hyttringhe
nielss wtj landha
clemith wtij attherstada
ioghan andersson wtij visthada
olaff iönsson j nærdhewij
Mons olsson j fellistadha
erich girmwndtsson
sigge j broo
nielss amwndtson j attherstadha
lassze clauitzson j örestadha
olaff wtij elffwebergh

Jtem iönss larsson taladhe paa ena iordh liggiendis
wtij lille mosze som tyrgilss ther szamme stadtz hade
giort honum hinder och forfongh paa, Dömdis thaa for:ne
ienss larsson tiil att han schal niwtha brwka och obehin-
dret beholle mwlebethe fiske wathen och eldtbrandt med
them som boo wthij for:nde lille mose och for:nde tyrgilss
schal beholle the iij örtuge iordh som szamme iönss paa
taledhe och wth giffwa för szamme iordh vj mark innan
vj wigne dag wiidt szine xl mark

Jtem clagadhe hustrv Elin tiil olaff nielsson att han
en hennes szoon j hel slagit hade ransakadis szamme
ærende j retthe och befandtz at then ther slaghen bleff
hade förbruthit sigh sielff therföre dömdis han ogildt och
for:ne olaff nielsson sagdis qwith och frij för alth ytther-

mere tiiltal om szame mandtzslag och lysthes ther tiil medh konungx fridit wtöffuer honum

Jtem lassze hindricson taladhe tiil tidheman monsson bength iönsson och tyrgelss paa wesgöthe hytthen om iiij lester iærn som the hade gongit j lyffthe före thet the fulkompliga tiilstodhe j retthe dömdis lassze hindricson tiil ath fornde lyffthesmen schulle wth leggie szamme iærn medh thet aldher snaresthe wiidt hwars theres xl mark

Örebro den 12 Mars.

Utdrag af bref till Måns Bryntesson om befästade af Nya Lödöse; förteckning å bref till köpstäderna i Westergötland, borgmästaren Botvid i Norrköping, Mats Käfte, Lars i Walby och Holger Karlsson.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 36 v.

[Wtaff örebro] Om monedaghen nesth epther Dominican letare

Till monss brynttheson att han leggher siigh alle störstha win om ath nielodesiö bliffuer fasth giorth oc taler medh almoghen wtij Elffzborgx læn ath the giöre the iij dagxverkie ther tiil som före sagth war oc at her thure iensson haffuer loffuadt att han wil forærbetha medh the andre godemen som j then landzsendha noghen forlæning haffua, ath the schola tale medh theres bönder huar j szin stedh, ath the schola lathe siigh weluilioghe fynnas tiil ath giöre the dagxwerckie ther tiil Teslikis om then hielp aff köpstæderne Jtem om the skiwth som matz kaffle haffuer forsambleth Jtem om nyelodesiö om then hielp the schola giöre

Jthem Tiil Alle köpstäderna wthij westhergöthlandth om then hielp som the tiil cröninghen wthgiöra schwla

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Riks-Registr. C, fol. 37.

Jtem boothwiidt borgemesthare wthij norköpingh ith forswarelssze breff

Jtem Matz kaffe ith forleningx breff paa kinnarwmss sogen

Jtem lassze wthij walby baadhe hans grannes gaardha j forlæningh

Jtem her hollingher karlsson ith hæredtzhöffdingha Dömme j forleningh benempdt....

Örebro den 12 Mars.

Till innebyggarna i Westergötland om befästningen af Nya Lödöse, hwartill hvarje man i landskapet skulle biträda med tre dagsverken.

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 36 v.

[Wtaff örebro] [Om monedaghen nesth ephther Dominicam letare]

Tiil menighe westhergötlandt

Vij Götzstaff etc Helsze eder etc Kære wanner wij tacke edher vt supra patuit Fo: 2:o etc *) Kære wanner wij giffuom eder tiilkenne Ath then tiidh wij senasth tiil ordha oc samtal wore medh eder fulmyndughe sendtninge budt aff huart hæredhe öffwer alth westhergötlandt nw wij staddhe waare wtij wor stadt Schara Söndaghen nesth före midtfasthe söndaggh Goffwe wij the godhemenn tiilkenne Athuj thaa hade warith wtij waar Stadh nyelödesiö beseedt och beskodath szame stadtz leglighett och thaa granneligha formergthe at han ganscha wel för menighe riikitzins gangn och bestondt och besynnerligha för then landtzensdha belegen ær Theslikis lathom wij the godhe-

*) Se brevet af den 12 Januarii "Tiil menigh Smaalandt", sid. 7.

men szee oc höra nogher gamble preuilegier och breff som menighe riikitzins raadth samme Stadtz inbyggjare giffuit hade j fortidhen I blandt huilken breff fantz ith saa lydendis Ath epther szamme waar Stadth nyelödesiö saa ganscha wel beleggen war for menighe riichit och Ath then menigheman schulle ther faa thess betther köp paa salt oc hwmbra som the oss loffuadt haffua wilia giffua saa goth kööp som giffs j andra siöstäder j danmark och annorstedis schulle huar man hielpa ther tiil att han schulle bliffua fasth giordt medh en godh taarffwaldth *) oc graffuer saa at han kwnne thess betther och snarare wiidt magth ath bliffua och komma thess flere godha borgare som honum besitthia wilia och berördhes i samme breff om iij dagxwerckia som huar man j westhergöthlandt ther tiil giöre schal Therföre kære wenner bidiom wij eder alle szammans athij wille ansze och besynna thet sthore gangn och proficth som j och menighe riichit ther wtaff haffua schula, nær samme stad bliffuer wiidt magth och lathe eder weluilioghe fynnes medh forne dagxwerckie huar j szin stadh giöre nær j aff wore Fogthar och embitzmen ther om tiil kraffdhe wardha saa ath thet j thenne nesth kommande szomar fwlbordhes motthe Inthit twifflandis ath j huad motthe wij kwnnom wetha och rama eders besta etc.

*) Af en sednare anmärkare ändradt till "tårffwaldth".

Arboga den 14 Mars.

*Till fru Ebba på Ekeberg och Birger Nilsson; — förlämnings-
bref på sakören.*)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 37 v.

Wtaff Arbogha then odhensdaghen nesth före Do-
minicam Iudicare

Jtem Frw ibba paa Echebergh ith breff att hon maa
och schal niwtha och beholle alle konungxlighe szaker
med hennes egna landtboor huarst och helst the her j
riichit ære belegne

Jtem byrgher nielsson Maa oc schal niwtha och be-
holle alle konungxlige szaker med hanss egna landtboor
huarst oc helst the her j Suerige belegne ære

Westerås den 18 Mars.

*Utdrag af skrifvelser till Lars Siggesson och Knut Anders-
son rörande kyrkotionden, samt till den senare derjemte om
länge Birgers räkenskap, m. m.; — förteckning å skrifvelser
till Germund Svensson, Måns Bryntesson, kyrkoherden Gud-
mund på Gamla Silfverberget, Peder Joghansson, Måns Bryn-
tesson och Gudmund Skrifvare.*)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 27 v.

Wtaff Westhraars Dominica Iudicare

Tiil lars siggheson Atthuj forstondit haffue ath bön-
dherna besynnerligha wtij Strengnes biscops dömme willia
giffua peninghe för then deell wij schula haffua aff kyrkie
tiendhen och inghen annars deell begære the wthan waar
för saa monghe peninghe som them sielffue synes giffua

*) Se anmärkn. å sid. 5.

ther före kwnne wij ther wtaff wel formerkia ath bisco-
pen och prestherne haffua saadanth giffuith them in ther
wtaff wiil fölghia ath szamme kyrkiotierendhe fögha dragha
schal tiil noghen hielp hwar bönderna honum sielffua lösa
schula saa læth som them synes thet oss tycker icke ful-
leligha schæl wara Dog schal thet wel hetas en stoor dra-
pelig hielp Doch war thet icke saa sagth wtij wastena
Saa wethe wij icke fwleligha hur wij oss her wthinnan
rettha schula wthan j och the godhemen flere wele ther
annars wthinnan fortengthe wara saa ath thet kan ghaa
lika tiil ath alth rycthit icke henger oss paa som thet
icke menighe riikitzins wthan alenesthe worth gangn
waare etc

tiil knwth andersson om tiendhen wiidh szamme
nesth for:ne synne och athuj forstondit haffue ath longhe
byrgher giordhe oss aldrigh rækenscap för thet fogtrij
som han wtaff oss j wergie hade therföre wiliom wij ath
epther j sthaa före hans testhementh lathe ther inghen
deel forkommas aff för en wij haffue lathit höra hans
rekenscap om han oss thaa nogit skyllugh bliffuer ær
thet thaa wel mögieligit athuj faa waar bettalningh Item
att han gör peder spack inthit ytthermere hinder paa
then hest som han honum j fraa haffuer wthan lather
honum szamma hest ighen faa etc

Tiil germwndth swensson om ith dala breff oc at
han granneligha förhöred om Söffuerin norby huad ti-
dhende om honum wtij danmark ær paa ferdhe och giff-
uer oss ther om j framtidhen tiil kenne

Tiil Monss brynttheson om szamme ærendhe och
om thet clæde som han tiil worth behoff köpa schal etc

Item her gwdtmwndt kyrkieherre paa gambla silff-
bergit ith forswarelsze breff

Jtem pedher ioghansson ith Fogthe breff paa op-
pwnda hærådhet

Tiil Monss bryntthesson om borghare leghe
tiil gwdtmwndt scriffuere om borgare leghe

Westerås den 18 Mars.

Tiil innebyggarna i Dalarne rörande lösen af kyrkotionden.

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 38 v. — Förut tryckt af Thyselius, l. c. 1: 18, och i
Kröningsvärd's Dipl. Dalek. 2: 83, no 373.

[Wtaff Westhraars Dominica Iudicare]

Tiil Alle the szom byggia och boo offwan Long-
hedhena wtij Westhraars biscops dömme

Vij Götzstaff etc Helsze eder etc kære wenner wij
tacke edher dandhemen alle szamans etc vt fo: 2:o pa-
tuit *) Szaa kære wenner giffuom wij eder tiilkenne Ath
oss Elschelig werdugh fadher biscop pedher wtij westhr-
aars haffuer giffuith oss tiil forsthaa ath somligha wtaff
eder seghia sikh icke wilia wthgiöra edhers kyrkiotindhe
wthan wilia honum lösza för peninghar szaa dyrth szom
edher sielffue synes skiwtandis thet in paa oss athuj schulle
haffua eder thet loffuadt Szaa hopes oss athij dandhemen
well sielffue tengkia kwnna och wel wetha Athuj inthit
agtha bekymbra oss medh szamme kyrkiotindhe ey heller
kommer thet oss tiil j noghen mottho Therföre bidiom
wij eder athij haffue saadane skotzmaal j the szaker for-
dragh och skiutther icke in paa oss giörendis ther wth-
innan epther gamble sidwennien szom sidwennian altiüd
her tiil dagx warit haffuer Anseendis ath then kyrkiones
rettughet icke nylighan wptaghen ær wthan lenghe warit
haffuer Inthit twifflandis ath j huad annen motthe etc.

*) Se brevet af den 12 Jan. "Tiil menigh Smaalandt", sid. 7.

Westerås den 18 Mars.

Till koppar-, silfver- och jernbergsmännen, rörande deras klagan öfver det höga priset på vissa lifsmedel och den otillräckliga tillförsehn.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 38 v. — Förut tryckt i Kröningswärds Dipl. Dalek. 2: 84, no 374, samt, ehuru otillförlitligt, i Bergverks-Ordningarne, sid. 27.

[Wtaff Westhraars Dominica Iudicare]

Tiil koperbergith silffbergit och iærnbergit

Vij Götzstaff etc Helsze eder etc kære wenner wij tacke edher vt supra fo: 2:do *) Saa kære wenner drager eder wel tiil mynnes athij tiidht och offtha före oss beclagat háffua eder nödh oc twong besynnerligha edre fulmyndugha sendtningebudt nw senasth wthij wasthena om thet dyra köp som j haffue paa fettalie oxsar smör osthär och andher æthandhe waror som falla her inriikis serdelis wtij westhergöthlandt och smaalandth och ath icke nw saadane waror saa mykit hit wp j landit föres som the ith skiipthe för noghen forlidhen år sidhan fordhe bliffue wthan bliffua wthfördhe aff landit begærendis aff oss athuj the dandhemen j baadhe for:ne landtzendhar ther om tiilsegia wille och them forbiudha ath the for:ne æthendhe waror icke schulle föra ytthermere aff landit wthan före them hiit wp tiil edher som gambla sidwennian warith haffuer Szaa giffuom wij eder tiilkenne Athuj haffue nw warith nidhre j for:ne landzsendhar och taleth medh then menigheman om alle leglighetther som oss och riichit magth paa ligger, j blandt hwilke haffwom wij och forærbethet medh them om szamme ærende ther the haffue alle giffuith oss godh swar paa loffwandis oss alle wilia eptther thenne dagh raadha ther godha bötther paa och driffua theres oxsar hiit wp Theslikis och föra osthär och

*) Se meranämnda bref "Tiil menigh Smaalandt", sid. 7.

smör som the sellia welia och icke före thet noghon annorstadtz aff landit wthan forytthra thet her wppe paa berghen och annorstadtz som gambla sidwennian warit haffuer Sameledis haffuom wij och forærbethet medh then menigheman j westhergöthlandt ath the baadhe kööpstadtzmen och böndher hwem ther wiil maagha och schola frij och obehindret för allom köpa salth och fiisk j norgie och föra her wp j landit tiil berghen och annorstatz thet them för inthit landzkööp recknas schall, paa thet athij thess betther schule bliffua wiidt magt tiil ath bruka Cronones bergh oss hopes athuj ther wthinan och alle andher mottho om edert bestha saa forærbethet haffue nær j thet ytthermere forfara faa athij oss tacka schola wiliandis athij oc paa eder sidho saa beuisze eder emoth them igen medh then deel som the behöffua ath köpa aff edher som ær koper oc iærn saa ath the thet icke alstingis epther dyresthe peningen köpa schola paa thet ath the laatha siigh thess weluiliogare fynnas ath fora tiil eder then deel the haffua baadhe oxsar smör ostar fiisk och salth Jnthit twifflandis athij huad motthe wij kwnne ytthermere wetha oc rama etc.

Eskilstuna kloster den 20 Mars.

*Till Måns Bryntesson och Germund Svensson om stämp-
lingar af biskoparne och klerkerne, m. m.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 39 v. — Förut tryckt hos Thyselius, l. c. 1: 19.

Wtaff Elschilstwna clösther then tiisdaghen nesth
epther Dominicam Iudica

Tiil Monss brynttheson Hureledis Biscopaner oc Cler-
kerne ith forteckth stycke brukat haffua meth then kyr-
kiotiendhe som then menigheman j thetta Aared tiil ri-
chitzins bestha wthgiöra schulle, j saa mottho ath the

först haffua tagit theres deel wth och sidhan haffua the lathit forkynna them worth breff och giffuith almoghen saa in ath the schula giffua oss peninghar för waar deell saa mykit them synnes och ath bönderna schula ropa medh myndhre the kwnna faa köpa waar deel för ij öre spannen (annor stadtz her wppe geller han j mark örtug) thaa kwnna the icke j aar saa theres aaker Haffua the och teslikis forbudit theres landtbör ath the oss eller waare swennar inghen skiudtzferdt giöra schula eller nogit annath thet oss komber tiil godho theslikis haffua the Electj nw j szommar agthad lathe them wighia och inthit spörya oss ther tiil om menendis sidhan the wigdhe ære ath the ære oss inthit pligtughe wthan paaffwen j room etc wile wij för then schuldt ath tw legger tigh alle win om paa thina sidho medt alle the stemplingar som tw kan hemliga ath theres wile icke motthe faa framgongh alt epter theres synne ogh giff oss thin meningh tiilkenne huad tiig her wthinnan synes wara besth j thenne szaker företagandis Jtem at han giffuer oss them tiilkenne som waar anslagh agtha etc

same dagen screffs och wed same sinneth Germundh Swenson till, och at han schulle altid haffue hans visse bod in i Danmarc at förhöre om alle legligheter, och sedan geffue thet min herres nad tilkenne

Eskilstuna den 20 Mars.

Förteckning å och utdrag af skrivelser för eller till Erik Persson, munkarne i Westerås, m. fl.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 40.

[Wtaff Elschilstwna clösther then tiisdaghen nesth epther Dominicam Iudica]

Jtem Erich person en stempungh paa kyrkewernene i Sala sochen

Jtem mwnkana i Vesteraars en förscriffth till Aake clauson at han inthet schulle befatta sikh met teris gotz för en han hade lagwunnith them

Jtem en bonde fich en förscrifft till hustrv kirstin paa engsiön om en gaardh, at hon schulle laata honum skee saa mykith som reth ær etc

Jtem et opith breff till huittunge sochen och ij anna sochner wtj Herleffs fögterj om huittungebergh at the schulle flugx brukath inthet tuifflandis om ther nogith gott bliffue aff at the jw schulle haffue ther tilbörlich fordell aff etc

Jtem till Electum Strengnensem om abothen wtj julita, at han schulle laata hempta honum till Strengnes, etc

Tiil Monss brynttheson En Copie wtaff norigis riichis raadtz breff och om thet iærñ aff wermelandtz bergh Om ny lödesiö ath thet kwnne medh thet aldher förstha bliffua fasth giorth

Tiil riikitzins raadth wthij westhergöthlandt En Copie wtaff thet norsche breff huad them synes ther wthinnan schal företaghas

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Tiil Lars siggeson och en Copie aff fornde breff och ath för saadane leglighet icke ær raadth ath alle hestarna slaas wth om Söffuerin norby tiil effuentthys haffuer j synneth och agthar dragha tiil norghie

Tiil Jacob Crwmma ath han haffuer ögath paa brædit ath honum icke skeer noghen forraskningh paa olffzborgh och haffuer szine speyare in j norgie ath bespörya hwru ther tiilsthaar eller huad tidendhe ther ære paa færdhe

Jtem bength nielsson Fogdhöö medh alle konunglike rentthe och retthughet j forlæningh

Jtem Borgemesthere och raadth wthij Strengnes ith magth breff ath the maagha och schula legghia the bönder före som noghra gaardhar och tompther haffua j strengnes ther the icke wilia Dragha stadzens twngha aff som andre godhe borgare ther giöre wthan sitthia wthe paa landz bygdhen wiidh theres skattehemman och latha gaardarne j stadhen liggia ödhe them som saadane tompther oc gaardhar haffua j forne strengnes en skæligh dagh före ath the ther förinnan samme theres gaardhar besitthia schula, dragandis ther stadtsens twngha wtaff som flere godhe borgare giöre ther samestadtz Huar the och thet icke giöre innan then dagh them före sagdt warder schula thaa borgemestare och raadth haffua fulla magt ath latha anamma theres gaardhar och setthia ther paa hwem them synes som ther wtaff skath och schyldt giöra wiil och dragha medh them stadtsens twngha etc

Gripsholm den 25 Mars.

*Till Gudmund Svensson, Nils Olsson på Stegeborg och Germund Svensson om underhandlingar med städerna i Östergötland och Småland rörande en beviljad gård; och till Nils Olsson dessutom om den i Östergötland uppburna kyrkotioden. *)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 41.

Wtaff Griipsholm Dominica palmarum

Tiil gudmwndt scriffuere Att han legger sigh alle win om ath tale medh alle borgarna wtij the stæder j östergötlandt liggiendis ære Ath the lathe sig fynnes weluilioghe med then hielp huar j szin stadh medh thet aldhre försthe saa ath hon motthe wthgaa som menige riikitzins raadh samtyckt haffua Anseendis ath thet för menighe riikitzins gangn och bestha giorth ær Ath riikit kwndhe bliffua wtaff medh the geldh som thet j thenne longe feygde wtij kommith ær Forærbethandis her wthinnan saa athuj icke nogit roop eller rygthe faa paa oss etc giffuandis them före atuj icke then hielp paa lagt haffua wthan riikitzins raadh etc

Till Nielss olsson paa Stægeborgh att han lather melttha alth thet korneth som ær kommith wtaff then kyrkiotioden wtij östergötlandt oc nw ær kommeth tiil Suderköpingh och forwarar thet saa ath thet icke bliffuer j no ghen motte fordarffuath teslikis at han wel bewarar ro ghen paa nogoth goth rwm ther han ligger icke och wchnar och bliffuer fordarffuath, och legger siig alle win om med gudtmwnd scriffuere om then hielp som stæder[na] wthgiöra schula etc

Tiil germwndt swensson om then hielp som the stæder wtij smaalandt wthgiöra schula wiid szamme synneth som tiil gudmwndt scriffuere vt patuit in alia parte istius folij

*) Se anmärkn. å sid. 7.

Gripsholm den 28 Mars.

Konungen skrifver till erkedjeken Jöns i Upsala om det rop, som uppstått med anledning af mäster Michaels predikan, och förklarar att han icke antagit nya sedvänjor med ätande och drickande, m. m.

Riks Registr. C, 1526—1529, fol. 41 v. — Förut tryckt af Thyselius, l. c. 1: 20.

[Wtaff Griipsholm] Then Odhensdaghen nesth ephther palme Sönedagh

Tiil her Jöns Decano Vpsalensi Kære her Jönss wij tacke eder för eder scriffuilsze j oss tiilscriffue . I blandt huilken j sendhe oss en wthscriiffth aff the Articler som Suerigis almoghe framsatthe för riikitzins raadt emoth gamble konungh Cristhiern, ther j och beröre wtij eder scriffuilsze om, Szaa kwnne wij icke fulleligha forstaa eder meningh ther om begærendis gernna athij ytthermera wele giffua oss edher meningh tiilkenne well bemerckiandis ath thet ær icke giorth wthan szach (som j och beröre yttherst j eder scriffuilsze) thet wij medh eder altiidh gernna forschylla wele Teslikis scriffue j ath nogit roop skeddhe j distingx marcknath om mesther Michels predican etc Saa forwndhrar oss storligha hwj saadanth schulle ropas j wort burspraach ephther thet athuj j saadane szaker inthit haffua bestella Om noger fattas nogit paa mester michelss predican maa han tala honum tiil, och icke saadanth swara tiil waare framsethninghar eller breff, som om inthit saadanth lyddhe, Dog kwnne wij wel tengkia ath thet rop haffuer en annen modher ee huar hon fynnes ighen etc Haffue wij och wel sporth ath monga ropa om oss athuj och waare thiennare schulle haffua tagit noghen nye sidwennior före medh ætandhe och drickandhe som schulle ware emoth gudz then helgie kyrkies lagh och gamble sidwennien thet oss hopes the aldriugh noghen tiidh beuisza schule medh no-

ghen schæll gudth forlaathe them ther saa mongha gloser giöra paa en annars liffwerne och inthit agtha theris egit som tiil effwentyrs försth behoff giordis Ath försth tagha stocken aff theres egit ögha och sidhan grandit aff hans grannes Dogh forsthaa wij wel ath thet inghen forston- dugh man giör som nogit wett haffuer etc.

Gripsholm den 6 April.

Konungen skrifver till Dalarne m. fl. landskap om de grun- der, på hvilka han återfordrat Gripsholms kloster och berättar sig hafva de der befintlige munkar med kläder och penningar väl affärdat.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 42. — Förut tryckt af Thyselius, l. c. 1: 25 och i Krö- ningsswärds Dipl. Dalek. 2: 86, no 377.

[Wtaff Griipsholm] Fredaghen nesth före Dominicam
quasimodogenitj

Tiil Dalana Westhergötlandt östhergöthlandt och
Smaalandth

Vij Götzstaff etc Helsze eder etc Kære wenner wij tacke edher kärligha alla för thet hulscap och throscap j oss loffuadt tiil sagth och hollit haffue och besynnerliga therföre athij oss offta loffuadt haffuen icke wilia setthia thro tiil ondha budtbærare som paa oss roop och rygthe föra wilia j blandt then menige man saa som j fiordt skeddhe medh the stemplare och forrädare som thaa paa ferdhe waare j landit Saa epher slige stemplare kwonna en nw icke tiil effwentyrs forswma sigh huar the noghen tiilfelle wthsökia kwonna som oss och förekommit ær ath alleredhe skeer för griipsholms closter schuldt athuj thet schulle ödhe leggja etc Huarföre paa thet j dandemen ther om maaghe wetha alla sanningen giffue wij eder tiilkenne ath waar kære faders moderbroder gamble her sthen stwre huess siel gudt nadhe stictadhe griipsholms

closter wtaff thet gotz waar fader lagliga tiilstwndadhe j arff oc nöddhe honum ath besigla samma stictilsze som monghen dandeman witterligit ær, dog beselgdhe han then icke annars en medh thet wilkoreth ath om clostriith icke kwnne för noger saker schuldt bliffua wiidth magth schulle thaa for:nde griipsholm och thess tiilhöringe komma tiil rettha arffwingena ighen För huilka sak wij noog reth haffde tiil ath clandra samma griipsholm och wetha worth arff och egit ther waar fader medt hot och trwg j fraa trengh war Huilkit the godha brödh[r]a nw haffua besynnath och öffweruægite och giorth sig ther samweth wtaff saa ath the icke betrösta lenger medh noghen rethuisze besitthia och beholla then deel ther the icke rettheliga tiilkompne ære Och för then schul budhom wij them iwletha closter j then stadhen för griipsholm besynnerligha för thy ath j samma iwlethe ær ith lösth parthij och ganscha faa bröder the icke wel werdhe ære ther inne födha sigh epther saadana leffuerne som the föra Thaa betrösta the godha brödhra sig icke ath giffua sig heller tiidt befructandis frandelis och ther clandrade wardha wtaff then ordenens brödhra Therföre waare the begærendhe wtaff oss ath the motthe giffua sig tædhan och tiil sina wener och tiil kyrkernes formen ther the tiilförena warit hade Huilkit wij och saa tiil worth elschelige riikitz raadtz behag tiil staddom altiit redhe bogne tiil ath en nw höra ther om theres godha raadtz och tyckio Oc haffuom saa afferdath the godhe bröder medh clæde och peninga ther the maagha hielpa sig medh at oss hopes ath the schula tacka oss som yttherligare wel fynnes j theres breff aff huilko en wthscriffth her medfölger *) Saa epther wij alth thetta saa med redelighet giort haffue och icke annath en athuj kendes wiidth worth rettha arff och egite bidie wij eder dandemen alle

*) Conventsbrödernes i Gripsholm öppna bref om klostrets upplätelse till konungen finnes bland bilagorna.

athij ther wthinnan wilia wetha wor wrsecth och inghen thro setthia tiil them om saa ær ath noghen fynnes som thenne waare retferduga sack oss wilia annorlwndha wthydha en tiil godho som oss och inthit twiffler athij och saa giören epter thet j oss loffuadt oc tiilsagt haffue I huadt mottho etc Item ath the bliffua wiidt en god trösth thy at nw ær formodendis betther kööp paa salth en tiil-förenna j thenne forlidtne aar warit haffuer etc.

Gripsholm den 6 April.

Till Måns Bryntesson, Germund Svensson och Gudmund Skrifvare med anledning af föregående bref om Gripsholms kloster.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 43. — Förut tryckt i Kröningsvärd's Dipl. Dalek. 2: 88, no 378.

[Wtaff Griipsholm] [Fredaghen nesth före Dominicam quasimodogenitj]

Tiil Monss brwntheson, Dala fogthen germwndt swenson, oc gudtmwndh scriffuare

Vaar etc wij giffue tiigh tiilkenne athij herredaghan som j wasthena stood j winthras rördhe wij in för worth riikitz raadh om griipsholm och thess tiilhöringe thet för gudj worth rettha arf och egit ær Saa en doch wij wel haffdom hafft ther tholemot medh tiil thess riikitzins raadh paa nyt hade tiilhopa kommith ligewel thaa wij hit kommom tiil samma griipsholm föllo the godhe bröder tiil och begæredhe wtaff ith goth samweth wara her aff medh thet wij them och saa tiilstaddom som tw finendis warder j breffuith thet wij landit tiilscriffuith haffue Fornemer tw ath noghor wender oss thet tiil ondho och giör ther wtaff roop och fortal j bland then menigeman Forsee wij oss thaa ath tw ther wthinnan giör wor wr-

segth och forkwnna sama breff för then menigheman om tw finner ath saa ær nyttugth her wthinnan beuisa tiig som wij thro tiig tiil etc.

Stockholm den 12 April.

Konungen skrifver till Måns Bryntesson om försändande till honom af skeppsbyggare, sågmästare och bösseskyttar; vidare om Nils Svensson, skatt af de andelige m. fl. i Danmark, förskaffande af salt ifrån Wiken, Karlsborgs återuppbyggande, m. m.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 45 v.

Wtaff Stocholm then torsdaghen nesth före sanctj Tiburcij Dagh

Tiil monss brwntheson Athuj wiliom wara fortengthe ath offortöffuadt skicka tiil honum Skiipbyggjare Saa-ghemestare och bysszeskyttar, och ære tiil friidtz ath peder gwnnarson beholler legena (?) j forlæningh och haffue forscriffuith nielss swensson waar wenscap tiil ighen för thin bön schuldt j thet forhop ath han her effther skal wara oss en huldt och throman ther wij formodhe ath tw och agth paa giffua wiil giffwandis honom hans borghan lööss ighen Tiil tidhende matw wetha Ath konungh Frederich haffuer lagth paa clerkeriith mwnekar och prester j danmark thet the och sielffue beleffuadt haffua ath giffua honum tiil ath bettale the geld medh som han för then feygde han emoth konungh Cristhiern hollit haffuer och wthij kommen ær, Lxxx^m [80000] gyllene en hielp och ther tiil epther riikitzins raadtz samtyckio halffdelen aff tiendhen etc och huar man baadhe edle och oedle andelige och werdtzliga som haffuer en lesth korn renttha holla ther wtaff Cronone tiil thienisth en welrostugh

*) Se anmärkn. å sid. 7.

man och hest Jtem ath tw forærbethar medh the bönder ther nidher i wighen som salth pannor haffua at huar oc en wille giöra oss en hielp wtaff huarie panno j salth, saa mykit som them kwnne mögieligit wara etc

item at han ær iacob kromme bestondugh och hielp-actug medh raadt och daadth huar han honum behöffuer tiil karlssborgx wpbygning ath thet motthe faa frangongh oc inghen forswmilsze företagas ther wthinnan Jtem athuj offortöffuath wile wara fortengte ath giffua honom ith aluarligit swar som han scriffuer om hustrv anna

Jtem Monss brwntheson ith breff paa konungx fordringen j thetta aareth wthij wanehæredth liggiendis j westhergötlandt

Stockholm den 12 April.

Utdrag af bref till Nils Svensson, som återfått konungens vänskap.)*

Riks Registr. C. 1526—1529, fol. 46.

[Wtaff Stocholm then torsdaghen nesth före sanctj Tiburcij dagh]

Tiil Niels swensson athuj haffue giffuit honum war wenscap ighen och öffuerseeth medt honum j thet forhop at han her epter maa wara oss hwl och thro beuisendis som tiilbörligit ær Dog maa han wara fortength tiil ath giöra oss rekenscap för thet han haffuer hafft j weryo aff oss athuj maaghom weta huarth thet ær kommith Tesligis haffue wij och nw wndt honum ighen hans tingesth som han haffuer paa olsborgh som wij nw iacob kromme ther om tiilscriffuit haffue

*) Se anmärkn. å sid. 7.

Stockholm den 12 April.

Till Jakob Krumme om Nils Svensson, Karlsborgs befästning, hjälp af allmogen på Dal dertill och salthjelp ifrån Wiken.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 46.

[Wtaff Stocholm then torsdaghen nesth före sanctj Ti-
burcij dagh]

Tiil Jacob kromme athuj haffue giffuith niels swenson waar wenscap ighen etc wiliom wij ath tw lather honum thet faa ighen huad thet helst ær som han haffuer paa olsborgh dog thet som skæligit ær, oc weet huad thet ær han faar Som tw scriffuer om then klyppen karlsborgh thaa saaghe wij thet gerna at hon waare wpbygdth och wiliom ath tw thet aluarligha företager medhan ther skal paa taghas saa at hon kwnne bliffua wpbygdt medh hast oc haff her wthinnan raadh medh monss brwnttheson oc flere gode men i then landzenda hureledis thet besth företagas skal wij haffue scriffuith niels olson tiil at han schal tingha saa medh almoghen paa dall ath the schula wara tiig behielpuge huar man viij dagx werckie med thet förstha Therföre legh tiig al flyth om at then klyppan motthe wpkomma och at hon bliffuer wel intaghen som hon besth belegelisth kan sthaa tiil ath forsuara Item at han forærbetar med almoghen om then salt hielp

*) Se anmärkn. å sid. 7.

Stockholm den 12 April.

Till Nils Olsson på Skofteby om befästningen af Karlsborg.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 46 v.

[Wtaff Stocholm then torsdaghen nesth före sanctj Tiburcij dagh]

Tiil niells olson paa skofftheby Maaj wetha ath oss ær tiidt och offtha giffuith tiilkenne om then klyppen olssborgh at hon ey saa belegelighen ær, at hon stodhe tiil forsuara hwar ther noghen andtfegtingh paa komme och motthe thaa wij och riichit bliffua then landzendhe j fraa trengdhe thet gud forbiudhe Therföre ær oss raadit Athuj then andher klyppen benempdt karsborgh skulle wpbyggia latha then ther mykit betther belæghen ær teslikis och sthaar tiil ath forsuara Saa ære wij och nw tiil synnes athuj agte samma klyppo wpbyggia latha athuj thess tryggiare maaghe samma landzenda beholla tiil riichit och forsuara Ær för then skuld waar wile och bægere athij wille tingha medh almoghen ther paa dall saa ath the wille wara oss behielpuge tiil samma bygningh huar man med viij dagxverkie eller hurw i thet besth mett them belempa kwnne effter legligheten nw strax för en the begynna tiil ath saa och tagha paa theres waar saa ath samma bygningh motte faa framgongh medh thet aldhra förstha ther wij formodhe athij eder ther om windtlegia wilia och forærbeta ther om thet besta j kwnne saa ath thet ingelwndha bliffuer tiil bagha eller forswmath paa eder sidho j nogen motthe

Stockholm den 12 April.

Till electus i Skara, Thure Jönsson och flere riksråd i Westergötland om indragandet af Gripsholms kloster, för hvilket de skulle inför menige man göra konungens ursäkt; samt om gården som klerkeriet och andre i Danmark sig åtagit.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 47.

[Wtaff Stocholm then torsdaghen nesth före sanctj Tiburcij dagh]

Tiil Her Electo j Schara her thure iönsson och flere godhemen wtaff riikitzins raadth wthij westhergöthlandt

Kære godhemen som wij wpkomme fraa westhergöthlandth oc höllo waar paascha j griipsholm taladhe the godha brödhra oss tiil och begæredhe wara wtaff medh thet rwmeth thy the giordhe sigh samweth ther aff ath the besaatho the rwm ther the icke medh rethuisone tiil-kompne wore saa en doch wij ther medh hade tength all tingh lathit besthaa tiil nesthe herremöthe lathom wij them ligewel ther wthinnan haffua theres wilia aff ferdandis them huar epther szin höffua saa ath oss hopes ath the schola icke mistacka oss som j finnendis wardha wthij Copien aff theres breff her inneluctha thet the oss nw ther paa giffuit haffua dog ære the en nw quarre tiil noghen tiidh besynnerliga athuj eder och andre therforinnan wnderuisa maaghom hure thet sig forlopit ær och j sidhan kwnne wetha woor wrsegt om noget ther om ropa wille j blandt then menigeman then ther icke weet huad reth wij haffue ther tiil Saa bidie wij eder kærligha alla om saa ær ath nogoth buller ther om föres athij willen ther om giöra waar wrsegth som wij throo eder tiil om the gotz som ther wnder kompne ære the ther icke komma oss tiil, setthie wij in tiil riikitzins raadth

huad ther om skee skal Synes eder ath saa behöffues
 maa j thaa forkynna samma breff som bröderna oss giff-
 uit haffua Jtem giffue wij eder tiilkenne ath oss tiilscriff-
 uith ær hureledis the j danmark bestelt haffua tiil the
 geldtz bettalningh som theres riiche wtij kommith ær saa
 ath cleerkeriith j danmark baadhe prester och mwnekar
 etc skola wthgiffua lxxx^m [80000] gyllene tiil forme geldtz
 bettalningh och ther tiil medh halffdelen aff al tiendhen
 ther wtöffuer skal huar och en edla och oedella andelighe
 och werdtzligha som haffuer en lesth korn renttha holla
 för huar lesth en welrystigh man oc hest Cronone tiil
 thienisth waare goth athuj och saa aluarligha wore her
 wthinna fortengthe paa wore sidho som the paa theres,
 men som oss synes somlighe leggja sikh thetta ærendit
 icke fornær en doch thet wil ligewel gella alla paa

Stockholm den 12 April.

*Till electus i Skara om konungens penningebetryck och den
 utländska gäldens betalning af kyrkotionden.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 47 v. — Förut tryckt i Thyselii Handl. etc. 1: 30.

[Wtaff Stocholm then torsdaghen nesth före sanctj Ti-
 burcij dagh]

Tiil her Electo j Schara En doch athij wasthena
 warth beleffuadt ath wij skulle haffua then tiendhe tiil
 wndtsethningh ath bettala the geldt medh ther wij för
 riichit skuldt wthij kompne ære, haffue wij en nw dog
 föga ther tiil fornwmith oc kwnnom wel formerkia ath
 thet ther tiil fögha wil forslaa och aff somligha föga be-
 hierttas medt huilken wrsegth, the wij nogot skylluge ære
 ey wilia sig aathnöya latha, ther oss her saa trængne
 hengia paa halszenn om theres bettalningh athuj ey her
 nesth kunna gaa wth genom slotzportthen saa kwnne j

formerkiath wtaff thet andre breff hureledis the godhemen j danmark leggja sig thet ærendith paa, hierttath paa theres sidhe baadhe wij för then skuld gernna athij med the godhemen flere och wille latha eder wordha om thet ærendit leggiendis thet paa hierttat och betengkia tiil noghen godh raadh hureledis wij med for:ne gel motthe affkomma Schulj inthit twiffia, at huar wij ther tiil nogoth wndtfonge kwnne athuj thet noghen annorstadtz wille latha komma en tiil for:ne geldtz bettalningh thet wij framdelis medh rekenscapen wel wilia beuisa

Stockholm den 12 April.

Till utvalde biskopen i Åbo och Erik Fleming om ett befalladt anfall af Severin Norby emot Finland.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 48. — Förut tryckt af Collan, De Reform. in Fennia Initiis, Helsingf. 1843; Appendix; s. 6, saant i Handl. t. Finl. Hist., utg. af Arvidsson, 2: 158, äfvensom i Chr. II:s Arch. 4: 1606.

[Wtaff Stocholm then torsdaghen nesth före sanctj Tiburcij dagh]

Tiil her Electo j Aaboo och Erich flemingh Wij giffue edher tiilkenne athuj heemlighan wnderuiisthe æro wtaff nogher j danmark ath Söffuerin norby skal haffua agtadh sig aath findtlandt thet wel fructhandis ær at han haffuer ther noghra tiilstyrkiare tiil dog haffue wij en nw inthit annath forstondit en ath the danske iw wela thet Contracth och foreningh som riichen emellom giorth ær tycker oss för then skuld raadh wara athij wille tagha ther wara paa thet bestha j kwnne ath ther scheer ey noghen forraskning ee huadt henda kan eer thet betthre wara föreuar en epther snar om edher fatthas folk ther j landit thaa maaj thet giffua oss tiilkenna wiliom wij thaa wara fortengthe tiil ath forskicka eder tiidt med thet aldhra förstha saa mykit folk j haffue

behoff etc om tiendhen vt in precedentibus literis vsque ad finem etc och giffua oss eder meningh tiilkenna hureledis riichit och wij alle wthur for:ne gell komma motthe etc.

Stockholm den 15 April.

Till utvalde erkebiskopen Johannes Magni om af honom begången försummelse, om rikets gäld och konungens trångmål med anledning deraf, samt om i Norge fälda allmänna förböner för Sveriges bibehållande i den rätta christeliga tron, m. m.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 48. — Förut delvis aftryckt i Thyseii Handl. etc. 1: 31.

[Wtaff Stocholm] Sönedaghen nesth epther Sanctj Tiburcij dagh tiil Electo vpsalensi

Forundhrar oss kære her Electe epther j mesth wisthen wtaff handillen som j lybko giordis j fiordh athij inthit bestelththen j wasthena medh[en] riikitzins raadt war tiil hopa om thet breff som tiil bremmen sendhas skal tiil the hollender thet medh riikitzins raadtz insegler beseglas schal nw epther tidhen ær forlöpen oc pingxdagar ære j henderna wethe wij icke raad tiil faa all riikitzins raadtz insegler Therfore haffue wij ligeuel for:uit tiil them som her wppe boo ath the offortöffuadt senda theres insigler hiit tiil ath besegla samma breff och sæyes aatther oss tiil om peningana tiil then beskickningh en dogh thet ærendhe geller alla wppa, oss kommer thet ena paa effther thet andhra, och lidhe alla dagha mykit offuerlop för gell schuldt then summa för tiendhen wil icke mykit slaa fram, then andher hielp ther om talath worth j wasthena wethe wij icke om hon wel wthgaa kan synes somlighom ath man en saa hastugt ther inthit om giöra skal icke heller worth ther nogoth om scriffuith tiil then menigeman wtaff riikitzins raadth som wel hade behöfft

emellen staa ligewel gellen obettaeth Som wij hört haffue, j danmark tagha the thet nogoth aluarligharen före om the gell ther k: Fre: wtij kommen ær för örlugit skul med k: Cristhiern, en wij her giöre, All then stundh thenne gell icke bettaeth æro wethe wij icke raad tiil huru wij schula biudha tiil at forbinda oss medt herrar och förstar besynnerligha med giffthermaal som j scriffue thet eder och andre godemen wel tiil hörer ath betrac- tha huad hinder och obestondt riichit haffuer för the gel schul j mongha mottho Ath the norske bidhia för oss athuj schula staa fasthe i throna som j scriffue, thet ær wel bidith, en dogh wel kan henda ath mesthe parthen aff them wetha en ringa tingh aff huad en reth Cristeligh thro ær, om the landtflygtughe ther saadant rygthe in- fördt haffua, thet wethe wij icke, för wisso wethe wij athij wpsala stickth föres mesth saadane rycthe wtaff cler- kerith och mesth wtaff the ypperstha, ær sidhan icke wnder huarföre thet recker in tiil norgie dog her om wiliom wij framdelis mera tala oc wetha huad skæl the haffua för sikh ath the saadanth giöra

Stockholm den 15 April.

Till Norges rikets råd sunnanfjälls om Peder Cancellor och de andre förrymde förrädarne.

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 49 v. — Förut efter orig. tryckt i Saml. t. det Norske Folks Sprog og Hist. I: 493. Orig. är dat. S. Tiburtij dag. Dat. i registr. afser troligen afsänd- ningsdagen.

[Wtaff Stocholm] [Sönedaghen nesth ephther Sanctj
Tiburcij dagh]

Tiil Norigis riikitzs raadh Swndhenfieldtz

Waar synnerligh gönsth tiilförenna scriffuith medh waar herre etc werduge fæder Erlighe herrar och gode- men wij finghe nw edher scriffujsze om her peder Can-

celer och mester knwth Huilka wij begærat hade hiit ighen sendhas wtaff edher tiil Suerige tiil ath sthaa her tiil rettha Athij ther om haffue scriffuith edhra medhbrödhra tiil riikitzins raadt nordhenfeldt och wenttha theres swar etc Szaa giffue wij eder tiilkenne athuj aff the godhe herrar redho haffua swar fongit om thet ærendhe I huilko the giöra theres wrsegth huarföre fornde her peder och mester knwt ther wpholne æro, oc huruledis the hooss them haffua sig wrsakath och segia sig inghen skul haffua wthan alenesthe wara befördhe aff theres owenner och ath the biudha sigh tiil rettha in för tiilbörliha domare hær j riichit om the kwndhe frij och sæker hiit komma tala och swara oreddeligha och icke öffuerfalne wardha medh öffuerwoldth Forundrar oss nooch paa saadana theres scriffuilsze, besynnerliga ther aff ath the latha sig ludha saa som the inthit wtaff wisthe om thet forræderij som the draffuelssmen emoth oss her j riichit bedriffuith haffua thet dogh saa oppenbarth war, athuj inthit twiffa thet spoorth wara monge hwndrede milor weegh j annor landt, saa mykit meer öffuer grenszen in wtij norighe, om ther elles noghor thet wetha wille, Ær nooch wittherligit hwruledis the laagho en tiid longh j dalenar och forscriffuo kringhom alth landit wtaff dalenas mwn mongh oredeligh och lygnactugh stycke ther medh the then menigheman wpueckia wille emoth oss oc hade redo giordt somligha galne medh sigh och begyntthe soldera folk dog sum the fornwmmo ath then menigheman wndtföll them, baådho dalenar ath slighe breff icke wthgonghen wore medh theres samtyckio saa och then menigeman kringhom alt landit som medh thet siszstho forstodhe och bekende ath alth lygn war som them wtaff the forrædhare föregiffuith war, gaaffuo the sigh in j norige oc haffua ther sidhan wpholne warith och ther tiil medh nw orsakadhe wordit, thet wij doch annars formodat hade epther then gambla wenscap emellom thenne ij

riiche Suerige och norige warit haffuer, och epther then handil riichen emellom skedde j malmö om huilken wij wtij the förre woor scriffuilsze rördhe Sammalunda skeer oss och medh then forrädaren pedher gröm som waar Fogthe war och wppa huess wpbyrdt wj :v^o: [500] mark tiil agthers æro then rymdhe sin borghan och gaff sig in tiil for:nde her peder och mester knwth, bleff medh them j theres forræderij och folgdhe them paa sizsthon in wtij norigie oc (som wij haffue spoorth) haffuer ther nw goodh tiennisth oc framgongh, ey thess mindhre at han en saadane tiwff och forrædere ær, Dogh epther for:nde her peder och mester knwt wilia sthaa tiil rettha för tiilbörliigha domare kwnnom wij them thet icke neka och begære icke annath wtaff them therföre sende wij them her medh woor Cristeliga leygdhe för öffueruoldt och oreth epther som the sielffue begæreth haffua, huar the icke her paa komma wilia kan thaa wel merkias om the rethferduge ære j theres sack eller ey och om noghen tiid theres meningh warit haffuer ath giffua sig hiit ighen tiil rettha wthan heller ath the tengkia behielpa sigh saa j norgie medh lögn och hærenskeedh, som the wane æro ath giöra her j Suerige Hopes oss athij godhemen saadane sidwennia emellom riichen icke begynna wilia, ath beskyddha och forsuara saadane forrädare ther aff monghen skalk och forrädare motthe tagha sigh tiilfelle wtaff ath setthia sig wp emoth sin rettha herra bidie wij för then skul kærligha athij eder som godhe nabor j thenne sack beuisa willen och saa som j wele athuj skola beuisza oss emoth edher huar eder eller norigis riiche slika styecker paa komma, som oss inthit twifflar athij wel giöre thet wij och medh eder gernna forskulla etc.

Stockholm den 15 April.

Lejdebref för Peder Cancellor och mäster Knut att återkomma till Sverige inom S. Laurentii dag (10 Augusti) samma år.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 50 v. — Förut tryckt i k. G. Is: hist. af Tegel, s. 135 och derefter i Kröningssvärd's Dipl. Dalek. 2: 89, no 380, samt efter orig. i Norske Samlinger 1: 492. Orig. är dat. S. Tiburtij dag, således den 14 April.

[Wtaff Stocholm] [Sönedaghen nesth ephther Sanctj Tiburcij dagh]

Heer peder Cancelers och mester knwtz leygdebref

Wij götzstaff etc Giörom witterligith Ath the godhe herrer norigis riikitz raadt haffua oss tiilscriffuith för noghra daghar sidhan at her peder Canceler och mester knwth som her wthur Suerighe flyddhe æro in j norige biudha siig tiil rettha in för tilbörliga domare her j Suerige om the saker som them withes om the waar Cristelig leygde finge för öffueruoldt och oreth Therföre haffue wij nw samme her pedher och mester knwth wndt och giffuith och medh thetta worth opna breff wna och giffua waare frij säker och Cristelighe leygde Ath the maagha och skola frij felighe oc säker för alth offueruoldt och oreth komma hiit in j Suerighe innan laurentij nesth kommandis ath sthaa her tiil rettha för theres tilbörliga domare lidha och wndtgella huadt retthen giffuer och sidhan om theres wrskyl kan finnes frij säker och felige ighen komma in wtij norighe och j theres godha beholdt ighen för oss oc för allom them som för waara skyldt wilia och skola giöra och latha wthan alth argth argalith nya fundher oc hielperedhe wiidh waara sanningh och Cristeliga thro Thess tiil wisszo etc.

Stockholm den 16 April.*Quitto till Peder Algoti på uppböörden.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 53.

[Wtaff Stocholm]

Jtem Her peder algotj ith quittensze baade för peninga och silff och alth annath som han wtaff oss j werye hafft haffuer szedhan nyaars dag j thet aaredt man begyntthe scriffua xxv och in tiil thenne nærwarandis tiid som ær monedaghen nesth epter Tiburcij Aar etc mdxxvj Och fordrogh sigh wthgiffthen lika medh wpbyrdhen paa ij^oxvij [216½] mark nær som han behölt inne medh sigh ther han framdelis rekenskap före giöra skal etc

Stockholm den 18 April.*Förteckning och utdrag af skrivelser till Lars Birgersson, Gudmund Skrifvare, Germund Svensson, riksråden, fogdarne och andre i Upland.*)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 51.

[Wtaff Stocholm] Odhensdaghen nesth eptther sanctj Tiburcij dagh

Tiil Lars byrgherson ath han giffuer sig hiit tiil Stocholm innan pingx dagha nesth kommandis her tiil ath boendis

tiil gudmwndt scriffuere oc germwndth swensson om Abotthen j iwletha closther

Tiil riikitzins raadt som her boo j wplandt Ath the offortöffuadt forskicka hiit tiil Stocholm theres insegler huad eller wij ære personligha tiilstædis eller ey

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Tiil alla fogtherna och flere andre her j wplandt ath the mötha oss med theres bestha hestar och rosthninghar j wpsala om sanctj Ericj affthen nesth kommandis

Stockholm den 19 April.

Till utvalde biskopen i Finland och Ivar Fleming om Severin Norbys förehafvanden, om kyrkotienden, m. m.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 51. — Förut tryckt i Handl. t. Finl. Hist., utg. af Arvidsson 2: 158, samt i Chr. II:s Arch. 4: 1606.

[Wtaff Stocholm] Om toorsdaghen [nesth epher sanctj Tiburcij dagh]

Til her Electo j findtlandt och iffuer flemmingh Ath wij haffue nw för wissze tidhende ath söffuerin norby haffuer all redho sin skiip och iagter j siön en dog wij ey wethe huart han haffuer agtath ær för then skuldt raadeligit giffua agth paa sköthit att han ey skulle giöra ther noghen forraskningh in paa landit Saa haffue wij nw therföre forskicketh tiidt tiil eder nogre wtaff ware skyttor eder tiil wndtsethningh huar behöffdes bidiendis athij them ther wille besörgia tiil noghen tiidh saa lenge wij höre huart fornde Söffuerin norby haffuer agtadh och athij wille granneligha tagha wara wppa ath ther inghen forraskningh skeer wtaff hans folk Bidhie wij eder oc her Electe athij eder windteggia wille ath forskicka oss hit medh thet aldra forstha then deel oss tiilkommer wtaff thiendhen baadhe roog och korn etc athij wille scriffua tiil alla Fogtherna ther om kringh ath the wthan all forsumilsze och skotzmaal forskicka hiit all then warer the kwonna aastadh komma baadhe korn roog huete hwder thiære bræder och allahanda andhra saadane waror ther hollenderna thiena kwonna etc

Stockholm den 19 April.

Till Ivar Fleming, Nils Grabbe, Jöns Westgöte, m. fl.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 51 v. 52. — Förnt delvis tryckta af Arvidsson, l. c. 2: 159, 160, Collan, de Reform. in Fennia In. s. 8, och Thyseius, l. c. 1: 30.

[Wtaff Stocholm] [Om toorsdaghen] [nesth ephther
sanctj Tiburcij dagh]

Tiil Iffuar flemmingh At han windlegger sigh ath fly
oss hiit then mesthe kalk ther wtaff landit han kan aa-
stadh komma Sammeledis ath fly oss ther x eller xij goda
timbernen saa ath the her komma kwonna medh thet al-
dhra förstha

Tiil nielss grabbe At han lather Hindrick nybwr faa
hans bettalningh wtaff then peninga wpbyrdt han haffuer
men alla the waror ther kwonna thiena hollenderna wiliom
wij at han forskicker them hiit tiil Stocholm baadhe ælx-
huder oxehuder thiaero roog korn och alla andre waror
som han kan aastadt komma Oc at han forskicker oss
hit medh thet aldhra forstha then deelen wtaff tiendhen
ther oss tiilkommer j hans fogdrij baade roog oc korn etc

Tiil Jöns wesgöthe at han lather hustrv Jngeborgh
aake clauessons faa iij lester korn

Tiil Jönss westhgöthe ath han forskicker oss hiit tiil
stocholm xiiij eller xv godhe timbernen Teslikis och alle
the waror ther han aastadh komma kan som hollenderna
thiena kwonna baadhe elgxhuder oxehuder rogh korn thiero
brædher etc

Jtem Söffuerin arffuidtzson ith patzsbordh hædhen
och tiil danmark och sidhan hiit tiil bagha ighen

Tiil her Erich paa griipsholm at han lather offortöff-
uath komma hiit tiil Stocholm then sillfkisthen som ther
staar in custodia dog saa hemliga ath broderna ther in-

*) Se anmärkn. sid. 5.

thit aff wetha skola Oc at han lather hustrv Jngeborgh
aake clauessons ighen faa thet credhensze kar som hon
clostret haffuer tiil panttha sath för j^e [100] mark örtuger
med saa skeel at hon giffuer sit bepligtillsze breff ath hon
closterith the samma j^e mark schal ighen bettala etc

Stockholm den 21 April.

*Till åtskilliga landskap om det dyra priset på salt, kläde
och några andra förnödenhetsvaror, hvilket nu börjat blifva af-
hjelpt, sedan några holländska skepp ankommit till Stockholm.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 63. — Förut tryckt i Kröningswårds Dipl. Dalek. 2:
90, no 381.

[Wtaff Stocholm] Om lögerdaghen nesth före sanctj
georgij ridders dagh

Tiil Dalana	Tiil rækarna
Tiil koperbergit	Tiil Trögden
Tiil helsingeländt	Tiil Swdre och norre rodhen
Tiil gestrickeländt	
Tiil westrars læn	Tiil alle for:ne landt læn oc
Tiil nyköpfungxlæn	hærede wiidh thetta nesth ep-
Tiil stægx læn	ther:na synne

Wij Götzstaff etc Helsze edher etc Kære wenner wij
tacka edher alla gandtzscha kærligha etc vt habetur folio
2:do etc *) Saa kære wenner fortengker edher wel alla Ath
före oss tiidt och offtha haffuer warith beclagath om then
sthore otiidh och oköp j thenne forlidthne tiidh ey ale-
nesthe her j landit wthan iemwel j tyska städerna warit
haffuer paa salth clædhe och annor deel som wij behöffua
ath köpa begærendis athuj wille ther wthinnan forærbeta
ath ther kwnne komma bötther wppaa Saa kenne gudt
Athuj ther haffue lagth oss all wiim om thet bestha wij
haffua kwnneth baadhe medh waar breff scriffuilsze och

*) Se brefvet "Tiil menigh Smaaländt", sid. 7.

myndughe sendtninghebudt j hollandt besynnerligha nw senasth medh waar kære suaager heer Johan greffue tiil Höyien och brockenhusszenn etc then tiid han war j lybko thet dogh icke haffuer förra skeep kwnneth för thet longlighe örlugh schuld som kæszeren och konunghen j Franckeriiche emellom sig fört haffua förra en the forligthe bliffuo besynnerliga för thy ath hollenderna som saltthit hempta plegha j franckariiche och thet föra her in wthij östersiön icke j for:nde feigde haffua faath brukath theres seglass tiidh som saltthit tages För huars schul thet haffuer warith dyrth baadhe her j riichit och annorstadtz Men nw szédhan thet örlugh emellom for:ne försthar bleff foreendt och kom wtij bestondt och früidt ighen Haffue wij saa forærbetadh medh for:ne hollendere Ath nw thess gudt szee loffuadh alredho en hoop aff them kompne ære her in tiil waar stadh Stocholm medh salth clæde wiin och andre godhe waror som oss her j riichit thiena kwnna Therföre bidie wij eder dandhemen alle samans athij bliffue wiidh en godh trösth inthit twifflandis ath thet skal nw wel bliffua betther kööp paa allahanda besynnerligha paa saltthit, thet wij her j landit alle mesth behöffua Och ær alredho her j for:nde waar stadh Stocholm saa goth kööp paa alla handa paa thet nemmesthe som thet noghen tiidh j fortidhen warit haffuer och en betther hopes oss och inthit twiffa wardha skal medh tidhen Saa ath huar j dandhemen wile giffua eder hiit tiil for:ne waar stadh stocholm ath köpa eder salth och annen deel som eder behöffues för roogh korn huder bockskin smör talgh eller huad waror j kwnne aastad komma wilom wij thet saa beskicka athij skola faa her sielffua köpslagha medh for:ne hollendare j theres skiip och faa thet bestha kööp som mögigasth wara kan saa athij oss tacka skola Jnthit twifflandis ath j huad motthe wij kwnna wetha och rama alles eders bestha gangn och bestond giöre wij altiid gerna Forseendis och fulkomligha forlatandis oss tiil eder ighen

athij oss obrutzligha holla thet hulscap troscap och manscap j oss tiidh och offtha loffuadh och tiilsagt haffue thet oss inthit twifflar athij iw gerna giöre wile Eder her medh etc.

Stockholm den 21 April.

Åtskilliga köpstäder i mellersta Sverige underrättas om holländska skepps ankomst till Stockholm med salt, kläde, m. m., samt uppmanas att ditföra hvad waror de kunna åstadkomma till utbyte.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 54.

[Wtaff Stocholm] [Om lögerdaghen nesth före sanctj georgij ridders dagh]

Tiil wpsala	Tiil nyköpungh
Tiil Eneköpungh	Tiil Strengnes
Tiil westrars	Tiil lincöpungh
Tiil Arbogha	Tiil wasthena
Tiil örebro	Tiil alle for:ne kööpstædher
Tiil gieffla	width thetta nesth ephter:na
Tiil suderköpungh	synne

wij giffue eder tiilkenne ath nw j thenne daghar ære kompne nogre hollendere skiip hiit tiil Stocholm med clædhe salth wiin och allahanda godha waror som her thiena kwonna j landit Saa wiliom wij athij nw strax offortöffuadt giffue edher hiit tiil Stocholm och inghen annorstadtz med elgxhuder oxehuder smör etc och alla handa waror som j kwnne aastadh komma ther the hollendare ighen thiena kwonna Oc haffue wij thet saa begaath medh borgarana her j stadhen athij maagha och schola frij wthan alt hinder handla och kööpslagha medh for:ne hollendere j theres skiip eller huar edher synes dogh saa athij försth skola tala medh waar Embitzman pedher hoord skal han edher wnderuisza medt hwem j kööpslagha skola

Stockholm den 23 April.

*Till biskop Hans i Linköping om konungens trångmål med
anledning af rikets gäld, hvilket trångmål biskopen uppmanas
att behjerta och deremot upptänka någon råd.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 54 v.

[Wtaff Stocholm] Sanctj Ieorgij riddhers dagh

Tiil biscop hans j lincöpungh Szom j oss tiilscriffue om Gotlandt etc saa giffue wj edher tiilkenna athuj ther om inthit haffua forfaret enthen j ena mottho eller andhra ey heller kwnne wij thet wtfraaga j thenne resszo wij æro dogh nooch bekymbradhe om monge riikitzins ærendhe besynnerlige om the geell som wij för riichit schuldt wthij kompne æro ther wij her om daglighan öffuerlopne wardha aff them wij nogoth aff borgat haffua tiil riikitzins bestha saa athuj ey her næsth kwnna wthghaa genom slotzporthen medh mindhre the oss hengia j ermarna och hær tengkies en ringha tingh tiil samma geldtz betalingh och som wij fornemma somligha laatha sigh saa waardha om thet ærendhe likerwiiss som thet them inthit tiilkomme en dog thet menighe riichit paa geller then tiendhe wiil ringha forslaa som wij fornemme, then hielp som empnath war j wasthena ath paa leggiasschulle wethe wij icke om wij skola betrösth kreffia then wth eller om hon kan wthgaa eller ey emedhan sthaa ligewel gellen obettaeth Som wij hört haffue j danmark tagha the thet ærendit nogit annorlwndha före om the geel som konungh Frederich wthij kommen ær för thet örlugh emoth konungh Cristhiern en wij her giöra som wij formodhe j wel hört haffua Baadhe wij för then schuld gerna ath j thetta ærendhe och wille behiarta betengkiendis her wthinnan noghen goodh raadh hureledis wij och riichit medh samma gel affkomma motthe som j formerkia kwnne störstha magth paa ligger etc.

Stockholm den 23 April.

Utdrag af bref till erkedjeknen Jöns Laurentii i Upsala, Olaf Ivarsson i Enköping, electus i Åbo och Arvid Westgöte.)*

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 55. — Ett utdrag, till Arvid Westgöte, förut aftryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1608.

[Wtaff Stocholm] [Sanctj Ieorgij riddhers dagh]

Tiil her Jönss decano vpsalensi ath han thet saa medh staffan hindricson besteller ath waare hestar icke bliffua stondendis paa gathwna nær wij tiidt komma, om the landtfæringha som ætha kööth etc kwnne wij thet icke wel thro För thy samma rygthe föres och paa Stocholms stadh thet dogh oppenbara löngn ær, therföre wethe wij icke fulleliga huad wij scriffua skola dog wiliom wij ther wthinnan och om mædelpadhen wara fortengthe hurw ther om besth bestellas skal och tacke wij edher för edher skenck j oss sendhe thet wij altiidh forschylla wile etc

Jtem olaff iffuvarsson wthij Eneköpungh ith skiffthe breff Ath han motthe giöre bythe medh spettaeth her j stocholm medh nogre gotz och gaardha the fatighe j samma spettale tiil gangn thy the gotz han them widerleggia skal renttha aarlighan aars mykit mera en the han ighen aff them begæredt haffuer

Tiil her Electo j Aaboo ath han skicker hiit en hestälækiare som han ther haffuer hooss sikh benempdh mesther hans

Tiil Aruidt wesgötha at han haffuer grannelighe tiil-syn ath Söffuerin norby icke giör noghen forraskningh in paa Calmarna ölandt eller annorstadtz och haffuer liggendis tiil redho hans iagther saa at han kan falla wth medh en hoop folk huar saa behoff giördis Teslikis at han steller the skythor och fothgongare tiil friidtz som han haff-

*) Se anmärkn. å sid. 9.

uer ther hooss sigh Oc at han tagher j fraa Claffues dhæn then deel han haffuer medh ath fara saa hemliga ath ryg-thet icke kommer oss wiidh athuj thet saa skulle tiil-stedhia wila

Stockholm den 23 April.

Tiil abbatissan i Wreta kloster om borgläger för konungens hästar och hoffolk under instundande sommar.

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 55 v. — Förut tryckt i Thyselii Handl. etc. 1: 32.

[Wtaff Stocholm] [Sanctj Ieorgij riddhers dagh]

Tiil Abbatissan wthij Wretha clösther (om borghare læghe) Ath för mongha merkelighe saker skul besynnerligha för nogre tidhende schuldt som wij haffue sporth om Söffuerin norby etc Ære wij icke tiil synnes athuj j thenne nesth kommandhe szommar wele latha wort hof-folk slaa theres hestar wth j græs wthan haffua lagath them om kringh tiil waare sloth gaardhar och alle clöster j borgheleger öffuer thenne szommar Therföre haffue wij och actadh ath skicka nogre tiil edher bidiendis edher athij wille laatha fynna eder weluilioge them at holle med huadt deell j kwnne aastadh komma epter skælighet giö-rendis oss ther wthinnan j thenne ressze synnerligha tiil wilia thet wij medh eder altiid gerna forschylle wile huar wij kwnne och wppa thet athij icke baadhe aff oss och biscopen skule gesthne bliffua wile wij thet saa forærbe-tha medh biscoparna ath the skula laatha alla edhre landt-boor ee huar the liggiendis ære frij för biscops hestar, saa ath the ther tiil epther thenne dagh inghen annen swara skola wthan edher sielffue och wara ther j edert mynne före etc

Stockholm den 25 April.

Till Mauritz Ipson, höfvidsman på Köpenhamns slott, klagomål deröfver att han tagit en af konung Gustafs bösseskyttar i sin tjänst och kastat en annan i fängelse, samt tagit en bonet ifrån holländska sjöfarande, som ämnat sig till Sverige.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 56.

[Wtaff Stocholm]

Tiil Mauritz Ipson paa köpenhampns sloott befalesman Sanctj Marcj ewangeliste dagh

Kære her Mauritz oss ær giffuith tiilkenne Ath en wtaff waare bysszeskyttthor benempdt Iacob wan loer som sig her wtaff waar thienisthe oredheligan wthan worth looff och mynne giffuit haffuer och j en fasth borghan som han wthij stooth ær kommen tiil eder j thiennisthe, ther han bliffuer wphollen och giffzs tiilstædilsze ath bruka mongha onyttugha oordh paa oss och flere godhemen her j landit Sameledis skeer och medh mongha andhra flere nær the giffua sigh tiil edher, the her aff landit olofflighe komma bliffua the ther wpholne och komma j thiennisthe Ther wthinnan then beselgdhe Contracth och wenlighe handlingh som riichen emellom beleffuath worth wthij malmöö icke bliffuer obrotzliga hollen Huilkit saa lydher at huar nogher obeskedelighe gaffue sigh j fraa szin herra wthur thet ena landit och in wthij thet andhra skulle han icke i noghen mottho bliffua beskyddath eller forswarath Wthan strax skickes tiil bagha ighen sin herre eller hosbondhe tiil handa, oss hopes ath inghen medh noghen skæl oss saadanth öffuer beuisza skal paa thenne sidho wthan athuj iw altiindh j samme wenlig handil haffua oss tiilbörlighan hollit och en saa altiindh gerna giöra wela huar oss motthe skee thet samma ighen Tesgelikis haffue wij oc hördt ath en annor wor bysszeskyttthe benempd

Iöryien, ther haffuer sin ectha hustrv her j waar stadh Stocholm oc ær wtij waar thienniste koom nw snimman aff tydtzslanndth oc hade agtad sig hit tiil oss ighen som honom bördhe, nær j thet fornwme laathe j kastha honom j torneth oc holle honom fengligh Szameledis nw then tiidh thenne hollendere laagho ther j swndith, szedhan j fornwmme ath the hade agtad sig hit tiil riichit toghe j fraa them ith thet bestha boneth wndhan theres segel som the hade I huad agth alth saadanth giörs forundrar oss storlighan, dogh kwnne wij icke thro ath thet Högborne förstis konungh Fredericks eller flere godhemendtz danmarks riichis raadtz wylie ær, ath saa skeer Och tycker oss saa ath then Contracth j slighe motthe mykit bliffuer forkrendt ey thess mindher athij medh the godhemen flere aff danmarks raadth haffue samma Contracth beleffuadh bebreffuadt och besegleth begære wij för then skuld ath saadanth motthe aff stillas och athij wile sielffue rettthe edher ther wthinnan lathandis samma iacob wan loer komma oss tiil handa ighen och then annen geffuas lööss ther fonghin ær saa at han offorhindrat kommer j waar thienniste ighen beuiszendis eder j the saker tiilbörligha thet och icke annath finnas skal hooss oss ighen och begære wij edhert aluarligha swar her wppaa.

Stockholm den 25 April.

Till Staffan Sasse, Erik Arvidi, munkarne i Gripsholms kloster, m. fl.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 56 v.

[Wtaff Stocholm] [Sanctj Marcj ewangeliste dagh]

Jtem Staffan sassze östherhaninge sochen medh alle konungxlige renttha och rettughet j forlänningh

*) Se anmärku. å sid. 5.

Jtem her Erich aruidj paa griipsholm ith Fogthe breff

Jtem alla Conuentz bröddher som waare paa griipsholm huar thera sith forsuarelsze breff

Tiil biscop Hans j lincöpungh ath han lather skicke tiil gudtmwndh scriffuere paa hooff xij eller xvj the besthe panszar som han haffuer wile wij gerna widerleggia honum ighen huad han therföre ær begærendis

Tiil gudtmwndt scriffuare paa hooff at han lather the panszar komma hiit wp tiil Stocholm som han faar wtaff biscopem j lincöpungh

Tiil Joghan smaaswen ath han skicker wp tiil Stocholm wllf scriffuere tiil handa ighen the ij gwl ringhar som han paa tooffteholm boorth misthe

Jtem her Claffues stecker Ith patzsbordth tiil tyslandt och sidhan aatther hit tiil bagha ighen

Stockholm den 5 Maji.

Utdrag af skrivelser till borgmästare och råd i Kalmar, Arvid Westgöte, Jöns Andersson på Korsholm, m. fl.)*

Riks-Registr. C, 1523—1528, fol. 57.

[Wtaff Stocholm] Then lögherdaghen nesth epher hellige koors Inuencionis dagh

Tiil borgemestare och raadth wthij Calmarna Ath the inghen nödh eller twngha som the sielffue beclaga schola haffua wtaff thet fothfolk som ther en tiidh longh legat haffuer och schal aruidt wesgöthe för then skuldh forssee samme fothfolk paa en annen steedh

Tiil aruidt wesgöthe Athuj ingelwndha wile öffuer-giffua thet fotfolk för then leglighet skuld som nw ær paa ferde och wile för then skuld ath tw holler mön-

*) Se anmärkn. å sid. 9.

stringh medh them och mönstrar wth the besthe som tw tenckia kan oss kwonna giöra skæl för clæde och peninghe och forskicka en part wtaff them tiil biscopen j vexsiö och Capitlet ther samme stadz, the skola them en tiid long holla oc en parth maa tw leggja tiil the riiche prester paa ölandt en tiil huar presth, skickendis thet iw saa ath inghen aff them skola löpa hiit wp wij haffue doch noogh anneth bestella wthan thet bekymber, the andher som ther bliffua wthmönstrade som oss icke thienne, wele wij ath tw giffuer them orloff och wenscap paa waare wegna lathandis them dragha her wp j landit och sökia sig thienniste huar the kwonna ramandis worth bestha j alle mottho j then landzendha som wij thro tiigh tiil etc

Tiil Jönss andhersson paa koorsholm At han forytthrar then kyrkietindhen som oss j thetta aaredh j hanss fogdrij tiilfallen ær, j elgxhuder oxehuder kohuder och andre waror som oss thienne kwonna och at han giör oss en godh rekenscap huadt samme tiendhe drager, och huart han bliffuer etc

Jtem Aboth nielss j iwletha closther ith breff Athuj haffue anamath och tagit honum wtij waar nadhe och gunsth ighen och giffuit honum waar wenscap för huess saker wij emoth honum hade och teslikis epter hans bruth icke aldelis fwunes saa sthoor som paa honum clagath war haffue wij nw tagit honum wtij waar konungxlige hengn wern etc

Jtem for:ne Aboth nielss ith breff At han maa och skal allestادتz kennes wiidh sine egedeler ighen huar han them wpspörya kan som fraan honum tagne ære Teslikis maa han och wara och bliffua huar honum synes j nogit closther her j riichit dog ligeuel medh samme closther (ther han bliffua wiil) formans looff samtykio och godhminne och icke annars Teslikis ær och tiilstadt Ath brö-

derna wtij iwleta closter maagha sthaa honum tiil retttha för alth thet han haffuer them tiiltale in för beggis theres formen nær han paa eskar som han them ny tiil retttha stondit haffuer för alth the honum hade tiil tale etc

Tiil biscop Jngemar och Capittlet i wexsiö Ath the holla the fotgongare medh öl och madt tiil thess the yttherlighare och framdelis ther om kwnne faa waar budt eller scriffuilsze etc

Tiil Jönss wesgöthe toorsthen salmonsson och olaff swarth Ath the ringha agthe waar breff och scriffuilsze wiliom wij för then skul ath the rettthe sig eptther wor breffz lydilsze ytthermere her eptther en the her tiil wnder tidhen giort haffua teslikis och eptther peder hoordtz scriffuilsze nær wij icke personlighen ære tiilstædis

Tiil nielss grabbe Ath han haffuer szina iagther wtij theres farwaten som bruka theres seglas tiil riigh reffe och danske, lathandis them komma hit tiil Stocholm dog saa ath han aff them inthit tager förra en the hiit komma och theres ærendhe och skæl her hooss oss ransakadhe ære etc

Jtem her Johan in hoossze ith patzboordh tiil findlandt

Riks-Registr. C, fol. 58 v.

Tiil Arffuidt wesgöthe at han inthit befatther sigh medh loffstha gotz och nogre andre torp som ære belegne ther in wnder och aldelis affsteller och haffuer fordragh ath twingha the bönder tiil ath giöre honum affradt paa nyth tiil thess wij ther om framdelis kwnne komma tiil samtal

Stockholm den 5 Maji.

*Till hustru Dorothea på Örby om boskapen på Örby gård,
m. m.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 58 v.

[Wtaff Stocholm] [Then lögherdaghen nesth ephther hellige
koors Inuencionis dagh]

Tiil hustrv Dorethea paa örby Szom j scriffue oss tiil begærendis athuj wille wnaa eder then boscap paa gaardhen etc Szaa wetther athuj eder tiil godho haffua wnnndth eder dotther hustrv byrgitthe gaardhen och huess ther tiilhörer För thy wij fornwmno eder wara forswarth ath sthaa honum före, oc haffuer hon wthloffuadh holla eder wppe clæde och födho tiil dödhra dagha, therföre synes oss athij lathe henne ther medh bethemma oc holler eder in tiil henne som wel tiilbörligit ær, ee huar j medt henne öffuer eens wardha kwnne ther j bliffua scholen entinghen ther paa gaardhen eller annorstadtz Och som j scriffue om the gotz ther j mene eder haffua reth tiil athij wylie them wnaa oss etc huar j wille eder retteliga omtengkia om gudhöö och flere gotz som j forkommit haffua fwne j wel huad edher tiillöpa kan wtaff the gotz wylie wij dog altiid ey thess mindhre wetha edert bestha saa som oss hopes athuj och nw her medh giort haffua j thý athuj eder dotter haffua wndt gaardhen eder tiil godho om j thet elles forsthaa kwnne Och som j scriffue om siela waadha hade wel gooth warit athij longo sielff hade tength wppaa siela waadha thaa for:nde gotz forkommos etc

Stockholm den 9 Maji.

*Besittningsbref för Birgitta Christiernsdotter Wase på
Örby gård.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 59.

[Wtaff Stocholm] Vigilia Ascensionis Dominij

Vij götzstaff etc Giörom witterligit Athuj haffua
wndt oss elskelig hustrv byrgitthe Cristhierns dotther örby
gaardh medh thess tiilhöringe tiil the andre gotz som hon
redhō haffuer paa alsnöön at hon maa och skal baadhe
beholla saa lenghe hennes modher hustrv dorethea leffuer
Men sidhen hon dödh ær skola for:nde alsnöö gotz frij
komma tiil oss ighen j waara weryo biudhe wij for then
skul landbönderna paa for:nde gotz ath the samma hustrv
byrgitthe suara tiil then deel the theres rettthe hoosbondhe
aarligha pligtuge ære Thess tiil wisszo etc

Stockholm den 9 Maji.

Till Frans Quaditz, Jakob Fleming och Olof Arvidsson.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 59.

[Wtaff Stocholm] Vigilia Ascensionis Dominij

Jtem Frandtzt quaditzs ith patzsbordt tiil Tyslandth
Tiil Jacob Fleming at han hit forskicker the pantz-
sar som han oss giffuit haffuer

Tiil olaff aruidtzson ath han icke sender skath eller
annen deel som han hit forskicker j plwmpær, wthan la-
ther thet komma alth tiidh swmman al j sendher

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Stockholm den 9 Maji.

Till rådet i Finland om sändebud till storfursten i Ryssland.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 59 v. — Förut tryckt i Handl. t. upplysn. af Finl. Häfd., utg. af Arvidsson, 2: 161.

[Wtaff Stocholm] [Vigilia Ascensionis Dominij]

Consiliarijs in Findlandia

Waar etc Wij giffue edher godhemen tiilkenna Ath waar kære suaagher greffue Iohan Haffuer lathit oss forstaa at honum och eder synes raadeligit wara ath man hade myndughe sendthningebudt in tiil grothförsthen j rysszelandt ath beclaga then drapeligh scadha som tædhen epther skeer in paa findlandt och faa wetha om saadanth skeer medh hans wilia etc saa synes oss icke oraadeligit wara ath saa och skeer oc ath samma sendningebud taghes j findlandt epther the ære ther nesth wiidt handen och wetha alla leglighetthen och thet ther handlas schal oc geller them aldra försth wppa och synes oss ath Erich flemmingh bliffuer een aff them Rörer och fornde waar swaagher om then bekostning som ther tiilhörer athuj ther om skulle wara fortengthe Hopes oss athij godhemen j findlandh formaagha wel tiilsanmans bekostha then reszo oss foruthan och ære wel somligha saa besörgdhe medh forlæningh ath the icke j sligha ringha wthlegningar behöffua seya oss tiil Weeth gudt oss henger dog twnghe nooch wppaa och schulom bekostha annor sendtningebudh som nw tiil bremmen och andre flere the her wtaff landit medh tidhen beskickes Liggher och oss mäckth paa och iemwel allo riichena ath the geld bliffua bettalet h j stæderna ther wij nogoth tiil tenckia motthom j thenne sommar Bidie wij för then skuldt athij her wthinnan ware fortengte ath thet ærendhe warder bestelth thet bestha gud giffuer edher nadhen etc.

Stockholm den 9 Maji.

Till Erik Fleming i Finland om en beskickning till storfursten i Ryssland.

Riks-Registr. C, 1523—1528, fol. 60. — Tryckt i Handl. t. Finl. Häfd., utg. af Arvidsson, 2: 163.

[Wtaff Stocholm] [Vigilia Ascensionis Dominij]

Tiil Erich flemmingh Epther waar kære suaaager greffue Iohan scriffuer ath the godhemen aff raadit j findlandt synes raadeligit wara at haffua sendningebudt tiil gröthförsthen j rysszeland Synes oss athij ther aff bliffue een, och hopes ath the andre godhemen ære eder wel behielpeligh tiil bekostninghen Ære j icke heller saa cleenligha besörgdhe medh forlæningh athij iw nogoth sielffue formaagha eder wthan drapeligh scadha wethe j wel sielff ath oss stwndar dooch nooch bekostningh tiil med sendningebudt som nw tiil bremmen oc framdelis annor stads, Ligger wel magth wppaa ath en deel aff riikitzins gell wardha bettaledh j thenne sommar saa frampdh ther icke affödas skal nogit obestondh begære wij för then schuldt och wilie athij ther wthinan ware fortengtthe Huar och saa hende ath reszan wordho eder swoor j noghen mottho med bekostningh wilie wij en thaa wel wetha edert besta ighen j then stadhen etc.

Stockholm den 9 Maji.

Svar uppå åtskilliga anmälanden af grefve Johan af Hoya.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 60. — Tryckt i Arvidssons Handl. t. Finl. Häfd., 2: 163.

[Wtaff Stocholm] [Vigilia Ascensionis Dominij]

Swar tiil then wndheruisingh greffue Johan sendhe tiil myn herres nadhe

Om thet blochuss etc Ær waar nadughe herre tiil friidtz ath saa bygghes doch om the godemen j findtlandh

kwonna foruarath ath thet wardher them icke forraskath och bliffuer saa szedhan riichit wndher öghenen

Jtem om the sendtningebud tiil rysszelandt etc Synes myn herres nade nyttugth wara ath saa skeer och ath samme sendtningebudt ære wtaff findlandth for thy the wetha besth aff belegenhethen och geller them aldhra försth wppaa

Jtem om theres bekoostningh etc menar hans nadhe somligha aff the godhemen j findtlandt saa wara forsörgde medh forlæningh ath the then reszo wel kwonna bekoostha besynnerliga medh the andre godhemendtz hielp ther j landit Anseendhe at her j landit mosthe och bestellas sendtningebudh baadhe eenstadz och annor som ær medh then reszo som her giordis tiil lubeck och en nw giöres skal tiil bremmen och annorstads flere

Jtem synes hans nadhe ath Erich flemmingh ær een aff the sendtningebudh om han nogit bekosthar sig formykit ther han icke hielp faar aff the andre godhemen wiil hans nadhe altiid wetha hans bestha ighen saa ath all skadhen icke skal bliffua hooss honum

Jtem om myntthit etc Saken huarföre thet swenske myntthit foragthes j findlandth Ær sompth for thet falscha myntthit schuld som tiidh inkommith ær fraa reeffle hopes hans nadhe ath ther icke saa swaare mykit inkommith ær, ath ther wardher iw wel snarth en endhe wppaa Annor sach ær för thy ath swenska myntthit warth wpsath högre æn thet warth slagit wppaa, och therföre kan man icke giffua thet saa dyrth wth j reeffle som thet wpbærs j findtlandt Ær icke j myn herres nadis leglighet en nw saa hastugt tenckia ther nogoth raadh emoth med noger anner ordinancie och kundhe hans nadhe wel lidha ath j findtlandt ginghe alenesthe reffuelsth mynth, thet swenska kwidhe wel foryttthras her, huar thet icke waare hans nadhe tiil en snypligheet

Jtem om the domare och andre slighe ther landit forarma etc hopes hans nadhe sielff personliga komma tiil stædis och skicka ther om som nyttugesth kan wara, saa mykit laghen lida kwnna

Jtem om then wndtsethningh j peningha till noghen tiid etc Ær hans nadhe ther gandtsche godwiliogh tiil huar saa wore j hans leglighet weeth wel then godhe herren greffuen huad skuld myn herres nade her wthinnan besynnerligha j stederna ther hans nade aff nödhen motthe tiiltengkia j thenne szomar ath ther nogoth aff bettalas, annars waare wel fare tiil nogoth obestondt bidher hans nade för then schuld ath then gode herren greffuen wille ther medh haffua ith medlidandhe och behielpa sig thet bestha han kan j thetta aar etc

Jtem om then holk etc Ær myn herres nadhe ther tiil früidtz med ath then godhe herre greffuen sellier honum sig tiil hielp

Jtem om then godhe herre greffuen skulle giffua sig hiit wtöffuer tiil hans nadhe etc Segher hans nadhe ath thet icke giörs behoff wthan han faar ther om framdelis hans nadis scriffuilsze menar oc hans nadhe sielff komma tiil findlandt j thenne szommar oc thala medh then godha herra huad ther behöffues baadhe om then edleman som han begärrar och annath meer Sammelunda och om the konungx kyrkior oc huad her Electus ther aff tagha skal

Stockholm den 10 Maji.

Till Lars Skrifvare, Casper van Gunthersberck, Arvid Westgöte, fogdarne i Småland, Torned socken, Jörien Helsing och Claffues Skräddare.)*

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 61 v.

[Wtaff Stocholm] Die Ascensionis dominij

Jtem lassze scriffuare Fogthe paa grönskogx æghor ith qwittensze paa all then deel han wtaff hans fogdrij j thetta aareth wpborith och wthgiffuit hade

L. c. fol. 62.

Jtem Casper wan gunthersberck ith patzsbordh tiil Calmarna

Jtem for:ne Casper ith magth breff at han maa aristhera anholla och qwarsetthia alle the kollbergher som han her j Suerighe beslaa och öffuerkomma kan tiil lagh och rettha, for nogoth hoffmodt och oreth skyldt som samme borgemestare och raadt wtij kollbergh honum för noghen forledhen tiidh sedhan giordhe och borgemestare och raadh alle stadz her j Suerighe honum ther tiil skula wara behielpuge epher laghen saa lenghe waar gunsth tiilseggher och ey honum j noghen mottho widerseya eller neka hans reth wthan fordrandis och fremiendis honum thet besta the kwnna j alle mottho

Tiil Aruidt westhgöthe ath han ær Casper gunthersberck behielpeligh j the ærendhe som her nesth tiilförena staar bescriffuith om the kolberger ath anholla och aristera

Tiil the fogthar wthij smaalandt om thet flesk

Tiil Törnneå sochn wtij norrebothen Athuj nw hört och forstaat haffue then menighemandtz kære och claghe-

*) Se anmärkn. å sid. 5.

maal ther j socknen om thet olagligha fiske som ther brukas j theres aa medh the siöneth ther aff laxen bliffuer reedh och sky och icke komber wp j kolkarna som the schola giöre oss skath wtaff ther medh the fatighe- men som kolkarna haffua bliffua fordarffuadhe Huarföre högielighe biudhom wij them alle som samme netthie fiske bruka ath the thet icke ytthermere bedriffua wthan plath aff stella och affleggia wiidt huars theres xl march och waare ogönsth Thess tiil wisszo etc

Tiil Jöryen helsing At han aldellis retther sigh epther then wnderuisningh som claffues skreddare honum paa waare wegna om the kolkar föregiffuandis wardher

Jtem Claffues skreddhare ith magth breff ath han schulle tagha wara paa the landzköpare nidher j norre- bothen ath huar han noghra saadhana kan beslaa ther landtzköp bedriffua maa och skal han ther wtöffuer epther laghen tiilbörligha straffa Haffuom wij och befalet honom ath holla raadtzstwffue medh the borgare som en nw ære qwarre wtij öregrwndh och giffuit honom ther wthinnan all waar wilia tiilkenna Saa wiliom wij oc hö- gielighe biudhe ath samma borgare j öregrwnd ære ho- nom ther wthinnan lydactughe retthandis sig fulkompli- ghan epther huadt deell han them paa waare wegna före giffuandis wardher biudhom wij oc teslikis alle waare fog- tar och embitzmen ath the ære for:ne claffues behielpuge tiil ath straffa for:ne landtzköpare huar saa kwnne behoff giöres etc.

Stockholm den 10 Maji.

Till hustru Dorothea på Örby, att hon skulle afstå ifrån att förtala konungen.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 61 v.

[Wtaff Stocholm] [Die Ascensionis dominij]

Tiil Hustrv Dorethea paa örby

Waar gönsth tiilförendhe Maaj wetha hustrv Dorethea ath oss ær wnderuiisth athij haffue ondt j synneth oc haffuen oss j mongehanda mottho hafft för hender huil-kett om saa j sanninghen ær szee wij helst athij thet sielff beholle, oc hopes oss ath eder koonsth j then mottho icke skal haffua noghen framgongh, haffue j och mongh andre onyttugh oordh lathit eder wndtfalla ath edher schulle mykit wara fallith tiil arffs, huilkit edher her tiil dagx schulle wara forhollit, Saa wethe j sielff wel hwreledis j edher arffdeel forset haffuen, baadhe om then deel j forsolde her Stheen twreson, therföre eder szoon götzstaff Cristhiernson nær hade kommith om halszen, Teslikis om gudöös godtz som j sedhan soldhen her Erich trolle, oc mong annor stadtz som wel allom clarligha noch witterligith ær, j huad mottho j eder arffuedeel haffue forseeth, och menen nw athuj schulle wpyfylla eder bristh, haffuandis therföre mongh onyttugh ordh paa oss, ther j thet wel motthe haffua fordragh Schule j wetha athij för saadana onyttugh tal, schula giöra oss skæll före J wethe wel athuj altiid haffua wetadh edert bestha baadhe medh kledhning och föödhningh oc haffua nw sidhan forseedt edher medh örby gaardh och the godtz ther ære wnder legne ther wij meentthe athij epther skælighet kwnde haffua edra nödtoorffth Haffue wij doc forstaath athuj för alle waare welgerninghar en ringha tak wtaff eder fortientt haffuom Saa wile wij en nw athij medh slighe

onyttughe stycker lathe oss bliffua wmbuaret saa frampdh
ther ey annars skal tiiltengkias ther maaj eder fulkom-
liga epther rettha etc.

Stockholm den 12 Maji.

*Till Arvid Westgöte, Waste Jonsson, Gudmund Skrifvare,
Henrik Pedersson och Eskil Michelsson.*)*

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 63.

[Wtaff Stocholm] Lögherdaghen nesth epther Ascensionis
dominj

Tiil Aruidt wesgöthe At han haffuer fordragh ath
huga then eke skogh paa waare eghor och segher bönd-
derna tiil ath the och saa göra paa theres sidho

Tiil wasthe ionsson athuj giffuit haffua Erich fænrick-
draghare frij koosth och thæringh paa ladhegaardhen

Tiil gudtmwndth scriffuare at han forandtwordar hin-
drick pederson j tynna roogh och j tynna korn Teslikis
och athuj haffua wndt och giffuith szamme Hindrick skath-
frij j ith aar epther han bliffuer begiffuen paa en gaardh
wtij wasthena

Jtem hindrick pederson ith magth breff at han mot-
the köpa ther nider j landit iij eller vj par oxar och
driffua them sidhen hiit wp tiil berghen huardt honum
synes sigh tiil gagn och profiecth

Jtem her Eschil michelson sancte marie magdalene
hospital wthan för wiborgh j findlandh medh sanghanime
gotz alle yxeielkar och medh alle andher landtboor som
ther wtaff aldher wndher legat haffuer, j forlæningh

*) Se anmärkn. å sid. 9.

Stockholm den 12 Maji.

Öppet bref för Simon Friis på köpmännens vägnar i Frisland och deromkring att drifva handel på Sverige till och med år 1528.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 63 v.

[Wtaff Stocholm] [Lögherdaghen nesth epher
Ascensionis dominij]

Wij Götzstaff etc Giörom witterligit Athuj wtaff synnerlighe gunsth och nadhe wndt och tillsagdt thenne breffuizere oss elschelig Symon friiss paa then menighe köpmandtz wegna wtij Friislandth och ther om kringh etc Som medh theres köpenscap wilia sökia worth riiche Suerighe en frij feligh Cristeligh leygdhe och godh frunthscap j fraa thetta aar som man scriffuar mdxxvj och in tiil thet aareth man lyethar scriffua mdxxvij saa ath alle the som innan for:ne tiidh szökia wele waare stadher oc hampner j for:ne worth riiche Suerige medh for:ne köpenscap maagha och schola her frij och obehindrade medt huar man köpslagha och theres gotz for handtla som andre waare godhe wener och forwantthar aff annor landth och stædher giöra dog saa ath the oss giffua schola tiilbörligh thiinss och thwl som sidwennien ær Huarföre högielige forbiudhe wij alle baadhe andelige och werldtzliigha böndher och bokarla som för waare skyld wilia och skola giöra oc lathe huar oc helst samme köpmen aff for:ne landh kommandhes wardha tiil waare stædher hampner eller annorstadz wnder for:ne worth riiche Suerige besynnerliigha waare Fogthar och embitzmen ath the them ey hindra forfongh giöra eller nogoth argth beuisze j noghen mottho wthan j alle mottho forfordhra thet bestha the kwnna, medh fetalie och annen deel som them behooff ær för theres peninghar Dog saa ath the gran tiilsyn haffua nær the saa komma för waare stæder oc

hampner ath the inthit annat haffua medhfara een köpen-
scap som for:uit ær, Thess tiil wisszo etc.

20 Maji — September.

Fredsförhandlingar med Ryssland.

Riks-Registr. B, bl. 6—11. — Förut aftryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1548 o. följ. och i Handl. t. Finl. Håfd. 2: 166 o. följ. — En del af följ. handl. finnas på latin i Registr. B, fol. 111—114.

Then tijdt Erick flæming wår i Mwskow . oc presenterede Store försten wår keriste nadege herris. her göstaffs aff gudtz forsyn S. och G. etc wtuald konungs Scriffuise Anno dominj Mdxvij [1526] *) huro han grootzsade for:de Store förstha etc

Högmectogiste högbaaren försthe och herra . her Vasilii iohannis medt gudtz forsyn Konung och Keysere vt-offuer alt Rytzselandt etc

Högmectegh Herre och forsthe, her Göstaff erickson medt gudtz nade vtualdt konungh offuer alt Swerige wår keriste nadoge herre wndtsker eder Keyserlig maiestati helse och swndheett, medt tilbörleg heder, venskap oc kerlegh Högeliga begærendis withe och höra edert säle stålt oc luckesamblickt regiment Och haffuer samme wår keriste nadege herre . her G. etc oss sänth til eder maiestatis högheett, medt nogra articler, värff oc befalningar, anrörendis på frijdt mellan edert landt och Swerigis rijke Som wår nadigiste herris breff . giffuet til eder Keyserlig mat clarliga bewisa skula, Verdegis eder Högha Keserlig mat liuffliga anfangha samma breff med wår wärff articler, oc ärende, oc them forsthå och vttolka . til thet bestha . giffuandis oss ther wppå eder mille och oss behagelighe suar, Huilket eder gudt inskiuthe som allom ären-

*) Årtalet 1527 oriktigt. Se nedanføre dateringen å konungens bref och storfurstens svar, äfvensom Dalins hist. III: 1, 143.

dom giffuer godan ändhe Oc then samme gud göme ederss
maiestatis staatt til ewig tijdt

Vtscriffthen på breffuit til storeförsten etc

Högmectogiste Högbaaren store forstha oc herre . her
Vasilio Iohannis med gudtz nadh Keysare och herre
vtoffuer alt rytzselandt, Store hertug j valedimiren,
Muskow . Nouagardhe, pleschaw, ottserj etc

Breffuit

Högmectogiste hogbaaren forsthe och herre, Helse
oc huatt wij mere formoge altijdt tilförna scriffuit medt
gudt Högmectogiste förste wij gisse, edert keyserliga
mat icke okunnogth vara huro Konung Cristiernus j fo-
retidhen konung j Danmark bleff in anamader vtaff Swe-
rigis rikitz Inbyggere och wpsåth for konungh, strax effter
sine Cröningh . sijg beuisade mott them som en omil tyran
Jcke . hållandis swären edh, besegledt breff, heller Lyffthe,
som långt vare wtaff att scriffua på thenna tijdt, Ther
före fijk Swerigis rike tesligis the mecthoghe Lxxvij siö-
städer en Ledtzsle oc vämielse til honum Oc for slika saker
skul, wndryethe syg Danmarcks rikitz Inbyggere wndhan
hans lydnd ock herrewälle vtdriffuandis honum först wtaff
sijt arffua rike Danmarck Sidhan gäffue Swerigis rikitz
rådh, andelige och werdtzlige sijg tijl hopa, och medt
then menige mans endrächtheliga samtycke effter gudtz
vilia och forsyn, kårade ock wtuälde oss, j then helge
trefälleghez naffn tijl konungh offuer Sverige, til att
beskydde forsuara oc beskärma for:ne rikitz Inbyggere
for for:ne konung Cristierns offuerfal, oc offueria then
skadha och fordärff, som han ytermere acthede att göra,
på thet omilla regiment han til forna brwkat haffde, Oc
så som han kom til riket, med krij, örlog, oc blodtz-
störtelse Så haffuer gudt tilföghat sina nadh att wij medt
krijss handt, haffue thet igen Increctadt oc forlossatt
wtaff hans anfectan oc betwingilse Och giortt thet frälst

och frijt jgen, Oc tijl thess fastare oc yterligere for:ne konung Cristierns mootstandt haffue wij med wårt elske- ligha rijkiitzens rådtz råd, tractereth handlät oc stadfast eth wenleckt forbundt oc eweg frijdt medt högbären for- stha hertog ffredreck . aff Hälsten etc Crönadt konung til Danmark wår kere brodher Oc thesligis medt förbenämpde mäctoghe siöstädher besuariandis oss tiil hopa med them, at huar skal wara then andre til hielp, tröst, och bestandt, på hwilken sidhe mäst behoff kan göris Tesligis när wij haffde medt wäriande handt Jncrecthet ffinlandt forordi- neredede wij, waare fulmyndoge sändebudt til edert key- serliga ma:t på slikt förbundtz och friidtz handel om eder ma:t så syntess nyttogt vara, heller jw at minsthe tijl the Lx årss frijtz stadfastilse som våre forfäder medt edert ma:t jnrymdt och confirmeret haffua Dogh effter att for:ne wår sändebudh, jcke komme til eder ma:tis personliga presenciam wthan al enast tijl nogårdt . äre wij twäkande om wår begären . är forswmeliga eller medt no- ghon ofornomst forhindret oc jcke kommet rättheliga for edert ma:t Thy withe wij icke om wij skule aluorliga for- låtha oss på the swar, wår sändebudt finge j noogardt, effter thy eder keserlig ma:tis sändebud icke äre kommen til oss som ther wartt beleffuadt och wtloffuadt Oc våre wndersåthe widherfars dagliga, oforwinnerlig skade medt mordt rooff och brandt, som mycket skeet är sidhan wår sändebud wåro j noogardh som thesse våre gode män wäl kunne betyghe med mång wpscriffuen elaghemaal om eder ma:t icke leddis vidt att höre them Thett wij dogh icke troo giortt wara medt eder wilia oc samtyckie Ther före äre wij begärande, som tilbörigit är, att witha och wndherstå wtaff edert K. ma:t om for:ne frijdt for nogher aar sidhan betaghen och stadfester medt beseglatt breff och korskysning Om eder K. ma:t werdegis bliffua j samma frijdelig forening oc then stadfesta, til längre tijd, Wij acthe icke trädha frå then pact och frijdt våre

forfäder giortt och stadfast haffua medt eder ma:t gönom fridtz breff oc Corskysning Thy haffue wij medt wårtt elskeliga rådtz samtycke forordineret och skickat tijl edert K. ma:t, thenne wåre betrodde och erliga män Erick flemming och nogra flere att witha och forfara om forberörde fridtz yterligere stadfestilse, giffuandis them j mackt och befallning, att huat som helst the medt eder K. ma:t effter wår oc wårt rikitz rådtz befallningh, som wij them giffuit haffue varda beslutendis om for:ne och annor wart rike omwårdendis Ærende . thet wile wij gerna hålla, och hållas latha wtaff wåra Huar wij icke med offuerwålle ther frå trängde bliffua Befalandis edert K. ma:t almectog gudh tijl eth saluckt oc Luckesamt regimenth Datum sub Secreto nostro Ex arce nostra Stocholmensi jn ferijs sacre Penthecostes Anno ab Incarnatione Dominj Mdxxyj

Gostaus dei gracia Swecie et
gothorum Electus Rex

Effterscriffna article worde presenterede Store förstan her vasilio Keysare wtoffuer alt rytzelandh, wtaff Erick flemming och hans medtffylare

- 1 Fförst är wår böön att eder Keyserliga ma:t wil wonderwise oss när then skade som skeed är widt sisterbeck . skal widerläggis oc betalass på bågge sidher, heller om eder K. ma:t wil att thet skal wenliga forsones wthan peningha .
- 2 Om then Swenske manness gårdh j nogordt som liggher ödhe maa wpbyggias igen wtaff swenskom mannom, och breff oc priuilegia som ther wppå wntt och giffuen äre måghe bliffua widt mackt hållen .
- 3 Ytermere om noghon skade, med rooff, brandh eller annat offuerwalle thet gudt forbiude, bliffuer giortt her effter in på Sverige aff rytzsar for huat fogote skule the swenske klaga sin skade oc jgen kräffia huat them med offuerwålle frå taghet bliffuer .

- 4 Jtem wdj huatt köpstäder oc landtz ortt eder K. mat will wna oc tillatha swenske köpmän att bruka theris köpslaghen
- 5 Jtem om noghon skade skeer effter thenne tijdh . In wppå annan parten, aff them som boo oc bygge på gränsen wid begge rikitzens landhemäre . antinge att eder K. mat:is wndersåthe göre eller få skada, om then skade skal strax j samma månadh som han görs uppå. wpfylles oc betalas igen
- 6 Jtem then tijdt finske bönder, for räddegha skul . oc offuerfal, medt roff, brandth, mordt etc som them offtha är widerfaret wtaff rytzener . fly oc offuergiffua sin gootz oc heman, flytiendis sijg bort annerstادتz oc taghandis sig annor heman om the moghe säker oc ofeydedhe . komma til sytt j gen.
- 7 Jtem at eder . K. mat wille så forordineret att bönderne på bägge sidher icke skulle lättheliga bliffua betrodde hoss fogoterna, når the clagha huar på annan sigiandis sijg wara j frå röffuat, gul, sölff eller peninga som risa kan til nogher . store summe, Män huar the ellegis . beclaga sijg mist haffua . Clädhe, boohagh, hwss, sädh, fänadth eller jordh, thet man wäl troo kan ther om må tilborligha ransakas, Mädh köpmän är annor skäl

Responsio

Storeförstans . Her Vasilij Keysares offuer alt Rytzselandt etc Swar giffuit Swerigis rikitz sändebud wdj mwschow vendtt wtaff rytzske paa Latin ordh frå ordh Anno domini Mdxvj annan daghen wdj septembrj månadh Oc nw sidhan wänth wtaff Latin på swenske

Storeförsthen Her vasilius wtaff gudtz forsyn Keyser wtoffuer alt rytzlandh och store hertugh etc Haffuer budhit att sigia tik Erick, Tu sagde oss . om konung göstaff

huro han är vtualdt . herre offuer Sverige oc haffuer forskickat sin sändebudt in wdj wårt fäderness . arff, Stora Nogårdt tijl våra ståthållare j stora nogardt, att wåre ståtthållare j stora No.[gard] och wårt fäderne store no[gard], wille wna swenskom Lx åra frijdt Oc att wij medt våra ståthållare . j stora No.[gard] wårt fäderne stora No.[gardt] ville giffua befälning att fridhen måtthe städegt ståndhe tijl fulle årataleth effter frijtzbreffsens Lydelse Oc att konung Göstaff wille sammaledis halla friden tijl then terminen som frijtzbreffuen innehålla oc korskysningen .

Thå sagde tw for oss . att wåre ståtthållare j stora No.[gard] wårt fäderne, Jcke giorde oss wnderuisning at budhen wåre kommen wdj wårt fäderne stora No.[gard] til fridzens stadfastning for then skul att bud wåre icke kommen til konung göstaff frå wåre ståthållare Och thy skulle wij nw befalla vora ståtthållare wdj stora No.[gard] wårt fäderne at the ville städegt oc oforeränck hålla then stadfastade frijd tijl fulla årathaledt effter frijdtzbreffuetz wtuisning oc Corskysningen .

Storäförsthen Her vasilius etc befelthe att vnderwisa tijgh . att sidhan konung göstaff sände til våra fogoter j stora No.[gard] sin sändebudt Knut erickson oc biörn Nielson, screffue våra fogoter oss tiil Oc wij budhom wåre ståtthållare j stora .No.[gard] wårt fädernes Arff. stora No.[gard] att the skulle confirmere friden Oc wåre ståthållare j Stora .No.[gard] Hertug Johannes iohannis abolenissen oc wår marsk Johannes constantini szaborow tilbude konung göstaffs sändebudt frijdtzstadfastilse, som breffuen innehålla, Oc gåffue befalning wåra edla män oc ridderskap i Stora .No.[gard] oc tesligis köpmannanäss ållermän och the andra köpmän att the skulle göra eedh . til fridtzbreffuens stadfestilse Oc sammeledis konung göstaffs sändebudt Knut erickson med hans medfyliare hängde sin Indzgle wiid friidtzbreffuen som gömas

oc bewaras wdj vårt fäderne stora No.[gard], medt theris swären eedh på konung göstaffs oc alt Swerigis rikis wegne, at konung Göstaff och alt Swerigis rike med forna våra, wdj stora No.[gard] vårt fäderne stora No.[gard] then stadfesta frid . wile fast oc städeg hålla: effter fridtbreffsens wtuisning oc Corskysningen . til benämpde åratals terminen .

Storeförsten her Vasilus etc haffuer befatat at sigia tigg Vij haffuom nw budhit våra ståthållare j vårt fädernes arff stora N.[ogard] att then friid som våre ståthållare . Hertug Johannes iohannis oc vår marsk Iohannes constantinj, med handsträckning haffue confirmeret then skule the städegt hålla, effter breffuen oc Corskysningen til benämpde årataledt Oc the skula sändha til konung Göstaff fulmyndog sändebud på fridtzsens stadfestilse Oc skal K. G. sammeledis latha hängia sit Indziple for fridtbreffuit som sändebuden skule före medt sijn skal han och medt sin eedh for alt rikijt stadfeste friden, at han skal fast och städeg hållen bliffue effter breffsens beuisning oc Corskysningen, til benämpde åratals terminen .

Tw sagde oss att wij skulle wna swenskom . att the mätthe åther wpbyggia . wdj vårt fäderne stora No.[gard] en gardt och honom niwtha oc behalla effter gamall . sidwänia medt sine friheter, Tijn thet begärelse giffue wij eder frij wilia, byggher om edher täckis

Ytermere sagde tw oss . Hwre langt in j landhit, oc j huilke våre rikitz köpstädher swenske köpman maghe fördis oc bruke theris köpslaghen etc Swensker köpman skal alle städis wdj våra köpsteder köpslaga med alla handa waror effter fridtbreffuit och gamall sidwänie som tilförna warit haffuer

Storeförsthen etc haffuer budhit at sigia tijk, vppå konung Göstaffs vegna haffuer tw betheet for oss . at hans wndersåthom widerfars stor skada wtaff varom vndersåthom, medt moordt, brandt oc rooff, Oc for then skul

befallom wij vara ståthällere j stora No.[gard], att swenskom, som orät är skedder vtaff vårom . skule the lathe widerfara så mykit som rät är Wij haffue och til förna budhit ware ståthällare j stora No.[gard] at the på våra vegna skulle biudha fogoterne på grensen wid landamerit at våre wndersåther icke skule göre Konung göstaffs wndersåthe noghon skadha Oc om våre brukade noghott rooff på konung G.[östaffs] wndersäter thå skule the lathe them widerfaris rath Oc våre ståthällare j stora No.[gard] haffue scriffuit oss til . huilke the äre wtaff våre wndersäte som K. göstaffs wndersåthe haffue giort skade Oc wij haffwom budhit lathe wphängia the ilgärningess män j landanarit oc latha få igen huat deel the medt orätt taghit haffua .

Storeförsten etc bödh att sigia tijk, Wppå konung G.[östaffs] wegna sagde tw tijl oss: att nogre vtaff edra finska bönder . for räddoge skul som the haffua vtaff våra, haffua offuergiffuet sin gootz oc egedeler . och bytt sijg annerstادت att boo, begärendis säker och ofeydadhe komma til sit sith igen Ther wdinnan mågha swenske haffue sin wilia, Män j wart landtskap, wnder Kexholm och nötheborg, eller j annar rwm j vatn eller landt som oss til höre skule the jcke byggia

Nogre wtaff Sverige göra stor skadha på våra, medt lönlegt tiuffrj mordt och rooff, Oc våre fogoter wid grensen, sände sin budh tijl wiborg, begärendis jgen thet som vårom är orättheliga fraa taghet Oc konung G.[östaffs] fogoter oc flere swenske lathe them inghen rät widerfaris Oc wij biudom nw warom ståthällare j stora No.[gard] at the skule biudha allom vårom fogothom widt grensen til landanäret att våre skule ingen skada göre på K. G.[östaffs] wndersåthe, Oc om thet skeer skule the latha them faa rath Wille oc så k. g.[östaff] befalle sina fogoter . at hans wndersåthe icke göre våra wndersåthe skadha, Oc om skade skeddhe at the ville lathe skee rath, oc igen fångis thet som är orättheliga bort taghet leggiändis . forbudt oc

noghot withe ther widh att sådant rooff icke skal offthare brwkat vardha

Nw på thenne tijdt scriffua oss til wåre ståtthållare j stora No.[gard] at wåre fogother scriffua them tijl wtaff Kåxholm och nöthaborg, swenske män haffua bygd mangha byiar in wdinnan kexholms oc nöthaborgs Lån, benämpdhe . Nywatnj, *) purowäsi Sawkoso, peltazarj penisarj vähasarj . Lethasarj oc saruhasarj Oc ther offuer haffua the oc bygd sijg egedelar på andra öyar

Våre wndersåther aff nötheborgh Olsere jaklau och matthias klimaw haffua här sackt for oss . att svenske haffua bygt sijg heman j nöthaborgs Lån wdj en ödesby som kallas kerasolo oc på andra ödhemarker, icke til wnandess att wåre moga ther byggia heller boo, Thy begäre wij at K. G[östaff] wille befålla sine fogother . att the lathe affhysa the ägedeler som bygde äre wtaff hans vndersåter wdinnan wår län, oc icke tilstädie at the här effter byggia på wart landt, watn . eller öyer Oc then tijd wår ståtthållares sändebudt aff stora No.[gard], komma til honom, at han wille tilskicke nogra som medt warom på begge sidher läggia skule en wiss rågang effter vårt fädernes stora Nogards oc swerigis rikitz gamla råmerke . som hertog Irians oc hertog albrectz frijdtz breff innehålla Oc thess forinnan att wår sändebud komma til eder, skal huar androm på bägge sidher göre lag och rätt som fridtbreffuit oc swären eedh wtuisar

Storeförsten Vasilius etc Haffuer befaledt att sigia tijg . Een aff stora . No.[gard] haffuer claghat på wiborgs borgare Irian gulsmidt oc lost pederson oc nogre swener som tiåna på viborgs slåt, Jöns pederson, albrect tolk Jacob flemming . maram Swha, att the j hans fråwäre j mekels hwss haffue wälleligha wtwr hans bodh taghet frå hans dräng, j alla hande köpenskat til clx nogårdtz ruble.

*) Öfver raden står förklarande: aqua noua.

Ther om sände wij vårt budt Anders wålesåthe tijl konungen i Danmark Christiernum Oc then tidt han talade til rådhit j wiborg om thetta offuerwålle Suarade the att the wille få them jgen som thet mist haffde Oc her til dags är ther Inthit tilgiortt, Thet sijg K. G.[östaff], på wåre wegna att han biudher att wår wndersåthe får sijt j gen.

Ytermere beclaga wåre köpmän j Stora . No.[gard] Andreas Iåske oc gridhe subaff Jwan sekiren och gride bocke på wiborgs borgare, att then tijd kongens tiånare aff pålen komme j Nyen til en öö benämpdt fomyn Oc röffuade them Oc når samme röffuare droghe til baghe kom en stoor storm och dreeff skepen eth stoort oc eth lithet med folk och gootz In j viborgs haffn Oc wiborgs borgare anamade alt samman oc sändhe til Stockholm . Tu Erick skal sigia K. G.[östaff] på wåre wegna att han tilstädher wåra wndersåthe att få sijt igen

Så wår och en annan köpman aff Stora . No.[gard] benämpd gride vasilii sigiandis at han war faren fraa reffla oc war kommen jn i Nyen ther komme viborgz borgare oc röffuade honum j frå skip oc gotz Wille konung G.[östaff] lathe bespöria huro thär om är Oc lathe them faa sijt jgen effter rätwisen

Then tijdt wij komme frå mwskow til bagha igen til Nogård vordhe wij ther forhindrade, til thess Söffuerin noorbys Löpare til baghe kom frå muskow, oc haffde medt syg thenne effterscriffne befalningh

Effter storeförstens Her vasilii med gudz forsyn herres oc Keysares wtåffuer alt rytzelandt budt oc befalningh . haffwa hans edla män Johannes vasilij Capitenere oc Johannes symonis marsk . j stora No.[gård] lathet mik Wescha subaff Cancellor sammastadz sigia k. göstoffs sändbudh Erick flemming oc hans medfyliare Hwre gabriel sigfridj oc Maximus oculani som wpbare store förstans skat j Lappalandt bliffue röffuade widt elffwen wtze wtaff

K. göstaffs wndersåther heiki poikilan oc Löns thoroy oc flere theris medhängere, fförst togho the stora förstens wpbåren skat ij^c [150] nogardz ruble Oc the två som skatthen haffde wpbåret slogho the j häl Oc gripe oc medt sig fordhe x köpmän med theris gootz, til c [100] nogardz ruble oc lxxvj rener. Ville k. G. lathe bespöria sanningen her om oc igen fångis thet som boortt är taghet Oc sammeledis att han wille befella att the fångher oc theris gotz måtthe jgen komma, Oc the ilgerningsmän straffas på thet sådant skulle jcke skee tidhare

Swar til the Ryskes værff

År etc Mdxvij xxvj daghen i Maj månadh lätt högmectigh herre oc förste her Göstaff med gudz nåde Suerigis oc Göttis etc vthuald konung sethe sitth Jncigle för frijdz breffuit Stadfestandis then LX åra frijd med korskysning som var beleffuad j her Swantes tijd mellom Suerige och rydzlandh, j storeförstens her Wasilij med gudz nåde herris och kiesaris offuer alth Rydzseland sendingebudz närwarilse j Stocholms stad och latt hans nåde giffue thenne effterscriffne swar på theris Werff och framsetninger *)

Högmectig förste och herre her Gostaff med gudz nåde Suerigis och göttis etc wthuald konungh vår keriste naduge herre lather segie eder Hogborne förstis grotteförstens och Kieserens (öffuer alth Rydzseland) sendingebud, ath han haffuer forståndit, och öffueruägit edera framsetninger och giffuer på them thenne epherscriffne swar

Fförst ath så som handladt var, med hans högmectighetz sendingebud Erich fleming in för högborna första, grotteförsten j Ryszeland ath hans högmectighet skulle samtycke, stadfesta och med korskysning fulborda thenne :Lx: års frijd som fordom emellon hans högmectighetz

*) För sammanhangets skull har k. G:s stadfästelsebref här intagits; ehuru egentligen hörande till följande år.

rike Suerige och Rydzseland giort var Så är hans nadis högmectighet oc thess til sinne ath han oc så giöra vil effter gamla fridzbreffsens lydelse

Sedhan så som och thå vthloffuat var, med hans högmectighetz sendingebud Wjl hans högh:[mectighet] forordinere nogra godha men vthåff hans nadis landh, som med högborna förstis grotteförstens godemen the han ther om vthskikkandis varder ransaka om then rågångh emellon Suerigis rike oc Rydzland, och ser gerna thet ske kwnne iw förre iw betther och wil radfraga och öffuer ens vardha med eder på storaförstens vegne, hwat tijd thet ske kan then begge partar bequemmt kan vara

Och ther til suarade storeforstens etc off rydzseland sendingebud ath thet skal stonda til hog:[mectig] förstis Konung Göstaffz etc vilia, nær han veth siig haffua tilfelle ther til, och giffuer storeförsten etc thet til kenne gönum sin scriffuelse, på huad tijd han vil latha sin bud mötha wijd grensen ther epter wjl storeförsten retta siig

Swar oppå the rydzse klagemal

Tijl then skada som sked är aff viborgx læn med lönligit tiwffuerij och roff på rån etc Var nadugiste herre Konung Göstaff biuder nw sin ståthållare til Greffue Iohan på viborgh ath han skal straffua med retto huad ther j then motten sked är, och så foruarath med hans högnectighetz fogtar wijd grensen ath thet her eptther icke ske skal, och huar thet sker skal thet tilbörliga straffas,

Tijl thet klagemål om the nye bygning jnne pa högborne förstis grotteförstens land Suarar wår naduge herre ath hans högmectighet är icke vitherligit, ath nogra hans Vndersåther haffua annerstadz bygt en på hans högmectighetz land, huar annerlunde kan finnes j rågongana skal thå samma nya bygning gerna offhysas

Tijl thet klagemal om viborgx borgare Jacob Fleming albrickt tolk etc Suarar hans högmectighet attj go-

demen högborne förstis storeförstens sendingebud haffua nw her forhörth ath så icke tilgångit är som för högborne förste storeförsten klagath är vthan ath för:de godz vart för then skuld annamad, ath gride boch haffde köpslagath med Tyns Erichson om nogra saltpetra och när han samma saltpetra icke leuera kwnne och haffde dhå bittalningenn vpbårith, varth hans godz ther före antastad och var icke mer godzseth en tiyl ij^o mark och drog lika mod salthpetran etc Och var thetta tynnes gerningh alena och inthe the andres som benempde äre

Jtem om thet klagemål om thet roff som Konungens folk j påland tog frå Nyn ath thet skulle sedhan vara tagit vijd Wiborgh och senth til Stocholm, swarar hans högmectighet ath thet gjorde Konungh Cristierns folk och ther före haffuer han ther inthet swara til

Jtem om thet clagemål på gride basilij vegne ath viborgx borgare skula haffua röffuad honum j frå skip och godz etc Suarar hans högmectighet ath han ther om haffuer lathit bespörgie och kan jcke finnes ath thet är skeedt aff nogra hans vndersather

Jtem om thet clagemål ath två storeförstens befallningxmen vtj lappeland varde slagne och hans högmectighetz skatt bortagen til ij^o [150] nogordz rwlbla etc Suarar var nadige herre ath han haffuer ther vthinnan besporth süg, och haffuer forståth att samme ij befallningxmen j sannynge bliffue slagne, men att skatten skulle ther vara taghen, är oretteliga klagit för storeförsten j Rydzland och haffde hans vndersåther sielffue vället samma angrip, ther med ath Jffuan Jacobson med hans sölskap nogot til förna hade slagit pa samma stad vthöffuer xxx godha bönder j hell, tagit them j frå iij^o renar, med the ägedeler som the förde och var vel wijd LX^m [60,000] mark värth när then skade varder viderlagd, skal gerna til tänkes, ath then skade skal och viderlagdt vardha,

Jtem samme Jffuan Jacobson slo j hel xxiiij men och ij quinnor, wijd Träsken, j samma lappeländ, thess ligis grippe the iiij drenger, och förde med siig til rydzsland, och vj men sloppø blotthe j skogen The toge och fra them xxv håper, och alla theris fiska, nätt, kläder, kettslar, och theris matt, etc war wärt til hopa j^m [1000] mark, trengde them, och en nw trenga frå siit eget fiske vatn, som the draga skatt och skwl vthaff, så ath the icke torffua fara och fiskie, och brwche siig som the aff alder giort haffua, Begärer var nadige herre ath ther må och ske viderlegningh före, och fongana lösse giffuass, Och ath storeförsten wille biude sine vndersåther och böndher til ath the icke her effter skwla göra nogot forfångh in på samma treske, thet med rette hans nadis vndersåther tilhörer

Ytermere medhan fridhen som var beleftuad vtj her suantes tijd til LX år emellom Suerige och Rydzland, är nw samtykt och confirmered, på beggis sider, med korskyssning och fridzbreffsens beseglingh til for:de åratals terminen, vil högmectig förste konung gøstaff vår nadige herre ssamma frijd oforkränkth holla, och holles latha, vthaff alla sina vndersather, inthet twäkandis ath storeförsten her vasilius etc herre och kiesare vthöffuer alth rydseland jw så göra vil på then sidhan

Doch ligeuel effter mang fogtha skiffte offthe sker j kort tijd wijd grensen, och bliffuer for then skuld forsummad, ath then skade som sker med roff, brand, och tiuffuerij, lönlige och openbårlige, bliffuer icke alltid rettelige ransakat och tilbörlige straffat vthan then ene skiuther saken j fra sich til then andra segiandis ath then skade är icke sked j myn tijd och ther med få thij ingen viderlegningh eller rett som skadhän haffua j hondom

Synes för then skuld war keriste nadige herre rådeligit vara, ath en fulmyndog off huarth ryket tilskickad bliffuer wijd grensen, på begge sider, som j samma må-

nad ther skadhen sker vppa skal latha straffa, och fly rett och viderlægning för skadha, eller sielffuer betalan, Ellix haffua the skalkar som bo wijd grensen, lithen forsyn til ath brwka sijt skalkerij, huar in på annan som the pläga göra Här oppå begärar var keriste nadigiste herre vetha store förstens etc sinne, goda råd, och mening, gönnum hans scriffteligh vnderuisning ther hans hög:[mectughet] kan siig epter rette hwre han ther om skal forordineret med sin ståthållare på viborgh Greffue Johan och flere befallningxmen vijd grensen

Jtem om köpmän som pläge ferdes mellom Suerige och rydzland på begge sider etc är var keriste nadege herre til frijdz ath the bruka sijt bestha huar med annan som gammalt och fordt varidt haffuer, och före the varor som nyttoge äre

Och om storeförsten lather alla Waror j sijt land som her tiäna kwnne vara frij och oförbudna som är salthpeter och annat huad thet helsth vara kan Så vil och vår keriste nadige herre latha vareth med the varor som falla her j landit Men huar nogot forbud sker på then annan sidhan är loffligit ath så och sker her j landit *)

Det i registratoret s. 12 upptagna documentet: "Wm Rågång och Landamerkie mellom findhland och Ryslandh", finnes aftryckt uti Svenskt Diplomatarium, utgifvet af B. E. Hildebrand, Bd III, del. 2, n:o 2419.

*) På bladet 11 v. finnes följande förteckning öfver de skänker, som vid fredsfördragets afslutande ömsesidigt gäfvos:

Fförsta daghen nær storeförstens sendebudh haffde giorth sin grotzsning och sagt sin[e] framsethninger på theris verff och ærande Skencthe baioren Wår keriste nadige herre j timber zabel och eth stycke Damask

Jtem Storförstens scriffuere skänckte xv sabla

Jtem theris tolk skencthe eth par rydzske stöffla och ena skål

Ther emoth skencthe wår keriste nadige herre

Fförst baioren en sölffkanna om v lödig mark och eth tymber ræffskin och eth bæffuerskin så goth som xij mark

Jtem scriffuaren eth tymber ræffskin och eth bæffuerskin så goth som xij mark och en sölffkanna om iij lödig mark och iij lodh

Jtem tolken ij sölffskeder om xj lodh och j örtug

Upsala den 21 Maji.

Till Peder Rålamb, Engelbrecht Skrifvare, rådsherrarne i Westergötland, fru Anna på Aspenäs, Ivar Månsson, Olaf Benedicti och borgerskapet i Gefle.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 64.

Wtaff wpsala Annen daghen nesth epher pingxdagha

Jtem pedher raalam laghman wthij Helsingelandt Alla the stadhga peninghe j forlæningh som gamble frælsismen wthij helsingelandht aarlighan aars wane ære wth ath giöra sidhan the komma wndher skatthen

Tiil Engelbriückth scriffuare wtij Arbogha at han andtwordhar koorth koningx sendtningebudt wtaff lybko xij lesther iærn

Tiil riikitzins raadh wthij westhergötlandt At nær wij thenne resze tiil findtlandh företaghe ath beszee then landtz leglighet ath the wille rama och wetha wort bestha ther nidher j then landtzsendha teslikis then menighe-mandtz beskyddandis och beskermandis them j alle mot-the huar saa behöffues som waar synnerligh thro ær thiil eder

Jtem Fru Anna paa appeness**) ith breff paa alle konungxlige saker wtaff szina egna landtboor j wplandh och icke annorstadtz

Jtem Jffuar monsson Tædhö sockn j forlæningh

Jtem her olaff benedictj Mora kyrkio och prestegell j forlæningh

Jtem gieffla borgare stadfestelsze paa theres pre-uilegier

*) Se anmärkn. å sid. 5.

**) Bör vara Aspenäs.

Upsala den 21 Maji.

Bekräftelse på Gefle stads privilegier.

Efter en vidimerad copia bland "Städers Acta" i k. Riks-Archivet, jemnförd med en annan bland "Städers Privil." dersammastädes.

Wij Gustaff medh Gudz Nådhe, Sweriges och Göthes Vtwalde konungh Giöre witterligit att wij aff Synnerlige Gunst och Nåde fulbordatt och Stadfast haffue, och nu medh thetta öppna breff fulborde och stadfäste alle the priuelegier och friheter som wåre förfäder framledna konungar och Riksenss herrar, wåre Elskelige vndersåtare borgare uti Gefle unt och Gunstigen giffuit haffua, Så att the them i alle therass puncther och artikler niuta bruka och beholla skola, Som therass Föräldrar för them nutidh och brukath och behollitt haffue utan all hinder och förfångh, theslikess haffue wij aff samma gunst och Nåde tagitt samme wåra borgare i Gefle medh hustru barn och tienstefolk gordar gotz rörligitt och orörligitt hwadh thett hälst ähr heller nempnass kan, som them medh rätte tilhörer, uti wår Konungliga hänghn wern beskierm och försuar, besynnerligh att hegne werna beskerma och försuara för oretta, och fördagtinge till rätte, therföre högeliga förbiuda wij alle både andeliga och wer seliga som för wåra skull wela och skola giöra och låta, serdeless Fogder och Embetessmen förb:ne Gefle Borgare här emott hindre möde quelie plassa eller i någre måtte oförrätte, till personer eller Gotz i någre måtta. Thess till wisso låte wij hengia wårth secret nedan för tetta breff, Giffuit uti wår Stadh ubsala Annan Dagh Pingessdagh Ett tusenn 5 hundrade Tiugu Sex.

Upsala den 23 Maji.

*Till Staffan Henriksson, Lars Olsson, Olaf i Mora, Jöns
Bitsare, frälsebönderne i Wendels s:n, m. fl. *)*

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 64 v. 65.

Vpsala Fierdhe dagh pingxdagha

Jtem Staffan hindricson wtij Tyierpen waala och norwndha hæredhe Fogthe

Jtem lassze olsson wthij Hagwndha Hæredtz höffdinghe

Tiil her olaff j mora Epther wij nw haffua wndt eder worth och cronones geel Forsee wij oss fulkomliga athij wthij then landtzendha ære oss en thro man och leggie eder win om ath wetha worth bestha som en thro man och wndersaathe bör ath giöra oc huar j noghen schadelig tidhende fornemmo ther oss nogit lygactugth tal paa föres j bland then menigeman som förre skeedt ær athij thet legghe eder win om aff stilla oc nidertryckia giffuandis oss ther om tiilkenne oss hopes athuj en nw aldrigh nogith annath giorth haffua ey heller giöra wele en skæl skal medfölgia och fölgt haffuer etc

Jtem Jönss bitsare wtij Sala kila kwmbla och mycletthe sogner fogthe

Tiil alle frælsis landbönder som boo j wendils sockn Ath the holla Axel andersson eller then som haffuer samma sogen j forlæning theres retthe aarlighe fodringh epther gambla sidwennien wiid waare ohyllest etc

Jtem Jöryien lindormszon Wilskahæredh och flobysockn j forlening

Jtem Hans wtij prestehytthen Fogthe paa gamble norebergh

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Jtem Jönss tysk thenne eptherne v skattha gaardhar som ære ij wtij dragnem een wtij georp een wtij grinna-redth och een wthij broslæth j forlæningh med alle konungxlige rentthe oc rettughet som ther aarligan aff ghaa plæghar hollandis oss ther aff tiil riikitzins thiennisth ij godhe halffue köritz medh godhe hestar Theslikes och friihet paa hans eghen gaardh wtij harastorp

L. c. fol. 65 v.

Jtem Lassze olson ith qwittensze paa al then deel han wpborith och wthgiffuit hade wtaff hans fogdrij nor-rebothn och Angermannalandt baadhe medh köpslaghen skath oc all annen deel han j szin befalningh hafft haffuer in tiil thess han anamadhe fogdriith j dalana

Jtem bength wesgöthe ith qwittensze paa all then deel han wpborith oc wthgiffuit hade sidhan han försth westerars læn anamadhe och in tiil thenne tiidh

Jtem nielss Ericson ith qwittensze paa all then deel han j szin befaling hade saa lenghe han stood Calmarna stadh och læn före

Jtem nielss giorson ith forsuarelsze breff

Jtem Swen friiss wthij Thuna læn och paa grönskogx æghor fogthe

Jtem hustrv walborgh lassze larssons oc hustrv byrgittha lassze olszons j wpsala borgerschor ith breff ath the haffua bettaletth mortthen gulsmidt köpswen j Stocholm cx mark örtuger för xiiiij [13½] pund wax som the hade anamad paa iachim heninghes wegna Saa epther samma wax war forbruthit wnder oss och Cronone giffue wij them qwit och frij for alth ytthermere tiiltal och formanelsze om samma wax

Upsala den 23 Maji.

Bergsmännen på Kopparberget anbefallas att begifva sig till Stockholm, för att välja en bergsfogde i stället för Måns Nilsson, som afsagt sig denna befattning.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 65. — Förut tryckt i Kröningssvärd's Dipl. Dalek. 2: 91, no 382. — Såsom synes af den i slutet tillagda anmärkningen afgick icke detta bref.

[Vpsala Fierdhe dagh pingxdagha]

Tiil bergxmennena paa koperbergith

Wij götzstaff etc Kære wenner epher thet möns nielsson eder bergxfogthe haffuer nw warit her hooss oss och giffuith oss tiil forsthaa at han ingelwndha lengher wil bliffua wiidh thet embethet oc haffuer han sig aluarligha her ther wtaff sagth etc ther wij wthan hans wilia icke kwnna nödha tiil wthan motthom setthia en annan wthij hans stadh ighen thet wij dogh wthan alles eders samtyckio oc nærwarelsze icke giöra kwnna eller wlie emoth eders preulegia Huarfore wlie wij och begære aff eder athij alle sammans offortöffuad giffue eder nid tiil Stocholm tiil ordha och samtal medh oss ther wij thaa kwnne setthia iij j waledt och sidhan en aff them samfelleliga wthuelia ther eder alle tycker ligeth wara som edert och menige bergsens besta wetha kan som edre preulegie inne hoiler Ær och saa saker ath nogre aff eder menar sigh wtij mons nielsszons tiid wederfaren wara noghen oreth eller olag wile wij at han och j thenne reszo her nider för oss kommer skal honum thaa widerfares skæl och reth ighen ther wthinnan inthit twiffler her wthinnan tagandis ingen forswmilsze eller skotzmaal etc precedentes litere non fuervnt scripte

Upsala den 26 Maji.

Till Staffan Henriksson, Olaf Mårtensson, Jöryien Fryier, domprosten i Upsala, mäster Jöryien, Johan och Erik Thurersöner, Jöns Knutsson samt Nils Hård.)*

Riks Registr. C, 1526—1529, fol. 66.

[Vpsala] Hellighetrefoldghetz afftho

Jtem Staffan hindricson Häffuer sockn j forlæningh medh alle konungxlige renttho och rettughet szom hon aarlige renttha pleghar

Jtem olaff mortthenson ith qwittensze för all then deel han wp borith och wth giffuit haffuer aff hans fogdrij saa ath wpbyrdhen och wthgiffthen sigh wel öffuer eens droghe saa nær som paa xcj mark örtuger och iij öre hans wpbyrdh mera drogh en hans wtgiuffth ther han frandelis æger rekenscap före giöra

Jtem Jöryien fryier ith patzsbordh tiil lubeck

L. c. fol. 68.

Jtem mesther iöryien domprosth j wpsala iohan twreson erich twreszon och flere theres bröder maagha och schola niwta och beholla alle konungxlige saker medh theres eghne landbor huars oc helst the her j Suerighe belegne ære

Jtem Jönss knwthson wthij Sexmækie hæredh hæredtzhöffdingh

Jtem nielss haardt kongx huszeby j longehwndredhe hær[e]ldt j forlæningh hollandis oss ther aff tiil riikitzins thienist v godhe halffue körytz medh godhe hestar

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Upsala den 26 Maji.

*Bref till menige Helsingland om den nya tron och Luthers
lärdom.*

Riks Registr. C, 1526—1529, fol. 66. — Förut tryckt af Thyselius, l. c. 1: 33.

Vpsala [Hellighetrefoldghetz affthon]

Tiill menige helsingelandh

Vii göstaff etc Helse edher etc Kere wenner wj takke edher alla wenlige och kerlighe för allers weluiliogheth hulscap troscap och manscap etc Saa kere wenner saa haffue wj förstaath ath ther föres manga hande lönghandogt tall och rycthe paa oss wtjedher landzendha besynerligh om then nya troo och lutters lærdom som the oss paa före atwj wele styrke och lætha komma y rikit thet the aldrig mett noghen schell seule bewisa ath wj noghen annen tro wele styrke en then som gudt och hanss helge apostler oss lärth haffue och wore framfarne föreldre haffue hollit then wj och nest gudz hiælp æn her epther wele styrke oc woge wor lifff och halz före swa lenge wj leffue, och Döo en cristin man som fædher och föreldre för oss, mett hulkit tall oc stemplingh saa well the nw som her pedher canceler och hanss partye tilförende gaa epther wor, allers edhers och menige rikzens schada och förderff Aktandis ther mett opwekkia naaghen syndringh och tuædrekth her inbwrdis y rikit som altiit haffuer warit rette moderen och störste wrsaken till al then schadha oc förderff som menige rikit oc thes inbyggare y framfarna tydher haffuer wedher faras Som huar och en förstondit man kan besynne och en doch y blandh klerkeridt finnes oc well godemen som well wetha huatt the schule göra eller laatha kunne wj doch likuell förmerkia at sammeligha mwncar oc prestar haffue oss saadhane rykthe paaförth mesth förtenschull ath wj tala ther om

at the haffue sigh giort maang orethferdoch lagh them the brwka till theres geroghet edher och then menoge man till stort förfaang och förtrykkelse besynnerligh at ner naagon ær them schyllogh förholla the honum thet helge sacrament ther före oc welie ther mett wtkreffuia theres geld emoth gudz lagh oc alla retwisa Holkit wj them ingelwnde wele till stædia wthan the som andra gode men kreffue theres geldt wth mett laghen paa theres herres tingh Slike olagh ær och om helige dagx bruth at tha man schiuther sigh en fogell om helge dagen eller tagher sygh eth fath fysk ther doch gudh aldrigh förbudit haffuer Skal man strax böthe prostenom paa bispens wegna thet dogh ekki ær schæll wthan thet schedde wndher then tiidhen tha man schulle ware y kyrkene och höra gudz ordhz tydhegerdt Ær och een olagh ath ner prester bryther emoth legman haffue the saa mykyn friheth ath lekmen faa ekki mykin reth aff them Thet wore bethre schæll ath the twaa brytha eens e en presth oc een lekman at then ene ledhe samme retthen som then andre Slyke olagh ær och at thaa the slaa lekmanen ære the inthit y bandh, men ner lekmen slaar them ære the strax förbannade, like wist som gudt ekki saa well hadhe förbudit prest men slaa lekmen saa som lekmanomen slaa presther, ephther gudt y then motthen ingen atschylne giorth haffuer wthan haffuer saa well budit prestenom haffua semmia oc kerlig oc endrekt mett lekmen som lekmen mett presther, Slike olagher ær och, at tha prestener döo och ekki haffua giort sith testament, schule fatighe aruinge haffue förbrutit theres arff ephther prestenomen, och byscopen ærffuær then honum inthe schyl war Teslikis naar the förmerkia at wj wele wethe kronones bestha som wj paa wort konungxliga embetis wegna haffua y beffalningh oc effther suerigis bescriffne lagh plictogh ære, oc ekki tilstædia at the schule ytermera suikeligha dragha krononnes egher wndher sigh, eller Konungxliga

sz[k]lather operera emoth laghen, som the altiidt her till dagx tilbudit och giorth haffue kronone till stor förtryk-kelse oc försuagelse, Seghie the strax at wj wele företa-gha een ny thro och lotthers lærdhom ther doch ekki annett ær en som y nw haffue hörth at wj wele ekki tilstædia at the emoth laghen schule bedriffua theres ge-rogheth krononne oc edher allom till förfaangh Som the gode men her wore till stædhes nw y erikx messa yter-mera schule kwnne wndher wisa edher wor o[r]sekt then wj her oppenbarliga giorde y wort elscheligh rikis raadz och then menige manss nerwarw Saa bedie wj edher dan-nemen alle atj welin ansee then hulscap troscap manscap som y oss loffuat swaarit ok tilsakth haffue oc ekki sæ-thiæ thro eller lithe thill noghen schalk som edher y thenne eller annen motthe wele förledha Jnthe tuifflan-dis at wj nogen dell som edher oc menoge rikit ær an-rörandis wele förre tagha wthan wort elscheligh rikiis raadz oc menige ridderscapensz radt oc samtykke oss hoppes ath gudt haffuer oss och begoffuit mett weth oc schæll som een annan cristinman at wj y thenne oc y andra motthe well wete huadt wj scule göra eller latha görs edher förtenscul ekki behoff at y wtj thenne eller andre szacher szom menige rikit ære anrörandis haffue noghen omsorgh wthan ware paa edher aaker och ængh oc hues dell y mere haffua tiilgörendis oc holdher edher horda intill then hulscap troschap oc manscap som y oss loffuat suorit och tiilsakth haffue wj wele nest gudz hiælp wara förtenkth till ath beschydda och beskerma idher som idher herre och Konungh bör göra inghen annen dell förtaga eller styrkia wthan then edher och menige rikit oc tess inbyggjare skall komma tiill nytto oc be-stondh oc y huad motte wj ytermere kwnna wetha oc rama alles edhers besta oc gangn Göre wj altiit gerna thet gudh kenne then etc.

Stockholm den 5 Junii.

*Till Anders Westgöte, Henrik Erlandsson, fru Gunhild,
Nils Eriksson, m. fl. *)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 68.

Wtaff Stocholm Tiisdaghen nesth epther hellige
lekamen dagh

Jtem Andhers wesgöthe fogthe wthij Sexmækie
hærede

Jtem hindric erlandson ith breff paa alle konungxlige
saker medh hans eghne landtboor

Jtem Fru gwnildt ith breff paa alle konungxlige
saker medh hennes eghne landtboor huarst oc helst the
her wtij Suerige ære belegne

Jtem nielss ericson och hans brödher alla sammans
ith breff paa alle konungxlige saker medh theres egne
landtboor ee huarst the helst her j riichit liggendis ære

Jtem Fru Anna paa winszetorp karl ericson och
iöryien ericson hennes szöner ith breff paa alle konungx-
lige szaker medh theres eghne landtboor huarst oc hellst
the her j riichit ære belegne

L. c. fol. 70 v.

Tiil Engelbreth j Arbogha at han andtwordar hindric
nybwr xij lester iærn

Tiil for:ne Engelbreth at han andtwordhar hans wan
dheer aa v lesther iærn

Tiil nils olson paa Stægeborgh at han lather peder
matzson faa paa x marck medh roog oc korn j hans bet-
talningh för hans thienniste//

*) Se anmärkn. å sid. 7.

Stockholm den 5 Junii.

Till biskop Hans Brask i Linköping om dyrbarheter och penningar, som biskopen tagit ifrån en hustru på Öland.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 70 v.

[Wtaff Stocholm Tiisdaghen nesth ephther hellige
lekamen dagh]

Till biscoppen j Lynchöpungh

Vetther werdugh fadher ath thenne breffuisare hwstrw birgitte halstens haffwer clagath sigh för oss hwruledis j toghen henne j fron paa ölandt eth belthe som köp[t] war för xx marc eth silbondh goth som xvj marc och Lxx marc dansca redhe penningha saa ath swmman löper till ccvj [206] marc och alt thetta ær sketh wthan lagha doma hwadt hennes sak war wj ekki wetha annat æn thet hon war fron hennes bonde then doch för:da (?) gek fron henne doch hwrw ther om ær haffue wj ekki fwnnet j laghen ath Biscopz szachen reser nogher stedz saa högth, en heller kwnne wj besynna ath edher schulle loffligit wara saa tiltasta ther j ekki haffwe lagedom j Ærom för then schull begerendis ath j scriffwen oss till eller laather warda wndheruisthe, mett huat reth j thetta giordht haffwen thet j welen schiutha in paa wore fogther Nilz olsson ath han och noget togh aff henne, och athj och sammalwndha göra motthen, ær idher sak ikke klar ther med, wj wele saa wel wetha aff honum mett huadt skall och lagh han saa giorth haffwer saa som wtaff idher

Stockholm den 5 Junii.

Öppet bref för klosterbrodren Bengt att i Norrbotten öppna en skola för Lapparnes och andres undervisning.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 71. — Förut aftryckt i Thyselii Handl. etc. 1: 37.

[Wtaff Stocholm Tiisdaghen nesth ephther hellige lekamen dagh]

Göre witterlighit ath thenne breffuisare her benkth wastena closther brodher ær stadt y syn rettho reso och ærendhe in wthj norrebotn med wor tillatilse och godhe minne till ath the fatigha Lappar och andhra then landzendha urbyggiare gwdz thro och hwes theres siæl salig-heth tiilydher och om saa læghlethra till segher ath han maa ther optagha een scola för för:da lappar schull och andhra flere godhe barn j then landzendha Therföre förbiwde wj alle her hoo the helsth kwnna besynnerlige wara fogther och embetismen honum her emoth hindra quelia eller plasza j noghen maatthe wthan heller fordhe oc freyme honum till thet bestha Tess till wiszo ath saa wor tillatilse och wilia ær lathe wj trykke worth secreth etc.

Stockholm den 11 Junii.

Till danske riksmarsken Tyge Krabbe och andra danska riksråd i Skåne om befaradt anfall af den afsatte konung Christiern och ömsesidigt bistånd emot honom, äfvensom af S. Norby föröfvade och tillämnade fiendtligheter emot Sverige.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 71 v. — Förut felaktigt tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1609. En fullständig redogörelse för innehållet läses i Tegels hist. 1: 123.

Stocholm Monedaghen nesth före Sanctj Eschilli Dagh

Tiil Her Tyghe krabbe Danmarkx riikitzs marsk

Vaar synnerligh gunsth altiich tiilförenna etc Kære her Tyghe besynnerlige godhe wen wij finghe j thenne

daghar edhers och flere godhemendtz danmarckx riikitz raadtz scriffuilsze lydhandis ath konungh Cristhiern haffuer wptagith och tiil siöös skickath eth sthoort tall kriigx-folk nw snimman ath argha in paa thenne iij riichen etc emoth huilket kriigxfolk j begærendis ære worth hielp och bestondt om the noghot anfall giöra wille noghen stadz tiil thenne iij riichen Saa schole j inthit twiffle atuj iw altiindh j then motthe wele wara redhebogne beuiszendis oss emoth eder som godhe wanner och naboor böör ath giöra hwan annen, ther oss thet samma motthe wederfares ighen huar oss om trengdhe, och wij fulkomligha wisthe huar wij oss tiil forlatha schulle besynnerligha paa her Söffuerin norbys sidho, ther sig icke fülleliga epher then agth och meningh emoth oss och waare wndersaatther bewiist haffuer, En dogh wij högborne försthes konungh Fredericks och alles edhers scriffuilszer faat haffue, athuj aff honum inthit argth formodha schulle Haffuer han ligheuel giorth tiiltasthningh in paa oss och waare wndersaatther besynnerligha wnder bleginghe wptoogh worth gotz sloogh och drogh waar thiennere och laath sig wndtfalla medh monghe onyttughe oordh, theslikis haffuer han oss forhollit worth skyth som wij eder tiidt och offtha haffue tiilkenne giffuith, oc haffue wij en nw spoorth at han haffuer giffuith sigh tiil siöös, medt en hoop skiip och iagtther, och laathit sigh saa liwdha at han paa nyth wil argha in paa oss och waare wndersaatther huar han thet bekomma kan, thet wij icke formodat hade, epher samme hög:[megtugel] f:[örsthes] och eders breff och scriffuilsze, och wethe för then schul icke huar tiil wij oss holla schole begærendis gerna edert aluarligha swar her paa huar wij oss tiil forlatha schule, Jnthit twifflandis ath j hues motthe oss böör ath giöre emoth k:[onungh] Cristhiern och hans tiilhang, schule j altiindh fynna oss weluiliogh tiil// Haffue wij och nw forschicketh tiil edher thenne breffuiszere waar throë thiennere wllff scriffuare

medh noghen myndeligh werff och ærendhe, eder wnderuisza paa waare wegna och szedhan framdelis tiil h:[ög-
megtug] f:[örsthe] k:[onungh] Frederich bidie wij eder
athij honum tiil thet bestha forfordhra wele fulkomlighe
thro setthiandis tiil all then deel han edher wnderuiszen-
dis warder Her medh edher etc

Tiil Danmarcks riikitz raadt wthij Skaane wiidt nesth
for:ne synne que sunt mutanda, mutantur vsque ad arti-
culum circa finem Haffue wij och nw forskicketh etc.

Trenne bref rörande det väntade angreppet från den fördrifne konung
Christian, det ena från Trudt Gregersson till biskopen i Skara och Thure
Jönsson om lejd för erkebiskopen i Lund, brefskrifvaren och hans broder
Holger Gregersson, i händelse de nödgades fly för Christierns folk, de andra
från danska riksråden i Skåne till konung Gustaf och svenska rådet, innehåll-
ande begäran om hjälptrupper, äro upptagna bland bilagorna.

Stockholm den 11 Junii.

*Utdrag af och förteckning å skrivelser till grefve Johan af
Hoya, electus i Åbo, Nils Grabbe, Jöns Westgöte, m. fl.*)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 72.

[Stocholm Monedaghen nesth före Sanctj Eschilli Dag]

Tiil greffwe Johan at han medh thet aldhra förstha
skicker oss hit tiil Stocholm then kraffuel som han haffuer
medh bysszor weryor folk och fettalningh wel bemannath

Tiil Electo j aaboo niels grabbe och iönss wesgöthe
ath the wthreda theres iagtthter med bysszor weryor folk
och fettalningh saa ath the iw liggia bereddhe ee nær the
ther om framdelis faa waar budt eller wissze scriffuise
huar the schola sig epter retta

Tiil toorsthen salmonson	} Ath the ære them tiil the iagtthter som schola bemannas hielpactughe medh folk och fet- telning giörendis them en good wndtsethning
Tiil olaff Swarth	

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Tiil Joghan smaaswen	}	Ath the forwendha all then, sach-
Tiil gabriel		öra, skat, och annath huad the
Tiil Trudt anderson		kwnne aastadh komma j oxar och
tiil ioghan swensche		latha them tideliga komma hiit wp
tiil peder smidt		saa ath the kwnne gaa her en tiid
tiil aruidt ösgöthe		tiilgiörendhe saa lenge the kwnne
Tiil Söffuerin kiil	)	bliffua tiil pass ighen

Jtem Fru Margretha paa wiich ith breff paa alle konungxlige saker medt hennes egne landtboor ee huar the helst her j riichit ære beleghe

Jtem Hustrw byrgittha Cristhierns dotther ith breff paa fullarytz rettharedöme j fölme sogen

Jtem röthgærdh drænsingh ith breff at han motthe föra lx march lödugha silff aff landit medh saa skæl at han schal ith aar lengher wara tiil frjïdtz med the geell wij honum skylluge ære

L. c. fol. 73 v.

Jtem mesther michael presentacionem paa nyköpungx kyrkio

Stockholm den 11 Junii.

Till electus i Strengnäs, Lars Siggesson, Axel Andersson och andra af rikets råd i Upland, rörande hofmästaren (!) af Preussen, hertigen af Pommern, den afsatte konung Christiern och Severin Norby.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 72 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1611.

Stocholm [Monedaghen nesth före Sanctj Eschilli Daggh]

Tiil Electo i Strenghnes	}	och flere godemen aff riikit-
Tiil lars siggeson		zins raad her j wplandt vt
Tiil Axel anderson		Sequitur

Vaar etc Kere her electe och j godhemen flere wj giffwe edher alla tilkenne athui haffwe forstath ath hoff-

mestaren (!) aff pryctzen ær kommen till sith hoffmestare walddh ighen j danmark ther wtoff j moghen kwnne förmerke hwath lægleheth paa then sydha ær paa ferdhe Haffwe wj och förstath ath hertoghen wtoff pomerer will j ferdh mett them wtoff straaleswndh hwilkit om saa skee kan ther mett well besynnes ath thet framdeles will gel-dhe flere stedher till saa ath wj till ewentyrs paa thet sisthe moste sithiæ allene och wethe oss inghen bestondh hwaske wtoff them eller andhra Teslikis finghe wj nw j tesse dagher noghen breff oc scriffuise wtoff danmark[x] rikis raadh aff hwilka wj sendhe edher thenne inlwetha copie ther wtinnan j moghen förfara hwadh konungh kristiærn och hans tilhengiare haffwa j synnet och hwrw the danska om honum ære till modhe haffwe wj och j sanningh förfareth ath keyszaren oc konunghen wtoff engelandh ære saa fördraghe och till eens wordhne ath effther konunghen off enghelandh [ej] haffwer noghra ærwingher andhra en döttther schwle thå epther hanss dödh rikit komme konungh cristiærns barn tilhondhe hwilkit om saa kwndhe skee, kwnne j well förmerkiæ hwadh thet wildhe betydhe paa wore sydhe then stwndh ath keyszaren och andhre herrer och förstther them och wildhe wara bestondugh ther före liggheer alsom största makth oppa ath ther emoth j tiidh och tyme noghen godh raadh motthe betenkias bedhie wj edher för then schull athj thenne ærendhe grundeliga wildhe öffwer weghe och behiærthe giffuandis oss her wtinnan idher godh raadh och meningh tilkenne ther wj oss altiid gerne wele effther retthe haffwe wj och j sanningh besporth ath Söuerin norby hadhe haffth syn iacth hoss ith skyp j fraa libzske, och beseeth och opbrutit alle the breff han ther wtoffwer kwndhe komma och ranszakade om ther schulle wara nogit swenskt godz inne och hadhe sigh latith höra hwar han kwndhe komma wtoffwer swenskemen wildhe han them holdha för syn fyendher Teslikis finghe wj breff och scriuilsze j fron

Siuidh rybbingh han ther widh landhemerke och haffwer förnummit hanss ondha akth och meningh ther wtoff man well maa förmerkia ath han æn nw ær konungh kristiærns besuorenman therföre bedhie wj edher athj och her wtinnan geffwe oss idher godh radh och meningh tilkenne hwadh emoth för:ne söwerin norby besth och lempeligheste motte förtenkiæs ath han akthe schulle haffwa nogith tilfelle ath argha in paa wore wndhersaather antighe till watn eller till landh Som wj för merke han nw haffwer y synnet her mett edher gudh etc

Stockholm den 16 Junii.

Till Arwid Westgöte om några utaf honom tagna fångar.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 74. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1612.

[Stocholm] Sanctj botolphj affthon

Tiil Aruidt wesgötha At han offortöffuad latther then Arndh som war Capetthenar för the botzmen som bliuffe griipne wiid Calmarna wel bewarath komma hiit tiil Stocholm och nogra aff the andra som thet mest haffua warit wollandis latther springha wtoffuer een klinghe

*) Se anmärkn. å sid. 9.

Stockholm den 18 Junii.

*Till electus i Strengnäs, Lars Siggesson, Axel Andersson
och flera riksråd i Upland om utvägar till betalning af skul-
den till Lübeckarne.*

Riks-Registr. C, 1523—1528, fol. 74.

[Stocholm] Mondaghen nesth epter sancti botolphi Dagh

Tyll Electo i Strengnes	} Och flere godemen Aff Rii- kitzins raad her i vplandh } Vt sequitur
Tyll lars siggeson	
Tyll Axell Andersson	

Vaar etc Kære her Electe lars siggeson och i flere godemen vij gyffwe eder tyll kenne Ath vij nw i thenne daghe haffuom vndfongit breff och myndelijgh bwdh vt haff the lwbb[eske] och the köpmen szom vi i lwbke skylloghe ære hwlke wi eder sende mett thenne breffuisere Ther vthinnan i theris grwndh och menijng moghen fformerkia, hwar the gelld som vij ffor rikit skuld vthi Kompne ære med thet Aldra fförste icke bliffwe betaladt Sa epter wi nw haffwa vtlaght j samma geld thet meste Jern Kopper och Andra varor szom vij fformoghen Osstath komme som vij skwllom haffwe fforuenth i salth Kledhe och Annan Dell ther vij skulle haffwe worth och vor gördz op helle vt aff Thet sig löper bethre æn tyll x^m [10,000] march Och haffwom ther med saa fforblotath Ath vij ther jn ghen dell ytermere vethom tyll vende Drager thet æn daa en rynghe tijng tyll saa Dane Dropelighe syme Ther fföre bidie vij eder Ath i thetta Ærendhe grunde lige ville behiörtha och betracta med hwadh Roodh och meya (!) samme geld fforsth och besth kwnne blyffwe betalath szom i Kwnne fformerkia Oss eder Allom och me neghe Riikit All som störsth macht paa lijgger Saa framt vij ffor voor for:de geld skwll icke skwle komme i No ghet nyth örlygh och Obestondh besynnerlighe Hwar soo

hende Ath Konwngh cristiörn Komme Tyll en venlygh
fforlygnijng och ffordrach med them och Danmarkz Riic-
kis raadh szom nw mykit gaar ffloor taall Ath han sygh
nw med Andra herrer och Försther storlighe beflijter
precedentes litere non fuerunt scripte

Stockholm den 18 Junii.

*Till föreståndaren för fransiscanerklösteret i Upsala, Nils
Warg och Staffan Henriksson. *)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 74 v.

Stocholm [Mondaghen nesth epter sancti botolphi Dag]

Tiil gardiano wthij wpsala closther om biscop vin-
centius

Tiil nielss wargh om Echolmen

Tiil Staffan hindricson ath han tiil sigh anamar vller-
aakers hærede giörendis ther frandelis rekenscap wtaff
medh the annen fogdrij som han tiilforendhe haffuer

Stockholm den 18 Junii.

*Till Lars Siggesson, Knut Andersson och andra riksråd, i
Strengnäs församlade, om rikets gäld till Lübeck, hvarom
konungen beder att de skulle någon råd gifva, äfvensom rö-
rande ett väntadt anfall af konung Christiern.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 74 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1613.

Stocholm [Mondaghen nesth epter sancti botolphi Dag]

Tiil lars siggeson	} och flere godemen worth riikitz raadh som nw paa then synen wtij Strengnes forsamlade ære vt se- quitur
knwth andherson	

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Vaar etc Kere larss siggesson Knwth andhersson och godhe men flere szom nw försambladhe ære j strengnes oppa then synnen, wij geffwe edher tilkenne ath wj gerne oc hadhe warith ther till stædis paa somme tiidh till orda mett edher och hadhe ekki thetta mykith bekymber oss thet bethaghet szom nw her förhendher ær j Stocholm besynnerligh om the gell j lybke och andher stædher ther the nw haffwe om hiit schikkath baadhe breff och myndighe sendinghebwdh och göre oss dörren saa traangh ath wj snarth ekki wetha hwadh wegh wj ther mett wth schole etc ytermera giffwe the och före om then förtröstningh them tilschödz wtoff rikitzins raadh j washena ath thet motthe och bliffwa fulth giorth ther wj förmodhe lithet nogh ær tiltænght] sedhan the bliffwe aathschildhe annath een then kyrketydendhen ther wj oss aff förmodath hadhe en stor wndtsetningh dogh förmerkie wj thet litith tilhiælpa j saadane swmmor hwarföre ær wor alwarlighe meningh och begere athj wele ansee och paa hiærtath leggia mett the godemen flere wtoff rikitzins raadh thenne meninghar och lægleheter Hwilke wj ekki annath förmerkia eller besynna kwnne wthan thet storlighe behoff giörs etc om the godemenz meningh ær saa ath wj om förnde gell noghet ytermere raadh finna schule schall gwddh kenne ikke j wor makth ær, för thy wj haffwe oss nw saa blotadh paa then trösth wj förwenthe oss aff kyrke tydende ath then schath baadhe koper iærn och andre waror wj schule haffwa tilwenth j salth hwmbla och klædhe och opholletth wor gardh mett ær oss nw alth aff hendherna, saa ath wj inghen radh wethe hwrw wj thetta schule gaa egenom, mena her och sombligha szom the lybsche och well siælfua j theres meningh giffwa tilkenna Ath hwar samma gell ikke noget snarligha bliffwa betaladh schall ther till effwentys formodas noghet ondth aff Ath giffue sigh till noghen dagh tinghen mett konungh kristiærn hwrw thet sedhan oss gaa wille, kwnne j well

siælfwa besynna rykthas her och fasth om söffuerin norby szom wj och well j saninghen förnwmmith haffwe ath han haffwer en ondh meningh till thetta rikith therföre oss laaghe stor makth paa ath holla hoffinen botzmen och annath folk thet wj kwnne förswara oss mett hwar om-trengdhe till huilkit nogoth will tilhöra, och wj nw saa oblottadhe ære ath wj tess inghen makth haffwe ath roosthe oss till noghet örligh, Ey heller betrösthe wj oss thet nogerlwndha göra mett then kronones opbyrdh szom wj nw haffwe thetta ær wor fwlkomlighe meningh ther j maa för laatha eder till wthan her snarligha fynnes noghen annen raadh eller lempet till befrycthe wj oss ath thet ecke will gripa nogen godh endha therföre giffwe wj edher thet j en godh akt j tiidh tilkenne ath thet ecke reknas skall wor försymelse frandelis begerandis gerna fwlkomiligha radhendis edher athj mett the godemen flere thetta ærendhe behiarta och begrwndha wille Geffuandis oss her wtinnan j tiidh noghen god raadh tilkenne hwath wj j thenne sak besth före tagha schole thet oss edher och menighe rikit kwnne bestondigh wara szom nw aldra största makth paa ligger thet wj mett eder altiidh gerna förschyle wele hwar vj kwnne her mett edher etc.

Stockholm den 22 Junii.

Utdrag af skrivelser till Knut i Forista, Lambrecht Matsson och Arvid Westgöte.)*

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 86.

[Stocholm] Ffredaghen nest fföre sancti Ioannis
baptistes dagh

Item Knuth i fforista i sorwndha sokn giorde eth lagelighet Iordhe skyffthe med Oss Epter Hans egin bö-

*) Se anmärkn. å sid. 9.

göre i saa motthe Ath wi honom vnth haffwe i samma fforista . viij [6½] öres landh Iordh ffor i march lansz Iordh lyggandis i gilberghe i fforscreffne sokn etc

L. c. fol. 88.

Item Lambrecht masson biörskok sokn i vederlegnyng met All Aarlygh skath baadhe i Korn penynghe Jern och Hwes Dell Dher Aarlighe mere plegher vthaff gaa ffor Lx vii sköppwndh kopper som wij honom skyllonghe ære tyll tess han met samme skat kan komme tyll syn ffulle betalnyng etc

Tyll Aruidh vesgöte etc Ath hwar saa hende Ath the Konwng(?) borgere goffwe sygh tyll calmarna tiil thet möthe och handill szom j fiordh bleff beleweth j Lwbech Ath thw legger tiigh All vin Om saa bestyret Ath the motthe komme hyth tyll Stocholm tiill personlighet möthe och santall met Oss etc

Tyll Aruidh vesgöte Ath han bestyrer ena Jacht eller skwthe thyll thet flesk vtaff smaalandh saa Ath thet met Aldre förste kwnne komme hiith tyll Stocholm saa Ath Dhet Jw blyffwer veelböuareth etc.

Stockholm den 22 Junii.

Till borgmästare och råd i Reval rörande en twist mellan Jost van Lingen och Staffan Sasse samt Hans Witte.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 86.

Stocholm [Ffredaghen nest fföre sancti Ioannis baptistes dagh]

Tyll borgmestere Och Roodh Vthij Reffle,

Waar etc Kære wener wii haffwe wnffaangit Eder scriuilsse vthj huilken i beröre om then sak i millan Iost wan linggen staffan sasze och Hans witthe etc Ther wij well bemarkie Ath samme Josth beklager sijgh Ath honom

Aff Staffan och hans witthe stoor oreth her i Rijk it vederffaren ære, segendess them haffwe honom ffor oss beklaghet flyth owenscap och en ytthermera förtrengdt j fraa sin reth, thet han aldrih medh noghen skæll beuisze schal ther wij altiindh beggis theres orsach giöra wile, wel be-
 stoodis ath huar for:ne Staffan oc hans Vitthe icke warit hade sedhan wij samme Joostz van lingens oredelighe handil formerchtthe (aff nogre waare Embetzmendtz tiilscriffuilsze) szom han öffuer waare befalningh bedriffuit hade tiil effwenttyrs schulle han annars bliffuith tiiltaledt och icke faath thet patzboordt som han sigh nw medh forswarar thet wij honum aff synnerlige gunsth och nadhe wntthe för theres böön schyldt en doch han them nw saa ighen löner wthan all skæl och reth som waar forscriffth och withnesbreff wij samme hans witthe medh giffuit haffue ytthermere inneholler, then wij fornimme samme Hans fögha hielpa kwnde wthan bleff ther wtöffuer nödh ath stelle borghan för sigh och waar förscriffth och withnesbreff motthe icke bliffua læszen, thet oss stoorlige wndhrar oss hopes icke anneth scriffua wele en thet swarligit ær etc Saa ephther samme sack saa wel oss szom Staffan sassze oc hans witthe anrörendis ær, hade samme Hans witthe inghen magth ath stelle noghen borghan wthan för sigh sielff och szin persone thet han och wel sielff besynna kwndhe och ther medh wndtkoom Begære wij gernne athij hans loffuitzmen laathe j then sach wmbearadhe wthan alth ytthermere hinder eller quall Och ephther thet for:ne Iosth beclager sig her saadane oreth ware skeedh begære wij athij laathe honum komma her tiil stedis j rettha in före oss och worth elschelighe Suerigis riichitz raadh her wij thaa wele latha honum skee saa mykit som reth ær Ther tiil wij segia honum waar felige cristelige leigde för alth öffuerwoldt och oreth och wele wij altiindh holla for:ne hans witthe och staffan sassze ther tiil ath the schula honum sthaa tiil rettha Huar och icke saa

hende ath samme iosth komme och stodhe her tiil rettha wthan staddis wnslippe och thet gotz medh then lidthne schade saa om inthit bliffue oss och for:ne waare wnder-saatther affhendt schule j icke wndra athuj thet samme tiiltal wele haffua tiil eder och eder stadtz inbygghiare Formerckie wij och wel at huar wij steddie wille samme Hans witthe then ther öffuerbödig ær tiil eder ighen at holle sin borghan, schulle icke mykit gunstelica bliffua medt honum handledt thet oss icke wel lideligit ær för saadane hans liiffzwaade och perichel schuldt formodendis athij godemen wille ansze begges thenne landes besta oc welferdh och icke för noghen saadane ringe persone schuld wt slaa then wenscap som emellom eder och Suerigis riiche j long tiidh warit haffuer thet gudh kenne wij nödige saage then wij eder befalle etc begære wij her paa edert aluarlige swar ther wij oss epter rettha kwnde etc.

Stockholm den 22 Junii.

Till rådsherrarne i Finland, Upland, Wester- och Östergötland af samma innehåll som nästföljande bref.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 88. — Förut tryckt i Chr. H:s Arch. 4: 1613.

Svartsjö den 23 Junii.

Till biskop Brask, Holger Karlsson och andra af rikets råd i Östergötland om den nu utkrafda skulden till Lübeck och rikets svåra penningeställning, hvilken konungen beder dem behjerta och derom meddela honom sina goda råd.

Riks-Registr. A, 1523—1527, fol. 121. — Förut tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 15: 29, men med i nämnda del vanlig vårdslöshet.

Göstæff med gudz nade Swerigis och götis etc vt-waldh konungh

Vor synnerlig gönst tilforenne etc Kære verdug fader oc flere gode men i then landzende vi geffue eder til

kenne Ath vi æn nw som titt oc opthe tilforende haffue faat the lypskes oc flere tyske stæderness skarpe oc korthes scriffuise med theris egit sendningebud, vtj huilken the oss kort förmane om the geld Kenne gud vj ecke alenesth för vor persone vthan för eders flere godemænss oc menige rikisins skyll vtj kompne ære Swa förtenker eder vææl at vj ther om titt oc opta med eder flere godemen aff rikisins radh oc iw mest i huart herremöthe radfrraagat haffue, huruledis samme gæld lempeligest oc snarest skulle bettaless, besynnerligest nw senest vtj vastena vj tilhoope vore, ther vj doch inghen enkende swar paa faat hafue Ey heller haffuer thet aff sommum inkyt varit behierthet vthan lathet oss alene betæme Ther med visendis oss in paa kyrkia tienden then ther till en ringa ting hielpe kwnne Som the gode men aff radit her vppe ære vel förstaat haffue i vor rekenscap Paa huilcken tiende vj epter eders oc the gode mænss ordh oss mykyt förtörst [förtröst] haffwe Swa at all then cronones skatt vj i thetta aar infongit haffue bode koper Iærn Huder Smör Lax oc alt annat Ther vj oss oc vora swener med holle skole ær alt i samme gældz bettaling kommit oc oss vtwwff hænderne Thet mere æn x^m[10,000] mark rese vill fförlathendis oss pa samme kyrke tiende Nær vj tilsaage reste han ecke ower ij^m[2000] marc. allsammænss Æn doch thet för en stoor swimme förslagit vart, som vj med samme vor rekenscap bewise vele Ther vdower vj swa nw vtblotthet ære at vj en ringe ting i gæn haffue till at holle nogit folk med Thet nu til ewentyrss vel behöffdis epther the lægligheter oc tidende som nu vanker bode om K: Crist: oc Söwerin Norby etc Som vj oss ingen tiid vethe frii före Therefore begære vj gerne athj med flere gode män rikisins rad thetta ærende vele nogit yttermere behierthe, giffuendis oss her vtinnen nogen good raad tilkenne, huad vææg vj ther med vth skole tage at samme gæld motte snarlige bliffue bettalid Oc huar med vj oss oc vort folk

holle skole, Om gud förbiude nogen ansöking pa komme, huar ecke swa skedde vethe vj tha platt ingen raad at holle swadant tal folk som vj her till giort haffue bode till land oc vatn Oc kan vor legligheth ingelunde sig saa begeffue at vj kwnne bode holle mygit folk oc bettale the store gæld alenest med blotte rikisins skatt Then ther ecke nu större ær oc naplige swa mykit dragher som han för noget aar sidhan gjorde Ecke heller haffue vj tilflykt till nogen bergh som the gode men för oss hafft haffue ther vj kunne oss hielpe med Som j vel sielffue yttermeer æn vj scriffue tænke kwnne ath ther vill nogit tiilhöore etc Kenne gud vj saagom nödige at riikit skulle komme i nogit obestand antig i thenne eller annen motte Huar vj thet aff stelle kwnne som vj altiit giort haffue oc æn yttermere göre vele epter vor förmoge Doch ær onth ath strecke skinkiortlen lenger æn han recker etc Thetta scriffue vj eder till i en good akth begerendis gerne atj thetta ærende besinne vele oc geffue oss edert gode rad oc mening tilkenne Ther vj oss epter rette kwnne Her med eder gud befalendis Scriffuit pa vor gard swartesiöo sancti Iohannis baptiste affthen Aar etc xxvj Vnder vort secreet

Verdug fader her Hans med gudz nade Bi-Superscriptio scop vdj Linchöping her holger karlson oc flere gode men vort elskelige rikis raad vtj östergylland gönstelighe.

Arboga den 28 Junii.

Till Jakob Kromme om befästningen af Karlsborg, tidender från Danmark, m. m.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 88.

Vtaff Arboghe sancti Petri et pauli Apostolorum
Affton

Tyll Jacob Kromme

Vaar etc Som tw scriffwer Oss tyll om the Dalbor etc Szaa haffwe wy en nw Annen gongh scriffuith them vorth opne breff tiill At the schwle göre flere daxwerkier Teslikis Haffwe wij och scriffuith ner Twre, Eryk stache, och niels fobbörgh tyll Ath the schwle leggie sigh vinningh ther om mett szame Dalbor Ath karsborgh mett thet Alldra fförste maa well bliffwe befesthet och Jntagit saa At man kwnne ther oppa forswara sygh och then Landzendhen Hwar om Trengde Vylie vy och Ath thw legger tygh ther all vin om Ath thet motthe ffaa framgong och Haff All tydh ögeth paa bredhet besynnerlygh nw paa thenne Tidh medhen Thw then Klyppe haffwer i bygnyng Ath tygh skör Inghen forrasknyng Ther oppa, saa At hon kommer Oss ekki i fraa Henderna etc beuisandis tygh i then landzenda som wy thro tygh tyll, Sammeledis sender tw Oss eth Hermann scriffwares breff Han tygh tyll scriffwith Haffde lydiandis om the Tien-dher i Danmarch etc Saa Haffwe vy och noghen scriffuilsse och tiender Ther om Aff Danmarch Tyllförende fongit Doch kwnne wy ecke fwlleyghe Tro At then sach Ær saa groff som Han scriffwar men Hwru All tyngh sygh begöffwe Ær All Tidh bethre wara fore war, en Epter snar, och ligger for dhen skwll makt oppaa haffwa godh Tyllsyndh paa Alla sydher ee hwath paa kommer Haffwe wy och scriffuith her Twre Erik stake och flere

godemen vthi vester götland Tyll Ath the schulle vara tygh mett All then makt the kwnne Ostadh komme behielpeghe Om tygh Om trengde Och noghen Anfechnyngh skedde paa vyken, Ther thw maa tygh Epter retta Och hwar saa behöffdis them tyllsegie etc Tesligis wille wy At thw Legger Tygh wyn Om ath fly oss noghen Raff och Reklyngh Hwar Thw Honom bestelle kan etc.

Arboga den 28 Junii.

*Till Bengt Knutsson, Arvid Jonsson, Truls Skrifvare,
m. fl. *)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 88 v.

Arbogha [sancti Petri et pauli Apostolorum Affton]

Item bengt knwtzson godhegaardtz sockn j forlæningh

Item aruidt ionsson j hooftzlæn fogtthe

Item Truels scriffuere hæredtzhöffdinghe wtij kyrkie kinne hærede

Tiil bengt scriffuere at han kennes wiidth then qwarn wiidh lincöpungh ee hwem thet ær mera mooth eller medt

Tiil the Fogthar nider j smaalandt om oxar oc om thet flesk the schulle latha komma tiil Calnarna

Tiil pedher hoordt ath han tiilbörliga straffar öffuer then iacob och flere andre timbermen för then arghet the bedriffuit haffua j eskilsthwna och flere annorstadz emoth bönderna ther the legat haffua oc hugget thet skiips werkie

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Arboga den 29 Junii.

Till Måns Bryntesson om befästningen af Karlsborg och Nylödöse, spejares afsändande till Danmark, m. m.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 89.

Arbogha Die Apostolorum Petri et pauli Dagh

Tyll mons brwnttheson,

Vaare etc vy haffwe forstaadth mons Ath en parth Aff Dalborna Haffwa giorth theris dagxuerkier tiill karsborghx wpbygningh, En Doch thet fögha Haffwer kwnneth fransla wthan saa mykit thet ær begynth Therföre wii them Nw AAther paa nyth haffua Tiilscriffuith worth Opne breff ther the sigh schula epter retta Viliom wy Ath tw tigh ther om Aldelis windtlegger Ath samme karlssborgx klyppe motte Offortöffuedh blyffwa vpbygdt och fasth giordh saa Ath man kwnne Henne forswara ee Hwadt anfechtinghar sedhan paa komma Teslikes viliom wij Ath tw Altiidt Haffuer tin viisze bwdt och speiare in vthii Danmarch Ath forhöra the tyender och Leglighetther szom ther ære paa förde gyffuandis oss them meth thin scriffuilsze sedhan tiilkenne wiliom wii och Ath thw besteller om Thet kledhe ther godth kwnne wara ath thet ekki skall saa Dyrth betalas som i förddh skedde Laathandis thet Teslikes Hyth Op komma i thidh och tyna, ytermera szom tw scriffwer om then saaghemestere etc Saa wilie wy leggie oss ther vin Om Ath tw en godh mett thet Aldra förste faa skall, wilie wy Ath tw oc legger tygh wyn Om Ath komme iii eller iiii saaghequarner tyll gaanx en ther ekeskogh ær som ekebreder kwnne Aff sogass och the Annen iii ther foreskogh Ær szom forebreder kwnne sogass vtaff Teslikes sooghe wy gerna (epther nyelödhesiö blyffwer weell befestet Och stor tyll trona Ath ther kan en framdelyss blyffwe bethre och

större Handlyngh) Ath thw kwnne faa noghen mestere (om thw skwlle en fforscriffwen Aff Tysslandh) ther kwnne then strööm wenie i ffraa Hissinghe szidan saa ath Han fwlle All wthii then Ene strömen Emellom Sewe Holmen och staadhen at Han kwnne blyffwe saa Dywp, saa Ath the wthj then kwnne brwka theras seglas wth och in i stadhen, thet forsee wy oss them ganska nyttogt schwlle wara her vthj maa thw tygh wyn leggja, Gyffwe wy tygh och tyllkenne Ath wy nw Haffwom scriffuit Her Electo i Scara och flere godemen ther neddher j wester-götlandh tyll, om the store Draapelyghe geeld som rrykit vthy kommyth ær i Tyske stederne Ath the thet Ærende noghet yttermera en the her tyll giorth Haffwa wylle behiertha Hwrwledis samma geldh besth och snarast skwlle betalas, Ther wy wtaff nw sende tygh en Copie her ynne lycth ther thw maa tygh epter retta wiliom wy fortenskwll Ath tw kwnne Hemlyghe forfara Hwadh the ther om szin emellom gyffwa Tiill talss i Hwadh motthe the syn Ordh laathe omgaa och bemerke och gyff oss noghen godh roodh tyll kenne Hwat wy besth paa slaa skwlla Her med gudh befallandis

Kalffwen

Jtem som tw berörer om thet gyffthermaall begärandes vethe om Hon tigh ffor nogre the sticker vedersadhe som tiigh kwnne vaara fforner etc Saa Haffwe wy ecke fornwmmyth, Och torffwer tw inthet tyuffa Ath Hon thet göre wille waare mongh godh mäner som thyn Orsagh Ther vthynnan well vyste Teslichis ville wij At tw legger tigh vyn Om At Nielödesiö motte wel blyffwe befestedh besynnerlygh at then ström Emellan Hisingenn och säwe Holmen motte wennies All i then ström szom Ær Emellan SäweHolmen och staaden, Om tw ther tyll noghen raad ffaa kwnne mett paaler Och strömbredh, skwlle same ström taa weell innann eth Halfth aar blyffwe saa dywpth

at man kwnne segla wthy Honum wth och in ytermera kan peder scriffwere woor menyng wnderuisa tygh ther paa Teslikis Om the torn ther görs kryngom stadhen wele wy at the göres fyrekanth och ecke rwndhe etc.

Arboga den 29 Junii.

Till electus i Skara, Thure Jönsson, biskop Peder i Westerås, m. fl.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 90.

[Arbogha] [Die Apostolorum Petri et pauli Dagh]

Tyll her electo j Scara	} Ath the beuilie Almoghen paa Dall om the Dagxuerker som tyll bake staa tyll kars- borgx klyppe
Tyll her Twre	
Tyll Niels olsson	
Tyll Erich stake	
Tyll nyels foobborgh	

Jtem Biscop peder j vestheraars eth breff at han motte köpe saa monghe oxar nyedhre j smaalandh Östhergötlandh westergötlandh som Honum behöffwys tyll hans gaars Ophelle etc

Jtem Longhe Jöns eth fforlenynghe breff paa eth(!) goordh benemdh ioghenszredh i parttylle sokn vthy westhergötlandh etc

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Arboga den 29 Junii.

Till menige man på Dal om befästningen af Karlsborg, hwartill de uppmanas att med dagsverken bidraga.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 90.

Arbogha [Die Apostolorum Petri et pauli Dagh]

Tyll then menyghe mann paa Daall

Vy götzstaff etc Helse eder Alle etc Kære wenner wy tacke eder ganzske gerne ffor eder welluillioghhetth etc Besynnerlygh Nw mett The Daxwerker szom i giordh Haffwe tyll Karlzborgh som tro Dannemen i alle motte thet wy mett eder altydh fforschwille vylie Hwar vy kwnne etc Saa kære wenner sedhen thet wy Aff gwdz tylhielp Inkröcthet fyinghe then Landzendan vyken Haffwe wy tydh och offta well besynneth och grannelighe bemerchth Ath wy med Olzborgz slott ecke mykit wöll Haffwe warit forwaradhe ecke eller Hadhe samme Landzende ther mett forswaris Kwnnyth Hwar Noghet Haffde paa Kommyth ther före Haffwe wy warith och en Nw ære saa tyll synnes Ath wy wylle befeste Oss paa noghen annan beqwemmere stadh ther bethre tyllfölle Kwnne wara samma Landzenda forswara, Och ære blyffne vnderuisthe om Karsborghz Klyppe Then Vy forstondit Haffwe mykit bethre beleghe och fastere ware en Then Annan och Haffwe ffortenskwll bywdhit woort(!) Embetzman Jacob Kromme tyll Ther om Ath Han samma karsborghz klyppe Jntaghe skwlle Teslykis scriffwe wy Eder tyll Ath i Honom ther vthynnan skwlle mett noghen Daxwerkie behielpelygha wara thet wy fforstondit Haffwa Ath en parth Aff eder szom Dannemen giordh Haffwe, Endoch j thet ecke saa Alwarlygha fforre thoghe Ath thet noghet framslaa Kwnne wthan saa mykit thet bleff begynth saa paa dhet Ath samma Karsborgz Klyppe motte wel blyffwe befesth Och foruareth

Och then landzende wyken ther mett Dess bethre forswaaras och in Hollis tyll Swergis. Crone Rykit tyll be-
 stooddh och gandn besynnerlyghe eder szom dher nemest
 boo Och them altydh mett salth Och fysk Altydh mykit
 behöffwes skwlla Begöre vy och Höögölyghe bywdhe eder
 Ath i en Nw lathe fynnes Eder welwilloghe mett noghen
 flere Daxwerkie görandis tyll samma Karsborgz Naar woor
 Embetz man ther paa Eskar saa Ath thet mett dhet Aldra
 förste kwnne blyffwe fast giorth thet Oss Hoppes i Dan-
 nemen Jnghen forswmelze Heller genseyingh ther vthy
 thaghe vylia, Hwar oc saa skedde och oss paa samme
 Klyppe Nöghen forraskylzse Hendhe for eder forsw-
 melzse schwll saa Ath gwddh forbywdhe then landzendhe
 Komme Oss wthwr Henderne schwlle i yntthe vndra Om
 i ther om nogit annarss tyll talade blyffwe thet vy forsee
 oss i icke göre wylle vthan Heller see Rykesens forme-
 rynggh och förökylzse en Tess forargnynggh Jntthe thwy-
 lendis Ath i hwath motte wy Kwnne wethe och Rama
 Alles eders beste Jghen schwlle Alltydh fynne oss wel-
 uillygh tyll etc.

Westerås den 4 eller 11 Julii.

*Konungen kallar biskop Brask, Holger Karlsson och andra
 i Östergötland boende riksråd till ett i Stockholm beramad
 herremöte, samt anbefaller dem att utrusta så stor styrka till
 häst och fot, som de kunna åstadkomma.*

Riks-Registr. A, fol. 125 v. — Förut tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 15: 47.

Gösteff med gudz nade Suerigis oc götis etc vtwald
 konungh

Vor synnerlig gönst tilförenne etc Verdug fader oc
 j gode men flere vj geffue eder till kenne atj dag kom
 til oss högmektig förstis k: frædenriikx Secreterer oc
 sendebud med nogre myndelige befalinger oc vnderuisin-

ger som oss oc menige rikit alsom störste makt pa liggther eptther som hans besegelde instrvction inneholler Betedde oc för:de k. fredenriigx secreterer for oss i bland annen eth söuerin norby[s] breff som han samme k. frederiig tilscriffuit haffde I huilkit för:de Söuerin sin onde mening han till oss oc vore vndersaate haffuer clarlige nog för-mældhet Sende vj för then skyll till vor embetzman Gum-mwnd scriffuere pa hoff aff samme breff en copie then vj förmode eptther vore befaling han eder framdeless för-skickendis varder ther vtinnen i hans vpsaat och mening vel mage bemerke Saa epter i samme instrvction oc breff draapelig ærende beröris ther oss och menighe riikit makth paa liggther Kwnne vj för then skyll förnempde Kung ffederiigx sendebud swa hasteligh inghen alffwerlig swar giffue eller affskeedh för æn vj haffue varit till raadz och samtall medh edher och flere godhe men rikisins raad Oc haffuom vj för then skyll beramith eth herremöte vdi vor stad Stocholm pa sancti Iacobi dag nu nest tilkommendis bedhendis atj thette ærende ther för innan grwndelige vele behierte oc betrackte huadh her besth och lempeligiste företagis skall Och athj paa samme tiidh och stadh vthan alle försymmelse oc skotzmool eder till oss vele benale Ther vj med eder och flere godhemenss rad oc samtuckye moge besluthe huad oss eder allom oc menige riikit nyt-tugiste vare kan Bedhe vj edher tesliikis atj then meste makth till hesth ock foot som i och flere gode men vtaff frelszit kwnne ostadh komme haffua liggiendis vidher rede ther i landit vid handhen till tess atj vor vilie ther om förfarendess varde Huart the vt skole the till hesth som gode rostninger haffue Oc the till foot med tilbörliche skipss værier som rostningher ecke förmeckte Doch saa at thet maa skee medh lempelicheet ath ther gaar ecke no-gher ord eller ryckte vtaff i blandh then menige man Annerss æn the skole fölie oss vdoffuer till finland Her vdinnen beuiser eder som vor troo ær till eder Her med

edher gud befalendis Scriffuit vdhi vor stadh vestheraarss
onsdagen nesth octauas visitationis Marie Aar etc xxvj
vnder vort secret

Werdugh fadher i gud her Hans med gudz nadhe
Biscop vdi Linchöping her Holger karlson oc flere
gode men vort Rikis raad vdj Östergylland gun-
stelighe etc

Westerås den 7 Julii.

*Konungen förlänar priorn i Eskilstuna kloster alla konungens
sakören af klostrets landbor och tillåter klosterbröderne att
tigga för klostrets behof.*

Riks-Registr. C. 1526—1529, fol. 91. — Förut tryckt i Thyselii Handl. etc. 1: 38. der brefvet
dock orikligt daterats den 5 Julii.

Vtaff Vesthrars lögherdaghen nesth ephther warfrughe
dagh visitacionis

Jtem prioren wthij Eschilsthwna closther ith breff
paa alle konungxlige sacher medh thess clostheres landtboor
huarst och helst the her wthij Suerighe beleghe ære saa
lenghe han sig laatther weluiliogh finnes at holla waare
swenar wthij borgelegher etc Teslikes haffue wij honum
wndt och tiilstadt at han maa haffua sina seckiebrödher
wthe ath tigghia tiil clostherens behoff huarst honum sy-
nes wthan biscopens eller annars moothstondt etc.

Westerås den 7 Julii.

*Utdrag af skrivelser till Jochan Smäländing, Germund Svensson, Gudmund Skrifvare, Abbel på Svartsjö, mäster Lars och Knut Andersson. *)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 91.

[Vtaff Vesthrars lögherdaghen nesth ephther warfrughe dagh Visitacionis]

Till ioghan smalenningh ath han geffuer sigh hiith op mett thet aldher första

Till gymwndt suensson ath han schyndher samma ioghan e hwar han honum op spöria kan offörtöffuat till tals mett myn herres nadhe

Till gwmundh scriffuare widh nesth förscreffne sinne

Till abbel paa suartesiö ath han an[t]wordher benkth wesgöthe och iönss byssare huarth there en hwmblesæk

Till mesther larss om thet breff han schulle scriffua laathe och schyndha till brämen

Till knwth andhersson ath han ecke lather förkomma hesther eller annen dell som longhe börtil till hördhe för en wj haffwe faat wor betalningh för then opbyrdh han hadhe wtoff the öyer kringhom gröniö

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Westerås den 7 Julii.

Till bergsmännen på Salberget, att de måtte lägga sig all vinn om att bearbeta Sala grufva, samt att konungen förordnat Jöns Bissare till embetsman derstädes.

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 91 v.

Vesthrars [lögherdaghen nesth epther warfrughe dagh
Visitacionis]

Till bersmännena paa salebergh etc

Vii götzstaff etc helse edher etc kere wenner wj takke eder alle för alless edhers weluiliogheth etc kere wenner szom [wj] edher tillförne haffue tilscriffuith om salegruffue begerendis athj schulle henne mett makth holla menighe rikith till gangh[n] och bestondh Saa wele wj en nw athj huar j syn stadh ther salebergh plæghe brwke legge edher all win om ryma henne oppe holla och lætha epther noghen mera strek haffuandis edher emellan semia oc kerligh bewiszandis huar annen goth j alle motthe ther aff förmodhendis ær ath ther mett tydendh kwnde bether bliffua nær thet noget alwarlighen paa toghes Bwdhom wj och edher alle sammes athj wor embetis man iönss bissare som wj till edher haffue förschicket hörighe och lydhige ære eller j huath motte han edher paa wore wegna tilsegiandis wardher wj haffue honum beffallet och fwlle makth giffuit ath han maa wth sæthiæ alle the szom then bekostningh mett rymningh och annen dell ekki haffue wele wthan alenesthe bruka och niutha fördelen nær han paa ferdhe ær oc setia andher dannemen j theres stadt in jgen szom saadane wilkor wndher gaa wele huar the thet ecke bæthre epter thenne dagh wele oppe holla, huar oc saa hende kwndhe ath noghen opfunne noget nyth strek eller rymningh szom rykit kwne komma tillganghn schall han syn fördell ther wtinnan som tilbörlich ær nywtendis

wardhe och inghen schall ther makth haffue honum ther wthe trænghe eller noget motstondh göra huarföre begere wj athj eder her wtinnan winleggia wele ath letha och ryma thet j thess tilfelle förmodhe och j tenke kwnne nogen liknelse paa ferdhe ær inthe twifflandis athj jw szom saadhane försth op finnendis wardhe schula wara the samma szom then tilbörligha fördell nywthascholo huar gudh wille noghet goth opfinnes motthe etc.

Westerås den 9 Julii.

Till mäster Lars i Upsala om Peder Gryms ankomst till Sverige och konungens misstankar emot electus i Upsala och mäster Olaf i Lübeck.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 93.

Vesthrars [In octaua visitacionis marie]

Tyll Mester lars Andree Secretario

Maa i vethe kere mester lars Ath wij vtaff en swen som bleff gripyn weth vpsala then ther kommen war j fraa Norge Erom vnderuiste Ath per gröm Nw ffor iiii eller iiiii daghar sedhan Nest forlidna war kommen sielff tredie i fölie mett samme swen i genom iemthe landh Helszinghelandh gestringghelandh och ii myllor Ner vpsala och Hade meste Delen Allestadz löghet i pretegorder ther vtaff wy inghen godh menyngk kwnne begripe Epter Han saa ffrii vthan Allt tylltall och forHinder seker kwnne bliffwe hem tiill theris besynnerlighe fforthen schwld the vthaff wor scriffuilsze clarlighe nogh Ere vnderuiste Huru Han sigh moth oss och Rykit beuisth Haffwer, Haffuer och for:de karl giffuit tiill kenne Ath han hade Actath gyffuith sygh tyll Electo i vpsala en Doch vy ey sedhan noghet Aff honom Haffue fornwmmit; kwnne vy ekki tyll skiölz begripa hwat Acht och

menyngh ther vnder ær epter electus Hadde Haffth en hemligh hanlingh i framfarna vinther med Erchebiscoppen Aff trondhem och wethe ffor tenschuld ekki fwelleghe Hwath tro Eller lythe wy kwnne sethie tyll mester olaff i Lwbbech Bidie wy Eder Ath i thetthe Ærende ville grwndelighe besynne forre En thenne breffuiszere warder Aff fördheghet Giffuandis her vthynnan eder menyngh med thet snarista tyll kennyngh etc.

Westerås den 9 Julii.

Till Nils Warg, m. fl. fogdar, befallning att efterspana Peder Grym; — förläningsbref till hustru Ramborg på Gladhem.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 93 v.

Vestrars [In octaua visitacionis marie]

Tyll	{	Nyels vargh	} Ath the Alle stadis i theres fogdrii hemlyghe haffwe theris bodh wthe huar the kwnne per gröm opspiörghe saa Ath han motte ther blyffwe forhyndreth Hwar honum thenne tiidh At komme etc
		niels torstensson	
		herleff	
		niels Haardh	
		Tord persson	
		lasse sommer	
		Niels smedh	
Staffan henderson			
		Haakon nielsson	
		Olaff morthensson	

Jtem hustru Ramborgh paa gladem samma sokn j forlennyngh i tette Aar szom harall j gladhem vt aff oss j forlennyngh hafft hade,

Westerås den 11 Julii.

Konungen underrättar riksråden i Finland om Severin Norbys afsigter emot Sverige, och uppmanar dem att kungöra desamma för embetsmännen i landet, m. m.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 93 v. — Ett otillförlitligt aftryck finnes i Chr. II:s Arch. 4: 1615.

Vestrars Onssdaghen Nest Epter kanuti

Tyll Riikesens Raadh i Finlandh

Kære her electe och i flere godemen vy gyffwe eder tyll kenne Ath vi nw j dagh fyngghe eth myndogh sennynggebuth i fraa konung ffredrecht mett nogre myndelyghe wndervisnynghen *) och befalnyngher szom Oss menighe Riikit och eder Allom störste makt paa lygger saa i bland anneth betedde for:ne sennynggebodh ffor Oss eth breff som Söffrin norby konwngh fredrech tiillscriffuit hade ther wtaff wij eder sende dhenne neruarende copie j hwlke i clarlighe nogh moghen formerkie hans ondde menynggh tiill oss oc woor vndersoother saa epter for:ne Söffrin norby i samme breff formelder ath han wiill wrecche syn skade in paa Oss och en orth landh her i Riikit liigger oss All som störste makt oppa At then landzendhen fynland blyffwer forwareth wii wille nest gudz hielp paa thenne sydhen ekki forsooueth Ær ffor then schull woor viille oc beger at i oc paa edhre syde ther tiill aluarlighe wille wara fortentht Giffuandis thenne tydendher Alle woore embetismen j then landzendhen tiill kenne Ath hans ondde menynghe i then landzenda ekki motte faa noghen framgaangh Teslikis bidie wij eder Ath j wille waare fortentthe tiill Ath stille the fotgoongare tiill friiss

*) Kon. Fredriks bref och framställningar, dat. den 16 Junii, S. Norbys bref till k. Fredrik och danska rådet af den 9 Junii och 12 Maji, äfvensom ett bref ifrån Tyge Krabbe till kon. Gustaf, dat. den 29 Junii, som bland annat äfven handlar om S. Norby, finnas bland bilagorna.

och göre them velwilioghe saa Ath man icke noghet ondt vtaff them schulle formogha, haffwe wij och forstaath At ther Ær komne nogre fremmede kopmen i landit som wesle klyppyngher tiill sigh wille wij Ath the forhindradhe blyffwe tiill tess wij kwnne formerkie hwat meningh ther vnder ær, Haffue wij oc forfarit At nogre vtaff the fotgangare haffwe j Tölmoll(?) latet sygh Noghen oll vnfalla wille wij At om the thet giord haffwe med thet förste hiitt skickis med en scrifftherliigh wnderuisningh i huru dane taall the siigh laathet haffwe bemerche her vthinnan görer och beviser eder som woor synnerlighe tro stoor tyll eder och i formerche kwnne At Oss, eder allom och menighe Riikit all som störste macht paa liigger etc.

Westerås den 11 Julii.

Till Måns Bryntesson om de ifrån Danmark ankomna tidningar och framställningar, om skeppet Lumper och om anskaffande af kläde till konungens behof.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 94 v. — Förut delwis och oriktigt tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1616.

Vesthrars [Onssdaghen Nest Epter kanuti]

Till monss brunteson

Vii giffwe tigh tilkenne ath j dagh kom till oss högmectogh förstis ko:[nung] fre:[derichs] Secreterer och myndighe senninghebwdt med noget mindelighe wnderuisningher oc beffalningher som oss oc menighe rikith alszom störste makt paa liggher epther som hanss besegledhe instrvctioner inneholle ther wtoff wj worth rikis raadh j westergödland haffue senth ena Copia betedde oc for:de ko:[nung] fre:[derichs] secreterer för oss j blandh andra eth söffuerin nor:[bys] breff som han samma ko:[nung] fre:[derich] tilscriffuath hade j holkit forscreffne söffuerin sin ondhe meningh han till oss och

wore wndersather haffwer klarliga nogh förmeldhet, sendhe wj förthenschull aff samma breff förscreffne wort elsche-
ligh rikis radh ena Copia aff hulke wj förmodhe ath the
tiigh wellaathe förstaa hwadt akth och meningh han till
oss haffwer (som thw och scriffwer ath wj schule giffwe
tigh tilkenne om oss tykthes ath thw schikkadhe wort
schip lwmpet till schotlandh saa tykker ekki oss thet
radh vara epther then lægleheth paa ferde ær, kan thw
förythra halff delen aff samma schip mett borgarna ther
j lösa som thw scriffwer tha ære wj ther well tillfredz
mett Teslikes ær wor begera ath thw leggher tiigh al-
dhre störste winnesth om klede till wort behoff j twen-
nerliigh færghæ wj behöffwa mer en lx stykker oc wethe
oss en nw ther wtoff en ringhe tingh ligger oss för then
schwll stor makt oppa ath wj ther noghen godh radh til
betenkia her wtinnan beffuisandis tigh som wor tro syn-
nerliigh star till tigh etc,

Westerås den 11 Julii.

*Till riksråden i Wester- och Östergötland samt Gudmund
Skrifvare, hvilka, med anledning af Danskarnes framställ-
ningar, kallas till herremötet i Stockholm och anbefallas att
uppsända så mycket krigsfolk till häst och fot af frälset,
som kan åstadkommas.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 95.

[Vesthrars] [Onsdaghen Nest Epter kanuti]

Tyll	{	Rijkesens raadh i vestergöt-	viidh Nest for:ne synne
		landh riikesens raadh i öster-	vsque ad articulum Som
		götlandh Och gwinnindh scriff-	tw oc scriffwer etc vt
		were	sequitur

Ther vthinnan i hans vpsoth oc meningh well maa-
ghen fformeerke saa epter i samme instruction oc breff

dropelighe ærende beröores ther oss oc menighe rriikit
 makt paa lygger, kwnne vy fortenskwll for:de Konungh
 fredrich sennyngewdh saa Hastoght inghen Aluorlighe
 swar eller Affskedt gyffwe forre en wy Haffwe warit tiill
 raadz oc samtall med eder oc flere godemen i Riikesens
 raad oc Haffwe for tenschull beraameth eth herre möthe
 vthii voor staadh Stocholm Sancti Jacobi dagh nw Nest
 tiil kommandis bediandis At i thette Ærende ther for
 innan grvndelighe wille behiertha oc betracta Hwat her
 best oc Lempeliggiste ffore taghes schall oc athj paa
 samme tiidt och staadt vthan All forswimmelsze oc schozt-
 mooll eder tiill oss wiille benale thet vy med eder oc
 flere godemennz raadh oc samtiche maagom beslwthe
 Hwad Oss eder allom Oc menighe rriikit nyttugiste wara
 kan, bidie wy eder tesliikis At i med thet Alldre förste
 schikke hith then meste mackt tiill Hest oc foott som i
 oc flere godemen vtaff frelszett ottstatt komme kwnne,
 the tyll hest szom gode rwszyngher haffwe oc the tiill
 foot med tiilbörliche schipz vergher som rostnyngher icke
 formecthe Doch saa Ath dheth maa skee mett lempelig-
 hetther at ther gaar icke nogeth riichthe eller ordh vtaff i
 blandh then menighe man annan(!) Annars en the schulle
 fölie oss offwer tyll fynlandh Her vthinnan beuiser eder
 som woor troo ær tiill eder etc.

Westerås den 11 Julii.

Till Nils Svenske, fogdebref; till Peder Hård och Arvid Westgöte, att de skola utrusta och bevära fartyg och jakter, hvarjemte den förre anbefalles att tillsvidare hindra fartyg att utlöpa från Stockholm, och den sednare att sända spejare till Blekinge.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 95. — De tvenne sednare utdragen förut tryckta i Chr. II:s Arch. 4: 1617.

Vesthrars [Onssdaghen Nest Epter kanuti]

Jtem niels swenske fogte Vthii Vasboo etc

Tiill peder Haardh At epter the leggeligheter nw paa förde Ær ligger oss aldra störste macht oppaa At ther blyffwer tiiltentcht j tiidt at han latter göre waar schip iacther byssor oc vergyor tyll ressdz hwar thet henne(!) kan the(!) behoff göres at the vthan All forswmmelsz Ære vedderredhe, oc han rapper tyll bake Alle the schip som komne Ære vthij skören ther Acthe göre theris seglass j Hwar the helst hemme Ære och ingeledis tiillstedder ath noghre schiip laape ther vtthaff Stocholm fore en Annar tidende blyffwe forfarne etc

Tiill Aruidt vesgöte At han Epter the tiidender som vii haffue aff thenne copie Aff Söffrin norbis breff forfarit aluarlighe fortentchÆr mett thet Alldra förste be-mannandhes vaare iacther med biissor vergyor och gode karlar ther them Aldelithz bestire kwnne tyll thet beste hwadh behoff görs Och lath them liigie vedderredhe, viille vy och at thw haffwer tindh hemlighe spegnynggh in j blegingh ther forfara kwnne noghet Aff the opsaather oc menynger Söffrin norby haffuer om han viill setthie syn koss oth finlandh som oss hemlighe tiill kenne Ær giiffuit Eller hwru tidh han viill ottstaadt giffuandis oss thet mett

*) Se anmärkn. å sid. 5.

thet Alldra förste tiill kenne mett En skörchebott geller
 thet finlandh oppaa taa schykke the iacter hooss tigh
 Ære mett dhet snarista hitt op tiill Stocholm actandis
 granneliga At them inghen öffwerfall eller forrasknynghe
 öffwer giord bliffwer szom störste machth paa ligger etc

Gripsholm den 16 Julii.

*Fogdebref för Rasmus Skåning och presentationsbref för herr
 Jon i Torsn (Thoresund) till Kerna församling.*)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 96.

Vtaff Griipzholm then mondaghen nest ffor
 magdalene etc

Jtem Rasmws skaanynghe fogthe vthöffwer Strengnes
 stadh AAchers oc Öchneboo höredhe Enhörnynghe mwn-
 siö oc Allsnö//

L. c. fol. 96 v.

Jtem her ion i torsn presentationem paa kerna kirkie
 likeruis som nest for:ne synne jneholler etc

Ett nästföret i registraturet upptaget formulär till ett dylikt presenta-
 tionsbref är aftryckt i bilag.

*) Se anmärkn. å sid. 9.

Gripsholm den 16 Julii.

Herr Johan i Torsn (Thoresund) befrias från taxor och pensioner, så länge han tjänar kyrkan och menige man.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 96.

[Vtaff Griipzholm then mondaghen nest ffor
magdalene etc]

Vii Götzstaff etc Göre vettherlighett At thenne breffuisere hederligh och wellförmwstogh man her Johan i torsn haffuer beclaget ffor oss om dhen taxa och pension mett Hulke Han Aarlighen blyffwer betwngadher thet hon honum icke Ær dregheliighen then stwndh han schall sittie for gester oc gonghendes men oc göre then menighe man tienst for Hans Arlighe rentte oc opbwrth saa epter vii kwnne vell formerkie At saadane taxer oc penscioner Ær icke Aldeliss skölighe Opkomne, Ville vii for then schull Ath Han for:de taxa oc penscion her epter thenne Dagh inghen schall plictwgh vara wt At göra then stwndh Han kirkiene oc then menighe man ther före tiilborliighe tienner Forbywdandis Hwar:[iom] oc: e:[nom] An:[deligom] oc versl:[igom] At the honum her emott icke hiindre mö:[dhe] quel:[ie] eller i nogæn motte ytthermera bekymbra viidh voor ogunsth etc.

Stockholm den 20 Julii.

Till Åke Clauesson, herr Jöns i Tryllinge och Nils Olsson på Stegeborg.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 96 v.

Vtaff Stocholm Sancte margrete dagh
Jtem Aake clauesson tenala sokn j forlenynggh

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Jtem her Jöns i tryllinghe eth passebordh tiil tiislandh

L. e. fol. 97.

Jtem tiill Niels ollsson paa stökeborgh At Han Hans boch jghen An[t]wardher Dhet schip oc goss Han Honum Aff Aristereth Haffwer Effther then beuisningh han oss mett sith opne beselledhe breff bethedhe etc.

Stockholm den 20 Julii.

Konungen förärar mäster Olaf Magni en skänck och tackar honom för lemnade underrättelser, m. m.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 96 v.

[Vtaff Stocholm Sancte Margrete Dagh]

Tiill mesther olaff magni

Vaar synnerligh etc Kære mesther Olaff wii tacke eder ganske gerna ffor eders velliillighett som J oss oc Riikit Alltiidh trolighan beuisth haffwe och Alltiidh lagtd eder vin om vort besta i Alle motte Ffor hwkit j schulle finne Oss veluillugh tiill At vetta och Rama Edert besta ighen Hwar vii kwnne, Och sendhe wii Nw Eder en lithen skenck viliandis Ati thet Lille Ecke forsmaa, schulle i inthet tuiffle At wii Jw framdeles eder yttermera betencie vele saa Ati oss tacke schulle etc vii sendom Oc Nw eder iitth opiith breff som scall tiill bræmen viliandis, om thet breff her niclaus mett sigh hade ecke Ær framkommit eller fultgør, Ati Leggie Eder ther alle vin om At thet mett thet Alldra förste framkommer saa At thet i bequemer tiid Ær i Bræmen thet oc Allth annet goth wii mett eder Alltiidh gerne vele forskylle etc.

Stockholm den 22 Julii.

Konung Gustafs svar på konung Fredriks i Danmark genom Erik Brockenhusen gjorda framställningar.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 99 v. — Förut tryckt i Tegels hist. 1: 128, 129 och i Chr. II:s Arch. 4: 1622.

[Stocholm] [Sancte magdalene Dagh]

Swar paa the verff oc framsethnyngnar szom Erligh och vellbordhwgh man Erich Brochenhusen hade fför ko: mat: tiill Swerge etc ffra högboren förste oc herre her frederich mett gwdz naade danmarchs wendis etc konungh vthuald konungh tiill Norgie Hertugh vthii slessuich Holsten Stormeren oc Dithmarsken Greffwe vthii oldhenborgh oc Delmenhorst,

Först onscher ko: mat: tiill Swerge etc högboren forste och herre her frederich ko: tiill dan: etc hertugh vthii sletzuigk greffwe vthii oldhenborgh etc licke och eth salycht Regemente mett Hwess Annet goth som hans Naade formaa,

Taccher ko: mat: tiill Swerge etc högboren forste ko: frederich och dan: riikis raadh ganska kerlighe oc yenlighe ffor then vnderuisnyng som the hans naade giorth haffwe om her Söuerin Norbis ondhe opsotter och meningh som han haffuer emott hans naade och Swergis riike etc

Och hopes ko: mat: tiill Swerge At hög:[boren] förste ko: frederich och Danmarchs raadh icke settie tro tiill for:de her Söuerin ther han segher At ko: mat: tiill Swerge schulle honum tiil kenne giiffwe hwat som helst handlas emellom högboren förste ko: frederich oc Dan: raadh oc ko: mat: tiill Swergie velluitthendis At samme her Söuerin norby plegher omgaa mett lyngh och bedragerii icke haffuer han eller saa stelth sygh emott ko: mat: tiill swerge och Swergis riike At ko: mat: tiill Swerge etc schulle behöffwe At haffue mett honum noghen innerligh

handell szom veell fortelias motthe hwar thet icke elles nogh vitterligh waare etc

Ther framsaat vaar om her Söuerin hwruledis han beclager sigh At ko: ma:t tiill Swerge holler Söuerin brwn oc nogre Andre hans swener i fengsle etc haffwer ko: ma:t tiill Swerge longhe sedhan scriffuit hög:[boren] förste ko: frederiich tiill at hans naade thet mett redelighe saaker giort haffwer thii samme Souerin brwn strax effter Landzcrone vaar opgiiffuit thog eth schip fraa hans nadis vnder sote mett xl schippund kopper vnder bleginx sydhe oc ther tiill var i twaa gonger in paa calmarna sloth mett then forredere hopp som ther paa laaghe oc bestemplade ther At slotthet motte ko: ma:t tiill Swerge Affhendwcht vardha j her Söuerins norbis hender, oc slap mett plass vndhan At ko: ma:t fulner hade fongit fath paa honum som hans Naade oc paa sisthen fiik ther han kom i then engdh vnder blegingh side, hopes ko: ma:t tiill Swerge At hans nade icke bordhe saadhena ostraffadh laathe blyffwe Besynnerlighe epter hans Naade haade ffor inghen claghe sigh Effther samme Söuerin brwn eller hans herre intthit achade hög:[boren] forste ko: frederich eller danmarchs raadh icke visthe eller ko: ma:t tiill Swerge etc paa then tiidh hwath handlat var för Landzcrone vthan hölth her Söuerin for syn rette fyendhe som han oc vaar etc,

Sachen hwarföre han saa lenghe haffuer sittidh j fenkxle Ær thenne At sedhan haffwer inghen wenligh handell warit emellan ko: ma:t tiill swerge oc her Söuerin vthan haffuer samme her Söuerin sedhan ekki annet brwketh en trugh och vnsegilse mett monge faafengeligh ordh och giort thet ena hogmodhet öffwer thet Andra haffwer oc Söuerin brwn latit sigh höre at hwar han löss vaardhe schulle han Aff her Söuerins befalnynggh giiffwe sigh in j riisslandh oc ther stempla epter at göre ko: ma:t tiill Swerge etc then Landzenda AAffhendugh tiill her Söuerins

beste Aff hwylke Ær nw merkiande om samme Söuerin brwn haffwer nuthit hög:[boren] förste ko: frederich onth ooth som han scriffwer eller sig sielff etc,

Ther her Söuerin scriffwer At ko: ma:t tiill Swerge etc haffwer honum j fraa tiill xx^m[20000] gillene som var paa hans schip som bröth j calmarna swndh Swarer ko: ma:t tiill swerge At her Söffuerin haffwer offta scriffuit hans naade tiill om samme vrack Doch Alldrech rörth om sliike draplighe swmmo som han nw gör oc ær forthen schull veell merkiandis at han tetthe saa Dichther At han schall haffwe eth skin tiill thet ondha han Acther be-driffwe emott hans naade oc swergis riike, haffwer ko: ma:t tiill Swerge icke Annat forstodh en at dhet beste som ther berghet vaart war en hopp mett besszor oc somme Aff them hörde hans naade tiill som hade varit paa the schip som bleffwe vnder bleginghe hwlke her Söuerin emott hög:[boren] förstis ko: frederichs breff oc liffthe perfordtz behollit haffuer, Syness ko: ma:t tiill Swerge At hans Nade hade godh skæell tiill Ath bliiffwa ther vidh tiill tess hans Nade komme tiill sith ighen mest forthy At her Söuerin paa then tidh inghen reth Acthade etc,

Ther framsath varth om her Söuerin norby noghet före toghe emott ko: ma:t tiill Swerge oc Swergis riike viille tha hög:[boren] förste oc dan: raadh obroslighen bliiffwe veth then forenynggh som emellan riikin giordis j malmöö oc Affwerghe ko: mat:is tiill Swerge oc Swergis riikis skade och forderff epter som gudh giuffwer them maethen oc lychen tiill etc Saa tacker ko: ma:t tiill Swerge hög:[boren] förste ko: frederich oc danmarchs raadh ganske kerlighe therföre oc Acther teslikis beuisa sigh emott hans nade oc Dan: riikis raadh ighen At nesth gwdz hielp inghen bristh fynnes schall paa hans naadz sydhe,

Oc hwar hogboren förste ko: frederich oc dan: riikis raadh ville Aluarlighe forre taghe At straffa her Söuerin norbii oc ther tiill behöffde ko: mat:is tiill Swergis hielp vill hans nade sithie vederredhe mett hans folk oc komme högboren förste ko: frederich oc dan: riikis raadh tiill hielp oc vnsethningh hwar saa paa trengier mett dheth Alldra förste oc haffwer nw tiilhopa kallat Swergis riikis raadh jnnan faa daghar oc viill giiffua them thet ærende före, oc medh theris raadh oc fulbordhen, skicka sig her vthinnan som tiilbörliighet ær, oc alldelis beuise sigh emoth högboren förste ko: frederich oc dan: raadh som en godh ven oc nabo, oc bögærer At högboren förste ko: frederich oc danmarchs raadh ville mett thet Alldra förste sende tiill hans naade en fullmectwgh then mett hans naade handle maa mett hwath Anslagh en tingghe tiill landh heller vatn oc paa hwadh tiidh thette fforetaghes schall epter Erich brocchenhwsen segher sigh ther tiill inghen befalnyng haffwa ther om beslwthe,

Ther framsaatt var om the embetzmenn Som k: mat: tiill Swerge haffwer j viken At the haffwa sigh oredeligha oc emott recessens innehollelsze etc Siigher hans nade At hwar saa fynnes j sannynge oc noget kommer mett klagemooll emott them, schall thet vell vardha öffuerretthet, haffuer oc hans naade scriffuit ther in At om ther noghen waare som orett skedth vaare aff hans nadz embetzmenn schulle the giiffue thet hans nade tiill kenne taa schulle ther vell blyffwe öffuer retthet,

Ther om viiken framsettis, ath ther om motte blyffwa handlat etc ær konungxlige mat: tiill Swerge ther tiill fredz mett At baade ther om oc All anner ærende som Riiken Anröra maa meett tiiden bliiffwa handlat tiill fredh oc ænighet, ther gwddh fögher nogot mer liisa och roliighet en nw paa færdæ Ær,

Siidhen dhenne for:ne Articler giorde waare fick konungxlige mat: tiill Swerge etc wiisse tiidhender Aff Dan-

ske och flere tiiske stedderne At Söuerin norby tager op All dhe schyp han offwer kommer och skivther thet alth inpaa hans naade seghendis them wara hans nadis folk oc schip, begærer for then schull konungxlige ma:t tiill Swerge at högboren förste ko: frederiich och dan: raadh wille ther vthinnan aluarligha fortente vara At samme Söuerin motte ffor saadane sticker straffat blyffua thet konungxlige ma:t tyll Swerge hopes at hög:bor[en] förste oc Danmarcks raadh göre ville oc icke steddie honum Lengre slagtogh wellmerkendis hwadh han j synneth haffwer etc.

Konung Fredriks åt Erik Brockenhusen uppdragne "Ærende verff oc befallnyngar", äfvensom Severin Norbys bref till konung Fredrik och några danska riksråd finnas bland-bilagorna.

Stockholm den 22 Julii.

Till konung Fredrik i Danmark om Erik Brockenhusens värf, samt om Peder Cancellor och mäster Knut m. fl. för-rädare, hvilkas återsändande till Sverige k. Fredrik ombedes att besörja.

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 102 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1627.

Stocholm [Sancte magdalene Dagh]

Tiill konungh ffrederich vthii Danmarch

Vaar etc Högboren förste och Herre godeuen och nabo Vii fynge j thenne Daghe eder högmectugheess scriffuilsze mett eder Secreterer Erich brocchenhusen mett nogher verff och befallnyngher Hwilke vii forhörth Och öffweruegith haffwe Och giffuit ther suar oppaa som samme Erich kan yttermera ffortelia, Och takke vii eder Högmectughet och Danmarchs riikis raadh ganske kerlighen at j oss oc vort Riike Swerge Ere beneghen tiill thet beste oc vilia affwergha vort oc samme vort riikis skade oc for-

derff och bliiffwe obruslighe viidh then forenyng som riiken emellan giordes j malmöö thet oc vii saa gerne göre vilia paa thenne sidhen Oc tesligis offwerkia ederss oc danmarchs riikis schade oc forderff Hwar wii kwnne oc förmoghe, Jttermera formode vii Eder Högmectughet well sporth Haffuer Hwruledis ffor ith aar sedhan wor Her en schalke Hop i riikiit Her per Canszeler mesther knwth och nogre Andre som ondh och forredeligh Handill hade mett her Söuerin norby paa vort oc Riikesens argista en doch gwdh gaff syne naade ther Tiill At the icke Alldelis ftinghe syn framgaangh paa sisthen Droghe the in vthii Norgie oc ere the ther Erlighe oppe Holden tala Oss ther Alth onth oppaa vforschwlleth oc Daglighe haffwe syn scriffuilsze her in j Swergie oc stemplade en nw gerne her noghet onth om the kwnne Saa epter her Söuerin war paa then tiidh eder högmectughet vnder ögene oc fördhe thet obestondh j schone thaa the goffue sigh in i norgie som han och en nw ær thet vii icke Annet formerkie, fforwndrar oss At the godemen j norgie holle them saa oppe oc besynnerlighe erchebiscopen j tronhem then æn Aff them (som her segiïss) haffwer giort tiill Deken j syn kirkiö en doch Andhelwnde varth Handlat j malmöö om slyke seller som oredeligh sticke brwka oc ffly vthur eth riike vthii thet Andre At the icke skole wardha ther oppe holne, Vy Haffwe j flere reser ther om scriffuit Norigis riikis raadh tiill, at vii icke formodhe oss saadanth naboscap vthaff them, oc iw meer vii scriffwe jw erligare the warda oppeholdne, vore bötre vert at the sende saadana sellar hiit igen At swara hær sin sak, j huilko mera wenscap mett beuistes Æn som nw skeer, bidie wii eder hög[mectughet] wille ther om saa bestellet mett the godemen i norgie At then handill j malmöö giordes motte fullgöras, thet vii j slige oc andra saker gerna kerliga forskulle, hær mett etc.

Stockholm den 22 Julii.

Till konungens af Danmark fodermarsk, att han måtte åter-sända Lars Siggessons tvenne till Danmark förrymda svenner.

Riks-Registr. C, 1523—1528, fol. 103.

[Stocholm] [Sancte magdalene Dag]

Tiill Knuth persson eller Hwem ther nw Konungxlige mat:is tiill dan:[mark] fodermarsk ær, Ath han Effter then Handill oc forenynggh som riikin emellom vthii malmöö giorth warth (vthii Hwilkin vart berörth om Nogle Hoffmen eller Annen Hwem the Helst voore goffwe sig mett omynne i fra theris herre oc Hossbondhe entyghen i Danmarch Eller i Swerge oc in tiill Noghen j thenne trii riken schulle the icke bliiffwe oppe. Holne vthan komme tiill stediiss ighen at swara theris sak) ville beuisse sigh tiilbörliche At ii Karle Lasse siggesons swener som Hade opbwrit hans Klede penyngge oc skönne Hesther (Och rymdhe sedhan fraa honum mett omynne oc ære komme tiill dan:[mark] i tienniste) motte forskicchis Hith tiill bake jghen som recessen inneholler thet wii i slyke motte eller Annen större altidh gerne forskulla etc.

Stockholm den 24 Julii.

Utdrag af skrivelser till riksråden m. fl. i Finland, Jöns Westgöte och Henrik Timmerman.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 107. — Finnes förut tryckt i Chr. II:a Arch. 4: 1635.

[Stocholm]

Then tiisdaghen nest effter marie magdalene dagh

	}	Electo och the godemen flere aff riikisins raadh	
		i finlandh	
Tiill		Niels grabbe	Vidh nest epterscriffne synne
		iöns vesgöte	
		Olaff Swarth	

Om theris iacther ath the göre them redhe mett dhet alldra förste oc haffue theris speiare vthe om the kwnne fornymma hwart Söuerin norby Haffuer tagit weggen om the fornymme ath han haffwer draghet oth riighe reffle eller vnder priiszche sydene görs taa icke behoff ath the strax schicche iactherne hiith vthan the fornymme at han noghen annen staadz draghen ær thaa maa the offortöffuith laathe komme iactherna hiith tiill Stocholm wii vilie mett alldre snariste göre vaar schip röde effter vii granlighe formerkia at thet vill mett myndre ekki liiktes en ath baade vii och the danske motte i fördh mett honum etc

Tiill Iöns vesgötte ath epter vesinö (?) gaardh ær ith vthaff the köpegotz som gamble her Sten Stwre besegdledhe in vnder frw inggeborgh och hennes arffwe wille wy at tw tigh ther mett epter thenne dagh intthen (!) befaather vthan anwardher thet aake claussion som förde fru inggeborgz rette Arffwe ær,

*) Se anmärkn. å sid. 9.

Jtem hendrich Timberman eth breff paa ith stenhuss her i Stocholm mett alle tess tiill hörungendis östhen tiill emellan helgie lökamans och kortt russthwss szom olaff iliensson fordom tiilhörde vthii olaff lwmpens grendh etc.

Stockholm den 27 Julii.

*Till Jöns Persson, Lars Eriksson, Lars Jönsson och Henrik Jönsson. *)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 107 v.

Stocholm

Then fredaghen nest effter sancte Iacobs apostellz dagh

Jtem iöns persson vthii wassboo j enaasa ith forswarilsze breff,

Jtem lasse Erichson ith forswarilsze breff,

Jtem lasse iönsson eth breff at han motte beholla alle syne enk lygiandis j finstaa skatfrei j hans liiffztiidh,

L. c. fol. 108.

Jtem hindrech Jönsson Eth breff at han friiheth och frellsze haffua schulle paa alth thet gotz han nw haffwer och en her Effter mett giiffthe eller noghet annett laghefongh faa kan//

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Stockholm den 28 Julii.

*Till Herman Phos angående hans underhandlingar med rådet
i Danzig rörande Jöns Warg, m. m.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 108. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1636.

[Stocholm] Sancti olaui konungx affthen

till herman phos etc

Vaar etc wj finge j thenne dagha thin scriffuelse herman ther wtinnan thw berörer om the swar thw haffwer faath wtoff raadith j danzich paa the werff och ærendhe som wj tigh mett giffuit oc befalth haffwer, saa giffwe wj tigh tilkenne ath wj mett samma swar ikke tenke och laathe oss aathnögia ephther ther fölgher föghe skæll mett och staar well godh raadth till ath swara, till then första articwl ther the beröra ath iöns wargh skwlle haffwa tagit thet skyp för en wj komme till höffuitzmandzdömett och ath han war k: k:[ristierns] besworneman etc maa thw saa swara ath strax konungh :k: hadhe bedreffuit thet mordh j stocholm och annerstedz her j rikit emoth hans edh lyffthe och beselgdhe breff som han hadhe geffuith menighe suerigis inbyggjare war then menighe man her j rikit ephther then dagh ekki ytermere pliktiigh ath holdha för:de k: k: then edh lyffthe hwlskap och manskap som the honum sworith och tilsakth hadhe wthan wore the strax öffwer menighe rikit hanss oppenbar fyendher keste och korath oss fraa (!) theres rettha herre och höffuedzman till ath hempne och widhergöra then okristeligh handill han her j rikit bedreffuit hade och ath affuerige alles theres ytermere skade och förderff therföre wj tha strax geffwe för:de iöns wargh worth breff och beffalningh ath han skwlle leggie siigh win om ath argha in paa ko: k: och hanss tilhengjare hwar han them kwndhe betregde (!) eller

öffwerkomma och haudom well förmodath ath the gode-
men j danzik och annerstedis saadana ocristeligh handel
skwlle och haffwa ocristelliige gerningar then stwndh the
well wisthe hanss regemente her j rikith tiill then andra
ath han försymadhe theres pundh tooll maa thw swara
ath han thet ekki gerne giorth hadhe then stundt han
siigh hadhe wisth fry och säker tiill syn halls thy then
toll the begærede war hanss hwffuudh thet han mett
skæll motte forswara then stwndh han kwndhe thet ho-
num inghen skæligh man kan för witha tiill then tredie
ther the seya ath thet skyp hördhe Söffuerin norby tiill,
kwne the thet ingelwndha bewisa, endogh samma skyp
hadhe honum tiilförende tiillhörth ath arwidh wesgöthe
honum thet j fyendis wise j fra tagith hadhe, war ther
oc iiii lester smör paa och ekki iii eller iiii hesther ale-
nesthe som the föregeffwa, oc maaghe förthenskull ther
tiill aluarligha wara förtenkt ath thet jw motthe bliffwa
betalat Jthem ther the seya ath iachim kamika war ko-
nunghe[n]s wtoff polens besworneman maa thw saa swara
ath wj förthenskull ekki haudom förbrwtit then dell oss
tiillhördhe skedde dogh ligwell igenom then aristeringh
som honum och flerom androm som oss tiillhörde widher-
foors ath then andra höffuodzman paa wort skyp togh fara
tiill siigh och bleff oss saa ther egenom affhendat badhe
skyp och godz thet wj wtoff them ikke hade för skyllatt,
ythermera maa thw wetha herman ath wj haffwom förstath
wtoff thin scriffwelse tiill wor embetisman pedher hardh
ath the akthe förwise tiigh mett en swimme Saa epher
wj nw sedan ære wndheruisthe wtoff clemett rensell ath
kong: mat wtoff polen ær benegdt tiill ath wara tiigh
behialpeliigh paa wora wegna maa thw therföre driffwa
thetta ærendhe thet yterste thw kanth, hwar saa sak ær
ath thw förmerker tiigh ther mett haffwa noghen fram-
gangh See wj tha gerne ath thw thet kwndhe komma
paa een swimme pæninghe then meste thw kwndhe för-

laanghe och ath hwes dell tiigh paa wore wegna warder tiildelth ath thw thet antwarder dyriik falcken j syn betalningh Jtem om then twll maa tw them saa förgeffwa ath hwar wj förnymma ath then twll som wore wnder-saather them geffwe plæge bliffwer förmyskat skall tha well theres tooll her bliffwe myndre her wtinnan bewisza tiigh som waar thro synnerlighe staar tiill tiigh her etc.

Stockholm den 28 Julii.

Tillåtelse för Hans Fooss i Westervik att idka köpenskap.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 109.

[Stocholm] [Sancti olai konungx affthen]

Jtem Hans Ffooss j Vestheruick ith breff lydendis ath han motthe frij bruka hans köpenscap baadhe wthan stadz och innan teslikis och j blandt bönderna tiil en synnerligh tiidh

Stockholm den 1 Augusti.

Utdrag af skrivelser till Jöns Westgöte, Erik Pedersson, Albrecht Prydtz, Grothe och Clene Hans Spelemän.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 109.

[Stocholm] Sanctj petrj ad Vincula dagh

Tiil Jönss wesgöthe at han laather hit komma xvj eller xx gode thimbermen medh theres eghen redhscap yxszer etc saa snart the haffua rooghsaath och sender hiit thet mesthe smör finsche gedder och thiære han aa-stadh komma kan teslikis oc rökcth faarekiöth

*) Se anmärkn. å sid. 9.

L. c. fol. 109 v.

Jtem Erich pedersszon ith breff athuj medt honum plath offuerseet oc honum förgiffuith haffue alth thet han emoth oss och Suerigis riiche brukath och bedriffuit haffuer och ther medh giffuit honum waar ynnesth och wenscap ighen saa at han maa frij feligh och sæcher giffua sig hit tiil riichit och byggia och boo her j landit szom han tiilförenna warit haffuer

L. c. fol. 110.

Jtem Albrückth prydtz grothe hans och Clene Hans spelemen anrörendis j thiennisthen och loffuadis them om aareth huar thera thwaa kledhningar och ther tiil medh xvj gyldene j peninghar huilke peningar the iiij reszor j iiij parthar aarligan aars tagha schula saa lenghe the wtij waar thiennisthe ære

Stockholm den 1 Augusti.

Till Olaf Swart, hvilken anbefalles att betala arbetarne på Stockholms slott, straffa och hindra olaga beskattning, samt till konungen sända timmermän, smör och torrjisk.

Riks-Registr. C. 1526—1529, fol. 109 v.

Stocholm [Sanctj petrj ad Vincula dagh]

Tiil olaff swarth at han bettaler the ærbetis karla som her paa slottidt nw j thenne forgonghen sommar warith haffua huad them tiilbage sthaar j theres lön saa ath the ther om icke öffuer oss clagende eller ropandhe wardhe Thesligis haffua the före oss clagat hurw Anders slatthe them pleghar oredeliga bescatthe paa theres fische saa at han far ther wth tiil them medh iij eller iiij spisze slædhar nær the fiskia och trwghar them tiil ath the skula fylla them medh fisch och om the thet icke giöra dömer

han them tiil vj öre sach huar thera, Saa forwndrar oss ath tw icke agthar paa saadane styckier och ther öffuer straffar epther tw paa wore wegna ther befalingh haffuer och wiliom ath tw her effther honum saadanth icke tiilstæder och noghen forfongh giöre schal öffuer laghen thet icke tiilbörligit ær segiendis honum tiil at han saadane fordrag haffuer wiidh waar ogunsth Tesligesth wele wij ath tw medh thet aldra förstha skicker oss hit xvj eller xx thimbermen medh theres yxsar och alle annen timberredscap saa ath the icke j saadane motto komma som en parth tw senasth hiit sendhe ther inghen redscap hade som the paa holla schulle och ath tw icke forswmar ath skynda hit alle the gedder smör och all annen törfisk som tw kan astadh komma

Stockholm den 7 Augusti.

Bref för Olaus Laurentii att han erhållit konungens orlof ur sin förut innehafda tjenst i cancelliet.

Riks-Registr. A, 1528—1527, fol. 126 v.

d: Regis pro Olao laurentij

Wij Göstaff medh gudz nadhe Suerigis och Göthes etc vthwald konung etc Görom weterligit ath thenne breffuisare Oloff Larsson haffuer nw j någhon tidh warit j vår tjenst och cancellarj och tient oss så ath wj haffua honom jntit skylla j någhon motta, och haffuer nw vårt orloff och venscap och han må see sigh annerstadz före huar honom lyster, Huarföre förbiudhom wj allom som för våra skull wilia skola göra och lata, besynnerligha våra fogter och embitzmen, honom her emoot hindra pladza eller quelia j någhon motta till persona eller godz widh vår ogönst, Thess till wissa latom wj tryckia vårt secret på ryggen å thetta breff Giffuit på wort slot Stockholm Tisdaghen för Laurentij Anno etc Mdxxyj

Stockholm den 8 Augusti.

Till Seved Ribbing om kongliga sakören, m. m.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 110.

[Stocholm] Odhensdaghen nesth före sanctj Laurencij
martiris dagh

Tiil Siffuidt ribbingh om the konungxlige saker ath han theres breff öffuerseer som sikh saadana friihet segia wtaff oss faat haffua, huar the them ther paa haffua maa the och thet wel niwthandis wardha och icke annars Och at han wth kreffuer all then sachöre som oss tiilfeld then tiid wij personligha ther nider waare och saathe för rettha forwendendis honum al sammans j oxar tiil worth behoff Jtem at han alth thet offer som tiil thet ny begyntthe Cappel falleth ær tiil sig anamar lathandis oss thet komma tiil handa paa j^o[100] march nær huilke wij giffuit haffue tiil nyelödesiös wpbygningh them han tiidt maa forsendha Och om twre ericson seger sikh worth breff haffua paa konungxlige saker thaa haffue wij honum thet wndt och giffuit honum med hans eghne landboor och icke medh them som bength gylte tiilkomma Jtem athuj icke aldelis tiil friidtz ære medh then Contracth som giordt war om then forlæningh honum forlænt ær minder en han oss ther aff giffuer j^o[100] oxar om aareth huar icke thet skeer ære wij thaa ther icke tiil friidtz medh wthan wile at han oss medh thet aldra förstha giffuer hans meningh tiil kenne om honum teckes thetta budt anama eller ey ther wij oss thaa epther rettha kwnne Teslikis at [han] haffuer sin wissze budt in j danmarc etc.

Stockholm den 8 Augusti.

*Utdrag af skrivelser till Thure Eriksson, Nils Olsson på Stegeborg, Severin Kiil, Arvid Westgöte, m. fl. *)*

Riks Registr. C, 1526—1529, fol. 110 v.

Stocholm [Odhensdaghen nesth före sanctj Laurencij
martiris dagh]

Tiil Thure Ericson at han later thet offer komma tiil stædis ighen som hans fogthe nider j mark wtij wester-göthlandt taget haffuer

Tiil nielss olson paa Stægeborgh at han later byggia ith mack tiil worth behoff ther wij wtij bliffua kwnne, om then hielp aff stæderna huad hon drager

Tiil Söffuerin kiil athuj icke aldelis tiil friidtz ære medh then Contracth som giordh war om then forlæningh minder en han oss ther aff giffuer j^c[100] oxar om aareth

Tiil Aruidt wesgöthe Ath otthe gardhiin haffuer tagit tiil sig en skalkahoop och giffuith sigh szedhan j siön paa antasterij oc haffuer tagit oop mykit gotz och hugget folketh öffuer boordh etc oc haffuer tiidt och offtha warith j Vestheruiick och forköpth ther samma gotz Vile wij för then schuldt ath tw ther om ransaka laater tiil effwentys han haffuer j samma Vesteruiick nagre medbröder eller them ther nogoth widerlagh medt honum hafft haffua och om tw ther om nogot fornymmer ath tw giffuer oss thet medh thet forstha tiilkenne

Tiil nielss olsson paa stægeborgh wiidt nesth forne synne

Tiil Jogan smaaleningh at han giffuer sig hit wp tiil oss medh thet försthe medt hans rekenscap saa at han ther whinnan tager inghen forswmilsze som han

*) Se anmärkn. å sid. 9.

för thet breff giort haffuer wij honum ther om senasth
tiilscriffue

Jtem Hustrw Margretha paa Siögheraass ith breff paa
konungxlige szaker medh alle hennes egne landtboor

Jtem Jomfru Margretha siggesdotter ith breff paa alle
konungxlige saker medt hennes eghne landtboor

Jtem Mesther Suen Canich wtij Schara ith breff at
han motthe kennes wijd the gotz wtij flwndrehæredt j
Vesthergötlandt som honum och noghra hans medarffua
tiilhöra och j noghen tiidt haffua them affheendt warith
sedhan fru metthe welleliga them tiil sig anamadhe epter
olaff kades döödt som for:ne mesther Swens breff gran-
ligha beuisa Huilke fru Cristhin som the gotz nw hafft
haffuer j szine werghie haffuer honum them weluilieligha
wplaathit sedhan hon saa then skæl och beuisningh szom
han ther wppaa haffde

Tiil alle myn herres nadis Fogthar ath the forschicke
hiit theres karle the mesthe the kwnna wmbære och segia
alle frælsismen och frælsisqwinnor tiil j theres fogdrij ath
the giöre wth karle medt godhe weryor som thiena tiil
siös the meste the formaaghe teslikis och köpstadtzmen,
och ath the skynda hit waare skyttor saa ath the her
komma innan bartolomej

Tiil Aruidth Vesgöthe At han haffuer sith wissze budt
in j bleging ath lathe forfare hure monghe skiip och iag-
ther Söffuerin norby haffuer tiil siös eller om the ligghie
paa reddhen och agther medh them noger skalkhet och
ondhe meningh bedriffua hure starck han kan wara tiil
magth medh reszetygh och fothfolk medh al then magth
han aastadt komma kan och om han nogoth annath argth
brukat haffuer in paa ölandt eller annorstadh en thet som
tw nw haffuer lathit oss forstaa ath tw thet alt sammans
granneligha forspöör giffuandis oss thet framdelis retthe
aluar ther om tiilkenne om alth for:ne Söffuerin norbys

weszende wthan al forswmilsze Jtem at han forscriffuer alle frælsismen paa en beqwem stadh och tiid kringom menige smaalandt och holler wapensyn medh them epther lagbogens innehollelsze medt her Thure throlles nærwarw etc.

Stockholm den 9 Augusti.

Rådets dom öfver förre domprosten i Westerås, mäster Knut.

Riks-Registr. A, fol. 129 v. — Förut tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 16: 18, och i Kröningswårds Dipl. Dalek. 2: no 383, samt efter det i norska riksarch. befintliga orig. i Norske Samlinger, 1: 496. En berättelse om ransakn. är tryckt af Krön. l. l. 3: 30, no 666 efter en 'copia', men utan närmare upplysn. om källan.

Iudicium consiliariorum Regni Swecie in causa et negotio Magistrj Chanutj missum Nidrosiensi archiepiscopo de holmia

Wi A: B: C: etc Swerigis riikis rad *) görom vitterligit med thetta vorth nærwarendis vpne breff at aarom epter gudz byrd Mdxvj sancti Laurentij affthen Tha vj församlede vore i Stokholm oc för retthe sathom pa Stokholms radzstww med samme stokholms rad oc andra godhe men flere haffde högmectig förste oc herre her Gösteff vtwald k: til Swerige vor keriste nadig herre in för oss i retthen mester Chnut fordom domprost i vesteraars oc loot oss förstaa eth vidisse breff vtaff hanss nadis leyde vnder nogre gode mäness insigle i Norie Huilkit hanss nade samme M: Chnut giffuit oc til Norie sent haffde, oc satte i rette för oss om samme legd förtage kunne at Mester Chnut ecke skulle sta sin rätt liide oc vngelle huad retthen goffue Tha lothe vj samme vidisse breff læse oc fwmmom doch ecke annat æn han legdet var för

*) Desse voro, enligt orig.: erkebiskopen Johannes Magni, biskoparne Hans i Linköping, Magnus Haraldsson i Skara, Magnus Sommar i Strengnäs, rikshofmästaren Thure Jönsson, marsken Lars Siggesson Sparre, Holger Karlsson Gera, Michel Nilsson Svarte Skåning, Axel och Knut Anderssoner Lillie, Thord Bonde och Peder Erlandsson Bååt.

owerwold oc ooretth oc var ther till vttrykth at han skulle staa till retta liide oc vngelle huad retthen geffue kwnne Huarfore epter m: Chnut haffde ther i moot ingen geensegelse sagde vj för rette at samme leygde för:de rett-gong oc rettpläging inthet förtage kunne Sidhan clagade hanss nade för oss oc fortelde huruledis M: Chnut haffde varit i stempling med her per canceller oc nogre andre oc ville haffue kommit then menige man försth i dalana oc sidhan ower menige landit vp e moot hans nade som ther oc allaredhe nogen vpresning epterfölgd haffde, æn tha gud tess loffuet the ther med inghen framgong haffde, Huilkit alt hanss nade beuiste med hanss egin handscrefftt i the breff som i samme vprörilske saker vtscreffne vore Ock satthe i rette för oss om vj kunne friie för:de mester K: före eth vppenbare forræderij oc för then plickt som Suerigis lag om swadane men vttrycker Tha ranszakede vj ther om oc fwnnom swa i sanning vare som hanss nade klagade, sompt aff för:de hanss handscrefftt oc sompt aff hanss egen bekenilse Var oss ok tesliikis vel ellenss een deless vitterligit at swa i sanning var Therefore kunne vj ecke seye honom frii för förræderii heller then plickth Swerigis lag vtwiiser Tess till visse at vj swa affsagde lathe vj trycke vor incigle pa ryggen aa thetta breff Giffuit aar oc dag som förscriffuit staar

Förestående dom sändes till erkebiskopen i Trondhjem tillika med ett bref ifrån rådet, dateradt den 10 Aug. (Se sid. 223.)

Stockholm den 10 Augusti.

Konungen skrifver till erkebiskop Olaf i Trondhjem, att han möjligen vill, för erkebiskopens förböns skuld, unna mäster Knut lifvet, men förnyar sin begäran, att Peder Cancellor, Peder Grym och herr Jakob må från Norge utlemnas.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 120. — Förut, efter orig. i norska riksarchivet, tryckt i Norske Saml. 1: 505—506.

[Stocholm] [Sanctj Laurencij dagh]

Domino Archiepiscopo nidrosiensis

Vaar gunsth tiilförenna etc Vij finghe eder scriffuilsze verdugh fader medh eder thiennere j huilke j bidhie för mesther knwth etc Saa en doch athuj altiidt gherna göre för edra och flere godhe norsche mendtz schuld thet gooth ær, haffuer sig doch icke saa thenne sach om mester knwth athuj henne saa sleth aff slaa kwnne och ey heller saa ath eder boordhe bidhia för honum som j wel finnandis wardhen j worth riikitz raadtz dombreff thet wij her medh sendhe För thy wij setthe hans sach j rettha för the godhe men epther then leigde wij honum giffuit hade thet icke förtagha kwnne, icke ær heller mester knwth saadana man ath noger godh man sigh wiidt hans lyffthe holla kan ee hure mykit han wtloffua kwnde Therföre en doch wij haffue riikitzins raadtz dhoom emot honum haffue wij doc honum plicten fordragh och wne honum liffuith för eder schuld besynnerliga saa lenge wij see hureledis j wile forhaffuadt medt her peder Canceler peder gröm och her iacob som j samma rothen waare, wij formodhe ath eder icke aldelis owittherligit ær, huad emellom riichen beslutath war j malmöö At huar saadane oredelige men flydde wt aff thet ena riichit j thet andra schulle the ther icke bliffua wpholna wthan ighen sendhas, öffuer huilken besluthningh wij icke kwnne thro

athij eller andre godhemen j norighe giöre wille, ey heller haffuom wij swenschemen nogoth saadant formodath aff eder norschemen epter thenn gamble wenscap these ij riichen emellom aff aldher warith haffuer kærliga bidhiandis athij for:nde her peder, peder gröm oc her iacob wile them inskicka hiit j Suerige ighen j waare hender och forsökia her huad the reth eller oreth giort haffua aff huilko wij wel forhope ath lengsthe wenscapen och besthe naboscapit eptherfölgia maa

Stockholm den 10 Augusti.

Rådet skrifver till erkebiskop Olaf i Trondhjem att utgången af mäster Knuts sak är oviss, men lofvar att försöka utverka hans benådning; derjemte fordrar det att Peder Cancellor, herr Jakob och Peder Grym måtte, enligt bestämmelserna i Malmö recess, utlemnas.

Aftryck i Saml. t. Norges Sprog og Hist. 1: 501 efter orig. i norska riksarchivet.

Vor wälwillige kerlige Helsen altiit försenth med gwd Nadige herre finge wij edher nadz scriffwilse med edher naadz tienere j hwilke edhers nade är aff oss begärende ath wij vilie førtelie Mesther Knwtz beste thet han motthe komme til naadher och faa wor kære nadugste herre Kungh Götzstaffs vilie och venskap, en thy adt wij altiit gerne gore thet edher och alle gode norskemen kan wara til vilie serdelis før then gamble wenskapen som aff alder haffwer warith tesse tw rikenn emillan Tha likwel effter Mester Knwtz saak är gantske högth förmelth och hans leigd holler ey anneth inne en han schwlle staa til rettthe liidhe ock vngelle hwad retthen kwnne honnom geffwe och monge sware saker äre hannom førre lagde før hwilke han seg ingelwnde kwnde laglige wnledhe Thy kan thet ey saa snarth gripe til ende Doch vilie wij altiit gerne før edhers naad och alle andre gode nor-

skemen schwll gore thet beste och förtelie all tingh til godhe inthit förtwiffende at j och altiud gerne göre thet baadhe riken emillan kan komme til gangn och longligh bestand, Wij förmode adt edhers nad ecke aldellis owe-therligith är Hwad som beslwthith var emillan tesse try riken j senaste herremöthe j Malmö ath om nogre ore-dheligemen flydde aff thet ene rikith j thet andre schulle the ther ecke ffredkalledhe bliffwe heller oppeholdne wthan sendes ighen tilbake Saa förlathe wij oss ther oppaa ath edhers naad oc alle gode norskemen worde thet fwlkomp-nelige hollendis Thij sender wor käre nadugste herre kung Göstaff sin tro tienere Henningh til edher ock wij medt hans högmectigheth kerlige bediendis at edhers naad wille inskicke hiith til Swerige medt forneffnte sendebod wor käre nadugste herre heller oss til Handa Her Pädher Can-celeren Her Jacop ock Pädher Gröm som oss inthit för-twiffer adt j thet gerne göre, kan ther oc medt edhers nadis bön snarlige gripe til en god ende adt all tingh kwnne komme til en retthe rantzsaken ock ther medt ffred ock venschap emillan riken Thet gwd giffwe then wij edher naade ewinnerlige befalle Geffwith och Screff-with i Stocholm Sancti Laurentii Dag Aaren [Aarom?] effter gwdz byrd Mdxvj wnder wore Insigle.

Swerigis Rikis raad
nw fförsamblath j Stocholm.

Utanskrift: Reuerendissimo in christo patri et Domino Domino Olauo dei gratia alme metropolitane Nidrosiensis Ecclesie Archiepiscopo et sedis Apostolice legato ffratri et amico nobis sincerissimo.

Riksrådet och rikshofmästaren Thure Jönssons bref af Stockholms den 10 Aug. t. erkebiskop Olaf i Trondhjem, hvori han bland annat förmäler, att mäster Knuts sak är utan räddning förlorad, finnes tryckt efter originalet i förut anförde Samlinger t. det Norske Folks Sprog og Hist. 1: 499; ett bref från erkebiskopen Johannes Magni af samma dag i samma syfte finnes i samma saml. 1: 503. Erkebisk. talar derjemte om det utsatta herremötet mellan Tysklands furstar i Spira (Speyer) och om en svensk flotta som skulle sändas mot Severin Norby.

(Stockholm den 10 Augusti? *)

Rusttjenst-ordning, öfverenskommen mellan konungen, rådet och adeln; jemte värdering af krono- och frälseräntan.

Riks-Registr. A, 1523—1527, fol. 127 v. Jfr Tegel, G. I:s hist. 1: 131.

Registrvm huru folk skall haallas epther vpbyrdhen

Aff iij^o marc rentha huadt thet ær kronaness renthe eller frælse skall holles vj gode karla iij med godha dragha Harnesk och iij med staallbogha ok knæffuelspiuth ok hæst saa god som xxx marcer

En något afvikande uppgift finnes i afskriftsboken "J 11" eller W i Riks-Arch. bl. 1 v., hvarföre densamma äfven här upptages.

Jtem infrascripta sunt conclusa per dominum g[osta-uum] electum regem et regni consiliarios anno domini m dxxvj in orto [horto?]

Primo ath aff hwaria iij^o marke renta skal holles aff [åt?] cronone vj karle iij med drage tyg oc xxx mark hest stæksadel glaffuen treeggi oc stridzhand (!), oc iij med gott skyttetyg oc arest med xxiiij mark hest oc skal hwar frelsis man holla samma tienist aff sith arff oc egeth Doch war konungen til fredss paa thet sista ath aff hwarie ij^o marker skulle holles en vel rostig karl med kyris 30 mark hest etc vtsupra oc ij med good skyttetyg oc 24 mark hest

Riks-Registr. A, 1523—1527, fol. 127 v. — Tegel l. c. 1: 131. Felaktigt aftryckt i Stiernm. Riksd. o. Möt. Besluth, 1: 48.

Læsth råg för xvj marc **)

Læsth korn för xvj marc

*) För ofvanstående förteckningar förekommer visserligen ej närmare tidsbestämning i handskrifterna än årtalet; men såväl enligt Tegels uppgift om ordningen, i hvilken ärendena vid riksdagen i Stockholm denna gång afgjordes, som enligt sammanhanget med efterföljande den 10 Aug. dateerade handlingar torde dessa ock böra till samma dag hänföras.

**) Afskriftsboken "J. 1" fol. 103, innehåller följande tillägg härvid: År Spannen 4 örtiger.

Læsth haffre	vij marc
Tunna smör	vij marc
Skeppund flæsk	vj marc
Skeppund koper	xx mark
j° iærn	ij öre
Pund humble	j [$\frac{1}{2}$] marck
Tunna lax	vij mark

I afskriftsboken "J. 1" fol. 103, finnes efter denna "ordning" följande tillägg: (Se äfven "Rådslag i K. G. Is tid", bil. 1 i k. Riks-Arch.) Och är gingierdh och Fordringh inthet räknadt i Rosstiensten, så löper förb:de Wårderingh opå een Häst till 66 marker 5 öre 6 penningar.

(Stockholm den 10 Augusti?)

Förteckning å det rusttjenstskyldiga frälset.

Riks-Registr. A, fol. 128. — Förut felaktigt aftryckt i Stiernmans Riksd. o. Möt. Besluth 1: 49 o. f. — Datum angifves i en i Registr. C, fol. 111 v.—113 (se denna del sid. 233 o. f.) förekommande förteckning öfver fogdarne och gården af vissa landskap. Denna sednare finnes nemligen äfven upptagen i Registr. A, fol. 129, omedelbart efter nedanstående uppgift på de rusttjenstskyldige.

Vpland

Vpsalensis L:	Aastred 1
Arosiensis 10	Mattis kage 2
Strengenensis 20	Birge budde 1
Lasse siggeson 24	Niels i hornby 1
Mikel nielson 7	Mattis körning 1
Knut anderson 10	Olaff iönsson 1
per hanson 4	Inge michelson ij
Axel anderson 4	Olaff ywerson 1
Benckt arenson 2	Lasse ingemunson 1
Ture erikson 8	Olaff morthenson 1
per erlandson 3	Erich person 1
Claws kyle 2	Aruid person 2
Josep person 2	Benckt brunson 1
Engelbrickt larenson 2	Per ingemundson 1
Erick larenson 1	Karl benctson 1

Otte Nielson 1	Anders person 1
Michel erekson 1	Monss giordson 1
Karl benctson 1	Niels giordson 1
Cristiern lydendi 1	Niels vilkenson 1
Per Larenson iij	Iöns larenson 1
Tord person 1	Enker hielpo ther till med
Vliff knutson 1	epter makthen
Lasse monson valramss 1	Summa

Enker

ffrv Segred	frv Mæreta pa eke
frv mæreta i möreby	frv Margarete pa Viik
frv Cristin	frv Petronilla
frv Anna pa aspanäas	frv karin i lagnöö
frv birgitta pa aakröö	frv Ibba

Hustrv elin i nynäas

H: cirstin i änxöö

H: Anna greenss

H: birgitta per stokss

H: Anna i bergxhammer

H: karin j hendelöö

Monss piikes moder med hennes systher och syster dotter

Hustrv ylian

H: Ingrid pa brunsholm

H: Dorethea i brödlöse

H: mærete olaff valramss

H: Anne Ryningx

H: Karin Niels kaggos

Östergylland

Biskop Hans 36	Per soneson 1
Her Holger karson 4	Gotskalk 1
Monss iohanson 4	Iohan benctson 1
Erick slatte 2	Lasse tidemanson 1
Erick iönsson 1	Iöns hakanson 1

Benckt knutson 1	Lasse person
Per knutson j broo ij	Lasse j brytesstad
Henriik erlandson ij	Nielss olaffson
Per swenske 1	Knut i dragestad
Tideman 1	Ieppe j medelösa
Christiern henrekson 4	Conraad
Per lax 1	Holmsten erikson
Verneke 1	Olaff tyste
Sigge i kolstad 1	Henrec monson
Per knutson j malma 1	Hans i öwrasæter
Gummwnd person	trugelss scriffwere

Enker i östergylland

frw Anne her Niels boosons
 frv Ingeburg pa skedenæs
 frv Gunnild pa hiringxsæter
 Hustrv Anne pa hendelöö
 H: Ramborg i gladhem
 H: Magdalena Pawal kyles
 H: Mæreta herman kyless
 H: Cristin i sletzstad
 H: Margit Knut monsons

Smolandh

Birge nielson i viinäas	niels benxsson 1
Niels aruidson 3	biörn i slættö 1
Per slatte 1	jöns larenssoon 2
Gummund slatte 1	gamble per hard 1
Niels bagge 3	Jöns persson 1
iohan kyle 2	cristern Drache 1
Iöns henrexsson 1	per andersson 1
vaste Iönsson 1	olaff andersson 1
bonde olsson 1	gudmund smed 1
mog 1	lasse persson 1
birge Drache 1	benckt offasson 1
mog 1	Arffuit i löffsta 1

Iogan tomesson 1
 mikil nielsson 1
 olaff mattsson 1
 per cristersson 1
 hacan monsson 1
 mons pauelsson 1
 göstaff i holm 1
 hans hard 1
 lasse abiörsson 1
 halsten bagge 1
 Örien erikson
 per iönson i vanstad
 Niels palleon
 Iogan tomeson
 Olaff i grawerum

Enkiör

h anna pa stæfflö
 h ingegerd pa æpleholm
 h mereta benktx syster
 h elin i graby
 h iogan olssons moder

 biscop ingemar 10
 ture trolle 4
 arffuit vesgöte 14
 vtan calmaren
 germund suensson

Vestergylland

Scarensis 30 sine feudo
 her ture 13
 tord bonde 4
 niels olsson 12
 niels erecsson 2
 Axel porse 2
 Ribbing 12
 seueren kiil 6
 mattis kaffe 4
 mattis jönsson 2
 haral knutsson 4
 torsten brvnsson 1
 jören lindormsson 2
 torsten nielsson 1
 göstaff knutsson 1
 Suen stung 1
 erec stake 3

Anund stensson 1
 erec stensson 1
 per bonde 1
 tuffue birgesson 1
 gfregeles birgesson 1
 knut suensson 1
 jöns larensen 1
 jogan suensson 1
 karl tordsson 1
 knut nielsson 1
 hacan persson 1
 niels arffuidsson 1
 suen karsson 1
 lass erexsson 1
 niels pa borg 1
 olaff danske 1

Enkior

ffrv anna pa vinzetorp	h anna j skællaryd
h margretta	h magdalena
h katerina j torpa	h katerina niels suensous
h kirstin j suanssryd	h ingrid i hoff

(Stockholm den 10 Augusti?)

Uppgift på den af konungen, rådet och ständerna öfverenskomna gården af kyrkorna, allmogen i Norrland, städerna, bergslagen och klerkeriet i hvarje stift.

Riks-Registr. A, 1526—1527, fol. 126 v.

Aff huar kirke geffue ij dele af sin tredingh

Item xx i gierdhen	om j deker kohuder
Heller xx	om ii fath iern
Heller xx	om x pund smör
Heller xx	om x reffskin
heller xx	om iii deker bockahuder
eller xx	om vj deker getzhuder
eller xx	om x pund talg eller ister

I Norlandhen

Item xx bönder j tynna lax
eller xx eth fath traan
eller xx om x mordskin
eller xx om eth gilt looskin
eller xx om x timber samfong

Aff städerne *)

Stocholm

Vpsala iij lester iern

Öneköpfung iij lester iern

*) En afvikande uppgift i Registr. C, fol. 117, upptagen bland handlingar daterade den 10 Aug., meddelas för jemnförelsens skull på sid. 232.

Öregrwnd	ij [1½] lest iern
gæffle	iiij lester iern
Siktwna	
Vesteraarss	iiij lester iern
Henemoora	
Köping	
Arboga	ij
Örebro	j lest iern
Strengenes	iiij fat iern
Nycöpfung	j lest iern
Tælie	ij fat iern
Törselie	ij fat iern
Troosa	ij fat iern
Linchöpfung	iiij deker huder
Sudercöpfung	x deker oxehuder
Vastena	v deker koohuder
Calmarna	x deker oxehuder
Vimmerby	j deker oxahuder
Jöneköpfung	x deker koohuder
Skeninge	ij deker oxehuder
Norcöpfung	ij deker oxehuder
Vesteruiik	ij deker koohuder
Vexiöö	ij deker oxehuder
Ekesiöö	j deker oxehuder
Hueteland	j deker oxehuder
Bogeswndh	j [½] deker koohuder
ffale köpfung	j deker oxehuder
Sködwj	j [½] deker koohuder
Skara	iiij deker koohuder
Liideköpfung	ij deker oxehuder
gambla lödese	iiij deker oxehuder
nye lödöse	vj deker oxehuder
vddevalle	
Hioo	j deker oxehuder

Aaboo	Nooreberg
viiborg	Næweberg
vlsby	Vongeberg
Rawma	Atwitzberg
Borgaa	Hellestadsberg
Nooreskoog	Vermelandzberg
Lindesberg	Koperbergith
Skinseckesberg	Hammersbergh

Ecclesia	}	dabit	}	marcas	Vpsalensis	4000
					Lincopensis	2500
					Aboensis	3000
					Scarensis	2000
					Strengenensis	2000
					Arosiensis	1000
					Vexionensis	500

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 117.

[Stocholm] [Sanctj Laurencij dagh]

Stocholm	x lesther jærn
Sicktwna	½ lesth
Vpsala	iiij
gæffla	iiij
Enekopungh	iiij
Vesthråss	iiij
henemora	ij [1½]
köpungh	½
arboga	iiij
örebro	j thet ær wthkommit
Nykopungh	ij
Torsælie	iiij fath
Strengenes	ij [1½] lesth
Tælgie	iiij fath
Trosa	ij fath

Stockholm den 10 Augusti.

Förteckning på bref till fogdar och förläningsmän i Småland, Wester- och Östergötland, Upland och Södermanland, samt uppgift på skatteböndernes gård i samma landskap och Nerike.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 111 v. — Förteckningen å gården är förut, men felaktigt, tryckt af Stiernman, Riksd. o. Möt. Besluth, 1: 46, 47.

[Stocholm] Sanctj Laurencij dagh

Tiil alle myn herres nadis Fogthar och Forlæningx-
men Ath the lathe thetta epher:ne breff forkynna for
then menige man och legghia sigh win om ath samme
gærd motthe redeligha wthkomma och huar noghen icke
kunna komma nogoth aff nesth epher:ne stycker aastadh
som j gærdhen sthaar ath fogterna thaa tagha ther andre
waror i stadhen före saa godhe j werdeth eller och pe-
ninger som riikitzins raadh thet sat haffua som thetta
nesth epter:ne registher wth uiser etc

Fogtherna j Sma-	{ Arffuidt Vesgöthe j Calmarna peder smidt j konghahæredt Trwdt anderson wtij Vpuidingahæredt Aruidt ösgöthe wtij Albohæredt
landt	

gabriel wtij ösboo

Joghan smaaswen j Swnderbo

germwndt swenson j rwmbleborgxlæn

Fogterna j Vesther-	{ Söffuerin kiel wtij kindth Siffuidt ribbingh wtij marck Moons brwnttheson paa Ellffzborgh niels swensche wtij Vasboo
götlandt	

Fogterna wthij östher-	{ Gudtmwndt scriffuere paa hooff niels olson paa Stågeborgh bength Scriffuere j Hanakinnahæredt Truels scriffuere emellom Vicha
göthlandt	

Fogtherna wtij Vpland och Sudermanna- landt	}	niels smidt paa rekarna
		lassze szommar j aakerboharedt
		bength wesgöthe j Vestrars
		niels warg wtij Trögden
		Staffan hindrecson j Vpsala
		Toordh pederson wtj rodhen
		nielss hoordt
		niels torsthenson wtij Stægxlän
		olaff arffuitzson wtij nyköpungxlän
		Erich larsszon j tælgjelän
		herleff iöryenszon

Thenne nesth ephther:ne gærdh ær lagdt paa Vesthergötlandt och smaalandt och ær paa samme gærdh som ther wt giöras schal köpit som hær sthaar bescriffuit

xij skatthebönder schula wara j huario gærdh och xxiiij landtboor för them j gærdh tiilhopa

iiij pundh smöör	iiij marc	} danscha i Vesthergöthlandt och Smaalndth
ij pundh ither	ij march	
iiij koohuder	iiij march	
iiij bockskin eller vj gethskin	ij [1½] marc	
½ [½] deecker kalffskin och	} xiiij skilinghe	
½ [½] deecker faarskin tiilhopa		
j oxe	viiij marc	
j ^c [100] iærn	j march	
ij pundh flesk	j marck	
ij pundh skiirdh talgh	ij marck	
wthij redho peninger	j march	
och en thoom tynna medh huario gærdh		

Thenne nesth epther:ne gærdh ær lagdt paa Vp-
landt Sudermannalandt och östhergöthlandt och ær
köpith paa samme gærdh som ther wth gaa schal
som her epther sthaar bescriffuith

xij skatthebönder schula wara j huario gærdh
och xxiiij landtboor för them tiilhopa j gærdh

Vplandt Suderman- nalandt östhergöt- landt och nærike	Thöön roogh	xij	} öra
	Thöön korn	jx	
	pund smör	vj	
	ij pund iister	xij	
	ij koohuder	xij	
	ij bockskin eller iiij geth- skin	vj	
	j oxe	vj march	
	ij ^e [200] iærn	xij	
	ij pundh flesk	vj	
	ij pundh skiirdh talg	xij	
	ij kalffskin och ij faar- skiin	ij	
	j march örtug rede peninger		
	Jtem j thom tynna med huario gærdh		

Stockholm den 10 Augusti.

Öppet bref till allmogen i Westergötland, Wermland, Småland, Östergötland, Södermanland, Nerike och Upland om den nya gården till betalande af rikets skuld.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 113 v. — Rådets bref till rikets allmoge af samma innehåll — mutatis mutandis — är tryckt i Stiernm. Riksd. o. Möt. Besluth, 1: 45 o. f.

Stocholm [Sanctj Laurencij dagh]

Tiil Vesthergöthlandt Vermelandt Smaalandt Östhergöthlandt Swdhermannalandt Nærike och Vplandth Viidt nesth epher:ne synne

Wij Göstaff etc Helsze eder alle etc Kære wenner edher wel fortenc kier Hureledis wij scriffue eder tiil j wintthras wtaff Vasthena ath the godhe herrar worth elschelighe riikitz raadh och teslikis monghe fulmectughe wtaff hela landit wore begærendis aff oss j szamma Vasthena athuj icke lenger schulle dröya medh waar cröningh wthan anama oss oppaa j the hellige threfoldughetz nampn crono tiil riichit ther wij lagliga tiilkaarede waarom loffuandis oss then hielp ther tiil som Suerigis lagh och godha gambla sidwennian inneholler Tiil huilke theres bægær wij icke betröste giffua full swar förra en the geld waare betthalet som riichit wtij ær j tyscho stæderna thet wel een drapligh summa ær, för skiip bysszor weryor peninga tiil kriigxfolk och annath saadant som wel huar man witttherligith ær, athuj kommo tiil ith blooth och wthæriedt riiche och hade inthit j henderna oc hadom inghen wægh kommith huar wij oss icke om saadane besörgt hade huilkit en nw een stoor deel obettalet ær, Saa haffua for:nde worth elschelighe riichitz raadt paa nyth warith nw tiil möthes med oss her j waar stadh Stocholm och öffuer eens wardit med oss hureledis samma geld schula bettalet wardha athuj icke för samma

geld schuldt schola komma tiil fiendscap med waare wener som oss j godha throo wndsat haffua ee hwru sedhan skee kan medh waar cröningh Oc haffua kyrkiornes prelater tagith sig en stoor deel före ath betthala Dooch ephther swmman aff geldhen ær stoor kan thet doch icke reckia tiil medh minder then menigeman ther och tiilhielper, För huilke sache wij medh them och the medt oss haffua paalagth een gærd kring om alth landit och sath thet alth j then deel som then menigeman kan aastadh komma ephther j landit ganscha lithit ær tiil peningha tagha, saa ath j samma gærdh schula wara xij skattheböndher som gammel sider ær, eller xxiiij landtbor och schula wthgiöre thenne för:ne styckie :N: vt patuit in precedentibus foliis Doch icke saa forstondendis ath ath the enkom schula trengde ware tiil alle för:na stycker som her forbenempdhe sthaa wthan giffua andre waror j samma stadhen ighen, som the besth kwnna aastadh komma doch saa ath man iw bliffuer wiidh samma werdit ath swmman bliffuer lika sthoor Hopes oss och inthit twiffle athij dandemen alle lathe eder her wthinnan finnes weluilioghe ath samma gærd motthe wthkomma i redeliche motthe athuj swensche men motthe bliffua wiidh ære och redelighet och goodh friidt och wenscap medh waare grannar, och haue wener som tiilbörligith ær, I huad motthe wij kwnne rama alles eders bestha gangn och longlighe bestondt ther schole j altiidh finne oss weluilioghe tiil etc.

En senare copia af brefvet till Nerike finnes i k. Riks-Arch. bland k. Gustafs bref, och en annan i copieboken "J 1", fol. 112.

Stockholm den 10 Augusti.

*Till fogdarne och andre embetsmän i riket om uppbördens
af gärdens.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 115 o. f.

Stocholm [Sanctj Laurencij dagh]

Tiil alle nesth ephtherne godhemen Fogthar och andre Embetzmen her j riichit som thetta ephtherne registher vthuiszer wiidt nesth ephtherfölghiande sinne

Vaar etc Maaj wetha Athuj för monghe merkelighe riikitzins ærendhe och sacher schuld haffua warith tiil möthe oc samtal medh worth elschelighe riikitz raadt her wthij waar stadh Stocholm Saa j blandt andre wordhende ærende haffua for:nde worth elschelige riichitz raadt medt oss beleffuath samtyckth och paa lagth en gærdh om kringh menige riichit tiil ath bettale the drapelighe geldh medh som wij för riichit schuld wtij kompne ære j thenne forlidne feigde Therföre wij nw haffua lathit wthgaa worth breff samfelleliga medh riikitzins raadtz breff tiil then menigeman j huario lagsagw om kringh alth riichit om samme gærdh Viliandis och begærendis athij medh flere waare Fogthar j thenne ephtherne hærede :N: for:ne worth och riikitzins raadtz breff wile lathe forkynna leghgiendis all flyth och win om ath then menigheman sig her wthinnan wildhe latha beueka Teslikes athij samme gærdh paa waare wegna wile wthkreffuia och wpbære aff then menigheman j samme hæredhe saa ath hon medh thet förstha kommer tiil nesthe köpstæderna wiidh siön som ær .N. eller huart thet belegligesthe wara kwnde giörendis therföre ephther mantalet h saa wel för landtboor som skatthebönder godhe redhe och rekenscap oss elschelige .N. som wij ther tiil forskicket haffuom ath the

framedelis maagha giöre oss redhe för al then del som j flere godhemen j biscops sticktthen och iemwel the sielffue wpborit haffua och giörs eder icke behoff forundra athuj eder thenne befalningh giffuit haffua ephther riikitzins raadt thet saa fororderet haffua j hwario lagsagw giörrer her wthinnan som waar thro synnerligh staar tiil eder etc

Vthij alth rodtzlaghen

Mesther Jöryen doomprouesthe wthij Vpsala

Jöns pedhersson

karl bengthson medh Fogtherna

Alth östhammars læn

Frösaakershærede Olandtz hæredhe och szedhan wtij alth Stocholms læn

Thure Erichszon } och szedhan huar Fogthe
olaff iffuarszon } j sith fogdrij
nielss vargh }

Symwntthuna hærede

Toorstwna hæredhe

osunna hærede

Trögdhén

lagwndh

Hagwndt

och alth stægxlæn

Tiil Eneköpungh

Axel andherszon

her Jöns dæchen j Vpsala

pedher larsson j halqwj

Tierpen

waalahærede

bælingxhærede

Vlleraakershærede

Vaxala hærede

rasbohærede

norwndahærede

Tiil Sicktthwna

pedher hansszon
 olaff ionsszon paa hakestada
 bength Vesgöthe medh flere Fogthar
 Vesmannalandth }
 och alth Vesthrars læn }

Lars Siggeszon
 her Electus j Strengnes
 Michel nielsszon
 matz körningh

Næricke }
 Aakershærede }
 Silbohærede }
 rekarna }

Alth nyköpungx læn {
 Knwth andersszon
 iosep pedhersszon
 Engelbrickt larsszon
 Olaff aruidtzszon
 Erich larsszon

Hölebohærede Ochnabohærede {
 Suartthelösshærede gothrörshærede {
 pedher erlandtszon
 Claffues kyle
 medh Fogterna

Nielss olszon
 Verneka scriffuere

Hammarkin }
 barkin }

Cristhiern hindrecszon
 Lassze byrgersszon
 Thruels scriffuere

Oskin }
 lösingh }
 mymingh }
 brobo hærede }

bength scriffuere
Lasse tidhemanson
peder sooneson

Skærkin }
banckakin }
Valkaboo }

Her holgher karlsson
Erich slatthe

Aakerbohæred

biscop Hans j lincöpungh
Swen scriffuere

gwlbergxhærede

gudtmwndth pedherson
bength knwtzsson
pedher knwtson

Vifolka hærede }
gærstingx hærede }
lysingx hærede }
dals hærede }
aschahærede }
bobergxhærede }

Tiil Sudherköpungh

Niess aruidtzson
medt landtzfogthen

Tiwsth }
kin }
ytheroo }

Tiil Sudherköpungh

Arffuidth Vesgöthe
Johan kyle
lassze scriffuere j Calmarna

Ambyrdh }
Seffuedhe }
Asbolandth }
norre mora }
Sudher mora }
ölandt }

Tiil Calmarna

ghermwndt swensszon
nielss bagghe

rwmborgxlæn	}	Tiil ieneköpungh
norre widtboo		
Södre widboo		
Vesther hærede		
östher hærede		

biscop Inghemar j Vexsiö
Thure throlle

Alth Verendtzlandt Tiil Calmarna

Jon smaaswen
nielss aruidtzszon borgemestere j ienekö-
pungh
Vesthe iönsszon

Swnderboo	}	Tiil Jeneköpungh
wesboo		
ösboo		

Söffuerin kiel
knwth nielsson

öffuer alth kindh Tiil nyelödesiö

Siffuidt ribbingh

öffuer alth march Tiil nyelödesiö

Niels swensche
Swen stingh

öffuer alth Vasboo tiil nyelödesiö

nelss olson paa skoffteby
Erich Staghe

öffuer alth dall

bryntthe knwthszon
Swen karth
Salomon j strandh

öffuer alth Vermelandt	}
och nordt marcken	

Staffan hindricson
 pedher raalam
 Hoqwon nielsszon
 Olaff mortthenson
 iöryen helsing

Helsingelandt
 Gestrickelandt
 Aanghermannalandh
 Medelpadha
 Norrebothen

Stockholm den 10 Augusti.

*Utdrag af skrivelser till biskop Hans, Holger Karlsson,
 electus i Skara, Thure Jönsson, m. fl.*)*

Riks-Registr. C, 1523—1527, fol. 114 v.

Stocholm [Sancte Laurencij dagh]

Jtem biscop Hans oc her Holgher karlszon **) Electus aff Schare och her Ture iönsszon, her Thure throlle och Aruidt Vesgöthe magth breff paa then wapensyn som holles schal medh alle frælsismen nw om xx:de dagh iwla nesth kommandis

Jtem Jöryen trolle ith breff paa alle the gotz som hans fader tiilfalle her j Suerighe

Jtem Axel andersszon ith breff paa konungxlige saker medh alle hans eghne landtboor

Jtem Abbatisszan och clöster iomfrwer wtij warfruberghe closter ith breff paa alle konungxlige saker medh theres egne landboor

*) Se anmärkn. å sid. 9.

**) Brevet till biskop Brask och Holger Karlsson meddelas under den 13 Aug. efter Registr. A.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 119.

Tiil germwndt swensszon At han wthan al forswm-
milsze kennes wiidt alle the sachöres oxar som wij tiil-
förenna frw Chirsthin wntthom wtij Smaalandt Theslikis
ath han kennes wiidth al hennes forläningh som hon wtaff
oss hafft haffuer och giör oss ther rakenscap och later
the oxar medh thet förstha komma hit vp

L. c. fol. 120 v.

Jtem Gudmundh pæderson eth quittensze pa al then
del han j sin wærio hafft haffuer på Hoffz gardh och læn
e sidhan han första tijd thet vthaff oss fick j sin befal-
ning thet mynste med thet meste, och sammeledis för
then hielp til then Gutlandzska reso som han vthåff frelsit
nider j Småland på våra vegne vpborith haffde

Stockholm den 10 Augusti.

*Dombref för hustru Dorothea, Claffues Boyes efterleffverska,
hvilken befrias från allt ansvar för mannens guld.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 114 v.

[Stocholm] [Sancte Laurencij dagh]

Vij Göstaff etc Giörom witttherligith Ath oss elsche-
ligh Hustrw dorethea Claffues böyes epherleffuerscha
haffuer sörghieligha beclagath sigh före oss hureledis
samme Claffues medt han war j liiffue hade icke saa
elschat och ærath henne som honum wel hade boordth
wthan stengde henne fraa al then deel henne bordhe öff-
uer raadha och war ey betthre haffd aff honum en som
en leghokona och warth stwndhom driiffuen aff honum
boorth wtaff huszith j longhan tiidh som hela Stocholms
stadh wel witttherligit ær, och hade samme Calffues (!)
szin handel och kööpslaghan för sigh sielff saa at hon
inthit wisthe huad the waare fattigh eller riick geldskyl-

lugh eller ey och hade forkommit hennes hus och ægedelar som hon hade förra en hon kom j hans sengh och warder en nw clandrath om thet hus hon wtij boor för the geld schuld som samme claffues hade til hopa sanckat henne owetthandis Saa epther hon icke war saa holden aff honum som sigh boordhe aname wij henne j worth erkanneligit forswar, Forsware j saa mottho at hon inghom schal swara om samme geld wthan före oss sielff besynnerligha om thet huss som hon wtij boor Forbiudendhes at henne noghor her emoth qwellier eller platzsar j noghen mottho wiidh waare ogunsth Thess etc.

I Tegels hist. 1: 130—134 finnes en redogörelse för åtskilliga beslut på riksdagen i Stockholm i Augusti, som ej omnämnas i registratret. Bland annat uppgifves att förbund (änyo) blifvit slutadt med Holländarne på nedanstående vilkor. Ett utdrag af Tegels berättelse tryckt af Stiernman, Riksd. o. Möt. Besluth, 1: 42 o. följ. Jfr. tractaten af 1525, föreg. del., sid. 262 o. f.

Först, at Swenskt Mynt måtte gå för fullt hos them, som när oss, på thet theste bättre Tilfälle wara motte på både Sijdhor them emillan medh handelen.

Thessliques, när the Swenske bleffue Skipbrutne vnder theras Land, at the motte niuta theras för reedeligh bergare Lön.

Til thet Tridie, at Swenskes Skip och Godz ey skulle ther arresterade bliffua, för någer mans Gäld eller brott skuld, vthan then allena som ther brotzligh och skylligh wore.

Til thet Fierde, om the hadhe noghet Tiltal til någhon vthaff våra som thit komme, tå skulle han här Lagsökies för sijne Domare, medh mindre han ther hadhe giort gerningen och worde i thet samma grijpen.

Til thet Fempte, at the Swenske motte haffua nogra bättre Wilkor medh Tullen och annat, än andra främmande, om the ey finge wara aldeles frije.

Stockholm den 13 Augusti.

Konungen uppdrager åt biskop Hans Brask och riksrådet Holger Karlsson att hålla vapensyn i Östergötland, och befäller frälsemännen derstädes att infinna sig vid densamma.

Riks-Registr. A, fol. 131. — Tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 16: 10, men felaktigt.

Vapensyn

Wj Gösteff med gudz nade Swe: oc Götis etc vtwald
 K: görom vitterligit at vj för cronenes oc menige Riki-
 sins beste skyll fulle makt oc befaling giffuit haffue epter
 vort elskelige riikis radz samtycke oc Swerigis lagx inne-
 hollilse Oss elschelig verdig fader biscop Hans vdj Lin-
 cöpung oc her Holger karlson att holle en laglig vapnsyn
 med alle the frelsis men som bygge oc boo kring om alt
 östergylland nu om xx:de dag Iula nesth tilkommendis
 vdij för:ne Lincöpung Högelige biudendis alle för:ne frel-
 sismen At the sig epter verdig faders oc her Holger karl-
 sons scriffuilse aldeles rette nær the them ther om tilbiu-
 dendis varde at komme tilstædis pa samme tiid med theris
 beste harnesk rostningher oc hæster oc gode værier som
 the ostad komme kwnne Tess till visse lathe vj trycke
 vorth Secreeth paa ryggen aa thetta breff Giffuit paa vort
 slott Stocholm Then mondagen næst epter sancti Laurentij
 dag Aar etc 1526.

Stockholm den 14 Augusti.

*Konungen gifver fristadsrätt åt biskop Brasks saltpanna på
Rönö gård.*

Riks-Registr. A, fol. 130. — Förut felaktigt aftryckt i Link. Bibl. Handl. 1: 191, 192 och i
Handl. rör. Skand. Hist. 16: 20.

Paa freden widh Saltpannana

Vi Göstaff medh gudz naad Suerigis oc Götis etc
wtualdh Konungh Görom alle wetherleghet at paa thet then
saltpanna som wærdog fader biscop Hans i Lincöpfung
haffuer komit till gaangx wed Röne gaard maa tess bætre
koma till machth Rikedh och tess inbyggjarom till gangn
ok bestaand haffuom wj vtaff wore synnerleghe gunsth
och naadhe wnth ok tillathit ok nw med thetta worth
vpna breff wnnom och tillathom ath huar naaghor haffuer
brutidt till sin halss i ærleghe sakær maa oc skall nyutha
ok beholla hoss för:na saltpanna fredh ok försuar liker
wiss som paa kronaness bærg, förbiudandis huarom oc
enom besynnerlig waare fogther och æmbetzmæn ath thee
her wtoffuer hoss för:ne saltpanna ingen mödhæ quæliæ
eller pladze widh waar ogunsth oc wredhe Tess till
wissa Latha wj trykkia waarth Secret paa Rygghen aa
thetta breff Giffuit paa waart sloth Stokholm Anno etc
Mdxxvj vigilia Assumptionis marie.

Stockholm den 17 Augusti.

Konungen underrättar råds herrarne i Finland om de beslut, som blifvit fattade på herremötet i Stockholm till betalande af rikets gäld, men lemna i deras skön att förvandla gården i sådana varor, som der finnas att tillgå, samt uppmanar dem att vinlägga sig derom att gården måtte redligen utkomma.

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 120 v. — Förut tryckt af Collan, l. c. s. 9, samt Arvidsson, Handl. t. Finl. Häftet, 2: 185.

[Stocholm] Fredaghen nesth epther Varfrughe dagh
Assumpcionis

Tiil riikitzins raadt j Findtlandt

Vaar etc Kære her Electe knwth ericson och j godhemen flere wij giffue eder tiilkenne Athuj för monghe merkelige saker schuld hadom beramath it herremöthe her wtij waar stad Stocholm olauj regis et martiris dagh nw nesth forlidhen oc haffuom nw paa samme tiidh och stadh warith tiil orda och samtal medh riikitzins raadt besynnerlige om the swore geld som wij för menighe riikitzins bestha schuld ære wtij kompne wtij tyscha stæderna therføre wij dagliga wardha bekymbradhe medh scriffuilszer och skarpa formaningar som j wel haffue forstaath wtaff the Copier som wij eder sendhom för noghen koorth tidh forlidhen oc haffuom för then schuld thetta ærende grundeligha betractadt och öffuerwægeth hure forn:de geld medh thet första besth och lempeligiste oc medh huad lister eller lemper the kwnna bliffua bettaledt och ærom nw saa wtöffuer eens wordtne ath the godhemen kyrkiornes prelater haffua sig före tagit medh god wilia och beraath mooth wthloffuad ath the en sthoor deel betthala j samma geld wela paa kyrkiornes och menighe Cleerkeriitzs wegna xv^m [15,000] march örtuger, Huart stiicth epter som the godhemen kwnna betenckia ath thet ær formegthande

nempligh Vpsala stücth iij^m[4,000] marc, lincöpungh iij^m[3000] marc Schara iij^m[3000] Aaboo iij^m[3000] etc doch epter swmman j samme geeldh ær gansca stoor saa ær, ath thet en thaa föga forslaar tiil saadane drapelig swmme haffua the godemen riikitzins raadt samfelleliga medh oss och wij medh them ytthermere beleffuadt och paa lagth en gærdt her om kringh menighe landith och sath thet alth j then deel som then menigheman epter leglighethen besth kan aastad komma Saa ath j samma gærdh schula wara xij skatthebönder eller xxiiij landtboor som gammal sidher ær, och schula wthgiöra thenne epther:ne stycker j thön roogh j thoon korn etc vt patuit fo: 113 doch icke saa forstondandis ath the enckom schula wara trengdhe tiil thenne forberördhe stycker wthan giffua andre waror j samma stadhen ighen som the besth aastad komma kwnna doch saa ath man bliffuer wiidh samma werdit och swmman bliffuer licha sthoor Saa epther wij icke aldelis ære forfarne wtij then landtzsens leglighetter haffuom wij för then schuldt thet sat wtij eder sköön Formodendis atij epter landtzsens legligheter medh saadane waror som ther faller forn:de gærdh heller wilen forbetthra en forargha som j wel wethe ath oss och riichit magth paa liggher och athij eder windtleggia ath samma gærd redeligan motthe wthkomma skickendis ther tiil nogre godhe forstonduge men j huart læn och hærede som henne medh waare fogthar wthkreffuia och wpbære saa ath the eder epter manttalet och j framelis oss kwnna giöre god rede och rækenscap före beuisendis eder her wthinnan som waar synnerligh thro staaar tiil eder och som j kwnne formerkia ath oss eder allom och menighe riichit magth paa liggher Eder etc.

Ett bref (ur Registr. A, 1523–1527, fol. 127 v.), dat. Stockholm den 8 Aug., ifrån biskop Brask till electus i Åbo om den pålagda gården, är tryckt i Stiernmans Riksd. o. Möt. Besluth 1: 48, men utan uppgift ifrån hvilken det samma härrörer.

Stockholm den 17 Augusti.

Konungen uttrycker för råds herrarne i Finland sin stora förundran öfver att de låtit Severin Norby göra så stor skada der i landet med två små jakter, och befaller dem att med det aldräförsta sända sina jakter till Stockholm väl utrustade med folk, fetalier och skytt.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 121 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1639.

[Stockholm] [Fredaghen nesth epher Varfrughe dagh
Assumpcionis]

Tiil riikitzins raadh wtij findtlandth

Vaar etc Vij giffue eder tiilkenne Ath the dansche tiidt och offtha haffua oss tiilscriffuith och loffuadt oss gooth athuj inghen fara schulle haffua for Söffuerin norby oc hans partij epher the wille wel haffua saa god tiilsyn medt honum at han icke schulle haffua tiilfelle ath forargha in paa oss och waare wndersaatther Haffuom wij doch ligewel j sanninghen forstaath at han giör oss schada och fordarff ee huar han thet bekomma kan besynnerliga wnder then landzenden, och forundrar oss ganscha stoorlighan athij thet saa haffue tiilstadt epter hans folk ther icke en nw starkare waret haffua en med twaa smaa iagther och giordt ther ligewel saa drapligh schada Saa epter the nw ære lopne tædhen Vile wij athij medh thet aldra förstha skicke hiit tiil Stocholm alles eders iagther wel bemannade medh folk och fettalie byssor och weryor som j kwnne aastad komma Vij wile nesth gudz hielp leggja oss win om athuj hans onda meningh och wpsaath som han haffuer j synneth maage oc kwnne fortagha Ær och saa saker athij icke haffue saadana skyttthe som behoff giörs, ær ther wel good raad tiil nær gud fögier ath fornde iather kwnna hiit komma tiil stædis etc.

Stockholm den 17 Augusti.

Till Nils Grabbe af samma innehåll som föregående bref; hvarjemte han anbefalles att till gotska Sandön sända sina jakter från Finland, om han ej hade viss underrättelse om Norbys parti i de finska skären; i motsatt fall skulle han begära undsättning, m. m.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 122. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1640.

[Stocholm] [Fredaghen nesth ephther Varfrughe dagh
Assumpcionis]

Tiil Nielss grabbe wiidh nesth for:ne synne

Giffue wij och eder tiilkenne athuj haffue forskicketh nw waare skiip och iagter tiil siös the nw liggia wiidt swenske sandön Viliandis om j icke noger wisse tidende haffue aff samme Söffuerins partij ath the j finsche skæren ære athij thaa strax wthan al forswmilse lathe iac-terna löpa genasth öffuer fraa findtlandt oc aath for:ne swenske sandön ther the thaa waare skiip och iacther finnandis wardha för them haffue j och ther noger wisse tidender aff Söffuerins iacther thaa wile wij athij skicke offortöffuadt waare iacther budt ath the komma eder tiil wndtsetningh Teslikis wele wij athij edhre iacter wel fettalie saa athuj them her icke schola fettalingh schaffa, som wij tiil forenna plæghe tagandis thetta ærende nogoth aluarligha före som oss allom magth paa liggher etc

Stockholm den 17 Augusti.

Till frälsemännen i Finland om rusttjensten och vapensyn.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 122 v. — Förut tryckt i Arvidssons Handl. t. Finl. Häfd. 2: 187.

[Stocholm] [Fredaghen nesth epther Varfrughe dagh
Assumpcionis]

Tiil Frælsismen j Aaboo læn Sathagwndh Thawastehuss læn rasborgxlæn och Viborgxlæn

Vij Göstaff etc Helsze eder etc Kære wenner wij giffue edher tiilkenne Athuj nw för monghe merkelige ærendhe schuld haffua warith tiil möthe och samtal medh worth ellschelige riikitz raadht her wtij waar stadt Stocholm oc haffuom her j blandt andre ærendhe betength och betracthet ath somligha wtaff frælsith icke haffua saa tiilbörlighe rosthningh och weryor tiil ath affuerghia riikitzins schada och fordarff som Suerigis lagh inneholler och tiil effwentyrers wel behoff giörs oc haffuom för then schuld beleffuath en wapensyn i huario lagsagw om kringh menighe riichit xx:de dagh iwla nw nesth kommandis Vilie wij för then schuld athij godhemen alle paa samme tiid medh edher hestar harnisk och besthe weryor som j aastad komma kwonna besökie for:ne wapensyn wtij .N. in för werdug fadher .N. oc aake clauesszon, som wij j for:ne ærende wore befalningh giffuit haffua Huar saa hende ath nogre godhemen icke haffua tiilbörlighe rosthningh Vile wij doch ath the sig paa samme tiidh och stadh precen:tere epther wij for:nde .N. oc .N. fulla magth och befalningh giffuith haffua at handla och midla ther wthinnan j alle mottho ther j eder fulkomplighan maaghen epter retta etc.

Stockholm den 17 Augusti.

Till utvalde biskopen i Åbo och Aache Claffuesson om huru rusttjensten skulle utgöras.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 123. — Tryckt i Arvidssons Handl. t. Finl. Häfd. 2: 188.

[Stocholm] [Fredaghen nesth ephther Varfrughe dagh
Assumpcionis]

Tiil Electo wtij Aaboo och Aache claffuesszon

Vaar etc kære her Electe och aache wij giffue eder tiilkenne ath nw wij waare tiil möthe och samtal medh riikitzins raadh her j waar stad Stocholm bleff her j blandt annath betracthet och öffuerwægith ath en deel wtaff frælsith och forlæningx men icke haffua saa tiilbörligh rostningh och weryor tiil ath affuergia riikitzins schada och fordarrff som Suerigis bescriffne lagh inneholler och som tiil effuentyrs wel behooff giörs ephther then leglighet som nw ær paa ferdhe Therföre riikitzins raadh samfelleligha medh oss och wij medh them haffuom beleffuad och samtyckth At huar Friborne frælsisman och forlæningxman som haffuer iiij^e [400] marc renttho om aaret thet ware mere frælse eller forlæningh schal ther wtaff holla vj godha*) karla medh tiilbörligha weryor iij medh draffharnisk och glaffuener huar thera medh en godh hest om xxx march och andre iij medh skyttethygh stoolboghar spetzser kneffuelspiuth eller rör Then som mere wpbyrdt haffuer j frælse eller forlæningh holda ephther for:nde tall saa mykit mera oc then mindre haffuer oc saa mykith mindre oc huar saa hende ath nogre Frælsismen waare saa fattighe ath the icke for mectbe at holla rostningh ephther laghen szee wij thaa gherna athij midle medh them ephther theres magth och formaaghe ther the agthe bliffua wiidh frælsith saa ath the icke bliffua twughna

*) Orden "som haffuer vj godha" äro understrukna.

tiil noghen deel som icke ær j theres magth Her wthin-
nan forsee wij oss athij rame worth och riikitzins gangn
och bestond epther leglighetthen som wij eder synnerliga
tiil thro Haffuom wij och beramath een wapensyn om
kringh menige riichit om xx:de dagh iwla nw nesth tiil-
kommandis Formodendis athij thaa epther thenne waare
befalningh maaghen skicka och forordinere all tingh tiil
thet bestha etc

Stockholm den 17 Augusti.

*Till riksråden i Westergötland, hvilka anbefallas att skynd-
samt till Stockholm uppsända åtminstone 200 man med till-
börliga skeppsvärjor.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 123 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1640.

[Stocholm] [Fredaghen nesth epther Varfrughe dagh
Assumpcionis]

Tiil riikitzins raadt wtij Vesthergötlandh

Vaar etc Kære her Electe her thure och j godhemen
flere wij giffue eder tiilkenne athuj nw sedhan j waare
aåthskilde haffuom i sanninghen fornwmith ath Söffuerin
norby giörs oss then ene schadan wtoffuer then andre
ee huar han thet helst kan bekomma ligghe oss for then
schuld alszom störste magth paa ath ther medh thet aldra
förstha aluarliga tiiltencies Therföre ær waar wile och
bægær athij godhemen wthan all forswmilsze wile for-
skicka hit thet mesta folk j kwnne aastadh komma medh
tiilbörliga skiups veryor saa ath aff then landzendhan paa
thet aldra minstha iw kommer ij^e[200] gode karle giörer
her wthinnan som j kwnne formerkia ath oss eder allom
och menighe riichit alszom störsthe magt paa ligger

Stockholm den 17 Augusti.

*Till grefven af Hoya om den pålagda gården och rust-
tjensten.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 124.

[Stockholm] [Fredaghen nesth epther Varfrughe dagh
Assumpcionis]

Tiil her Iohan greffue tiil Höyen Brockenhuszen och Viborgh etc aldellis wiidh thet synneth som screffz tiil riikitzins raadt j findtland som sthaar scriffuith paa thetta bladhet som j breddhen sthaar scriffuith 120 (*se sid. 248*) alth tiil endhan paa samme breff, och szedhan schreffz honum tiil medh, j samme breff om then wapensyn widh thet synneth som sthaar scriffuit tiil Electo j aabo och Aache claffuesszon paa thetta nesth for:ne bladhet som ær thet 123 (*se sid. 253*), och om the frælsismen liker- uiss som samma synneth inneholler alth tiil endhan

Stockholm den 20 Augusti.

*Utdrag af skrivelser till Jakob Westgöte, hustru Ramborg
i Gladhem och Jochan Svensson.*)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 124.

[Stocholm] Monedaghen nesth epther Varfrughe dagh
Assumpcionis

Jtem Jacob Vesgöthe ith quittensze paa all then deel han aff hans Fogdrij wpborit oc wtgiffuit haffuer baadh sachöre hielper och alth annath doc saa at han oss framdelis schal giöre rekenscap för xxiiij marc och ij öre som hans wpbyrdt mere drogh en hans wthgiffth

*) Se anmärkn. å sid. 9.

Jtem hustrv ramborgh Haraldtz j gladhems epterleffuerscha alle the gothdtz som liggiendis ære wtij steenby sockn som berendt van melen oc hans hustrv haffua forbruthit wnder oss och Cronone

Jtem Joghan suensszon thenne epher:ne gaardhar j forlæningh som ær Folebergh j hasla sockn en gaardh j wby wtij wby by en gaardh j biörsetthra wtij biörsetthra geeldh en wtij locketorp j werengx geeldh och segherstadha torp wtij gwdhempis hæredt

Stockholm den 20 Augusti.

Till innebyggarna i Småland, hvilka anbefallas att vara Arvid Westgöte hörsamme och lydige till att straffa Severin Norby med all makt, och underrättas om att två konungens skepp med 6 eller 8 jakter blifvit sända till Kalmar sund, för att gifva dem och konung Fredrik bistånd.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 124 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1641.

[Stocholm] [Monedaghen nesth epher Varfrughe dagh
Assumpcionis]

Tiil alle friiborne frælsismen, köpstadtzmen Cronones skathskyllughe böndher landtboor och menighe Almoghen Som byggia och boo wtij Menighe Smaalndth Vt Sequitur

Wij Göstaff etc Helse eder etc Kære wener wij tacke eder etc saa som staa scriffuith paa thet 2:a bladhet j thenne boock Tiil menighe Smaalndt etc Saa kære wener formodhe wij eder alle wel witterligit wara hure ocristeliga Söffuerin norby sigh j allehanda mottho altiid emoth menige Suerigis inbyggia beuisth haffuer besynnerliga j thenne forlidthne feigde med mordh brandh rooff oc andre ocristeligha gerninghar som longsampdt waare wtaff ath scriffua en doc ath thet al man nooch ær för

öghen huad schada och fordarrf menighe Suerigis inbyg-
giare baadhe tiil landt och wathen wtaff honum lideth
haffua Saa haffuom wij en nw j sanningen fornwmmith
at han iemwel nw som tiilförende haffuer giorth tiiltas-
ningh paa waare wndersaater tiil siös ee huar han them
haffuer wtöffuer kommith tagith borth skiip gotz och æge-
delar oc hugget alth folketh wtöffuer bord ther wij doch
inthit ondt wtaff honum hade formodath epther then
margfolligh eedh breff lyffte och insegel som han haffuer
giffuit Högborne försthe konungh Frederick och dan-
marckis riikitz raadt at han j noghen mottho icke schulle
forarga in paa oss eller waare wndersaatter emoth then
wenlig friidt och forbundt som beleffuad ær emellom
for:nde högborne försthe konungh Frederick oss och alle
thessze iij riichen huilken eedh lyffte och besegldhe breff
han emoth al ære och redelighet alsz inthit agthar vthan
ther wtöffuer bedriffuer then ocristeligiste handil baadhe
emoth enom och andhrom besynnerlige swenschemen som
han noghen tiidh tengkia eller aastad komma kan, Ther-
före for:nde högborne försthe ko: Fre:[derich] och dan-
marckis riichitz raadt samfelleliga med oss och wij medh
them haffuom actadt nesth gudtz hielp medt huar annars
hielp och bestondh thenne ocristelige handil baadhe tiil
landh oc tiil wathen widergiöra medh thetta aldra förstha
och formodhom ath for:nde Hög:[borne] för:[sthe] kon:[ung]
Fre:[derich] och dan:[marckis] ri:[chitz] raadt paa theres si-
dho al redho ther om aluarligan företagit haffua som the oss
med breff och wissze budt haffua giffuith tiilkenne Therföre
wij paa wore sidho haffuom giffuith waar thro man Arff-
uidt Vesgöthe Höffuitzman paa worth slot Calmarna fulla
magth och befallningh at han paa waare sidho maa och
schal forargha in paa for:nde Söffuerin norby med then
mesthe magth han ther nidher kan aastad komma Bid-
iandis eder dandhemen alle sammans athij saadane for:nde
Söffuerin norbys ocristelige handil och wpsaath wille be-

hierthta warandis for:nde aruidt Vesgöthe höruga oc lydugha tiil ath straffa Söffuerin norby med alle magth ee huar han edher paa woore weghna tiilsegiandis warder Anseendis ath for:nde Söffuerin norby sig dagligha mere och mera styrcker konungh Cristhiern och hans tiilhengiare tiil godo och bestondh Vij haffuom nw skicketh waare skiip Vgglen och biörnren medt vj eller viij iagther wel bemannath in i Calmarna swndt for:nde hög: [borne] för:[sthe] ko:[nungh] Fre:[derich] och eder allom tiil hielp och bestondt och athom nesth gudz hielp ytthermere tiil landt komma eder tiil wndsethningh med then mesthe magt wij kwnne aastadh komma ther wthinnan inthit twiffler oc j huad mottho wij kwnne wetha och rama etc.

Stockholm den 20 Augusti.

Konungen underrättar Arvid Westgöte om S. Norbys framfart och att konung Fredrik af Danmark redan dragit emot honom in i Bleking samt väntar hjelp ifrån Sverige; hvarföre Arvid W. åläggges att hafva sin spejning in i Bleking och med all makt å sin sida göra ett anfall, m. m.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 125 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1642.

[Stocholm] [Monedaghen nesth ephther Varfrughe dagh
Assumpcionis]

Tiil Aruidt Vesgöthe

Vaar etc Vij giffue tiig tiilkenne Aruidt Athuj haffuom j sanninghen forstaath ath Söffuerin norby tager wp alle the skiip och skwthor som han wtöffuer komma kan oc hugger alth folket wtöffuer bordh emoth breff och in-segel eed och lyffthe som han haffuer giffuith Hög:[borne] för:[sthe] ko:[nungh] Fre:[derich] och dan:[marckis] rii:[kitz] raadh Och ærom för then schuldt saa tiil synnes athuj nesth gudz hielp med for:nde hög: för: ko: fre: hielp och be-

stonndh tiil landt och tiil wathen athom widergiöra saadana hans ocristelighe wpsaath oc handel som han nw foretagit haffuer emoth breff insegle eed oc lyffte som forscriffuit sthaar och formodhom ath konungh Fre: ær alredho draghen in moth blegingh medh sith folk tiil landt och wathen paa then ene sidhen som han oss medh scriffuilsze oc wissze budt haffuer giffuith tiilkenne Formodendis woor hielp och wndtsethning paa then andre sidhen tiil ath fordela och forskinghra for:nde Söffuerin norbys parthij ath the eghenom saadane tweerley anfal thess legligere staa tiil ath niderlegghia Therföre wile wij och biudhe ath tw dagligha haffuer thin speyningh in j blegingh ath tw maa forfare huad ko: Frederich lider paa sine sidho ath tw och the med al magth som tw ther nider j landit kan aastad komma giör ith anfal in j blegingh paa then andre sidhen oc huar han wildhe wndt ryma in moth then landzsendhe at honum thaa motthe skee motstondt med al magth och maa tw j worth nampn och befalningh scriffua the blegingx bönder tiil hure ocristeligha han emoth oss och flerom androm haffuer handlat och en nw dagligha handlar emoth eedh lyffthe breff och insegel som han haffuer giffuit konung Fre: etc och ath the wel maagha formerkia ath thet wil mesth gaa wtöffuer them och theres hustrwr barn och epherkommandhe huar the sigh snarligha icke besynna och giffua sig j fraa for:nde Söffuerin norby Vel wethandis ath for:nde ko: Fre: wij och the Vendische stæder ingelundha epter thenne dagh acethe ath lidha ath ther een saadane röffuare kwla wppehollas skal wthan athom thet huar medh annen tiilbörligha straffa raadandis ath the godhemen sitthia stilla ther tiil saa frampth ath the och theres barn och epherkommande thet tiil ondho icke schula wngella wij haffuom scriffuith then menigheman tiil om kringh alth Smaalandt ath the paa waare wegna schula wara tiig behielpeligh höruge och

lyduge ee huar tw them tiilsegiendis warder epher thet gelder them mesth oppaa, som ther boo nesth wnder handena her wthinnan rama worth och riikitzins bestha som tw kan formerkia ath oss oc riichit alsom störsthe magth paa liggher och som waar synnerligh thro staar tiil tiigh Vij haffuom skicketh waare skiip Vgglen och biörn- nen med iiij eller vj iacter in j Calmarna swndt Hög: för: ko: Frederick oc tiigh tiil wndtsethningh ther wth- innan haff inghen twiffuel Tiig her medt gud befal- landis etc.

Svartsjö den 23 Augusti.

Till electus och domcapitlet i Åbo om prestval, om pennin- gars erläggande till konungens cancelli, m. m.

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 127 v. — Tryckt af Thyselius, Handl. rör. Sveriges inre förhåll. und. k. G. I. Afd. 1; s. 40; Collan, de Reformationis in Pennia Initii, Diss. Acad. Hel- singf. 1843, Appendix s. 11, samt af Arvidsson, Handl. t. Finl. Häft. 2: 190.

Vtaff Suartthesjö Sanctj Bartholomej apostolj affthen

Ad dominum Electum Aboensem et Capitulum ibi- dem

Vaar etc kære her Electe och godemen Vij hade wel formedeth athij schullen oss aathsporth förra en j ginghen tiil prouesthe wall, och hadom för then schuld tiilfelle nooch tiil ath ryggia samme wall, huar wij hade willieth strengia oss emoth eder, doch eder tiil wilia ære wij tiil friidtz med eder, ath samma wall bliffuer ston- dendis, med saa skæl, athij antinghen aff samme proue- sthrj eller aff noghrom annen prebendom skicke j worth Cancellarj cc marc peningha aarligha tiil ath ther medh maa een goodh man wphollas j waar gaardh, som j wel wethe ath aff the andre domkyrkior ære iw nagre prela- turer j samme waar gaardh oc ære the her wel saa nyt- tughe som the kwonna wara wiid domkyrkiorna och ær

her wel saa mykit tiil ath bestella oc en meer för thet mene bestha en ther kan wara

Svartsjö den 23 Augusti.

Till electus och domcapitlet i Åbo om förändring af domprosten Jakobs testamente.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 127 v. — Förut tryckt af Thyselius, l. c.; s. 41, Collan, l. c.; s. 12 och Arvidsson, l. c. 2: 191.

[Vtaff Suartthesiö Sanctj Bartholomej apostolj affthen]

Vij Göstaff etc Giörom witterligit Ath oss ær förekommith hureledis then godeman domprouesth Iacob j abo hade lathit epter sikh en sthoor summa peningha huilcha han doc hade skicketh j sith testamentthe epter som honum syntthes doc huar man retzligha tiilseer wil finnes wel at samma peningar wel kwnna wthskickes j betther mottho en som han sielff skicket hade, som ær ath mestedelen aff peningha skickades then menige man tiil godho epter then trongh som riichit nw wthij ær, med the swaara geld som paa ferde ære aff thet örlug som nw en tiidh long warit haffuer emoth konungh Cristiern Ther före befale wij her Electo och Capittlet j aabo ath the medla och moderera for:nde hans testemente som wij och endels haffue giffuith hans testamenterere Mesther peder sild oc mester peder serkelax ther wthinnan waar meningh tiilkenne ath nær hans arffwinghar frendher och fattig folk haffua then deel som them giffuen ær, ath thet andra maa komma tiil for:nda riichitzins geldes bettalingh saa length thet reckia kan nær saa skeedt ær, giffue wij for:nde hans testamenterere quith och frij för alth ytthermere tiiltal aff them som for:nde testamente giffuith ær ee hoo the helst wara kwnna Thess tiil wisso etc.

Svartsjö den 23 Augusti.

*Tillåtelsebref för kaniken Peder Serkelax i Åbo att återtaga
Tammisto hemman från Nådendals kloster.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 128. — Förut aftryckt af Collan, l. c.; s. 13, och Arvidsson, l. c. 2: 192.

[Vtaff Suartthesiö Sanctj Bartholomej apostolj affthen]

Vij Göstaff etc Giörom witttherligith at hederlig man mester peder serkelax Canich j aabo haffuer beclagath sigh före oss hureledis medt hans modersyster warth ingiffuith j naadhendals closter för hennes prouentthe ith halfft gotz kallat tammisth liggiendis j töffuesala sockn oc at samme gotz ær nw plat forlagth oc ligger ödhe och giorth then andra halff delen öde med sigh som han j samma by qwart hade oc haffuer j saa mottho wmborith thet ena medh thet andra Ther före begærede han off oss worth loff oc god mynne ther tiil at han motthe ighen wptagha baadha delena och wpbyggia them ighen, och sedhan bruka oc beholla epter thet ær hans retthe byrdh oc arff, oc clostret haffuer thet wel saa lenge hafft ath thet longho szedan haffuer fyllesth för een redelig prouento som med slige personer ingiffuas plægar Huilkit oss oc icke syntthes obörligith wara wthan motthom wel lidha ath saa skeeddhe som wij och medh thetta worth breff lidhe wne och tiilstedie Forbiudendis huarion och enom honum her emoth nogot hinder eller mothstondt giöre j noghen mottho Thess tiil wisszo etc.

Svartsjö den 23 Augusti.

*Försvarelsbref för mäster Peder Sild och quitto för honom
och mäster Peder Serkelax. *)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 128 v.

[Vtaff Suartthesiö Sanctj Bartholomej apostolj affthen]

Jtem mesther pedher sild ith forsuarelsze breff

Jtem mesther pedher sild och mesther pedher serkelax een recognicionem paa j^e[100] marc örtuger en nobel och ij wndgersgyldene szom domprouest iacob wtij Aabo myn herres nadhe j testamente giffuit hade

Stockholm den 29 Augusti.

Till biskop Hans Brask rörande Nydala kloster, med hvars egodelar biskopen intet har att beställa; äfvensom om en monstrans, tagen ifrån Kronobäcks kloster, om hvilken konungen önskar uppgift, hvar den finnes.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 128 v. — Ett felaktigt aftryck i Thyselii Handl. etc. 1: 42, och i Småländska Archivet 174.

Vtaff Stocholm Sanctj Jooannis decollacionis dagh

Tiil biscop Hans wthij lincöpungh

Vaar etc wij haffue forstaath athij haffue giffuith edher prouesth befallingh j Vestrahæredt ath vpscriffua nydals closthera ægedelar then minstha peningh medh then mestha etc Forundrar oss huad edher meningh ær j thet ærendhe thy edher fortengker wel ath thaa then hielp her j Stocholm nw sisthens beleffuad war wndhantoghe wij clostheren Viliandis sielffue medh them bestella Ær oss och vnderuiisth athij seye eder haffua ther Jus patronatus tiil wethe wij ické hure j ther tiil komme Vij

*) Se anmärkn. å sid. 5.

haffue icke fornwmith ath edher forældbre haffua funderath samme closther Huar och saa hende ath edre forældre biscoparna haffua thet funderath war thet aff theres arff och egith kommer thet thaa theres byrdh tiil och icke edher war thet aff kyrkionne samandragith som wel throende ær, haffue j en thaa fögha ther medh thy thet ær skeedt aff then deel som sambleth ær aff then menigheman Huilken j waar befalingh ær, och icke j edhers Sthaar edher för then schuldt icke tiil ath giöra ther nogher forandringh wthinnan oss ooaathspordha ee hure stoorth ius patronatus j ther tiil haffue och synes oss athuj endels wardhe her wthinnan foractade epher j wsthen waar vilia athuj wille sielffue bestella om clostren Maaj therföre haffua saadanth fordragh Sammelwndha ær oss och widerfaret om thet gull monstrancium som j wthtagit haffue fraa Cronebeck thet waar byrdh tiilhörer ther wij och wela aff wetha huar thet bliffuer Her medh gudt etc.

Stockholm den 29 Augusti.

Stadfästelsebref å ett gårdaköp mellan Lars Eriksson och Lars Länsman.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 129.

[Vtaff Stocholm Sanctj Jooannis decollacionis dagh]

Vij Göstaff etc Giörom vittherligit ath epher thet waar throe thiennere Lars ericson nw saalth och lagligha wplathit haffuer thenne breffuiszere waar elschelighe vndhersaate lassze lendtzsman Mædelösze gaardh för ij^e [200] och lxx marc peninghar Huilkin gaardh wij samme lars ericson för hans thro thiennisthe giffuit hade fulbordhe wij samma theres köp och fulkomligha stadfesthe Saa ath samme lassze lenzman for:ne Mædelösa gaardh obehindreth niwtha och beholla schal szom hans arff och

egith medh all then deel ther wnder ligger och aff aldher vnder legat haffuer baadhe skoogh aaker engh fische vathn och alth annath epther thenne dagh och giöra oss och Cronone ther tiilbörlighen skath wtaff Therföre forbiudhe wij alle baadhe andelighe och werdlslighe som(!) wel eptherkommande som nw warandhe som för waare skyld wilia och schola giöra och lathe besynnerligha Fogthar och Embetznen for:ne lassze lenzman paa samme mædelösze gaardh eller thess tiilhöringe nogit hinder forfongh eller platz ath giöra j noghen mottho wiidh waare hempdt och ogunsth Thess tiil visszo etc.

Stockholm den 29 Augusti.

Gäfvobref å ett stenhus i Stockholm.

Riks Registr. C, 1526—1529, fol. 129 v.

[Vtaff Stocholm Sanctj Jooannis decollacionis dagh]

Jordha breff

Vij Göstaff etc Giörom vittherligit athuj aff synnerlige gunsth och naadhe vndt och giffuit haffue och nw medh thetta worth opna breff vnna och giffue oss elscheilighe thro thiennere Erligh och velbyrdugh man .N. ith stheenhuss vthij waar stadh Stocholm ligghiendis Vesthan tiil j Helge lekamen grændt emellan her Hansza hwss j skaa och graamwncka hwss medh grwndh kellare bodhar och alth annath som ther tiilhörer och aff alder tiilhört haffuer ingho vndantaghno tiil effwardeliga ægho för veluiliogh thro thienniste han oss och riichit bewiusth haffuer och een ytthermere her epter beuisza maa och schall then stwndt han leffuer Therföre aff henda wij oss och waarom arffuom och eptherkommandom samma stheenhuss och tiileghna thet for:ne .N. och hans eptherkommandhom och arffwinghom tiil effuerdeligha ægho Forbiu-

dendis allom andelighom och verldtzslighom ee hwem the helst ære eller vara kwnna som för waare schuldt wilia och schula giöra och latha Serdeles borgamestare och raadt j for:ne waar stad Stocholm ath the for:ne .N. eller hans arffwom eller epherkommandhom paa samme huss inthit hinder eller forfongh giöre j noghen mottho wiidt waare ogunsth Thess tiil visszo etc.

Stockholm den 31 Augusti.

Till Gabriel (Småsven?), Matz Brath, hustru Ramborg, konungens i Wadstena förlagde skyttar och sventjenare, samt till Germund Svensson.)*

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 130.

[Stocholm] Fredaghen nesth före sanctj Egidij
abbatis dagh

Jtem Gabriel ith fogthe breff paa Alboharedt

Jtem Matz brath ith forsuarelsze breff

Jtem hustru ramborgh haraldtz j gladhempes ephereffuerscha Lindharydtz rettharedöme alenesthe j thetta ena aareth tiilgiörendis j forlæningh

Tiil alle myn herres nadis skyttthor och swenethienere som liggie j borgeleghe wthij wasthena oc aluasthra closther oc paa Hooff ath the giffua sigh nider tiil Calmarna och ther instigha paa myn herres nadis skiip

Tiil germwndt suensson om j [2] lest hooningh som han tiil myn herres nadis behoff kiöpa schulle

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Stockholm den 1 September.

Till konung Sigismund af Polen, om förbund mellan Polen och Sverige, hvarom utvalde erkebiskopen i Upsala, Johannes Magni, är befullmäktigad att underhandla.

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 131.

Jllustrissimo ac potentissimo principj et domino Domino Sigismundo dej gracia Regj polonie magno ducj Lithuanie Russie prussieque tocius etc domino et heredj Amico et Fratry Charissimo

Salutem et omnis bonj incrementum Illustrissime princeps quia fidelem nostrum reuerendum patrem dominum Johannem Gotum Electum Vpsalensem vltra mare in negociis nostris destinauimus fidej sue inter cetera committere curauimus si eum ad Matris vestre conspectum deuenire contingat: nequaquam omittere velit aut debeat quo minus celsitudinj vestre nomine nostro salutem et felicitatem exoptet et dicat Eamque nostrj recommendationem apud ipsam adeo decenter exhibeat quo subintimatum euadat nos non secus amplitudinj vestre et polonice reipublice quam sincerissimis amicis vicinis nostris affectos Curetque fideliter animum Maiestatis vestre intelligere an sese propensam accomodare velit ad aliquam singularem inter vtriusque reipublice polonie et Swecie confederacionem, qua tranquillus christianj populj conuictus augetj conseruarique possit et valeat Quod vbj ad nos scripto vel nuncio relatum fuit simulque didicerimus quibus modis et condicionibus id aptius et citius optato mancipetur effectuj nichil omissurj sumus quo eam christianam necessitudinem et confederacionem in magnam vtriusque populj felicitatem prompto animo suscipiamus. Rogamus igitur velit Maiestas vestra eidem nuncio gracilosam audientiam prestare atque in hiis que nostro nomine referet plenam fidem accomodare In domino felicis-

sime valitura Ex Arce nostra Stocholmensi prima die
mensis Septembris Anno etc Mdxxyj

Gostaus eadem gracia Swecie Go-
thorumque Electus rex etc.

Ett bref ifrån konung Sigismund i Polen till kon. Gustaf är upptaget
bland bilagorna.

(Stockholm den 1 September.)

Till fru Margareta, grefvinna af Hoya, om hennes sjukdom.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 132. — Enligt platsen i registraturet bör såväl detta, som
närmast följande bref hänföras till den 1 Sept.

Brodherlig kærligh Helszen nw och altiüd tiölförenna
etc Kære elschelighe syster oss ær witterligit wordit ath
tw icke ær alstingis wel tiil pass wthan holler wiidh sen-
ghen Saa kenne gudt ath oss thet tycker ganscha illa
wara begærendis ghernta ath tw wille scriffua oss tiil
hure medh tiigh belegit ær, om wij thaa noghen deel
wisthe eller hade som tiig behöffdis schulle thet altiüd
redeboget wara Och bidhie wij tiigh ath tw bliffuer wiidh
en god trösth oss hopes nesth gudz hielp ath thet schal
bliffua gooth alth sammans etc

Erligh och Velbyrdugh Frwe Fru Mar-
gareta greffwinna tiil Höyen brocken-
huszen och viborgh waar elschelighe
kære systher kærlighan

(Stockholm den 1 September.)

Till utvalde biskopen i Åbo, hvilken uppmanas att komma till Stockholm och att dit eller till gotska Sandön sända de finska jakterna.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 132. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1644.

Tiil Electo wtij Aaboo Szom j scriffue Athij ghernua gaaffue eder hiit oss tiil ordha etc Saa epher thet wij för margfollight bekymber schuldt icke j thetta aar komme kwnne j then landtzendha, saaghe wij och thet ganska gerna athij för merkelige saker schuld wele giffua eder hiit thet förstha j kwnne tiil oss her wij thaa huar annars meningh forsthaa kwnne etc Jtem at han med thet aldra förstha skicker hiit j Stocholms skær the finsche iagther eller tiil Suensche sandhön huar the waare skiip wpspörya kwnne entighen ther eller annorstadtz naar the thaa tiil-hopa komme, kwnna the altiid sökia finsche skæren om söffuerin norbys parthij ther ære eller och giffua sigh tiidt och kwnna the thaa thess tryggeligare alle tiilhopa sökia söffuerins partij huar the them finna kwnne entigen j swensche eller finsche skæren etc.

(Stockholm den 1 September.)

*Förhållnings-ordres till Staffan Sasse och andre höfvidsmän på konungens jakter; — förläningsbref för Peder Hård.**)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 132 v.

[Stocholm]

Tiil Staffan sassze och the andre höffuitzmen alle sammans paa myn herres nadis iagter Ath the ingelundha

*) Se anmärkn. å sid. 9.

**) Se anmärkn. å sid. 5.

giffua sig noger stadtz wth tiil siös vthan giffua sig in j elffznabben oc bliffua ther liggiendis tiil thess vgglan medh the annen waare skiip kwnne komma tiil hopa och szedhan folgies aath alle wthij een flottha huart thet thaa kan bære paa etc

Jtem pedher haard Sorwnnda sogen j forlæningh

Stockholm den 3 September.

Till Biörn Jönsson, hustru Anna på Ådön och höfvidsmännen på konungens jakter.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 132 v.

[Stocholm]

Monedaghen nesth epther Sanctj Egidij abbatis dagh

Jtem biörn iönsszon ith forsuarelsze breff

Jtem hustrw Anna paa Aadhön ith breff at hon motthe j thetta aareth wpbære och beholla all then renttho som gaar aff the gotz som paa riidhön ligghiendis ære

Tiil alle Höffuitzmennena paa Vgglen biörnmen och the andre örlogx iagtther och alle sammans the karle ther paa ære Ath the ære Jöns olsszon höruge och lydughe likerwiiss szom wij personlighen ther hooss them waare tiil stædis oc them tiilbudhe j alle mottho medh wpsaath och anslagh som wij honum j fulla magth och befalningh giffuit haffua och skicket honum för höffuitzman och öffersthe för alle waare skiip

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Westerås den 9 September.*Förteckning å konungens nämnd.*

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 88.

Thenne epher:ne godhemen saathe j myn herres
nadis nærwarelsze för lagh och rettha then Söne-
daghen nesth epter warfruge dagh natiuitatis wthij
vestrars raadtstughe

biscop pedher wtij vestrars

michel nielsszon

Thure erichszon

olaff ionsszon

olaff iffuarson

staffan hindricson

iffuar iffuarsson

monss nielsszon

otthe nielsson

engelbrigt j wadt

ingemar j grundebodha

medh borgemestare och raadt wtij vestrars

Försth koom in för sitthiande
retthen *)

Westerås den 9 September.

*Till grefve Johan af Hoya, kallelse att infinna sig i Stock-
holm.**)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 133.

Vtaff Vesthrars Sönedaghen nesth epter varfrughe dagh
natiuitatis

Tiil her Johan greffue tiil Höyen etc At han giffuer
sigh tiil Stocholm oc oss ther noghra faa daghar fortöffua

*) Fortsättn. saknas.

***) Se anmärkn. å sid. 9.

wij agthe nesth gudz hielp innan thet koortesthe wij her worth werff bestelt haffue strax aatther tiil Stocholm ighen ther wij thaa huar annen waar werff och meningh kwnne giffua tiilkenne

Westerås den 9 September.

Till utvalde biskopen i Skara, Thure Jönsson, m. fl., hvilka anbefallas att ransaka och döma emellan Biörn Jönsson och Biörn Gulsmidt.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 133.

[Vtaff Vestherars Sönedaghen nesth epher varfrughe dagh natiuitatis]

Tiil	{ Electo j Schara her thure iönsson nielss olson niels claffuesson mons brynttheson }	viidt nesth epher:ne sinne

Ath biörn iönsson och biörn gulsmidt medh flere hans medborgare haffua nw warit her paa vesthrars raadstughe in före oss oc flere godhemen j rettha oc haffua the kastadt huar annen monghehanda stycker före ther aff wij wel forsthaa kwnne ath samme biörn iönsszons sach icke aldellis rethferdugh ær och kwnne wij them medh the godhemen her oppe som med oss för rettha saathe inthit aathskilia wthan haffuom scriffuith eder tiil athij alle schole giffua eder tiidt tiil lideköpungh ath ransacha och granneligha forfara om samme ærende them emellom oc giöre ther medh saa mykit som reth ær iw förra iw betther j rettha wthan alle wiildt wenscap mwtor och gaaffuor saa ath them paa baadhe sidhor widerfars reth som j ansuara wile för gudt

Westerås den 9 September.

*Till Biörn Gulsmidt, Gustaf Jonsson, Lasse Finne, Birger Nilsson, m. fl. *)*

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 133 v.

[Vtaff Vesthrars Sönedaghen nesth epther varfrughe dagh
natiuitatis]

Jtem biörn gulsmidt ith forsuarelsze breff

Jtem göstaff ionsson ith forsuarelse breff

Jtem lassze finne ith forsuarelsze breff

Jtem byrgher nielsson ith breff paa konungxfodringh
j thetta aareth wtij thiwsth

Jtem Jönss nielsson ith breff paa konungxfodringh
j thetta aaret wtij ydhra

Tiil Sualesiö sockn ath the wtgiöra theres retthe fog-
the sin aarlighe fodringh szom the epter gamble sidwen-
nien pligtuge ære

Jtem olaff toorsthenson ith forsuarelsze breff

Jtem olaff tysth ith forsuarelsze breff medh saa skæl
at han giffuer sig j waar thiennisth

Jtem anders bagghe ith forsuarelsze breff

Tiil Suen wthij iselie at han lather sin brodher niels
ionsszon faa ighen huadt deel som han haffuer honum j
fraa och kommer offortöffuadt her nidh tiil oss huar han
oss kan wp spörya wiidt szina xl marck

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Westerås den 10 September.

Till innebyggarna i Helsingland, hvilka underrättas att konungen icke förbjudit Äländingarne att drifva sjöfart på Helsingland, men väl i allmänhet förbjudit landsköp.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 134. — En ringa del deraf tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1645.

[Vesthrars] Tiil Helsingelandt Monedaghen nesth epther
Varfrughe dagh natiuitatis

Vij Göstaff etc Helse eder dandhemen etc kære wener wij tacke edher etc kære wener som j scriffue athuj schulle haffua forbudit Aalenninghar segla tiil eder som gammal siidh warit haffuer etc Saa giffue wij eder tiilkenne ath oss om nogoth saadhana forbudt ær plath owittherligit oc haffue ther aldrig giffuith befalingh wppaa Forundrar oss för then schuldt athij saadanth scriffue j fraa eder wthan j wethe thesstha betther skæl ther tiil Vel ær santh ath allestادتz j landit ther wij haffue farith haffuer then mene köpman ropath paa landzköpare besynnerligha nw om erickxmesso j vpsala ath the icke lidas schulle emoth Suerigis lagh ther om haffue wij och befaleth waare Fogthar ath tagha ther wara wppoo och straffa thet epther laghen Meen athuj noghor besynnerligh befalingh schulle wt giffuith paa Aalenninghar ath the icke schulle segla tiil edher thet schal icke finnas Icke thro wij heller annath eder mening och wilia wara æn athuj baadhe edher och mene Suerigis inbyggare regera schola medh Suerigis bescriffne lag epther som waar konungxlige eedh inneholler then wij ther paa giordt haffua Och kan wel henda ath samme Aalenninghar icke haffua toordth giffua sigh wth tiil eder för then skalcheoop som j aar j siön warit haffuer therfföre wij nw wth schicket haffue waare skiip och iagther saadane skalkheop ath straffa saa at oss hopes ther schal bliffua gode böthther paa ath huarken aalendhningar j eller noghen annen

Suerigis riikis inbygghiare schula för them fare haffua oc j huad mottho wij kwnne rama alles eders besta gangn och bestond schule j altiid finna oss weluilioghe ther tiil her med etc.

Westerås den 10 September.

*Tiil Severin Kiel, Seved Ribbing och Mats Warg. *)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 134 v.

Vesthrars [Monedaghen nesth ephther Varfrughe dag
natiuitatis]

Tiil Söffuerin kiel athuj ære tiil friidtz med the :c: oxar som han scriffuer doc saa ath han flyr oss the som sköne ære ramandis worth bestha ther wthinnan saa ath thet icke aldellis bliffuer oss fornær

Tiil Siffuidt ribbingh alth wiidh nesth for:ne sinne

Jtem her matz wargh ith breff ath han motthe niwtha bruka och beholla en grwffuedeel wtij garpabergx grwffue

Westerås den 11 September.

Konungen förklarar för Thure Jönsson sitt missnöje med den "syn", som skett mellan borgarne och klerkeriet i Strengnäs, och anbefaller derföre ny ransakning.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 135.

[Vesthrars] Tiisdaghen nesth ephther Varfrughe dag
natiuitatis

Tiil her Thure iönsszon Athuj nw waare wthij waar stadh Strengnes och besaaghe then syn som j senasth waare öffuer emellom clerkeriith och sthaden Saa synes

*) Se anmärkn. å sid. 9.

oss ath borgarene ther wtij ær skeedt fornær och kwnne icke annath merkia en then syn som tiilförenna them emellom gongen war iw schulle wara skæligh therföre wij oss ther aath icke kwnne nöye laatha wthan wile ther en nw een ytthermera ransakan öffuer haffua, saa ath them nesth gudz hielp schal widerfares reth paa baadhe sidhor kan och wel huar man forsthaa ath then Elle-swndts löth icke ær nogit xl thöner aakerlandt ther icke meer en ith lithit torp förra warit haffuer etc.

Westerås den 11 September.

Konungen befaller riksråden i Westergötland att de efter omständigheterna sända sitt hoffolk antingen till Kalmar eller till Jakob Kromme på Karlsborg.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 135. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1645.

[Vesthrars] [Tiisdaghen nesth epther Varfrughe dag
natiuitatis]

Tiil riikitzins raadt wthij Vesthergöthlandt

Vaar synnerligh gunsth etc kære her Electe her Thure och flere godhemen Wij haffue forstaath j eder scriffuilsze athij nw haffue skicketh edert hooffolk paa weien hit wp etc Saa epther thet wij nw waare skiip bemannath haffue medh thet folk wij her wppe hade oc haffue nw för viij daghar sedhan schicketh them tiil siös haffue wij samme edert folk her wppe inthit behoff och haffue nw för then schuldt scriffuith them tiil ath the schola dragha tiil eder tiil bagha ighen begærendis athij haffue eder budt nider tiil Calmarna ath latha forhöra om the danscha nogit aluarligan företagit medh Söffuerin norby ath straffa honum och huar j thaa fornimme ath thet ær aluarligith maaj thaa forskicka samme edert folk tiil hest nid tiil samme Calmarna tiil Arffuid vesgötha saa ath the kwnne

och straffa samme Söffuerin oc hans parthij paa thenne sidhen huar saa behöffdis som wij eder senasth med Electj drength ther om tiilscriffue j fraa Suartthesiö huar oc saa saker waare ath the icke ther behöffdis wile wij thaa athij them altiid holle widerredho, om Jacob Cromme wor Embetis man paa karlsborgh noghen andtfecthningh finghe in paa then landzsenda entinghen aff skiiper Clemeth hans parthij eller noghen annen riikitzins fiender athij thaa wille skicke them honum tiil wndtsethningh Tesligis begære wij athij altiid giffue oss tiilkenne huad tidhender som j fornimme ther wij oss epher rettha kwnne her wthinnan och j alle anner motthe ramer och wether worth och riikitzins bestha j then landzsenda som wij thro eder tiil etc.

Westerås den 11 September.

Till Erik Eschilli, Nils Smidt, Engelbrecht i Albonäs, Erik Hansson och Anders Pedersson.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 135 v.

Vesthrars [Tiisdaghen nesth epher Varfrughe dag
natiuitatis]

Jtem her Erich Eschillj presentacionem paa Jristha kyrkio

Jtem nielss smidth ith breff at han motthe widerkennes alle konungxlige saker alle sammans med alle Jwletha closters landtboor ee huar the helst liggiendis ære

Jtem Engelbrickth j albones breff paa alle konungxlige saker med hans eghne landtboor

L. c. fol. 136 v.

Jtem Erich hansson skal giffua oss wtaff Skötthegrwffuone aarliga aars vj löduge marc sylff thet wtgiö-

*) Se anmärkn. å sid. 5.

rendis j retthan affradtz thima om aareth och sedhan schal han niwtha oc bruka alle friheter som wij honum med waare opne breff tiilförenna wndt haffue

Jtem Andhers pederson paa ranckehytthen ok the andher som haffua warith medh ath wpöösza kalsbergx gruffwe ith breff ath the friith för allom androm som ther om kring boendis ære motthe samme kalsbergx grwffuo niwtha bruka och beholla doch saa ath the oss aarligan aars ther wtaff wthgiffua schula viij lödughe march silff j reth affradtz tiidh och thima om aareth

Westerås den 11 September.

Till Måns Bryntesson om anskaffande af kläde, m. m.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 136.

[Vesthrars] [Tiisdaghen nesh epther Varfrughe dag
natiuitatis]

Tiil monss brwntheson Som wij offtha haffue scriff-
ueth om thet clædhe saa haffue wij fongit thin scriff-
uelsze ath tw forweth tiigh xxvj stycker tiil worth behoff
begære wij en nw ath tw om samme clædhe leggher tiigh
al win ath bestyre oss mera wij motthe alle minsthe
haffua xl eller .l. stycker ee huad raadt tw ther tiil fin-
ner ath bettaladh medh entingen aff gærdher som tw
scriffuer eller anneth ther ære wij tiil friidtz medh be-
stellandis her wthinnan som waar thro ær tiil tiigh wij
setthie ther all waar lith tiil och wile wij ath tw scriffuer
oss tiil ther om huad raad tw weeth ther tiil och om all
annor tidender tw fornimme kan etc.

Westerås den 11 September.

Till Seved Ribbing om en förläning, om oxar, m. m.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 136.

[Vesthrars] [Tiisdaghen nesth epther Varfrughe dag
natiuitatis]

Tiil Seffuidt ribbingh Szom tw scriffuer om then sokn mattis kaffe haffuer hafft saa ære wij tiil friidtz ath tw anamar henne ighen som tw henne hade tiilförenna etc Jtem haffue wij forstaadt ath tw icke aldelis tiil friidtz ær med the j^c[100] oxar som tw oss nw giffua schal aff marek etc Saa formode wij ath tw wel besynna kan huad fordel wij tiig nw j longh tiidh ther aff wndt haffue saa at oss hopes tw oss inthit skylle haffuer westh tw och wel huad leglighet medh oss ær om thenne sthore geeldh wij för riichit schuld wthij kompne ære ath oss giörs behoff kronones rentthe ther tiil om the bettalas schula therföre wij formode ath tw saa icke wiil wetha tiith besta ath thet ær waar schade etc Saa wile wij ath tw later tiig om samme j^c[100] oxar finnes weluiliogh saa athuj them redeligha wth faa j tiidt och thima oc giff oss altiid tiilkenne huad tidende tw fornimme kan etc.

Westerås den 11 September.

Till bergsmännen och menige allmogen i Dalarne om kröningen och den nu pålagda gärdan till betalande af rikets gäld.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 136 v. — Förut tryckt i Kröningsvärd's Dipl. Dalek. 2: s. 94, no 385.

Vesthrars [Tiisdaghen nesth ephther Varfrughe dag
natiuitatis]

Tiil koperbergith silff och menighe dalena

Vij Göstaff etc Helsze eder etc kære wenner wij tacke eder etc Kære wenner szom j scriffue om waar cröningh ath then icke lenger fordröghes schulle etc Saa giffue wij eder tiilkenne ath worth sinne och meningh haffuer och saa warith men nogre stycker haffua oss thet fortageth Thy nær wij försth kommo til regimentthit och togho oss före ath wthdriffua alles waares hedtzskelige fiendhe konungh Cristhiern nödtgadhes wij tiil ath begære paa riikitzins weghna hielp och wndtsethningh wtaff tyska stæderna med folk skiip bysszor och weryor oc haffuom sedhan icke hafft magth tiil ath alth betthala för then sthore wthlegningh schuld szom wij sedhan altiid hafft haffue oc haffuom ligeuel wthgiffuith worth breff och insegle om samme bettalingh thet oss oc hela riichit wiil wara tiil stoor neso oc foragtilsze j fremmandhe landt blandt herrar och försthar om thet icke hollet bliffue för huilka sach wij en nw her tiil dags haffua fordrögth for:nde waar cröningh men nw haffue worth elschelige riikitz raadt andelige och werldtzliga endrecteligha tenckth ther aluarligha tiil ath samma geld schula wardha bettalath oc haffua kyrkernes formen tageth sigh före een stoor deel ath bettala och lagth sedhan een mögieligh gærdh paa then menigheman kringhom alth riichit tiil samme geldz bettalingh som j wel wardha finnendis j waar och riikitzins raadtz breff som ther om wthgonghen æro ther

wij oc icke annath fornwmith haffue een ther ær wel suarath tiil allestadtz ther the forkwnnath ære Forsee wij oss och teslikis tiil eder athij och paa edra sidho latha finna eder weluilioghe j then mottho nær saa skeedt ær ath for:nde geld bettalath ære och wij erliga maaghe wara oss bekend och holla worth breff och insegle wilie wij thaa ware ther wthinnan fortengthe at for:nde cröningh icke lenger fordrögias schal epther edert raadt hopes oss athuj ther medh redeliga sack haffua tiil ath framsetthia samma cröningh at hon maa med thesta störræ æro skeep rüicheno och oss allom tiil hugnat och glædj Eder her med etc.

Stockholm den 17 September.

Till Vadstena och Skeninge, Olaf Beltare, Thure Jönsson, Severin Kiel, m. fl.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 137 v.

Vtaff Stocholm then monedaghen nesth epther Helige koors exaltacionis dag

Tiil Vasthena och Skæninghe ath the ære Arffuidt ionsson hörüge och lydughe huad han them tiilsegiendis warder och ath the skicke hit tiil oss skatthen aff baadhe stæderna som ther wthgaar hit tiil Stocholm nw j höst

Jtem olaff beltthare wthij Skæninghe ith breff at han motthe frij och obehindret medt hans ærbetis werck riidtygh och annen deel som han giort haffuer giffua sigh nidh wtij smaalandt ath forytthra thet medh presther eller annath folk huar han kan faa lika för sith och sedhan köpa tiil sith egit behoff iij eller v par oxar

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Tiil her thure iönsson at han lather geriawndt swenson ighen faa the xiiij oxar szom hans fogthe haffuer honum j fraa tagit

Tiil	}	(Söffuerin kiel Seffuidt ribbingh germwndt swenson gabriel ioghan smaaswen peder smidt Swen friiss)	} ath huar thera medh för- stha aake före skicke oss hiit wp tiil Stocholm en lesth willebraadth

Stockholm den 21 September.

*Till Peder Spåre, Nils Grabbe, Jakob Fleming, Henrik Jönsson, m. fl. *)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 138.

[Stocholm] Matthej apostolj dagh

Jtem pedher spaare ith quittensze paa al then deel han wpborith och wthgiffuit hade

L. c. fol. 138 v.

Tiil nielss grabbe Ath han haffuer granneligh tiilsyn medh the ij borgare wtaff Visby kompne ære saa at the icke haffua tiilfelle om the nogoth ondt haffua j synneth

Jtem Jacob flemmingh hæredtz retthen j forlæningh wtij kwme hæredit medh saa skæl at han oss och chro- none tiil thiennisth ther aff altiid holla schal iij godhe karle medh sköne hestar och godhe draffuetygh saa lenge han thet haffuer

Jtem Hendrich iönson ith fogthe breff paa norre find- landt

*) Se anmärkn. å sid. 5.

Jtem Lassze j baniinghe ith friidtz breff Saa at han maa niwta oc haffua friidt oc ware huar honum synes her j Suerighe som andre thro wndhersaather her j riichit

Tiil Jffuar flemmingh at han hit skaffar tiil Stocholm nw j höst medh thet aldra förstha xxx eller xl skwthor med kalk och legger sig al win om at latha brænna then meste kalk som the brænna kwnna paa aalandt j wintter tiil Stocholms sloth wpybygningx behoff skickendis honum hiit medh förstha opne wathn j waar,

Tiil hindrek iönsson at han kendtz wiidt norre finlandt

Tiil Jacob flemmingh at han inthit befatther sig medh fogdrit wthan gör hindrec iönsson wnderuisningh paa alle aatthersteder och alth annath

Stockholm den 21 September.

Tillätelsebref för Olaf Joghansson att återbörda det gods, hvarpå Öregrunds stad varit bygd.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 138.

[Stocholm] [Matthej apostolj dagh]

Vij Göstaff etc Giörom witterligit epther thenne breffuiszere oss elschelighe thro thiennera Olaff ioghanson wel beuiisth haffuer at han retthe byrdheman ær tiil thet gotz szom öregrwndz köpstad paa bygdher war en doch hans fadher war nödt och twingath tiil ath selia samme gotz haffue wij aff synnerlige gunsth och naadhe wndt for:ne olaff ionsson thet ighen medh al then deel szom ther tiil hörer och wnderliggher ee huad thet helst ær skoogh fiiskewathn aaker engh och alth annath szom ther aff aldher tiillegat haffuer ingho wndhantagno ther emot haffuer han och qwith slagith .1.[50] mark peninghar som wij honom j hans rækenscap pligtughe waarom

Therföre biudhom wij allom b:[aadhe] an:[deligom] oc verldtz:[ligom] Fo:[gthom] embetz:[mannom] oc a:[llom] a:[ndrom] s:[zom] för wa:[are] schy:[ldt] vi:[lie] oc sc:[hule] g:[öra] oc l:[aatha] besynnerligha alla the borgare som j for:ne öregrundh förra boddhe för en the lagliga wpsagde bliffue ath the for:ne olaff her wthinnan inthit hinder puel eller platz giöre j noghen mottho wiidh waare ogunsth etc.

Stockholm den 21 September.

Qvittobref för Peder Hård för inkomst och utgift under den tid han haft befallningen på Stockholms slott.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 139.

[Stocholm] [Matthej apostolj dagh]

Vij Göstaff etc Giörom witterligit Ath thenne breffuiszere oss elschelige thro thiennere pedher haardt haffuer giorth oss en redeligh rækenscap för al then deel han paa waare weghna optagit och anamat haffuer mædhan han waar befallning hade paa worth slot Stocholm wtaff borgare och köpswenar j Stocholms stad som her ephther scriffuith sthaar Jtem försth aff paaffuel skultthe ij lester iærn Aff brandt scriffuere iij lester iærn ij fath mindre och ij lester iærn som hörde hindric skreddere tiil j Sunderköpungh Jtem v fath garnalia som hörde mortthen skinnare tiil Jtem en tynna fwl medh röde ikorneskin oc xxxv mordhskin item ij[1½] skippund ij liiffzpunth och v marcker koper som hörde mortthen skinnare tiil item ij skippundh ij liiffzund viij marc pundh kopar som oc hörde morthen skinnare tiil Jtem aff iöryen friyer j[½] thimber maardhskin item aff herman fosszer ij°[300] marc redhe peninghar item aff lambrigth aalere ij°[250] marc Jtem aff iacob rensszel j°[100] lödughe marc silff item aff iönss matzscons gotz som han tog her j byn x silffstoop

och skaalar j silffkanna sthoor v kryddhe posszer medt peninghar ther med naagher hans clæder Jtem biscop otthes skrin oc hans clæder som waare j claffues böyes huss Jtem anamadhe han och nogoth silffuer som the sagde mester olaff her Electj broder tiilhörde j vpsala wiidt lxx eller lxxx lödughe march Jtem en silffkanna aff iöns ionsson om iiij löduge march Jtem aff Asmwndz hustrv ij kredensze kar och en stoor silffkanna Jtem ith skrin j swarthbrödhra closter som hörde herman lyttingh tiil med nogre andre skrin som hörde hustrv kirsthin paa engxöö tiil item aff lambricth aaler som hade konungens salth tagit vj^o[600] march Thetta gotz alth samans som her for:uit staar bekenne wij oss tiil godhe gangn och handa kommeth wara som samme waar thro thiennere medh sin rækenscap wel beuist haffuer Therföre giffue wij honum qwith och frij för alth ytthermera tiiltal eller rækenscap ther om giörendis oss waarom arffuom eller eptherkommandhom eptner thenne dagh Thess tiil visszo etc.

Stockholm den 24 September.

Till Niels Hård, Åke Claffuesson, Jöns Andersson och grefve Johan af Hoya.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 141.

Stocholm Monedaghen nesth före sanctj michaelis dagh

Tiil nielss haardt at han icke her epter tiilstæder ath nogher gotz giffuas wndhan Cronone och in vnder kyrkior eller closther wthur hans Fogdrij

Jtem Aake claffuesson loppis sockn wthij Tauasthehwss læn j forlæning

Jtem Jönss anderson ith quittensze paa xij^o[1,200] marc örtuger j waror och redhe peninge ij lesther lax x

*) Se anmärkn. å sid. 9.

skipund geddher szom han j thetta aareth wtaff koors-
holms læn wthgiffua schulle och ægher framdelis giöre
redo för xj pund korn j [$\frac{1}{2}$] pund roogh för kiorkio tien-
dhen aff östrabothnen

Jtem her Johan greffue tiil Höyien brockenhuszen
och Viborgh etc all then peninghe renttha j forlæningh
szom gaar wtaff kwmegaardz læn

Stockholm den 26 September.

Utdrag af skrivelser till fru Mettha och Måns Bryntesson.)*

Riks Registr. C, 1526—1529, fol. 142.

[Stocholm] Then odhinsdagh nesth före micaelis

Jtem Frw Mettha maa och schal widherkennas och
wpbære rentthana aff the ij retthare dhöme szom Axel
larsson panth sath hade her Erich throlle tiil en tiidh saa
lenghe wij ytthermera ther wthinnan fortængthe wardha

Tiil mons brynttheson at han besörgier foothgon-
gharena theres födho j stæderna heem tiil presther eller
huad annen raadt han ther tiil finna kan tiil winthter
dagma wij agthe framdelis tesligesth ath skicka ther nid
xx eller xxx karle wtaff worth fothfolk

*) Se anmärkn. å sid. 9.

Stockholm den 27 September.

Till utvalde biskopen i Åbo om hans tillämnade resa till Stockholm och förflyttning till sin förra plats i Linköping; om konungens i Polen skrivelser rörande fred med Ryssland, erkebiskopen Johannes Magni resa, m. m.

Riks Registr. C, 1526—1529, fol. 142. — Förut aftryckt af Col an, l. c.: s. 14, och Arvidsson, l. c. 2: 193.

[Stocholm] Toorsdaghen nesth före sancte michael's dagh

Tiil Electo wtij Aaboo

Vaar etc Wij haffue forstondit kære her electe athij gherinna hade warith hit öffuer oss tiil ordha etc Saa hade thet och warith waar begær för mongha merkeligha saker schuldt en doch wij wel formerkie ath thet j thenna höst icke skee kan begærendhes athij j nesthkommandis waar wile giffua eder hit tiil oss her wij thaa eder wilie och meningh om alle deler ytthermere forsthaa kwonna och som j beröre athij icke betrösta beghaa eder j then landzendha bidiandis för then schuld athuj wile wnaa edher lincöpfungx dæchene döme ighen Saa skule j inthit twiffle nær wij eder aluarlige meningh forstaat haffue wile wij baadhe j then och all annen mottho wetha oc rana edhert bestha huar wij kwnne Maaj och wetha ath Hög-bören försthe konungen j paalandt haffuer scriffuit oss tiil ath paaffuen haffuer skicketh sin legath in j rysszelandt j blandt andre hans befallninghar ær en at han skal handle om friidh emellom Suerighe och rysszelandt och raadher han athuj och för then schuld tiidt inskicka wele worth myndugha sendtningebudt etc Saa epther then legatio för merkelige saker schuld ær wpsath som her electus j vpsala fara schulle tiil prydtzen sendhe wij honum nw tiil findtlandt ath forbida ther waar sendtningebudtz ighen kommilsze som nw j rysszelandt æro, sedhan the ighen kompne ære synes thaa eder honum oc

waar Suaagher greffuen nyttugth wara ath nogre saadana ny legatio företages ær han thaa wiid handen och maa thaa fara Jnnan opeth wathen ighen wile wij wel scriffua waar wile och sinne om then andre legation som nw wp-sath ær, Saa ephther wij wordhe öffuer eens medh Capitulares j aabo sendningebudt nw sistens ath tiil waar gaard schulle aarlige skickes fraa aaboo prouestrij eller annath geeld ij^o [200] marc wile wij ath samme ij^o marc antighen hiit sendhes som thaa sagth war eller ath fornde her Electus tiil vpsala anamar them tiil thære peningha etc Tesligis begære wij och bidie athij wile leggia eder all win om ath then gærdh motthe redeliga wthkomma j then landzsenda ephther magtthen ramandis wort bestha j alle mottho szom wij synnerligha thro eder tiil etc.

Stockholm den 27 September.

Pass för erkebiskopen Johannes Magni till Finland och Ryssland; — tillåtelsebref för klosterbrodren Peder Petri att begifva sig till Norrbotten.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 143.

[Stocholm] [Toorsdaghen nesth före sancte michael's dagh]

Jtem her Jönss Electus tiil Vpsala ith patzsbordth tiil findtlandt in tiil Viborgh och szedhan om behoff giörs in wthij ryszeland och fogthar och embetismen honum oc hans fölie j boorthfærdt oc hemferdt fordha och fremmia ther han them tiilsegiendis wardher etc

Jtem brodher pedher petrij ith breff at han för no-ghra merkeligha saker agthar giffua sigh in tiil norrebrothen besynnerliga tiil her olaff j lula ther ath bliffua för een Cappellan eller hure han sigh ther besth medh æro

*) Se anmärkn. å sid. 9.

behjelpa kan doch icke medh tigninghar eller landtloop
szom somligha saadana plæggha bruka Therföre aname
wij honom j waar hengn och forsuar Förbiudendis etc.

Stockholm den 29 September.

Till Olaf Joghansson, Trudt Andersson och Peder Smidt.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 143.

[Stocholm] Sancte Michaelis engels dagh

Jtem olaff ioghanson ith Fogthe breff paa Vesthra-
bothnen

Tiil Trudt anderson At han för al waar fodringh j
thenne wintther faller j hans fo[g]ldrij tager flesk och for-
sender thet wp tiil Stocholm sammeledis ath han forwen-
dher all then szommar skath szom nw tiilstwndar j oxar

Tiil pedher smidt wiidt nesth for:ne synne

Stockholm den 1 October.

*Till abbedissan i Sko kloster, Bengt Westgöte och Bengt
Magni.**)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 143 v.

[Stocholm] Monedaghen nesth epher sancte michaelis
engels dagh

Tiil Abbatisszan wthij Skoo closther ath the maa
beholla alle konungxlige saker medh landtborna som lydha
tiil closthereth huar oc helst the belegghne ære

Tiil bength vesgöthe at huar skatthebondhe wthij
Snæffwinghen skal wthgiöre ij° [200] iærn och huar landtbo

*) Se anmärkn. å sid. 5.

**) Se anmärkn. å sid. 9.

j^o [100] iærn och rama worth bestha saa wiith som Vestharrars læn ær ath the oc alle wthgiöre iærn oc om ther ære nogher sochner ther icke naa iærnbergit och komma ey iærn aastad maa han thaa tagha xij öre eller och andre waror item at han beholler halffdelen aff the oxar hooss sigh och then andre halffpart skicker tiil Staffan hindrecson

Jtem her bength magnj ith forlæninge breff paa Vlffsby kyrkio j aabo biscops döme doc medh saa skæl at han ther aff aarlighan wthgiffua skal til worth Cellaries behoff en redeligh pension

Stockholm den 3 October.

Till allmoghen i Wadsbo om utgörande af afgifter till Thure Jönsson för lagmanstinget.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 144.

[Stocholm] Odhensdagen nesth före sanctj Franciscj dagh

Tiil menighe almoghen wthij Vasboo Athuj haffue forstaath aff her Thure iönson at han j aar agther (som honum ephther laghen böör) at holla lagmandtztingh med eder Saa ephther thet at han för then schuldt haffua schal mödho och omach ær wel tilbörlogit athij honum redelighan wthgiöre huad deel som j eder retthe lagmandh pligtuge ære Viliandis atij retthe eder epter the oord som wij eder ther om senasth tiil sagdhe Edher her medh etc.

Stockholm den 3 October.

*Till Germund Svensson, Nils Olsson på Stegeborg, m. fl. *)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 144.

[Stocholm] [Odhensdagen nesth före sanctj Franciscj dagh]

Tiil	{	germwndt swenson	{	At huar thera skickar
		nielss olson paa Stægeborg		oss eth skönth par
		ioghan smaaswen		hoffmandtz hestarhiit
		nielss Foborgh		wp tiil vpsala tiil nesthkommandis iwl

Tiil nielss olson paa Skoffttheby At han ær fortength tiil ath giffua oss aarlighan aars her epther wtaff dall hans forlæningh lx oxar saa lenghe han then beholler

Stockholm den 5 October.

Till fru Margareta, grefvinna af Hoya, om hennes barn, fogdar och gods, m. m.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 146.

[Stocholm] Fredaghen nesth epther Sanctj Franciscj dagh

Brodherligh kærligh etc Kære elschelige systher Szom tw berörer wthij thin scriffuilsze om barnen her ære begærendis athuj wille szee them tiil godho och rama theres bestha etc Saa wile wij thet ghernna giöre och schal tw inthit twiffle ath j huad mottho wij baadhe tiith och theres bestha rama kwnne wile wij altiidh leggia oss ther win om Giffue wij tiig och tiilkenne ath Jon smaalenningh war in j hallandt om tiidt gotz och bleff ther illa saar wtöffuer aff een dansch Fogte saa at han en nw och

*) Se anmärkn. å sid. 9.

alth szedhan haffuer legadt wiid senghen nedhre wiidh landemæreth och bliffuer neplighe noghen tiid saa ferdugh ath han kan ridhe öffuer gotzith meer Therföre huar wij hade fulleliga thin befalningh oc wisthe thin wilie, wille wij ware förtengthe tiil een annen wthij hans stad ighen som schulle agthe tiidt bestha j alle mottho som tw och begærer wthij thin scriffuelsze, oc haffuer samme Jon inthit waret hoss oss sedhan j vintthras, thaa spoordhe wij honum om hans rakenscap Swaradhe han oss at han hade sath peningana in j Vasthena closther, mera rakenscap haffue wij icke hört aff honum ee hure ther om ær wethe wij icke j sanningen dog haffue wij nw sedhan wij spoorde at han laa wiid senghen scriffuith nogre godhemen tiil szom schula fara nid tiidh tiil honum oc höra hans rakenscap paa huadt deel han wpburet och wthgiffueth haffuer sedhan han bleff thin Embetisman och wetha huart thet bliffueth ær agthandis wettha tiidt gangn ther wthij oc j al annen mottho thet bestha wij kwnne etc och maa tw forærbetha medh greffwen at han scriffuer konungh Frederich tiil ther om hure thin Fogte bleff öffuer fallen ther j riichit begærendis ath tw motthe niwthe huad gotz som tiig ther laglige tiilfallen ære som beleffuadt war j malmö etc Thesligis saaghe wij oc ghernna ath tw wille schicke hiit öffuer her Eschiil paa foraareth athuj hade kwnnet skiipt the gotz oss emellom saa huar hade wisth sith som wij tiig tiilforenna ther om tiilscriffuet haffue Jtem bidie wij ath tw wille mynne greffue oppaa at han wille schicke oss the beenharnesk som han oss loffuade then tiid wij skiildhoms aath etc.

Stockholm den 5 October.*Till Germund Svensson och Olaf Svart.*)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 146 v.

Stocholm [Fredaghen nesth ephther Sanctj Franciscj dagh]

Tiil germwndt swenson at han giffuer sig nid tiil
mark ath höra Joghan smaaenningx rækenscap

Jtem olaff Swarth ith quittensze paa all then deel
han j szin werye hafft haffuer ee sedan han fich kwme
gaard j befalningh dog saa at han egher framdelis giöre
redho för j^c[100] marc örtuger som hans wpbyrdt mera
drog een hans wtgiff

Stockholm den 5 October.*Till biskop Vincentius, förordnande att i embetet biträda ut-
valde biskopen i Åbo.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 147. — Se Porthan, P. Juusten Chronicon Episcop. Finl.;
s. 33, 667, samt Collan, l. c.; s. 15; Arvidsson, Handl. t. Finl. Häft. 2: 195.

[Stocholm] [Fredaghen nesth ephther Sanctj Franciscj
dagh]

Ad dominum Vincentium episcopum Gedanensem

Maaj wetha her bisp Vincentj at her Electus j aaboo
haffuer begærath aff oss athij maaghe wara ther hooss
honum j thenne wintther och giöra ther embethit etc Saa
ær och nw waar wilie ath saa skeer och bidhie athij an-
tighen komme nw strax och fölier honum heem eller
skyndher eder ephther honum thet förstha j kwnne innan
wintther dagha kan wel henda athuj saa besörghie edher
ther athij bliffue ther wel j lengre tiid wij behielpe oss
wel j vpsala stickth med biskop pedher etc.

*) Se anmärkn. å sid. 9.

Stockholm den 5 October.

*Till riksråden i Westergötland om skulden till Lübeckarne
och de danska riksrådens framställningar.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 147.

Stocholm [Fredaghen nesth epther Sanctj Franciscj dagh]

Tiil riichitzsens raadt wthij Vesthergötlandt

Vaar etc. Kære her Electe her Thure och godhemen flere wij giffue eder tiilkenne at her nw hooss oss waret haffue the lubskers sendthningebudt nemligh mesther Lambertus becker oc Herman israhel medh nogher myndelighe befalninghar och framsethningar ther wij them medh the godhemendtzs riichitzsens raadtz raadt her j wplandt haffue giffueth tiilbörligh swar oppaa szom j forfarandis wardhe j thenne innelycthe articler som ær baade theres framsethningar och waare swar ther j maa eder epther rettha giffuandis oss eder meningh och tyckio ther wthinnan tiilkenne etc Theslikes haffue wij j samme sendthningebodtz nærware hört och ranszakath then rækenscap som the lybsche och wij oss emellom haffue och drageth ther nogoth wth som oss och riichit fornær war tiilscriffueth saa at huar the icke alstingx wele giöra oss oreth bliffuer icke swmman saa sthoor som hon tiilförenna scriffuen war, oc hade wij ful ghernna seeth ath alth riikitzens raadt hade warith ther öffuer oc hört huarföre wij j samme geldh kompne ære oc huar thet bliffueth ær, saa schulle szomme icke haffua saa stoorth vnder ther aff som tiil effwentys sthandom skeer nær wij ther om tala Vij bliffue altiid alena tiiltaladhe ther om och tiil alth schole wij swara een doch wij nooch anneth haffue besörghia begære wij ghernna athij edher aluarlighan vindtleggia wille om then gærdt at hon redelighan wthkomma motthe athuj nogoth finghe in paa foraareth ther

wij thaa motthe skilia thet parthij j fraa oss medh, och sedhan bliffua frij för theres daglighe klanckan oc faa noghen tiid rolighet som oss allom wel behoff waare etc
 Vij sendhom och eder her innelucth een Copie aff ith breff som danmarckis riikitz raadt screff oss tiil ther wthinnan j maa forsthaa theres begær begærendis athij wile giffua oss edher godhe raadt och meningh ther wthij tiilkenne huad besth företaghas schal etc.

Stockholm den 7 October.

Om afgifter till kongl. cancelliet af alla de kongliga prestgällen i Finland.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 148. — Förut tryckt af Thyselius, l. c.; s. 44, Collan, l. c.; s. 16 och Arvidsson, l. c., 2: 196.

[Stocholm] Sancte birgitthe Vidues Dag

Cancellaries breff paa alle konungx kyrkior wthij Findtlandt

Vij Göstaff etc Giörom vittherligith ath epher thet thenne epher:ne geeldh wthij Aaboo biscops döme ære konungx geeldh szom ær Kwma Berno Kariidtz och Vaanö ære the oss pligtughe epher gamble sidwennien aarlighe pensiones en doch the nw en tiidh longh haffue sitttiid frij Therföre haffue wij nw wthij Verdugh fadhers mesther Ericx Electi tiil Aabo mesther hansze domprouestis och mesther Jaspers Erdæchens ther samme stadtz nærware for:ne geeld pensioneret saa ath then godheman som wiidh Kwmo kyrkio sitther schal aarlighe ther aff giöre tiil worth Cancellaries behoff xxx marc örtuger aff Berno xl marc örtuger aff Kariidtz xx marc örtuger och aff Vaanöö xx marc örtuger huilken pensionem wij befallet haffua for:ne mesther Iasper wpbære och wthkreffuie och szedhan tiil worth Cancellarij forschicke j

godho redho Biudendis Clerkerna som wiidh samme geld
sitthie ath the samme pensionem redelighan wthgiöre
saa framph the gellen lengher beholla wile Thess tiil
visszo etc.

Stockholm den 7 October.

*Fullmakt för mäster Jasper att uppbära vissa gärder i
Finland.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 148 v. — Förut tryckt i Arvidssons Handl. t. Finl. Häf-
der, 2: 197.

Stocholm [Sancte birgitthe Vidues dagh]

Vij Göstaff etc Giörom witterligith athuj befallet
haffue oss elschelig mesther iasper Erchedhæchen j aabo
at han the iij^m [3000] march som oss aff Capitteleth och
Cleerkeriith ther samme stadtz tiil rükitzins geldtz bettal-
ningh wthloffuadt ær schal vendha j godha waror som
ther j landit fallær och leggia oss them tiil godho ther
wij them besth anama kwnne Vilie wij för then schuldt
ath waare Fogthar och Embetismen giöra honum ther
intheit hinder wthinnan wthan heller wara honum behiel-
pughe tiil thet bestha Ær och teslikes waar wilie at han
wthkreffuer oss tiil godho the aattherstæder aff then
hielp som i vintthras schulle vtgiffuen warith Thess tiil
visso etc.

Stockholm den 9 October.

*Till biskop Vincentius, förordnande att förestå tre gråbrödrakloster i Åbo stift; — till Jochan Smäländing, befallning att aflägga räkenskap; — till Seved Ribbing, befallning att bevaka Jochan Smäländing. *)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 148 v. — Första utdraget tryckt af Thyselius, l. c. 1: 45, och Arvidsson, l. c. 2: 198.

Stocholm Tisdaghen nesth ephther sancte birgitte Vidues
dagh

Jtem biscop Vincentius ith magth breff athuj honum tiilskicket haffua at haffua j sin veryo och befallingh the iij graabrödhra closther som j Aabo biscops döme liggia som ære Tiockarna Viborgh och raamo Strengeliga biudendis bröderna j samme closter ath the honum och icke ministhro swara ephther thenna dagh wiidh waare ogunsth och Vredhe etc

Tiil Jochan smaalenningh At han medh thet aldhra förstha han kan giffuer sig hit vp tiil oss medt hans räkenskap och alth thet han vpborit och vthgiffuet haffuer sedhan han bleff waare systems embetisman öffuer gotzsen vthan all forswmilsze

Tiil Siffuidt ribbingh Athuj icke vethe om ioghan smaalenningh tiil effwentys noghen twiffuel haffuer j hans räkenskap at han icke trösther honum bekomma och thaar för then saker schuldt tagha sigh noghen fara tiil och fly aff landit Vile wij ath thw hemliga haffuer ögath paa brædit med honum saa ath han icke finghe raadherwm om han nogoth saadanth j sinnet haffuer och legh tiigh win om at han kommer wp tiil oss medh thet aldra förstha Jtem at han forlegggher thet Cappel oc gör ther j framtidhen räkenskap före

*) Se anmärkn. å sid. 9.

Stockholm den 9 October.

Förläningsbref för mäster Erik, electus i Åbo, på djeknegillet i Linköping.

Riks Registr. C, 1526—1529, fol. 149. — Förut tryckt af Thyselius, l. c., s. 45 samt Arvidson, l. c., 2: 198.

[Stocholm] [Tisdaghen nesth epther sancte birgitte Vidues dagh]

Mesther Ericx Electj tiil Aabo forlæninge breff

Vij Göstaff etc Helse eder alle oss elschelige menighe landtbor som liggia vnder Dechene gellith j Lincöpungh kærliga med waar herre Kære venner epther verdugh fader mester Eric Electus tiil aabo ær oss vnderstwndhom gansca nyttugh vthij riikitzins thiennisth huar wij honum behoff haffuom baadhe vthlendis och inlendis paa swaar kosth oc tæringh haffuom wij för then schuld vndt och forlænt honum samme dækine geeld ighen som han tiilförendis hade med alle renttho huad som helst thet nempnas kan medh kalmarna kyrkio och gambla vestheruicck som aff alder vnder dæchene gelleth legat haffuer Teslikes vnne wij och tiilstedhiom ath for:ne mester Erich maa och schal vpbære alle konungx sachöre nær han saa helst kwnne falla aff for:ne landtbor Huarföre biudom wij eder alle athij honum höruge och lyduge ære oc hans myndughe sendtningebud honum wthgiörendis aarlighe al then deel j pligtuge ære redeliga han schal nesth gudz hielp holla eder alla viidt lag och redelighet saa ath inghen briisth schal finnes hooss honum j noghen mottho och swarer för then schuldt inghen annen een honum Edher gudt befalendis etc.

Stockholm den 9 October.

*Fullmakt för mäster Jasper att uppbära "Nyekorens" ränta
i Åbo.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 149 v. — Aftryckt hos Collan, l. c.; s. 17 samt Arvidsson, l. c. 2: 199.

Stocholm [Tisdaghen nesth epther sancte birgitte Vidues
dagh]

Vij Göstaff etc Giörom vittherligit ath för the marg-
foldughe geeltdt schuldt som riichit wthij kommith ær för
then feydhe skuld som emoth konungh Cristhiern varit
haffuer haffue wij warit öffuer eens medt her Electo och
Capitteleth j aaboo ath nyekorens tidegærdh j samma
aaboo skal niderleggias tiil een tiidh tiil samme geldtz
bettalningh oc haffue befaletth then godheman mesther
iasper at han schal wpbære samme nyekoors renttho ee
huar hon faller antighen j norre eller sydhra Findtlandt
och giöra oss ther goda redho före Therföre biudom wij
allom som vndher samme nyekoor ligghia oc her tiil dags
legat haffua ath the swara samme mester iasper och in-
ghen annen tiil al then deel som the ther tiil aff aldher
pligtughe ære wth ath giöra Forbiudhom wij och ath ther
noghor bekymbrar sigh medh the gotz som ther vp vndher
liggher ee hwo the helst kwnna vara viidtd waare ogunsth
in tiil thess wij ther sielffue tiilstædes komme och ran-
szaka huad reth huar och een tilkomma kan Tes tiil etc.

Stockholm den 9 October.

*Till Torsten Salmonsson, Jöns Westgöte, Erik Fleming,
Olaf Arvidsson, Erik Hansson och Claffues Holm. *)*

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 150.

[Stocholm] [Tisdaghen nesth ephther sancte birgitte Vidues
dagh]

Tiil törsthen salmonson
Tiil Jönss vesgöthe
Tiil Erich flemmingh

Ath the tagha borghan wt-
aff Eric slughk för then handt-
ling han haffuer oc giör al-
mogen ther med ouiligh, och
haffua ögeth paa brædit medt
at han eller noghen huem thet
helst ær icke saadanth stæ-
dhes etc

Tiil olaff aruidtzson at han lather giwtha ij^m [1500]
epther samma skamplwn iærn kloth som honum nw tiil-
skickas theslikis och j^m [1000] eller ij^m [1500] kloth ephther
then skamplwn som han tiilförena haffuer tiil kartugher
slanggher och falknetther medh thet aldhra förstha

Jtem Eric hanson ith fogthe breff öffuer kooperbergeth

L. c. fol. 150 v.

Jtem Claffues holm ith breff at han motthe wthföra
aff landit j^c [100] marc silff oc tesligesth j^m [1000] marc
örtuger redhe peninghar alenesthe thenne ena reszen och
icke ophthermera etc. **)

*) Se anmärkn. å sid. 9.

**) Öfverst på bladet 150 v. i registr. C står följande anteckning af konun-
gens canceller Sven Jakobsson. Största delen af det föregående i samma
registratur är dock tydligen af hans hand.

Anno dominij Mdxvj die Mercurij proxima post bir-
gitte Vidue Acceptauj ego Sueno Jacobj Canonicus
Scarensis Sigillum Jllustrissimj ac potentissimj prin-
cipis dominij Gotzstauj dej gracia Suecorum Gothorum-
que Electj regis Et postea fueruntt infrascripta regi-
strata etc.

Skokloster den 16 October.

Till grefve Johan af Hoya, utvalde biskopen i Åbo, Torsten Salmonsson, Jöns Westgöte och Olaf Svart.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 150 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1651.

Vtaff Schoo closther Tiisdaghen nesth epther Kalixtj

Tiil her Johan greffue tiil hoyen etc At han haffuer ögath pa brædit medh the rydtszar at the icke haffua tiilfelle ath giöra noghen forraskningh her in paa riichit som the altiid ghernna giöra plegha næær sendtningebodt inskickes tiil them Teslikis at han haffuer agt paa Söfferin norby at han icke noghen stadz med hastughet giör noghen anlop in paa then landzsendha wij haffue Electo j aabo niels grabbe olaff Suarth och flere waare Embetzmenn tiilbudit ath the skula wara eder bestonduge huar behoff giörs nær the faa eder scriffuilsze etc

Tiil	{	Electo j aabo	} ath the ære greffuen be-	
		toorsten salmonson		stonduge med al then magth
		Jöns Vesgöthe		the kwnna aastad komma
		olaff Suart		huar saa behoff giörs

Upsala den 17 October.

Till Nils Svenske, som anbefalles att föryttra återstoden af gården af Walla härad.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 151.

Vtaff Vpsala Odhensdaghen nesth epther sanctj Calixtj
paaffues dagh

Tiil Niels swensche Athuj haffue forstaath ath een stoor parth ær offorytthrat aff then gærdt j valla och thess

*) Se anmärkn. å sid. 9.

lengher hon saa stonder thess mindre kommer hon oss
 tiil gangn eller fordeel therföre vile wij ath thw wendher
 the aattherstæder aff samme gærd oss tiil godho thet be-
 stha och snareste tw kan J thetta och al annor ærendhe
 ther oss magth paa liggher tagh tiigh inghen forswmilsze

Upsala den 19 October.

*Fogdebref för Erenghissel och Staffan Henriksson; — härads-
 höfdingebref för Nils Eriksson.*)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 151 v.

Vpsala Fredaghen nesth före xj^m [11000] iomfrughes
 Dagh

Jtem ærenghisszel ith Fogtthe breff paa Vpsala stadh
 Vlleraakers bælingx och Vaxala hæredom

L. c. fol. 152.

Jtem staffan hindricson ith fogtthe breff paa Valj lö-
 stha veslandha hollenæss

Jtem nielss ericson hæredtzretthen vthij Valenthuna
 hærede j forlæningh

Stockholm den 19 October.

*Försvarelsbref för Peder Larsson i Enestad med hustru
 och barn m. m. för ett manslag.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 151 v.

Vpsala [Fredaghen nesth före xj^m [11000] iomfrughes
 dagh]

Forsuarelsze breff

Vij Göstaff etc Giörom vittherligeth athuj tageth och
 anamat haffuom thenne breffuiszere peder larsson j Ene-

*) Se anmärkn. å sid. 7.

stadom medt hustrv barn legehion gotz gaardh rörligit och örörligit ee huad thet helst ær eller nempnas kan ingho wndhantaghno wtij vaar konungxlige hengn och beskerm för thet manslagh han wthij kommen ær för sin granna Erich olson som sig forloop vppa honum heem tiil hans egith och bleff therföre lagd ogildh huars arffwingha och ephtherwreckiare honum feygdha medt vndtsengen platzsa och twingha mena tiil mandtzbooth emoth lagh och redelighet thet oss icke stondder tiil ath stedhia Therföre forbiudom wij for:ne Eric olsons venner och ephtherureckiandhe ath the ingeledis feygda platzsa eller twingha for:nde peder larsson eller hans venner eller ephtherkommandhe ephther thenne dagh emoth laghen och thenne vaar hengn och beskerm Saa frampth the vndt wika vilia waar konungxlige hempdt straff och vredhe om the eller nogher aff them serdelis her emoth giörendis varda

Upsala den 22 October.

*Till Jöns Westgöte, Nils Skrifvare, Åke Claffuesson, mäster Olaf Torchilli, m. fl. *)*

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 152.

[Vpsala] Then monedaghen nesth ephther xj^m [11000]
iomfrughes dagh

Jtem iönss Vësgöthe ith quittensze paa al then deel han j sin befalningh vthij aabo slotz læn haffuer hafft sedhan saa screffs aarom ephther gudz byrdt mdxxv och in tiil paasche högtiidhen nw nesth forlidhen j fraa sancte michaelis dagh ther nesth tiilförene

Jtem samme iöns vesgöthe tomerle gaardh liggiendis j pemmer sokn som Cristhiern pederson hade med al then

*) Se anmärkn. å sid. 9.

rentte ther aff gaar tiil thess vij komme sielff tiidt j landit j forlæningh

Jtem nielss scriffuare hæredtz retthen vthij Semingehundrade hærede j forlæningh

Tiil Jönss vesgöthe at han thet gengerde höö som faller wtij aabo slotz læn lather inkomma tiil Slotthit och thet som icke fortærth bliffuer vender oss thet tiil godho for vthan thet szom besynnerligha forlænth ær,

Tiil aake claffuesson at han inthit befatther sigh medh ström eller koosketz gotz, vthan lather Claffues scriffuere ther medh bethemma paa vaare weghna oc andtwordar honum ighen all then deel som han ther aff vpborit haffuer vthan al gensegen Teslikis och tykebool och een thaa ith bool ther nesth viidh thin gaardh ligghiendis huilke tw haffuer för tiith egit vthan vorth minne och befallningh en doc thet vel tiilbörligit vaare at han retther sigh sielff ther vthinnan

Tiil mesther olaff torchillj at han andtwordar Claffues scriffuare j [1] lesth iærnt tiil aabo slotz behoff

Jtem gudtmwndt scriffuere hæredtzretthen j forlæningh j Saalentwna hærede

Jtem böndherna vthij Symontwna hærede ith breff ath the motthe vthgiffua j^c [100] iærnt för the viij riddhare hestar som the aarliga holla plegha alenestha j thetta aaret

Jtem Joghan scriffuere ith fogthe breff paa Vestrars stad Snæffwingen twhundrede hæredt Sienda hæredt norby hæred

L. c. fol. 153.

Jtem bönderna vthij Toorstwna hærede ith breff ath the maagha j thetta aareth vara frij för riddare hestaloop saa med skæl at huar bondhe j samma hærede iij [2] span korn för hestaloopet oss giffua schal

Upsala den 22 October.*Formulär till fogdebref.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 153.

[Vpsala] [Then monedaghen nesth epther xj^m [11000]
iomfrughes dagh]

Fogthe breff

Wij Göstaff etc helsze eder etc kære venner vij tacke eder dandemen alle för eders veluilioghet oc godho lydno j oss altiidh troligha bewiisth haffue besynnerligha altiid varet vaare Fogthar oc embetismen hörüge oc lyduge som throo dandemen j alle mottho thet vij med eder altiid gherna forscylla vele huar vij kwnne etc Saa kære venner giffue vij eder tiil kenne athuj nw aaff seet haffue .N. aff thet Fogdrij som han nw en tiid longh paa vaare vegna hafft haffuer oc haffue forschicket tiil eder (ighen) thenne breffuiszere vaar thro thiennera .N. för eders retthe fogthe oc embetisman paa vaare vegna Viliandhes oc högieliga biudendhes eder alle sammans athij honum höruge och lyduge ære eptherfølgiendis honum j alle mottho huar han eder paa vaare vegna tiilsegiendis vardher vthgiörandis honum al then deel som eder böör ath giöra edhers retthe fogthe han schal nesth gudz hielp holla eder alla fatighe och riiche viidh lag och reth och edhers godhe gamble sidwennior Edher her medh gudt befalendis etc.

Upsala den 22 October.

Anders Pedersson i Grubba erhåller lappskatten af Umeå socken i förläning, jemte uppdrag att för konungens räkning der uppköpa åtskilliga varor.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 153 v.

Vpsala [Then monedaghen nesth epther xj^m [11000]
iomfrughes dagh]

Forlæninghe breff

Vij Göstaff etc Giörom vittherligit athuj aff Synnerlige gunsth och naadhe vnndt och forlænth haffua och nw medh thetta vorth opna breff vnna och forlæna oss elschelig anders pederson j grwbba the lappar vtij Vmo sokn som oss tiillydher medh vaare konungxlige saker och renttho med saa forordt at han oss ther vtaff redeligha giffua schal the ij thimber maardhskin som aarlige skatthen ær och then aarligha forbetthra medh x maardher och om saa szake athuj honum tiilhandas skicke nogher peningar ther han medh vorth bestha vetha kan tiil ath köpa, thraan, Elgeshuder, boockskin, eller annat huad ther falla kan ther tiil schal han latha sigh finna alledelis veluiliogh som vaar throo man Ther oss elschelig Staffan hindricson borgemestare j vaar stad vpsala haffuer varith oss goodh före paa fornde anders pederszons vegna ath han forne vilkor j alle puncthar oss redeliga holla schal Therföre biudhom vij eder alle fornde vaare lappar vtij Vmo sockn athij ære honum hörüge oc lyduge paa vaare vegna Suarandis honum tiil Cronones skath och saker oc inghen annen, han schal eder holla viid Suerigis lagh och goda gambla sidwennior nesth gudz hielp etc.

Upsala den 26 October.

*Förläningsbref för Olaf Ivarsson och Johan Thuresson; —
quittobref för Nils Warg.*)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 154.

[Vpsala] Fredaghen nesth före sanctorum Simonis
et iude dagh

Jtem olaff iffuarson ith breff paa alle konungxlige
saker med hans eghna landtboor

Jtem Johan thureson ith breff paa konungx fodringh
som faller j thetta aareth vthij broo och aakers sockner

Jtem nielss vargh ith qwittensze paa al then deel
han vpborith och vtgiffuet haffuer baadhe j peningha flesk
korn och thiende fra then tiid han senasth räkenscap
giordhe och in tiil thenne dag Doch saa at han schal en
nw beuisza med noghen quittensze huar xij marc peninghe
bliffne æro som hans vpbyrdt ær meer en hans vthgiffit
eller och betthale oss samme xij marc

Upsala den 28 October.

*Till Måns Bryntesson och Arvid Westgöte, om åtskilliga
ärenden.*)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 154.

[Vpsala] Sanctorum Simonis et iude dagh

Tiil mons brynttheson athuj forundhre at han icke
gaff oss tiilkenne hure dyrth smöreth eller iærneþ bleff
verdhet aff then hielp han ficht aff Capittlet j Schara som
ær ij lester smör som the oss skiengtthe theslikis oc thet
iærneþ han ficht aff vermelandt medh the kyrkio tiendhe

*) Se anmärkn. å sid. 9.

och spettalss tiendhe Saa athuj ther medh haffde kwnneth forslaa hure dyrth huart stycke engelsth staar Jtem at han icke noget mera clæde hit vp forskicker j thetta aareth eller fortingar tiil vorth behoff

Tiil Aruidt Vesgöthe Athuj forstondit haffue at ith hollenskh skiip ær kommeth ther nider viidth siö sidhen tiil landtz huilket tw aritheret haffuer j huad mottho thet ær skeedt ær oss owittherligit Saa vile vij ath tw lather them bliffua obehindret medh behollet gotz om ther inghen merkeligh sach finnes eller om noghen merkelig sach för handen ær begære wij ath tw skyndhar tiigh innan iwl hit op tiil oss taghandis skiiparen paa samme skiip medh tiigh saa athuj kwnnom thess ytthermere fornde sach forfare theslikis om the gerder och nogre andre merkelige ærendhe som wij haffue handla medh tiigh huad foretaghas schal oppaa föraareth

Upsala den 28 October.

*Till riksråden i Westergötland, om huru gården skulle upp-
tagas och om den föreslagna tractaten med Holländarne.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 154 v.

Vpsala [Sanctorum Simonis et iude dagh]

Tiil riikitzins raadt vthij Vesthergöthlandt

Kære her Electe och her Thure wij giffue eder tiil-
kenne oss vara vnderuiiste om then gærdh paa lagdt ær
tiil ath betthala medh riikitzins geldh och schulder ath
fogttherna som vaar breff ther om forkynna schula icke
forsthaa then meningh som beeffuadt varth then tiidh
the vth giffuen vaare aff Stocholm at huar och en bondhe
maa ther tiil vendha huad han helst aastadh komma kan
aff the benempde deler eller och peningar ther the icke
annath aastadh komma kwnna Doch saa ath summan paa

huario gærdh bliffuer viidt sigh som hon lagd var skat-
 thebondhen tiil twaa marc och landtboon tiil ena marc
 eller theres veerdh Om lösza karla screddhare schoma-
 gare och andre setthie wij tiil eder skön och ordinanciam
 ath the vel maagha hielpa tiil samma gærdh om nogot
 medel ther emoth giöres kan med husfatighemen epher
 leglighetthen om the gærde oxar tycker oss nyttugth
 vara athij them lathe paa foder vtöffuer tiilkommandis
 vintter huar j sin forlæningh om the oss tiil noghen for-
 deel komma schula thetta begære vij athij giffue them
 framdelis tiilkenne som sig icke her vppaa forstondha
 Jtem haffue wij forstondit vtaff oss elschelig mester olaff
 magnj scriffuilsze ath the hollendere ære begærendhe ith
 effuigh bebundt och friidt medh oss och riichit huilket
 the begære fulbordugh stadfestelsze paa om pingxdagha
 nesth kommandis vthij amstelredham Tycker och oss raadh
 vara och riichit tiil bestondt ath thet ingeledis bliffuer
 forsumath begærendis athij thetta ærendhe grwndeligha
 besinna vele hure thet företaghas och lempeligasth be-
 gongas schal med huad puncthar vilkor och articlar oc
 huem teslikis schulle vtaff riichit tiil thess verffs beslut-
 tilsze eller om nogoth samtal eller möthe beraamas schal
 innan for:nde tiidh paa een belegligh stadh ther riikitzins
 raadt medh oss tiil oordtz komma kwnna ther om giffue
 j oss edher godhe raadh och sinne tiilkenne medh thet
 aldra första etc.

Upsala den 28 October.

Besittningsbref för länsmanen Nils Jerlsson å tvenne gatubodar i Upsala, hvilka domkyrkan derstädes olagligen köpt undan kronan.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 155.

[Vpsala] [Sanctorum Simonis et iude dagh]

Nielss iærllszons iordhabreff

Vij Göstaff etc Giörom witttherligeth Ath oss elschelig nielss ierlsson vaar lændtzsman vthij Vaxala hæredt haffuer ödmiwgelige begæreth vtaff oss athuj gunsteligha vele honum vplaatha för mögielige peninghe twaa gathebodher vthij vaar stadh vpsala huilka oss elschelige vorth riikitz raadt som her för rettha saatho om nesth forlidhen sancte Ericx tiidh oss medh reth och Suerigis bescriffuen lagh tiilsagdhe: domkyrkione j fraa som for:nda bodher haffde olagliga tiil sig kiöpth vndhan Cronone Doch epther ath for:nde nielss iersson ær retther arffwinghe och byrdheman tiil samma bodher epther sin modhers systher dotther hustrw Chirstin rytthers haffue wij aff synnerlige gunsth och naadhe oplathit och tiilegnadt och medh thetta vorth opna breff oplatha vnna oc tiilegna honom samma boder med grundt liggiendis emellom toryeth och aan nordhan viidt broon, breddhen moth almenningx gathen ith quarter mindhre æn xiiij alna och oppa huar sidhosom löper fraa gathen och in tiil aan xiiij alna och twær vegghen nedhan viidh aan xiiij alna ith quarter mindher at han oc hans arffwingha maa the for:nde bodher niwthabruka och för sina eghna beholla vndher Cronones aarligha skath nær han paa vora veghna fornögt haffuer vaar fogthe ærengisl xl marc örtuger Epther thy ath the hans framlidthne forældhre j for:ne mottho j fraa, och oss tiil hender paa Cronones veghna kompne vaaro Forbiudendis

alle andelige och verldtzligha besynnerliga borgemestere och raadt j for:ne vaar stadh vpsala samme nielss ierl:son her emot hindra möda qwelia platzsa etc.

Stockholm den 6 November.

Utdrag af skrivelser till Jöryen Trolle och Nils Olsson på Stegeborg.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 155 v.

Vtaff Stocholm then tiisdaghen nesth epther alle gudtz helgones dagh

Jtem Jöryen throlle ith forlæninghe breff oss tiil en behagelig tiid paa nogher her Erich trolles gotz liggiendis j smaalandt saa myketh som olaff scriffuere vdij nesth forlidhen tiid j befalning hafft haffuer tiilstediandis ath for:ne iöryen trolle maa kennes viidt samma gotz

Tiil nielss olsson paa Stægeborgh at han aristereth lather then prentterredhscap j Sudherköpungh medh aldhra snarest

Tiil for:ne nielss olson at han hit schicker tiil Stocholm iij lesther ærtther j [1] lesth hwete j nesth kommandis vintther

*) Se anmärkn. å sid. 9.

Stockholm den 9 November. *)

*Till mäster Hans Skeell, Joghan Skrifvare, Hans Stunt,
fru Sigrid och Måns Nilsson. **)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 156.

[Stocholm] Fredaghen nesth ephther omnium sanctorum

Jtem mesther hans skeell ith forlæninge breff j viderleghningh twaa konungx byiar benempde huszeby och foder sickththuna medh al aarligh skath som ther vtaff gaar baadhe j korn peninger oc hues deel ther aff pleger vthgaa saa at han samme aarlige skath niwtha och beholla schal tiil thess han och vor thro man lambriich matzson kwnna komma tiil sin fulla bettalningh ighen vtaff begges theres viderlagx forlæningh för noghen kooper wij fornde lambrich matzson skyllige ære som beselde bekennelse breff ther wij honum ther paa giffuit haffua granligha vthuiser

L. c. fol. 158 v.

Jtem ioghan scriffuere dauidtz brödt j forlæningh

Jtem her hans stwnth ith forswarelsze breff

Jtem Fru Sigiidh ith forlæninge breff paa onszala sockn

L. c. fol. 159.

Jtem Mons nielson Vika sockn och een konungxby benempdth kongxhåara j forlæningh som rentthar iij eller iiij lesther och ther tijl peninga medh

*) Såväl platsen i registratret för dessa och nästföljande bref, näst efter bref för den 6 Nov., som ock det efter registratret A upptagna bref till biskop Brask i Linköping, hvilket i registr. C förekommer näst efter här återgifna bref till mäster Hans Skeell, visar att de icke böra hänföras till den 2 Nov., efter öfverskriftens ordalydelse. Sannolikt hafva orden: Then annen blifvit utglömda framför öfverskriften: "Fredaghen nesth" etc.

**) Se anmärkn. å sid. 5.

Stockholm den 9 November.

Konungen förbjuder biskop Brask att öfversätta och utgifva skrifter emot Luther, och uppmanar honom att uppsända några lärda män, som med skäl och skriftens bevisning kunna ådagalägga om något predikas emot evangelium; samt tillkännagifver slutligen sin vilja, att tryckeriet i Söderköping skall upphöra.

Riks-Registr. A, fol. 137 v. — Förut högst felaktigt aftryckt i Link. Bibl. Handl. 1: 192, Celsii Monum. Pol.-Eecl. 7 samt i Handl. rör. Skand. Hist. 16: 43. En annan copia finnes i Registr. C, tydligen oriktigt daterad "Fredaghen nesh epther omnium sanctorum" (den 2 Nov.). Se ann. t. föreg. bref.

Copia literarum d: regis ne transferantur litere imperatoris vel aliorum principum contra Martinum scribentium

Vor synnerlig gwnst tilforenne Verdig fader vj haffue forstandit atj late vtsæthe pa swenske nogen breff the j benempne aff keyserlige mandata vtgongen om then twe-drekt nw pa færde ær med Lærdomen ther oss dogh vel vetherligit ær hurw Keyseren oc paffwen haffue sigh tillsammans Och kan med ingen skææl beuises att Kesperlig maiestatt haffuer vtgiffuit sliik mandata vthan nogre partiiske the som akthe med sliike stycker bedrage oc till sig holle simpell oc enfolle människor Som ecke annet forstaa æn them varder i sliike motte ingiffuit Tycker oc oss at pawen ær then som mesth træder i fraa cristelig troo i thet han sig giffuit haffuer in till twrken som nw fulmectig ær vtower alt Vngaren oc træder fast in i tysland oc haffuer merkeligit tilfelle vtwiide sin makt j cristindomen ther han bestand haffuer aff pawen Som först oc mest skulle hanom mootstandig vare Tesligis lathe j hertug Jöriens breff aff misszenn vtsæte paa swenske oc ther j them oc fornempde mandata vtgonge lathe bland simpel folk Kunne vj vel förmerke ath vj ther med vnder en forteckilsze skole straffwade vare effter vj ecke

swa aluerlige træde i szaken mooth för:de lerdom som the göre Therføre ær vor begæær oc endelig formaning atj haffue swadant fördrag Oc skicker hiit vp nogre lerde vtaff eders kyrke som med skææl oc scriffthennes beuising kunne beuise at her brukes oc prediikes annen lerdom æn thet helge Ewangelium the skole tolsamlig hörde bliffue oc vthan all ogwnst moge framsæte sine positiones oc huar beuises kan ath her predikes nogen ocristelig lerdom oc vid makt hollit bliffuer See vj doch gerne at the ther vdower straffade bliffue som sig ecke kunne ther fore vndlede Ær ecke heller vor vilie at nogit prentarij skal vprettes i Sudercöping Thet prenterii till förfong som nw j Stocholm med swaar kost vpretthet ær fför ty thet ena kommer thet annet till forderff Her med eder gud befalendis Giffuit paa vort slott Stocholm frededagen nest for Martinj Ar etc 1526 vnder vort Secret.

Biskop Brasks svar, dateradt den 27 Dec., finnes bland bilagorna.

Stockholm den 9 November. *)

Till mäster Erik, utvald biskop i Åbo, Jöns Westgöte och grefve Johan af Hoya om Danskarnes framställningar, Severin Norbys underhandlingar med kejsaren och resa till Ryssland, åtgärder till Finlands försvar, m. m.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 157. — Förut meddeladt af Arvidsson, 1. c. 2: 201, och i Chr. II:s Arch. 4: 1652.

[Stocholm] [Fredaghen nesth ephther omnium sanctorum]

Tiil mesther Erich Electo tiil Aaboo och Iönss vesgöthe

Vaar synnerligh gunsth etc Kære her Electe och Iönss Vesgöthe wij giffue eder tiilkenne athuj aff nogher breff (som konungh Frederick haffuer oss forskicketh) haffuom

*) Se anmärkn. å sid. 312.

forfareth læszith och öffuerseeth monghe andre vthscriffther ther medhfölgiandhes som Söffuerin norby j fraa fremmandhe herrar och försthar tiilscriffne vore, och tesgeligesth nogher Copier aff the breff som han them ighen haffuer tiilscriffueth som fwunes paa the skiip som honum j fraa toghes nw senasth vnddher blegingx sidhen ther aff wij forstondit haffue hans ondhe vpsaath och fordarffuelige meningh han tiil oss haffuer oc haffuer han vthij samme hans scriffuelsze begæreth keyszerlige ma:tis breff tiil mestheren vthij liifflandth och sthore Försthen j rydtzlandth ath the schulle stilla och fridtsamlighe sitthia och inghen vndtsethningh eller bestondh giöre oss eller vorth riikitiz Suerigis inbyggjare och vndersaatther om han sziin arghet her in paa riichit j noghen mottho forfölghia och bedriffua kwnne Therföre och annor hans agth och arghet och onde meningh och ephther leglighet nw medh samme Söffuerin ær paa ferdhe schicke wij nogoth vtaff vorth hoffolk in tiil eder för æn vathnet legghes vthij skæren begærendis athij samme vorth kriigxfolk j then landtzsenda ther the besth woore beleghe viidt grenszen (huar saa behöffdis them tiil noghen anfejtingh eller mothstond hasteligan tiilhopa komma) ville med fortæringh latha besörghia Och ephther for:ne Söffuerin norby nw saa indkommen ær j rydtzslant liggher sthore magth vppaa athij granlighan medt honum haffue ögath paa brædith besynnerlige ephther han och mester lucas som j fortidhen vaar bysszeskytthe var, vetha aldelis then landzsendes leglighet therföre the mykit ondt in paa riichit kwnna medh siin skalkhet aastad komma huar thet icke them medh granligh tiilsyn och starkth mothstondt bliffuer fortageth ath the icke giöra schula noghen forraskningh in paa then landtzsendha med nogoth forteckth anfald j noghen motthe medh theres ilfwndt och sthore skalkhet Vthan altiit haffuandis eders vissze budt och listige speyningh in j rydtzland ath forfara for:ne Söffuerin norbys

vpsaath oc hedtzske mening huad han agthar sigh nw företagha ey sparandis peningar guldt eller silff viidth them ther saadane hans leglighet och anslag listeligha kwnne forspörya giffuandis oss ther om hasteligan tiil kenne Viliom wij teslikis athij lathe vthmönsthra the beste karle som wij kwnnom vara medh belathne vtaff vorth foothfolk som wij ther haffua liggiendis j landit och flyr them ther theres koosth och tæringh med the andre for:ne vorth kriigxfolk som wij nw tiid forsendhe och annorstadtz ther nesth om kringh hooss prester och lænsmen som them formegttha ath holla saa ath the bliffua liggiendis viidt grenszen eller hureledis j thet besth kwnne belempa saa ath the vaare viid handen huar them behöffdis medh ther(!) hast forsambla och forschicker the andre hiit vtöffuer tiil oss the andre foothgongare ther quarre bliffua j landit forsendhe wij nw theres clædhe med peder olson som wij fororderet haffue för höffuitzman ther med the sig schula kwnna behielpa Tesgeligesth begære wij athij lathe beredha eders iagtter tiil forstha opeth vathen tiil foraareth medh godhe karla bysszor veryor och fettalningh tiilsegiendis the andre godhemen Erich flemmingh nielss grabbe och andre flere som nogre iagtter haffua ther j landit ath the och saa giöra paa theres sidho och them thaa vthsendha tiil siös med vaare kære suaa:ghers her Johan greffue tiil höyen etc godhe radh oc samtyckie huar the thaa besth och nær the medh hans kræffuel och iagtter kwnna komma tiil sammans ther om j oc the honum lathe tiilscriffua och med honum ther vthinnan foruetha hureledis thet besth och lempeligesth företaghas schal Jtem kære her Electe tacke wij eder ganscha gerna för then iagth som j oss skength haffue then wij begære athij oss nw ville forschicka tiil handa medh aldhra snaresthe för æn siön legghes j nærwarandis vintther huad henne j bygningen fatthas agtthe wij her lathe forbyggia epther vorth egeth sinne oc henne thaa

vthredha latha medh bysszor veryor een deel och annen och bemanna som ther tiil hörer Och sende wij eder no-gher Copier och vthscriffthter her innelycthe ther vthinnan i kwnne forfara sompth vtaff Söffuerin norbys veszendhe och handlingh, ramer och vether vorth och riikitzins bestha j then landzsenda som aldra störstha magth paa liggher och wij eder synnerlighen tiil throo

Tiil her Johan greffue tiil Höyen etc viidt nesth for:ne sinne och om hans kraffuel oc iagttter at latha beredha tiil förstha opeth vathn j foraareth

Stockholm den 12 November.

Quitto för borgaren i Stockholm Herman Fosszer på 387 mark örtug, som han länt ifrån carthusianer-klostret.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 161 v.

Stockholm

Aar etc Mdxvj måndaghen nest epter Martinj

Wij Göstaff medt gudz nåde Swerigis och Götis etc twwald Konungh, Bekennoms met thetta waart opne breff, at osz elskelighe herman fosszer Borgare wtj wår stadh Stocholm osz fförnögth haffwær fire hwndrade marck ortogher xiiij marck myndre I peningha taall. Som han aaff Cartuszia clösther naaghon tid sedan fförlidin, till lenns wtj siit hws och på rentha taghit haffde Swa at wj osz met samma hanss betalning well åtnögia låta och samma hans hws j frå sådana peningha summe frij och lös låtom Giffandis honom ther met och hans epter kommandom arffwinghom quit och ledugh fför fför:ne lenthe peningher Och ingaledis twinga skolandis wt åff osz eller androm hwem helst the wara kwnne till fför:ne peningx summe betalning . till något annet ythermere kraff eller paa eskien j naaghon hande motte epter thenna dag Til ytermere

wisso laatom wj hengia wort konungxlighe jnsigle etc
Datum vth supra Jn titulo

Stockholm den 12—17 November.

*Kallelse till menige frälset i Upsala, Westerås och Strengnäs
stift att infinna sig till vapensyn i Enköping tjugondedag jul.*

Riks-Registr. C. 1526—1529, fol. 162.

[Stockholm] Infra Octauas Martinj

Wij Göstaff etc Helssa edher alle osz elskelighe hwlle tro mæn menighe frelssit N Biscopsdöme k:[ærliga] met gudh Giffandis edher tilkænna atj blandh ærendhe som beslutet worde i thet ytherste herremöte, j nest förlidne sommar hollit wart her wtj wår stad Stocholm war samfelleligha stadfest wt åff osz och wårt e[lskelige] Rikis råd . at wåpnesyn skall optagis och hollin wardha wtoffuer alt riket . szom tilfforena j wåre framledne förfæders tiidt warith haffwer Som klarligha finnes wthtryckth j lagboken Togh ephther then læglighet nw ær på færdhe . kwnne wij ecke aldelis ephther fölia . then bescriffna tid och benempda stædher szom samme wåpnesyn wppå hollis skwlle I hwar Landzænda ephther lagbokennes wtuisning wtan som wår och rikesens ærende sig belempa på thenna tiidt, Haffwe wj ther till benæmpdt wår stad Enecöping ther wj wela och högliga biwda atj alle szom edert frelsse wela bekændæ warda . skwle försambles xx:de dag Jwla nest komandis Och ther på samma tiidt edher presentera meth idra besta rostningh hesther och harnisk . fför osz eller hwem wj paa wåre wegna till wapnesynere tilskickandis wardom Och hwar någre gode mæn finnas the ecke aldelis siigh her oppå fförtænct haffwa eller så tilskicket ære met hesther rostning som tilbörlogit är skwla the sigh her wtaaff jnghen forskreckelsse taga wtan lig-

uell pa fförne tidh ok stadh presentere, och ther förclara sin wrsegth : hwar them taagh skal föregiffues hwath oppå the siig reda skola I framtidene Tagandis her wtinnan inghen förswmelse sza framt I nywta wele wåre gwnst och iderth frelsse etc.

Tiill $\left\{ \begin{array}{l} \text{Wpsala} \\ \text{Westherars} \\ \text{Strengnesz} \end{array} \right\}$ Biscöpszdöme aldelis vid samme sinne nest förne

Stockholm den 12—17 November.

Till Örebro, Köping, Westerås, Arboga, Strengnäs och Enköping, förbud emot begagnande af tjocka och tunga träfat till inlastning af jern, genom hvilka bedräglig vigt åstadkommits.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 162 v.

[Stockholm] [Infra Octauas Martinj]

Wij etc Helssa edher alle Borgmestare och råd J wår stadh N: Kerliga met gud etc Kere wenner wij hafwe til synne giffuit the clagamål wj tiidt och offta hört haffua wtj eder stad och flere wåre opstædher om pyndaren her i stocholm at han ecke wara skwlle wiidt then retta wiickt Som honom bör at holla mest för ty at iernet som hiit kommer paa wåghen ecke holler sin wiickt wtan iw fattas ij eller iij lifzpund på hwart faath som tillförenna sin retta och fulla wiict hollet haffuer j opstæderna och tesligis haffue osz elskeliga wåre wndersåthe her j stocholm beklagat at pynderana j opstæderna ecke holla sin retta wict som tilbörlligit ær, thet wj dogh klarliga ransaket och fförfarit haffue på begge sidor at ingen brist finnes j wåghen, vtan fathen som för tiock wt åff råt tra giorde bliffua ære fuluictogh och væga iij eller v lifzpund, ther them ecke borde epter gamle sætteth mera

wægha æn till ij liffzpund fförren jernet bliffuer ther in-
 fatat, Hwilkit oss ecke wel står till at lida at slieth swick-
 actiigt bedragerj bruchas skall j bland wåre wndersåther
 thet wj wtåff ware konungxlige tilsyn plictoghe ære ad
 reformera och rettha ock them tilbörliha straffa låtha
 som siigh met falsk förhandling och oredelig köpslagan
 laathe befinnes Haffuom wij ther fföre sagt ogilt saa mång
 fat som mere wictoghe ære æn til ij lifzpund och thet
 gotz förbrwtit som ther wtinan befwnit warder görendis
 eder met thenna wåre scriffuelse en godh förwarning Och
 iemwel biwda atj råde ther böther wppå sa framt j ther-
 fföre wtj någhon skada ey kommā wele, weliandis atj
 bönderna ther om tilsigia som slike fat göre plæghe och
 selie at the sig och her ephther retta ey görendis hwart
 fath victoghare æn till ij liffzpund epter thenna dagh
 Haffuom wj wåre befalningxmæn befallat och tilsagt at
 the om sådana stycker granneligha och oförsumliga til-
 synn och ransakan haffua skola epter swerigis lag etc.

Tiill	$\left\{ \begin{array}{l} \text{Örebro} \\ \text{Köpingh} \\ \text{Westherars} \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{Aarbogha} \\ \text{Strengnesz} \\ \text{Eneköpingh} \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{Aldelis width nesth} \\ \text{for:ne samma sinne} \end{array} \right\}$

Stockholm den 12—17 November.

*Tillåtelsebref för Dirich Rost, borgare i Stockholm, att ve-
 derkännas en tomt i Köping, som tillfallit hans hustru i arf.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 163.

[Stockholm] [Infra Octavas Martinj]

Wij etc Göre witttherligit met thetta wort opna breff
 atuj aff synnerlighe gwnst och nade wnt och tilstادت haffue
 ath osz elskelige dirich rost Borgare wtj wår stadh stoc-
 holm må och skal widderkennes och til sig anama ena
 tomt liggendis i köpingh, huilkin tomt hans hustrw

med ret arf tilffallin ær, oc ephther sin moderfader Algot
 *) fordom borgmester i fför:ne köping, Saa at han
 må nywta brwka och behålla samma för:ne tomt med
 all æghedeler som för:de tomt aff aller wnderligat haff-
 uer och æn nw wnderligher Innan by och wtan Tesligis
 och alt annet godtz hwad (!) han thet helst opspöria kann-
 som os ecke til hånda kommit ær rörligit eller orörligith
 som fför:ne hans hustrw j thenna nest fförlidna fegd från-
 tagit bleff then tid han j Stocholms bestalning war Tes
 til wisso etc.

Stockholm den 19 November.

*Till konungens mormoder, fru Sigrid (Banér), om egande-
 rätten till Gudö gård.*

Riks-Registr. C. 1526—1529, fol. 164 v.

[Stockholm] Månedaghen nest fför Clementis

Tiill ffrw Sigiid

Wår synnerlig etc Giffwe wj edher til kænna kere mo-
 dher at wj fförgåto senest wj til orda wåre met eder på
 wænegarn at beröra om gudhö . som eder well ær wit-
 therligit at thet ær Vort retta fædherne, Och met inghen
 ret hwaschen med morgongaffwo eller skipthe . hustrw
 dorothee war tilkommit at hon kwnde ffulmyndogh wara
 ath selia fför:da gotz Och hwar hon ther till fwlmynndugh
 warit haffdhe, ær thet ey bewislighet at thet war någon-
 tid lagbudit eller lagståndit epter swerigis lagh Och ther
 wtoffuer wart fförbudit aff Rikesens rådt at inghen skwlle
 sig befata met hustrw dorothees gotz Mæn wj ære wel
 till fridz thet i niwthe och beholle thet i edhers lifftid .
 nær wj wethe oss förwaret at fför:ne gudhö kommer oss
 sedan wtan alt skipthe frijt och obehindrat til hånda her

*) Lucka i registr.

oppå ære wj begærende atj met eder scriffuelse . osz giffwa wele edert synne oc meningh tilkenna etc.

Stockholm den 19 November.

*Till domcapitlet i Upsala om contributionen af klerkeriet i
Upsala stift till riksskuldens betalande.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 164 v.

[Stockholm] [Månedaghen nest för Clementis]

Tiill Capitulum I wpsala

Sincerissimis Nostris fauore et dilectione premissis Kere gode wenner wij giffwe edher tilkænna at osz elskelige mesther matteus, haffwer osz presenteret alles eders sanfelde och mesther Laurens erkediæcknes enskilte scriffwelse, anrörendes om then hielp och contribution som wtgöris skall wtåff edher och klerkeriidt j wpsala stüickt, till rikesens gell och skwllers fförlosning Och met samme eders scriffelse presenterede han osz ith register. Beslutende hurw j haffwe taxeret menighe Clercheriidt wtoffuer menighe fför:ne wpsala stijcth, på wårt behagh och fförbetring, om osz så syntes met någre midla eller föröka, Hwilkit wj och saa giort haffwe epther wort synne, tågh met gansche faa, om edher sa synes liibt wara som j wel fförfara kwnne wtj samma register, thet wj eder jghen til baka senda met fför:ne mester M: Tac-kandis eder gwnsteligha atj behiarta och besinna vele huad twångh och nödh wj alle och riket haffue vtinan stadde warit Och ther fföre met osz låta edher omworda hurw riket skall libereres och frijt bliffwa wtåff för:ne geld och skwller Som störste mackt på liggher, I huad motto etc.

Stockholm den 19 November.

*Till Torsten Salmonsson, Olof Arvidsson och Olof Mårtensson. *)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 164 v.

[Stockholm] [Månedaghen nest fför Clementis]

Tiill Torsten Salmonsson

At han lather Jöns wesgöthe ffå till Aabo slotz behoff malth : hwmbla : och geddher : thet meste han kan ombere

L. c. fol. 165.

Till Oloff aruidzson I nyköpingx len ath han hit sekicka skall till wårdagher iij^c [400] bielker

Till oloff martthensson

At han aldelis giffwer gran ackt på at thetta breff som vy nw helsingana haffwa tilscriffuit bliffwer clarliga j sina articlar för them wttryckt epther hans beste förstånd och sinne, Hwar och så ær at naghör finnes så fattigh at han ecke förmechter wt at göra szom ffor-screffuit står ath han thå laghar at skomackre screddere och andre lösninga embitzkarla och något tilhielpa, op-fyllandis ther met then dell then fatige ecke mechter wt-göra Och han giffwer almoghan för raad, at the wele sin emellan så lagat ath skilsfångh wåre emellan fatiga och then rika och the wtdragha mera parthen j samma gerd szom mera förmechta, szom meninghen war pa samma tid gerden på lagdes . szom wårt försthe breff wtviser

*) Se anmärkn. å sid. 9.

Stockholm den 19 November.

Till innebyggarna i Helsingland, afslag på deras begäran om uppskof med eller minskning uti den till riksskuldens betalande ålagda gården.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 165 v.

[Stockholm] [Månedaghen nest för Clementis]

Till Meneman J helssingeland

Wij Göstaff etc Helse edher etc Kere wenner som I osz tilscriffwe om then gerdh ther wj samfelleligha met wort elskeliga rikis råd samtygt och på lagt haffwe om kringh hela landet til the stora draplige skwller och riksesens geldtz betalning som wj wtj tydzske Stædherna wtj komme ære för byssor werior skip och stora swmmor peningha til krigxfolk och annet szådant Szom wel hwar man nogh witttherligit ær hwat kostnat och omsorgh wj fför riksesens besta skwldh i thenna förlidna feyda hafft haffwa, förren wj inkreckettet fingæ alt riket wtwr then omilde konungh Cristiers hender Och eder och menighe swerigis Inbygiara frijat och frelst i frå hans tiranniska leffwerne och regemente met gudz tilhielp saa ath han thet ecke kwnne fulkomna som han thet begynth och æn ythermera actat haffde met hans hedzske fwlboardan hwar thet honom ecke hade bliffuit snarligen förtagith Hwilkit wj fförmode at en part wtåff eder æn nw ecke alstingx haffwa förgæt it Så kære wenner epther sligk edher scriffuelsse som oss nw ære komme tilhånda kunne wj endels förmerckia atj. sådana stycker ecke retteligha wela besynna, Æn dog i fför samma saker skwld wt åff euigh trældom ære förlöste Och komme til godh frid och rolighet Ther före nw wære pa tiden at wj för ffor:ne geldh skwldh ecke skwle komma i något nyth obestånd eller fiendskap met wære wenner som osz i godha tro i wære nödrång

pa redelig betalning wnsat hafde Wiliandis atj som flere andre ware tro wndersåther menighe swerigis inbygiara epther mantalet giort haffwa i samma gerd late edher hwar i sin stad weluilloghe fynnas wtan alt mot ståndh wndergångandis then lydne met al tilbörlichkeit i ffor:ne gerdz wtlegning epther mantalet Och förundra wj atj ecke wele anse oc grwndeliga öffuerwega then store rolightet preuilegiar och frihether som i wtj långlig tidh hafft haffwe, och æn nw haffwe wtj eders landzænda ythermera æn någre andre ware wndersaather Swerigis Inbygiara her i riket som aldelis haffwa os behaglig swar gifuit på samma gerd Sa ath wj them gwnstelige tacka i al motto fför hwlka saker .wj hade fförmodat eders redeligaren answar æn wj nw haffwa fornwmmit wtåff fför:ne edhers breff och scriffwelse åff then landzænda Och ther i beröre om then gerdz fördrögning intill eders laga skattatid fframfarin wåre Så giffwe wj edher tilkenna ath war læglighet sig pa thenne tiidh ecke så kan bekomma atwj thet met edher i så lång tid epther edher begærelse kwnnom förbida Thet dog eder kwnne ware til en ringa fordell eller förbætringh wtan osz til en stor skada hwar wj henne ecke redeliga wtfinge om distingx marknet nest til stwndandis hwlka gerd wj thå actha fförwenda wtj saadana waror szom wj till rikesens besta best och snarest kwnnom belempa met gelsens betalningx åffkommelse förre æn skippen wtlöpa til stædherna Och kwnnom wj intet annet medelmåt ther wppå göra wtan som wårt elskeliga rikis råd ther om beleffwet och flerestadz om kring riket pålagt haffwa Thet os förhoppas edher wel dragliget ær och kwnnom thet ey heller anners partdela för mishag eller inbyrdis twædræeth skwldh, som ther wtåff i bland then meneman komma motte Wtan må hwar och en bonde ther til wenda hwad han helst aastad komma kan aff the benempda stycker som wtj wårt och rikesens råd[is] opne breff bescriffne wåre

eller och peningher ther the ecke annet aastad komma At then mera formecther maa oc mera wtlegia æn then fatighe Dogh sza at swmman bliffwer iw lika fwldh på hwaria gerd epther mantalet . som hon lagd war Skattabonden til xij öre och Landbonden til vj öre eller theris werd szom j thet eder inbyrdis emellan met besthe lempe och met wor fogotes och eders lagmandz råd thet laga kwnne Her wtinnan bewiser edher och iemwell altid som tro wndhersåther bör at göra i alle motte

Stockholm den 25 November.

Konungen tackar erkebiskop Olaf i Trondhjem för utlemnandet af Peder Cancellor och beder honom ånyo att utlemna herr Jakob och Peder Grym, samt lofvar att Nils Svensson skall ställas till rätta för det öfvervåld han tillfogat erkebiskopen.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 167 v. — Förut, efter orig. i norska riksarchivet, tryckt i Norske Saml. 1: 511.

[Stockholm] Sancte Katerine dagh 25 Nouemb.

Reuerendissimo Jn Cristo patri et domino Domino Olauo dej gracia Aarchiepiscopo Nidrosiensi et apostolice sedis legato nobis sincere dilecto etc

War Synnerlighe gwnst altid tilfforne etc Werdigh fadher wj tacke edher gunstelighe oc kerlige fför edhers store weluilloghet oc wenscaps tekn ther j os beuist haffwe med her per Cancelers indskyndelsse hiit tiil riket ighen Ther wj klarlige wel fförmerkia kwnne atj offörkrenct wiid macth holla wele then gamble wenskap tesse ij riken emellom i lång fförlidin tidt warit haffwer Oc tesligis thet nyttogha fförbund som wtj malmö warth beslutet met breff oc insegle Thet wj nest gudz hielp på wåre sida obrusligghe holla wele Sa at edher och flere ware

gode nabor noriges råd och tesz rikiisz meneman skal wtåff oss oc alle ware wndhersåther vidderfares wenskap welie oc kerlighet besynnerlighe för thenne eders gode wilie Oc bekostnat atj ffor:ne her per Canceler osz her in i riket til handa förskicka wele Thet vj met edher och för:ne norigis rikis råd gunstelig oc kerlig förskylla wele wtj slige eller anner tilbörlig måtto, meth hwilke vj ffor:ne bebwnd gamble wenskap och gode naborskap til samman holla och föröka kwnna, Fförmoandis atj och wele met thet aldra förste insenda hiit i riket oss tilhånda her Jacob och per grym som vj wtåff edher tilfförenna met wår scriffuelse begæret haffwa Edher her etc

Kalffwen

Ythermere . som i beröre wdj edher scriffwelse . till osz och (?) mesther laurens at edher ær skeeth något homodt och öffwerwåld wtåff wår tiænere Niels swensson etc hwar han sig ther fföre ecke kan wndleda, oc thet bliffwer honom retteliga på beuist Skal han tå stånda eder eller eder procuratorj hwem i ther tilskickande warda . till retta, och hwar han . eller någre andre wtåff wåre wndhersåthe haffwe sig annerledis . beuiset mot eder æn tilbörligit ær, wele vj thet straffa låthe och i alle motthe så handla meth idher och nörigis rikis inbygiara som vj wela haffwa och begæra och i huad motthe wii kunne were eder tiill wiilge paa eders eighen personne wegne göre wij altiid gerne her med etc.

Erkebiskop Olafs bref af den 22 September meddelas bland bilagorna.

Stockholm den 25 November.

*Ytterligare till fru Sigrid (Banér) om eganderätten till
Gudö gods.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 168.

[Stockholm] [Sancte Katerine dagh 25 Nouemb.]

Tiill frw Segriidth

Kere modher wj fingho edher scriffwelsse om gudö i hwilka i beröre edher köpt haffwa samma gotz. för m[1000] marck orthoger aff her Erich trölle, Thå wethe wij wel hurw ther om ær, och haffwe besporth at ther före gaffz ecke mer æn v^o[500] eller vj^o[550] marck åth alle högkste, Och ther j bære hiller före om her sten tursson, och atj skwle löst samme gotz j then acth. at the skwle ecke gångit wår fadher frå hånden Thaa wethe j well at hwar wår fadher hafde sketh reth, hade han well wunnith samma gotz jghen wtan peningha, Ty at hustrw dorothea war inghen målsman at selia them moth rikesens rådز förbudh och mot swerigis lag, hwaske lagbudhin eller lagstandin Therföre haffdhe wj wellförwentat osz behageligare swar åff edher, atj och haffdhe wilet anseth och besinnet hwadt wj giort hawe fför edhers och fleris skwldh. hwes gotz wj frijt oc frelst haffwe wt åff konungh Cristierns omille och tiranniske regement, Haffdhe och fför:ne gootz kommit wtj her sten turssons hendher som j scriffwe, thå haffde the lewel ecke bliuit ther j Ey hadhe heller her erich trölle som the tilkomne wåre. them behållith Bedie wj fför then skwldh atj æn nw wele förtænckth wara om ith behageligit swar. hwar epher wj osz alwarliga retta kwonna

Stockholm den 2 December.

Till fru Sigrid (Banér) om Gudö gård, af hvars lösesumma konungen förklarar sig villig att erlägga ena hälften emot fru Cirstin (Christina Gyllenstierna).

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 168 v.

[Stockholm] Fförste Sönedä I adwentet

Tiill frw Segriidt

Kere modher j skwle ecke fförwndra atwj igynom wor scriffwelse haffwa eder tilkænna giffuitt wårt synne om gudhö dog ecke anners æn i en godh acth och mening gerna tillåta wiliandis atj thet gotz nytha och beholle maaghe wtj edher liffztid ner wj wethe oss förwaret at samma gotz sedann wtan alth skipte kommer osz til hånda// Om the peningha som j ther före giffwith haffwa epher ty at thet ware Eder afflinge peningha ære wj wel till friidz atwj swara til en halffpart och till then andra halffpart ffrw Cirstin// När i thet ærende fföretaga wele wtj ith got berådth och ther om göra som samwitzsens bestha lag eder före giffuer Wj wela altiid sa beuisa osz emoth edher och frw Cirstinn at inghen brist skall finnas hosz osz ther met wj fremia kwonna beggis eders beste och fordell Ther mage j ffwlkomliga lita oppå etc.

Stockholm den 3 December.

Henning Pedersson, fogde i Wermland, anbefalles att sända bref och bud till Peder Ösgöte i Norge, samt söka förmä honom att begifva sig till Sverige.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 169.

[Stockholm] Måndaghen för Sancte nicolai

Tiill heningh pæderson J wermeland sendis thenna tw nest epherne breff

Veth hening brock atwj senda tik til hånda ith wårt opith breff tilscriffwith osz elskeliga pædher ösgötha then tw finnande warder paa thenna tiidt wtj ith clösther j nörige widt trondhem. Benemnpdt Heliesæther. Huilkit fförne breff. wj wele at tw met tidt eget wissa budh till fförne Clöster Sckickar j hendher broder Jöns eller broder Augustino, met thin scriffwelsse och förmaning ath the komma tidt sendinga budh j taal met fförne per ösgöte Saa ath ther ginghe icke maangh ord aff, fför teris skuld som gerne beholle wele honom quar ther i landit Legh tig alla win om at samma karl kwnne komma hit till oss. han ær oss ganska nyttog

Stockholm den 3 December.

Lejdebref för Peder Ösgöte att återkomma till Sverige.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 169.

[Stockholm] [Måndaghen för Sancte nicolai]

Till Nörige ith legdebref epher per Ösgöthe

Vj Lathe tigh fförsthaa pædher at wj ære wel til friidzs at tw må giffwa tich hiit in i landit jghen til oss intet anseandis at tw tigh i nagon motto förbrutit haff-

wer wj wele ecke wreckia thet någherledis Wtan segian-
dis tig æn starch frj och fulkomlig leygd och wenskap
till .så at tw må stadelig lita ther till hwad wj tig til-
sigiandis warda vtan flerdh, Tigh skal intet annet wid-
derfares wtan thet gwnsteligit wara kan, ther wthinnan
tw inthet twiffla skal, weliandis oc at tw skynder tig
snarlighe hiit op til samtall met osz ther tw kan wår
wylie fförstaa om nogre sticker Som wj aff tig fförfraa-
gha wele

Stockholm den 4 December.

*Till doctor Peder Galle i Upsala med tio spörsmål rörande
den christna tron, i afseende på hvilka konungen begär P.
Galles skriftliga svar.*

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 169 v. — Tryckt af Thyselius, l. c., 1: 46, 47. — Artiklarne
desamma, öfver hvilka den bekanta disputationen mellan Peder Galle och Olaus Petri sedermera
hölls, äro förut tryckta 1527, tillökade med ännu två "spörsmål" tillika med Olai Petri svar till
Peder Galle, samt ånyo 1605, och i Handl. t. upplysn. i Sv. Kyrko- o. Reform-Hist. af v. Troil,
1: 7 o. följ. Ups. 1790.

[Stockholm] Daghén för Sancti nicolai aptan

Tiil Docthor pæder galle

Vår sunnerlighe gwnst etc Kere doctor per epther
nw ær opkommyn som j wel wethe en stor twædrægth
om lerdommen Haffwe wj fförscriffuit till lerdemen cring-
om riket någor spörsmål om någor stycke ther samma
twædræct mest på hengher begærendis teris sententiam
ath weta hwadt them syness rettess wara epther scrip-
thena, Hwilka spörsmål wij och så nw senda till edher
her inneluct, Bediandis och endeliga wiliandis athj giffwe
oss ther scriffligh swar oppå till hwarth och ith epther
som j tro ath rettast ær, och thet j bewisa och förswara
kwnnen met scriptene Jn fför goda mæn Så ath wj samma
edher scriptelig swar met teris skæll få innan Jwleapthan
nestkommandis, Görendis os ther wtinnan til wilia, Och
hoppas oss atj thes pictoghe æren epther j æren en doc-

tor j then helie scripth och haffwe fför then skwld studeret atj skwle wetha wnderuisa os leckmæn om slicka stycker, the os nyttoghe ære at wete till wår siæl[s] salighet her met etc

Thetta ære the x: articlar som skall swaras till

Om man må wndfalla helgamanna lerdom kyrkennes bruckningh och sidwenior the ecke haffwa gudz ord met sigh

Om wår herre ihesus christus finnes haffwa presten påwom Biscopom etc nogot welle eller herredöme offuer menniskionor [giffuith] anneth æn thet alena at the skwla förkwonna them gudz ord och wilia, och om någre andre prester bör at wara æn the som thet göra

Om teris lagh, bwdh eller stadghar, kwonna binda menniskior till någhon syndh, om hon gör ther emoth

Om the haffwa någhon macth meth bann skilia någon menniskia frå gud saasom ith affhwgget ledemot åff gudz försambling och göra henne diæffwlssens ledemooth

Om thet welle och herredöme som nw opkommit ær medt paawen och hans hoop, ær mädt eller mot Cristo

Om något annet ær gudz tjänst (æn man holler hans bwdh) saa som ær menniskiers fwonnor the gudh inthet bwdit haffuer

Om menniskian kan bliffwa saligh för sin fförtjänste skuld Eller aff blotta gudz naade eller barmhertighet skwldh

Om man skall worda dyrcka eller tilbedia helgonen, och om the helghe mæn ære wår fförswarere, patronor medlere eller fördagtingare In för gwldh

Om man skall holla siigh wedt några oppenbårelse som seghes skedde wara, andre æn the som j then helie scrifft beslwthnæ ære

Hwadh skæll I scriffthen fynnas om skerdzeldh etc

Thenna fförscriffna x pwnether och Spörssmåll ære scriffne till doctor pædher j wpsala, Begærendes met thet aldra första hans redeliga swar epter scripthenæ Som hans besta och ytherste förstandh tilsiigher etc.

Stockholm den 9 December.

Slottslofven i Kalmar fråntages Arvid Westgöte och öfverantwardas åt Jöns Olffzson; — skrifvelse derom till Alf Bagge m. fl.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 170 v.

[Stockholm] Sancte Annes Dag

Annamadhe och åffhende wår nadugiste herre K: M: I Swerighe aff Aruidt Wesgötha Calmarna sloth stadh och des Læn meth ölandh etc Och thet antwardade en tidhlaangh Jöns olffzson

Scriffuer war nadigiste herre the slotzloffuere til:
Som aruidt tilskickat hade, ner han *)

Wij giffwe edher tilfförstå Aalff bagge Dirich kleijsk, Birge skreddere Swen abramsson och alle the andre gode karla som standa i Calmarna Slotzloffuen at oss elskelighe aruidt wesgöte haffuer oss samma sloth stad och læn jghen opantwardet i sa goda tro som wj honom them beffelth och fförlent haffdom som hans opne beseglede breff ther om jneholler thet wj nw met thene ware wisse budh edher sende till haanda Weliandis och högligan biwdandis atj wtan alt hindher förhåldh och mothstandh fförda slotzloffwan strax wtan al förholning och gensegen wplathe j war tro tianeres hendher Jöns olffzsons och the andre

*) Meningen är ej fullbordad.

gode karlas som nw tidt nid met honom och i fwlla beffalning . wtåff oss förskickade ære samma slot och læn ighen anama pa wåre wegna och till wår handh Rettandis eder aldellis ephther thenna wår wilie . beffalningh . oc scriffuelse wtan alth mishagh i alla motto Och setiandis fulkommelighe tro och lijth till all then deell . som förne war tiænere . Jöns olffzson edher och alla swenerna . som wnder aruid wesgötis beffalning warith haffwa på ware wegna tilsigiandis warder . her wtinan beuisen edher som tro wndhersather bör at göra Edher her met gud befallendis

Arvid Westgötes upplåtelsebref till konungen och skrifvelse till "Slotzloffwarna och flere af Swænerna som til stædz ære j stadhen pa Slotteth och wte j förlæninghen" finnas bland bilagorna.

Stockholm den 9 December.

Till mæster Joan Rönteskrifware, Lyder Fincke, Lasse Eriksson, m. fl.; jemte förteckning på dem, som skulle annamma slottslofven i Kalmar.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 171 v.

[Stockholm] [Sancte Annes Dagh]

Screffs Mesther Joan Rentscriffueren til Ath han skall lægie sigh alle winnest om ath wethe war nadigiste herris ganghn och besthe om alle hånde deler Och scriffue op all then del ther pa slottet ær Malt miöll köt flesk meth all annen fetalia etc Tesligis om alle then opbyrd och renthe ther wtgångin ær til at betala rikesens gel met, hwat som thet sig förlöper, at ther aff och alt annet giffuer os en wtscriff met thet aldra förste etc

Jtem lydher fincke ith fogota breff offuer alt öland

Jtem Lasse ericsson ith fogote breff pa offuer alt mörisland

Jtem Gorius holste ith breff at han må nywta och : beholla Södherby gotz på loffön J ret frelsse : J hans Liffztidh etc

L. c. fol. 172.

Screffz till niels bagghe paa æpleholm ath han skwle anama Slotzloffwonen pa kalmarna meth Jöns olffzson och wetha hans nådis bestha baade j then och all andre saker

Jons olffzson

Lydher finche

Niels bagge

Johan kyla

Oloff ryia

olaff biörson

laress erichson

mortin finne

Eric helsingh

Upsala den 26 December.

Till riksråden i Westergötland om de lübskes framställningar, förbund med Holländarne, de vendiska städernas förhållande mot Sverige och om utrustande af skepp och jakter.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 172 v.

Sancte Staffans dagh J Wpsala 26 Decemb.

Tiill Rikis raadh J westhergötlandh

Kere her Electe . her ture och i flere gode män wj haffwe fförstandit genom edher scriffuelsse, atj icke well læsith eller fförstande kwnne the lypskes framsettninger som wij edher till syna haffwa medt wår scriffuelsse Och j fförhåpe at wj och the gode män wt aff wart elskeliga råd som thaa til stædis wåre och fförståndt haffwe på tyske breff, haffwom ther paa giffuit redeligh och tilbör- ligh swar. Ther i Laathe edher well aatnöya Så fförmode

wj at icke anners æn tilbørlighe . ær swaret til hwar och en artichell wtj fförscriffne framsætningher Ythermere beröre j wtj edher scriffuelse gåt wara ath göra friidt met the hollender Dogh så at thet icke söndher slaar thet bebwndt met the lypske och wendiske stædher giort och beslutet wart oc ær Wj wethe oss intet bebwndt giorth haffwe thet oss förhindra kan then profect fordel och nyttogh handell wj och rikesens inbygiara mågha haffwa met the hollender som hijt j riket införa salt och anneth sådanth hwadt behoff görs, Wj haffwe ecke fförgætitt then menemandz rop och gny om thet dyra salt köp her warith haffwer j wpland ner tynnann galt xx eller xxiiij march orthuger Och nödhen dreff mang fatigæ män til at siwda salt waten och hielpa sig met Ææn ty atj ther intet åff wiste i then Landzænda Och hade her ecke kommit wndsætning aff westersiön, Te wendiske stædher the hade seent warkwnnat sigh offuer wor nödh, som æn nw sæthe j thet dyreste alth thet man skal köpa aff them Dogh för ty . acthe wj ecke anners handle met them æn som tilbørligit ær Och offörkrænt holla then wenskap och gode naborskap wj på wåre och menighe rikesens wegna them loffwat och tilsagt haffwa, ner the oc saa skicka sig emoth oss på teris sidhe// Fframdelis som j scriffue om the skip . och Jacter som nyttogt ær at reda göris tijdt till wårdagher etc Haffwe wj tæncth ther til thet yterste wår magth tilsigher . fförlätandis oss till edher tilscriffwelse atj laate edert folch til reda wara, at be-manna wårth skip ther nidre met flere Jacter skwthor och espingher, epther læglighetænnens tilkræffwelse J fynne wel råd til någher skwth met the måns brwnteson haffuer och lödesa stad, ther j kwnne behielpa edher met, når j siælfue besörie edher met krwt och annen deell hwadt j ther til behoff haffwe Bewisandis edher i thetta och alt annet som os och menighee riket störste magt pa liggher Ther sætte wj wåre fwlla lijth Oppå Och wele

thet meth edher alle och hwar och en serdelis gwnstelig
fforskylia

Upsala den 26 December.

*Thure Jönsson, som underrättas att konungen nu firat hans
son Johans förlofning med fru Christina (Gyllenstierna), be-
ordras att utlemna alla från Danmark och Norge ankomne
rymmare.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 173.

[Sancte Staffans Dagh J Wpsala 26 Decemb.]

Till her Twre Jönsson

Kere her Twre effther edher begären . then j oss j
nesthe fförlidne herremöte wtj wår stad Stocholm tilkenna
gaffwo Och nw teslikis met edher scriffwelsse, om erligh
och welbyrdigh quinna frw Cristine . och edher son Johan,
Haffwe wj begångit thet ærende så nær atwj wtj then
heliga treffollighetz naffn haffwe hollit teris festning i
thenne förlidne Jwle dagher her wtj wår stadh wpsala
Nær edher teckis fulffölia then begynnelsse meth teris
brödlups kost, thet sette wj till edher . j hwadt mottho
wj kwnne romma begges teris bestha j framtiden ther
skwle j och the altid finna oss beneydhe till, Haffwe wj
och nw anamat edher son lars wtj wår tjänsth edher til
welia Och ther wj se han tilbörliga actar sin tjänst wele
wj wetha hans bestha szom j tro oss till Ythermera ther
j begære wetha hwad swar j skole giffwa om the karla
som rymde ære aff danmarch meth omyne, ær tilbörligith
at wj ther om så göra Som wj welie haffwa Så mång hæ
wj kwnne fförfara atj slike mottho ære hijt j Riket komne
aff danmarch eller norighe Skwla thee komma i borgan
och them jghen tillhendher skickas . som the medt ore-
delighet ffrå rymdhe ære Edher gudh beffallandis

Upsala den 27 December.

Till allmogen, förklaring om de tvingande skäl, som förmått konungen och rådet att pålägga den ofta omtalade gälden till betalande af rikets gäld.

Riks-Registr: C, 1526—1529, fol. 173 v.

[Wpsala] Tredie Dagh Jwll

Kere wenner wj tacke edher dannemæn alle fför then lydne hulskap troskap och mandskap som j oss beuist haffwe Sedan wj regementet på oss anamade besynnerlige för the goda swar j giffuith haffwa ware befelnings mæn Som fför edher förkynnat haffwa wår och wårth elske:[lige] R[ikis] råd兹 breff om then hielp och gerd som j och flere nw welluilleliga meste delen wtoffuer menige riket wtdragit haffwa till at fförlosza medt . rikesens sware geld och skwller som thet wtj kommith war . för æn oss kwnne mögligt wara . Jnkrectha och frijth göra riket wt åff then omilla konungh Cristierns och hans besworne medthengeres tirannj och ocristeliga regemente som wij edher optha tillförena met wår scriffwelsse fförklarad haffwe, hwilke fför:ne hielp och gerd wj Jngaledis actat haffde begæret wt åff eder hade ecke nöden och teris dagliga kraff som riket j stor nöd wndsætningh giort haffwa oss til driffuit at lita til then menemandz hielp Så wel klerkeriidt兹 som almoghens Sedan os war ecke mögligt annaledis kwnna wtdragha fför:ne betalningh Och ther medt vnwika fförtall och stor fföreactilse som riket och thes jnbygiare hört och lidit skwlle wtlendis J tyske stædherna om fför:ne betalning met ythermera fördrögingh haffde förhalat bliffwit Riket och oss alla til intet gangn eller fordell Och them til skada som oss j goda tro wndsath och j saa långh sedan förlidin tijdh tolsamligan förbidat haffwa Ythermera haffwe wj till rikesens

hedher och iemwel alles eders gangn oc fordell sköne skip och jachter j bygningh, Actandis met them holla siön renan Saa atwj maaghe nest gudz hielp förhoppas fred både till land och waten Och ecke lida ephther thenna dagh så stor nödh på salt hwmbla eller andre weddher-tröfftighe waror som j fförlidhin tid warith haffwer Huil-kith wj dogh ecke kwnne åstad komma wtan stor bekost-nath, fförmoandis at ner j grwndeliga besynne wele alla för:ne merckeliga pwnther skwle j wtan twiffel siælfwe wel förmerckia atwj thetta bestyrt haffwe för menige ri-kesens och alles eders beste ganghn och langligit bestand thet wj och altid oförswmlega gerna actha wele sa lenghe wår hals warer

Upsala den 27 December.

Tillåtelsebref för Tönios Bakare att vidkännas ett hus i Stockholm.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 174.

[Wpsala] [Tredie Dagh Jwll]

Ath Tynios bakare må weddherkennas ith hws J kartwsia grænd i Stocholm

Vij etc Göre wittherligit meth thetta wårt opna breff at wj aff Synnerlige gwnst och nåde haffwa wnth och tillåtith at oss elskelighe Tönios bakare borgare wtj wår stad Stocholm, må och skall till sig jghen anama niwtha och beholla thet offra hwset i norra kartusa grenden i samma stocholm, hwilkith hans retta byrd och arff ær. endogh thet en tijd långh legat haffwer wndher wår gårdh gripzholm then stwnd thet clösther war hwilkith wårt arff och egit ær, och thet för then skwld retffærdeligha jghen tagit och j wåre hendher haffwa Dogh så. atwj beholla allan nidre delen åff samma grendh in till brygiona Ther

then mestha partthen met clösthers pæninga opbygd ær . sedan fför:da hws ther wndhergiffwith war . Som hans breff oss ther på giffuit ytherligare Inneholler, hwarfföre åff hendhe wj oss och wåre eptherkommande fför:da öffra stenhws boda och kellara ther wndherligiandis Och til- ægna thet fför:da tönies jghen till ewerdeliga ægha Tess til högre wisso och förwarning late etc.

Upsala den 27 December.

Öppet försvarelsebref för en munk, som utgått ur franciskaner- klostret i Arboga.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 174. — Förut tryckt af Thyselius, l. c., 1: 49.

[Wpsala] [Tredie Dagh Jwll]

Muncke breff

Vij Göstaff etc Göre witterligith at thenne breff- uisere os elskelige brodher N: aff Sancti francissj clösther j arbogha haffwer giffuit oss tilkænna någre redeliga saker, hwarfföre han wtåff samma closther och ordon wtgå will, hwilka han och fför hwar godh man them wj ther tilskickandis warda, beuisa och meth skell fförswara kan, och wart fför then skwldh, begærendis wart beskerm, och fförswar fför offuerwold sedan han wtgangin ær in till thes . han samma sina redeliga skeell fför ffor:da wåre tilskickade gode mæn göra må, hwilkit wj met någhon redeligheth honom icke sönia kwnde eller borde, epther wj thet allom wårom wndersaathom aff retto plictoghe ærom Therfföre anamade wj honom, och met thetta wort opne breff anama wtj wårth besynnerlighet hegn och förswar . ehwar han ther fförinnan wistas will ther han sig icke met tigningh wtan elles met redeliga næring behielpa kan, fför biwdandis allom som fför wåre skwld wela och skwla göra oc låta besynnerligha waare fogother och em-

bitzmæn honom til hans persona eller ægedeler her emot hindra pladzsa eller någor offörretta vid wåre ogwnsth Datum

Upsala den 28 December.

*Till Holger Karlsson, Arvid Johansson på Hof, Olof Johansson, m. fl. *)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 174 v.

Ffiærde dagh Jwll J Wpsala

Til Her Holger Karlsson Screffs ath han måtte dragha In I nörie Och wtkreffia hans geldh och arff etc ythermere skal han legia sigh winnest om at han skall haffwa meth sigh hijt j landet jghen per grym oc her Jacob etc

Till Aruidth Joanson på Hoff Ath han maa och skall anama och opbæra peninga fför then gerd J hoffz læn ffaller

Till Oloff Joansons scriffuelse Swarades Ath han må och skall anama och opbæra aff westra botnen fför teris ffatigdom skwldh the viij^o. [800] march som the sielffue vtwissat haffwa, eller saa myghen skin wara som ther gör fult före

Till Jöns olffzson ath han må anama C march aff the gerde pæningha som wtgioris aff kalmarna Læn fför the iij hester wår nadugiste herre fijch åff honom

Till Domprosthen I Schara, ath han må widdherkenes och jghen anama en kellara ligiandis wnder herman fossers hus I Stocholm Som biscop Wincentius I Schara haffde giffuit till gripzholm

Hwstrw Cirstin på Engxöö fich ffrjhether pa alla konwngxliha saker meth syna egna landbor etc

*) Se anmärkn. å sid. 9.

Måns bryntheson . screffs till ath han skal skicka her op til Stocholm ith par gode styremæn eller tw, ther wel bekwnnoghe och fförfarne ære till Hollandh brabant och selandh etc

Electo åff Strængnes Screffs till ath han ser til goda war nåduge herres saltpether mestra pa en manet Så at them inghen del skal ffattes

Tyll Helsingha Landh Screffs : at hwar the æn nw ecke wela besynna them at giffwa oss en behageligare swar på thenna påbodna gerd (Som gud fförbiude at her nagot obestand komme riket emellom och te tyske stædherna så at ey salt komme i landet, eller wåre köpmæn warda ther fförhindrade eller teris gotz e någhon måtto fforbwdit och ey tilstادت hijt I landet jghen) . etc Skall helsingana för the saker skwldh fförwenta them aff oss ther ith tiltall om etc

Upsala den 29 December.

Konungen svarar Tyge Krabbe och Claus Bille på deras förbön för Erik Trolle, att innebyggarna i landet äro mycket förbittrade emot samme Erik, men att konungen, om denna förbittring kan utsläckas, vill tillåta honom att återkomma, så framt den utlofvade borgen för honom lemnas.

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 175 v

Ffemthe dagh Jwll J Wpsala

Göstaff medt gudz nåde Swerigis och Götis etc wt-waldh konungh

Waar synnerlighe gwnst tilfforene Kere her tyke och her claus wj giffwe edher til ath fförstå Ath edre scriffwelsse som scriffne ære Sancti michaelis tijdt, ære oss j thenna daghar komna til hånda genom huilka j giffwe os tilkænna om her Erich trölle, som berort war then tijdt

wj wåre tilhopa j malmöö ath han motthe komma til sijt ffædhernes rike hustrv barn arf och eyeth j ghen Saa kere her tyghe och her Claffuus wethe wj ecke grwndeligh hwadt behagelig swar wj eder på hans wegna geffwe kwnne, effther ty hwar man her j riket ær honom fför hans otro skwldh ganzsche hædzske och gram worden och befryctandis sig ytermæra hwar oss komme något wijd at han och hans medthengiara ey fförgætandis teris gamble illfwndh skwlle stempla och beblenda något onth In på riket jghen thet thöm och riket skwlle komma til stor skade och fförderff, mæn dog sa hwar thet kwnne så skickes och bestyres j ginom rikesens rådz han swenners och frenders scriffelsse jn fför then meneman ther nagor försambling bliffuer, at then hescheet och nijdt, the till honom haffwa motte någherledis wtslyckis thet han kwnne sedan fridzamligh leffwa met sîn hustrv och barn, wåre wj till friidz at så skee motte, hwar wj kwnne then förwarningh faa som ær met edher och andre gode mændz breff och Insigle som j wtloffwe i eders scriffwelsse at han skal wara riket och oss en tro man så længe hans hals warer, Annars hade wj then menemandz kwwor och mistenckelsse, hetes atwj skwle indraga rikesens otro mæn them wtoffuer halsen jghen Och wj j fframtidæn ther om til talade warda Edher her met gud beffallandis Giffwit i wår stad wpsala siette (femthe?) dag Iwll

Se Tyge Krabbes och Claus Billes bref i bilagorna.

Upsala den 29 December.

Till Gudmund Skrifvare om ett jordaskifte med abbedissan i Wadstena; — försvarelsebref för tvenne bönder.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 176.

[Ffemthe dagh Jwll J Wpsala]

Till Gwdmwndh scriffwere at han skal sikh winlegia om ith Iorda skiffthe meth abbetissan J wadzstena, Giffwendis henne stångabro querna och annet gotz som fyllest fföre göra kan, för skellenora quern her wid stocholm, epther hon batre oss fförr haanden liggher . och stanga-bro querner ær clöstret belegligære

Jtem ith fförswarelse breff ij böndher benempde Nils pinne j tinneridt och töriels törielsson ther samma stadz fför ith mandzslag

Upsala den 29 December.

Till Thure Jönsson om Gudmund Kamp och några till Danmark förrymda karlar.

Riks Registr. C, 1526—1529, fol. 176.

[Ffemthe dagh Jwll J Wpsala]

Oss elskelighe tro man och rådt her Twre Jönsson wår hoffmester Gwnstelighe

Wår synnerlighe gwnst tilfforenne etc Som j oss tilhända skickat haffwe her måns gödhes breff om gudhmwndh kamp Så låthe wj edher fförstå atwj j en fast borgan fförda gudmwnd nidher til edher skicka wiliandis atj honom fort skynda in till dalmarch . så at han kan swara til then dell dher fförmelte her måns honom haff-

*) Se anmärkn. å sid. 9.

wer tiltala Doch sa atj met edher scriffwelsse . förmanandis warda got for honom at samme gudmwnd intet offwerwoldh skee motthe hwar han sig redeligh fförswara kan

En kalff

Tesligis giffwe wj edher tilkænna atwj fförscriffwith haffwa till her tyghe krabba om nogre karla som fra lasse siggeson och ture ericsson frårymde ære meth omyenne In till danmarch, ath han skal them opspöria och oss hijt j landet jghen til handa skicka Ty wele wj at hwar j thet så belempa kwnne met edher scriffelsse at the karle som her j ffrå riket rymde ære kwnne komma till mötis j landamercket met them som her j fra skickas och tijdt, Dogligwel wile wj at j ecke senda Gudmwnd kamp j frå edher ffören j höre the andre ære på wæghen Så at Han kan komma them til mötis på grenssen etc.

Upsala den 29 December.

Till Tyge Krabbe, begäran att några till Danmark förrymda karlar måtte utlemnas, m. m.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 176 v.

[Ffemthe dagh Jwll J Wpsala]

Tiill her Tyghe krabbæ

Vij giffwe edher till at fförstå at någre karla ære rymde In till danmarch åff teris tjänst met omyenne somme åff war gård och somblighe j frå andre gode män her j riket hwarfföre ær thet wære höglige begær atj heller genom edhers embitzmændz wele så belempet hwar the finnas eller opspöras kwnde wtj danmarch, at the motte oss aather hijth in i Riket til hånda skickade warda Och swarandis til then dell wj them haffwa tiltala förmodandis atj thet wel görendis warda Till tess för-

bundz stadtfestilsse hwilkit emellom oss beslwtet war j malmö wj wele nest gudz hielp göra och fförgella edher met thet samma j ghen Therfföre wj gudmwnd kamp her Måns gödha åther til hånda skickat haffwa Och her twre wår hoffmester j hender antwardat Edher her met gud etc.

Upsala den 29 December.

Till Nils Svenske i Wadsbo om åtskilliga ärenden; — till Olof Arvidsson om anskaffande af master.)*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 176 v.

[Ffemthe dagh Jwll J Wpsala]

Tiill Niels swensche I Wadzbo

Screffs at han skal betala xij wåre fotknechter ligian-
dis j schara hwar thera v march Och ath han læggher
sig winnest om fram j fastha at tinga någre oxsar til
wårt behoff loffandis bönderna clædhe j ghen hwilkit han
kan wel belempa met cöpman som han haffwer kwnd-
skap met at the honom thet wndsætiandis warda pa en
god betalning met smör eller peninga, oc hwar honom
någon pæningha fattadis skal han thet os til kænna giffwa
ther wj kwnne wnsætia honom met ij^e [200] march, och
nær saa sker at han nogre oxssar fför pæninga eller klæde
samman sammka kan, at han them til Stocholm skicker
strax om olffznessa tijdh etc

Screffs Oloff aruidzsson Tiil ath han skall bestella
wår nadugiste herre en hel hop met masther, e hwrw
han kan best belempet met them ther ære dagxwerck
plictoge eller taghe aff skatten ath betala them met Sa
at the koma fram til saltsiön nes för opit waten

*) Se anmärkn. å sid. 9.

Odateradt.*Formulär till presentationsbref för kyrkoherdar.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 96, ibland bref dat. Gripsholm (mondaghen nest för magdalene) den 16 Julii.

Vii Götzstaff etc Helse eder Alle oss Elskelighe Tro Dannemen ffrriborne frelssismen Croneness skattschilloghe böndder landboor och menyghe Almoghe som bigie oc boo vthii .N. prestegeelldt kerligen mett voor Herre kere venner vii giiffwe eder tiill kenne At vii Haffwe nw forskikkit tiill eder hederliigh och vellfornwmstogh man Her .N. tiill At waare eder for eder rette kirkie Herre Anseiandis At then gode man ther tiill förende warit haffwer Hwess siäll gudh naade ær for lidhen Aff thenne verldine Saa vilie wii och bywdie At i for:de hær .N. ere Höreghe oc lyddoghe görendis Honom Hwess Deell i eder Rette kirkie herre AArlighan AArs plictoghe Ære vth ath göre oc ingghom Androm han schall nest gwdhz hielp göre eder dhen Deell ighen Han paa gudz oc the Helge kirkiss vegne schillog Ær hollandis eder wedh gwdz lagh oc lerdom oc Hwess Deell som gwdhii oc gode crisne menniskier tiill liider Tess tiill viisse etc.

Odateradt. *)*Formulär till frälse- och adelsbref.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 158 v.

Frælsis breff

Vij Götzstaff etc Giörom vittherligeth Athuj aff synnerlige gunsth och nadhe haffua vndt och giffueth och

*) Såväl detta, som de nästföljande fyra formulären äro i registr. upptagna näst efter skrivelser, dat. den 9 Nov.

nw med thetta vorth opna breff vnnom och giffuom thenne
 breffuiszere .N. för then thro thiennisthe han oss och
 riichit manligha och throligha bewiist haffuer och en her
 epther ytthermere beuisza maa och schal then stwnndt
 han leffuer Effwiigh friihet och frelsze paa alle the frelsis
 godtz som honum medh giffte köp gaaffuo eller nogoth
 annath lagha fongh her tiil dagx tiilkomet ær epther
 Suerigis laghom och alle andre gotz eller tompthter som
 honum medh arff byrdh eller kiöp tiilfalla kan teslikis
 giffue wij honum thenne nærwarandis innelycte wapen
 hielm och skiöldhemerke och .N. paa hielmen oppa
 thet at han epther thenne eller barna arffua maagha och schula bliffua j reth frelse
 oc som andre godhe frelsismen her j riichit theres gotz
 j fulth frelsze och friihet niwtha tiil vaare oc Cronones
 thienist bruka och beholla tiil effwiig tiid Forbiudendis
 alle waare embetismen och alla andra ee huem the helst
 ære eller vara kwnna som för vaare schuld vilia och
 schula giöra och latha honum hans aafödho eller arffua
 her emoth hindra eller moth thetta vorth opna breff
 offerrettha j noghen mottho tiil personer eller gotz medh
 noghot forfongh viidth vaar ogunsth och yttherste wredhe
 Giffuet etc.

Odateradt. *)*Formulär till kvittenser för uppbörd å förläningarna.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 159.

Quittensze breff

Vij Göstaff etc Göre vitherligit ath, årum etc, then dagh N: Giorde oss elskeligh vår throe thienare N: oss godh redhe och räkenskap (j nerwarw oss elskeligh N vår kamaremesthers) båådhe för vpbyrd vthgiffth sachöre peningher och alth annath ee hwath thet helsth vara kan, thet minsta med thet mestha som han vtåff oss i sin väryo och fwlla mackt och anthworingh haffth haffuer, sedhan han förste tijd fijck vår befalningh vtöffuer alth N län och in til förberörde tijd Hwilken hans räkenskap siig vel j alle mottho offuer ens drogh vpbördhen mett vthgifthen Saa athwij oss aldelis mett samme hans redelige räkenskap veell athnögia lathe och giffuom honum ther före qwith och frij för alth yterligaren tiltal eller räkenskap ther om ath göra oss vårum arffwom eller eptherkommandom epther thenna dagh Thess til högre förwarningh lathom wij hengia varth Secreteth her nädhan för thenne qwittensze Then giffuen är år dagh och stadh som för staar bescriffweth.

*) Se anmärkn. t. nästföreg.

Odateradt. *)*Formulär till förläningsbref.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 159 v.

Fforlæninge breff

Vij etc Görum allom vetherligit athwij aff synnerligh Gunsth och för troskap oc velwilioga tjänsth som N. oss oc varth rike N långliga her til dags beuisth oc giorth haffuer oc en nw her eptther bewisa oc göra skal, haffue vnth oc forlänth oc mett thetta vårth ypne breff vnnom oc forlänum honum vårth oc Crononess län N eller vår och Crononess stad N med alla konungxliga renthe oc rettughet therföre biudhe wij allom våre oc kronones skattskilloger böndher som j for:de :N: byggia oc bo Vel borgmestaren rådmannom oc menighethen j for:de vår stad :N: ath j her effther warer for:de .N. höruge oc lydoge pa vara wägne och ingen annan görandis honum til godha redho eder årlige skatt vthskyller oc thjänsth oc all annor rettugheth oc vthgiffit som j oss pa Crononne vägna plictuge äre oc lather thet ingelundh, thy forbiwde wij allom oc serdeles vårum fogthom oc embetismannom for:de N her vthj j några motte hindre quelia eller oforretthe vijd våra konungzliga hämpn oc vredhe oc haffue wij honum befaeth oc bwdit thet han skall holla eder vijd lagh reth oc godha gambla sidwenior eptther sine magth oc formåge oc beskärma eder för oreth oc offueruelle som han wil för gudh och oss ansvara Eder gwd befallandis

*) Se anmärkn. å sid. 347.

Odateradt. *)*Formulär till fullmakter för häradshöfdingar.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 159 v.

Hærætz höffdinghs breff

Vii etc Göst[aff] Görom witterlighit ath wii aff synnerlig gunsth och nåde så och fför troschap oc weluiliogh thianist som oss elskelig :N: oss och worth riche .Sue.[rige] longelig her till dagx beuisth och giort haffuer, och æn nw her effther beuisa och göre må och schall Haffua wnth och fförlænth och nw mett thetta wort opne breff vnnom och fförlænom honum heredzretthen wthi N. Thy biude wii edher allom wore och cronones schat: [schyllughe] bönder och menige almog som byggia och boo j fför:ne herede athi fför:de wor throe man N: anama fför edhers retthe heredzhöffdingh Suarandis honum och jngghen annan till then rettoghet j wtoff laghen och god gambla seduenia j eders heretzhöffdingh årliga plictighe ære vdt att göra vii haffue honum beffalet och budit ath han schall fföre edher lagboch oc låthe eder alle ffatighe och rike widerffares lag och retth effter sueriigis lagbogx wthuisningher som han will fför gudt och oss vara til suars ther om

*) Se anmärkn. å sid. 347.

Odateradt. *)*Formulär till fullmakter för fogdar.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 160.

ffogta breff

Vij etc helse eder etc Görom vitherligit atuj haffue tilskickad och med thetta wort opna breff tilskicke thenne vår troe thiänare N ath achtha på alla konungxliga och biscops saker huar som the helst fallandis varda vtj for:na . N . med alla biscops clerkers kirkiers och closters landbor och alenast biscopssaker med köpstadzmen och scattabönder doch skal han icke forbenempde saker högre vthkreffia en som beslutet och ordineret vart j vestrars effter lagbokens vthuisning tesligis haffue wij giffuit honum befalning på biscops fodring som biscopsfogter plæga tilföra ath gesta hoss klerker och förbenempde kirkiers klerkers och closters landbor sså mykit han betyger [behöffuer?] ath gesta intil valborgamesso och huad ther löper vth öffuer j fodringen skal han så vel göra oss räkenskap fore som för for:na biscops och konungxliga saker, ther före forbiudom vij allom etc.

*) Se anmärkn. å sid. 347.

BILAGOR.

1.

Severin Norby skrifver till Arvid Westgöte och beder honom hos konung Gustaf utverka att han måtte återfå sitt barn och sina tjänare.

Dat. Rotheby den 25 November 1525.

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 83. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1578.

Vennlig helsze forsendt meedh waar herre maaj wethe Aruidt Wesgöthe Ath iag fick eder scriffuilsze om mith barn Ath kong göstaff wiil behollet j Calmarna tiil han faar hanss skytt ighen som hanss nadhe misthe paa sillesborgh Saa haffuer iag hög: förstis konungh frederiickx myn alle nadugiste herre menighe riikitzins raadtz j danmark the lybeske och menighe hönssze stæders breff och insigle Saa ath alle szaker ær mig forgiffuit och fortagit ee huad som helst iagh oc mith folk haffuer giorth eller tilltagit tiil thenne dagh Aff Suerighe danmark norgie och menige hönssze stædher thet ær en öffuertaledt sak och forgiffuit oc fortagit tiil effuighe tiidh som thenne Copie inneholler som iag nw sender edher som wthgiffuen ær j wisby stadh viij dagha för sancte morthens dag Szom iag andtwordhade erligh och welbyrdugh man och strenghe riddher her otthe krwmpen wisborgx slott paa hög: förstis konungh Frederiickx myn nadugiste herre oc danmarkis riichitz raadtz wegna Thy hopes mig tiil gudt Ath konungh göstaff gör migh inghen forholdt paa mith barn Söffuerin brwnn leonardus nielss pedersson hanss fynbo och flere myne swena oc thienere som fongne ære Athij wille wel giöre oc scriffue kongh göstaff hanss nadhe tiil ath iag motthe faa mith barn och mith folk ighen eller iag kwnne faa ith endeligit swar och scriffuilsze ther paa huar iag schal retthe mig epher At iag thaa kan scriffue myn nadughe herre hög: försthe konung Frederiich riikitzins raadt the lybske och menighe hönssze stædher tiil ath the holla theres breff och insegle wiidh magth som the haffua giffua(!) migh wel besegledt och bider iag eder athij wille wel giöre och andt-

uordhe thenne breffuiszere lassze scriffuer myn byfогt j aaueskær huess deel som bergeth ær aff mith godtz som war paa thet lybeske skiip som loop paa grwndhen j Calmarna swndt och j wel ware honum behielpeligh att han motthe faa wp huess deel ther ær paa bothnen j wragit ther schal han giffua them fyllesth för theres omagh som honum hielpe ephther eders wylie oc gerna forschyllet med eder kære aruedt giörer her wthij som j wylie ath iag schal giöre emoth kong götzstaff och edert folk oc wenner om them trengher tiil ath komma her för landit meed sthorm eller heer medh eder gudt befalendis Scriffuith j rothneby die katherine virginis wnder mith insegle Anno domini mdxxv.

Söffuerin
Norby ritther

Welbyrdug man Aruidt Wesgothe höffuidtzman paa Calmarna slott wenliga sendis thetta breff.

Se konung Gustafs bref till Arvid Westgöte, dat. Wadstena den 2 Jan. 1526, sid. 2.

2.

*Arvid Westgötes svar till Severin Norby på föregående bref. Oda-
teradt (Dec. 1525).*

Riks-Registr. B, 1523—1528, fol. 83. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1577.

Venlig helsze forsendt meðh gudt Szom j scriffue her Söffuerin norby Athij haffue Högborne förstis konungh Frederiickx och danmarkis riikis raadtz breff oc insegle ther wtaff j migh sendhe een Copie Ath alle szaker ære eder forgiffne huadt som helst j eller edert folk haffua giorth och tiiltagit tiil thenne dagh Huilkit iagh wel giffuer magt en dog iag icke kan thro ath the noghen breff haffue wthgiffuith paa thet ath myn nadugiste herre icke schal komma tiil then deel som honum medt retthe tiilhörer Haffuer iac och forstaath wtaff myn nadugiste herres scriffuilsze at hans nadhe haffuer faath konungh Frederiickx breff lydandis ath fornde hög: förste konungh frederiick haffuer scriffuith werdug fader her electo tiil lwndhen och eder tiil Som thet skytt ther bleff reddath wnder blegungx sidhe haffua j haffuandis werye athij ther paa icke schulle giöre nogoth forholdt eller forhinder nær hans nadhe siith budt ther ephther wordher forskickendis Szaa haffuer iagh wel forstaath ath nær hans nadhe kan komma tiil szamme skoth oc kartoghe ighen schal eder icke skee nogit for-

hinder paa edert barn Söffuerin brwn leonardus eller andhre edher swena som iag haffuer j myn befalingh teslikis huess deel her bleff berget wtaff thet skiip som her stötthe j swndith schal her wel bliffua beuaret tiil thruer handh tiil thess myn nadugiste herre kan komma tiil then deel honum medh retthe tiilhörer Eder heer medh gud befalendis Scriffuit paa Calmarna slott etc.

{ Aruedt }
{ Wesgöthe }

Se kon. Gustafs bref till Arvid Westgöte, dat. den 2 Jan. 1526, sid. 2.

3.

Biskopen i Oslo, Hans Reff, skrifver till konung Gustaf, att han, till följd af konungens tillämnade resa till Wiken, vill uppskjuta sin visitationsresa dit, hvartill han utbeder sig lejdebref, samt lofvar att tillskrifva prostarne i Wiken, att de skulle lemna af kyrkotionden till konungens och hans följes underhåll. Dat. Oslo den 13 Dec. 1525.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 9 v.

Högmegtugiste försthe och weldige herre Epther myn williche och ödmiwghe helssze werdis eders nadhe wetha ath iagh fich budt medh myn Cappellan fran eders nadz embitzman paa elffzborgh i wighen monss brynttheson Att eders nadis konungxlige maiestath ær personlighann wentthandis tiid nid ind j wiken nw strax epther iwll och iagh therföre schulle öffuergiffua och lathe besthaa medh myn wisiteringh som nw j wintther tiilfaller ther j wighen och bohws læn aff gamble stichthens erliche skich och ordinantz som iag och nw tiidt agthedt haffuer thet gudt alszmegtugiste kenne ath gantsche storlighann och nödsamelighen behoff giörs för biscopeliche embetz merkeligh sthor brösth schyld szaa wel almoghen szom kyrkien och kyrkiens personer j monghe motthe thy atth ther ey haffuer warith visiteredt (thess wer i longh tiidh) för then swore twedregth rüchen emellom szom nw gudh thess loff haffue er tiil en bestondelig wenlig och frynttheligh foreeningh och endhe kommeth Therföre karesthe nadugiste herre ær myn ödmiwghe tienistelige bönn Edher nade wil för gudz schyld och för then menighe almoghes salighedtz merkelige tarff schyld Att om saa ær edher nadhe agther sigh wisth ther ind nw paa thenne tiid, wil thaa werdis tiil ath giffua migh nw tiilkenne medh thetta mith budt paa huad tiid konungxlige

matt formoder ath draghe ther wth ighen Wiil iagh thaa gerne forholle myn visiteringh saa lenghe, eder nadhe tiil willighe oc godhe paa thet edhers nadis folk kan thess redeligere bliffue tracteredt aff almoghen och wiil iagh tiilschriffue myne prowsther ath the schula wndsetthie eder nadhe och eders nadis folk aff myn och kyrkienes tiendhe tiil heste beringh saa mykit behoff giörs om almoghen thet ey sielff formogher kære naduge herre en dog ath iagh ey i noghen motthe twiffler eller miströsther paa thet starcke forbundt och friidt riichen emellom nw giorth ær wbrotligit ath holdtes paa alle sidor thaa legeuell wiil iagh ære och worthe edhers nadz konungelige matt ther medh och begærer en frij felig christelighe lygdhe aff edher nadhe ath visiterere wdij then eders nadis landheparth wighen, mith och oslo stickth, och teslikis eders nadis scriffuilsze tiil mons brynttheson höffuiztman paa elffzborg etc ther om, wiil iagh thet gerne ödmiwgelighann forthiene och forschylle wdij huess motthe migh mögieligit ær bestyrkiendis altiindh eders nadis reth och rettughet j then landzende och annen stedis huar iag maa och kan epther myn ytthersthe magth eller formoghe Heer medh befaller iag eders nadis liiff siell staadt och lyckeszameligit regimentthe the hellige trefoldughet tiil effuig tiidh Scriffuith paa myn gaardh j oslo Sancte lucie virginis dagh Aar etc mdxxv wndher mith indsegle.

Edhers nadis konungelige Ma:tis

ödmiwghe Cappellan hanss reff

aff gudz nadhe biscop j oslo

Högmegtugiste försthe och Weldigiste herre Heer Götzstaff
aff gudz nadhe Suerigis riichis konungh etc ödmiwgelighenn.

Se konungens bref till biskop Hans i Oslo, dat. Wadstena den 17 Jan. 1526, sid. 25.

4.

Biskop Hans i Oslo och ståthållaren Olaf Galle skrifva till konung Gustaf, att de försändt hans bref om utlemnande af Peder Cancellor och mäster Knut till erkebiskopen i Trondhjem och riksråden nordanfjälls, samt att de vilja afvakta deras svar. Dat. Oslo den 13 Dec. 1525.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 11.

Vaar ödmiwghe weluillighe tiilbörlighe redhebone thienisthe edhers nadis konungelige Ma:tt altiid tiilförenna medh war herre

Högmechtugiste förste kære naduge herre medh tiilbörligh wordtningh och Credentzsze wndttinghe wij edhers nadz gönsthelighe naborlighe tiilscriffuilsze nw wdij forhöösthras Lydandis ath wij för thet godhe och fasthe forbund schyldt och Compositz nw riichene emellom giorth (thess gudh alsmechtugheste ware loffuedt) wildhe indskicke ighen tiil edher nadhe her pedher Canceler och mesther knwth Szom forredelighenn haffue stilledt sigh ther j riichit emoth eders nadhe och Suerigis riiche och therföre hiid in j riichit ind rymdhe ære therföre Suerigis riikitz radh ath sthaa tiil retthe for huess eders nadhe och andher haffua them tiil ath tala som wel tiilbörligit ær Thaa werdis eders nadhe wete Athuj strax forskickedhe szamme eders nadis och tesligis ther hooss wor scriffuilsze tiil werdugiste fader j gudh her Erchebiscop olaff j trondhem och tiil andhre wore kiere herrer och medhbrödher ther nordhen fieldtz norigis riikitz raadh Forwenthandis dagligha theres genscriffuilsze ther om wthan twiffuell medh fuldbordh och samtyckie eders eders nadis wilges then wille hastelighe forfordre medh wist budt eder nadhe tiil hande saa snart hon hiit fraan them tiil oss kommen ær Och wille wij altiid gerne lathe oss fynne emodt edhers nadhe baadhe wthij the och alle andhre mothe som gode naboor och wanner huar androm pligtughe ære och for:ne wenlig Compositz och forbundt wdij alle syne puncter och articler wid magt holle paa ware sidho aff war yttherste magt och formaaghe Heer medh befale wij eders nadis liiff siel staath och konungelige regimentthe the helligetrefoldughet oc sancte Eriich konungh tiil effuig tiidh Scriffuidt j oslo sancte lucie dagh Aar etc mdxxv wndher wore indzegle.

Eders nadis konungelige M:tis

ödmiwghe Cappellan och wanner
Hans med gudz nade biscop j oslo,
Olaff galle riddhere höffuitzman paa
aghershsws etc

Högmechtugiste förste och weldugiste herre her götzstaff
aff gudz nadhe Suerigis riichitz konungh ödmiwgelighe.

Se kon. Gustafs bref till biskop Hans och Olaf Galle, dat. Wadstena
den 17 Jan. 1526, sid. 25, 26.

5.

Electus i Lund Åke Jepsson (Sparre) skrifver till k. Gustaf om ett vrak, som konungen genom sin fogde på Elfsborg, Måns Brynteson, bemäktigat sig, och beder att det måtte utlemnas till biskopens fogde, Trudt Gregerson, samt att fogdarne hädanefter ej måtte tillstodjas att infalla på kyrkans rättighet. Dat. Lund den 31 Dec. 1525.

Riks-Registr. C, fol. 29.

Illustrissimo principj ac potentj domino domino gostauo
in regem sweuorum gothorumque Electo domino suo gra-
ciosissimo etc

Mynn ödmiwge wennlighe och redebogne thiennisthe eder nadis hög: altiit forsendt med wor herre Högmegtuge försthe kære naduge herre wiil eders nadhe werdis at wete At eder nadis Fogte paa elffzborgh monss brynttheson haffuer befatthet sigh medh ith wrach som kom in före fiære hæredt wtij warthbergx læn som iag haffuer nw j wergie paa lwnde domkyrkies wegna oc iag haffuer tiilförenna scriffuith samme monss tiil ther om dog wil han icke slempe samme wrag segiendis ath thet schal ware inkommit för elsborgx læn Kære naduge herre wille eder nade rette sig sielff j the motthe oc lathe szamme wragh fölgie myn fogte her trudt gregersson bider iag eder nadhe ödmiwgelige om thij thet ær wartbergx læn som saadanth wragh kom in före oc haffuer altiit warith friidt tiil wartbergh oc ath eder nade icke wilde giöre then strændingh ofrij sidhan slot oc læn ær kommith tiil lwndhe kyrkio, kyrkienn haffuer alt for mögit slepht före warthbergx slott oc læn som eder nade haffuer wel sporth Thij kære naduge herre tiilstæder icke edre fogther ath infalle paa kyrkiennes rettighet thij thet ær gudz och sanctj laurentij oc icke mith och thaa bliffuer sanctus laurentius eder nade ideligh paa throenn tiil then alsmegtugiste gudt, oc iag wiil thet altiit aff eder nade forthienne Eder nade siel liiff och staath her szamme alsmegtugiste gudt oc sancte laurentio befalendis tiil ewig tiidt Ex lwnndis Anno dominj mdxxv vltima die mensis decembris meo sub sigillo.

Szamme edher nadis

thro Capellann tiil gudt
Aage iepson electus tiil
lunde domkyrkio.

Konungens svar, dat. Kinna den 15 Februari 1526, se sid. 66.

6.

Konung Fredrik af Danmark beder konung Gustaf quarhålla den fängslade Nils Braidhe eller ock att försända honom till Danmark.

Dat. Flensborg den 1 Januarii 1526.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 25. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1592.

Stormegtughe herre her Götzstaff medh gudz nadhe wthualdt konungh tiil Suerighe waar synnerligh godhe wenn och kære naboo

Frederiich medh gudz nadhe Danmarkis wenndis och göttis konungh wthualdt konungh tiil norgie Hertug j Sleszuick Holsthenn stormarenn och dithmerschenn greffue wtij oldenborgh och deelmenhorst Stormegtughe herre her götzstaff aff szamme nade wthualdt konungh tiil Suerige waar synnerlige gode wenn och kære nabo wennligh kärlig helsenn och allt hwess wij goth formaghe forsendt Stormegtuge herre kære nabo synnerlighe godhe wenn wij giffue eder kärlichenn tiilkenne huorledis ath oss nw wtij thessze daghe ær tiil wethendis wordith ath noghen tiidt sidan forlidhen ær niels braidhe kommen in wtij Suenske skerenn och ther aff eder forhindret oc fengkligh paa tageth och wdij saadanne motthe en nw hooss eder holdis Och ephther thij att han saa lööslighe och vredelighenn haffuer handtladt emodh oss och worth menighe riiche danmark Thaa bidie wij eder kärlichenn atij ephther then besluttningh oc handil som giorth bleff wdij malmöö senesthe wij ther tiilhope wore wilde holle honum tiilstædhe ath stonde oss tiil retthe för hues wij haffue honum tiil ath tale eller och j wille forschicke honum hiit in j riichit tiil oss athuj her maage bekomme then deel aff honum han oss pligtugh ær aff rettha wij wille thet wtij andre oc lighe motthe ighen medh eder stormegtughet (then wij alsmeztugh gudt befale) nær oss bliffuer tiilsagth giernne forschylde Scriffuith paa worth slott Flensborgh nyaars dagh Aar etc mdxxvj wnder worth Signeth.

Konung Gustafs svar å förestående bref, dat. Rydaholms prestgård den 6 Febr., se sid. 89.

Danske riksmarsken Tyge Krabbe skrifver till konung Gustaf om det i nästföregående bref omnämnda vrak, samt beder att den af konungen fängslade förrädaren Nils Braidhe måtte hållas tillstädes, till dess bref derom ifrån konung Fredrik ankommit. Dat. Helsingborg den 1 Januarii.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 29 v.

Högmegtuge herre her götzstaff medh gudz nade wtualdt konung tiil Suerige oc gotelandt ödmiwgelige tiilscriffuit
 Mynn ödmiwge weluilioge kärilige helsenn eder nadis hög:
 [megtughet] altiidt forsendt med wor herre Högmegtuge försthe aldre käriste nadugiste herre maa eder nadis hög:[megtughet] werdis tiil ath wete att her trudt gregersson haffuer giffuit mig tiilkenne att her kom ith skiip in tiil wragh för wardtbergx læn och thet haffuer eder nadis embitzman monss bryntteson giorth honum hinder wtj Thij bider iag eder nadis hög:[megtughet] ödmiwgelige ath eder nade wille wnderuise eder nadis embitzman saa han maa komma tiil saadant wrag ighen paa waar käriste nadugiste herres wegna ther som thet kan fynnes ath thet ær fallet paa waar käriste nadugiste herres grwndt Ær thet oc falleth paa Suerigis grwndt thaa begærer waar nadugiste herre thet inthit kære naduge herre iag hopes eder nade retther eder wel sielffuer her wtij kære herre haffuer iag forfarith ath eder nade haffuer griipeth then forrædere nielss braidhe som wille forraadhe sin eghen herre oc konungh oc fædernelandt bider iag eder nadis hög:[megtughet] ödmiwgelige paa waar käriste nadugiste herres wegna att han motthe bliffue tiil stedis saa lenge hanss nadhe faar scriffuith eder nade tiil ther om kommer her noghen som haffuer giorth eder nadhe anneth en skæll j Suerige tha schule the wel bliffue hindret her paa eder nadis wegna oc screff waar nadugiste herre strax tiil norgie epther her peder Cancellar att han schulle bliffue forhindret Heer medh eder nadis högmegtughet the helligetrefollighet befalendis baade siel oc liff Scriffuit paa Helsingeborgh Anno dominj mdxxvj Nyaars dagh etc.

Tyge
 krabbe riddher

Konungens svar, dat. Kinna den 15 Febr., se sid. 66.

8.

Från fullmäktige för menigheten på Kopparberget, Silfberget, Jernberget, Dalarne, Helsingland, Gestrikland och Upland till allmogen i rikets öfriga landskap, rörande Severin Norbys stämplingar, m. m. Utan dag (Januarii).

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 3, näst efter kongs bref »Thil menigh Smaalandt», dat. Wadstena d. 12 Jan., se sid. 7. — Förut tryckt i Kröningsswärds Dipl. Dalek. 2: 78, n:o 368.

Vij epherne monss nielson Anders pedhersson Cristoffer olsson Erick hansson Ingell hansson Anders j nora ioan ericson olaff iopson Anders biwre Anders matzsson och nielss olsson fulmegtughe sendtninghebudt paa then menighemandtz wegna som byggia och boo paa kaaperbergit silffbergith iærbergith menige dalena Hellszinghelant gesthringelant och wplandt Helssze edher alle wore kære wenner och medhbrödher Cronones skathschyllughe böndher och menighe almoge szom byggia och boo wthij. N. kärligha medh waar herre kære wenner wij giffue eder tiilkenne Athuj nw haffue warit tiil möthe och szamtall medt Högborne herre och försthe her Götzstaff meedh gudz nadhe Suerigis oc Götthes etc wthuald konungh waar käriste nadugiste herre och menighe riikitzins raadt oc haffuom nw her forstaath ath j blandt edher schulle ware jth tall ath Söffuerin norby som altiid haffuer warith wthom alles wore argesthe schada och fordarff ee medt huad lister eller lempen han thet haffuer kwenneth bekomma haffuer sigh med noget oordh lathit forhöra och bemergkie att han medh noghen wthij waar landtzendha emoth waar käriste nadugiste herre sigh schulle forwetha Huilkit nesth gudz hielp meedh sanninghen aldrigh schal befynnes och kwennom ther meedh wel formerkie att han meed saadane rygthe och tall agthar bedraga nogre fattighe enfollighemen som siig paa hans listegha anslagh icke kwonna forsthaa j fraa then hulscap och manscap som the for:nde wor käriste nadugiste herre loffuadt och tiilsagt haffua och föra them wthij saadane obotheligh schada och forderff som han the fatighe men j skaane j forgonghen szommar saa och resthlig bedrogh och besweck som j wel ytthermera haffua forstondith en wij paa thenne tiidh scriffua kwonna Huilkit han och iemwel her j riichit medh mangelhanda stempeling wthij thetta forlidtna aar nogh tiilbudit haffuer Szaa hopas oss och inthit twiffla athij dandemen tiil saadane hanss tall och rygthe inghen thro eller lithe setthie wile Inthit twifflandis athuj iw obrotzligha wile holla for:ne wor käriste nadugiste herre

then hullscap och manscap som wij hanss nadhe loffuadt sworith och tiilsagt haffue och worth opne bepligtillsze breff szom wij hans nadhe gaaffue wiidt Thuna landtztingh och thet breff wij eder och menighe landit tiilscriffuit haffuom clarliga inneholler bidhiendis edher dandhemen alle szammans athij och szaa giöre wile paa edhra sidho som hulle throe dandemen böör ath giöra theres rettha inföddhe herre och konungh som eder och oss allom all szom störsthe magt paa liggher Bidie wij edher oc at huar noghra ondha stemplare kwndhe befyndes j then landtzendhe som nogit ondt wille före paa wor käriste nadugiste herre eller oss athij ther tiil icke wele setthie noghen thro eller lithe wthan heller tiilhielpe ath saadane skalka moghe tiilbörliha bliffue straffedhe saa ath en annen maa sze ther wiidh J huadt motthe wij kwnne wara edher tiil wilia och wennscap tiil ath affuerghie waar käriste nadugiste herres schadhe och forderff och menighe riichitzins inbyggiares, schule j altiidt fynna oss weluilioghe tiil ther wthinnan inthit twiffler Heer meedh eder etc Wndher menighe dalenners Jndsegle

Item tiil Helszingelandt om thet szamma saa szom for:ne synne inneholler

9.

Frälsemännen, köpstadsmännen och bergsmännen, samt menige allmogen i Upland, Dalarne och Nordlanden, uppmåna kronans skattskyldige bönder, landtbor och menige allmoge i Småland och Västergötland, vid det goda förbund och bröderskap, som de sinsemellan gjort hade, att upphöra med utförsel af matvaror ur landet och med landsköp, såsom för landet högst skadeligt, och hota att, i fall de detta ej göra vilja, söka konungens hjälp att det må blifva straffadt.

Dat. Tuna den 13 Januarii.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 14.

Tiill menighe Smaalandt och westhergöthlandt etc

Vij epther:ne Frälssizmen köpstadtzmen koperbergxmen silffbergxmen iærnbergxmen och menighe Almoghen som byggia och boo wthij alth wplandt Dalena och menighe almoghen j nordtlandhen Helssze edher alle wore kære medhbröder Cronones skathschyllughe böndher landtboor och menighe almoghe som byggia och boo wthij Smaalandt och westhergöthlandt kärliha meedh wor herre Kære brödher och godhe wanner wij giffue edher tiilkenne Atuj tiidt

och offtha haffua oss beclagath för Högmegtug herre och förste her Götzstaff medh gudz nadhe Suerigis och Götthes etc wthualdt konungh Waar kärste nadugiste herre om then sthore nöödh och dröffuilsze ther wij fatighemen lidhe j monghe handa motthe besynnerlighe medh fetthalie och all anner ethandhe waror som wij haffue behoff her j wplandhen menighe landit tiil wphellilsze besynnerlighe the ther Cronones bergh bruka som ær smöör osthar oxsar och all anner deell som faller wthij edher landtzendha Att hans nadhe icke schulle ytthermere tilsteddie ath fornde waror saa mangfolleligh bliffue wthfördhe wtaff riikit oss fatighemen tiil aldhra störstha schada och fordarff Teslikis och atth the monghe landtzköpere szom fara ok flytha om kringh menighe landit och giöre oss ther medh sthora otidh emoth Suerigis lagh och godhe gamble sidwennior Ath the motthe aldelis affkomma och icke ytthermere tilstaddhe tiil huilkit wij haffua fornwmith aff fornde waar kärste nadugiste herre atth hans nadhe haffuer ther warith gandtzscha weluiliogh tiil ock haffuer giffuith oss szaa för swar Att han thet tiidt och offtha forbudit haffuer och forærbethett j alle landzendhar medh szin scriffuilsze Och teslikis lysth och forbudit j alle burspraacher ath szamme ondha sidwennia szom ær emoth laghen ok riichit tiil fordarff motthe aff komma och ær ther thess wer en nw inghen booth paa kommen wthan bliffuer iw lenger iw weer saa athuj fatighemen ther wtöffuer bliffue fordarffuedhe och the godhemen som borghen bruka nödtgas snarth tiil för saadhane through schyldt öffuergiffua Cronones bergh hwss och heman Och kwnne wij well formerkia ath waar nadugiste herres scriffuilsze ther om gandtzscha ringha bliffuer agteedh, ær och thet störsthe wrszachen tiill atth allehande waror j riichit dyrkas och ghaa wthur gamble sidwennien som wij dagligha fornymme aff köpenscapen huilkin epther waronar satter bliffuer och aldrih formodendis noghith betthre kööp j riichit för en ighen wendis medh the landzköp och ath all then ware som faller j landit bliffuer her inbyrdis j waare kööpstædher forytthrade och icke fördhe in j wthlendtzscha mendtz hender them och theres stædher tiil störsthe gangn och profigth och oss och waare stæder tiil aldhra störstha schada och fordarff och nidertryckilsze och ther medh wiil eptherfölgie j endelythen ath danschemen och tyske bliffua riike och swenschemen bliffue wtharmadhe och plath j grwndhen fordarffuadhe Huarföre kære wenner raadhe wij edher fwlkomlighe

athij saadane stycker öffuer giffue ther riichit och oss allom kan komma tiil aldhra störste schade och fordarff Anseendis ther wthinnan thet godhe forbwndt och brödherescap wij oss emellom giortt haffue Huar j och thet icke giöre wile kwnne j well tengkia ath saadanth sthaar oss inghelwndha tiil ath lidha och wiliom ther tiil niwthha waar nadugiste herres hielp ath saadanth maa bliffue straffeedt kære wanner beuiser eder her wthinan som godhe wener och brödher bör ath giöre emot huar annen Jnthit twifflandis ath j huadt motthe wij kwnne wara eder tiil wilia och godh brödherescap giöre wij altiid gerna Edher her medh gudt befalendis Scriffuith widh Thuna landtztingh xx:de dagh iwla Anno etc mdxxvj wndher woore landtz Jnsegler.

10.

Åke Jepsson, electus i Lund, Tyge Krabbe, m. fl. danska riksråd berättta för kon. Gustaf, att Severin Norby har ett antal folk hos sig i Bleking, hvarföre de råda konungen, att hafva god tillsyn vid gränsen.
Dat. Landskrona den 14 Januarii.

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 22 v. — Föört felaktigt tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1587.

Högmegtug herre her Götzstaff medh gudz nadhe wthualdt konungh tiil Suerighe och Göthelandt tiilscriffuith
Vaar ödmiwghe och thro thiennisthe edher nadis högmegtugghett altiidh tiilförenna seendt medh wor herre Högmegtughe förste kärste herre wij haffue forfareth att her Söffuerin haffuer ith tall folk hooss siigh wtij blekwnggh som han toogh medh sig fraan gutlandt och wethe wij icke huadt han agther med saadanth tall folk thy athuj wethe ath blekunghes landt tooll icke ath lenghe holle saadanth folk oc haffue wij scriffuit honum tiil her wthij byn att han schal giffua saadanth folk öffuer om han wil lydha worth raadt aath Tij tyckes oss raadeligit at wara adth eder nadhe haffuer godh tiilsyn wthij then landzenda om han wildhe giöre emoth then Contracth som giorth ær och breff och insegle som han haffuer giffuith waar kärste nadugiste herre men gudt forbiudhe att han gör emoth som foruit stondher thaa schall eder nadhe wethe ath thet schall wara wor kärste nadugiste herre och oss storlighe emoth Heer wthij these ærendhe ær edhers nadhe well fortength Haffue wij inthit anneth ath scriffue eder nadhe tiil men gudt befalle wij edher nadis högmegtugghet

siell liiff och maiestath tiil effuigh tiid Scriffuit wthij landzkrona
Sondaghen nesth före sanctorum Fabianj et sebastianj dagh Anno
etc mdxxvj nostris sub sigillis et Signettis.

Aake ibsson Electus tiil Lwnde domkyrkio

Tyghe krabbe riikitzins marsk

Hindrick agheson riddhere oc danmarkis

Albricth ibsson riikitz raadth

Axell bragdhe

och holgher gregersson

Konung Gustafs svar härpå, dat. Rydaholms prestgård den 6 Februarii,
är förut meddeladt sid. 56.

11.

*Konung Sigismund af Polen skrifver till konung Gustaf om en Jo-
hannes Kampes fordran af Caspar Schillinck. Dat. Petrikau
den 22 Januarii.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol., 130 v.

Serenissimo principj domino Justosio Eritio Suecie Dalie
et Vinlandie etc regj Fratry et amico nostro Charissimo

Sigismundus deigratia Rex polonie magnus Dux Lithuanie
Russie pruesieque tocius etc dominus et heres Serenissimo principj
domino Justosio Ericio eadem gracia Suecie Dalie et Vinlandie
etc regj Amico et fratry charissimo Salutem et omnis bonj incre-
mentum Serenissime princeps Exposuit coram nobis famatus
Jacobus kampe subditus noster fidelis dilectus quomodo quidam
Caspar Schillinck ciuis gedanensis incolatum suum in dominijs
Ma:tis vestre habet quj eidem non paruam pecunie summam de-
bet Quam sibj hactenus dissoluere non curat Jdeo Ma:tem ve-
stram affectamus velit prefato subdito nostro Jacobo Campe ra-
cione huiusmodj debitorum cum eodem Casparo Schillink iusti-
ciam administrare Jn hoc enim nobis rem gratam factura est:
pro qua eidem nacta occasione paria referemus preterea si idem
Iacobus Campe subditus noster vel paulus Heijne nomine suo
missus at Ma:tem vestram in rebus suis confugierit rogamus
Ma:tas vestra illius causa nostra gracious respectum habeat
Que bene et feliciter Valeat Datum pijotrouie in conuencione
generalj Feria Secunda proxima post festum Agnetis Anno dominj
Millesimo quingentesimo vigesimo Sexto regnj vero nostrj xj:o.

Commissio regie Ma:tis
propria

Biskop Hans Brask ursäktar sig hos konung Gustaf derföre att han icke kunde komma till herremötet i Wadstena m. m. Dat. Åby (i Januarii).

Riks-Registr. A, 1523-1527, fol. 110. — Ett högst felaktigt och vårdslöst aftryck är upptaget i Handl. t. Skand. hist. 14: 90.

Ad d: regem de Aaby in möre

Högmectig förste k: n: herre verdis eder nad vele vethe Iach fik eder nadis breff i iafftis som iak var nyss kommen ower swndit in i mööre giffuit pa sancti Martini dag pa Stocholm Lydendis om thet herremöte eder nade beramat haffuer i vastena etc Huilkit möte iak gerne besöke ville epter eder nadis gode rad oc scriffwilse om iak haffde her nidre then foordenscap iak kwnne giffue mik vp med som iak haffuer fför ty iak kom her nid i höstis till öland med skep ær oc fööret mik swa vnder ögan her nidre at iak ey betröster giffue mik saa snarlige vp Vthan kær oc moosar kwnne swa bære at iak kan brvke sledan Jak förhoppes dog eder nade yttermera vel vet min förfall at iak ey förma riide oc Beder ty eder nadis högmectighet ey vele vende mik thenne myn skelige vrsekt oc laglige forfall till nogen ogönt eller owilie then iak aldrig förtiene vill Thenne her almoge i thenne landzende haffuer titt oc opte astwndat oc begeret bade fermelse oc annen deel som mitt embete pa rörer nw i thenne förliden aar æn tha at feyden haffuer mik thet lenge betagit Oc haffde varit bode then helge kyrke oc mik olydig oc genstyrtig i andelig rett om iak ey haffde nu kommit her nid Jak haffde oc mitt bod vdoffuer fra öland oc til gulland oc fick tedhen behagelig swar aff the Cappteynere ther slotthet oc Landit haffue inne Inge resenære ære ther pa landit vthan then Lwnthe ther ligger med xvj hester oc ey meer æn vid c'100] folk til hope bode tydzsker oc dansker Eder nadis staat oc högmectighet then alzmechtig gud til euig tiid befalendis til rikisins oc tess inbyggeres Longlige salighet oc velferd

In vitulo

Teckis eder nade vele haffue mich thenne rese fordrag for min longlig siugdum skyll om(!) onde före tha beder iak ther ödmyglige om, huilkit om eder nade ey swa synes tha vill iak gerne rette mik epter eder nadis scriffuilse om föret vill swa

fooge verdis ty eder nade geffue mik sin vilie ytterligere till kenne Jak haffde vel aktid förbiude eder nadis personlige komme her nidre i Smoland oc sidhan varit eders nade föliaktig som tilbörlogit vore fför ty her gaar för rykte at eder nade akther sig drage in i vestergylland genom smoland i thenne her vinter

Konungens bref af den 11 Nov. 1525, hvarpå ofvanstående är ett svar, saknas i registraturet.

13.

Danske riksmarsken Tyge Krabbe förklarar för konung Gustaf, att om Severin Norby företager några fiendiligheter emot Sverige, detta sker emot danska riksrådets vilja m. m. Dat. Helsingborg den 2 Februarii.

Riks-Registr. C, 1526—1529, f. 23. — Förut otillförlitligt aftryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1589.

Högmegtuge herre oc förste her Götzstaff medh gudz nadhe wthualdt konungh tiil Suerighe och götelandt ödmiwgelige tiilscriffuith

Myn ödmiwghelike weluilioghe kärliche helsszenn edhers nadis högmegtughet altiitd forsendt medh wor herre Kære nadugiste herre som eders nadis högmegtughet scriffuer mig tiil Att her Söffuerin norby schulle haffua begynth ath argha in paa eders nadhe och eders nadis wndersaathe Kære herre thaa schall eders nadhe wisth wethe oc forlathe eder ther tiil ath ther som saa skeer eller skeeth ær tha ær thet huarekenn medh wor käriste nadugiste herres eller danmarkis riikitz raadtz wiligie eller samtycke och ær emoth the breff och insegle som han haffuer giffuith wor käriste nadugiste herre och danmarkis riikitz raadt, som iag formoder ath eders nadhe haffuer well paa thenne dagh faath danmarkis riichis raadtz scriffuilsze om, her aff landit Wij finghe och edher nadis scriffuilsze medh nagher kööpmen aff malmöö och aff asszens som edhers nadhe hade scriffuith wor käriste nadugiste herre och danmarkis riichis raadth tiil Huilken scriffuilsze iag sendhe aastadt j gaar tiil waar käriste nadugiste herre oc screff iag hanss nadhe tiill att han schulle forscriffue tiil her Söffuerin norby att han schulle ware eders nadhe och eder nadis wndersaatthes gotz wmbewarth och forscreff iagh medh szamme kööpmen tiil her Söffuerin norby om szamme ærendhe oc hwess swar iagh fonger ighen aff honum paa myn scriffuilsze thet wiil

iag med thet aldra förstha giffue eder nadhe tiilkenne Kære herre ther som her Söffuerin tager anneth före emoth eder nadhe eller eders nadis wndersaathe taa maa j forlathe eder wisth tiil ath wor käriste nadugiste herre och danmarkis riikitz raadt hol-ler them well tiilbörlighe ther wthij ther toorff eders nadhe in-thit twiffuel haffue paa Heer medh eder nadis högmegtughet the hellige trefoldughet befalendis baade liiff och siell Huess iag kan ware eder nadhe eller eder nadis thiennerer tiil wilie eller thien-nisth ther schal eder nadhe altiidt finne migh weluiliogh tiil etc Scriffuith paa helsingxborgh warfrughe dagh purificacionis Anno etc mdxxvj

Calfwenn

Kære herre eder nadis högmegtughet fortengker wel ath dan-markis riikitz raadt her wtij landit forskickedhe eder nade nogher Copier aff noghen breff then tiidt wij laaghe j lægerith för aahus som konungh Cristhiernn hade scriffuit her Söffuerin norby tiil som the lybske fwne hooss roluff matzson eller hoss danholt wan köllenn nær edher nadhe kommer ther som samme breff ære tycker migh goth ware ath eder nadhe leser them öffuer en en gangh och ware fortength paa szamme breff som eder nadhe lig-ger magth paa kære herre haffuer iagh forfarith at her Söffue-rin norby bekærer sig storlighe om Söffuerin brwnn och nogre andre hanss swene som bliffue griipne wthij blegungh sidhan han hade giffuith sig tiil danmarkis riikitz raadt paa wor käriste nadugiste herres wegne Tycker migh goth och raadeligit ware ath eder nade giffuer szamme karle lössze medh saa schæl the giffua eder nade theres opne beseglede breff wiidh theres ære och redelighet Ath the aldrigh schula argha paa eder nade eller eder nadis wndersaather Szom eder nadhe oc rörer om eder na-dis skytt som bliffue för sylsborgh och auhuss thaa hade her aaghe strenge befalingh ath faa eder nadis budt samme bösszer ighen och ther öffuer kom otthe stigson medt her Söffuerins folk och finghe slotteth fraa honum Szidhan forskickade han szamme skyth paa szin skiip oc iagther och komme the lybske och togho baadhe skiip och skytt fraa honom och forstaar iag wtij edher nadis scriffuilsze ath eder nadhe haffuer faath nagit ighen aff szame skytt j Calmarna swndt etc kære herre formoder iag ath ther ær en nw nogit aff szamme skytt j aauhuss thaa haffuer her Electus sagth adt eder nade scal wel faa szamme skytt ighen nær eders nadis budt kommer her nider kære herre som eder

nade scriffuer at her söffuerin haffuer monghe lösze och onyttughe oordh thaa sthaar thet honom sielff wersth och scadhar icke en dandheman ther aff ath en galen hwn dt gör paa honom etc kære herre laantthe iagh greffue Johan wan Höyenn j mark then tiidh han drogh her nider egenom landit ty han beclagade sig att han hade inge dansche peninghe wille eder nadhe wel giöre för myn schyldt ath scriffue honom tiil nær eder nade stedis budt ath iagh motte faa myn bettalningh thet wiil iagh gernna forschylle medh myn thiennisth ighen etc.

Tyge
krabbe riddhare

Konung Gustafs svar till Tyge Krabbe, dat. Rydaholms prestgård den 6 Febr., se sid. 57.

14.

Severin Norby undskyller sig inför konung Gustaf derför, att konungen ännu icke fått sitt skytt igen, förnekar att konungens tjänare blifvit misshandlade med hans vilja, samt erbjuder ett personligt möte.

Dat. Rothneby den 2 Februarii.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 26. — Förut felaktigt tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1593.

Stormegtug herre her Götzstaff medh gudz nadhe Suerigis och götthes etc wthualdt konungh wenliga

Vennlig helsze eder nadz högmegtug het nw och altiidh forsenth medh wor herre etc Högmegtughe herre szom eder nadhe scriffuer migh tiil ath iag begynnar argha in paa Suerigis riikitiz inbyggjare och besynnerlige ath latha slaa och dragha eder nadis thiennere som wille berga thet wrack som indreff wnder blekingh Huilkit mig hopes ath myn schuldt schal icke fynnes oc icke ær medt mith mynne om saa skeedt ær etc then tiid ath wraketh war ther inkommeth thaa skickedhe iach tiidt mith wissze budt och lath bescriffua huad ther bleff berget och sender iach nw eder nade en wthscriffth ther aff och war iach sidhan personligh ther hooss wraketh och skickadhe iach strax eder nadis wndersaathe som waare paa szamme wrack op tiil Aruidt wesgöthe eder nadis embitzman paa Calmarna sloth och screff iac honum tiil at han schulle lathe mig faa ighen mith gotz och skiith ther bleff wthij Calmarna swndt oc huad lössn ther war paa Söffuerin brwn mith barn och andher mine thiennere som tiil Suerige fongne ære och sidhan wille iag lathe folgja theres gotz

huess her bleff wndher blekungh medh szamme budt annatthera tiil wathen eller landt oc haffuer mine fogthar thiennere eller bönder nogit forkommit ther aff eller giorth them nogoth forstackoth thaa haffuer iac borghan aff them thet giordhe och will iagh bettaletth ighen med gul silffuer eller peninghe saa ath myn bristh schall icke finnes etc Haffuer iach och forstandit wtaff eder nadis scriffuilsze ath waar käriste nadugiste herre konungh Frederich oc danmarkis riikitz raadt haffue giffuith eder nadhe noghen breff paa thet skyth eder nadhe miste wnder blekingh oc eder nadis cartughe som för gutlandt bleff tagen j en opennbare feigdt Ær thet saa szake ath the haffue noger breff giffuith eder nadhe thaa ær thet mögieligit ath the bliffua eder nadhe holne Haffuer iagh och teslikis waar käriste nadigiste herres konungh Fredericx och danmarkis riikitz raadtz breff och segell som mig wore giffne för en iag wpgaff landtzkrone att huadt som helst giorth war in paa danmark Suerige och norgie och the wendische städer aff mig eller myna thiennere thet ær en nidertrygth oc afftaletth sack och aldrig scal paa tales epther thenne dagh Sameledis fiich iag och the lybskes och wendische städers breff oc segell för en iag wpgaff wisborgx sloth att huadt giorth ær paa danmark Suerige och norgie och the wendische städer tiil thenne dagh thet ær en afftaletth sach, och j the szamme breff och segel war inghen dell wndhantaghen huarkenn skith eller kartuger eller noghen deel som taghen war annatthera tiil waten eller landt schulle ighen giffuas Epther thij ath saadhan breff ære gongne emellom war käriste nadigiste herre danmarkis riikitz raadt the lypsche the wendische städer och migh alle szaker ære afftaledhe thaa lather iag thet in tiil eder nadhe sielff och edher nadz godemen om migh bör ath giffue ighen samme skiit oc kartughe thaa wiil iag lathe migh fynne aldelis weluiliogh ther tiil wtij alle motthe etc Thij sender iagh eder nade mith egeth budt om eder nadhe teckes ath wara mig sielff personligh tiil ord och tall om thesseze saker och andher flere som iagh icke kan ath scriffue eder nade tiil paa thenne heer tiidh och eder nadhe wille werdis ath biude mig tiil medh szamme budt huar iag kwnne komma eder nadhe tiil ord oc tall wthan all forraschilsze och argeliisth oc then gisle för mig och breff oc segell som iag ær begærendhe oc eder nade kan tenckia ath iach ær forwareth medh taa wiil iagh gerna komma tiil eder nadhe paa en fornempdh tiidh annatthera tiil waten eller landt och wore iag betrod ther tiil thaa wiil iagh saa yttherlige waage liiff och

halss för swerigis riikitz besthe schuldt som för danmarkis riiche om noghen tiid behoff giordis oc wiil iagh beuisze med mongh god man wtij Suerighe ath iag haffuer hulpith monghen hoffmandtz halss baadhe edele och oedele etc her med eder nade alszmegtugh gudt befalendis Scriffuith wtij rothneby kindermessez dagh mdxxvj.

Söffuerin riddher
norby

Konungens svar, dat. Rydaholms prestgård den 6 Febr., är tryckt frammanföre, sid. 61.

15.

Trud Gregersson skrifver till konung Gustaf att konungen hade att rätta sig efter de svar som electus i Lund och Tyge Krabbe skulle gifva på konungens bref. Dat. Warberg, lördagen uti fastlagen.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 29.

Högmegtug herre her Götzstaff Ericson medh gudz nadhe wthualdt konungh tiil Suerige och gothelandt ödmiwgelige tiilscriffuit

Myn ödmiwge thienisthe eder nadis högmegtughet altiid forsendt med waar herre kære her götzstaff om thesse ærendhe eders nade scriffuer migh tiil screff iag eder nadhe och tiil om nogher merkelig ærendhe huilkit iag haffuer forstaath ath eder nade haffuer scriffuit her Electus tiil lundh oc her tyge krabbe tiil baadhe om the ærende iag screff eder nade tiil om och the ærendhe eder nade screff migh tiil om, the gode herrer ær landit befalleth och raadhe öffuer migh huess the godhe herrer scriffue eder nadhe för swar ther haffuer eder nadhe ath retthe sig epther her medh eder nadis hög[megtughet] the hellige trefolighet befalendis Scriffuit paa warthbergh lögerdagen wtij fastelagen Anno dominj mdxxvj.

Trudt riddher
gregersson

Norska rådets lejdebref för mäter Knut och Peder Cancellor. Dat. Oslo den 6 Februarii.

Aftryckt i Saml. t. det Norske Folks Sprog og Hist. I: 485 efter originalbrevet på papper i Norska riks-archivet.

Vii Mogens med gudz nodhe Biscop i Hammer Hans Ræff med samme nodhe biscop i Oslo Oluff Galle Ridder Kongelige Maiestadz Stadthollere syndenfeldz Matthias Huoruff prowestt tiill Mariekircke i forneffnte Oslo Norgis rigis Canceler, Hans abbet i Howedø closther Guthe Galle riddere Erich Ugerwp og Erich Erichsson aff vabenn Norgis rigis raadt Gøre alle vitherliet ath vii haffue loffued oc tiillsaght oc nw med thette vort obne breff loffue oc tiillsighe Hederlige menn Mesther Knud oc her Pædher Cancellor en frij feligh ssæcher cristeligh leyde ath holle thennom wbrydeligh for oss oc alle thennom som oss anrørendhes ære wed alless wore ære oc rædelighedt Cristelige tro oc loffue vden all argelith oc nyfwdnt vdi nogre modhe Szaa the mwe fare oc reysse hær Syndenfeldz huor thennom eller theris tiænere besth teckis frij oc vbehindrede med theris medfølgere oc alt anned huess the haffue med at fare Tiill ythermere Vissen oc bæthre forwaringh trycke wii wore Indzegele nædhen fore thette wort offne breff — Giiffued wdi for:ne Oslo Sancte Dorothee virginis dagh Aaar etc mddx sexto.

Severin Norby underrättar Tyge Krabbe, att han väl under Bleking bergat lasten på en skuta ifrån Kalmar, men att de som lågo på Wisborgs slott, honom ovetande, tagit en skuta, som tillhörde Söderköping. Dat. Rothneby den 11 Februarii.

Riks-Registr. C, 1526–1529, fol. 33 v. – Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1600.

Erligh welbyrdugh man och strenghe riddher her Tyghe krabbe danmarkis riikis Marsk och Höffuitzman paa Helsingeborgh kärilige tiilscriffuith

Vennligh och kärlig helsze altiid forsendt medh wor herre Kære her Tyghe sönderlighe godhe wenn Szom j scriffue ath konungh gotzstaff haffuer giffuith eder tiilkenne at iegh schulle lathit wptagha en skwthe som schulle haffua hemman j Suderköpfung huilkit icke schall finnes santh ware thet gotz ieg haff-

uer besath thet ær en schwta paa x lester och dreff her in wnder blegingh j thwszendhe stycker sündher oc hörde hemma j Calmarna och sender iag en scriffth paa huad szom bleff berget aff szamme gotz lidit eller mygit Er ther nogit forkommith aff szamme gotz thaa wiil ieg thet bettale medh gwł silff och peninghe etc Oc haffuer ieg scriffuith hans nadhe tiil Ath ner iegh fonger mith gotz ighen som bleff wtij Calmarna swndt thaa schal hans nadhe medh szamme budt faa hwes deell och gotz her bleff wnder bleginghe Szom hans nadhe och scriffuer ath myne thiennere schulle haffua tagit ena schutho paa v eller vj lester som kom fraa reffe oc hörde hemme j suderköpungh thet giorde the som laaghe paa wisborgx sloth mig owetthandis för en iegh koom tiil slotthit och kwnde iagh inthit sthaa them före, kan ieg inthit sware ther tiil Kære her tyge sender iegh mith egit budt enewoldt iöryensson op medh konungh gotzstaffs budt om alle ærendhe Huad swar iag fonger ighen tær wiil iagh altiit retthe migh epter Heer medh eder gudt alsmegtugiste befalendis wiil ieg altiit gernna giöra huess eder leffth ær Scriffuith wtij rothneby Fastelaghen Söndagh Mdxvij.

Söffuerin
norby riddher

18.

Norska rådet svarar konung Gustaf, på hans uppmaning att utelenna mäster Knut och Peder Cancellor, att de ej i någon ond mening gifvit dem lejd, utan snarare Sveriges rike till godo, på det de ej måtte undkomma, samt frambär flyktningarnes beg äran omlejd att återkomma till Sverige och inför rätta sig försvara. Dat. Oslo den 16 Februarii.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 44 v. — Förut, mindre noggrant, aftryckt i Kröningswärds Dipl. Dalek. 2: 82, no 372, och af Thysel. 1. c. 1: 23.

Högmegtuge oc högweldighe försthe oc herre her götzstaff medh gudz nadhe wthualdt konungh tiil Suerige waar gunstuge herre och naboo

Vaar ödmiwgh och willighet edhers nadis högmegtughet tiilförenna medh gudt och sanete olaff konungh Högmegtuge oc högwelduge försthe kære nadughe herre finghe wij edher nadis scriffuise lydendis Athuj wille indskicka tiith in j Suerighes rii-

che ighen mester knwth oc her peder Canceler ther ath stondda theres reth och nepsth som slige Suerigis wthromen förtient haffua formanendis oss om then Contracth riichen emellom giorth ær Ath nær nogher wredeligha och wthromen ryma wtaff ith [aff] thessez ij riiche och in wtij ith annath thaa schulle the ighen skickes ath stondda tiil rettha ther som the bruthit haffua, paa huilken articel for:ne mester knwth oc her peder Canceler swara Ath nær the maaghe komma frij och felige tiidt in j richit ighen och före theres tilbörliche domare som them forswara kan för öffweruoldt sidhan the ære presthmen och ath the maagha tryggelighan och oreddeliga tale för sigh thaa wille the gerna komma tiil stæde ighen öffuerbödughe thaa ath stondda tiil rettha och lidha haffue och wndergaa hwess them thaa warder laglighan sagdt oppaa och paa wunnedh Haffue the saa lenghe för wars herra ihesu christj nampn bitterlige dödh oc pijnjo skul och för all rethferdughet skul begæredt en frij felig säker och cristeligh leygde aff oss alle oc huar serdelis ingeledis edher nadhe eller Suerigis riichis raadt emoth, men al enesthe för ath the segia och aldellis förtrösthe sigh wschyltuge och wredeliga ath wara beclagadhe och besagde för eders nadis konungelige höghed aff theres owenner och affwundzmen, thet them storlighan forhopes ath wilia ytthermera forelare och wel beuisza nær saa nær kommer kære nadugiste herre haffue wij ey j noghen ondh meningh beleygdhet them her j riichit, meen heller Suerigis riiche tiil godo paa thet ath the paa then tiid eller en nw her effther ey skulle wndtkomma noghen stædtz tiil eders eller waares begges fiender besynnerligha som then tiid war her Söffuerin norby etc Forhopes oss ath the kwnna bliffua eders nadis Suerigis riiche hwlde och thro nytthege och wmistuge thiennere her epter som the tiilförenna noghen tiidh warit haffua ther som theres wschyltningh och wrsaghe för eders nadhe och Suerigis raadh wel forelaredt bliffuer Athuij ey annath nogerlwndha aff them forstondit haffua kære nadugiste herre wille wij altiidh wara eders nadhe och Suerigis riiche tiil wilia och ödmiwgth som godhe nabor huar wij kwnne Scriffuith i oslo Fredaghen nesth före fasthelaghens söndagh Aar etc mdxxvi wnder waare inseglor och Signetther.

Eders nadis konungelige Matis
 ödmiwghe och willige nabor
 och godhe wenner Norigis
 riichis raadt

Severin Norby skrifver till konung Gustaf om konungens återfordrade "skyt" och "kartuge", samt begär utlemnande af Severin Brun m. fl. fångar. Dat. Rothneby den 16 Februarii.

Rikts-Registr. C, 1526—1529, fol. 34. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1602.

Stormegtugh herre herre götzstaff medh gudz nadhe Suerigis och göttis wthualdt kongh wennlighe sendis thetta breff

Vennlig helsze eder nadis hög:[megtughet] nw och altiidh forsendt wtij eder nadis scriffuulse ath om ieg hade tiilförena giffuith eder nadhe tiilkenne om myne thienner Söffuerin brwn, leonardus, mith barn och the andher myne swena som fongne ære wtij Suerighe ath thet schulle lenghe sidhen warith öffuertaleth Huilkit ieg hade gernna giorth Thaa loffuadhe waar kæriste nadugiste herre konungh Frederich danmarkis riichis raadt migh för en ieg wpgaff landtzerone och teslikis the lybsche och wendische stæder för en iegh wpgaff wisborgx sloth ath alle fonger schulle lössze ware ee hwar the helst wore fongne och alle saker schulle ware aff taledhe som giordhe waare paa dhanmark eder nade och eder nadis riiche Suerighe norighie the lybske och wendische stæder tiil effwig tiid Tiil huilkit ieg setthe fwlkomplighe thro och lith epther the breff och szegell migh giffne wore Ellegis hade ieg wel strax giffuith eder nadhe thet tiilkenne om for:nde fonger etc Szom eder nade rörer wtij eder nadis scriffuilsze om eder nadis skyt thet setther iegh aldelis in tiil eder nadhe och eder nadis godemen som ieg haffuer tiil förena scriffuith eder nadhe tiil om mig bör ath giffua for:nde skyth ighen eller om eder nadhe haffuer mig nogit tiil ath tale eller noghen annen som eder nade haffuer loffuadt for:nde skyt ighen eller om iag schal niwtha the breff och segel som mig giffne ære som for:uit sthaar Epther thij ath eder nadis skyt och kartuge bleff eder nade saa affhendt j en openbare feygd etc Szom eder nadhe scriffuer om then borgare aff Sudercöpungh at iag schulle haffua honum j borghan och fengxel Thaa maa eder nadhe wetha ath nogre karle som mig hade thient komme honum öffuer j siön och toghe hans skwthe och gotz och gaffue them in wnder blegingh och wille ther byth och partthet for:nde gotz ther öffwer kom myn Fogthe Ache trwdtson och grep szamme karle och andt-

wordade fornde borgare siith gotz ighen Huilkit han strax lath skiipa öffuer tiil tyslandth och ær nw personligh sielff tiil stedis wtij Ahuss ohindret aff migh och alle myne thiennere oc haffuer han giffwit myn Fogthe sith besegledhe breff saa lydandis att han haffuer fongit sith gotz ighen och [ey] schyller honum eller myne thiennere j noghen motthe etc Szom eder nadhe och begærer mith opne breff och segel paa en forwaringh Sza bider iag eder nadhe ath eder nadhe wille werdis tiil och sendhe migh ighen myn swend Söffuerin brwn leonardus mith barn och the andre myne thiennere som eder nadhe haffuer wtij fengxel oc hwess gotz ther bleff berget wthij Calmarna swndt och ther med eder nadis opne beseglede breff thaa wiil iagh medh szamme budt skicke eder nade ighen hwess gotz her bleff wnder blegingh ther eder nadis wndersaather tiilhörer och mith opne beseglede breff saa lydendis som eder nadis beseglede breff inneholler som eder nadhe migh nw tiilsegiendis warder eller eder nade sender mig en Copie hwre fornde breff schal lydhe som eder nade ær aff migh begærendis Thaa wiil iag aldellis lathe migh fynnes weluiliogh ther tiil thet gudt schal kenne then iagh eder nadhe altiid befaller Scriffuith wtij rothneby In Crastino Sigfridj Anno dominij mdxxvj under mit signeth.

Söffuerin
norby ridder

Se konung Gustafs svar, dat. Skara den 4 Mars, sid. 78.

20.

Åke Jepsson, electus till Lund, skrifver till kon. Gustaf, att han är villig att till honom utlemna hans vid Åhus bergade skytt, men beder att konungen må till bisköpens fogde på Warberg lemna det vrak, som Måns Bryntesson på Elfsborg befattat sig med. Dat. Lund den 17 Februarii.

Riks-Reg str. C, 1526—1529, fol. 32. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1598.

Illustrissimo principj et potentj Domino Domino gotzstauo Suecorum gothorumque in regem Electo domino et Amico Charissimo

Humillima salutacione in domino premissa Högmegtughe försthe kære herre som eder nadhe screff migh tiil om thet skytt

som koom driffwendis j siön ind wnder Auhuss paa en wige siös nær forlatt och öffuergiffuith aff them ther waare wppaa som myne och kyrkiones thiennere komme tiil och nogoth aff thet bereddethe wtij theres sthore liiffz fare etc Ath iag wildhe lathe nw saadanth skytth och bösszor fölgia eder nadis budt epher som waar käriste nadugiste herre konungh Frederich och danmarkis raadt eder nadhe tiilsagdhe och loffuadhe sistes j malmö, thaa en dogh ath iagh war inthit aasporth paa then tiidt i saa motte wil iagh lathe saa mygith aff szame skytt som iag haffuer eller myne, wille wij gerne lathe fölgia szama eders budt och sendhe mith egeth budt medh eder nadis budt ath skicke saadana bösszor oc skyt aa stedt tiil grensszen om saa mögieligit ware kan, ath thet sthaar thiil ath föres medh slædher huar icke saa skee kan för thij ath förith ær icke saa thaa wil ieg legewel late thet andtwordha eder nadis budt at han lather hentthet nær snaristh skiip gongendis warder mellom Calmarna och Auhuss eller hure eder nadhe teckis Anseendis ath myne fatuge borgare j auhuss fonghe berghe lön för liiffs fare och storth erbethe som the ther paa giort haffua Forlather iag mig tiil ath eder nadhe wiil och lathe fölgia myn Fogthe paa warthbergh thet wragh som eder nadis Fogthe monss brynttheson paa elffzborgh haffuer befatthet sigh medh inthit skæl som eder nadhe sielff forfarendis wardher thet wiil iag och altiidh aff eder nadhe forthiene Heer med eder nadhe liiff och staath gudt alsmeztughan befalendis Ex Lundis Anno dominj mdxxvj sabbato dominice Jnuocauti nostro sub Signeto

edher

nadis

godhe wen oc thro Cappellan tiil
gudt Aage iepson aff gudz forsyn
Electus tiil Lwndt etc.

Konung Gustafs svar den 4 Mars, se sid. 76.

21.

Åke Jepsson, electus i Lund, skrifver till Tyge Krabbe, att han var villig att utlemna det konung Gustaf tillhöriga skytt, som blifvit bergadt vid Åhus; men klagar derjemte öfver att konung Gustaf uppburit två års biskopsränta af Bleking. Dat. Lund den 18 Februarii.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 34. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1601.

Acho iacobj Dej gracia
Electus Lundensis etc

Sincerissima salutacione Jn Domino premissa Kære her Tyghe sönderlighe gode wenn som j scriffue oss tiil om thet skyth som kom in för ausze paa thet forladdhe skiip ther kom in för byn och schulle höre konungh gotzstaff tiil athuj wille lathe thet fölgia hans budt paa thet ath thet schulle holles som woor kærste nadugiste herre haffuer loffuadt honum, then dag then Contracth bleff giordt om szamme skyt sisth j malmö oss inthit aathsporth ther om och thesligisthe ath konungh gotzstaff haffuer ij aars renthe som oss tiilfal j blegingh och haffuom wij therföre inthit faath Dog wile wij szamme schytt och bösszer lathe fölgia hans nadis budt paa thet all tingh kwnne bliffue bestondeliche etc Jn christo valete Ex Lundh dominica quadragesime Aar etc mdxxvj wnder worth Signetth.

Se konung Gustafs bref, dat. Skara den 4 Mars, sid, 76.

22.

Erkebiskopen Johannes Magni bref till erkebiskop Olaf i Trondhjem om sin tillämnade resa till Jemtland och sin önskan om ett möte med den sednare. Dat. Ljusdal den 20 Febr. 1526.

Aftryck i Handl. t. det norske Folks Sprog og Hist. 1: 487 efter orig. på papper i norska riksarchivet.

Sincerissimis nostris salute et dilectione premissis Reuerendissime pater quemadmodum prius Reuerendissime paternitati vestre scripsimus de aduentu nostro pro officio confirmationis in Jemtiam Ita nunc jdipsum domino faciente exequemur Veniemusque ad terram Jemptie circa dominicam Oculi. Quare non solum propter illam veterem conuersationem nostram in litera-

rio studio jocundum duceremus Nos personali colloquio conuenire. Sed et propter multas alias causas bonum reipublice Regnorum Aquilonarium concernentes. Et maxime Christiane Religionis que sparsim per vniuersum christianum orbem in multis suis partibus periculose vacillat. Si talis posset per Reuerendissimam paternitatem vestram conuentioni nostre congruus designari locus et tempus, in Regnorum confinibus ad talem nos libenter coaptabimus. Dum tamen id fieri posset nobis in Jemptia existentibus. felicissime valete Datum in Lywdsdall vicesima februarij Anno etc Mdxvj nostro sub Signeto.

Rogamus etiam Reuerendissimam p. v. quatenus dignetur nos Dominis de venerabili Capitulo Nidrosiensi recommendare etc.

Johannes dei gratia Electus
Archiepiscopus Upsalensis etc.

Utanskrijt: Reuerendissimo in christo patri et domino domino Olaus dei gratia alme metropolitane Ecclesie Nidrosiensis de Regno Norwegie Archiepiscopo fratri et amico in Christo sincerissime dilecto.

23.

Tyge Krabbe skrifver till konung Gustaf om hans och hans undersåtars under Bleking bergade gods, som S. Norby innehade, och beder konungen frigifva några i Sverige quarhållna Danskar jemte deras gods, m. m. Dat. Helsingborg den 21 Februarii.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 33. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1529.

Högmeztughe herre och försthe her Götzstaff medh gudz nadhe wthualdt konungh tiil Suerighe och Göthelandt ödmiwghelighe tiilscriffuith

Myn ödmiwge kærilige helszenn eders nadis hög:[meztughet] altiit forsendt medh waar herre Hög: försthe kæriste nadugiste herre, screff iagh her Söffuerin norby tiil om thet gotz som han haffde behindret för eders nadis wndersaathe wti bleginghe och sendher iagh eder nadhe en Copie aff thet breff som her Söffuerin schreff migh tiil ther om och sender iagh eder nadhe en wthscriiffth paa szamme gotz som ær bergeth wnder bleginge sidhe som eder nadhe oc eder nadis wndersaathe kan retthe them epther Kære nadigiste herre bidher iagh eder nadhe gernna och ödmiwgelige paa waar kæriste nadugiste herres wegna ath eder

nadhe wille wpgiffua then rustheringhe som eder nadhe haffuer giorth paa thessze fatighemendtz gotz och flere waar kærste nadugiste herres wndersaathers ther wtij riichit The ære kompne tiil eder nadhe j godh thro oc loffue som eder nadis wndher-sathe fare hiit nider j riichit och widerfars them icke annath en gooth her Som eder nadhe scriffuer mig tiil om ith par hwnde och en iegher thaa weeth iagh wel godh raadh tiil hwnderne men ieghare ære swore ondhe tiil fongx her the som nogit dugelighe ære och wiil iag dogh fynna raadh tiillith huadt iegh giör ther tiil ath ieg wil wisth fly eder nade en iegher och ith par hwnde med thet aldra första mig mögieligit ær Haffuom wij her för wissze tidhendhe ath drothningh Liszebeth ær dödt huess siel gudt nadhe weth iag inghen annor tiedendhe ath scriffue eder nadhe tiil paa thenne tiid Her med eders nade the helligetrefoldghet befalendis baade siel och liiff Scriffuith paa Helsingeborgh Sancte pedhers affthen Ad Cathedram Aar etc mdxxvj.

Tyghe
riddher
krabbe

Se kon. Gustafs svar, dat. Skara den 4 Mars, sid. 76, och S. Norbys bref af den 11 Februari sid. 375.

24.

Konung Fredrik af Danmark förklarar för konung Gustaf, att han och danska rådet ämnade obrottsligen hålla Malmö recess, och att de äfven hoppades att Severin Norby ville hålla de förpligtelser, som han dem gifvit, att icke företaga några fiendtligheter emot Sverige.

Dat. Flensburg den 23 Februarii.

Riks-Registr. C. 1526—1529, fol. 52 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1607.

Högmegtughe herre her Götzstaff medh gudz nadhe wthualdt konungh tiil Sueriighe waar synnerlighe godhe wenn och kære nabor

Frederiich medh gudz nadhe Danmarkis Wenndis och götthes konungh wthualdt konungh tiil Norighe Hertug j Sletzuick Hollsthenn Stormarenn och Dithmerschenn Greffue j oldhenborgh och deelmenhorst Högmegtuge herre her Götzstaff aff samme nadhe wthualdt konungh tiil Suerighe waar wenligh och kärlig helszenn altiidh tiilförenna seendt meedh waar herre Kære wenn och nabor Finghe wij nw j thessze dagha eders breff och scriffuilsze Huorledis ath oss Elskelighe her Söffuerin norby riddhere

waar mandh och thienere lather sigh höra thet han wiil arga feygde in paa eder, etthers wndersaatther Suerigis riigis inbyggiare Oc j therfore are begarendis ath wethe om thet ær medh waar wilia att han thet giöra skal Thaa giffue wij eder kärlighan tiilkenne Athuj och worth elschelige raadt agthe och wile fasth och obrotzlighan holde then Contracth och recess som emellom edher oss oc thessze trendhe riighen wtij Malmöö giorth och beleffuad bleff then tiidh wij ther baadhe wore tiil szantal Oc haffuer tesligesth for:ne her Söffuerin norby giffuith oss hans opith besegleth breff paa hans ære och redelighet At han icke skal arga in paa Suerigis riighe eller the wendische stædher Forhope wij och forsee oss tiil honum at han thet wpregtiighe oc obrotzlighan hollendis wardher Oc ther som her Söffuerin norby eller noghen annen aff waare wndhersaathe wele med hoffmodt införe sigh paa eder Suerigis riiche eller noghen annen waare kære wenner och forwanthe Thaa wile wij ther wthinnan beuisze oss som en Cristhen herre oc försthe böör ath giöra och ey tiilstedhe ath noger waar wnderdaane och wndersaatthe skal noghen argh feygdhe eller kry införa paa noghen waare forwantther och kære wenner wthij nogher motthe Och wile wij wthij thessze motthe och andre altiidh lathe findis oss tiil all redhelighet Heer medh eder gudt alszmegtugiste befalendis Scriffuith paa worth slot flensborgh Sanctj Matthie Apostolj affthen Aar etc Mdxvj wnder worth Signetth.

25.

Bref till norska rådet från riksråden i Westergötland om utelemnandet af förrädarne Peder Cancellor och mäster Knut. Dat. Skara den 4 Mars.

Orig. på papp. i norska riksarchivet, aftryckt i Handl. t. det norske Folks Sprog och Hist. 1: 489.

Sincerissimis nostris amicitia recommendacione et Salute premissis Werdughiste werdighe ffædere Strenghe Riddere och Erlighe godhemendh besynderlighe godhe wenner wij haffue forstaidh ath høgmechtighe försthe war kjeriste nodighe herre haffuer giffuith alle edhers werdugheth och herredømme tillkiendhe hurwledis her Pedher canseller mesther Knudh etc. oredelighe bewisthe segh her y riget modh forskreffne wor kieriste nodighe

herre och ære nw hoss edher forholænne ath the icky skulle komme hiid y riget at sware thieris sagh y retthe effter Swerikis lagh, Huilket oss tæcker icky fwth giørs then contract som giørtth war y Malmø met høgborne førstis konungh Ffrederikis och forscreffne vor kieriste nodyghe herris och begghe Righens Raadz samttycke Ther for bedhe wij alle edhers werdugheth och herredømme kristelige tislikiste fwlkommelighen raadhe at forscreffne her Peder mester Knudh etc icky bliffue forscreffne wor kieriste nodighe herre, her effter forholdhenne wtthan komme hiidh y riget oc staa till retthe effther recessen som tilbørligt ær, Gudh forbiwdhe at noghen leerdh eller legmand wille brwge noghen slighe eller andre oredelighen støcker modh alle edhers werdugheth och herredømme skulle han her y riget inghen fredh haffue wtthan ofortøffuit skyckis tiidh i rigith ighen ath sware sin sagh som richsens lagh wduisser ther moo alle edhers werdugheth och herredømme fulkommelighen forlatthe segh till her paa begiere wij kierlighe alle edhers werdigheds och herredømmis godhe swar huar wy skulle retthe oss effter, I hwes motthe wy kwnnæ wara alla edhers werdugheth och herredømme till willie och kierligheth skulle y altiid fine oss welluilighe thet gud kenne och sancte Erich koningh thennom wy alle etthers werdugheth och herredømme ewindeligh beffaller Ex Scara 4 die mensis marcii Anno domini mdxxvj.

Magnus Electus scarensis

Twre Jonsson Riddare

Axell Paasse

Niels Olsson

Niels Klausson

Tordh Bondhe.

Utanskrift: Reuerendissimo reuerendisque patribus Dominis Archiepiscopo Episcopis abbatibus militibus militaribus ceterisque regni Noruegie consiliariis amicis nostris charissimis.

26.

Konung Fredriks af Danmark bref till erkebiskop Olaf i Trondhjem om att norska riksrådets åt Peder Cancellor gifna lejd oförtöfvadt skall honom uppsägas. Dat. Gottorp den 4 Mars 1526.

Originallet på papper, i norska riksrådet, aftryckt i Saml. t. det norske Folks Sprog og Hist. 1: 490.

Fredericus dei Gracia Danorum Sclauorum Gotorumque
Rex Electus jn regem Noruegie Dux Slesuicensis Hol-
satie Stormarie et Ditmertie Comes jn Oldenborg etc.

Premissa Reuerencia cum nostro sincero fauore kiære Herre och fader mwe i vide at Stormegtug herre Herr Gostaff vtuold konning tiill Suerrige haffuer screffuett oss tiill oc geffwet hand oss tiilkende huorledis att en prest heder Her Peder Cancellor for noger vredelig handling som hand haffuer bedreffuit vtj Suerige er rymdtt ther aff riigett oc haffuer geffuett seg ind i vortt riige Norge oc haffuer ther fangett leide aff ether och the andre vore elskelige riigens raadtt vtj forneffnte vortt riige Norge Thij bethe vij ether oc ville atthij mett thet alderförsta vpsia hannwm sadan leide szo att hand kommer ther aff riigett oc ey ydermere opholdis ther i noger mode emod tend gode venlig Handling oc gott naboskab oss oc Suerigis riige emellom er paa thett att ther som noger rømmer her aff vore riige og land icke skall i noger mode fange leide eller haffue nogen tiillflugtt nid i forneffnde Suerige oss oc vore elskelige riigers raad emod i noger mode: ther mett giøre i oss synderligen tiill vilge oc ville thett kierligen mett ether forskylde oc bekende In christo valete Ex castro nostro Gotterop Dominica oculj Anno dominj mdxxvj nostro sub Signeto.

Utanskrift: Reuerendissimo In christo patry Domino Olauo Ecclesie Nidrosiensis archiepiscopo nobis sincere Dilecto.

Norska riksråden sönnanfjälls svara konung Gustaf att de begärt att få veta erkebiskopens och rådens nordanfjälls mening rörande Peder Cancellers och hans följes utlemnande. Dat. Akershus den 25 Mars.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 49. — Efter conceptet i norska riksarchivet, tryckt i Saml. t. det norske Folks Sprog og Hist. 1: 491.

Högmegtughe försthe och welduge herre her götzstaff medh gudz nadhe Suerigis och götthes wthualdt konungh sinom kære nadugiste herre ödmiwgelighann

Waar ödmiwge och weluilioghe helszen eders nadis högmegtughet altiid försendt medh gudt oc sancte olaff konungh Högmegtugiste försthe kärste nadugiste herre Haffue wij nw annen gongh wndfongit eders nadis och nw sammeledis the godhe herrers Suerigis riikitz raadtz breff och scriffuilse lydendis athuj skulle skicke her peder Canceler mester knwth och theres partij ther in j riichit eders nadhe och Suerigis raadh tiil handa ighen Ath swara ther sina saker epther Suerigis lagh Thaa haffue wij en nw forscriffuith thet och forskicketh samme eder nadis breff tiil werdugiste fader her Erchebiscop j trondhem och the godhe herrer nordhenfeldtz begærendis theres raadth och fulmenigh ther wthinnan, och thaa som wij theres breff och genscriffuilszer fongendis wardhe wile wij wfortöffuath scriffua eders nadis högmegtughet och the godhe herrer Suerigis raadh eth aluarligit och endeligit swar och gerna giöra baadhe wthij thesseze och andre mottho huar wij kwnne wara eders nade tiil wilge och thiennisth aff waar formaaghe Sammeledis at holda och fulkompne obrutzlighann paa wore sidho huess wennligh forbundt och Contracth thesse iij riichen emellom giordt stadfesth oc bebreffuadt ær, oc hopes oss næsth gudz hielp ath saa wilia handla medh eders nadis högmegtughet Suerigis riikitz raadt och thess menige inbyggjare tryggeligan och wennlighann som godhe wenner och nabor huar andher pligtuge ære, formodendis oss thet samma ighen som wij oss fulkomligan tiil forlaathe Heer medh befale wij eder nadis hög: the hellige treefoldughet oc sancte olaff konungh Scriffuith paa Akershuss palme söndagh Anno etc mdxxvj.

Ethers nadis godhe wenner och ödmiwge nabor norigis riikitz raadt Söndhen fieldtz

Se kon. Gustafs bref af den 2 Mars, sid. 71, och 15 April, sid. 112 o. f.

Conventsbrödernes i Gripsholm öppna bref, hvori de förklara, att, efter som konung Gustaf gjort anspråk på Gripsholm och underlydande såsom arfvegods, och de ej kunna hans rätt bestrida, de åt honom upplåta klostret med allt dertill hörande gods, hvaremot han affärdar dem försedde med penningar och kläder, och förbinda de sig derjemte att afstyra och vederlägga allt mot konungen med anledning häraf riktadt klander. Dat. Gripsholm [den 6 April].

Riks-Registr. C, 1526-29, fol. 43 v. -- Förnt felaktigt aftryckt af Thyselius, l. c. 1: 27. Ett likaledes otillförlitligt aftryck efter Registr. A, fol 116, dateradt »fredagen nest för dominicam quasimodogenitj», finnes i Handl. rör. Skand. Hist. 15: 14.

[Fredaghen nesth före Dominicam quasimodogenitj]

Vij eptherne Conuentz brödhra j griipsholm Giörom witttherligit ath epther wij besynnat haffue worth closters fundacionem icke saa forswaradhe ath thet kan fwlleliga wiidt magth bliffua wthan schal iw altiindh wenttha sig wara clandrath wtaff arffwinganar Huilkom j samma fundacione forkoorth skeedt ær, och wij icke heller medh goth samweth besitthia och beholla kwnnom thet en annan tiilhörer och ther wij icke aldellis retteliga tiilkompne æra Och fynne wij ther tiil j samma fundacione Ath om clostret icke kwnne bliffua wiidt magth schulle thaa griipsholm och thess tiilhöringe komma tiil rettha arffwingana ighen För huilka sack war kæresthe nadugiste herre konungh Götzstaff som yppersthe arffwinghen ær háffuer samma worth closter clandrath in för sith riikitz raadt then wij och noog formodhe ath reth giffuith warder och wppaa thet wij icke schulle fara willeraadha nær wij her affsagde wore bödh hans nadhe oss iwletha closther ighen ther wel saa mykin renttha wnder ær och iw saa godh tiulfelle tiil fisk oc huess ordennes wesende cræffuer som j forn:de griipsholm wara kan, dog för monga saker schuldt fwl oss icke j synneth ath giffua oss tiidt mesth för thy athuj befructade oss medh tidhen icke heller bliffua ther wthan clander för then ordenens brödher Huar före begæradhe wij hans nadis godha mynne ther tiil athuj motthe forsee oss huar för sigh nær waare wenner ther wij tiilförenna warit hadom Huilkit hanss nadhe oss och saa gunstelige wntthe och tillaath och en thaa saa mykit meer, Ath om noger hade warith j blandt oss som icke betrösthe ther paa litha tectes honum thaa bliffua qwar holla messor och elles thiena gudth epther formaaghon war hans nadhe tiil friidtz ath han tiil sin tiidh bliffua motthe och haffua sith

redeligha wphelle med clæde och födho och epther j samma worth closter war paa then tiidh (thaa gellen bettaleth waare) fögha tiil peninga tagha ther wij medh kwnne redeligha afferdade wardha saa athuj iw nogit hade j henderna oc hielpa oss medt huar wij komme wordhom wij saa öffuer eens med hans nadhe at han schulle afferdha oss medh clæde och peningha huar epther som honum höffde thet wel en sthoor summa peninga loper tiil hela hopen och för samma swmmo peninga schulle hans nadhe anama tiil sigh all the gotz som clostrith tiil panthha sthaa eller tiil weddherköp köptha æra at hans nadhe ther med maa komma tiil sina peninga ighen huilkit hans nadhe nw oc saa giordt haffuer oc afferdath oss huar j sin stadh athuj alle tacke hans nadhe och bekenne oss altiit för hans nadis ödmiwka Cappellanar och hulle thro men saa lenghe wij leffua Oc huar saa hende ath noger offerstondugh j saken wille thenne forwandringh wendha hans nadhe tiil ondho roop oc fortal bepligthe wij oss wiid waare æra sanningh och kristeliga thro thet aff styra och swara ther tiil giörendis hans nadis wrsegth som wij noogh redeligha giöra maa-ghom wel besinnendis at hans nadhe haffuer god reth tiil ath wetha sith arff och egit ther hans nadhes fadher welleligha j fra trengd war Tiil ytthermera wisszo ath saa emellom hans nadhe oc oss handlath ær och athuj oss som foruit sthaar bepliatat haffue bidie wij werdugh fader mäster Mons Electum tiil Strengnes och welbyrdugh man michel nielsson paa Ernes ath the hengia theres insegler med worth Conuentz insegle nädhan för thetta breff thet wij och alle huar för sigh wnderscriffue med waar eghen hand Giffuith pa for:ne griipsholm etc.

Se kon. Gustafs bref om Gripsholms kloster den 6 April, sid. 101 o. f.

29.

Biskop Brask skrifver till konungen om Gotland, Severin Norbys planer, m. m. Dat. Linköping den 11 April.

Riks-Registr. A, fol. 113, v. 114. — Förut, fastän felaktigt, aftryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 15: 5.

Ad d: Regem electum de reesa gollandensi

Högmechtig f: k: n: h: Som iak gaff eder nad til kenne i vastena at iak haffde faat twenne förwarilse breff aff nogre vener i Lypke at the tydske akte vnderstinghe then andelig rett ther

kyrken oc riikit haffue hafft her til gulland thet gud kenne iak nödigkt saage, huar iak thet betage kwnne swa för rikisins som kirkennes beste Swa beder iak eder nad ödmygelige ville verdis geffue mik her innan til kenne eder nadis behagelighet oc vilie Ther iak mik altiid gerne epter retter Thet gud kenne then eder nadis etc vtsupra in nouissimis literis Ex lincopia vndecima mensis Aprilis Anno vtsupra

In vitulo

K: n: h: her gaar för rykte e huad sant kan vare at her Söuerin haffuer förgaddrat vii eller viii iakther oc ij stor skep Ær iak ty fast twiffwelaktig om hanss vpsaat eller anslag Göre the köpmen oc för rykte aff danmark komme at the tyske haffue vplatit gulland i danske manne hender, pa then annen siide giffue the tyske till kenne som komme ower land at the lypske haffue sent til gulland xvj lester krwt oc tiit förskicket en annan höffuitzman med eth tall folk Swa ære thenne rykthe contraria fförmoor iak dog at eder nade skall her innan all sanning vethe, Oc verdis mik her innan radlegge Iak haffde mik gerne förwetat om leyde Thet iak her til ey giort haffuer först at the ey ther aff förmerke skulle at iak nogit twiwel haffde pa then fred riken oc stæderne e mellom giord ær at the ey heller skulle töre geffue sig hiith vtan leyde, Teslikis nær the höwitzmen finge ther om myt breff ær förmogendis at the ville haffue rygspraak til sine öwerste oc finge tha the tydzske tilfelle förskicke om all sin vilie för æn iak finge nogen swar i gæn Oc akther ty sæte thetta maal i gudz hender som han försett haffuer Nær iak veet eders nadis gode raadh oc vilie quam dominus deus diu felicitet et conseruet.

30.

Bernhard van Melen förbinder sig, att, så framt han kan inkräkta Sverige, helt och hållet eller till en del, afträda detsamma till förmon för kon. Christiern och hans barn samt vara dem trogen. Dat. Brandenburg den 1 Maji 1526.

Originalconceptet i k. norska riksarchivet, aftryckt i Chr. II:s Arch. 3: 1046.

Ich Bernhard van Milen Ritter etc bekenne mit diesem brieffe offentlich, dass ich awss getrewer Vndertheniger neygunge

guttwilligk vorgenommenn habe, dass konnigkreych Schweden gantz adder eynsteyls mit Gottis hulff zu eroberrn vnd eynzwbekommen, awch allenn vleyss vorzubenden herr Sefferin von Norwegen gleychs valls zu vormoegenn Dye weyll dan sölchs dem durchleuchtigistenn Grossmechtigistenn vnd Hochgebornenn furstenn vnd herrn herrn Christiern konnigk zu Dennemarcken. Schweden vnd Norwegen. Hertzog zu holstein vnd Schleswick etc meinem genedigistenn herrn vnd seyner ko: wy: kinder, von myr zum bestenn vorgenommen werdenn sall. Gerede vnd gelobe ich bey meynenn waren wordten jnn Crafft dieses brieffes allenthhalbenn wes jch ann benannten konnigkreych eroberrn adder jn meynen gewalt brengenn werde. der Hochgedachtenn kon. w. vff Jr begereu abzutretten vnd zuuber andtworttenn Mich auch vmb billiche vorgleychunge. bey seyner konnigkliche w. als ein getroewer dienner hallttenn vnd zuertzeygenn getrewlich unnd vngeuerlich: Zu vrkundt mit meynner handdt getzeychent vnd mit meynnem pettschafft becrefftiget. Geschehenn zw Brandenburgk ann Sannt Phillips vnd Jacobs tage Anno dominj xv: c xxvi:sten.

Bernt van Melen

31.

De danska riksråden i Skåne skrifva till Sveriges rikets råd och begära hjälp emot den afsatte kon. Christiern som värfvat trupper i Frisland, samt lofva att bistå Sverige om det af honom anfalles.
Dat. Lund den 9 Maji.

Riks-Registr. A, 1521—1523, fol. 117 v. — Tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 15: 19, men felaktigt. En annan copia finnes i Registr. C, fol. 69.

Consiliariorum regni dacie presertim in Scanea ad dominos consiliarios hujus regnj Swecie

Vor ödmygelige kerlige helse alles eders herredöme försent med vor herre Kere herrer och synnerlige gode vener vj geffue eders herredömer till kenne at vj tesse neste förlidne dagher finge vor keriste nadigiste herres breff och scriffuise at k: Cristiern haffuer vptagit vij eller viij^m [7—8000] landzkneckther j frisland oc vil haffue them til siööss om the ecke thenne dag ære vtkompne at

arga in vppa riiken med Oc segis thet at Erchebispen aff vpsale skal vare hooss them Ty bede vj kerlige alles eders herredöme atj vele vare förtenekte at komme oss till hielp oc tröst om the vele geffue sig hiid in i landit thet gud förbiude Vi vele oc swa gerne vara förtenekte at göre eder hielp oc tröst i gæn om the eller andræ vele falle noger stædz in i Swerige oc atj vele haffue good gran vord oc vakt vt med siöösiden om the noger stædz j eders landz ende ville göre landgong Som eder swa vel som oss ganske stoor makt pa ligger Hwess alles eders herredömer liufft oc til vilie ær göre vj altiid gerne, her med alles eders herredöme gud oc sancte lawrens befalendis til ewig tiid Ex Lwndis in vigilia Ascentionis dominice Anno incarnationis eiusdem Mdxvj.

Reuerendis in	} Alles eders heredöme gode tro vener	} Riddare											
christo patribus e-			} Ache ipson electus til Lunde domkirke	} oc dan-									
piscopis et electis					} Tyge krabbe danmarcis riigis marsk	} marcis							
cathedralium ec-							} Henrig krommediige	} raad i					
clesiarum Nobili-									} Albrickt ipson	} skane			
bus viris ac mili-											} Axel brage		
tibus militaribus-												} Holger gregerson	
que regni Swecie													} och trwd gregerson
consiliariis amicis													
nostris charissimis													
coniunctim et di-													
uisim													

In vitulo

Kere vener haffue vj förfarit sidhan breffuit bleff scriffuit at k: Cristiern haffuer förskicket samme krüigx folk til siööss som han haffuer vptagit Ty bede vj eder gerne atj ville skicke nider till landemerkit then störste makt i kunne aff stad komme och later them ther blifue swa lenge i faa vor scriffuile.

Se kon. Gustafs bref af den 11 Junii, sid. 167.

Från danska riksråden i Skåne till konung Gustaf, af samma innehåll som föregående bref. Dat. Lund den 9 Maji

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 69 v.

Generosissimo principi ac potenti domino domino gostauo
in regem Suecorum electo domino ac fautorj nostro cha-
rissimo etc

Vaar ödmiwge och kerligh helsa edhers naadz högmectoc-
het altiidt försent mett wor herre werdis edhers nadz högmec-
toghet ath wele wethe ath wj j tesse nesthe förlidne daghe finge
wor keriste nadisthe herres breff oc scriffuile at konungh kri-
stiærn haffuer optagit wij eller wij^m [7—8000] landzknecher
wthj frislandt oc will haffue them till sziös om the nw ekki ære
wtj sziön ath argha her indt y riket mett Thj bedhie wj edher
nadz högmectoghet ödmiwkelig Ath edher naadhe wele wara för-
tenkte ath komme oss till hiælp och trösth om the wele giffue
sigh hiith in indt j landit thet gudt förbiwdhe wele wj oc saa
gerne wara förtenkthe at göre edher hiælp oc tröst j gen om the
eller andre wele falle nogher stedz indt j edhers nadz landh Thij
thet segis her för wisth aff köbmen och andhre, ath ærchipisco-
pen aff wpsale skall wara hoss förne landzknekther och ath edher
nadhe wille scriffue nedher till elfzborgh och andher stædz wth
mett sziön sidhen Ath thet tages granth wara och wakat oppa
Som edher nadhe saa well szom oss ganske stor makth paa lig-
gher wethe wj inthet annet syndherlighe at bywdhe edher tiill
paa thenne tiidh her mett edher naadz högmectoghetz siæll liff
och stadt gudt alsmectogheste beffallandis till ewighe tiid Ex
lwndis in wigilia ascentionis dominice Anno etc xxvj nostris sub
signetis etc.

Edhers hogmectoghetz

Throo och gode wenner Ake ipsson
mett gudz nade electus til lundz domkirkia
tyghe krabbe danmarkis rikis marsk
henrik kromedige
albrecth ipsson
Axell bragde
holgher gregersson
och trudt gregersson

Kalfuen

Kere herre haffue wj förfaret sydhen thette breff bleff scriffuit at konungh kristiærn haffuer förskykket sammen kriss folk till sziös som han haffuer optagit thj bedie wj edhers nadhe gerne ath eder nadhe wille skikke nidher till landemerke then störsthe makth edher nadhe kan komma aff stadht och them ther bliffue [lathe] saa lenghe edher nadhe fongher wor scriffuelse them om.

Se konung Gustafs bref af den 11 Junii, sid. 167.

33.

Severin Norby skrifver till konung Fredriks canceller, mäster Claus Gortze, mäster Anders Glob, prost i Odense, och ståthållaren i Köpenhamn, Mauritz Ibson, rörande ett skepp från Hamburg, som hans folk förmenades hafva tagit, och om Nils Bragde, hvilken begifvit sig till Tyskland; samt beklagar sig derjemte öfver konung Gustaf, och beder de förenämnde, att de ville bedja konung Fredrik se igenom fingret med honom, när han har i sinnet att intaga någon ort i Sverige, m. m. Dat. Sölvesborg den 13 Maji.

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 106 o. f. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1633.

Erlighe welburdige men mester claus gortze voor kärste naadugiste herris Canseller mester anders glob, prouesth j otthensze oc strenge ridder her mauritz ibszon staatholare tiill kopenhaffn kärilige sendis thetta breff

Venligh oc kerlighe helsze alltiidh tyllforne sendh mett voor herre, kære her canseller mester anders glob oc her mauritz ipson synnerligh gode wenner szom j scriffue mich tiill at nogit aff mith folk schulle haffue tagit ith skip mett gotz aff nogra szom haffue hema j Hamborgh, thaa schulli vitte at skepperen haffuer köpt same schib j hamborgh oc hörer thet honum sielf tiil . och haffuer han fracktatt mych same schib tiil köpenhaffn, oc sedhen framdeliss tiill köningxbergh som vaar nadugiste herre mik tiillscriffuit haffuer at jagh schall wara j köpenhaffn for sancti Johanniis Dagh, oc the anner köpmen som nogit gotz haffde paa same schib, Thaa haffwer jagh fiit them ith annett schib tiill danschen mett theris gotz, oc haffuer jagh nogit aff thet gotz köpth aff them, oc sompt haffuer iach giuffuit them breff och segell paa, saa at the scholle erlige oc redeliga bliiffua weell

betalde, oc inthet röffue eller taga ifraa them eller noghen annen, oc haffwer iagh inghen annen befalnynggh giiffuit mith folk paa noghen Aff myne iaether, vthen hwar som komber noghen schip vtaff holland mett salth eller klede, at bönderna oc iagh kan faa thet salth for wore penynghe och filliisth saa veell som konungh korumpe for thy ther haffwe iii eller iiii seglat tiill honum tiill Stocholm, och kom ther eth paa grundh widh aaueskær oc waar ther en konungh Götzstaffz köpman oppaa, oc haffde bönderna aff Blekingh och aff Swergie forkommith en part aff götzit, for en cristoffer myn fodermarsk eller nogher komme tyll gotzit aff mith folk, hwat som waar käriste naadugiste herre dömer om same gotz om sancti iohannis tiidh naar iag kommer tiill hans nade will iag Alstinx forlata mich ther tiill, maa j godemen oc vethe at niels bragde screff mygh tiill aff Swergie at iagh schulle geffue honum en cristeligh leigde paa waar käriste nadugiste herres wengna, hulket oc iach saa giorde, och screff strax her mauritz ibszon her tyge krabbe tiill at the wille framdelis scriffue tiill woor käriste nadugiste herre at hans nade will giiffwe honum leigde eller ey, at han motte komme hans naade sielff tiil ordzs oc tale, eller oc han schulle fara j hans frii behold ighen hwar som honum lister, taa haffwer iag inghen swaar faath ighen aff voor Nadugiste herre, men medhan jach for tiill Sölesborgh, och talde ther mine resenære och folk, taa togh han en gammell hore oc for ther mett tiill tiislandh mett ytt tiiskth skiib mych ouittandis som iach haffwer j saningen forfaret och sködde thet oppaa wor herris hemellfartz affton, oc viill iag nest gudz hielp innan sancti iohannis dag miszommer neskommandis ytermera geffue eder myn sack tiillkenne nær iag komber eder sielff tiill orda, hwulunda konungh korumpe handlade mett mich, mith barn oc Söuerin brwn myn fodermarsk och andre mine tiennere emott the breff och segell som j godemen gaffwe mych for landzcronne oc the lybske oc hensze stæder for en visbii sloth bleff opgiiffuit, oc motte inthet nywta waar käriste nadugiste herres konungh frederich oc danmarchz riikis raadz scriffuise gott aath, mæn alt onth, som fongerne haffue budiit mygh tiill, som bleffwe sedhen satte j torn oc iern effter thet war käriste nadugiste herre hade scriffuit for them, oc gör han mych och myne tiennere schade hwar dagh oc inthet kan iag faa ighen aff honum vthen spee och spoth, och theslichiste togh han mig fraa och giorde migh affhendwgh offuer xx^m [20,000] f:[loriner] paa thet schib ther stötte i calmarna sundh, oc togh han ther alle the

schib oc schwttther som iach hade fractat baade aff blegingh och trälleborgh och forde mith gotz paa calmarna slott, oc motte inthet berga aff mith eget götz som iach schulle haffwe lönth myth folk mett oc betala hwar dannemen som iagh ær nogit skillogh baade j köpenhaffn och anner stedis, Thy beder iagh eder ati wille wara myth bwdh tiill vaar naadugiste herre at hans nade wille see genom fingeren mett mich iag will nest gwdz hielp, taga en ordth in enestedis vthi Swergie, eller jagh schall inghen hals haffwe, gaar mich veell thaa schall thet vara wor kærste naduge herre och danmarchs Cronne tiill thet besta, gaar mych annerlunda thaa schall iag staa myn egin ewentyre saa gör mongt gott schib i siön, raader oc bywder öffuer mych som öffuer edre godewener, Eder her mett then almectugiste gwdh befallandis oc ridder sancte jören, Scriffuit paa Sölsborgh Sönedaghen nest effter wor herres hemmelzfarth aar etc mdxxvi vnder mith indzegle.

Söuerin etc.
Norby

Se kon. Fredriks skrifvelse den 16 Junii, sid. 399 o. f. och kon. Gustafs svar den 22 Julii, sid. 203—208. Jemfr äfven Severin Norbys bref till kon. Fredrik af den 9 Junii, sid. 394 o. f.

34.

*Trued Gregersson begär af electus i Skara och Thure Jönsson lejde-
bref för electus i Lund, Holger Gregersson och sig sjelf, för den
händelse att de nödgades för den afsatte konung Christiern fly in
in i Sverige. Dat. Warberg den 21 Maji.*

Riks-Registr. C, 1526--1529, fol. 68 v.

Verdigh fadher oc herre mett gudt mesther maans electus y skare oc her twre iönsson Suerigis hoffmesther ydmiwkeligh sendis thetta breff.

Venligh och Kerlig helsa nw oc altiidt försent mett wor herre kere her electus och her twre iönsson werdis y gode herrer ath wethe ath mesther ake ipsson electus y lwndt haffuer befallith mich ath förscriffue till edher y godhe herrer ath y wille giffue honum een fry feligh secker kristeligh leydhe ther in y Suerigis rike ath han frylighe maa haffue Suerigis rike till ath fly om saa ske kwnne ath hans nade nöddis till ath ryme no-

ghen tiidh för konungh cristiærn eller hans fölk holkit ær oc myn brodher her holgher grelsson [gregersson] oc iach begerendis aff eder een cristelighen secker leydhe ther y Suerige om saa wore ath noghen aff oss bodhe bliffue ther till trængdt aff konungh kristiærn eller hans fölk hwilkit myn brodher oc iach will kerlighe mett edher förskylle hwar thet entigh y hanss machth eller myn kan worde ath j gode herrer wille werdis ath sendhe mich samme leydher mett thette bwdt oc stynge them sammen y eth pappiir thy thet ær ecke goth ath noghen schulle thet merkia ath noghen schulle saadan fryckt haffue för konungh kristiærn, förnimmer iach noghet aff konungh cristiærns ferdt tha schall iach scriffue edher offörtöffuet till eller om han wille falle her försth y landt tha begerer iach gerne eders hiælp oc trösth hwar iach kan noghen stædz ware edher y godhe herrer till tiænisth eller till wilie thet gör iach altiit gerne her mett edher altiitd the helge trefollighet befallandis scriffuit paa wortbergh annendag pinsdagh Anno etc xxvj.

Trwed grelsson [gregersson] ridder

Se konung Gustafs bref af den 6 Junii, sid. 167.

35.

Severin Norby undskyller sig inför konung Fredrik af Danmark, att han, efter den behandling han rönt af Otte Krumpen på Gotland, icke vågar följa konungens dotter Dorothea till Preussen utan på sina egna skepp och med 700 af sina krigsmän, samt beder konungen, i fall det senare medgifves, sända honom penningar att betala krigsfolket m. m., eller ock se igenom fingret med honom, enär han ämnar söka upprättelse af konung Gustaf och intaga någon ort i Sverige, m. m. Dat. Sölvesborg den 9 Junii.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 103 v. — 105 v. — Förut tryckt i Tegels hist. 1: 124 och i Chr. II:s Arch. 4: 1628, samt efter Registr. A, fol. 122, i Handl. rör. Skand. Hist. 15: 32, men med många fel.

Högmectugiste högborne försthe oc herre her frederich mett gudz Nade Danmarchs Vendis och Gottis Konungh, vthuald Konungh tiill Norgie Hertwgh i sledzwick Holsten Stormaren och Ditmørsken Greffwe j olldenborgh och Dellmenhorsth sin Kæriste Nadugiste herre ögmicyghe sendis thetta breff,

Myn ödmwka vnderdanuga och plictuga trotienst Eder Nadis Högmectwghett Alltiidh forsent mett vor herre, Högborne

forste Kærste nadugiste herre, Som iach nw i dagh fick eder nadis scriffuilsze At eder nade acher j the Helgetrefollughetz nampn at giiffwa eder nadis kære dotter frwyken dorotheam högborne förste hertugh albrickt margrewe tiill brandeborgh och her twgh j priiszen etc oc henne At Haffua oc beholla tiill szin Kære Hustrw, oc at iach schall komme tiill eder nade tiill köpenhaffn och segla paa eder nadis schip mett xxx eller xl karle och fölgie henne in vthii priiszen szom edher nadis Högmectughet baa-de nw och tiillforne mich ther om tiillscriffuit Haffwer, Saa werdugis eder nadis högmectughett att vitte at her otte Krwmpen ecke handlade saa mett mich paa Gotlandh at iach kan segla paa eder naadis scyp mett xxx eller xl karlla, then tiidh han Antwardadhe mich j the lypskes Hender och saatthe mych fen[*gx*]-lich vthii iiii dager och netther mett thenne breffuisare myn tiennare hans Andersson och en dreng Tesliichiisth och emott the breff och segell som her Tiighe Krabbe oc her iohan ransow mett flere godemen mich gaaffwe for Landzkrone bleff opgiiffuit och emott eder nadz breff och segell som eders Naade gaaff mych j köpenhampn oc Haffwer iagh jeke losth tiill Att vaare vnder forne her otte krwmpens befalnyng eller oc knuth perssons eder naadz fodermarssk vthan vnder eder nadz Högmectughetz sielff forthii ther vaare nogre Aff myne Tiennere som fore theris verff och ærende tiill iwtlandh oc actadhe them tiill mich ighen, Huilke forde knuth pedersson eder nadz fodermarsk formenthe them at the jngelunda motte komme tiill mich ighen, j huatt meningh han thet giorde weth iag ecke, oc tror iag visselighen at han ecke hade eder nadz befalnyng ther paa, oc tiill Ewentys Hwar Han taa kwnne mych öffwerkomma, taa Handlade Han saa mett mich som han mett myne tiennere Handlatt haffwer, Huarfföre Haffwer jagh fractadh mygh Twenna Holkar, oc huar ther a ii manadh tidh longh, then ena Ær Hemme j Hamborgh oc Hörer schipperen sielff tiill, oc Haffwer han fractat mygh Honum mett hans goduilie, oc vaar thet gotz paa schippit vaar Hema i skotlandh, sompt haffwer iagh betalat Aff gotzit, och sompt haffwer jach Giiffuith mith breff oc segell paa Ath jagh wiill betaladh, oc schall iag giiffwe forde schipper cxx f[loriner] Hwar manat, oc thet annet schip Ær Hemma j Hollandh, oc Hörer oc saa schipperen sielff tiill, som ær en bonde oc bor paa en myll nær amsterdam, oc nogit Haffwer iach faatt aff Gotzit som ther paa vaar, oc Haffwer iach sompt betalat, oc sompt giiffuit mith breff och segell oppaa ath vilie betala paa baade skippen, oc bær

samme schiip ij^c [150] lester, oc schall iag geffue ij^c [150] f[loriner] Hwar maanat, och mene the gode karle mygh tienne, the wele bliffwe hooss mych oc ecke sleppe mygh fran them, Hwar som iag bliffwer, effter tii Her otte krwmpen Handlade saa mett myk, saa lenge iach faar löst mith breff Och segell ighen som iag motte geffwe them for iagh kwnne faa them aff viisborgx slott paa myn ære och redelighet som her Otte krwmpen weell vitterligit ær, oc Holle the thet tiill Eder nadis oc danmarchs Crones besta mett saa skæll ath icke schulle fara aff bleckinke for en jach hade betalat them tiill then yterste penynghen for hwes iach them schilligh war som löper en stoor swmma oc haffwer then menigman same breff wnder fæneken j rotneby, oc ær thet saa at eders nadis vilie oc begær ær at jagh schall fölgie eder nadis dotter ther hedan wiill iag taa segla paa same for:de holker, oc taga en oprechth fænekæ mett migh vii^c [700] krixmen, ther tiill beder iag eder nadis högmectughett ville taa skicke mich sölf oc penynger mett thenne breffuisare hans andersson tiill rotneby at jag kan löse myth breff oc segell ighen som iag haffwer giiffuit them paa myn ære och redelighet som for:uit stoor, oc breffuit ytermera vtuiser som iag them ther paa giiffuit haffwer, saa at iagh och the gode karlla mych tienna kwnne fölia eder nadis dotter erlighe oc redelighe som tiilbör:ligit ær paa sliick resze, for thy iag schall giffwe them hwar tere viii march om maanaden saa lenge iag haffwer betalad them then hwffuedh swmme, frandelis som eder nadis Högmectughett oc scriffwer at iag schall komme tiill eder tiill kopenhaffn mett myne beste klæder, Saa maa eder nadis hogmectughett witte at ii myne giildensticker staa vte for xi^c [1100] f[loriner] j rotneby, oc ther som eder nade wiill hielpa mich nogit at löse them ighen mett wiill iach taa gerna taga them mett mik oc komme tiill eder naade, oc ther som eder nade ecke kan vnsettie mich nogit at lösa myn giildensticker at eder nade wille vnsettie mich nogit oppaa mith krigxfolks vengna at iag kan stille them tiillferds oc faa mith breff oc segell ighen som for:uit staar, oc at the oc iag motte faa nogit at betala maatt och öll fore baade tiill land oc watn, oc skilie oss erligh och redeligh aff herbergit huar wii komme paa eder nadis rese, iag æther och drickær likauell hwat iag for, iag haffwer ecke giilldene stücker, oc hwar som eder naadis hög:[mectughet] ecke haffwer mygh behoff paa thenne rese, beder iag eder nadis högmec:[tughet] wille geffue mych forloff och see genom fingeren mett mich, at iach motte sökie myn opret-

tiilsze, och vregie myn scadae paa ko: götzstaff paa en orth vthii Swergie mett alle the gode karlla myg tienne, ffor Söuerin brwn myn fodermarsk, Leonardus, niels pedersson oc andre well xx myne tiennere som nw fongne are vthii Swergie och for xx^m 20,000] f[loriner] gotz mith fatebwr silff skitthe som konung götzstaff leet taga mych i fraa i calmarna swndh paa mith schip ther stötte taa Jach for fran Gutlandh, emoot breeff oc segell eder nade danmarchs riikis raadh the Liibske oc hensze stödderne mygh giiffuit hade, ther tiill wiill iag inghen gerna forlata aff mith folk vthan eder nade tiill dienst oc danmarcis crone, ffor iagh faar Söuerin brwn och andra myne tiennere som fongne are vthii swergie entighen mett onda eller gode, oc the xx^m[20,000] f loriner] gotz som foruit staar, viill jag inge penynghe begære aff eder nade, effter thy eders nade haffuer saa tiidth oc offtha scriffuit ffor mygh oc them, tiill konung götzstaff oc kan Hwarken iagh eller the nytha eder nadis scriffuilsze vthan onth aath som fongerne haffwe sielff scriffuit mich tiil om Therföre will iag ecke offtarmera vmaka eder nade at scriffwe for mich eller them tiill Honum, Hwath Liicke gwdh will wnaa mich ther medh, schall thet wara eder nadis högmectughet oc Danmarchis crone tiill thet beste, om gwd forbiude nogit annerlwndt ginge en well och iag finge no- ghen schada ther offwer, wiill iagh sielff staa myn egyn ewentiir, käriste nadugiste herre verdugis eder nadis hög:[mectughet] vitte, at iagh Haffwer Liggiandis wthi aahus och wæe xl resenärer veell rostade mett harnisk oc glaffwen oc schulle the ware rede dagh och nath oc tess nemmere wedh handen nær behoff görs, och schall iach for:ne resenärer hwar karll giffwe vi f[loriner] om maanat, om hwar som eder nadis högmt eller her tüge krabbe paa eder nadis och riikesens wengna wele brwka them emott eder nadis och riikesens fiender saa monge som annen godemen plege at göre aff Söllesborgx slott och Blekinge, oc hwar som eder naade wille taa wnaa mik förloff at vrecke myn scada in paa konungh Götzstaff taa viill iag befalla myn fogthe oc foder- marsk baade Söliisborgh slott oc Blekinge paa eder nadis wengna, oc schole the Alldeliis holla thet erlighe oc redelighe mett for:de resenære tiill eder nadis oc Danmarchis Crones besta och be- stonndh, oc inghen annen om nogit paa komme kwnde, oc waar ther nw paa helgie lekemes affton nogra aff konungh Götzstaffz iacter oc skib oc röffwade eder nadis landz wth klipper och eders nadz wndersotther som ther paa laaghe at fiske, oc sloge the samme j häll, oc teslikiste toge the schip mett sigh som vaar

Hemme j blekinge oc oppaa same tiidh som nys Hemkommett var aff Tiislandh oc handlade the mett same folk som oppaa folkit (!) vaar gansa oerlighet Som dannemen veell vittherlighet ær, thaa maa eder naade vitte at iag, hade lenge sedhen wedergiorit thet anthigen tiill land eller vatn, hade ecke thet waret at eder nade haffuer scriffuit mich tiill at iag schulle inthet arga paa konung Götzstaff eller Swergie, oc eder naade ville sielff fly mich myne fonger ighen oc fylliiste for the xx^m[20,000] f[loriner] som for:uit ær, ther paa haffuer iach alltid forlatet mygh her tiill dagx oc inthet taget fron konungh Götzstaff eller Swergis riike her tiill dagx saa goott som en hwith vthan eth lytit scheb som dreff in for Lyckiaa læn oc slogx j hwndradhe sticker oc ther bleff nogit aff gotzit bergith saa goth som v^c[500] marcer oc haffwer myn fogte ther en vtskoren scriffit paa, oc the ther paa schippit ware haffue then annen, oc haffwer iag scriffuit konungh Götzstaff tiill at han laater migh faa mith ighen som for:uit staar, taa schulle the same karlle som paa schippit ware faa theris ighen tiill then yterste penyngh Oc beder iag eder nadis högmectughett at eder nade wille werdugis scriffue mich tiill eder nadis villie huar iach schall rette mik effter mett thenne breffuisare hans andersson, taa schall eder naade alltiid finne myk welluillogh oc redebou ther vtinnan effter myn ytterste formaage her mett eder nadis hogmectughett then allzmectugiste gwdh och ridder sancte iörn befallandis Scriffuit paa Sölesborgh sabato proximo post octauas corporis christj Aar etc mdxxvi vnder mitt indzeghle,

Eder nadis ömywka
Troo tiennare Söwerin Norby

Af detta bref likasom af Severin Norbys bref till Claus Gortze, m. fl., dat. den 13 Maji (sid. 391) sändes copior till konung Gustaf; se kon. Fredriks skrifvelse med Erik Brockenhus den 16 Juni (sid. 399) och kon. Gustafs svar den 22 Juli, sid. 203—208.

36.

Konung Fredriks af Danmark creditiv för secreteraren Erik Brockenhus till konung Gustaf. Dat. Köpenhamn den 16 Junii.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 102. — Delvis tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1626.

Frederiich. mett gwdz nade danmarchs vendis och Gothes konungh, vthuuld ko:nungh] tiill norgie hertugh i slötzuich holsten

Stormeren oc diithmarsken Greffwe i ollenborgh oc dellmenhorst Hög:borne] Herre her Götzstaff aaff samme nade vdt:[uald] ko: till Swerge Vaar synnerligh gode wen och kære naboo vaar venligh och kerligh helse Altiidh forsent mett waar herre oc hwess Annet goth wii formaake, Hög: Herre och synnerlighe gode wen maa j vete ath [wii] haffue nw schikket till eder thenne breffuisere oss elskelige Erich brocchenhuss wor man tiennere oc daglighe Secreterere vthii waare och begge tesse riigerss merkelige Ærende oc verff som storlighen maeth paa lygger, Ty bidie vii eder kerlighen at j wille giuffwe honum hemlighen audiens hoss eder egin person oc honum betro vthii hwess han eder paa waare vegne forgiffuendis worde oc Athii wille lathe honum mett thet snariste möghelighet Ær fonge swar paa hwess han eder paa vaare vegne före giffuer Saa han mett thet förste maa komme tyll oss till bake jghen Thet ville wii Altiidh vthii slyche motte och Andre kerlighen oc gerna mett eder forskille oc bekenne, her mett eder högmect: gwdh befallandis tiill eth lichtsalgut regementt Scriffuit paa vaarth sloth köpnhampn sancti vilhelmi Abbatis dag: Aar etc mdxxvj vnder wort Signeth.

Högmechtugh herre her Götzstaff mett gudz naade wdt: konungh tiill Swerge etc voor besynnerligh gode ven och nabor.

Se kon. Gustafs bref den 22 Julii, sid. 203 o. f.

37.

*Konung Fredriks af Danmark och danska rådets åt Erik Broc-
kenhus anförtrodda ärenden, värf och befallningar till konung Gu-
staf. Dat. Köpenhamn den 16 Juni.*

Riks-Registr. A, fol. 123 v. — 125. Ett felaktigt aftryck finnes i Handl. rörande Skand. Hist. 15: 40 o. följ. En copia i Riks Registr. C, 1526—1529, fol. 97 o. f. är aftryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1618 o. f. En fullständig redogörelse för innehållet finnes i Tegels hist. 1: 126, 127.

Erende værff oc befallingher högborne förste oc högmeck-
tigiste herre her ffredenriig med gudz nade Danmarks
Vendis oc götis k: vtvaldt k: till Norge Hertug vdi Sletz-
uig Holsten Stormeren oc dittmersken Greffue i olden-
borg oc delmenhorst oc danmarkis riikis rad her nw för-
samblede haffwer befalet erlig oc velbyrdigh man Erick
brookenhuss hanss nadis Kwnglige maiestetz secreterer till
högmecktigiste herre her Gösteff vtvaldh kwng till Swerighe

Först önsker Kwngligit Maigestett till Danmark höghmeck-
tigiste herre her Gösteff vtwald kung till Swerige lyeke oc eth
salikth regement

Geffwer Kunglige Maies: till danmarch etc för:ne högmec-
tuge herre her Gösteff vtwald Kung till Swerige till kenne ker-
lige thet hanss nadis K: Ma: oc danmarkis riigis raad förmerke
thet her Söueriin Norby dagelige lather sig höre at all then han-
dell oc scriffuise som handless oc scriffues e mellom K: M: till
danmark etc danmarcis riigis rad oc för:ne högmektigiste herre
her Gösteff vtwald kung till Swerige Thet geffuer för:ne hög:
herre her Götsteff vtwald K: till Swerige her Söwerin norby till
kænne Huilkit K: M: till danmarck oc danmarkis rad væel ve-
the thet för:ne hög: herre her götsteff vtwald K: till Swerige icke
gör oc nödukt gjorde thet emoot then mynste vndersaathe vdi
hanss nadis riike

Therefore skicker K: M: till dan: oc danmarkis riigis rad
hanss nadis hög: egin secreteer Erich Brocchenhuss till för:ne
hög: herre her Göstæff vdwald k: till Swerige vdhi hanss nadis
oc rikisins merkelige hemmelige verffue som högmectige herre
her Göst: vtwald k: till Swe: oc tesse iij riiken stoor makt pa
ligger oc lather K: Ma: till dan: kerlige till kenne geffue hög:
herre her Gös: etc med för:ne Erick brockenhuss thenne epher-
scriffne leglighetheer

Ath her Söffweriin norby titt oc opthe sidhan han kom
sielf j fraa gulland haffuer scriffuit oc teslikest med hanss for-
marsk oc anner fulmektuge sennebud haffuer giffuit K: M: till
danmarch och dan: Rigis rad till kenne, thet hog: herre her Göst:
vtwald K: till Swe: haffuer fongit oc vphollit for:de her Söffue-
rins foormarsk Söueriin brwn Leonardus med flere hanss tienere,
oc ther till tagit fra hanom hanss gotz vdi Calmarna swnd for
xx^m[20,000] gyllen som för:ne her Söffuerin norbyss breff ytter-
mere inneholler och vtviser Oc haffuer her Söffwerin norby
hardelige beclaget sigh at han inthet kan nywte K: M: till dan:
oc danmarcis rigis radz scriffuise anneth æn onth at, Huar K:
M: oc danmarcis rad for hanom scriffuit haffue till hög: förste
her Göst: om för:ne fonger oc gotz Oc titt oc opthe therefore haff-
uer begæreth at K: ma: oc dan: raad ville see med hanom ge-
nom fingeren at han med hanss kriegxfolk motte swadant vider-
göre oc arge in pa för:ne hög: forste her Gösteff vtwald K: till
Swe: oc hanss nadis vndersaathe till van oc land Huilkit K: Ma:

oc danmarcis riigis rad ingeledis ville hanom tilstæde oc vpholle hanom till thenne dag

Item nu haffuer för:ne her söuerin norby pa thet nyy hordelige scriffuit til K: Ma: oc dan: riikis rad om samme fonger oc gotz, huilkit breff K: ma: haffuer antwardet för:ne erick brockenhuss hanss nadis secreterer ath læse före för:ne hög: herre her Gösteff etc vdi huilkit breff her Söuerin hordelige begärer at arge in pa Suerigis riiche som samme breff yttermere förelarer oc vtuiser, huilkit breff erick Brockenhuss K: M: secreterer haffuer vdi befaling at tage med sig till bage i gæn för monge honde szaker skyll

Oc haffuer K: M: till dan: oc dan: riigis rad vdi dag strengelege tilscriffuit her söuerin norby at han för ingen deel skall företage swadane feyd oc krij in paa hög: herre her Göst: eller Sueriigis riigis inbyggere

Förmerker oc K: M: oc dan: riikis rad dagelige dagx ath her söuerin norby ey annat söker æn han kunne ostad komme oc vpröre twedrekth krii oc örlög e mellom K: Ma: till dan: oc hög: herre her Gös: oc beggis theris naders riicher oc fwrstendom Befrwkthendis oc inghen twiffuel paa ær oc dagelige förmerkis aff her Söuerin norby vdi drwkkenscap at han gör thet K: cristiern till beste Oc dagelighe forskickis hanss senningebud aff Blekwngæ till K: Christ: æn doch han altiindh vrsaker sigh at the komme i fra hanom med ominne Somme ære nw nylighen then ene epter then annen förskicket Iörngen bwntmager Anderss biugg oc Nielss Brage

Item haffuer K: M: oc dan: rad endelige förfarit vdi thet samme breff som för:ne E: Brockenhuss K: M: secreterer haffuer hooss sig Thet her Söuerin ligger aldelis rede med vij^c [700] kriigx folk med skib Skwtt oc fetalie vel ferdige, Oc seger sig ath vele arge pa Hög: herre her Gös: och Swe: riiche Huad hanss mening ær veet man ecke

Huilkit K: M: oc dan: raad ecke vele dölle för hög: herre her Gös: oc ther fore tha lather K: M: geffue her Gös: etc hemlige til kenne med för:ne hanss nadz secreterer Radendis oc begerendis thet högmect: herre Gös: etc oc hanss nadz vndersaathe vele alwarlige tage thet till sinne oc rette them ther epter at göre her Söuerin mootstand till vatn oc land som stoor makt pa ligger

Item ther som her Seueriin sig swadant företager som förscriffuit staaer e moot hög: herre her Göst: oc Suerigis riiche

emoot thet förbund K: M: till Danmark oc dan: riichess rad hanom strengelige förbudit haffue Tha skall hög: herre her Gös: etc sig visselige till förlate och inthet pa twiffle thet K: M: till dan: vbrotelige holle then förening oc recess: tesse riiken emellom giord ær vdi malmöo som en Christhen herre oc K: bör at gøre Oc K: M: tesliigis Oc inthet pa twifler at hög: herre her Gös: vtwald K: till Sue: thet oc visselige sammeledis hol- lendis varder

Oc therfore vill K: M: Dan: Rigis rad oc hanss nadis vnder- dersaathe troolige afwerie hög: herres her Göst: vtwald K: till Swerige oc hanss nadis vndersathe skade oc förderff Thet ytter- ste gud Alzmectigiste giffuer K: M: Dan: riigis rad oc inbyg- gare lycke till oc hardelige oc aluerlige straffe her söuerin norby ther som han nogit företagher emoot hög: herre her Göst: oc Swerigis riiche Swa ath hög: herre her Gös: etc oc hanss nadis vndersaathē skole visselige förfinne thet K: Ma: aff danmarc oc hanss nadz raad oc vndersaathe vele endelige vethe oc rame hög: herres her Gös: oc hanss nadz vndersathe beste gangn oc bestand

Item nu vdi dag som K: M: oc dan: rad vore vdower thenne handell Tha komme her iij köpmen aff Swerige som sagde them vare hemme till lubech Oc samme köbmen sagde för nogra aff dan: rad at her söwerin norby skal haffue lathit tage fra nogra aff Swe: inbyggere ii skib Huilkit K: Ma: oc dan: riikis rad ecke vethe om skett ær vdi sanning eller ey Oc ther som thet i san- ning skett ær tha ær thet K: Ma: oc danmarkis rad mykit emoot Oc ville thet vidergöre thet ytterste then alzmectigiste gud giff- uer K: Ma: oc hanss nadz rad ther lycke till

Item geffuer och swa K: Ma: till Dan: hög: herre her Gös: vtw: K: till swe: kerlige till kenne Thet hanss nadz elskelig ri- kis raad vdi Norge oc vndersater haffue titt oc opte begæret oc æn nu i tesse dager hanss nadz K: M: merkelige tilscriffuit haffue Thet viiken motte komme i gån vnder norgis crone Ther- fore beder oc begerer K: ma: thet ther motte förskickes oc be- rames en beleglig tiid till med thet aldre förste at ther om motte handles oc beslutes epter then recess: som giord bleff vtj Malmöo, ok hög: herre her Gös: etc ville ther fore geffue K: M: til dan- marc hanz nadz vilie oc mening till kenne med förne Erick Brokenhuss K: Ma: secreterer

Sammeledis clage nogre K: M: vndersathe vdi Norge at hög: herre her Gös: fogether vdj viiken gøre them för hinder pa theris tienere oc gotz vdj viiken Ther fore begerer K: Ma: ker-

lige thet högmektig herre her Gös: vill lathe vnderwiise hans nadz fogother vdj viiken at the ecke göre K: Ma: vndersaathe vtj Norge nogen förfong pa theris godz heller tienere emoot then contract oc recess som giord bleff vtj malmöö thesse trenne riiken emellom

Tesse förscriffne ærende handel oc punkther haffuer K: M: till dan: oc dan: rigis raad befalet för:ne Eric brockenhuss at geffue högmectigiste herre her Gösteff vtwald K: till Swe: vdi then beste mening till kenne Giffuit vdj Köpnhaffn pa sancti vilhelmi dag Aar etc MDxxvj Vnder K: M: till danmarkx signeeth.

Konung Gustafs svar på förestående framställningar af kon Fredrik, dat. den 22 Juli, se sid. 203 o. följ.

38.

Tyge Krabbe underrättar konung Gustaf om konungens secreterare Ulfgangs företråde hos konungen och riksrådet i Danmark, om S. Norbys sjömak och framfart, samt beder konungen afstå från uppbyggandet af ett slott i Wiken, m. m. Dat. Helsingborg den 29 Junii.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 92. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1614.

Höymechtighe herre her göstaff mett gwdz Nade vthualld konungh Tiill Swerige och Göthelandh ydmygelige tyllscriffuit,

Myn ydmyge veluilige dienst och kerlige helszyngh edhers nadis höymechtighet Alltiidt forsenth med voor herre, Högmectigste förste Kere Nadige herre edhers nodis Secretarius wlganch haffwer nw varit her hooss voor kære Nodigiste herre och Danmarchz rigis Raadt och ffoth syn Affskeedt Szom Jak formaader at han haffwer Scriffuit eders nade tiill med thenne breffuiszere och maa eders Naade vst fforlaathe eder tiill Samme Affskeedt wthan All twiill, och maa eders Naade vethe at her Söffrin norby haffde tagit ith stort skip fraa the hollender och ith skip fraa the hamborger och haffde han wtredt thet hollender skyp paa örlögh, och nw han skulle löpe vth mett thett thaa Slogx thet Sönder paa en clyppe, men schwt och andnit huat ther paa war thett fych han beredit och Nw j Afftis iag kom tyll helszingör thaa var ther kommen en hollender in Som lop fraa strollswndth och Sagde han Ath nw j Söndagx tha togh her Söffrinkz folk en

barch fraan them haffde hem tiil Dördricht paa xxx lester, och var mechtighe vell beseglit och haffwer her Söffrin en nw Same barch och thet hamborger skip, och vii Eller viii iachter. Tette giffwer iag eders Nade tyll kenne j then beste menynghe om eders nadis skip löper vth, At eders nade weth hwre sterck han er tyll skips, Kere nadege herre maa eders nade och vethe, At Rykesens Raadt vthii Norge haffwe scriffuit wor nadigiste herre tiill, At eders nade later byge ith Slott vthy vyken ther som her tord bonde bleff Slagen och ær lagd en nye toll paa Kære nadege herre mygh tichthe Raadelich wara At eders Nade Laathe wara wyken Som eders nadhe haffwer annamat thet saa lenghe gwdh vyll at waare nadoghe herre och eders Nade fordroges ther endeliiss om, Eders nade thör och inghen twill haffwe paa woor nadogiste herre och Danmarchz Rykis Raadh holle gerne then contracth och resess szom giordh ær i myllan Rykin, kere nadoghe herre then iegere och the hwnthder iagh haffwer loffuadh Eders Naade thett skall eders naade well ffaa mygh ær loffuit j iegere vthy iutlandh iag kan inghen faa her j landit szom nogit doger, vet iag jntthett synnerlighett Att scriffue Eders nade tiill paa tenne tidh men eders naadz högmechtughet the helie Trefallogheth beffallandis baade med siell och lyff hwes iagh kan wara Eders nade tyll wilie eller thiensst ther skall eders nade Altidh fynne mik velluillogh tiill Scriffuit paa Helszingheborgh diui petri et paulj Apostolorum dagh Anno domini mdxxxvi

Tyge
Crabbe Rydder

Kalffwen

Kære nodoghe herre maa eders nadh vethe Ath her lop two Aff mynne swenner froo mygh och staade baade j borghen och gaff iagh them theris klede och penynghe lytte ffor the loppe borth och Ære the swarth kledde med brandgwllstreggh j hermen then ene heter niels iacobson then Annan niels fyönboo och komme the baade fraa her Söffrin bidder iag eder nade ömywghelighe om the komme eders naade fföre ther vthy Rykit Ath eders nade wille göre ffor gwdz schwld ffor the fathighe karler schwld som staa j borghen ffor them at the motte komme tyll stedyss ighen thett viill iag gerna forskille mett eder nade och göre Eders nade tesligis ighen som bebreffueth ær etc.

39.

Erkebiskop Olaf i Trondhjem skrifver till konung Gustaf, att han nu, sedan konungen gifvit mäster Knut och Peder Cancellor sin lejd, öfversänder den förre, och lofvar att äfven utlemna den sednare, om han tillfrisknar; men beder derjemte att konungen ville miskundeligen öfverse med dem begge. Dat. Trondhjem den 3 Julii.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 119.

Högweldighe, fursthe och mectughe herre her Götzstaff
medh gudz nadhe Suerigis och götthes etc Vthualdt ko-
nungh ödmiwgelighen

Myn ydmiwge Villighet eder nadis konungxlige mat al-
tiidh tiilförena medh gudt och herren sancte olaff konungh Hög-
mectugiste fursthe kære nadugiste herre Verdis eder nadhe wetha
Ath nw sanctj Johannis baptiste affthen fiich iach aff Sörlandhen
ith edert konungxlige mat:is leigdebrefh lydendis ath eder nadis
högmegtughet haffuer giffuith mesther knwth och her peder Can-
celer en frij feligh säker och cristeligh leigdhe ath maagha kom-
ma tiil Suerige ighen innan sanctj laurencij dagh nesth kom-
mandis in för kyrkiones prelather theres tiilbörlighe domare ep-
ther thy the ære presthen ther ath swara tiil huess them medh
retthe kan tiiltales nw epther saadan foruaringh och sæcherheit
som them aff eder nadis k: m: naadeligha wnth och giffuen ær
insender iag medh mith egit budt mesther knwth tiil Verdugiste
fader her Electum aff Vpsala Her peder Canceler hade iegh och
ghernna inskicket hade hans krangdoom thet ey betageth megh
som han sworlige j legat haffuer sedhan fasthelaffueth och en nw
j liggher Vnner gudt honom sin helse ighen thaa wil ieg haffua
honum j saadan twongh och foruarelsze at han icke schal wara
eder nadis högmectughet eller noghen annen j Suerigis riiche
andelige eller werdtzlighe wnder ögen medh scriffuise eller no-
ghen annen deld j noger motthe Kærste nadugiste herre ær thet
myn ödmiwge och store bön ath eder nadis konungxlige mat:is
megtugheit wilde mischwndeliga öffuersee medh the fatighe thwo
mendh för gudz schyldt och thenne myn ydmiwge försthe bön
skyld epther thy the goffue them tiil megh och ey tiil eder nadis
och Suerigis riichitz fiender forhopen:is thenom ther medh thess
snarer foruerffua eder nadis ko: mat:is gynsth och naadhe Vil
iag thet gherna ödmiwgelighe forhiena j hwess maadhe [iag] eder
nadis högmectugheit kan ware tiil wilie och migh mögieligh ær

her medh eder nadis Siæl liiff Cristeligth och lycsammeligit regimentthe then alszwoldugiste gudt befaler iegh tiil effuigh tiidh
 Ex nidrosia feria tertia proxima post Visitacionis marie Anno
 dominj Mdxvj Vnder mith Signetth.

Se konungens svar den 10 Augusti, sid. 222.

40.

Biskop Hans Brask skrifver till Thure Jönsson om Arvid Westgötes öfvervåld och olagligheter på Öland och i Möre, om Carthusienserne, biskopens tillämnade resa till Lena, befästningen af Lödöse, samt om anläggande af en kanal emellan Wetteren och Wenern.

Dat. Linköping den 16 Julii.

Riks-Registr. A, 1523—1527, fol. 120 v. — Felaktigt aftryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 15: 27.

Ad dominum Turonem iönson
 cum eius famulo petro bagge

Sinceram in domino etc Kere her Ture broder oc besynerlig gode ven ære her ingen merkelig tidende aff vplanden vj kwnne scriffue annen æn om thet burspraak i erikxmessa ther huar man haffuer nog aff segia som i væl hört haffue Gud föge all tingh i thet beste Ære vj glade oc tacke gerne gud ath thet rykte som gick om k: cristiern var ecke santh Vi haffue doch nog bedröwilse vthan hanom swa at vj nu pa öland eller mööre nywthe ingen then deel i tiende eller saköre som vora förfæder oc vj her till nythit haffue vthan arwid vesgöthe gör för ryckte at han swa haffuer i befalingh Han griper vore presther oc proosther atskel hionelag emoot kyrkennes rett oc the vj haffue lyst vthan kirke somma haffue ij oc sammelige iii leffwendis ekthe hustrvr oc stæder them ligge i horseng oc gaa i kirke moot thet i högmola balken stonder Oc haffuer röwat nogra aff wore swænes hesther Oc huad han kan owerkomme oss til hööre Huad inbyrdis endreckt ther kan med fölie vj ey væl förstaa kwnne Gud geffue her en ænde pa, elligis nödges vj platt alt owergeffue epter theris begære som thet lenge aastwndat haffue Gören vel oc giffuer oss her innan nogit gott raad Thet vj skole haffue flere æn vor nadige herre till kwng tycker oss oskææl vara, her haffue vj endeelss för monge aff them swa at kyrke oc clöster nyte her nest inthet aff sitt Gud goffue vj vore swa stark

at vj kunne komme till eder ville vj thet gerne göre Kwenne thet swa lages at the cartwsienser motte bliffue vid lindholmen for theris regle oc leffuerne skyll skulle thet vare vort raad ytthermere æn the aff spettalen ther inge gode regle holle Nimis auarj et dolosi ther inthet anneth gotth göre vthan stemple twe-dreect i riikit som her till sketh ær etc Vi haffuom doch alle-geuel i sommer tenkth oss till leena till vora landboo om vj swa faa tilfelle med baat eller vagn Tenken till ath göre edher salt-panne vid siösiidhen kan varde eder vthan all skade næær hon först komber till gangx Item tycker öss væl vare om lödöse Och ær inghen deel ther vj bætther kwenne möthe the lypske med gud giffue the vorde swa befæsthe ath the kwenne försware sig för en skalke hoop Skeer thet swa tha skal vare vort fulle rad at vp skal *skæres e mellom væther oc væner för foorelön oc köp-mæns* godz skyll Sedhan bliffuer Swerige vel vid makt nest gudz hielp Swa at öreswnd oc the vendiske stæder kunne oss ecke trengia Helsen vor kere fadder med monge godhe nætther aa vore vegne Eder oc henne her med then alzmectig gud till euig tiid befalendis Citissime ex Lincopia in crastino diuisionis apo-stolorum Anno etc xxvj Nostro sub signeto.

41.

Biskop Brask skrifver till konung Gustaf att han varit till råds med Holger Karlsson m. fl. om de danska sändebudens framställningar, men att de äro för svage att förhandla sådana svåra ärenden; dock lofvar biskopen att begifva sig till herremötet i Stockholm.

Dat. Linköping den 21 Julii.

Riks-Registr. A, 1523—1527, fol. 126. — Felaktigt aftryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 15: 49.

Responsales domini mej

Ad dominum nostrum electum regem

Humili ac deuota mej recommendatione reuerenter qvam debite premissa Högmectig förste kereste nadig herre verdis eder nad vele vethe at iak fick nu med thetta eder nadis egit bud eth eder nadis breff giffuit j Vesterars nu i Odensdages otte dage om thet mööte eder nadis högmeectighet beraameth haffuer i Stocholm Jacobi nw nesth kommendis Oc för the copie oc article ther inne beslutne vore haffde iack strax bud till her holger oc henrick erlendson Teskeligis oc till Gummwnd scriffuere pa

hoff epther eders nadis breffs lydelse som her alle j dag med mik her haffue varit till samtall Oc äre vj dogh alle förswake till at förhandle swadane swore oc merkelige ärende the eder nadis oc menige riikisins velferd aahenger Therefore k: n: herre än doch ath iak är en farlate man aff longlig siukdom oc allerdomss misfelle som eder nadis högmecktighet vel vitterligith är vill iak doch gerne epter eder nadis bud oc vilie geffue mig till vägx med thet alle förste iak kan till eders nade huar mig mootwäder eller dödzt förfall thet ey betage Altiid gerne görende huad eder nade kan vare till tieniste oc vilie thet gud kenne Then eder nadis högmecktighetz lycke oc velferdh verdis förmeere till langlig tiidh Ex Lincopia die praxedis sancte virginis Anno etc xxsexto

Jo: miseratione
diuina episcopus Lincopensis.

Se kon. Gustafs bref den 4 eller 11 Julii, sid. 188 o. f.

42.

Konung Fredrik af Danmark skrifver till konung Gustaf, att han ånyo anbefalt erkebiskopen i Trondhjem att utlemna de svenske förändarne, och säger att konung Gustafs secreterare Ulfgang skulle lemna underrättelser om förhandlingarna rörande öfriga ärenden.

Dat. Köpenhamn den 9 Augusti.

Riks-Registr. C, 1526-1529, fol. 126 v.

Stormegtughe herre her Göstaff medh guds naadhe Vdtuoldth konungh tiil Suerigh wor sönnderligh godhe wenn och kiere nabo

Fræderick meth guds nadhe Danmarcks Vendis och Gotthis konung vdthuoldt konungh tiil Norghe Hertug j Slesuiich Holsten Stormaren och Dithmerschenn Greffue tiil Oldhennborgh och Delmennhorst Stormegtug herre her Göstaff aff samme naadhe vdthuoldt konungh tiil Suerigh etc Vennligh kærligh oc huess meer gott wij förmwghe Stormegtug herre sönnderlig gode wenn och kiere nabo Szom j giffue oss tilkiendthe at her pedher canceller mesther knwth och andre som wskellig och forrædelig haffue handlett emodh etthers stormegtughet skulle nw ware j

worth riiche norghe oc ther haffua wphold aff oss elskeligiste Verdugiste Fader medh gudt her Oluff Erchiebiscop tiil trundhem emodh then Contract oc foreningh som oss emellom giordt wor j woor stad Malmö och wij noghen tiidh sidhen forlidhen haffue ther för tiilscriffueth för:ne Verdugiste fader at hannd ey schulle wpholla noghen som saa wredelighenn emoth etthers stormegtughet handleth eller giort hade oc haffue wij nw tiilscriffuit hannom paa thet ny at han sligt ey giöre schal Och gaff oss elschelig Erich brockenhussz wor Secreterer oss tiilkennde athij wille giffua thennom etthers legde Saa the motthe komme för etthers Stormegtughet och Suerigis riigis raadh och forfare om the haffue thennom saa wskelligenn oc wredelighenn bewiisth som thennom paa siges och sidhan obehindret komme j theres beholdighen och wille wij wghernne lade wpholle thennom eller nogre andre her j wore righer som sikh j noger maade wredelighenn och wschelligenn emoth etthers Stormegtughet bewiist haffue The andre ærinde och werff som j lodhe giffue oss tiilkiennde med etthers Stormegtugheds Secreterer wlffgangh thennom beslutthet wij medh hannom oc hand oss tiilsaude at han wille giffue etther scrifflich tiilkiennde samme ærinde oc handel Huilket han for oss saude at han giort hade Oc haffuer oss tiilsagth at han nw etthers Stormegtughet samme ærinde och werff ytthermere wiil tiilkiennde giffua huorledis wij all then beslutthning wille fulth giöre thet yttherste gudt giffuer lyckenn Thy bethe wij etthers Stormegtughet kærliga athij wille ladhe samme forhandtling och beslutthning alltingist fulkomne paa thet saadan fordarff motthe fonghe een ende Vij wille wdij slig maade oc ander emott etthers Stormegtughet och Suerigis riiche oss beuisze naborligh och tiilbörlich wtij alle maadhe Her med etthers Stormegtughet the helligethrefoldughet befalendes tiil euigh salighet oc lycksalig regimentte Schreffueth pa worth Slott kiöpnnehaffnn Sanctj Laurencij martiris affthen Aar etc mdxxvj Vnnder worth Signetth.

Biskop Hans Brask i Linköping skrifver till erkebiskop Olaf i Trondhjem rörande mäster Knuts sak. Dat. Stockholm den 11 Augusti.

Riks-Registr. A, fol. 129 v. — Förut tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 16: 17, och i Norske Saml. 1: 504; men i begge ganska felaktigt.

Ad D: Archiepiscopum Nidrosiensem in casu magistrj Chanutj

Reuerendissime pater, post fraternam ac sinceram nostrj recommendationem Reuerentiam et Salutem Nosce digneminj nos literas v:[estre] p:[aternitatis] cum latorepresentium Torstano eiusdem p:[aternitatis] v:[estre] nuntio affectuose suscepisse quibus bene digestis quantum cum deo et honeste potuimus Iuxta desiderium p:[aternitati] v:[estre] satisfacimus ad extremum Merita autem cause ipsius magistrj Chanutj vel demerita latorpresentium plenius referre poterit qui ea sensibilter cepit Vehementer exorbitatum est tam contra Re:[giam] ma:[iestatem] quam dominos regni consiliarios in quorum diuisionem extreme conatus fuerat per iniquum semen Vestre tamen R:[euerendissime] p:[ater] ac ceterorum interpositionem Re:[gia] ma:[iestas] rem magistri Chanutj modestius apprehenderat Quocirca speramus eundem aliquando in gratiam reuersurum, domino concedente qui e:[tiam] R:[euerendissimam] p:[aternitatem] v:[estram] in fidej catholice conseruationem ac amicorum consolationem diu felicitet et secundet Et si quid est in nobis quo ipsi R:[euerendissime] p:[aternitati] v:[estre] amicabiliter inseruire poterimus nos deditissimos sentietis Citissime ex Holmia vndecima mensis Augustj Anno etc xxvj Solito nostro sub s:[igillo].

Reuerendissimo in christo patrj ac domino domino Olauo dei gracia alme Nidrosiensis ecclesie Archiepiscopo ac Apostolice sedis legato etc patrj et amico sincerissimo.

Ett bref ifrån kon. Gustafs secreterare, Laurentius Andreae, till biskop Olaf i Trondhjem om de svenske förrädarne, mäster Knut och Peder Cancellor, samt om den nu färdiga svenska öfersättningen af nya testamentet, af hvilken ett exemplar medsändes och flera erbjudas, är tryckt i Chr. II:s Arch. 3: 1075 o. f. eft. orig i norska riks-arch.

44.

De danska riksråden underrätta konung Gustaf om den öfver S. Norby runna segern och Norbys flykt, samt om intagandet af Sölvesborg och Blekinge, m. m. Dat. Åhus den 31 Augusti.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 144 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1649.

Högmegtughe försthe oc herre her Götzstaff medh gudz nadhe vdthualdt konungh tiil Suerighe och göthelandt ödmywgelighan och kärlighan tiilscriffuith

Voor ydmiwgehe thienniste och kärlig helszen eder nadis högmegtughet altiit forscriffuith medh waar herre Hög: förste oc herre maa etthers nadis hög: werdis ath wethe athuj komme hiit tiil Aws monedaghen nesth ephther sanctj bartholomej apostels dag medh vij^e [700] reysszenerer och viij^e [800] landtzknecktther oc agthede ath giffueth oss tiil Syllesborgh emoth her Söffuerin norby som beslutthet war j köpenhaffn then tiidt etthers nadis Secretarius Wlff war ther hooss waar käriste nadugiste herre och Danmarekis riichitz raadt och then tiid wij komme tiil Aws thaa haffde waar käriste nadugiste herres folk och skiib och the lubsker warith tiil slagx med her Söffuerin norby oc hans folk och finghe fraan honum alle hans store skiib och skyth och iij iagther oc her Söffuerin sielff wndtkom medt ith seygenskiib oc ij iagther och war ther wthij siön tiilförende iij hans iagther som icke paa then tiidh waare hem kommen Och mene somme at her Söffuerin gaff sigh tiil Liifflandt eller rysselandt Dogh war hans agth ath giffua sigh tiil Landthomekelborgh medhan börren och wedhereth haffuer inthit fögeth honum szedhan Thy tyckier oss raadeligeth ath wara ath etthers nadis hög: wille skicke noger skiib och iagter j siön paa etthers nadis sidho ath mand kwnne öffuerkomma forne her Söffuerin eller hans folk och iagter ath straffa them som wiidt bör Vij haffue och paa waar sidho wth skicketh folk och skiib honum oc hans folk oc skiibe ath besökia Ock maa etthers nadhes hög: werdis ath wethe athuj paa waar käriste nadugiste herres weghna haffue indhe ighen Syllesborgh Lyckio Listher och bleginghe och ær her för thidendhe ath Kæszeren och konungh Cristthiern agtha wthij föraareth ath skicke her indh emoth riichen och riikitzins inbyggjare ith stoorth tall folk tiil skiibs Thy tycker oss raadeligit ath ware at etthers

nade wildhe laathe beredha alle the flesthe skiib oc iagther som j kwnne aastadh komma saa ath the motthe inlegghies j Calmarna swndt eller wiidt elffzborgh ath liggia wiidt handen om nogoth paa kommer Vij wile paa waare sidor och medh the lubskers och andher stædhers och tiilhengiæres hielp trösth och bestondt betengkia ther tiil baadhe medh skiib och j andher mottho som etthers nadhe oc alle samman magth paa liggher Haffue wij inghen tidendhe nw paa thenne tiid etthers nadhe tiilscriffua Her med etthers nadis högmegtughet gudt alszmegtugiste befalendis tiil effuigh tiidh Scriffuidt wthij Aws Fredaghen nesth epther Sanctj Johannis dagh decollacionis Aar etc mdxxvj

Calffuen Vt Sequitur

Högmegtug herre verdis etthers nadhe ath wethe ath nw j dagh sedhan thetta breff warth scriffueth kom her tidendhe ath skipper Clemeth som boorth loop medt petther van hyllen liggher nw wthij belth medh ij barke och iij iagther oc agther ath giffua sigh tiil her Söffuerin norby therföre bidiendis etthers nadis hög: kærligan om etthers nadhe haffde noghen skiib och iagther wiidt handen ath etthers nadhe wilde wthskicka nogher emot honum som honum kwndhe niderlegghia.

Tyghe krabbe danmarckis riikitz marsk	
Hindrick chromedick	
Axel bragdhe	} riddhere danmarckis riikitz raad
Mauritz iebson	
Trudt gregerson	
Holger gregerson	
Johan oxsze	
knwth bildhe	

Se konung Gustafs bref af den 3 October.

45.

*Konung Fredrik af Danmark tackar konung Gustaf för hans be-
redvillighet till hjälpsändning emot S. Norby, och underrättar honom
att den danska krigsmakten nu slagit S. Norby och fråntagit ho-
nom sju fartyg och 400 fångar. Dat. Roskild den 1 September.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 199 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1646.

Högmeztughe försthe oc herre her Göstaff medh guds naa-
dhe Vdthualdt konungh tiil Suerige waar besöndherlige
gode wen och kiere naabor

Frederich (*etc. lika med å sid. 408 till*) Suerige Vaar ven-
ligh och kärlig helsze och besönderlige gunsth medt huess mera
wij formaaghe alle tiidt tiilförne medh waar herre Högmeztughe
herre och kære naabor Finghe wij wtij dagh edher breffue och
scriffuilsze wthij huilke wij haffue forstondit athij haffue epther
waar begære szom wij ladhe begere aff eder wdtgiordt tiil siös
two skiib och siw iagther och tesligesth forscriffuith alle eder
wndhersaathe som boendis ære hooss Smaalandhene ath the och
schulle ware tiil redhe oss tiil hielp nær woorth folk försth kom-
mer tiil bleginghe Saa wij formercke edher willighedt oss tiil
besthe och bestandt huilket wij wthij sligh samme och sthörre
maadhe med ether kärlighen forschilde och bekiendhe wele Thaa
giffue wij ether kärlighen att formerkia athuj wtij gordt finghe
breff och scriffuilsze fran wortt elskelige Danmarckis riichitz raadt
som j skaane ære forsambledhe ath woore skiip ære kommen tiil
slagx medh Söffuerin norby nw sanctj bartholomej apostolj dagh
nesth forlidhen och finghe fran honum thry sthore skiib och iij
hans iagter medh iij^c [400] fongher oc han selft wndtkom medh
itt szegenskiib och ij iagter och ære waare skiib wthij söen oc
söghe epther hanum somme paa en stedt och somme paa en an-
den stedt Saa wij icke wiidhe om the ære kommen j siicktthe
medt hanum eller ey och alle hans reyszener ære oss tiil handa
gonghen oc haffua sworith worth elschelige Danmarckis riikitzs
raadt paa waare wegna och wortt eygeth ffolk haffue Sölffuitz-
borgh medt Lyekoo och rwndhneby inde tiil waar handt Oc
tacke wij eder för ether gode wille och thro naborscab som
wij haffue befundeth aff ether j alle maadhe oc ther som noghen
ether fiendhe indfalle j edhert riighe Thaa wile wij med huess
wij formaaghe tiil landt och wandt komme ether och ether wn-

dhersaatthe tiil hielp och trösth szom en besönderligh godt wen och thro nabor bör ath göre och wile thet wthij alle maadhe kärlighan med ether forschylde Her medh ether liiff Siel och regimentthe the hellige trefoldughet befalendis Scriffuith wthij waar stadh Roschiilde Sanctj Egidij abbatis dagh Aar etc mdxxvj Vndher wort Signetth.

46.

Bergsmännen och menige allmogen i alla Dalarne skrifva till konungen och begära, att hans kröning ej måtte fördröjas. Dat. Tuna den 2 September.

Kröningsvärd's aftryck i Diplom. Dalek. 2: 93, n:o 384, efter en foliant i Stora Tuna kyrko-
archiv, sign. med N:o IV, n:o D. 13.

Wij efftherscreffne kopparbergxmen selbergxmen iernbergxmen oc menighe almoge som bygge oc boo offwer alle daler kerleghe oc ewinnerlige med gwd Högborne förste war kere nadigeste herre som eder nade wel tilminnes drage om thet herremöthe som nw senest i winters i wastena war oc ware fwlmyndege sendinge bodh ther oc oppa alles ware wegna ther til stedes ware Tha begärade the verdeghe fäder oc gode herrar rikisinz radh oc then meneghe man som ther thel stedes war, ad ider nadhe for gud skjil göra wille ad anamma kronen offwer edert hwffwud hwilkit eder nade oc thet wtlowedhe hwilkit os allom tykker ad thet dröges forlengge for naget obestandh skyl aff wthlenske men som the wel tenkke matthe, ad wij skwille wara eder imodhe saa genstörtighe adh edher nadhe ekki annama wille kronen for wor skyl Hwilkit wij en nw bidie ok formana eder nadhe ath fwlbordha then kröning oc edh som wtlowet war i strengenes, hwilkit wi alle gerna samdrektelighe tilhielpa wilie effther alles ware ythersthe formage, haffwe wi oc fornwmmit af the gode men aff wesster götlandh össter götlande smaland oc tiwsth med theres scriwilse oc breff ath the tykke oc thenne kröning han dröges for lenge, oc fornymme wi oppa theres scriwilse ath effther wi ware the försthe som eder nadhe störcthe oc hulpe til regemethet tha wille the oc at wi skwle formana eder nadhe om krönelse som wi oc alle eder nade gerna ombeie nar eder nadhe thet fwlborda wille, som gwd forbiude at naget obestandh eller

örlig oppa komma kwnne aff wtlenke men Tha wille wij alle gerna endraktelighe i med os oc wi med eder ath affwerghe med liff oc makt oc fölia them saa häden i gen ath the skwle takka os alre etc Thet gwd kenne hwem wi eder nadhe befalle med liff oc siel Scriffwet oppa twna lansting sonedagen nest for natiwitatiss marie wnder wart lantses insigle.

47.

Tyge Krabbe underrättar konung Gustaf om det af Danskarne vunna sjöslaget öfver Norby och Norbys flykt, samt uppmanar konungen att till våren sända sin sjömak till Kalmar, för att göra motstånd mot Norby, af hvilken man kunde vänta ett nytt anfall, m. m. Dat.

Helsingborg den 5 September.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 140 v. — Förut tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1648.

Högmeztughe försthe oc herre her Gostaff medh gudz naadhe Vdthualdt konungh tiil Suerighe oc göthelandt ödmiwgelighe tiilscriffuith

Myn ödmiwge weluilighe kärilige helsze edhers nadis högmeztughet altiit forsendt medh waar herre Högmeztughe försthe kiere nadugiste herre maa ethers nadis hög: wiidhe ath iegh kom j dag heem fran Sillitzborgx thaa kom ethers nadis riidhe smaa swen peder swensche hiit tiil migh j affthen fran myn kärilige nadugiste herre konungh Frederich thaa wille iegh gherma haffua seendt ethers nadhe ith gooth koobel stoffre medt hanom som iegh haffuer loffuadt ethers nadhe thaa sagde han at han schulle riidhe saa hastelige thy kwndhe han icke tagha them medh sigh Kære herre maa ethers nadhe wiidhe for tidhende Ath sancte bartholomej dagh thaa kom waar nadugiste herres skiip tiil slagx medt her Söffuerin norby och finghe the iiij mersze skiib fran honum medt alth hans skyth och iiij iagther och bliffue ther fonghne iiij^e [400] aff hans folk oc hans reszenerer som laa wtij Syllsborgx the haffua giffuith them her nidt j landit szomme ære hooss migh och somme hooss the andre godhemen her j landit oc haffua the forsuoret honum och aldrigh mera ath komma j hans tiennisthe eller j noghen aff riikitzins fienders thienist oc wndtkom han sielffuer nepelighe medh iij smaa iagther oc haffuer nw her axel wgerup Sillesborgx oc her hans skoffgordt haffuer lyekio oc haffde iiij iagter j søen tiilforne the

waare icke hiem kommen och mene somme at han gaff sig tiil rydtzlandt och somme mene at han gaff sigh tiil mesteren aff liifflandt doc weth iag wel at hans agth war tiil hertugen aff mæchelborgh Kiere herre thy ær thet raadeligth ath eters nadhe ware fortength ath thet förstha wandith bliffuer opne j föraareth ath eters nadhe kwndhe wthgiöre tiil siös then störsthe magth eters naadhe kan aastad komma medh waar käriste nadugiste herres skiibe och stædherna och eters nadis skiibe kwndhe medh thet försthe komme oc lighe för Calmarna ath the kwnde lighe wiidt handen thy ther ær inghen twiffuel paa ath her Söffuerin kommer iw j foraaret med een sthoor magth tiil skiib enthen j Suerige Danmarc eller norgie oc war skipper Cemet her wtij belth med vij eller viij skiib som han haffuer tagit oc ær tiil fare at han fonger snarth flere wthan han bliffuer mere niderlagdt men myn herres nadhe agthar strax ath giöre skiib wth tiil honum Kære herre j thesse for:ne ærendhe were eters nadhe wel fortength som thesse thry riighe magth paa ligghe Veth iach inthit annath synnerligth ath scriffua eters nadhe tiil paa thenne tiidh men eters nadis högmeg: the helligetrefoldughet befalendis baadhe siel och liiff Ex Helszingeborgh odhensdaghen epther sanctj egidij dagh Aar etc mdxxvj.

Tyghe
krabbe riddher

48.

Biskop Hans Brask skrifver till konung Gustaf om hjelpeskatten af Östergötland, betalningen af kronans skuld till Lübeckarne, Nydala kloster m. m. Dat. Linköping den 6 Sept.

Riks Registr. A, 1523—1527, fol 132. — Förut felaktigt aftryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 16: 15.

Ad dominum regem electum

Humili ac deuota mej recommendatione tam reuerenter quam debite premissa Högmectig förste K: n: herre tingede iak i gaar med almogen i gulbergx herred swa ath han vthan alle gensægn vill vare vilieg tiil thenne hielpskatt alleledis epther eder nadis breff oc vilie Ey hörer iak heller nogit merkeligitt mootstand i thenne landzende nogerstadz, æn tha ath thet ene heredit skiu-

ther sig till thet anneth oc vore ty gott ath eder nadis embetzmen ecke tingede med för mong herrede till liike Som iak them oc haffuer till kænne giffuit Oc om swa vore ath eder nade haffde scriffuit the tydzske till ath the skulle komme her i hösth at anname then bettaling i köpmanss vara, vore nyttugt at eder nade screffue fogoterne till at the ecke toge peninge för varerna Som vj höre i som hærede tillatit vare, at the tydzske ey skulle komme för gæwess Elligis vore peningarna bætre, Ty at varen ær satt j thet dyreste Doch verdis eder nad vethe at Rogen stüiger vp i thenne landzende yttermere æn han var, Iak fik ok eder nadis breff i dag med Gabriel om nydale clöster Swa verdis eders nadis högmectighet vele vethe at nær jak sporde först i sommers at Abothen i nydale var dööd oc prioren laag för döden Screffue Iak Abothen i Aluastra till oc myn prost ther nidre helst om abothen ey komme kunne at han i dandemanna nærware skulle lathe bescriffue clöstres clenodia etc at the ey skulle förkomme helst med en| ther vore inne en hoop vtlændzske bröder Oc faa them man kunne troo tilsæthe Oc för ingen annan myn nytte, Æn noger ville eder nade thet ingeffue Oc ær iach tess ytterligere plictig vethe tess clöstress bæste at mine förfæder thet fwnderet haffue en stoor deel aff Biscop bordzins arlige renthe som nogh vitterligit ær, Inthet haffuer iak heller betynkth nogit clöster till eder nadis hielp vthan the ther kyrker haffue som andra clærker epter thet som pa theris deel kan drage som gammel sedwænie her till varit haffuer The annen clöster haffuer iak inthet akthet Sedhan iak hörde mester Larenses ordh ther om Ingen visse tidende ære her kommen aff danmarch eller annerstædz, förfar iak nogen skole the oförtöuit komme eder nad till hande Altiid gerne görende huad eder nade kan vare til tienist oc vilie Kenne gud then eder nadis högmectighet lycke oc velfærdh verdis formere til longlig tiid Ex Lincopia Anno etc Sexta mensis Septembris.

Se konung Gustafs bref af den 10 och 29 Augusti.

49.

Könung Fredrik af Danmark förfrågar sig hos konung Gustaf om Severin Norby är fången i Sverige, såsom ryktet berättar, och beder att han i sådant fall måtte väl bevaras samt sänder derjemte några copior af bref från främmande furstar till S. Norby och dennes svar derpå, hvilka funnits på de ifrån S. Norby tagna skeppen, o. s. v.

Dat. Kallundborg den 22 September.

Riks-Registr. C, 1526—1529, f. 163 v. — Förut otillförlitligt aftryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1654.

Högmectugh herre och först[e] Her Göstaff med gudz nåde
 twwald konung til swerike vår besynnerlighe gode wen
 och kere Nåboo

Fredrick (*vic. lika med, å sid. 408 till*) suerighe Venlig kerlig helsan och hwes wj ydermere förmaue altidh försent med vår herre Högmectug herre Besynnerlig gode wen oc kære nabo Som wj edher tillförena haffue tilscriffuit at vårt krigxfolch med wåre skip haffue waret til slagx med söffrin norby. finge nogre aff hans skip och Jacter fra honum Sa giffue wj eder kerligan til kænna atwj haffue fångit nagre breff, som fwgnos på samma hans skip. Som honom wåre tilscriffne aff fremmende herrer och försther och tesligis någre copior af nagre breff som han them jghen tilscriffwit haffuer Åff huilke fförne breff wj sende edher någre Copior åff wtj huilke j kwnne siælff fförfare hwes hans mening och opsåt war både emot oss och tesligis eder och swerigis rike Och gifwe wj eder kerligan at wide at oss ær til wittandis wardit at förne Söffrin Norby skal wara fångin til Sverige Bedde wj edher at om sa ær j sanninghen atj thå laatha gömma och förwara honom ganscha wel Sa at han ey wndkommer Dogh atj ecke latha retta honom fforen j scriffue oss till ther om atwj kwnne haffwa wort bud ther hoos och lata honom förhöra om her ær någor j vårt Rike danmarch heller någre som haffue warith j sådant förredelig handling med honom atwj kwnne wetha oc retta oss ther epter och ther som ecke så ær ath han ær fångin ochj kwnne förmerckia oc förnimma honom ther någerstædz i siön wnder Swerike atj tha wele wara förtencte göra honom motstånd och ther som wj förnimma honom nagerstædz her j siön wnder wor land och rike Taa wele wj tänckia ther til at nidherlægia och til intet at göra hans hoffmot ffördarffuelig act och onda mening, Och haffue wj giffwit os elskelighe her ture

jönsson riddere eders troo man och råd och eders Swerigis rikis hofmester gode swar på the ærende j os om tilscriffwe pa hans wegna och wile wj altid gerna j slig oc al andre motte wara eder til wilia [oc] kerlighet som os bör at wara goda wener och kere nabor Her met eder then alzsomectighe gud befalendis Scriffuit på wort Slot Calenborgh Sancti mauricij dagh etc xxvj.

50.

Erkebiskop Olaf i Trondhjem skrifver till kon. Gustaf, att han, som nu till konungen öfversänder Peder Cancellar, endast qvarhållit denne i Norge i den afsigt, att han icke skulle undkomma. Dat. Trondhjem den 22 September.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 167. — Förut tryckt, efter originaleconceptet, i Norske Saml. 1: 510.

Högweldigæ ffyrste och mechtigæste herre her Göstaff med gudz nådhe Swerigis och Götis twwald Konungh etc

Myn ydmyghe Weluillighet edher nådis konggelighe Maiestat altid tilffaaren med gud och her Sancte oluffs konung Högmectighe förste kere nådighe herre Werdis edher nåde wede At för edher nådis högmectighetz scriffuelse och begær skwldh Så och oppå thet at wilie och wensekaff som j lang tid förkrengt warit haffuer emellom thesse twenne rike motte fförnyes och förbares, jnsender jeg nw her per Canceler ind i Swerigis rike edher nådis högmectighet till handa, fförmerker jag åff eder nådis scriffelse och tesligis åff edher nådis Erlighe wndersåtis Swerigis rikis rådz breff at fför:de her pådher ær ecke så redelig j hans ærende som han her sagt haffwer Thet jac haffwer behindrat och hollit honom her någhen tijdh til stædhe, ær thet skeeth edher nådz högmectighet och Swerigis rike till wilia wp-pa thet han ingenstædz wndkomma skwlle ther han kwnde wara eders nådis högmectighet och Swerigis rike wnder ögen Kere nadigiste herre ehwadt môtto jach kand ware edher nåde til wilia oc ydmygt thet gör jac altid gerna, Her med eder nådis kongelige ma.tz Sæl liff oc lykchesamlige regemente then alzwoldige gud befaler jeg til ewig tid Ex nidrosia ipso die Mauricij År etc xxvj wnder mit Signet.

E N K M:

ydmyghe wen och Nabor
Oluff Erchebysp j Tråndhem

Se kon. Gustafs bref den 25 Nov., sid. 326.

51.

Tyge Krabbe och Claus Bilde underrätta konung Gustaf om att k. Christiern med tretusen ryttare och 6000 lansknektar varit på tåg emot Holsten, men att de nu fått konung Fredriks bref att anfallet troligen ej skulle gå för sig, sedan kon. Christiern fått underrättelse om S. Norbys nederlag; de fälla derjemte förbön för herr Erik Trolle. Dat. Helsingborg den 1 October.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 175. — Förut oriktigt tryckt i Chr. II:s Arch. 4: 1655.

Högmectughe försthe Och Herre Herre Göstaff meth gutz nådhe wtwaldh konungh till Swerigh och göthelandh etc ydmigheligen och kerligen tilscriffuit

War ydmiwke kerligh helssan edher nådis högmectighet alle tid fförsenth meth wår herre må eders nadis högmectighet werdis ath wetha at konung cristiern war nw på togitt med iij^m [3,000] resenere och vj^m [6,000] landzkneother och wille haffwa warit Ind j lantthe holsten, oc wore alle Danmarckis macth reda oc wille dragit them wnder ögna, oc nw fick wj war nådugiste herris scriffuelse så wj skwlle fförtöghe, thij hans nådhe höptis at thet skwlle intet gå for seg, ther thij förnam at her Söffrin norby war fförstörtet så faldt theris moodt, then alzmectighe gud kan wel beskerme oss med syne nåde och miskwndh Kere nådhe herre edher wel fförtæncker at wj talet ethers nåde til J malmo . om then gode man her Erich trölle, så han motte komme til syne hwstres börn arffwa och eyæ oc fædherne rike ijghen, han skal wære edhers nåde en tro man, och ther som edre nåde haffuer noger mijsloffwe til honom, thå wille wj och flere gode mændt giffwe edhers nådhe wåre breffwe och entzehgell på ære och redelighet, at han skal wara edhers nåde en troo mand till döden wtan alle argelist, Thij ere ware ödmiwke bön til edhers nådz högmectighet, at eders nåde wille ramma hans besta så han motte komma till syne höstre och börn oc döde j synne fædherne rike, han ær dogh en gammell mandh, thet ære war ödmiwke bön til eders Nadis högmectighet, at edhers nåde wille werdis til, och scriffwa oss eders nådis godhe behageligh swar till, widt wj intet synnerligit at scriffwa edhers nåd till, edhers nådis högmectighet the helga trefolligheet beffallandis både siæl och liff Giffwit pa helsingborg 2:a feria post festum Sanctj michaelis Anno etc vj:to

Twghe krabbe Riddere
Claus billee

Biskop Hans Brask i Linköping skrifver till Thure Jönsson om önskligheten af ett förbund med Holländarne och den stora skada Tyskarne tillfogade riket, som genom dem hindrades att komma till välstånd; vidare om saltpannan på Rönö gård, nyheter från utlandet, konungens bref till biskopen (af den 9 Nov.), af hvilket en afskrift medsändes, öfversättningen af hertig Jöriens bref mot Luther, det nya kätteriet, fredsförhandlingarna med Ryssland, m. m. Dat. Linköping den 9 December.

Riks-Registr. A, 1523—1527, fol. 138. — Aftrycken i Handl. rör. Skand. Hist. 16: 45 och i Link. Bibl. Handl. 1: 193 äro särdeles felaktiga.

Ad dominum turonem iönson

Sinceram etc Kere her ture broder och gode besynnerlig ven Som i screffue om thet förbund med the hollender tycker oss swa vel rad vare æn tog vi kunne vel gisse thet vare the lypske e moot ther eene vele haffue allen siön oc vethe sin fördeel Oc twækom ther vm om the ecke skole tage sig nogen tillfelle ther aff ath vriide sig som för ær skett Then förbindning som förre var giord med them hon finss i rikisins register oc haffuom förlakt then copie vj haffde ther aff tagit Ther som swadant handladis om förbindning motte handles i thet samme om vort mynt at thet motte ther gonge för swa fwlt som nær oss Tess bætre tilfelle vore till at haffue handel oss e mellom pa bode siuder Teslikes oc om vore kunde varde skepbrotne vnder theris land at the motte theris nyte för rædelig bergarelöön, Teslikes at vor skep oc godz ther ey skulle rosteris för nogers manss gælld eller brott skyll vthan allene then ther brotlig eller plictig vore, Teslikes at om the haffde nogit til tall til nogen aff vore som ther komme, skulle han her lagsökis för sine domare, vthan han ther haffde giort gerningen oc vorde i thet samme grepin Oc om ther plegede tulles motte oc tha ther till tenkis at vore finghe nogit bætre velkor om the ey kwnde vare platt frij Tess heller sökte the tiit Vi förmerkiom oc langlige besinnet haffuom at the tyske liggere her ligge aar oc dag sætie oss tiden bode her oc j tysland saa at the haffue bort störste fördeelin som her kan vare swaa at thetta riike aldrig riiss e med the moge saa hollit Teslikes oc vethe the tyske alt thet her tales eller görss för æn vj vethet sielff Inthet stædz oc vorom swa ligge till the-

ris *) vthan göre sin marknat oc fare heem Oc helst meden the förakte rikisins mynt i städerne hulkit the bære vp stwndom för halfft værd oc giffue thet her vt för fult Sa at the moge förderffue thetta riikit i grwnd med sinom köpom Skulle the oc lenger stadies her ligge skulle thet ingeledis skee med minne æn vore bleffue ther tull frij oc vort mynt ginge ther för fult Oc thetta samme om mynthet skulle ændelige handless med them i danmare at vort ther ginge swa væl som theris her, heller oc theris her affsæte som the göre vort, elligis hafve oc the som the tyske tilfelle sæte oss huad kööp the vele Som oss synes pa edre gode förbætering, Oc skulle sætis i swadane bebindninger at om thet ginge till nogit örlig oss e mellom i nogre motte at the oss gjorde en ærlig förwaring atminste eth aar heller halfft för æn vorom skedde nogen skade oc annen swadane stycker flere som nyttig kwnne vare, æn til at sæte flere herredagher till swor kost oc omak e huad bestand med them kan fölie troo vj atj haffue sielffue rönt oc ty kwnnom ther inthet mygit tilsegie epeter vj haffue sielffue misfelle vthan the gode herrer oc män haffue ther löst till som helbröde ære Jtem vj sendom eder med thetta bud sancti Renoldi book om swa vore i haffde henne ecke förre læsit atj för titkörtning moge henne læse i thenna Jwlehælgd oc seden sændhe oss henne til bake för hanss skyll oss henne lænt haffuer Haffde i nogen nær eder henne kwnde vtsæte pa svenske vore thet en good gerning pa thet at vnge karle finge vnderstwndom oc nogit annet ath göre æn altiit ligge i ööl stoo-pit När vj faa then i gæn vele vj sende eder en annen Then j ey förre læsit haffue Till tidende ma i vethe at vor saltpanne börier komme till sig Swa at vj förmoo med tiiden at brwkana oc hollana vthan vor skade Eder her med then alsmeectigh gud till euig tiid befalendis Helsen vor fadder h[ustru] Ingeburg med monge gode nætter aa vore vegna Hwad vj kwnne vare eder oc henne till gode göre vj altiit gerne Citissime ex Lin-copia nona mensis Decembris Anno vtsupra

In vitulo

Ma i vethe athj thenne höst bland annen tidende oss ær tilscriffuit fraa room ær ath vor hel: fa: pawen var i förstenne synnerlige benegd till keyserens bestand pa alle sider oc satte

*) Hogenschild Bielke har förprickat meningen »Vi förmerkiom» etc. och i kanten tillagt: »merck för gudz skuld».

then troo til hanom at han skulle mannelige beskerme cristindomen e moot twrken som stoor skade gjorde in pa vngaren oc rensa sin land [fra] thet Lutherske kætterij som andre cristne konunger oc förster gjorde i theris land oc riike Som konungen i ængeland konungen i paaland ko: i vngaren Oc at han ther till skulle haffue makth sende han hanom viij reesor hundrade twsend dwcather, oc hans broder ffernando Som hafwer ko: syster i vngaren oc ær hertug i österriike 80000 ducather för samma ærende skyll moot twrkin Sa screffs oss ok till at keyseren med alle andre cristne ko: oc förster haffue ey swa mygit giort ko: af vngaren till hielp e moot twrken som pawen allena haffuer giorth oc dagelige gör Oc ty sedhen pawen förmerkthe at key: ther inthet tillgör huadzske e moot twrken eller the kättare vthan med orden haffuer han med flere cristne ko: oc förster vpsatt sig e moot hanom med andra landz förster och mektuge stæderss biifall Som ær fenedier, florentiiner Genueser oc kwng: aff frankariike oc kw: aff ængeland oc Swesseres biifall oc begynte sla hans folk aff Lombardii oc flere stædz i vallañd e hurv gud vill thet lyckta ther verdis sig till at foge all ting till thet beste, Ær ty ey vnder ath turchen haffuer tess bætre velkor huilken som haffuer sænt mot ko: aff vngaren tw hundrade twsen folk oc 80000 moot kwn: aff paaland at han ey skulle kwnne vnsæthe kw: aff vngeren som han altiit haffuer plæget .Nw i thenne dager skreff oss vor naduge herre till at pawen skulle holle med twrchen oc kwnnom thet ey begriipe hurv thet kan vare medhen han swadane swore swmmer hielper moot hanom pa alle siider Om thet æn swa vore kwnde then helge cristelige troo eller kyrken ther inthet i bætre thet han swa gjorde vthan ville hanom gaa som androm ther för swadana saker haffue affsatte varit Oc vore inthet fast fwndamente therföre vndergaa Lwters eller noget annet kætterij Huad annat ther yttermere inneholles finne j i thenne innelyckte copie Thet vj haffue lathet vende pa swenske keyserens heller hertug Jöriens breff oc latit them förstaa nogra vore synnerlige vener ær hanss nadhe ingenstadz för nær Oc ey anners förwent æn som breffuen lyda Ingen ær heller her ther noget twæker om then helge cristelige troo som her i riikit haffuer varit her till hollen e sedhen cristindomen her begyntes at man törffte ther om disputere yttermera æn kyrkennes helge lærefæder i v^c aar disputerat haffue Vor lag sæie then ær nester i handom haffuer Riikit oc vj alla haffuom hafft troona ower iii^c aar oc æn haffuom i vore ægedöme vill noger henne vinne fraa oss

som tiltalere eller maalsægende motte vj iw nywte swarendis velkor at vj ecke vorde trengde fraa thet som vi haffue oc hafft haffue till vrmynnes hæffd Om swa vore vj ey hafde annen skææl, men e huad oss kan owerga akte vj döö en cristin man och ingen kættere Görer vel och biuder oss till edert gode raad her innen med thet aldra förste Oc om hanss nade hauer faatt nogen copie aff thet breff som vj senest finge fra eder her tyke var tilscriffuit Oc som ther vdiinnen ath her Steen bille sagde til Doctor Anders i Helsingöör swa sagde oc her Iwar axleson till vor fader som oss gode minnes tha vj vore dreng Danska oc Norska vore förre cristne æn vj saa at vj ære the ynxe i tronne bland thenne iij riike Oc vore oss tess störrre blygd at vj skulle vare the förste ther falle i fraa Item som i scriffue om the rydzer och then lx aare dag som i her Swantes tiid begrepin var huars siel gud nade ath the ville nu then dag förnye Ære vj ther om tweekende medhen Norby ær tiith kommen at thet ey görs i the akt at vj skulle tess minne tage oss til vara elligis sætte vj ther troo till epter vj förmerke her Seuerin ær swa till sinnes at han ær ecke till fredz vthan han haffuer noget bestelle Ær thet rydzersnes alwar ma skeep för turchens makt pa then annen side at the sig tess befruckte Oc vore tha thet nw rett tiid moot them om vj viste oss frij för ko: cristierns partij huad the biscope eller doctores haffue bestalt ther inne aff Room vore sende haffue vj ey æn förstandit Item thet i oss screffuen om Johan twreson oc frv cristin tycker oss ganske vel vare med[en] thet ær skett med vor nadige herres vilie, var herre gifuet them till glæde och gode Item sende vj eder then kalk i om screffue med thetta samme bud Och lather ekki Jacob glömme scriffue etc Item oss screffs för tidende fraa Jönecöping at k: cristierns folk skulle haffue slages med k: frædriks folk j Bælt om hielmen som k: cristierns partij aktade intage om swa kan santh vare vj ey vethe.

53.

Biskop Hans Brask undskyller sig hos konungen för upprättandet af tryckeriet i Söderköping och öfversättningen af hertig Jöriens bref mot Luther, och beder konungen ej sätta tro till dem som förtalade biskopen; samt förklarar att klerkeriet i hans stift ej hade någon tvekan om tron, rörande hvilken således ej någon disputation ansågs vara af nöden, m. m. Dat. Linköping den 27 December.

Riks-Registr. A, fol. 141. — Förut tryckt i Link. Bibl. Handl. 1: 199, efter Codex Benzelianus i Link. Bibliothek, och i Handl. rör. Skand. Hist. 16: 59, men ganska felaktigt.

Responsales ad d: regem super translatione quarundam
literarum

Högmectig förste K: n: herre Iac fik i thenne dager eder nadis högmectighetz breff lydendis bland annet om thet prænterij i Sudercöping Tha verdis eder nade vethe at iak thet aldrig her till akthet haffuer ey heller ther nogit tilgiort till eller fraa æn tha mik syntis nyttigt vare at nogre vore i riikit som embe- thet kunne naar the tydzske fare hem med thet the her förwerff- uet haffue Thet iak haffuer lathit förwende hertig iöriens breff för the fatige clöster iommfrwr som her skæmbde varde the and- re til störkile som theris clösterleffnet gudelige holle haffuer iak ingenstedz ther med giort eder nad till nogen vederwile Ey skal heller then thet eder nade ingeffuit haffuer leekt eller lærd thet kunne beuise mik nogen then deel giort haffue med oord eller gerninge lönlige eller vppenborlige med mitt vet annet æn thet eder nade kunne drage til gode Oc lather thet in till eder nadis egne æmbetzmen som alle andre leckte oc lerde i thetta stikt Oc beder ty eder nade ödmychelige ey vele sæte troo til the *ther swa obedne gaa mitt bud*, Oc som eder nad rörer om dispu- tering med nogra i Stocholm tha sege her alle i thette clerkerij sig ingen tveken haffua om then helge cristelige troo som her til haffuer varit hollin i cristendomen at the öm henne törffue disputere yttermere æn kyrkennes h: lærefæder her till i saa mong c: aar giort haffua Then alzmectig gud verdis geffue eder hög- mectighet sin naad til ath förtage swadana nye læardom til tess cristinheten ther om eens vorde eder nad til good förskyllen aff gud oc aff all cristenheten Oc ey stæde leckmen til preddike eller nogit thet embete som the ey aff gudh ære tilskickede etc Haff- uer pawen infallit til turchen bliwer hans egit förderff oc bör ey

kyrken eller cristindomen ther fore niderleggis Æn thet ær mik tilscriffuit ath pawen haffuer hulpit keyseren monge c^m[100,000] ducather til at manlige staa e mot twrken oc vare kwngen aff vngeren til hielp yttermere æn han giort hade Oc sidhan inge godhe gerninger hielp kunne tyckthe pawen ath keyseren gör ey cristindomen then deel han plicktig ær oc ther om scriffuit till cristne konunger oc förste Ær doch vitterligit allom i the land at pauen i thenne förledne aar haffuer giort K: aff vngeren merkelig hielp bode med folk och monge swore swmmer till hans riikis beskærm Oc at han halp hertug fferdinando keyserens broder aff öster riiche lxxx^m[80,000] ducather i samme akth Oc ær ey vnder at turchen owerfaller cristindomen nær han hörer them ey eens för thenne nye læære Iac tacker eder nad ödmycheligen för sitt breff till Aruid vesgöte thet iac ingenstædz til gode atnythet haffuer æn doch at iak annat för moot oc förskyllet haffuer om han vore rett betenckther Verdis oc eder nade vele vethe at mik syntis nyttigt vare at eder nade goffue befaling eder embetzman ath the iw anamade then hielp som almogen skal göre till cronenes gæll nær hon them biudz Oc geffue them hemscript som henne framfööre e hurvledis eder nade teckis sedhan om henne skicke elligis varde the tvehoga som iak höörer oc börie segie Vj vele henne insetie på nogen förwaret stad till tess vj hööre alle andre henne vtgiffuit haffue Oc epther thet at tiiden börier varde her nidre ganske hard vorde han tha senere till at vtfonga Pa eder nadis gode behag, Huilke then alzmechtig gud verdis beskerme oc formere till rikisins longlige velferd Ex Lincopia vicesimaseptima mensis Decembris Anno etc xxvj.

Se kon. Gustafs bref af den 9 Nov., sid. 313.

54.

Aruid Westgöte återlemnar till konung Gustaf Kalmar slott, stad och län, och förmanar de män som af honom blifvit insatta i slottslofen, att antvarda desamma åt Jöns Olffzson m. fl., som konungen dertill förordnat. Odat.

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 170 v., näst före kons (frammanföre, sid. 333, tryckta) bref af den 9 Dec. till Alf Bagge, m. fl.

Jak aruid wesgöthe Bekennes, ath jak meth frij och godh wilia . haffuer wpantwardat och met thetta mit opne breff wpant-

warda . högmectig herre och förste . Heer Göstaff met gudz nåd
 Swerigis och Götis etc wtwald ko:nung] myn keriste nadugiste
 herre . Calmarna . sloth stad och læn frijt jghen . j så goda tro
 som hans nådhe mig fför:ne slot stad och læn, befatat och för-
 lent haffdhe, Ödmiwkeliga tackandis hans konungxlighe maiestat
 at hans nåde migh ther om betrot haffwer Thet jach met myn
 ödmiwkelig hwille tro tjänste altiit skall fförskylla Och för hans
 nåde skwldh ospart haffwa liiff och gotz Så lenge myn hals wa-
 rar : fförmanandis edher dannemæn och goda karla som jac wtj
 slotzloffwan sath haffuer, atj strax wtan alt hinder gensegghen
 eller förtöffwelse sammæ slotzloffwen frij j hender opantwarda
 Jöns olffzson met flere the goda karla som ther till skickade och
 benempde ære når samme Jöns olffzson till syne bær wår keris-
 ste nadigiste herres och myn scriffwelse Ther j eder fwlkomme-
 liga ephther retta skwle

55.

*Aruid Westgöte skrifver till de af honom insatte slottslofvarne i
 Kalmar och dem af svennerne, som äro i nämnda stad, på slottet
 eller uti förlänningen, samt till sin hustru Karina Eriksdotter, att
 de skulle utan allt hinder återlemnna nämnde slott, stad och læn åt
 Jöns Olffzson, m. fl., som konungen förordnat att förlänningen öfver-
 taga, m. m. Odat.*

Riks-Registr. C, 1526—1529, fol. 171.

Aruidt scriffuer til Slotzloffwarna och flere aff Swænerne
 som til stædz ære j stadhen pa Slotteth och wte j för-
 læninghen

Venligh kerligh helssan altid försendt met gud, gör jach
 eder kwnnogt at jach haffuer war käriste nadigiste herre met en
 godt wilia jghen wpantwardat Calmarna slot stad och læn och
 tesligis Öland j sa goda tro som hans nadis högmectighet mig
 them förlent haffde: Therfföre jac hans nåde ganscha ödmiwke-
 liga och gerna tacker Begærendis och jembwel alwarliga förma-
 nandis eder på eder redelighet och ære som j mig loffwat och
 tilsagt haffue atj wtan alth hindher och förhaldning oplåte och j
 hender fförantworda thenna hans nadis högmectighetz tro tjänere
 och wisse budt jöns olffzson oc hans metföliare som hans nåde

nw tijth nidt förskickat hafuer at latha anama förbenempda slotzloffwen Görendis her emoth thenne myn wylie och befaling Intet motstandt wtan antwarder calmarna slot stad læn och öland j fförde hans nadis budtz hender j så goda tro ærlig och redelig slotzloffwen som jac them anamade och som hans nådis högmectighetz opne breff ther om nw junneholla saafamt atj och jach jnfför hans nade wår ære och redelighet wele bekende wara Tesligis hwadt edher ffattis wtj edher lön skole j faa til gode reda wtan al skotzmåll eller förswmmelse Så snart gudh förföggher jac ther personlig til stædz kommer

Epther samma nest fförne sinne screff aruidt hwstrw Karina Ericx dotther till, och gaff henne til kenna sin wilia först, om thet hollender skip ther aristeret wart ath han faar thet j ghen . then ther miste thet . om ther ær nagot aff tagit oc förterth eller förskingret, Saa han faar ther före sin fulla betalning Annet, Sa snart som slotzloffwen ær opantwardet . at hon skicker bwdh op till honom görendis honom thet wetterligit Sa kan han niderkomma och wetha ther beggis teris beste etc.

56.

*Utdrag af ett påfligt bref till konung Gustaf rörande de svenska biskoparne**). Odateradt.

Riks-Registr. A, 1523—1527, fol. 112. — Förut tryckt i Handl. rör. Skand. Hist. 18: 23.

Iste sunt clausule in breui apostolico tangentes negotium dominorum electorum Cetera sunt verba honoris et plurimum inductiua pro subsidio non modico per notabiles oratores transmittendo in expeditionem contra turcum vt eo gratiosius sue maiestatis petitiones apud sanctam sedem exaudiantur quo se liberaliorem ostenderit in hoc facto

Quod ad venerabilem Gostauum archiepiscopum attinet quem regni tui swecie turbatorem ac plurimorum scelerum causam fuisse asseris, presertim in [eo quod] nonnulli episcopi ac alie persone ecclesiasticæ vna cum pluribus dicti regni proceribus crvdeli cede necarentur ac eorum corpora flammis combure-

*) Se ann. å sid. 9.

rentur Nos contra eam causam in nostro consistorio secreto referendam commisimus, et si ipse ac alii cuiuscumque dignitatis fuerint in premissis culpabiles reperirentur, Ita contra eos procedemus vt ma:[iestas] tua intelligat nos absque vlla personarum acceptione solum deum semper pre oculis habere Interim ne ipsa vpsalensis ecclesia quam idem Gostauus a dicto regno aufugiens deseruit eiusque ciuitas dyocesis et prouincia illarumque populi durante ipsius gostaui archiepiscopi absentia detrimentum pacie[n]tur dilectum filium Joannem magni Canonicum vpsalensem Cuius virtutem et mores ma:[iestas] tua plurimum commendat dicte vpsalensis ecclesie administratorem per alias nostras deputauimus Ecclesie Arosiensi de persona dilecti filij petri magni in Cuius fauorem scripseras libenter prouidimus Similiterque aliis ecclesiis in dicto regno vacantibus de personis eidem ma:[iestati] tue gratis et acceptis prouidebimus Pro quarum necessariis literarum apostolicarum expeditionibus proprias pecunias libenter exponere ac officialibus Ro:[mane] cu:[rie] pro illis satisfacere parati essemus Nisi in hoc pontificatus nostri principio summa pecuniarum inopia nos premeret et dicta sedes penitus exhausta ingentique ere alieno grauata esset De prouisione ecclesie Scarenensis per dominum Adrianum papam facta vt in aliis ita etiam in hoc tuis desideriis quantum cum deo poterimus satisfacere cogitabimus etc.

57.

Storfursten Wasilej Iwanowitsch underrättar sina ståthållare i Nowgorod om der. med Sverige slutna freden och om villkoren der. vid, samt anbefaller dem att utfärda och bekräfta fredsfördraget.

Odateradt.

Afskrift i k. riksarchivet, från sednare hälften af 1500-talet, uti en bundt tillhörande Oxenstiernska samlingen med påskrift: »Förhandlingar mellan Sverige och Ryssland 1323-1617». Årtal angifves af innehållet; jmf. fredsförhandlingarna med Ryssland, frammanföre sidd. 141-155. — Förut tryckt af Arwidsson, I. c. 8: 14.

Store fförstens Breff med Her Erick Fleming till Stothålleren på Nogårdh

Budher Jagh Vacilius wåre stadthollere på Nogårdh, att ffridhen skall stadigt hollis till åre tall som ffridzbreffuit innehåller och kårskysningh

Jtem haffue wij beffalet wåre stadthållere Hertigh Johann Johan[son] ouilenski och wår Marsk Johan Constantin[son] za-

baroo confirmere, och stadffeste ffriden medh Konung Göstaffs sendebudh, Knuth Erichson, Biörn Clauson, och göre kårskysningen på beggis sidhe och haffue Knuth Erichson, och Biörn hengdt theris insigle fför breffuith sãm gömes ij Nogårdh

Then gården ij Nogårdh är, bygger honom om idher tyckes Suenske men måge allestedis köpslage ij vårt Riike, medh huad warer them tyckes effther gamell siduane och ffridzbreff

Vij haffue beffalet wåre stadthållere på Nogårdh lathe ffåå Suenske men igen som aff them stullit och Röffuat är, och buditt wphengie wåre wndersåther the wid Landamerkit äre The bårtt Rimitt haffue ffrå theris gårder och godz haffue theris egenn wilia kome igenn Männ ij vårt landh widh Kåxholm eller Nöteborgh eller annanstads ij vårt landh, till watn eller landh, skulle the icke boo eller byggie

Jtem begärer ståre fförstenn ffly rätt af Konungh Gustaff öffuer Röuerij och Tivffuerij som han haffuer och beffaletd rätt göre sine stodthållere widh Nogårdh

Jtem wåre Vndersåther skriffue åss till nu aff Nogårdh, thet Suenske men haffue bygdte byar, på vårt landh ij Kåxholms Länn, och Nötteborgz länn, Benemdhe Ny watn, purewesi, Saukosari pålthasarij, Penisarij, Wehasari, Lethasarij och Santhasari, och ther wtöffuer haffue the sig bygdte ågedeler på annan öiuar

Jtem I by som heter Kerahala ij Nötheborgz länn och på andre ödhemarker, icke willendis wne att wåre motte ther byggie eller boo Ty bidhie [wi] Konungh Göstaff lathe same wndersåther affhyse och icke ytermere byggie wpå wåre öyar, landh eller watn, Och skall Konungh Göstaff skicke nogre åff sine godhe men och medh wåre sendebudh som titt kome att leggie enn wiss rå gongh aff beggis sidhe, Effther wår ffedernis store råå, och Suerigis rikis gamla råå märcker som Hertigh Jörens och Hertigh Albrechtz breff innehåller, och thess fför innan skall huar annan göre lagh och rätt aff begge sidher, som ffridzbreffuit och swåren edh wtuisar

Jtem klagemåll om then skadhe köpmen hade ffått ij Viborg aff Viborgz Borgare i K: Cristierns tidh

Jtem om Gabriel sig: di ij Lappalandh, huru the Röffuedhe bleffue aff Heiki poikalan och Jens toroy och andre theris medhengiare Jtem att ilgerningis men måtthe bliffue straffatt

Register.

A.

Aabo (Åbo), gård af, 232.

— **capitel**, klandras derfor att det kon. oåtspord hållit domprostval, 260; skall af prosteriet l. annat præbende erlægga pgr t. kons: cancelli, *ib.*; sk. moderera afl. domprostens testam., 261; sk. erlægga 200 mark af prosteriet l. annat gäll, 288; Nyekors ränta derst., 299.

— **electus** derst. (Ericus Suenonis), bref t. hon. om åtskill. ärend. 51, 123, 173, 248, 249, 301, 314; — om S. Norby, 50, 110; intägt af konungs-kyrkorna, 135; sk. t. Sthm sända jakter, m. m., 169; sk. hålla vapensyn m. frälset, 252, 253; sk. komma t. Sthm, 269; bref t. hon. om fredsunderhandl. m. Ryssl., m. m., 287, 288; sk. återfå Linköpings djeknedöme, 287, 298; biträdes i embetet af bisk. Vincentius, 293; skänkt kon. en jakt, 315.

— **erkedjekne** derst. se **Jasper**, mäst. r.

— **län**, i Jöns Westgötes befallning, 303; frälsets rusttjenst derst., 252, 253, 255; gengärdehö deraf, 304.

— **slott**, åtskill. förnödenhet. t. dess behof, 323.

— **stift**, 290; gård deraf, 249; gråbrödraklostren derst. anförtros åt bisk. Vincentius, 297.

Aaby "in möre" (Åby, s. i N. Möre, Smål.), 366.

Aadhön (trol. Adö, gammalt herregods i Lossa s., Bro här., Upl.), tillhör. hustru Anna, 270.

Aage [Ache, Achonus] **Jepson** [Ibs-] (Sparre), utvald erkebisk. i Lund; bref t. hon. fr. kon. Fredr. 2, 354; — fr. kon. G. om kons: strandade skytt o. fru Margaretas gods, m. m., 55, 58, 76, 77; — t. k. G., 390, om nämnde skytt, 376, om ett i Warbergs län strand. vrak, 358, 376—378, om S. Norbys förehafv. i Blek., 364; — t. sv. rådet, 388, 389; skydd f. hon. i Sverige begäres, 393, 394.

Aahult, gård, skattefrih. derå förlänt Lasse Eriksson, 53.

Aahus [Aau-, Au-, -huss, Ausze, Aws] (Åhus), stad o. slott i Skåne, 368, 411, 412; skytt o. gods tillhör. k. G. der bergadt, 377, 378; besatt af S. Norby, 397.

Aake [Aache] **Clauesson** [Claffu-] (se reg. t. 2:a del.). får Tenala s., 201. o. Loppis s. i Tavastl. i förlän., 285; sk. hålla vapensyn i Finl., 252. 253; sk. ej befatta sig m. Ström l. Koosketz gods, 304.

Aake Clauson, föreskrift om munkarnes i Westerås gods, 97.

Aaker [Aach-] här. (i Södml.). 240; Rasmus Skåning fogde derst., 200.

Aaker, sock. (Åker i Roslagen), "konungxfodringh" derst. förlänt t. Joh. Thuresson, 307.

Aakerbo (Åkerbo i Westml.) här.; Lasse Sommar fogde derst., 234.

Aakerbo (Åkerbo i Österg.) här., 241.

Aakeröö [Aakröö] (i Bettna s., Oppunda här., Söd.), tillhör. fru Brigitta (Hansdotter Tott), 11. 227.

Aalandt, kalk sk. brännas derst. t. Sthms slotts bygn., 283.

Aalenningher, ej förbudne att drifva sjöfart på Helsingland, 274.

Aalere, Lambricth, borgare i Sthm, 284, 285.

Aanghermannalandh, 243; Lasse Olsson fogde derst., 159.

Aarsooss, 34.

Aastred (en A. Jönsson, väpn., var häradsh. i Ö. Rek. 1546), rusttjenst, 226.

Aaesker (nu Christianopel i Blek.), 354, 392.

Abbel på Svartesiö, 191.

- Abbedissan** i Wreta klost.; bref t. henne om borgläger, 124; i Wårfruberga kl., 243; i Skokloster, förlän. på sakören, 289; i Wadstena, 344.
- Abboter**, mördade af k. Chr., 28; Jöns i Nydala, 6; i Juleta, 97, 116, 128; i Alvastra, 417.
- Abolenissen, Johannes Johannis** (kallas också Joh. Johansson Ouilenski; se O.), hertig, ståthåll. i Nogård; sk. confirmera fredstractaten med Sv., 146, 147.
- Ache Trwdtson**, S. Norbys fogde, 375.
- Adelsbref**, formulär dertill, 347, 348.
- Adrianus**, påfve, 429.
- Äplaholm** i Smål., 229; Nils Bagges egendom, 335.
- Ärengissel**, 310; fogdebref på Upsala stad, Ulleråkers, Bälunge o. Waksala här., 302.
- Akershuss** [Aghershswss] (i Norge), 26, 384; Olof Galle höfvidsman derst., 357.
- Albo** här. i Smål.; gård deraf, 10; skogsskatt och olaga handel derst., 56; Arvid Ösgöte fogde derst., 233; Gabriel (Småsven) fogde derst., 266.
- Albones**, 277.
- Albrecht** [-ekt], hertig af Ryssland, h:s fridsbref m. Sv., 149; bref om rågången mot Sv., 430.
- Albricht**, hert. af Preussen, markgreffe af Brandenburg, sk. gifta sig m. kon. Fr:s af Danm. dotter Dorothea, 395.
- Albricth** [-kt] **Ibsson**, ridd., danskt rikr., bref t. k. G. om S. Norby, 364, 365, om k. Chr., 390; — t. sv. rådet, 388, 389.
- Alfuarydt** (mähända Alfared, nu by i Åsarps s:n o. Redvägs här.) i Westergötl., 67.
- Algot**, borgmäst. i Köpenhamn, 321.
- Alma** (trol. Mastad i Ö. Husby s., Östkind's här. Österg.); ett gods derst. förlänt t. Truls Skrifvare, 6.
- Alsnöön** (nu Adelsö, ö o. s:n i Färentuna här., Upl.); om fru Dorotheas gods derst., 131; Rasmus Skåning fogde derst., 200.
- Aluastra** (se reg. t. 1:a del.) kloster; skyttar i borgläger derst., 266; abbot derst., 417.
- Ambyrdh** (Handbörd), här. i Smål., 241; sk. sända fullmäkt. t. Wexiö, 43.
- Amsterdam**, 395.
- Anders** i Baalbostorp, bisittare i kons nämnd, 68.
- Anders**, doctor, i Helsingör, 424.
- Anders** i Nora, 361.
- Anders**, verkmästare, i Skiiphult, försvarelsebr., 67.
- Anders Björnsson**, borgare i Söderköp., fång. hos S. Norby, 61.
- Anders Gislason**, rådman i Nylödöse, 68.
- Anders Ingfredzson**, dömd t. galgen f. stöld, kätteri, m. m., 34.
- Anders Larsson**, bisittare i kons nämnd i Nylödöse, 68.
- Anders Matzsson**, 361.
- Anders Nielson**, inför rätta i Skara, 69, 73.
- Anders Nielsson**, inför rätta i Kinna, 67.
- Anders Pedersson** i Grwba, förlän. på lappskatten i Umeå s:n, 306.
- Anders Pedersson** i Skonille, rättegång, 73.
- Anders Persson** (mäh. dens. s. 1520 var fogde på Örebro), frälseman, 227.
- Anderss Torbjörnsson**, för rätta i Kinna, 67.
- Andhers Andherson**, rådman i Nylödöse, 68.
- Andhers Pederson** (Ranck på Rankhyttan, bergsman; en af Gust. Wasas förste anhängare; dömd t. döden 1534, men lefde ännu 1555); frih. att bruka Kalsbergs grufva, 278; fullmäktig f. Koppberg., 361.
- Andoor** i Wggleem, bisittare i kons nämnd, 68.
- Anna**, fru, på Aspenäs (Anna Bengtsdott. Sparre, enka eft. riksr., ridd. o. lagmann. Sten Thuresson Bielke); förlän. af kongl. sakören, 156; rusttjenst, 227.
- Anna**, fru, på Winstorp (enka eft. riksr. o. ridd. Erik Eriksson Gyllenstierna o. dotter t. Carl Bengtsson t. Winstorp), 10, 230; förlän. på kongl. sakören, 165.
- Anna**, hustru, på Bergshammar (Anna Philpusdotter, enka eft. riksr. o. väpn. Nils Carlsson Ferla t. Bergshammar), rusttjenst, 227.

- Anna Greens** (Anna Andersdotter Banér, enka efter den 1520 i Stockholm afrättade höfvidsmannen o. riksr. Magnus Green den yngre), hustru, på Ädön, rusttjenst, 227; förlän. af kronoränta, 270.
- Anna [-e]** (Anna Pedersdotter Bielke, dotter af riksr. o. ridd. Peder Thureson t. Kråkerum o. Wik, enka eft. riksr., mäter Thure Bengtss. Liliensparre), hustru, på Hendelö, förlän. af dagsverken i Dagsbergs s:n, 6; rusttjenst, 228.
- Anna** (Gudmundsdr, enka eft. väpn. And. Eriksson Ekelöf l. Röd t. Hedåker), hustru, i Skällaryd, rusttjenst, 230.
- Anna**, hustru, på Stäflö, rusttjenst, 229.
- Anne** (Trolle, dotter af riksr. o. lagmann. Arvid Birgersson Trolle t. Bergqvara m. m., g. m. riksr., ridd. o. lagmann. Niels Bosson Grip t. Winäs), rusttjenst, 228.
- Anne Ryningx** (Anna Bengtsdotter Lillie till Tyresö, enka efter Erik Ryning, som blef halshuggen i Sthms blodbad 1520), hustru; rusttjenst, 227.
- Antasterij** (= sjöröfveri), 218.
- Anwndt Esbiörnson**, borgmäst. i Nylödöse, 68.
- Anwndt [-und] Sthensson**, rättegång, 73; rusttjenst, 229.
- Aple**, gård i Askims s:n (Askims här., Westerg.), rättegång derom, 73, 74.
- Aple**, gård i Wänga s:n (Westerg.), rättegång om dens., 74.
- Arboga**, 91, 156, 182—184, 186, 187; bref om hand. m. Holländ., 121, om be-
dräglig jernvigt, 319, 320; gård deraf, 231, 232.
- Arctorp**, egendom tillhörig Måns Gylta (antingen Aratorp i Kinna s. af Marks h., eller Artorp i Wene eller Artorp i Flundre här., Westergötl.), 67.
- Arffuit** i Löffsta, i Smål., 228.
- Arndh**, kapiten f. båtsmän, gripen vid Kalmar, 172.
- Artiklar**, tio, om den christna tron o. lärdomen, 333, 334.
- Aruid Haqwosson** i Horndal (i Westergötl.), bisittare i kons nämnd, 67.
- Aruid Pedersson** i Skærem, för rätta i Kinna, 67.
- Aruid Person**, rusttjenst, 226.
- Aruidt** i Gwnilsboda, 68.
- Aruidt Haaqwosson**, försvarelsbref, 63.
- Aruidt** [Arff-, -th] **Jönsson** [Joans-], på Hof, fogde i Hofs län, 183, 281; sk. uppbära pgrna för gården af H. län, 341.
- Asbolandt** (Aspeland), här. i Smål., 241; sk. sända fullmäkt. t. Wexjö, 43.
- Ascha** (Aska i Österg.), här., 241.
- Askimma** (i Askims här., Westergötl.), s:n, 73.
- Askimps gård** (i Askims s. o. här., Westergötl.), 73.
- Asmwnd**, borgare i Sthm, hans hustru, 285.
- Aspanäs** (Aspenäs säteri i Wåla s. o. här., Westml.; tillhör. fru Anna Bengtsdotter Sparre), 156, 227.
- Asszens**, stad (på Fyen vid Lilla Bält), 367.
- Attherstada gård** (trol. Atterstad i Gällersta s., Skyllersta här., Nerike), 87.
- Atwitzberg** (Ätvidaberg i Östergötl.), gård deraf, 232.
- Augustinus**, klosterbroder i Heliesæthers kloster vid Trondhjem.
- Axel** [Axlo] **Andersson** [-sz-] (Lillie t. Ökna), ridd., riksr., 5, 36, 220, 240; bisittare i kons nämnd i Wadstena, 17; bref t. hon. om åtskill. ärender 170—173; Wendels s. i förlän., 158; rusttjenst, 226; får k. sakören af sina egna landbor, 243.
- Axel Larsson** (Tott t. Årsta, död före 1520), pantsatt gods till Erik Trolle, 286.
- Axel Matzson** (till Hellekis o. Tornetorp, af Winstorpa-ätten), riksråd, 82.

B.

- Baalbostorp** (i Westergötland), 68.
- Baardhskærere**, **Söffuerin**, bref på en gård i Kalmar, 53.
- Bælingx** (Bålinge i Upl.) här., 239; Ærengissel fogde derst., 302.
- Bælt**, 412, 416, 424.
- Bagge**, **Aalff**, i slottslofven på Kalmar, 333.
- Bagge** [-he], **Anders**, försvarelsbref, 273.
- Bagge**, **Halsten** [Hol-] (Månsson till Berga och Skällesnäs), 229, bisittare i kons nämnd i Eksjö, 34.

- Bagge** [-ghe], Niels [-z], 228, 242; på Äpleholm (fogde i Westra här. o. S. Wedbo), bisitt. i ks nämnd, 34; Bexheda fjerding i Östra här. i förlän., 40; förlän. af sakören i Smål., 52; slottslofvare i Kalmar, 335.
- Bakare, Tönios**, får vidkännas ett hus i Sthm, 339.
- Bankekakin** (Bankekinds här. i Österg.), 241.
- Barkin** (Björkekinds här. i Österg.), 240.
- Barqvarna** (nu Bergqvara säteri i Bergunda s., Kinnevalds här., Smål.), Thure Trolle tillhör. gods, 64.
- Basilii, Gride**, se **Vasilii**.
- Bebundt** (= förbund), 3 9.
- Becker, Lambertus**, sändebud fr. Lüb. t. k. Gustaf, 294.
- Belthare, Olaff**, tillåtes att i Smål. föryttra sina varor, 281.
- Benckt Arenson** (Ulf t. Ekolsund, riksr.), rusttjenst, 226.
- Benckt Brunson** (af Forstena-släkten), rusttjenst, 226.
- Bengt i Smeltterydt**, bisittare i kons nämnd, 67.
- Bengt Jönsson** i Bogesund, för rätta i Kinna, 67.
- Bengt Knutson** (Ulf t. Stäflö, väpn., ihjelslagen af borgare i Kalmar), mansbot f. hans död, 17.
- Bengt [-kt] Nilsson**, bisittare i kons nämnd, 34.
- Bength Jönson**, 76; hans gods-få lösas af Joghnan Smäsven, 63.
- Bength Jönsson**, rättegång, 88.
- Bength Knutson** [-wth-], Godegårds s. i förlän., 183; rusttjenst, 228; kons embetsman i Österg., 241.
- Bength Magnj**, Ulfsby s. i Åbo stift i förlän., 290.
- Bength Scriffuere**, se **Scriffuere**.
- Benhammar** (nu Stora Benhamra, gods i Wada s., Wallentuna här., Upl.), tillhör. fru Gunnildt (Bese) 6.
- Benkt**, 229.
- Benkth**, klosterbroder fr. Wadstena, reser t. Norrbotten f. att undervisa Lappar o. andra, 167.
- Benkt Öfason**, 229 1, 228.
- Berg**, 34.
- Berg**, kronans, 362, 363.
- Bergsfogde**, Måns Nielsson, afsagt sig denna befattn., 160; val af ny sk. ske i Sthm, *ib.*
- Bergslagen**, gård af dens., 232.
- Bergxhammer** (Bergshammar i Fogdö s., Söderml.), 227.
- Berno**, konungsgäll i Finl., afgift deraf t. kons cancelli, 295.
- Bexhedhe Fierdwng** i Östra här. (Smål. Enl. fogderäkenskaper för 1545 i kammar-archivet bestod Bexheda fjerding af 6 sockn.: "Beckzedt, Lemwnehult, Korsberge, Möörisöö, Landeschede, Neffuelsöö"); förlänt t. N. Bagge, 40.
- Bielke, Hogenschild**, 29.
- Bildhe, Knwth**, ridd., danskt riksr.; skrivf. t. k. Gustaf, 411, 412.
- Bille, Claus** [-ffuus], ridd. (danskt riksr.), underrätt. k. G. att k. Chr. varit på tåg mot Holsten, 420; förbön f. Erik Trolle, *ib.*, svar t. hon., 342, 343.
- Bille, Steen**, 424.
- Birgie** (Börje s. i Upl.), förlän. derst., 11.
- Birgitta**, Per Stokss hustru, rusttjenst, 227.
- Birgitte Halstens**, hustru (på Öland), beröfvad pgr o. dyrbarheter af bisk. Brask, 166.
- Biskoparne**, brukat ett förtäckt stycke m. kyrkotionden, 95, 96; deras andel i rusttjensten, 226, 227.
- Biskopsgästning**, 86.
- Biskopstiften**, gård af, 230.
- Bitsare** [Bissare, Byss-], Jöns, fogde i Sala, Kila, Kumla o. Möklinta s.r., 158, 191; embetsman vid Salberget, 192.
- Biwre, Anders**, 361.
- Biörn** i Slättö, frälseman i Smål., 229.
- Biörn Clausson** (Lejon t. Leppis, väpn., riksr.), sv. sändebud t. Ryssl., 430.
- Biörn Jönsson**, försvarelsebref, 270; rättegång, 272.
- Biörnnen**, ett kon. Gustafs skepp, 258, 260, 270.

- Biörn Nielsson**, sv. sändebud t. Ryssl., 146.
- Biörn Odtson**, bisittare i kon:s nämnd i Kinna i Westerg., 67.
- Biörsetthra** (nu Biörsäter), by o. s. i Wadsbo här. (i Westerg.), förlänt t. Jogh. Svensson, 256.
- Biörskök** (Björskog i Åkerbo här., Westml.), sock.; vederlag t. Lambrecht Matsson f. kon:s skuld, 177.
- Blekinge** [-gingh, -kinke], 45; S. Norbys framfart derst., 31, 38, 39, 50; der förlor. skytt, 55, 77, 78; strand. fartyg derst., 61, 373; spejare sk. ditsändas, 199, 259; Sev. Brwn tagit ett skepp der utanför, 204; der sk. förhöras om S. Norby, 219; k. Fredr. af Dmk dragit dit emot S. Norby, 259; k. G:s skytt der tagne af S. Norby o. electus i Lund, 354; k. G:s gods der bergadt, 370, 376, en del förstördt af bönderne, 392; två års biskopsränta deraf tagen af kon. G., 378; S. Norbys skuld derst., 396; S. N. vill anbefalla det åt sin fodermarsk på k. Fr:s vägnar, 397; k. G. röv. vat utklippor o. fiskare derst., 397, o. skepp derifr., 395, 393, 398; intaget af Danskarne fr. Sv. Norby, 411, 413, 415.
- Blekingbönderne**, br. t. dem fr. Arv. Westgöte om S. Norby, 259.
- Blockhus**, om sådanas byggande i Finl., 133.
- Bobergs här.** (i Östergötl.), 241; förlän. derst. t. Ped. Knutsson, 55.
- Boch, Hans**, återfår sitt kvarhållna skepp o. gods, 202.
- Bocke, Gride**, köpman i Stora Nogård, 150, 153.
- Bockskinn**, betalas i gård, 20, 21, 230, 306; lämpl. t. utförsel, 120.
- Bogard**, 34.
- Bogeswndh** [Boo-dt] (nu Ulricehamn), 67; gård deraf, 231.
- Bohulttha** gård (ett säteri Bohult ligg. i Lidhults s., Sunnerbo här., Smål.), tvist om dens., 10.
- Bohwss län**, tillämn. visitering derst. af bisk. i Oslo, 355.
- Bonde Olsson**, frälseman i Smål., 229.
- Bonde** [-he], **Per** [Pedher] (t. Färdala, af ätten Lilliehöök), bisitt. i kon:s nämnd, 69; af Westgöta-frälset, 229.
- Bonde** [Boo-], **Thord** [Toordh, Tord, TorDt] (till Tranåker, Bordsjö, m. fl., lagman i Tiohärad), 229; ridd., riksr., 5, 36, 82, 220; bisittare i kon:s nämnd i Skara, 69; bref t. norska riksråd., 381, 382.
- Bonde, Tord** (riksr., ridd. o. riksmarsk), slagen i Wiken (på Karlsborg 1456), 404.
- Boosgården** (nu Bosgården i Ö. Husby s., Östkind's här., Östergötl.), förlänt t. Truls Skrifvare, 6.
- Boothwiidt**, borgmäst. i Norrköp., försvarelsesbref, 89.
- Borg** (säteri i Borg o. Löths s., Memmings här., Östergötl.), 229.
- Borgaa** (Borgå stad i Finl.), gård deraf, 231.
- Borgläger**, i klostren, 86, 93, 124, 190.
- Braband**, 342.
- Bragdhe, Aaghe**, 66.
- Bragdhe** [Brage], **Axel** [-ll], ridd., danskt riksr., bref t. kon. G., 365, 390, 411, 412; — t. sv. rådet, 388, 389.
- Bragdhe** [Brai-], **Nielss** (Nilsson t. Wanås, väpn.; dömd t. döden 1525, hals-huggen 1529), flytt fr. Danm. t. Sv., 59, 60, 359, 360; hos S. Norby, 59; erhållit lejd af hon., 392; hans kvarhåll. i Sv. l. återsänd. begäres, 359, 360; rest t. Tyskl., 392.
- Brandenburgk** [Brandeborgh], 388; Albr. markgreffe af, 395.
- Brask** [Joannes], **Hans**, bisk. i Linköp., 5, 36, 220, 241; bör upptänka någ. råd. t. betal. af rikets gäld, 122, 179—181; sk. lemna pansar t. kon., 127; anklagad att hafva tagit dyrbarhet. o. pgr fr. en hustru på Öl., 166; kal-las t. herremöte i Sthm, 188, 189; sk. utrusta så stor makt t. häst o. fot s. möjl., 189; rusttjenst, 227; sk. hålla vapensyn, 243, 246; får fristadsrätt f. sin saltpanna på Rönö gård, 247; behöfver ej taga befattn. m. Nydala klost., m. m., 263; förbjudes att öfversätta o. utgifva skrift. mot Luther, 313, 314; må t. kon. sända män, som kunna ådagalägga om någ. predikas mot evang., 314; sk. upphöra m. tryckeriet i Söderköp., *ib.*; bref t. kon. om en visitationsresa, m. m., 366, 367; bref fr. Lüb., 386; br. t. kon. om Gotl., S. Norby m. m., 386, 387; — t. Th. Jönss. om Arv. Westgötes öfvervåld o. olagligheter, 406; om förbund. m. Holländ. o. Tyskarnes skadlighet f.

- Sv., 421, 422; ämn. sig t. Lena, 407; föreslår en kanal mell. Weteren o. Wen., *ib.*: br. t. k. G. om de danska sändebudens framställn., 407, 408; om hjälpeskatten af Östergötl., rikets gäld t. Lüb., Nydala kl. m. m., 416, 417, om det nya kätteriet, m. m., 422—424; om saltpann. på Rönö, 422; vill dö en christen man o. ing. kättare, 424; undskyll. sig f. öfversättn. af hert. Jöriens bref mot Luther o. upprätt. af tryckeriet i Söderköp., 425; bed. kon. ej tro dem som förtala hon., *ib.*: förklarar att klerkeriet i hans stift ej hade någ. tvekan om tron, *ib.*: ing. disput. derom af nöden, *ib.*: bed. kon. förtaga den nya lärdomen, *ib.*: upplys. hon. om påfvens förhåll. t. kejs., 426; beklagar sig öfver Arv. Westg., *ib.*: gifver råd i afs. på upptag. af hjälp. af allmogen, *ib.*
- Brath, Matz** (trol. M. B. till Björke i Fryksdalen, väpnare), försvarelsbref, 266.
- Bremen** [Bræmm-], 111; möte m. Holländ. der beramadt, 51; beskickn. dit, 132; bref dit, 191, 202.
- Brobo** (Bråbo i Östergötl.), här., 240.
- Broby** (nu Kransbro i Öxnewalla s. af Marks här., Westergötl.), 67.
- Brockenhusszen**, grefvinnan Margareta af, 41; greve Johan af Hoya o. B., 119, 255. Se vid. **Höyen**.
- Brockenhuss** [Brook-, -chenhussen], **Erich** [-ck], kon. Fredriks i Dmk secret. o. sändebud t. Sv., 203, 399—401; hans creditiv, 398, 399; hon. anförtrödda heml. värf, 399—403; svar på hans framställningar, 203—207; underrättar kon. Fr. om de t. Norge undflydde förrådarnes erhållna lejd, 408.
- Broo** (ett Bro i Askersunds s., Sundbo h., ett annat i Gällersta s., Skyllersta här., Ner.), gård, 87.
- Broo sock.** (Roslagen) "konungxfödring" derst. förlänt t. Joh. Thuresson, 307.
- Broo** (ant. i Skönberga l. i Hycklinge s.), Östergötl.; tillhör. Per Knutsson, 228.
- Brosleth** (trol. Broslätt i Mjölby s., Wifolka här., Östergötl.), en gård derst. förlänt t. Jöns Tysk, 159.
- Brudskatt**, tillförsäkras kons döttrar, 38.
- Brunsholm** (säteri i Näs s., Åsunda här., Upl.), tillhör. hustru Ingrid, 227.
- Brown** [-wann], **Söuerin** [-ffu-], S. Norbys fodermarsk, fången i Sverige, 39, 57, 58, 61, 78, 80, 204, 353, 355, 368, 369, 375, 376, 392, 397, 400; tagit ett skepp under Bleking o. varit m. förråd. på Kalm. slott, 204.
- Bryntthe Knwthszon**, embets- ell. förläningsman i Werml., 243.
- Brytesstad** (Bröttjestad i Slaka s., Österg.), 228.
- Bräder**, 117, 118.
- Brödlöse**, 227.
- Budde, Birge**, frälseman, 226.
- Bygmästare**, sk. införskrifvas fr. Tyskl., 39;
- Byfogde**, S. Norbys i Aveskär, 354.
- Byrger** i Aarsooss, bonde, bisittare i kons nämnd, 34.
- Byrger** i Wallenæs, bonde, bisitt. i kons nämnd, 34.
- Byrgher "Longhe"**, fogde, om hans räkenskap, 92.
- Byrgher** [Birge] **Nielsson** (Grip t. Winäs, häradsh. i Tjust), förlän. af sakören, 91, "konungx födring" i Tjust, 273; rusttjenst, 228.
- Byrgitthe** (Christiern Wases o. Dorothea Banérs dott., g. m. Didrik Myntmästare) får öfvertaga Örby gård, m. m. 130, 131; förlän. på Fullarytz rät-taredöme, 170.
- Byrgittha**, Lassze Olszons hustru, "borgerska" i Upsala, 159.
- Byrgitthe** [Birgitta] (Hansdotter Tott, enka efter riksr. Folke Gregersson Lillie), fru, på Åkerö, tvist om gods, 11; rusttjenst, 227.
- Byssare, Jöns**, se **Bitsare**.
- Bysseskytt**, en kons rymd t. Danm., 125; en ann. kvarhållen i Köpenh., 126.
- Böye** (Boye), **Claffues**, 244, 245, 285; hans hustru Dorothea, 244.
- Börtil**, "longhe B.", 191.

C.

- Calmarna** [-ne, -en] (Kalmar), 13, 31, 39, 136, 229, 233, 241, 242, 373, 377; gård af staden, 39, 231; om kons tillämn. resa dit, 44, 45; borgarne derst.

- böra lemna skäl. köp., 45; — sk. sända ombud t. Wexjö, *ib.*; kons skytt sk. ditsändas af S. Norby, 79; förlän. på ett stenhus derst., 53; befar. anfall af S. Norby derst., 127; bref t. borgm. o. råd derst., 127; der gripna båtsmän, 172; skatten sk. ditsändas, 183; krigsfolk dit beordradt, 266, 277; slottslofen derst. öfverlemn. åt Jöns Olfsson m. fl., 333, 335, 427, 428; inventer. o. granskn. af räkenskap. derst., 334.
- **kyrka**, af ålder legat under djeknegället i Link., 298.
- **län**, bref t. innebygg. derst. om S. Norby, m. m., 53, 54.
- **län och stad**, förestått af Niels Eriksson, 159.
- **län, slott o. stad**, återantvaras t. kon. af Arv. Westgöte, 426, 427.
- **slott**, 355; S. Norbys gods ditförd af k. G., 393.
- **sund**; vrak der berg., 13, 31; sjömak. ditsänd emot S. Norby, 258; S. N:s gods strand. derst., 39, 79, 80, 205, 354, 355, 373, 376, 392, 397; k. Gust. der tagit gods ifr. S. N. f. 200,000 gyllen, 392, 397, 400; k. G. der återfått någ. af s. skytt, 368.
- Calinborgh** (Kallundborg på Seeland), 419.
- Campe, Jacob**, om hans fordr. af Caspar Schillinck, 365.
- Canceller, Peder** [-her] (se reg. t. 1:a del.), förrädare, 114; rymd t. Norge, 357, 383; om hans utlemnande, 26, 71, 112, 113, 222—224, 357, 360, 381, 384, 409; beskyddas i Norge, 59; lejdebref f. hon. af k. G., 114, 115; — af norska rådet, 372; fört lögnakt. tal om kon. G., 162; haft förrädelig handel m. S. Norby, 208; stämplat m. mäster Knut, 221; sjuk, 405; uppehållen hos erkebisk. Olaff i Trondhj., 409, f. att h. ej skulle undkomma, 374, 419; vill inför rätta sig försvara, 373; utlemnad af erkebisk. Olaff, 326, 327, 419; förbön för hon., 405; rykte om hon., 406.
- Canceller**; kon. Gustafs: Hans Scheel, 4, 49, 51; Sv. Jakobss., 300; k. Frs: Cl. Gortze, 391—393.
- Cancellarj** (cancelli), kons, 29; Olaff Larsson der i tjenst, 216; afgift t. dets. af domprostet i något annat præb. i Åbo 260; d:o af Ulfsby kyrka i Åbo stift, 290, af alla konungsgållen i Finl., 295, 296.
- Cartuszia closther** (i Sthm) pgr tillhör. dets. uppburna af kon., 317.
- Cartwsienser** (i Gripsholms kloster), om dem, 407.
- Christin Rytthers**, 310.
- Chnut**, mäster, se **Knut**.
- Christiern** [-th-, Kristiørn], 9, 16, 18; Sveriges hätske fiende, 16; hans skadel. regemente o. ochristl. gern., 28, 142; danska klerk. åtagit sig en gård f. att betala den gen. fejden mot hon. åsamk. gälden, 104; örlug mot hon., 112, 122; kon. i Sv., 142; afsatt i Danm., 142; Sverige befriadt ifr. hon., 143, 324, 338; ryskt sändebud t. kon., 150; utrust. ett stort tal krigsfolk, 168; försvar emot hon., *ib.*; hans barn utsigt att ärfva Englands thron, 171; S. Norby hans besvorne man, 172; tal om förlän. mell. hon. o. Lüb. samt danska råd, 174, 175; blodbadet i Sthm, 212; styrkes af S. Norby, 258; hans brevvel. med S. Norby, 368; rikets gen. krig. mot hon. ådragna gäld, 261; B. v. Melen förbinder sig att t. hon. l. hans barn afträda hvad h. af Sv. kan inkräkta, 387, 388; värfvat trupper i Frisland f. att anfalla de nord. rik., 388—390; rykte att h. erhållit hjälp af kejsaren härtill, 411; danska råd. begär hjälp af Sv. emot hon., 389, 390; utsändt sitt krigsfolk, 391; befar. anfall af hon., 393, 394; varit på tåg mot Holsten med 9000 man, 420; hans parti, 424; hans folk i strid m. k. Fredriks i Bält, *ib.*
- Christiern Henrekson** [-indrecsz-] (till Westerby), frälse- o. förläningsman i Östergötl., 228, 240.
- Christiern** (Johansson Wase, se reg. t. 2:a del.), 130, 131.
- Christin** [Chir-, Cir-, Cri-], fru (Christina Gyllenstierna), på Ulfåsa, 227, 244; förlän. af sakören, 23; upplåt. gods i Flundre här. t. mäst. Sven i Skara, 219; bör betala lösen för hälften af Gudö gård, 329; förlöfvad med Johan Thuresson (af Tre Rosor), 337, 424.
- Chromediek, Hindrick**, se **Krommedige**.
- Cirstin**, hustru, i Engso, se **Kirstin** (Eriksdotter Gyllenstierna).
- Claffus**, sk. fråntagas sin del, 124.
- Clemeth**, skeppare, k. Chrs anhäng., anfall befar. af hon., 277; ligg. i Bält, 412, 416; om utsändande af krigsfolk emot hon., *ib.*

- Clemith** i Attherstada, bisittare i kon:s nämnd i Örebro, 87.
Clockariike (Klockrike i Bobergs här., Östergötl.), socken, 17.
Conraad, frälseman i Östergötl., 228.
Conventet i Gripsholm, se **Gripsholm**.
Cristhiern, "gamle kung C.", Sveriges allmoges artikl. mot hon., 100.
Cristhiern Pedersson, innehaft Tomerle gård, 303.
Cristiern Tordtson, bisittare i kon:s nämnd, 68.
Cristin, hustru, i Sletztad (enka eft. väpn. Jöns Erikss. Rosenstråle, o. dtr af Börje Jönsson i Slestad), rusttjenst, 228.
Cristoffer, S. Norbys fodermarsk, 392.
Cristoffer Olsson, 361.
Cromme [Crwmma], **Jacob**, se **Kromme**.
Cronebeck (Kronobäck, Johanniterkloster i Mönsterås s., Stranda här., Smål., nu öfversteboställe), bisk. Brask drifr. borttag. ett monstrans, 264.

D.

- Dæchen**, Jöns, se **Jöns "dæchen"**.
Dagbergx s:n (i Lösings här., Östergötl.), 7; fru Anna på Hendelö erhåller dagsverken deraf i förlän., 6.
Dalarne [-enar], br. t. bergsmänn. derst. ang. förhandl. på Wadstena möte, 12, 22, 23; — t. D. om kyrkotionden, 93; — om de grunder, på hvilka kon. återfordrat Gripsholms klost., 101; de t. Norge undflydde förråd. skrifvit bref i deras namn, 113; br. om det höga priset på åtskill. förnödenheter, 119, 120; stämpl. derst., 221; om krön. o. den nu pålagda gården, 280, 281; bref fr. menighet. derst. t. rikets öfr. landskap om S. Norby, 361, 362; — t. Smål. o. Westergötl. om landsköp, m. m., 362—364; bergsmänn. o. men. allmog. derst. bedja kon. ej fördröja krön., 414, 415; skrifv. t. dem fr. Westergötl., Östergötl., Smål. o. Tjust, 414.
Dall (Dal), om dagsverk. af allmog. derst. t. Karlsborgs befäst., 106, 107, 182, 184, 186—188; Erik Staghe fogde derst., 243; Niels Olsson sk. deraf gifva 60 oxar årl., 291.
Dals här. (Östergötl.), 241.
Danmark, 11, 15, 57, 90, 171, 182, 203; polit. brottsl. må ej beskyddas derst., 59; olaga handel på D., 56; Germ. Svensson sk. der förhöra om alla lägligheter, 96; klerk. derst. åtagit sig en gård, 104, 109, 110, 112; pass dit, 118; afsatt k. Chr., 142; antagit hert. Fredr. af Holsten t. kon., *ib.*; spejare sk. ditsändas, 184; rymmare derifr. sk. utlemnas, 337, 346; om Gotlands öfverlåt. t. Danm., 387.
— s rikets råd, skrifv. t. kon. G., 2, 295; — om befar. anfall af k. Chr., 168, 171; bref t. dem derom, 169; rymlingar, 209; sändebud t. råden i Skåne, 169; bud sk. ditsändas af Sev. Ribbing, 217; deras tillgiftsbref f. Norby, 353, 370; lofvat k. G. att återfå s. kartuge o. s. skytt fr. S. Norby, 370; underrätta k. G. om segern öfver Norby o. intag. af Blek., 411, 412; uppmåna k. G. att utsända sina fartyg i sjön f. att fånga S. Norby, 411; br. t. k. Fredr. om segern öfver Norby, 413.
Dansche, de, bref fr. dem, 250; sk. förhöras om de företaga någ. allvarl. mot S. Norby, 276.
Dansche, se **Danzigh**.
Danske, Olaff, frälseman i Westergötl., 229.
Danskar, qvarhållna i Sverige o. deras gods tag. i beslag, 379, 380.
Danzich [Danschen], 129, 206, 207, 391; underhandl. m. råd. derst., 212—214.
Dauidtz brödt (se reg. t. 2:a del.), förlänt t. Jogh. Scriffuere, 312.
Delmenhorst [Dellmenn-], 15, 203, 359, 380, 394, 399, 408.
Dheer, wan, Hans, erhåller jern af kon., 165.
Diderich, myntmästare i Sthm (se reg. t. 2:a del.), 24.
Distingx märkn. i Upsala, 100.
Ditmerschen [Diithmarsken, Ditt-, Ditmertia], hertigdöme, 15, 203, 359, 380, 383, 394, 399, 408.
Djeknedömet i Linköping, förlänt t. mäst. Erik i Åbo, 298.
Domprost i Upsala, mäst. Jöryien, 239; förlän. på sakören, 161.

- Domqval**, ansvar derf., 69, 70.
Dorethea, i Brödlöse, hustru, rusttjenstskyldig, 227.
Dorethea (Banér), på Örby, hustru (se reg. t. 2:a del.), br. t. henne om Örby o. Gudö, 130, 138; sk. afstå fr. att förtala kon., 138; om hennes gods, 321; ej målsman att sälja Gudö, 328.
Dorethea, hustru, Claffues Boyes efterlevverska; befrias fr. allt ansvar f. mannens gäld, 244.
Dorothea, prinsessa, k. Fredriks af Danm. dotter; sk. gifta sig m. hert. Albrecht af Preussen o. Brandenburg, 395.
Drache, Birge, frälseman i Smål., 228.
 — **Cristern**, frälseman i Smål., 228.
Dræsingh, Røthgærdh, får utföra 60 mark silfv.; kons skuld t. hon., 170.
Drafharnisk, 253.
Draffuetygh, 282.
Dragestad, frälsegård i Östergötl. (trol. Dragstad i Weta s., Wifolka här.), 228.
Dragnem (mäh. Dragshem i Ekeby sn, Göstrings här., Östergötl.), förlänt t. Jöns Tysk, 159.
Dwffuegærdhe (i Westergötl.), 69.
Dwll, Sven, bonde, bisittare i kons nämnd, 34.
Dödricht (Dordrecht, stad i Zuydholland i Nederländerna); en bark derifr. tagen af S. Norby, 404.

E.

- Ebbethörp** (Ebbetorp i N. Möre, Smål.), 34.
Echolmen (gammal sätesgård i Weckholms s., Trögds här., Upl.), 174.
Eke (Eka, i Lillkyrka s., Trögds här., Upl.), fru Mæreta derst., 227.
Ekebergh [Eche-] (gammalt säteri i Lillkyrka s:n, Glanshammars här., Nerike), fru Ibbe derst., 9, 91.
Ekeskog, får ej huggas på kronans egor, 139.
Ekesjö [Echesjö], 30, 32—34, 53; bekräft. å stadens privil., 35; gård, 231.
Electus, i Lund, 2, 55, 58, 66, 354, 371, 377, 378, 389, 390, 393; i Skara, 17, 36, 69, 82, 108, 109, 185, 186, 229, 243, 254, 272, 276, 277, 294, 295, 335—337; i Strengnäs, 10, 36, 77, 97, 110, 170—174, 226, 240, 342, 386; i Upsala, 5, 11, 36, 111, 112, 193, 226; i Åbo, 50, 110, 116, 123, 135, 169, 173, 248, 249, 252, 253, 269, 287, 293, 295, 298, 301, 314—317.
Elffwebergh (i Nerike), 87.
Elffzborgh [Els-] (slott i Säfvedals här., Westerg.), 233; Måns Bryntesson höfvidsman derst., 72, 77, 355, 356, 358, 360, 377; embetsmännen derst. sk. deltaga i tomtregler. af Nylödöse, 82; bör bevaras mot k. Chr., 390; om sv. flottans förlägg. dit, 412.
 — **s län**, 358; allmog. derst. sk. utgöra dagsverken t. Nylödöses befäst., 88, 89.
Elffznabben (se reg. t. 1:a del.), jakter beordras dit, 270.
Elghudar, sk. fr. Finl. försändas t. Sthm, 118, 128, säs. lämpl. t. utförsel, 121; lappskatt deraf, 306.
Elin, hustru, rättegång, 87.
Elin, hustru, i Graby (dtr af väpn. o. häradshöfd. Sven Nilsson i Grafby; var gift 1. 1493 med Nils Slatte † 1512, o. 2. m. Per Sigurdsson. Lefde enka ännu 1555), rusttjenst, 229.
Elin, hustru, i Nynäs (Nilsdtr Sparre, enka efter Gotskalk Arendtsson t. Nynäs o. Sjöholm), rusttjenst, 227.
Elin, hustru, på Steffle (enka eft. Bengt Knutsson Ulf t. Staffö o. dotter t. Hans Persson Stiernsköld till Norrnäs), 17.
Elin Monssza, hustru, rättegång, 75.
Elleswndtz löth (Eldsunds löt), nu tillhör. Strengnäs stad, 276.
Embetzkarla (embetsmän, handtverkare), 323.
Enköping [Eneköpungh], 123, 239; bref om hand. m. Holländ., 121; gård deraf, 230, 232; vapensyn derst., 318; bref om underslef i jernvigten 319, 320.
Enestad, 302, 303.
Enewöldt Jöryensson, sändebud fr. Sev. Norby t. k. Gust., 373.
Engelbreth, i Arboga sk. utlemna jern, 165.

- Engelbrückth**, i Alboness, förlän. på sakören, 277.
- Engelbrückt** [-th, -gt] **Larenson** [-ssz-], i Wadt (af ätten Bölja l. Strömfelt?: väpnare 1495—1529), rusttjenst, 226; kon:s embetsman i Söderml., 240; bisittare i kon:s nämnd i Westerås, 271.
- Engelbrigh Larsson**, i Helleryd, försvarelsbref, 11.
- Engelsth**, 308.
- Engelshandh** [Æng-], kon. af, fördrag om arfsföljd. t. förmon f. k. Chrs barn, 171; utrensat det luth. kätteriet, 423; i förb. m. påfv. o. fl. mot kejs., *ib.*
- Engxöö** [Ængsöön, Ængxöö] (Engsö, sätesgård i Engsö s., Ytter-Tjurbo här., Westmanl.), 97, 285, 341.
- Enhörnynghe** (Enhörnalandet i Södermanl., nu Öfver- o. Ytter-Enhörna s:r i Selebo här.), Rasmus Skåning fogde derst., 200.
- Enkor**, deras rusttjenst, 227—230.
- Erec Stensson** (härads h. i Bollebygds här.), rusttjenst, 229.
- Erich "Færnickdraghare"**, sk. hafva fri kost, 139.
- Erich Aruidj**, herr, på Gripsholm, G:s klost. "skaffare", 24, 25; bref t. hon. om silfverkistan i klostr. m. m., 118; fogdebref, 227.
- Erich Erichsson** (Gyllenhorn), af vapen, norskt riksråd (1524—1532), 372.
- Erich Eschillj**, presentationsbr. på Irista kyrka, 277.
- Erich Girmwndtsson**, bisittare i kon:s nämnd i Örebro, 87.
- Erich Hansson**, sk. gifva silfver i afgäld f. Skötthegrufvan, 277; fogde på Kopparberget, 300; fullmäkt. för Kopparberget, 361.
- Erich Karlsson**, bisitt. i kon:s nämnd i Kinna, 67.
- Erich Person**, 226.
- Erich Larsson** (väpnare), fogde i Telge län, 234, 240.
- Erich Olsson**, dräpt, 303.
- Erich Pedersson**, återfår kon:s vänskap, 215.
- Erich Person**, rättegång m. kyrkovårdarne i Sala s., 97.
- Erich Twreson** (af Tre Rosor), förläning, 161.
- Erick Jönsson** (Rosenstråle?) frälseman i Östergötl., 227.
- Erich**, mäst. se **Erich Aruidj**.
- Erik**, mäst. se **Aabo, electus**.
- Eriksmessö** marknad i Upsala, 274, 406.
- Erkebiskopar**; se **Lund, Trondhjem**; i Upsala (Gustaf Trolle), 389, 390; se vid. **Upsala**.
- Erkedjekne**, i Åbo, mäst. Jasper, 295, 296; i Upsala, mäst. Laurens, 322.
- Ernes** (Ärnäs, förr frälseg., nu prestgård i Kjernbo s. Selebo här., Södermanl.), tillhör Michel Nilsson, 386.
- Eschiil** [-il], hr (i Åbo), 42; sk. sändas ifr. Finl., 292.
- Eschil Michelson** (trol. dens. s. 1525 kallas underfogde o. förordn. i slottsloven öfver Wiborg o. Nyslott), förlän. i Finl., 139.
- Esgar** i Skempninghe, bisittare i konungens nämnd i Kinna, 67.
- Eskilsthwna** [Elsch-], 183; — kloster, 95, 97; prioren derst. förlän. af sakören, 190; — får utsända "seckiebrödher" att tigga f. klostrets behof, *ib.*
- Espingar**, 32, 336.
- Evangelium**, det helga, predikas i Sthm, 314.

F.

- Falken, Dyrich**, 214.
- Falknetther**, 300.
- Femseedt** (Femsjö i Sunnerbo här., Smål.), förlänt t. Jöns Hindricsson, 52.
- Fellistadha** (Fällersta i Gällersta s., Skyllersta här., Nerike), 87.
- Fenedier** (Venetier), förbund m. påfv. o. andra furst. mot kejsaren, 423.
- Ferdinandus** [Fernandus], erkehert. af Österrike, gift m. kon:s syst. af Ungern, 423, 426; subsidier af påfven, *ib.*
- Fermelse** (= confirmation), 366.
- Ferniboo** (Fernebo, i Wagnsbro här., Westml.) sock.; bref t. innebygg. derst. om uppsök. af grufvor, 1.
- Fettalie**, 250, 251.
- Ffaleköpung**, gård, 231.
- Ffooss, Hans**, i Westervik, må fritt bruka sin köpenskap inom o. utom staden, 214.

- Fforista**, i Sorunda s., 176, 177.
Flære här, i Warbergs län, 358.
Fincke [-che], **Lydher**, utn. t. fogde öfver hela Öland, 334; i slottslofven i Kalmar, 335.
Finlandt, 32, 116, 117, 139, 143, 189; ärter derifr. sk. sändas t. kon., 39; befar. anfall af S. Norby, 110, 199, 200; om landets försvar, 50, 51; pass dit, 129; bref t. rådet derst. om sändeb. t. Ryssl., 132, 133; om uppbyggande af blockhus derst., 133; det svenska mynt. der förakt., 134; kons tillärn. resa dit, 135, 156; bref t. riksråden derst. om Finlands försvar, m. m., 195, 196; om S. Norby o. örlogsfloott., 210; om gård af land., 248, 249; S. N. der fått göra skada, 250; sjömakten beordras derifr. t. Sthm ell. Sandön, 250, 251; frälsets rusttjenst o. vapensyn derst., 252, 253, 255; Henr. Jönsson utn. t. fogde i N. Finl., 282; Jak. Fleming får m. N. Finl. sig ej befatta, 283; erkebisk. Joh. Magni ditsänd, 287, 288; afgift t. k. cancelliet af de regala gällan derst., 295; kons hoffolk förlagdt derst. t. landets försvar, 315, 316.
Finne, Lassez, försvarelsesbref, 273.
Finne, Mortin, i slottslofven på Kalmar, 335.
Finstaa (Finsta i Skederids sn, Sjuhundra här., Upl., gammal sätesgård), skattefrih. f. all äng derst. und. Lasse Jönssons tid, 211.
Fisk, Westgötarne få dermed fritt handla på Norge, 95.
Flemingh, Erich (se reg. t. 1:a del.), bref t. hon., 300, 301, om ett befar. anfall af S. Norby mot Finl., 110; om hans deltag. i beskickn. t. Ryssl., 132—134, 141 o. f., 429, 430; sk. utrusta jakter, 316.
Fleming, Jacob (se reg. t. 2:a del.), sk. uppsända de pansar h. gifvit kon., 131; anklag. f. öfvervåld emot Ryss., 149; oskyld. dert., 153; får Kume här. i förlän., 282; sk. ej befatta sig m. Norra Finl., 283.
Flemingh, Ifuar [-er], (se reg. t. 1:a del.) bref t. hon. om kyrkotioden m. m., 116, 117; sk. t. kon. sända kalk o. timmermän, 117, 283.
Flensborgh, 359, 381.
Floby s. (Wilske här., Westergötl.), förlänt t. Jöryien Lindormsson, 158.
Florentiner, förbund m. påfv. o. andra furstar emot kejs., 423.
Flwndre här, i Westergötl., 219.
Fläsk, betalas i gård, 20, 21, 136, 183, 234, 235; sk. uppsändas t. Sthm, 177, 289; markegångspris derå, 226.
Foborgh [Foo-, Fobbörg], Niels, 182; frälsebref, 76; sk. underhandla m. allmogen på Dal om dagsverk. t. Karlsborg, 186; sk. sända hofmanshäst. t. Upsala, 291.
Fodermarsk, Knut Persson, k. Fredriks i Danm., 209; Cristoffer, S. Norbys, 392; Sev. Brwn, se **Brwn**.
Fogdar: fru Margareta, 3, 41, 268, 291, 292; Joghann Småländing, 4, 42; Peder Joghansson i Oppunda här., 93; Erich Aruidi på Gripsholm, 127; Lasse Skrifvare på Grönskog, 136; Staffan Hindricsson (borgmäst. i Upsala) i Tierps, Wåla o. Norunda här., 159; — i Ulleråkers d.o., 174; Jöns Bitzsare i Sala, Kila, Kumla o. Möklinta sr, *ib.*: Hans i Presthyttan på Gamla Norberg, *ib.*: Lassez Olsson i Norrbotten o. Ångermanl., *ib.*: Bengt Wesgöte i Westerås län, *ib.*: Sven Friiss i Tuna län o. på Grönskog, *ib.*: Mons Nielsson bergsfogde på Kopparb., afsked, 160; val af ny bergsf., *ib.*: Anders Wesgöte i Sexmäkie här., 165; Arvid Jonsson i Hofs län, 183; Niels Svenske i Wadsbo, 199; Rasmus Skåning i Strengnäs stad, Åkers m. fl. här., 200; Arvid Ösgöte i Albo, 233; Gabriel i Albo, 266; Hendrich Jönsson i N. Finl., 282, 283; Olaff Joghansson i Westerbotten, 289; Eric Hanson på Kopparb., 300; Ærengissel i Upsala stad, Ulleråkers, Bålinge o. Waksala här., 302; Staff. Henriksson i Valö, Lofsta, Vessland o. Hollnäs, 302; Henning Pedersson i Werml., 330; Lyder Fincke öfver allt Öland, 335; Lars Ericsson öfver allt Möre, *ib.*: Thure Jönssons, röfvat oxar, 282; — fogdarne; br. t. dem om kyrkotioden, 32, 33; — i Finl.: sk. anskaffa ärter, 39, allehanda varor, 117; — i Upl.: sk. möta k. G. i Upsala, 116; i Smål.; skola anskaffa fläsk, 136, oxar o. fläsk, 183; — sk. uppsända villebråd t. Sthm, 282; — alla i riket sk. uppsända rust. krigsfolk t. Sthm, 219; bref t. f. i Smål., Westergötl.

- o. Östergötl., 233, i Upl. o. Söderml., 234; — i riket om uppboriden af gården, 238—240; — i Finl., sk. främja erkebiskopens resa fr. o. t. Ryssl., 288.
- Fogdebref**, formulär dertill, 266, 305, 352.
- Fogdhö** (ö o. sock. i Åkers här., Söderml.), förlänt t. Bengt Nielsson, 98.
- Folebergh** (nu Fölberga) i Hasla sn (Hassled, Wadsbo här., Westerg.), förlänes t. Joghann Svensson, 256.
- Fomyn**, ö vid Nyen, 150.
- Formulär** t. presentationsbref f. kyrkoherdar, 347; t. frälse- o. adelsbref, *ib.*; t. qvittenser f. uppörd af förlän., 349; t. förläningsbref, 350; t. härads-höfdingebref, 351; t. fogdebref, 352.
- Forsiidt** (Forsheda i Westbo här., Smäl.), 63.
- Fosszer, Herman**, borg. i Sthm, 284, 341; qvitto på lån af carthusianerklostr. i Sthm, 317, 318.
- Fotgångare**, 123, 129, 195, 196, 286.
- Franckariiche** [-cke-], kon. i, krig mell. hon. o. kejs., 119; — i förbund m. fl. furst. mot kejs., 423; salt hemtas derifr., 120.
- Fransiscanerklöstrer** i Arboga (stift. af Magnus Ladulås 1285), 340.
- Frederich** [-eck, Frædenriik], hert. af Holsten, 143; kon. i Danm., 2, 38, 55, 112, 143; "Slauorum rex", 383; bref fr. kon. G. om Norbys fiendtl., 14, 15; om Niels Braidhe samt Ped. Cancellar, 59; lagt gård på klerkeriet, 104, 122; fridsbref med Sv., 168; sändebud t. hon. fr. k. G., 168, 169; mynd. befaln. o. undervisn. fr. hon., 188, 189, 195—198; S. Norbys bref t. hon., 189, 195, 394—398; ombedes af k. G. att ombesörja förrädarnes utlemn. fr. Norge, 208; förbund m. k. G., 257; hjälpsändning ifr. Sv., 258, 260, 413; dragit t. Blek. emot S. Norby, 259; klagomål framställda t. hon. öfver en dansk fogdes våldsamt., 292; underrätt. k. G. om S. N:s tillämnade anfall, 314, 315, 400, 401; tillgiftsbref t. Norby, 353; bref t. elect. i Lund o. S. N. om k. G:s skytt, 354; — t. k. G. om Niels Braidhe, 359; — om de svenske förrädarnes utlemn. t. norska råd., 360, 381, o. t. erkebisk. i Trondhjem, 383, 409; t. k. G. att h. vill obrottsl. hålla Malmö recess, m. m., 380, 381, 402; ämnar gifta s. dott. m. hert. Albr. af Preuss. 395; creditiv f. Erik Brockenhuss, 398, 399; åt E. B. anförtrodda heml. värf o. uppdrag t. k. G., 399—403; sänd. k. G. afskrifter af S. N:s bref, 391—398, 418; anbefalt S. N. att ej företaga ngt emot Sv., 401; vill afvärja Sveriges skada o. förderf. 402; begär att Viken må återkomma und. Norge, *ib.*; fråg. om S. N. är fång. i Sv., 418; beder att h. i sådant fall måtte väl bevaras, *ib.*
- Fredsunderhandlingar** mell. Sverige o. Ryssland, 141—155, 287.
- Fridlöse**, 8.
- Fridsbref**, se Försvarelsbref.
- Frihetsbref** från skatt, 211, 304; se vid. Frälsebref.
- Friis, Simon**, öppet br. t. hon. å köpmännens i Frisland vägn. att drifva handel på Sv., 140.
- Friiss, Sven**, sk. uppsända en läst villebråd t. Sthm, 282.
- Friislandth** (Frisl. i Nederl.), köpmännen derst. få drifva handel på Sv. till år 1528, 140; k. Chr. värfv. trupp. derst., 389, 390.
- Fristadsrätt**, vid biskop Brasks saltpanna på Rönö gård, 247.
- Fryier, Jöryen**, borg. i Sthm, 284; pass t. Lübeck, 161.
- Frälsebref** f. Jogh. Smäsven, 63, Karl Svensson, Niels Fobergh o. Michel Reff 76, Joghann Svenske, 86; på Söderby på Löfön f. Gorius Holst, 335.
- Frälse- och adelsbref**, formulär dertill, 317.
- Frälsemän**, mörd. af k. Chr., 28, 29; alla frälsemän o. qvinn. sk. utrusta s. folk, 219; — i Smäl., sk. infinna sig vid vapensyn, 220.
- Frälset**, dess privil. bekräft., 28, 29; uppkall. t. Sthm, 198; ransakn. om frälsegods i Werml., 86; dess rusttjenst, 225; förteckn. å frälset, 226—230; vapensyn m. dets., 243, 246, 252, 253, 255, 318.
- Fröker**, kons. döttrar, tillförsäkras brudskatt, m. m., 37, 38.
- Frösaakers här** i Upland, 239.
- Fullarytz rättaredöme** i Films s:n, förlänt t. hustru Birgitta Christierns dtr, 170.

- Fynbo, Hanss**, Sev. Norbys tjenare, fången i Sv., 353.
- Fyönboo, Niels**, Tyge Krabbes tjenare, bortlupen, 404.
- Färkött**, requireras fr. Finl., 214.
- Färskinn**, betalas i gård, 20, 21, 234.
- Föl**, 40.
- Fölme** (Film, i Olands här., Upl.), sock., 170.
- Förlänningar**, till hustru Anna på Hendelö, 6; t. Truls Skrifvare, *ib.*; elect. i Ups., 11; fru Christin på Ulfåsa, 23; Niels Arvidsson, 76; Bengt Kaare, 48; Jöns Henriksson, 52; Sev. Baardhskærere, 53; Lassze Ericson, *ib.*; bisk. Ingemar i Wexiö, 54; Peder Knutsson, 55; Gabr. Småsven, 62; Holger Karlsson, 63, 89; Thure Trolle, 64; Niels Aruidtzson, 76; Warnhems o. Gudhems klost., 86; Matz Kaffle, 89; fru Ibba, 91; Byrgen Nielsson, *ib.*; Bengt Nielsson, 98; Peder Gwnnarsson, 104; Staffan Sassze, 126; Eschil Michelsson, 139; Ped. Raalam i Helsingl., 156; fru Anna på Aspenäs, *ib.*; Iwar Monsson, *ib.*; Olaff Benedictj, *ib.*; Jöryien Lindormsson, 158; Staffan Hindricsson, 161; mäster Jöryien Thuresson i Ups. o. hans bröd., *ib.*; Niels Haardt, *ib.*; Henrik Erlandsson, 165; fru Gunnildt, *ib.*; Niels Ericson, hans bröd. o. fru Anna på Winstorp, *ib.*; fru Margareta på Wik, 170; hustru Birg. Christierns dtr, *ib.*; Bengt Knutsson, 183; priorn i Eskilstuna kl., 190; Haralds i Gladhem hustru Ramborg, 194, 266; Åke Claueson, 201; Lasse Jönsson, 211; Hindrech Jönsson, *ib.*; Axel Andersson, 243; Wärfruberga klost., *ib.*; Pedher Haard, 270; hustru Anna på Ådön, *ib.*; Niels Smith, 277; Jacob Fleming, 282; Åke Claffuesson i Finl., 285; grefve Johan af Hoya, 286; fru Mettha, *ib.*; abbedissan i Skoklost., 289; Bength Magni, 290; Måns Nielsson *ib.*; electus i Åbo, 298; Jöns Westgöthe, 303; Anders Pedersson i Grubba, 303, 306; Johan Thuresson, 307; Olaff Ifuarson, *ib.*; Jörgen Throlle, 311; mäster Hans Skeell, 312; Joghann Skrifvare, 312; fru Sigrid, *ib.*; h. Cirstin på Engsö, 341; — fru Christina Gyllenstiernas i Smål., indragna, 244.
- Förläningsmän**, förteckn. derå, 233 o. f.
- Försvarelsesbref**, för: Abboten Jöns i Nydala, 6; hr Mons i Dagsberg, 7; Engelbr. Larsson i Hellyryd, 11; Märten Skinnare, 23; Joghann Gwnnarson, 55; Aruidt Haaqwonsson, 63; Arvid Ösgöte, *ib.*; Anders Verkmästare, 67; borgmäst. Botvid i Norrköp., 89; conventsbröderne i Gripsholm, 127; Jöns Persson i Enåsa, 211; Lasse Jönsson, *ib.*; mäst. Peder Sild, 263; Matz Brath, 266; Biörn Jönsson, 270; Biörn Gulsmidt, Gustaf Jonsson, Lassze Finne, Olaff Toorsthenson, Olaff Tysth, Anders Bagge, 273; Lasse i Baninghe, 283; Peder Larsson i Enestad, 302, 303; Hans Stwnth, 312; en fransiscanermunk fr. Arboga, 340; tvenne bönder, 344.

G.

- Gabriel** (Småsven) fogde i Östbo, 233; fogdebref på Albo, 266; qvitto på uppbörd, 62; Näs i förlän., *ib.*; sk. förvända skatten m. m. i oxar o. uppsända t. Sthm, 170; sk. sända en läst villebråd t. kon., 282.
- Gabriel**, 417.
- Gabriel Sigfridj**, rysk uppbördsman i Lappl., röfvad af Svensk., 150, 151, 430.
- Gærstingx** (Göstring i Österg.), här., 241.
- Galle, Guthe** (Svensson t. Nygård), ridd., norskt riksråd, 372.
- Galle, Olaff** [Oluff], ridd. (se reg. t. 1:a del.), höfvidsman på Akershus, 26; ståthäll. sunnanfjälls, 372; bref t. k. Gust. om de t. Norge undflydde sv. förråd., 356, 357.
- Galle, Pæder**, doctor, bref t. hon. m. de 10 art. rör. tron, 331—333.
- Gardhiin, Otthe**, sjöröfvare, 218.
- Gardianus** (förestånd. f. fransiscanerklost.), bref t. gard. i Upsala kl., 174.
- Garnalia**, 284.
- Garpaberg** (Garpenberg, grufvor, jern- o. kopparverk i G:s s., Näsgårds fögderi, Dal.), 275.
- Geffle** [Gæff-, Gieffla], gård, 231, 232; bref dit om hand. m. Holländ., 121; stadfäst. på dess privil., 156, 157.

- Geldstade** (Gällstad i Kind, l. Hjalstad i Wadsbo eller Gillstad i Källands här., Westerg.), 67.
- Genueser**, de, i förbund m. påfven mot kejsaren, 423.
- Georp**, en gård derst. förlänt t. Jöns Tysk, 159.
- Gernwmd** [Gyr-dt] **Swensson** (Somme), 229, 242, 246; fogde i Rumlaborgs län, 233; sk. utfärda lejd f. brottsl. i Smäl., 8; bisitt. i kon:s nämnd, 34, 69; qvitto på uppörd, 72; sk. tillsätta kyrkoh. i Jönköp., 80; sk. förhöra om S. Norby, 92; br. t. hon. om kyrkotionden, 96, om hjälp. af städerna i Smäl., 99. Gripsholms klost., 103, abbot. i Juleta, 116; sk. förhöra i Danm. om alla lägligheter, 96; sk. skynda Jogh. Smäländ. upp t. kon., 191; sk. kännas vid alla saköres oxar, 244; sk. återfå hon. af Th. Jönssons fogde frånrofv. oxar, 282; sk. uppsända en läst villebråd t. kon., *ib.*; sk. sända hofmanshästar t. Ups., 291; sk. höra Jogh. Smäländings räken-sk., 293.
- Gestrickelandt** [Gesthrigh-, -nggh-], 193, 243; skrifvelse dit rör. Wadstena möte, 12; — rör. det dyra pris. på åtskill. förnödenh., 119; — fr. menigh. derst. t. rikets öfr. landskap, 361.
- Gethyng, Joen**, bonde, bisitt. i konungsnämnden, 34.
- Getskinn**, betalas i gård, 20, 21, 230.
- Gildensticker**, Sev. Norbys, pantsatte i Rotneby, 396.
- Gilberghe** i Sorunda s., bortbytt af kon. G. t. Knut i Forista, 177.
- Gladhem** (Gladhammar, gård o. s. i Tjust, Smäl.), 228, 256, 266; sock. förlänt t. hustru Ramborg, 194.
- Glafluener**, 225, 253.
- Glob, Anders**, mästare, prost i Odense, br. t. hon. fr. Sev. Norby, 391—393.
- Godhegaardt** (Godegård i Finspångs här., Österg.), s:n, förlänes t. Bengt Knutsson, 183.
- Gortze, Claus**, mästare, k. Fredriks canceller, br. t. hon. fr. S. Norby, 391—393.
- Gostauns** (Gust. Trolle), erkebisk. i Ups., påfvens br. om hon., 428, 429.
- Gothrörs** härad (nu Gottröra s. i Långhundra här., Upl.), 240.
- Gotlandt** [Gutlandh, Gulland]. 122, 397; tidn. derifr., 366; de tyske akta betaga kyrk. o. rik. dess andel. rätt dertill, 386, 387; rykt. derifr. om Ty-skarnes öfverlåt. deraf t. Dansk., 387; S. Norby illa behandl. derst. af Otte Krumpen, 395.
- Gotskalk**, frälseman i Östergötl., 227.
- Gotterop** (Gott rp, se reg. t. 1:a del.), 383.
- Gotus, Johannes**, se **Johannes Magni**.
- Graamwneka hwss**, vid Helga lekama gränd i Sthm, 265.
- Grabbe, Nielss** (se reg. t. 2:a del.), br. t. hon. om uppörd., 118; om sjö-farten, 129; om ks jakter, 210, 316; sk. sända jakter, m. m. t. Sv., 169; befalln. rör. jakterna o. S. Norby, 251; sk. hålla tillsyn med två borg. fr. Wisby, 282; sk. vara grefv. af Hoya biständig, 316.
- Graby** [Grafby i Sunds s., Ydre här.], 229.
- Grawerum** (trol. Gräfverum, frälsegård i V. Eneby s., Kinds här., Östergötl.), 229.
- Green** (Magnus, den yngre, halshuggen i Sthms blodbad), 227.
- Gregels Birgesson**, frälseman i Westerg., 229.
- Grinnaredth**, en gård derst. förlänt t. Jöns Tysk, 159.
- Gripsholm**, kloster, 99; om kon:s o. rikets rätt t. klostr., 24, 25; br. om dess återtag., 103, 108, 109; — t. hr Erik derst. om silfkistan, 118; pant. t. klostr., *ib.*: Erik Aruidi fogde derst., 127; försvarelsebr. f. munk. derst., 127; gåfvor dit återtagas, 339, 341; munkarne derst. upplåta klost. o. underlyd. åt kon., 101, 102, 385, 386; Juleta åt dem erbjudet, 385; alla väl affärlade af kon., 386.
- Grothförsthen** [Gröth- Grotte-], i Ryssland; se **Vasilius Johanns**.
- Grundebodha**, 271.
- Grwba**, gård (numera underlagd Umeå stad), 306.
- Grym** [Gröm], **Pedher** [Per], förrådare, 114; återkom. fr. Norge, 193; sk. efter-spanas, 194; utfordras fr. Norge, 222—224, 327; om hans återkomst, 341.
- Gråbrödrakloster** (tre), i Åbo stift; bisk. Vincent. förordn. att förestå dem, 297.

- Gröthförsthen** i Ryssland, se **Vasilius Johannis**.
- Grönskog** (i Fliserysds s., Handbörds här., Smål.), Lassze Skrifv. fogde derst., 136; qvitto på uppbörd. deraf; Sven Friis fogde derst., 159.
- Grönö** [Gröniöö] (se reg. t. 2:a del.), 191.
- Gudhöö** [Gudö], gård, 130; såld af Erik Trolle, 138; tvist mell. kon. o. fru Sigrid Baner om eganderätten dert., 321, 328, 329.
- Gudtmwndt** i Huletorp; bisitt. i kons nämnd i Kinna, 67.
- Gudtmwndth** [Gummund] **Pædherson** [Person], se **Scriffuere**, **Gudmund**.
- Gulberg** [Gwl-], här. i Östergötl., 241; hjelpeskatten deraf, 416.
- Gulbo** (Gulberg i Ög.) här., häradsh.-dömet derst. förlänt t. Ped. Knutsson, 7.
- Gulbrandt Bengtson**, rådman i Nylödöse, 68.
- Guldsmedsknektar**, 40.
- Gulsmidt, Biörn**, rättegång, 272; försvarelsbref, 273.
- Gulsmidt, Irian**, borgare i Wiborg, öfvervåld mot Ryssar, 149.
- Gulsmidt, Mortthen**, köpsven i Sthm, 159.
- Gunthersberck, wan, Casper**, pass t. Kalm., 136; uppdrag att kvarhålla alla Kolbergare, 136.
- Gunhild** [Gunnild, -dt] (Johansdtr Bese), fru, på Benhammar o. Hiringssäter ell. Häradsäter (se reg. t. 1:a del.), af henne innehafda förpantningsgods indragas. 6; tvist med Niels Arvidsson om Nygård, 11; förlän. af sakören, 165; rusttjenst, 228.
- Gustaf**, konung, korad, 28; rådets försäkr. om lifgeding f. hans gemål o. om tronföljden, 36, 37; resa t. Smål., 7—10, 367; nya sedvänjor m. åtande o. drickande, 100; ämn. resa t. Finl., 135; svåra krafd af Tyskarne för gälden, 175, 180, 248.
- Gutlenska resan**, 244.
- Gwdhemp**s här. i Westergötl., 256.
- Gwdhemp**s kloster, förlän. på sakören, 86.
- Gwdtmwndt**, kyrkoherre på gamla Silfberget, försvarelsbref, 92.
- Gwdtmwndt Scriffuere**, se **Scriffuere**.
- Gwnilsbodha**, 68.
- Gyler, Wiff**, kons secretarius, resa t. Tyskl., 49, 51.
- Gyltthe, Monss**, i Aretorp, bisitt. i konungsnämnd. i Kinna, 67.
- Gårdköp**, stadfästelsbref derå, 264.
- Gäddor**, 323; reqvireras fr. Finl., 214.
- Gäld**, rikets, dråpelig, t. tyska städerna, 185; om densamma, 15, 16, 18, 21, 33, 99, 109—112, 122, 236—238, 248, 249, 261, 279—281, 308, 324, 325, 334, 338; dess betal. ligg. makt uppå, 132, 133, 173; kon. svåra krafd deraf., 175, 248; skarp skrifv. derom fr. de tyska städ., 180.
- Gärd**, af Smål., 7, 10, 46; t. kons krön., 16, 20; t. betal. af riksgälden, 238; huru den sk. utgå., 20, 248, 249, 308; af Östergötl., 99; af kyrkorna, städ., bergslag., klerk. o. allmog. i Norrl., 230—235; kyrkornas prelater åtagit sig en stor del, 237; af städ., 281; af Finl., 288; af Walle här., 301, 302, 308; af Helsingl., 324—326; bref t. allmog. i rik. om de tving. skäl dert., 338, 339.
- Gödhä** (Göe), **Måns** (t. Krenkerup. m. m., danskt riksdrots o. riksråd), en rymmare fr. hon. återfordras, 344, utlemnas, 346.
- Göstaff** i Holm, frälseman i Smål. (var sedn. förordn. i slottslofv. på Kalm. och kallas ridfogde i Kalmar län), 229.
- Göstaff Jonsson**, försvarelsbref, 273.
- Göstaff** [Götz-] **Knutsson** (Ribbing, slottslofven på Elfsborg), bisitt. i nämnden i Skara, 69; rusttjenst, 229.
- Götzstaff Cristhiernson**, 138.
- Götzstaff Karlsson**, dombref på en gård, 75.

H.

- Haakon Nielsson**, skall efterspana Ped. Grym, 194.
- Haall, Jöns**, 34.

- Haagwon Toostason**, rättegång, 70.
- Haard** [Hard, -h, -dt] **Pedher** [Per] ("unge Per H." se reg. t. 2:a del.), 9, 10, 24, 32, 39, 129, 183, 213; bisitt. i kons. nämnd i Wadstena, 17; sk. reglera handeln m. Holländ., 121; sk. utrusta skepp, m. m., 199; Sorunda s:n i förlän., 270.
- Haardt** [Hoordt], **Nielss** (Hård t. Hedenlunda), fogde, 234; får Kungs-Husby i Långhundra här. i förlän., 161; sk. efterspana Ped. Grym, 194; får ej tillstådja gods gifvas und. kyrk. o. klost., 285.
- Hacan Monsson**, frälseman i Smål., 229.
- Hacan Persson**, frälseman i Westerg., 229.
- Hæde** (Hede i Frölunda s:n af Kinds här., Westergötl.), 69.
- Hæffuer** (Häfverö i Bro skeppslag, Upl.), sock., förlänt t. Staff. Hindricson i Upsala, 161.
- Hæmmerbergh** (grufvor i Hammars s:n, Nerike), gård, 232.
- Hæfre**, markegångspris derå, 226.
- Hagwndha** [Hagwndt] här. (i Upl.), 239; Lassze Olsson häradshöfd. derst., 158.
- Hakestada** (Hacksta i Trögds här., Upl.), 240.
- Halland**, grefvinnan Margaretas gods derst., 41, 58, 77, 291.
- Halsten**, bonde, på Öland, 166.
- Halqwi** (Hallqvad, säteri i Funbo s., Rasbo här., Upl.), 239.
- Hammarkin** (Hammarkind i Östergötl.), här., 240.
- Hamborgh**, ett skepp drifr. förmenas vara tag. af S. Norbys folk, 39; — befraktadt af S. N., 395; taget af hon., 403, 404.
- Hammer** (fordom stad, nu Stor-Hammer, gård i Vangs s:n på Hedemarken i Norge; biskopsdömet derst. inrättades 1152, o. omfattade södra Österdalen, med Särna och Idre, Hedemarken, Gudbrandsdalen, Thoten, Land, Hadeland, Ringerike, Modum, Sigdalen, Numedalen, större delen af Öfre Thelemarken samt Lillehärads s:n af Nedre Thelemarken), Mogens bisk. derst., 372.
- Hanakinna** (Hanekind i Östergötl.), här., Bengt Skrifvare fogde derst., 233.
- Handel**, olaga, af Albo härads innebygg.. 56; se vid **Landsköp.**; köpmänn. i Frisland tillåtas h. på Sv., 140.
- Handels- och sjöfartstractat** med Holländarne, 245; önskligheten af en såd., 421, 422.
- Hans** (Mule l. Reff), bisk. i Oslo; se **Reff, Hans**.
- Hans**, hr. i Birge (Börje), 11.
- Hans**, "Clene H.", speleman, om hans lön, 215.
- Hans**, "Grothe Hans", speleman, hans lön, 215.
- Hans**, domprost i Åbo (död), 295.
- Hans** i Öwrasæter (i Östergötl.), rusttjenst, 228.
- Hans Andersson**, mäst. abbot i Hovedö klost. i Norge, 372.
- Hans Andersson**, S. Norbys bud t. k. Fredr. i Danm., 396, 398.
- Hansestäderna**, deras tillgiftsbref f. Norby, 353, 392, 396, 397.
- Hanss Lambriethson**, rådman i Nylödöse, 68.
- Hanss** i Presthyttan, fogde på Gamla Norberg, 158.
- Hansz**, "her Hansza hwss i Skaa", 265.
- Haraldt** [Haral] **Knwthson** (Soop t. Stora Bjurum o. Frötuna, ridd., riksr. o. amiral) bisitt. i kons. nämnd i Skara, 69; rusttjenst, 229.
- Haraldt** [-all] (Lake?), i Gladhem förlän. af Gladhems s:n, 194; död, 256; hans enka samma förlän., 266.
- Harastorp**, frih. derpå f. Jöns Tysk, 159.
- Hard**, **Hans**, frälseman i Smål., 229.
- Hard**, **Per**, "Gamble P. H.", rusttjenst, 228.
- Harnesk**, 225, 252, 253.
- Hasla** s:n (nu Hassled i Wadsbo), Westergötl., 256.
- Helga** (nu Helgestad i Ö. Husby s., Östkind's här., Östergötl.), förlänt t. Truls Skrifvare, 6.
- Helge Iekamens gränd** i Sthm, 265.
- Helgie Lökamans hus**, 211.
- Helgondyrkan**, 332.

- Heliesæther**, klost. vid Trondhjem (Elgeseter, Helgiseter, monasterium sanctæ sedis, augustinerkl. Platsen nu öfverbygd. En gård i närheten het. ännu Elseter), 330.
- Helige**, hr. i Seglora, för rätta i Kinna, 67.
- Helleridt** (Helleryd), i Albo här., 10, 11.
- Hellestadberg** (Hellestad, förr bergslag, nu s. i Finspångs här., Östergötl.), gård, 232.
- Helsingborg** [Helsingheborgh, -zingx-], 360, 368, 380, 404, 416, 420.
- Helsing, Eric**, i slottslofven på Kalm., 335.
- Helsing, Jöryen**, fogde i Norrbott., 243; om laxfisk. derst., 137.
- Helsingelandt** [Helsz-, Hellszingh-], 193, 243, br. t. innebygg. derst. rör. Wadstena möte, 12, om de höga prisen på salt, kläde, m. m., 119, 120, om gården, 323—326. 342, om Åländingarnes sjöfart o. landsköp, 274; om den nya tron o. Luthers lärdom, samt om olika lag f. prest. o. lek-män, 162—164; Peder Raalamm lagman derst., 156, 326; bref fr. menighet. derst. t. öfr. landskap i rik., 361, 362; br. t. menigh. derst., 362.
- Helsingöör** [-szingör], 403, 424.
- Hemsjö** (nu Hemsjö), s:n i Kullings här. (Westerg.); ang. skatten deraf, 72.
- Hendellöö** (sätessgård i Johannis s., Lösings här., Östergötl.), 6; hustru Anna derst., 228.
- Hendelöö**, h. Karin derst., 227.
- Henemoora**, gård, 231, 232.
- Heningh** [Heningh] **Pedersson**, fogde i Werml., sk. ransaka om gods i Werml., 86; sk. söka förmå Peder Ösgöte att återkomma t. Sv., 330.
- Hendrich** [Hindreck] **Jönsson** (till Haga), fogdebref på Norra Finl., 282, 283; frih. o. frälse f. allt s. gods, 211.
- Henree Monson**, rusttjänst, 228.
- Henriik** [-drich, Henricus] **Erlandson** [-landt-] (Snakenborg) ridd., riksr., 5, 36; bisitt. i kon:s nämnd i Wadstena, 17; förlän. af sakören, 165; rust-tjänst, 228; bisk. Brask rådslär m. hon. om kon:s bud, 407.
- Henszesteder**, se **Hansestäder**.
- Herleff**, fogde (i Simtuna o. Thorstuna här.), 97; sk. efterspana Ped. Grym, 194.
- Herleff Jöryenszon** fogde (trol. dens. s. föreg.), 234.
- Hielmen** (Hielm. ö i Kattegat, ö. om Hasselöre) i Bålt, 424.
- Hielp** (gård), lagd på städ. o. kyrk. t. rikets gälds betaln., 16, 18, 21; t. krön., 20; se vid. **Gärd**.
- Hiid** (Hid i Frölunda s., Kinds h., Westerg.), 67; tvist derom, 70.
- Hindrich Aagheson**, ridd., danskt riksr. (i Sk.), br. t. k. G. om Sev. Norby, 364, 365.
- Hindrich Nielsson**, rättgång, 73.
- Hindrich Pedersson** (Lilliesparre till Krakstad?) uppbar råg o. korn, 139; erhåll. ett års skattefrihet, *ib.*; maktbref att uppköpa oxar, *ib.*
- Hioo**, gård deraf, 231.
- Hiringxsäter** (l. Hårdssäter, nu Herrsäter, öfverstlöjtnantsboställe i Wärna s., Bankekinds här., Österg.), 228.
- Hisingen** [Hissinghen], 185.
- Hoff**, se **Hooff**.
- Hoff** (nu Hof i Hellstads s., Ås här., Westergötl.), 230.
- Hoffwa** (i Wadsbo, Westerg.) s:n, allmog. derst. befrias fr. utomordentl. skatter o. tillförsäkras förr åtnjutna priv., 85, 86.
- Hoffz län**, se **Hoofz län**.
- Hofmän**, taga allmogens hästar, 47.
- Hofmästare**, Th. Jönsson, 82; —n af Preussen, återkommit t. s. välde igen, 171.
- Hoken Thydekeson**, bonde, bisittare i konungens nämnd, 34.
- Holger** [-her] **Gregersson** (Ulfstand t. Heckeberga o. Skabersjö) ridd., danskt riksr., br. t. k. G., 364, 365, 390, 411, 412; — t. sv. råd., 388, 389; skydd f. hon. begäres i Sverige, 393, 394.
- Holger** [Hollgher] **Karlsson** (Gera, se reg. t. 1:a del.), 63, 82, 220, 227, 241; lagman, 17; bisitt. i kon:s nämnd i Wadstena, 17; — i Ekeshö, 34; — i Skara, 69; förlän. på ett häradshöfd.-döme, 89; br. t. hon. om rikets

- svåra pgeställn., 179—181; kallas t. herremöte i Sthm, 189; sk. utrusta så myck. folk h. kan åstadkomma, *ib.*; sk. hålla vapensyn i Österg., 243, 246; permission f. en resa t. Norge, 341; sk. söka återföra Per Grym o. hr Jakob, *ib.*; rådsl. m. bisk. Brask om rikets svåra ställn., 407.
- Holk** (ett slags fartyg), en, må försäljas af grefve Joh., 135; — -ar, tvenne, befraktade af S. Norby, 395.
- Hollandt** [-h], 342; kon. haft sina bref o. mynd. sändningebud derst. om handeln, 119; ett skepp derifr. befrakt. af S. Norby, 395; två, tagne af hon., 403, 404; ett, taget i beslag af Arv. Westgöte, 308; sk. återlemnas, 428.
- Hollendere**, begära ett evigt "bebundt", 309, 336; beramadt möte m. dem i Brehmen, 51; bref t. dem, 111; varor, lämpl. f. handeln m. dem, reqvir. fr. Finl., 117, 118; plåga hemta salt i Frankr., 120; plundrade i Sundet af Danskar, 126; handels- o. sjöfartstractat m. dem, 245; önskligheten af en sådan, 421, 422; införa salt, m. m., 336.
- Hollenass** (Hollnäs s. i Olands här., Upl.), Staff. Hindricson fogde derst., 302.
- Holm, Claffues**, tillåtes att utföra 1100 mark silfver, 300.
- Holm**, i Smål. (mån. Holm i Korsberga s., Ö. h.), 229.
- Holmia**, se **Stockholm**.
- Holmsten Erikson** (Rosenstråle t. Näsby, väpn. 1506—1526), frälseman i Österg., 228.
- Holsten** [-theenn, -ein, Holsatia, lantthe holsten, Hål-], hertigdöme, 15, 359, 380, 394, 398, 399, 408; hert. Fredr. af, 143; k. Chr. på tåg emot H. m. 9000 man, 420.
- Holst** [-e], **Gorius**, frälse på Söderby på Lofön, 335.
- Honung**, en half läst sk. uppköpas f. kon:s behof, 266.
- Hooff** [Hoff] (i Österg., se reg. t. 1:a del.), 127, 189, 233, 244, 408; Arvid Johansson fogde derst., 341; skyttar o. sventjenare i borgläg. derst. beordras t. Kalmar, 266.
- z län (se reg. t. 1:a del.), Arvid Johansson fogde derst., 183; sk. uppbära pgr f. gården deraf, 341.
- Hoordt**, se **Haard**.
- Hoosze, Johan in H.**, 129.
- Hoqwon Nielsson**, fogde (i Ångermanl.), 243.
- Horn** (gård o. s. i Wadsbo h., Westerg.), 83, 84.
- Hornby** (Upl.), 226.
- Horndal** (i Kinna s., Marks h., Westerg.), 67.
- Hospitalet**, i Sthm, gårdabyte, 124; — M. Magdalena utanför Wiborg i Finl., 139.
- Hovedö**, klost. i Norge (S. Mariæ cistercienserk. på Hovedöen nära Oslo, stift. af eng. munkar 1147), Hans abbot derst., 312.
- Hudar**, reqvir. fr. Finl., 117; lämpl. t. utförsel, *ib.*; levereras i skatt, 180.
- Huittunge** s:n (i Thorstuna här., Upl.), öppet bref t., 97.
- Huittungebergh**, 97.
- Humle**, 16, 18, 175, 226, 323, 339.
- Huoruff, Matthias**, prost vid Mariæ kyrka i Oslo, Norges rikets canceller, 372.
- Husmän**, hyad de sk. betala i gård, 21.
- Huszeby** (Ö. Husby s. i Östkind's här., Österg.), gods derst. förlänt t. Truls Skrifvare, 6; socknen förlänt t. mäst. Hans Skeel, 312.
- Hvete**, reqvireras af kon. fr. Finl., 117; lämpl. t. utförsel, *ib.*; sk. uppsändas t. Sthm 311.
- Hwethelanda** [Hueteland] (Smål.), 38—41, 43, 44, 53; gård, 231.
- Hwitarydt**, prestg. (i Sunnerbo här., Smål.), 62.
- Hwletorp** (i Westerg.), 67.
- Hyttringhe**, 67.
- Häradshöfdingar**: Måns Johansson i Nerike, 6; Peder Knutsson i Gulbo här., 7; Jöns Nielsson i Ydre, 49; Lassze Olsson i Hagunda, 158; Jöns Knutsson i Sexmäki, 160; Truls Skrifvare i Kyrkekind, 183; Niels Eriksson i Wallentuna, 302.
- Häradshöfdingebref**, formulär dert., 351.
- Häradshöfdingedöme**, förlänt t. Holger Karlsson, 89.

Häradsting, 8.

Hästar, utföras t. Tyskl., 24, 47; frälsets skyld. att bekosta, 29, 225; värder. uppå en rustför häst, 226; hofmanshästar, 291.

Hästläkare, 123.

Hölebo här i Södermanl., 240.

Hönesszestäderna, se **Hansestäderna**.

Höyen [-nn, -yien], **Johan**, greve, af H., Brockenhusen o. Wiborg, 119; underhandl. i Lüb. m. Holl., 119; föreslag. en ambassad t. Ryssl., 132, 133; svar på anmäl. af hon., 133—135; sk. straffa sv. undersåtars våldsværk. på ryska unders., 152; ståthäll. på Wiborg, 155; sk. hålla tillsyn vid gräns., *ib.*; sk. t. Sthm sända en krafvel, m. m., 169; om hans skuld t. Tyge Krabbe, 58, 369; om rusttjenst o. vapensyn, 255; sk. komma t. Sthm, 271; får pgeränt. af Kumegårds län i förlän., 286; sk. besvara sig hos kon. i Danm., 292; sk. sända benharnesk t. kon. G., *ib.*; sk. bestämman om en ny legation t. Ryssl. bör afgå, 288; sk. hafva ögat på bräd. m. Ryssarne o. S. Norby, 301; br. t. hon. om åtskill. ärend., 314—317.

Höyen, grefvinnan Margareta af, 41, 268; hennes fogde lidit öfvervåld i Hall., 292; — fogdar, 3, 4, 42, 291.

I. J.

Jachim Heningh, 159.

Jacob, domprost i Åbo; ång. förändring af hans testamente, 261; testamenterat pgr t. kon., 263.

Jacob [-p] (Petri, kyrkoh. i Mora), utfordras fr. Norge, 222—224, 327; Holger Karlsson sk. vinlägga sig om hans återkomst, 341.

Jacob, timmerman, sk. m. fl. andra straffas, 183.

Jacob (Thuresson Rosengren, Thure Jönssons naturlige son, sed. riksr., m. m.), bisk. Brasks gudson, 424.

Jaklau, Ölsere, rysk undersåte, 149.

Jakter, sk. sändas t. Sthm, 129; t. gotska Sandön, 251; t. Kalmar sund, 258; om utredn. o. afsändn. af de i Finl. förlagde, 210, 250, 251, 316, 317; Sev. Norbys, 250, 251, 269.

Ibbe (Ebba Eriksdotter Wase, enka efter riksr., riksmarsken o. ridd. Erik Abrahamsson Leijonhufvud, sed. svärmoder t. kon. Gustaf), fru, på Ekeberg, 227; stämmingsbref, 9; förlän. af sakören, 91.

Jasper, mæster, erkedjekne i Åbo, 295; sk. uppåra vissa gårdar i Finl., 296, Nye korens ränta, 299.

Jemthelandh, 193; Joh. Magni tillärn. resa dit, 379.

Jeppe i Swensthörp, bonde, i nämnden i Eksjö, 34.

Jeppe i Medelöse, frälseman, 228.

Jeppe Pedherisson, i nämnden i Kinna, 67.

Jern, betalas i gård, 20, 21, 175, 180, 230—232, 234, 235; användts t. riksgäldens betal., 173; markeggspris derå, 226; fr. Werml., 307; bedrägl. vigt derå sk. bestraffas, 319, 320.

Jernberget (jernbergslagen), 290; bref t. innebygg. derst. om den dyra tid o. otillräckl. tillförseln, 94; skriv. fr. menigheterna derst. t. rikets öfr. landskap, 361, 362.

Jernbergsmännen, bref t. dem, 12, 22, 23; — fr. dem t. Smål. o. Westerg., 362—364.

Iffuan Jacobson, Ryss, slagit ihjel öfver 30 goda svenska bönder, 153; slagit ihjel 24 män o. 2 qvinn. vid Träsket i Lappl., 154; röfvat och plundrat, *ib.*

Iffuar Iffuarson, i nämnden i Westerås, 271.

Iffuar Monsson (Lillieörn t. Strömstad, väpn.), Tædhö sn i förlän., 159.

Ilian [Ylian], hustru (möjl. Iliana Carlsd. Ferla, g. m. Olof Persson t. Ådö), 10; af Södermanl. frälse, 227.

Inge Michelson, frälseman, 226.

Ingeborgh (trol. I. Larsdott. Sparre). Åke Clauessons (Tott) hustru, 118.

Ingeborgh Swensson, hustru, rättegång, 74.

- Ingeburg** (Tott, dotter af Laurens Axelsson T., se reg. t. 2:a del.), fru på Skedenæs, 228.
- Ingeburg**, Thure Jönssons anhörig, 422.
- Ingegerd**, hustru på Æpleholm, 229.
- Ingegerdh**, Peder Knuthsons i Nwdinghe h., rättgång, 74.
- Ingell Hansson** (Svinhufvud på Gylla, sed., fogde i Dal.) fullmäktig f. Dal., 361.
- Ingemar**, bisk. i Wexiö, 52, 54, 229, 242; fotgångare inqvarter. hos hon., 128, 129.
- Ingemar** (Johansson Hiort, domare i Dal. 1511—1542) i Grundebodha, bisitt. i kons nämnd i Westerås, 271.
- Inggeborgh**, fru (Sten Sture d. ä:s gemål) eger Vesinö gods, 210.
- Ingred**, hustru på Brunsholm (dott. af Erik Carlsson t. Brunsholm o. Strömstad, samt g. m. Lasse Andersson Lillie t. Ökna), rusttjenst, 227.
- Ingrid**, i Alfuarydt, för rätta i Kinna, 67.
- Ingrid** (Ulfsax, dott. af Jöns Pederss. U. t. Hårdinge o. enka eft. Bo Andersson Oxehufvud) i Hoff, 230.
- Joan Erickson**, 361.
- Joannes**, biskop i Linköp., 36; se **Hans**.
- Joen** i Stögisthörn, 35.
- Jogan Olsson**, se **Jöns Olsson**.
- Jogan Suensson** (trol. Joh. Svensson t. Kedum af Rylanda-släkten) frälseman i Westerg., 229; förläningar, 256.
- Jogan Tomeson**, frälseman i Smål., 229.
- Jogan Tomesson**, frälseman i Smål., 229.
- Joghan** i Katinge, rättgång, 67.
- Joghan Andersson** i Visthada, bisitt. i nämnden i Örebro, 87.
- Joghan Giordtson**, sk. kännas vid Wernamo gård, 62.
- Joghan Gwnnarsson** [-ass-] försvarelsebr., 55, rättgång, 70.
- Joghan Haagenson** i Stheen, 11.
- Johan**, greve af Höyen, se **Höyen**.
- Johan**, hr. i Torsn, se **Jon**.
- Johan Thureson** [Tw-] (af Tre Rosor, t. Lindholmen), förlän., 161, 307; förlofvad m. Christina Gyllenstierna, 337, 424.
- Johannes Magni Gothus**, erkebisk. i Ups., 5, 36, 220; förlän., 11; bref t. hon., 111, 112; skulle blifva underhandl. m. Polen, 267; sändebud t. Ryssl., 287, 288; sänd t. Finl., 287; br. t. erkebisk. Olaff i Trondhjem, 224, 379; confirmerad af påven, 429.
- Johannes Symonis**, rysk marsk, 150.
- Johannes Vasilij**, kapiten i Stora Nogård, 150.
- Jon l. Johan**, hr. i Thorsn, presentationsbr. på Kärna kyrka, 200; befrias ifr. taxor o. pensioner, 201.
- Jon Smaasven**, se **Smaaswen**.
- Jon Olsson**, "Wnge J. O." (trol. Gyllenhorn t. Hacksta, väpnare) i nämnd. i Skara, 69.
- Jordaskifte**, mell. kon. o. Knuth i Forista, 176; med abbediss. i Wadstena, 344.
- Josep Pedheresson** [Pers-] (Biörn l. Pinnauer, t. Diulö; se reg. t. 2:a del.) i Nyköp. län., 240; rusttjenst, 226.
- Jost Pedersson**, borg. i Wiborg; gjort öfvervåld på Ryssar, 149.
- Irian**, hertig i Ryssland, fridsbref med Sverige, 149; bref om rågången mot Sv., 430.
- Iristha kyrka** (Irstad i Siende här., Westml., l. Girestad i Lagunda här., Upl.), Erik Eschilli pres.-bref derpå, 277.
- Iselie** (Isala, by i Svärdsjö s., Dal.), 273.
- Israhel, Herman**, sändebud fr. Lübeck t. kon. G., 294.
- Ister**, betalas i gård, 20, 21, 230, 234, 255.
- Jus patronatus**; bisk. Brask förmenar sig hafva såd. i Nydala kloster, 263.
- Jutlandh** [-wt-], 395, 404.
- Jwletha** [-i-, -e] kloster (se reg. t. 1:a del.), abbot. derst., 97, 116, 128; bröderne derst. sk. stå abboten t. rätta, 129; dess landbor sk. erlægga alla sakören t. Niels Smidth, 277; erbjudet åt munkarne i Gripsholm, 102, 385.

- Iwar Axleson (Tott), 424.
 Jägare, sk. af Tyge Krabbe anskaffas åt kon. G., 58, 380.
 Jäske, Andreas, köpman i Stora Nogård, 150.
 Jöneköping [Jenecöping], 424; gård af staden, 231; Niels Aruidtzson borgmäst. derst., 242; om kyrkoherdetillsättn. derst., 80; om markn., *ib.*
 Jöns, hr, i Tryllinghe, pass t. Tyskl., 202.
 Jöns, klosterbroder i Hellesæters klost. vid Trondhjem, 330.
 Jöns "dæchen" (Jöns Laurentii, erkedjekne) i Upsala, 239; br. t. hon., 100, 123.
 Jöns Hakanson, frälseman i Östergötl., 227.
 Jöns Henrexsson [Hindricson], frälseman i Smål., hans rusttjenst, 228; får vidkännas några Jogh. Svenskes gods, 52; får Femsjö s:n i förlän., *ib.*
 Jöns Jönsson, borgare i Sthm, 285.
 Jöns Larensson (häradsh. i Westbo?), tillhör frälset i Smål., 228.
 Jöns Larensson, frälseman i Östergötl., 227.
 Jöns Larensson (Johan Larsson Strömfelt t. Ljusefors), frälseman i Westergötl., 229.
 Jöns Olsson [Olfvson] (Skåning eller Lilliesparre, se reg. t. 2:a del.), uppräknas bland småländska frälset, 229; höfvidsman o. öfverste f. hela flot-tan, 270; förordn. t. höfvidsm. på Kalmar o. i dess län, 334, 335, 427, 428; bref på 100 mk pgr, 341.
 Jöns Pederson, borgare i Wiborg, öfvervåld mot Ryssar, 149.
 Jöns Pedhersson (Bååt?), fogde i Upl., 239.
 Jöns Persson, frälseman i Smål., 228.
 Jöns Persson i Enåsa "i Wassboo", försvarelsbref, 211.
 Jönss, abbot i Nydala, 6.
 Jönss, erkebisk. i Upsala, se Johannes Magni.
 Jönss i Hiid, rättegång, 69, 70.
 Jönss i Kiellebergh, i nämnden i Kinna, 67.
 Jönss Andhersson (fogde o. befallningsman) på Korsholm, om hans upp-börd, 128; qvitto på uppboriden af Korsholms län o. kyrkotienden af Österbotten, 285, 286.
 Jönss Knwthson (Kurck, se reg. t. 2:a del.), häradshöfd. i Sexmäkie här., 161.
 Jönss Larsson, rättegång, 87.
 Jönss Matzson, borg. i Sthm, 284.
 Jönss Nielsson, får Ydre i förlän., 49; bref på konungsfodring i Ydre, 273.
 Jönss Olsson, borgmäst. i Warberg, 64.
 Jönss Pedersson, rättegång, 67.
 Jören [-yien] Lindormsson (till Bronäs o. Stola, af Forstena-släkten), får Wilske här. o. Floby sock. i förlän., 161; rusttjenst, 228.
 Jören, hert. i Ryssl., se Irian.
 Jörien, hert. af Misszenn (Georg af Sachsen), hans bref mot Luther öfver-satt af bisk. Brask, 313.
 Jörn, Sancte, se St: Jören.
 Jöryen (Jöran Thuresson af Tre Rosor), mäter, domprost i Ups., 239; för-län., 161.
 Jöryen Ericson, rättegång, 73.
 Jöryien, kons bösseskytt, kastas i fängelse i Köpenh., 126.
 Jöryien Ericson (Gyllenstierna, sed. riksr. m. m.), förlän. på sakören, 165.

K.

- Kaallens här. (Kullings här. i Westergötl.), bref om skatten, 72.
 Kaaperbergit (St. Kopparb. i Dal.), bref t. bergsmänn. derst. om det höga pris. på vissa förnödenh., 94, 95, 119, 120; kallelse t. Sthm för val af bergsfogde, 160; om krön. o. gården t. riksskuldens betal., 280; om gård deraf, 232; Eric Hanson utn. t. fogde derst., 300; skrifvelse fr. menigh. derst. t. rik. öfr. innebygg., 361.
 Kaare, Bengt, erhåll. Kullisriidtz rättaredöme i förlän., 48.
 Kade, Olaff, 219.

- Kaffe, Matz** [Mattis] (till Hallarne o. Röhl, väpnare), 279; bisittare i konsnämnd i Skara, 69; rättegång, 70; får Kinnarums sn i förlän., 89; rusttjenst, 229.
- Kagge, Mattis**, rusttjenst, 226.
- Kagge, Niels**, rusttjenst, 227.
- Kalfskinn**, i gård, 20, 234, 235.
- Kalk**, requir. fr. Finl., 117; — t. Sthms slotts uppbygg. fr. Finl. o. Åland, 283.
- Kalmar**, se **Calmarna**.
- Kalsbergs grufva** i Dalarne, Anders Pedersson m. fl. få henne bruka, 278.
- Kamika, Jachim**, kons af Polen besvorne man, 213.
- Kamp, Gudhmwndh**, rymmare fr. Danm., sk. dit återsändas, 334, 345, 346.
- Kariidtz** (Karis i Raseborgs v. här., Nyl.), konungsgäll i Finl.; afgift deraf t. kons cancelli, 295.
- Karina Ericxdotter** (Bielke, dott. af riksr. o. ridd. Erik Thuresson B. t. Benhammar o. Gunilla Bese), Arvid Westgötes hustru; hans bref t. henne, 428.
- Karin**, fru, i Lagnö (Eriksdotter Gyllenstierna. g. m. riksr., ridd. o. lagmann. Erik Trolle), 11, 227.
- Karin** (trol. K. Nilsdotter, enka eft. riksr. Peder Thuresson Bielke o. moder t. Anna, som var g. m. Thure Bengtsson på Hendelö), hustru i Hendelö, 227.
- Karin** (dotter af Per Eriksson af Eka-släkten), Niels Kaggas hustru, 227.
- Karl** i Hæde, tilltalad för domqval, 69.
- Karl Benetson**, 239; rusttjenst, 226.
- Karl Benetson**, rusttjenst, 227.
- Karl Ericson** (Gyllenstierna, sed. riksr., ridd. o. lagman i Westerg.), son t. Erik Eriksson och fru Anna på Winstorp; förlän. på sakören, 165.
- Karlsborg** i Wiken (fäste, anlagdt 1455 o. 1456 af Thord Bonde, förbättr. af kon. G.; förstördt 1531 af k. Christiern. Lemningar vid gården Röd i Bro s., Sotenäs här., Bohuslän); Jak. Kromme höfvidsm. derst., 277; om dess befästade, 105—107, 182, 184, 186—188; Thord Bonde der mördad, 404.
- Karl Swensson**, frälsbref på arfvegods f. lifstiden, 76.
- Karl Tordtson**, bisitt. i konsnämnd i Skara, 69; rusttjenst, 229.
- Karth, Swen** (till Åmor, sed. slottslofv. på Leckö o. fogde på Dal), fogde i Werml., 242.
- Karthoghe** [kartughe] k. G:s, innehafves af S. Norby, 3, 39; återfordras, 39, 58, 62, 78; förhållas af erkebisk. i Lund, 58; tagen inf. Gotl. af S. Norby, 370, 375.
- Kartusa gränd, norra**, i Sthm, 339.
- Katherine kloster** i Skara, 69.
- Katerina** (Lake, enka efter Olof Arvidsson Stenbock), hustru, i Torpa; bland rusttjenstskyld. enkör i Westergötl., 230.
- Katerina**, Niels Svenssons hustru, bland rusttjenstskyld. enkör i Westergötl., 230.
- Katinge**, 67.
- Kejsaren**, 119; fördrag m. kon. af Engl., 171; om mandater af hon. mot Luther, 313; br. t. hon. fr. S. Norby, 315; om hon., 375; rykte att h. ämnade m. k. Chr. anfalla de nord. rikena, 411; påfven i början hon. myck. benägen, 422; stor hjälp af påfven, 426; svikit påfvens förtroende, 423; fått påfven o. andra furst. emot sig, *ib.*: ej uppfylt sin pligt mot christendomen, 426; ej gjort någ. mot Turken o. kättarne ut. m. orden, 423; slagen i Lombardiet o. Valland, *ib.*: hans brod. Ferdinand gift m. kons af Ungern syst., *ib.*
- Kerahala**, svenskt nybygge i Nöteborgs län, 430.
- Kerasolo** [-a] (trol. samma s. föregående), ödesby i Nöteborgs län; Svenskar der bygt sig hemman, 149.
- Kerna** (Kärna s. i Hanekinds här., Österg.), kyrka, pres.-bref derpå f. hr Joh. i Torsn., 200.
- Kexholms** [Kæ-] län, Svenskar der bygt byar, må der ej bo, 148; svenska nybyggen derst., 430; — skola afhysas, *ib.*
- Kiellebergh** (trol. Kjelleberg i Mularps s., Wartofta här., Westerg.), 67.

- Kiil, Söffuerin** [Seueren] (till Hoffnäs), bisitt. i kons:nämnden i Skara, 69; förhållningsordres i afs. på skatten, 170; sk. af förlåningen lemna 100 oxar årl., 218, 275; rusttjenst, 229; fogde i Kind i Westergötl., 233, 242; sk. uppsända en läst villebråd t. Sthm, 282.
- Kila** [Kyla] s:n (i Öfver-Tjurbo här., Westml.); br. t. innebygg. derst. om uppsök. af grufvor, 1; Jöns Bitszare fogde derst., 158.
- Kind** [Kin, Kindth], här., Westergötl., 63; Söffuerin Kiil fogde derst., 233.
- Kindha** [Kynna] (nu Kinda), s:n i Marks här., Westergötl., 64; konungsnämnd derst., 67.
- Kindha** här. i Stegeholms län (nu Kind i Östergötl.), förlänt t. Niels Arvidsson, 76.
- Kinnarwm** (i Marks här., Westerg.) s:n, 89.
- Kirsthin**, Peder Nielssons efterlevverska, rättegång, 70.
- Kirstin** (Eriksdott. Gyllenstierna, dott. af riksr. Erik Erikss. d. y. t. Fogelvik o. Winstorp, samt enka eft. riksr. Knut Bengtsson Sparre), hustru, på Engso, 97, 285; rusttjenst, 227; förlän. af sakören, 341.
- Kirstin**, i Suanssryd (K. Göstafsdotter, enka eft. Knut Pedersson Ribbing), hustru, bland det rusttjenstskyld. fräls. i Westergötl., 230.
- Klejsk, Dirich** (Leis l. Kleisch, borgmäst. i Kalm.), i slotslofven på Kalm, 333.
- Klippingar** [Klyppinge], 67, 196.
- Klockeriigx** fjerding i Bobergs här. (Östergötl.), förlänt t. Ped. Knutss., 55.
- Kloster**; Alvastra, 226, 417; Eskilstuna, 190; Fransiscanerkl. i Arboga, 340; Gripsholms, 24, 25, 99, 101—103, 108, 109, 118, 127, 339, 341, 385, 386; Gråbrödraklostr. i Skara, 69; i Åbo stift, 297; Gudhems, 86; Heliesæter vid Trondhjem, 330; Juleta, 97, 102, 116, 128, 129, 277, 385; Lindholmens, 407; Nydala, 417; Sko, 289; S. Katherinæ i Skara, 69; Upsala, 174; Warnhems, 86; i Westerås, 97; Wreta, 124; Wärfruberga, 243.
- Kläde**, 173, 175, 179; mistadt vid skeppsbrott, 73; sk. uppköpas af M. Bryntesson f. kons:räkn., 92, 278; hitfördt af Holland., 120, 121.
- Knaeffuelspiuth**, 225, 253.
- Knut** i Dragestad, frälseman i Östergötl., 228.
- Knuth** i Fforista, i Sorunda s:n, jordaskifte, 176.
- Knut** [Chnut], mäter, förut domprost i Westerås, 220; förrädelig handel m. S. Norby, 114, 208; rymd t. Norge, 208, 357; br. fr. norska råd. t. kon. G. om hon., 113, 384; lejd f. hon., 114, 220, 222, 223; — af norska rådet sunnanfjälls, 372; lejd ej gifven i ond mening, 374; begär att få återkomma t. Sv. o. inför rätta sig försvara, *ib.*: om hans utlemnande, 357, 381, 382, 409; utlemnad af erkebisk. Olaf i Trondhjem, 495; förbön f. hon., *ib.*; bref t. erkebisk. Olaff rör. hon., 222—224, 410; rådets dom öfver hon., 220, 221.
- Knut** [Kanutus] **Anderson** (Lillie) ridd., riksr., 5, 36, 191, 220; utn. lagman i Södermanl., 11; i Nyköp. län, 240; bisitt. i kons: nämnd i Wadstena, 17; bref t. hon. om kyrkotionden m. m., 92; om rikets gäld o. k. Chr., 174—176; hans rusttjenst, 226.
- Knut Erickson** (Kurck, se reg. t. 1:a del.), sv. sändebud t. Ryssl., 146, 430; bref t. hon. fr. kon. G., 248, 249.
- Knut Monson**, frälseman i Smål., 228.
- Knut Nielson** (Store t. Marbäck i Kinds här., l. K. N. t. Bosgård i Kind, m. två strömmar i vapnet), frälseman i Westergötl., 229; fogde, 242.
- Knuth Persson** [Pederss-], kons: af Danmark fodermarsk, 209; qvarhållit S. Norbys tjenare, 395.
- Knwth Swensson** (säkert dens. s. 1524 förordnades i slotslofven på Elfsborg), bisitt. i nämnden i Skara, 69; rusttjenst, 229.
- Kohudar**, betalas i gård, 20, 24, 230, 234, 235; requireras t. Sthm, 128.
- Kolis, Peder**, beslag å hans gods, 9.
- Kollbergh** (Kolberg, stad i Preussen), borgmäst. o. råd derst. gjort Casp. wan Gunthersberck orätt, 136; "the kollbergher" anhållas o. arresteras, *ib.*
- Kolstad**, i Östergötl. (nu säteri i Risinge s., Finspångs här.), 228.
- Kongha** här. (i Smål.); Ped. Smidt fogde derst., 233.
- Konig, Kordt**, borgare i Lübeck, 156.

- Kongx Huszeby** (Kungshusby) s:n i Långhundra här. (Upl.), förlänt t. Niels Hård, 161.
- Kongxhååra** (i K. s., Siende här., Westml.). "konungxby", förlänt t. Mons Nielson, 312.
- Konungsbalken**, 29.
- Konungxfodringh**, 273, 307.
- Konungxfriidt**, 73, 88.
- Konungxkyrkior** (regala gäll) i Finl., 135.
- Kooberg, Casper**, 24; pass t. Tyskl., *ib.*
- Kooperbergit**, se **Kaaperbergit**.
- Koosketz** ell. Ströms gods (nu Koskis, bruk i Bierno s:n, Haliko här., Finl.), Åke Clafuesson sk. sig derm. ej befatta, 304.
- Koppar**, använd t. riksgäldens betaln., 173; levereras i skatt, 175, 180; kon. skyld. k. t. Lambrecht Masson, 177; markegångspris derå, 226.
- Korn**, skatt deraf in natura, 20, 21; requir. fr. Finl. t. Sthm, 118; af kyrkotiond. i Österg. sk. mältas, 99; lämpl. t. utförsel, 117, 120; markegång derå, 225.
- Korsholms** [Koo-] län (ell. Wasa l. i Finl.), Jöns Andersson fogde derst., 128; qvitto på uppbörd. deraf. 285, 286.
- Korskysning**, 144, 146, 147, 151, 154.
- Korump**, konung, ett af S. Norby begagn. öknamn på k. G., 392.
- Krabbe, Lasse**, bonde, bisitt. i nämnd. i Eksjö, 34.
- Krabbe** [Crabbe], Niels, 49.
- Krabbe, Tyge** [Twghe, Tii-], 371, 397; Danmarks rikets råd o. marsk; höfvidsm. på Helsingborg, 372; br. t. hon. om S. Norby, 30—32, 167, 168, om S. N:s dotter, S. Brun m. fl., 58, om Niels Braidhe m. m., 60; om ett vid Hall. strand. skepp, kons skytt m. m., 66, 76, 77; om E. Trolle, 342, 343; om utlemn. af rymmare, 345, 346; — t. kon. om S. Norby, 168, 364, 365, 367—369, 379, 380, 403, 404, 411, 412, 415, 416; om ett på vestra kust. strand. fartyg o. om Niels Braidhe, 360; om kons vid Blek. o. Åhus strand. gods, 379, 380; om två bortlupna svenner, 404; — från S. Norby om tagna gods o. skutor m. m., 372, 373, 392; — fr. Åke Jepsson i Lund om kon. G:s strand. gods. 378; sk. anskaffa hund. o. jägare åt k. G., 380, 404; begär hjälp af Sverige mot k. Chr., 389, 390; gifvit S. Norby försäkran utanf. Landskrona, 395; underrättar k. G. om Ulfgang Skrifvares företrädare hos kon. o. danska råd., 403; om k. Chr:s tag emot Holsten, 420; bed. kon. G. afstå från befästn. af Viken, 404; förbön f. Erik Trolle, 342, 343, 420; lånt pgr t. greve Joh., 369.
- Kraffuel**, greve Johans, 316, 317; sk. sändas fr. Finl. t. Sthm, 169.
- Krogxhultt**, gård (i Kroxh. s., Östra här., Smål.), skattefrih. derå f. Lasse Eriksson, 53.
- Kromme** [Cromme, Crwmma], **Jacob** (I. Krumme, t. Åtvid o. Örboholm), sk. intaga Karlsborgs klippa, 187; kons embetsman derst., 277; bref t. hon. om dess befästande, 105, 106, 182, 188; om Niels Svensson, 105, 106; om undsättn. i Viken, 182, 183; sk. vaka öfver att ing. förraskn. sker på Olsborg, 98.
- Krommedige** [Chromedich, Krommedige], **Henrik** [-g. Hindrich], ridd., dansk riksr. i Skåne, begär hjälp af Sv. emot k. Chr., 389, 390; skrivf. t. k. G., 411, 412.
- Krwmpen**, Otte [Otthe], ridd., amiral, emottag. Wisborgs slott af S. Norby, 353; handl. illa m. S. N. på Gotl., 395, 396; S. N. vill ej stå und. hon., 395.
- Kröning**, kon. G:s; om gården dertill, 12, 16, 19, 23, 88, 236, 237, 280; bergsmänn. o. allm. i Dal. bedja att den ej må uppskjutas, 414, 415; menighet. i vissa landskap tycka att den för länge fördröjes, 414; utlofvad i Strengnäs, *ib.*
- Kullisriidt** rättaredöme, förlänt t. Bengt Kaare, 48.
- Kwmbla** s:n i (Öfver-Tjurbo här.) Westmanl., bref t. innebygg. derst. om malmletning, 1; Jöns Bitzare fogde derst., 158.
- Kwmo** (s. i Nedre Satakunda här.), Finl., konungsgäll; afgift deraf t. kons: cancelli, 295.

- Kwme gård** (Kumo gård i Kumo s., Nedre Satakunda här., Fin.), förlänt t. Olaff Swarth, 293.
- Kwmegårds län** i Finl., penningeränt. deraf förlänt t. grefve Joh. af Hoya, 286.
- Kwme här.** i Finl.; förlänt t. Jacob Fleming, 282, 283.
- Kyle, Claffnes** [Claws] (Pauellson t. Erstavik o. Barkestorp, 1520 förlofvare på Sthms slott), rusttjenst, 226; förläningsman i Söderml., 240.
- Kyle, Eriich** (Pauellson, broder t. föreg., 1522 krigsöfverste i lägr. utanför Stockholm), stämmes af Herman (ej Pauel) Kyles enka, 10.
- Kyle, Herman**, hans hustru Mæreta uppräknas bland det rusttjenstskyld. fräls. i Österg., 228.
- Kyle, Jahan** [Jöh-], lagmansbref på Öland, 53, 241; hans rusttjenst, 228; i slottslofven på Kalmar, 335.
- Kyle, Pauel** [-ual] (Hansson t. Barkestorp, väpnare, lagman på Öland), 10; hans enka Magdalena, 228.
- Kyris.** Se **Köritz**.
- Kyrkiekinne** här. (bör vara Björkekind); Truls Skrifvare fogde derst., 183.
- Kyrkorna**, gård af dem, 230, 232.
- Kyrkotioden**, tyvedelarne deraf sk. användas t. betal. af kronans gäld, 16, 21, 32, 33; sk. upptagas af fogd., 32, af capitlen, 33; af Strengnäs stift, 91, 92; om lösen f. den af Dal., 93; bisk. o. klerkerna derm. brukat för-täckta stycken, 95, 96; af Östergötl. o. Smål., derom, 99; Wadstena mö-tes beslut om dess använd. t. riksskuldens betal., 109; vill dert. ej myck. förslå, 111, 175, 180; af Korsholms län, 128.
- Kär** (Kärr, i Istorps s., Marks h., Westerg.), 68.
- Kärror**, 24.
- Kätteri**, 34.
- Köllen, wan, Danholt**, 368.
- Köpenhamn** [-haffnn], 391, 393, 395, 399, 403, 408.
- s **slott**, Mauritz Ipsson befallningsman derst., 125.
- Köping** [-ungh], bref om underslef i jernvigten, 319, 320; gård, 231, 232.
- Köritz**, 225, 259.
- Körning** [-h], **Mattis** [Matz] (Simonson t. Almby), rusttjenst, 226; fogde ell. förläningsman, 240.

L.

- Lag**, olika f. prester o. lekmän, 163; Sveriges, 252, 253.
- Lagman**, på Öland: Jahan Kyle, 53; i Söderml.: Knut Andersson, 11, 240; i Helsingland: Pedh. Raalam, 156; i Westergötl.: Thure Jönsson, 290; i Östergötl.: Holger Karlsson, 17.
- sting**, i Wadsbo, 290.
- Lagnöö** (sätsgård i Aspö s., Selebo här., Söderml.), tillhör. fru Karin (Gyl-lenstierna), 227.
- Lagwndh** (Lagunda här. i Upl.), 239.
- Lambrecht Matzsson** [Mass-] (se reg. t. 2:a del.), Björskog s:n i pant, 177; fordr. af kron. f. koppar, 312.
- Land och län**, tillförsäkras kons: blifvande söner, 37.
- Landha**, gård (i Nerike), 87.
- Landsköp**, i Smål. tillätet f. Olaff Bæltthare, 281; menigheternas i Upl., Dal., bergslagen o. Nordlanden bref deremot t. allmog. i Smål. o. Westergötl., 362—364; göra danske o. tyske rike, men utarma de svenske, 363; för-bjudna, 45, 137, 274.
- Landtgille**, 74.
- Landtzerone**, 365, 392; om dess uppgifvande af S. Norby, 204, 370, 375, 395.
- Lappalandt** [-h, Lappe-]; ryske skatteuppbördsmän derst. slagne, 151, 153; våld af Ryssar föröfv. derst., 154; Ryssar röfvade af Svenskar derst., 430.
- Lappar**, om deras undervisning, 167.
- Lappskatten** af Umeå s., förlänt t. And. Pedersson i Grwbbä, 306.
- Larens**, mäster, se **Lars**.

- Lars**, mäter (Laurentius Andreæ), 417; archidiaconus i Upsala o. Strengnäs, 5; kon:s secretarius, 40, 193; sk. skrifva t. Bremen, 191; bref t. hon. om Ped. Grym, 193, o. ks. misstank. mot erkebisk. i Ups. samt mäst. Ol. i Lüb., 194; skrifv. t. kon., 322; — fr. erkebisk. i Trondhj., 327.
- Lars Byrgherson**, sk. gifva sig t. Sthm att der bo, 116.
- Lars** [Lasse] **Siggesson** [Syggesson] (Sparre), riksr. o. riksmarsk, 5, 29, 36, 82, 220, 240; bisitt. i kon:s nämnd, 34, 69; rättegång, 71; bref t. hon. om kyrkotionden, 91, 92; om S. Norby, m. m., 98; om åtskill. ärend., 170—172; om skuld. t. Lüb., 173—176; om k. Chr. o. S. Norby, 175, 176; två fr. hon. t. Danm. förrymda svenner utfordras, 209; rusttjenst, 226; karl. fr. hon. rymde t. Danm., 345.
- Lasse** i Thokeredt, bonde, bisittare i konungsnämnden i Eksjö, 34.
- Lasse Abiörsson** (Hård t. Lija), frälseman i Smäl., 229.
- Lasse Erichson**, försvarelsebref, 211.
- Lasse** [Laress] **Ericsson**, i slottslofven på Kalmar, fogde öfver hela Møre, 334, 335.
- Lasse Ingemunson**, frälseman, 226.
- Lasse Jönsson**, skattfrihet å all äng i Finsta, 211.
- Lasse Person** (möjl. Lars P. Hård t. Segerstad, som 1521 förordnades t. höfvidsman på Nyköping), frälseman i Östergötl., 228.
- Lasse Persson**, frälseman i Smäl., 228.
- Lasse Scriffuere**, se **Scriffuere**.
- Lasse** i Baniinghe, fridsbref, 283.
- Lasse** i Brytesstad, frälseman i Östergötl., 228.
- Lasse** i Hyttringhe, bisitt. i kon:s nämnd i Örebro, 87.
- Lasse** i Walby, förlänning, 89.
- Lasse Bengtson**, bisitt. i kon:s nämnd i Nylödöse, 68.
- Lasse Biörnsson**, bisitt. i kon:s nämnd i Nylödöse, 68.
- Lasse Byrgersson**, fogde ell. förläningsman i Östergötl., 240.
- Lasse Clauitzson**, i Örestadha, bisitt. i kon:s nämnd i Örebro, 87.
- Lasse** [Lars] **Ericson**, får sälja Mällösa gård, 53; stadfästelse å försäljn., 264.
- Lasse** [Lass] **Erichson** [Erexxs-], bisittare i kon:s nämnd i Nylödöse, 68; frälseman i Westergötl., 229.
- Lasse Hindrieson**, rättegång, 88.
- Lasse Larsson**, borgare i Upsala, 159.
- Lasse Nielsson** i Broo, bisitt. i kon:s nämnd i Örebro, 87.
- Lasse Olson** (Biörnram till Isnäs), fogde i Norrbott. o. Ångermanl., qvitto på uppbörden, 159.
- Lasse Olsson**, häradshöfding i Hagunda här., 158.
- Lasse Olsson**, borgare i Upsala, 159.
- Lasse Tidhemansson** (häradshöfd. i Kind i Österg.), 231; rusttjenst, 227.
- Lasse Torbiörnsson**, för rätta i Kinna, 67.
- Laurens Monsson** i Wadstena, 17.
- Laurens**, mäter, se **Lars**.
- Lax, Per** (väpnare), frälseman i Östergötl., 228.
- Lax**, betalas i gård, 180, 230; markegångspris derå, 226.
- Laxfiske**, olagligt, 137.
- Leena** (nu Kongslena, öfversteboställe, i K. sock., Wartyofta här., Westergötl.; hörde före reformationen under biskoparne i Linköping), bisk. Brasks gård derst., 407.
- Lekman**, lag olika f. prest. o. lekmän, 163.
- Lendtzsman, Lasse**, köpt en gård, 264.
- Leonardus**, en Sev. Norbys tjänare, fången i Sv., 78, 353, 355, 375, 376, 397, 400.
- Lethasarj** [-ij] (Lietasaari), svenskt nybygge i Ryssl., 149, 430.
- Lideköpingh** [Liideköping], 272; gård deraf, 231.
- Lierstada s:n** (Lyrestad i Wadsbo här., Westerg.), privil. f. allmogen derst., 85.
- Liiflandth**, S. Norby begärt kejsarens bref t. härmäst. att ej undsätta Sv., 315; — tros hafva begifvit sig dit, 311, 316.
- Lifgeding**, tillförsäkras kon:s blifvande gemål, 37.
- Liipske**, de, se **Lubske**, de.

- Lille Mosze** (i Nerike), 87.
- Lindharydtz** rättaredöme, förlänt t. hustru Ramborg i Gladhem, 266.
- Lindesberg** [-is-] (bergslag), påminnelse om skatten, 40; gård deraf, 232.
- Lindholmen**, kloster, 407.
- Lingen** [-gg-], **wan**, **Jost** [-oo-], om hans tvist m. Staffan Sasse o. Hans Witthe, 177—179.
- Linköpingh** [Linch-, Lynchöpungh, -cop-], 387, 407, 408, 416, 417, 422, 426; bref dit om handeln m. Holländ., 121; qvarn. derst. sk. vidkännas af Truls Skrifvare, 183; gård, 231.
- **biskopen** derst. (se **Brask**).
- **djeknedömet** derst., 51; förlänt t. mäst. Erik i Åbo, 287, 298.
- **stift**, gård deraf, 232, 248, 249; om gård af städ. derst., 18.
- Lijsther** (se reg. t. 2:a del), kon. G:s skepp der strand., 13; intaget af Dansk. fr. S. Norby, 411.
- Lisabeth**, drott., död, 380.
- Lithuania** (Lithauen), 267, 365.
- Locketorp**, i Wårings s:n, Gudhems här. (Westerg.), förlänt t. Jogh. Svensson, 256.
- Loer, wan, Jacob**, en af kon:s bysseskytt., rymt t. Danm., 125; återfordras, 126.
- Loffön**, 335.
- Lombardii** (Lombardiet), kejs. der slagen, 423.
- Longehedhena** (se reg. t. 2:a del.); bref t. menigh. ofvan L., 93.
- Longehwndredhe** härad (i Upl.), 161.
- Loppis** s:n (N. Hollola här.), Tavastehus län, förlänt t. Åke Clafluesson, 285.
- Loskinn**, i gård, 230.
- Lübeck** [Lybko, Lypke], 156, 161; handeln derst., 111, 177; grefve Joh. underhandl. derst. m. Holländ., 119; sändebud dit, 134; ett skepp derifr. ransak af S. N., 171; om skuld. t. Lüb., 173, 175; skarp skrifvelse derifr. om gälden, 180.
- Lubske**, de, deras framställningar, 294, 335, 336; oriktig räkenskap, 294; deras dagl. klankan, 295; klagomål öfver deras uppför. mot Sv., 336; funnit k. Chr:s bref t. S. Norby, 368; om deras afsigter med Gotl., 387; — städernas tillgiftsbref f. Norby, 353, 375, 397; öfverenskommelse m. S. N., 375, 398; ett löbskt skepp strand. i Kalm. sund, 354.
- Lucas**, mäter, kon:s bysseskytt, gifvit sig t. S. Norby, 315.
- Lula** (Luleå), 288.
- Luther** [Lwter], **Martinus**, hans lärdom, derom, 162, 164; kätteri, 423; öfversätt. af skrifter emot hon. förbjudes, 313, 314.
- Lwmpen, Oloff**, hans gränd i Sthm. 211.
- Lwmpen**, ett skepp, sk. sändas t. Skotland, 197.
- Lwndh** [Lwndhen, Lundt], Warbergs slott o. län höra und. domkyrk. derst., 358.
- **electus** derst. Åke Jepsson (Sparre), 55, 58, 66, 371, 377, 378, 389, 390, 393; bref fr. kon. Fr., 2, 354; se vidare **Aage Jepson**.
- Lyckia** [Lyckio] (Lyckå, stad o. slott i Blek. vid Lyckeby), intag. af Dansk. fr. S. Norby, 411, 413; Hans Skoffgardt der höfvidsman, 415.
- **län**, 398.
- Lydendi, Christiern**, 227.
- Lysing**, se **Lösing**.
- Lyttingh, Herman**, borgare i Sthm, 285.
- Lywsdall** (Ljusdal i Helsingl.), 379.
- Länsman**, i Waksala här., Niels Jerlsson, 310.
- Länsmän**, 43.
- Lärdomen**, tvedrägt derom uppkommen, 331; tio spörsmål derom, 332, 333.
- Lödese** [Lödesa, Lösa], **gamla**, 231; dess privil. återkallas, 82; innebygg. derst. sk. öfvergifva sina tomter, 83.
- Lödöse, nya**, se **Nylösze**.
- Löfsta** [Loffstha], i Smäl., 129, 228.
- Lösings** här. i Österg., 240, 241.

Löstha (nu Öster-Löfsta s. i Olands här., Upl.), Staff. Hindricson fogde derst., 302.
Lösza karla [Löösningha embetzkarla], 323; om skatt af dem, 21, 309.

M.

- Mack** (Mak), t. kon:s behof, sk. byggas på Stegeborg, 218.
Mæchelborgh [Mekel-], S. Norby ämnat begifva sig dit, 411, 416.
Mædelpadhen, se **Medelpadhe**.
Mædelösze, se **Medelösa**.
Mæreta, fru (M. Bengtsdotter Ulf t. Ekolsund, 1527; g. m. 1. Trotte Månsson t. Eka o. 2. riksr. o. ridd. Åke Göransson Tott t. Ståringe o. Tidön), på Eke (Eka), rusttjenst, 227.
Mæreta (Johansdotter Schlavak, enka eft. riksr. Bengt Christiernsson Oxenstierna) fru, i Möreby, rusttjenst, 227.
Mæreta, Herman Kyles hustru, rusttjenst, 228.
Mæreta, hustru, "Benktz syster", rusttjenst, 229.
Mærete, Olaff Valramss hustru, rusttjenst, 227.
Mærettha, Paul Kyles (bör trol. vara Herman Kyles) hustru, stämmer Er. Kyle, 10.
Magdalena, Paul Kyles enka, rusttjenst, 228.
Magdalene, hustru, rusttjenst, 230.
Magnus Haraldsson, elect. i Skara, se **Skara, electus**.
Malma (gamm. säteri i W. Ryds s., Ydre här., Östergötl., tillhör. Per Knutsson Soop), 228.
Malmberg, i Westmanl., ang. upplet. o. förarbet. af, 1.
Malmö, 293, 367, 380; M. recess, 77, 78, 114, 125, 126, 205, 208, 209, 224, 293, 326, 346, 359, 377, 382, 408; k. Fredr. vill den hålla, 381, 402.
Malt, 39, 323.
Mark [-ch], här. i Westergötl., 64, 67, 70, 218, 293; förlänt t. Seved Ribbing, 233, 242; deraf sk. utgöras 100 oxar årl., 279.
Margaretha, grefvinna t. Höyen o. Brockenhusen, kon. G:s syster; ang. förvaltn. af hennes gårdar, 3, 42; ang. hennes gods i Halland, 41, 65, i Skåne o. Hall., 58, 77; ang. hennes sjukdom, 268; ang. hennes barn, fogdar o. gods, 291, 292.
Margretha [Margaretta] (Lagesdotter Brook till Estrup, enka eft. Nils Clausson Sparre eller Rönnow — af danska Sparreätten), fru, på Wik, förlän. af sakören, 170; rusttjenst, 227.
Margretha, hustru (Natt o. Dag, se reg. t. 1:a del.), på Sjögerås, förlän. af sakören, 219; rusttjenst, 230.
Margit, hustru, Knut Monssons, af frälset i Östergötl., 228.
Markegångstaxa, 21.
Mariekyrkan i Oslo, 372.
Marie Magdalene hospital vid Wiborg, förlänt t. Eschil Michelss., 139.
Marsk, Svea Rikes, se **Lars Siggesson**.
 — Danmarks rikets, se **Tyge Krabbe**.
Martinus (Skytte, prior provincialis l. förestånd. f. alla dominicanerklostren i Norden; sed. den förste evangeliske biskop i Åbo) prior i dominicanerkl. i Eskilstuna.
Matteus, mästare, 322.
Mattis Jönsson, frälseman i Westergötl., 229.
Matz Jonsson (trol. dens. s. föreg.) bisitt. i kon:s nämnd i Skara, 69.
Mauritz Ipsson [Ibsz-, Iebsz-] (Sparre t. Svaneholm), ridd. o. d. riksr., höfvidsm. på Köpenh. slott, br. t. hon. m. klagomål, 125, 126; — fr. Sev. Norby, 391—393; — t. kon. G., 411, 412.
Medelösa [Mæd-, Medelösze] gård, 53, 228, 264.
Medelpadhe [Mædelpadhen], 123, 243.
Mekels hwss (i Finl.), 149.
Melen [Milen], wan, **Berendt** [Bernhard, Bernt] (se reg. t. 1:a del.), hans o. hans hustrus gods förbrutna, 256; förbind. sig att t. k. Chr. l. hans barn afträda hvad h. kan inkräkta af Sv., 387, 388.
Mettha (Ivarsdtr Dyre, enka eft. hr Svante Sture), fru, får vidkännas rätten af två rättaredömen, 286.

- Metthe**, fru (trol. dens. s. föreg.), med våld tagit sig gods i Flundre här. i Westerg., 219.
- Michael** (Christierni, var tillika canonicus i Strengnäs, underskref 1529 Örebro mötes beslut), mäst. presentationsbref t. Nyköpings kyrka, 170; hans predikan, 300.
- Michel Erekson**, frälseman, 227.
- Michel** [Mik-], **Nilsson** [Nielsz-], (Svarte Skåning, se reg. t. 1:a del.), 226, 240; på Arnäs, riksr., 220; bisitt. i kons: nämnd, 271; bevitn. conventsbröds på Gripsholm öfverlåtelsebref af klostr. m. underlyd. t. kon., 386.
- Mikil Nielsson**, frälseman i Smål., 229.
- Misszenn** (Meissen, stad i Sachsen), hert. Jörien af, 313.
- Mjöl**, 39.
- Mogens** (Lauritzson), bisk. i Hammar, i Norge, utfärd. lejdebr. f. mäst. Knut o. Ped. Cancellor, 372.
- Mons**, electus i Skara, se **Skara, electus**.
- Mons**, electus i Strengnäs, se **Strengnäs, electus**.
- Mons** [Moons, Magnus], **Bryntheson** [Bru-] (Lilliehöök), 25; höfvidsman på Elfsborg, 233, 336, 355, 356; bisitt. i kons: nämnd i Wadstena, 17; i Skara, 69; qvitto, 72; sk. lägga sig vinn om befästandet af Nylödöse, 88, 97; sk. förhöra om tidn. rör. Norby o. om kläden, 92; om borgläg., 93; bref t. hon. om stämpl. af bisk. o. klerk., 95, 96; om underhandl. m. Norge o. om jern ifr. Werml., 97; om Gripsh. klost., 103; om skeppsbyggare, sågmäst. o. bösseskytt. m. m., 104; får uppbära konungsfodringen af Wäne här., 105; sk. vara Jak. Kromme behjelp. med Karlsborgs befäst., *ib.*; bref t. hon. om befästn. af Karlsborg o. Nylödöse, m. m., 184—186; — om de ifr. Danm. ankonna tidn. o. framställn. m. m., 196; sk. sända ett skepp t. Skottl. o. anskaffa kläde, 197; bref t. hon. om åtskill. år., 272, 278, 307; sk. besörja inqvarter. åt fotgångare, 286; sk. uppsända styrmän t. Sthm, 342; har befatt. sig m. ett i Hall. strand. vrak, 358, 360, 377.
- Mons Olsson** i Fellistadha, bisittare i kons: nämnd i Örebro, 87.
- Mons Wifsson** i Wäne härad, 74.
- Monss** i Dagsberg, försvarelsebref, 7.
- Monss** i Valstada i Klockrike sn, 17.
- Monss Bengtson**, tilldömd en gård, 69.
- Monss Giordtson** [Giordson] (väpnare) frälseman, 10, 227.
- Monss Gudtmwndtson** i Rydt, bisitt. i kons: nämnd, 67.
- Monss Johansson** (Natt o. Dag, se **Maans J.** reg. t. 1:a del.) utn. t. häradshöfd. i Nerike, 6; rusttjenst, 227.
- Monss Nielsson** i Wonggha, rättgång, 74.
- Monss Nielsson** (Svinhufvud, se reg. t. 2:a del.); bergsfogde på Kopparb.; afsagt sig denna befattn., 160; bisitt. i kons: nämnd i Westerås, 271; får Wika sn o. Kongsåra "konungxby" i förlän., 312; fullmäkt. f. Kopparb., 361.
- Mons Panelsson** (Ulfsparre t. Broxvik, Herreborum o. Förnäs, väpnare 1508, sed. ståthåll. på Kalmar o. öfver Öland), rusttjenst, 229.
- Monstrancium** af guld, af bisk. Brask uttaget ur Kronobäcks klost., 264.
- Mora gäll** (i Dal.) förlänt t. Olaff Benedictj, 156, 158.
- Mora, Norre** (N. Möre), 241; se vid. **Mööre**.
- Mora, Sudher** (S. Möre i Smål.), 241; se vid. **Mööre**.
- Morgongåfva**, tillförsäkras kons: blifvande gemål, 37.
- Mule I. Reff, Hans**, bisk. i Oslo, se **Reff, Hans**.
- Munsjö** (Munsö i Söderml.), Rasmus Skån. fogde derst., 200.
- Muskow** [Mw-], de sv. sändebudens förhandl. derst. m. storfursten, 141 o. f.; S. Norbys löpare kommer derifr., 150.
- Mycltthe** [Möklinta s. i Öfver-Tjurbo här., Westmanl.), Jöns Bitzars fogde derst., 158.
- Mymingh** (Memmings här. i Österg.), 240.
- Mynt**; svenskt, förakt. i Finl., 134; falskt fr. Reffle, *ib.*
- Mynthemesthare** (Didrich) i Sthm, 24.
- Mårdskinn**, 230; erlägges i lappskatt, 306.
- Möreby** (gamm. gods i Fasterna s., Sjuhundra här., Upl.), tillhör. fru Mæreta (Schlavak), 227.

Mööre [Möreslandt, Mörisland] (S. o. Norra Möre, Konga o. Uppvidinge här. i Smål.), 366; br. t. inneb. derst. om S. Norby, 53, 54; Lasse Ericsson fogde öfver hela M., 334 l. 335; Arvid Westgötes förfar. derst., 406.

N.

Naadhendals kloster (Brigittinerkl. i Finl.) förlorar ett hemman, 262.

Nærdhewij, gård, 87.

Nærike [-cke], 240; Mons Johanss. utn. t. härads. derst., 6; kons tillänn. resa dit, 40; gård deraf, 235.

Næs (trol. Näs i Adelöfs s., N. Wedbo här., Smål.; gamm. sätesgård) förlän t. Gabriel (Smäsven), 62.

Næweberg (Näfveqvarns grufvor i Tunabergs s., Jönåkers här., Söd.), gård deraf, 232.

Nicolaus Booson, se **Niels Booson**.

Nielaus, hr, 202.

Nidrosia, se **Trondhjem**.

Niels på Borg, frälseman i Smål., 228.

Niels (Larsson Schack, väpn.), i Hornby, rusttjenst, 226.

Niels Arffuidsson (Store t. Intorp i Kinds här.), frälseman i Westergötl., 229.

Niels Aruidtzson, borgmästare i Jönköp., 242.

Niels Aruidtzson, frälseman i Smål., 228, 241.

Niels Benxsson, frälseman i Smål., 228.

Niels [Nicolaus] **Booson** (Grip t. Winäs, se reg. t. 1:a del.), bytesbref, 17; hans enkas rusttjenst, 228.

Niels [-ss] **Claffueson** [Claes-, Clanes-, Klauss-] (till Stola), riksr. o. rid-dare, 5, 36, 82, 272; bisitt. i kons nämnd, 69; bref t. norska rådet, 381, 382.

Niels Erecsson (Ryning?), frälseman i Westergötland, rusttjenst, 229.

Niels Ericson, får häradsrätt. i Wallentuna här. i förlän., 302.

Niels Giordson (Schack t. Utö), frälseman, 227.

Niels Jacobson, Tyge Krabbes bortlupne sven, 404.

Niels Jerlsson, länsman i Waksala här., besittningsbref å två gatubodar i Ups., 310, 311.

Niels Jönsson, bror t. Sven i Isala, sk. återfå s. egendom af samme Sven, 273.

Niels [Nicolaus, Nelss] **Olsson** [Olaffson] (Winge), 2; på Skofteby, ridd., riksr., 5, 36, 240, 242, 272; bisitt. i kons nämnd i Wadstena, 17; sk. ransaka ang. fr. kron. köpta gods i Werml., 86; sk. tinga m. allmog. på Dal om dagsverk. t. Karlsborgs befäst., 106, 107, 186; rusttjenst, 229; sk. gifva 60 oxar af Dal, 291.

Niels [Nils] **Olsson** [Olaff-] på Stegeborg, 65, 233; bref t. hon. ang. kyrkotiond. af Östergötl. o. Smål., 99; om uppbygg. af ett mak på Stegeb. t. kons behof o. om hjelp af städ., 218; sk. återantvarda Hans Boch dennes arresterade skepp o. gods, 202; sk. ransaka om Otthe Gardhiin, 218; rusttjenst, 228; sk. sända hofmanshäst. t. Ups., 291; sk. arrestera präntredskapen i Söderköp., 311; sk. sända ärter o. hvete t. kon., *ib.*; br. t. norska rådet, 381, 382.

Niels Olsson (bergsfogde), 361.

Niels Palleson, frälseman i Smål., 229.

Niels [-ss] **Pedersson**, S. Norbys tjenare, fången i Sverige, 353, 397.

Niels Swensson, höfvidsman på Olsborg, gjort orätt mot inneb. i Wilen, 27; öfvervåld mot erkeb. Olaff i Trondhj., 327; sk. derf. stå t. rätta, *ib.*; återfått kons vänskap, 104, 105; rusttjenst, 229.

Niels Torstensson, fogde i Stäkes län, 234; sk. efterspana Peder Grym, 194.

Niels Vilkenson, frälseman, 227.

Nielss, abbot i Juleta klost.; återfått kons vänskap, 128; må uppspörja sina egodelar, *ib.*; må blifva i någ. klost. i rik., 128.

Nielss i Landha, bisitt. i kons nämnd i Örebro, 87.

Nielss Amwndtson i Attherstadha, bisitt. i konungsnämnd. i Örebro, 87.

Nielss Aruidtson, egotvist, 11; får Kinda här. i Stegeholms län i förlän., 76.

- Nielss Ericson** ("Kalmarna Niels", se reg. t. 2:a del.), qvitto på uppbörd. af Kalm. stad o. län, 159; erhåller jemte sina bröder förlän. på kongl. sakören, 165.
- Nielss Giorsson**, försvarelsebref, 159.
- Nielssz Byrghersson**, rättegång, 75.
- Nogard** [-dt, -ordt, Noogardt, Nougardhe], **Stora** (St. Novgorod i Ryssl.), 142; de sv. sändebud. derst., 143; den svenska gården derst. får bebyggas, 144, 147, 430; ryske czarens br. t. ståthåll. i N., 146—148; klagomål af Ryssar derst. på Svensk., 148—150; ståthåll. derst. sk. confirmera freden, 146 o. f., 429, 430; N:s-rubler, 140.
- Nora**, 361.
- Noraschoga bergh** [Nooreskoog, Noordheskogxbergh] (Nora bergslag); påminnelse om skatten, 40; inneb. kallas t. Örebro, 72; gård deraf, 232.
- Noorebergh**, gamla (Norberg) gård, 232; Hans i Presthyttan fogde derst., 158.
- Norby**, ang. bytesbref å ett notvarp derst., 17.
- Norby** (nu Norrby, s:n i Simtuna här., Upl.), fogdebref derå f. Joghann Skrivare, 304.
- Norby, Söffuerin** [Söffrin, -nk] (se reg. t. 1:a del.), kon. Fr:s o. Danm. rikes man, 13, 14, 124; vill ej fly kon. G. hans skytt igen, 2, 3; föröfvade o. tillämnade fiendtligh. mot Sv., 3, 13, 31, 32, 50, 110, 117, 123, 168, 171, 176, 199, 200, 208, 250, 254, 258, 301, 315—317, 380, 381, 393, 397; sk. bespejas, 10, 46, 210, 219; ett fartyg, tillhör. hon., strandadt i Kalm. sund, 13, 213; aktar icke efterkomma k. Fr:s bud, 14; br. t. hon. om kon. G:s skytt o. kartuge, 38, 39, 61, 62, 78, 79; hans dotter, 39, 58, 59, 61, 353, 375, 376, 392, 400 och h:s tjänare, 353, 369, 370, 376, 392, 397, 400 fångna i Sv.; om hans skalkastycken. 54, 56, 57; Niels Braidhe sk. hafva slagit sig t. hon., 59, 60; ang. ett personl. möte m. kon. G., 62, 370; befar. anfall af hon. på Norge, 98; håller en borgare fr. Söderköp. fången, 61; hans löpare återkommen fr. Muskow, 150; är k. Chr:s besvorne man, 172; tidender om hon., 180; hans onda afsigter emot Sv. äro emot k. Fr:s o. d. rådets vilja, 367, 368, 401, 402;—uppenbaras af k. Fr. f. k. G., 400, 401; beklag. sig öfver k. G., 203—208, 213, 392, 393, 397, 398, 400, 401; Sveriges hjälp emot hon. begäres af k. Fr. o. danska råd., 388—390;—utlofvas, 206; k. G. begär hans bestraffning, 207; stämplat m. Ped. Cancellern o. mäst. Knut, 208; sv. flotta utsänd emot hon., 224; hans jakter i finska skären, 251, 269; hans ochristel. handel, 256, 257; förbund mell. Sv. o. Danm. emot hon., 257; Arv. Westgöte anbefalles att förarga på hon. o. straffa hon., 257, 276, 277; inneb. i Smål. uppmanas att biträda m. att straffa hon., 258, 260; styrk. k. Chr., 258; brutit sin ed t. k. Fr., 259; har i Blek. en röfvarekula, *ib.*; danska krigsmakten dragit emot hon. in i Blek., 259, 276; h:s brefvexl. försänd t. kon. G. af k. Fredr. och af danska rådet, 314, 315, 368, 391—398, 401, 418; h:s bref t. kejs., 315; br. t. Arv. Westgöte o. dennes svar, 353—355; erhållit k. Fr:s, danska rådets o. de tyska städernas tillgiftsbref, 353, 370, 375, 392, 395; antvardat Visborgs slott t. Otte Krumpen, 353, 370; kastad i fängelse o. illa behandlad af O. K., 395, 396; vill ej stå und. h:s befäl, 395; förlorat pgr på ett lübskt i Kalmar sund strand. skepp, 354, 392; menigheternas på Kopparb. i Dal. m. fl. landskap skrivf. t. allmog. i det öfr. riket om h:s stämpl., 361, 362; besvikit Skåningarne, 361; br. fr. danska råden i Skåne om hans förehafv., 364, 365; h:s folk intagit Sölvesborg, 368; undskyller sig inf. k. G., 369—371, 375, 376; vill våga lif o. hals för Sveriges bästa om h. är betrodd, 370, 371; återfördr. s. barn, tjen. o. gods, 369, 370, 376; beredvillig att ingå på öfverenskomm., 376; br. t. o. fr. Tyge Krabbe, 372, 373, 379;—t. Claus Gortze, m. fl., 391—393; undskyller sig hos k. Fr., 391, 392; vill hämnas på k. G., 393, 397; skulder, 393, 396; pantsatt sina gyldenstycken i Rotneby, 396; kallad att föra k. Fr:s dott. t. Preuss., 395; ursäkt. sig att h. ej kan efterkomma kons. önskan, 395, 396; har i Åhus o. Wä 40 resenärer, 397; ej tagit ifr. k. G. mer än godset på ett vrak, s. h. vill återlemna l. betala, 398; vill tillställa oro t. k. Chr:s fördel, 401; dagl. bud t. k. Chr., 401; tagit ett skepp fr. Holl., 403, ett fr. Hamb., *ib.*, ett fr. Dordrecht, 404; skeppar Clemeth ämn. gifva sig t. hon., 412; slagen af Dansk. o. Lübeck., 411, 413, 415, 418; h. sj. flyktad t. Ryssl., Lifl. 1.

- Mecklenb., 411, 416; inkommen i Ryssl., 315, 424; h:s folk försvurit h:s tjenst, 415; svensk hjälpsändn. emot hon., 413; väntas på vår. m. en stor sjömak, 416; tros vara fången i Sv., 418; br. om h:s kvarhållande, m. m., *ib.*; h:s nederlag trol. afskräckt k. Chr. fr. ett anfall på Danm., 420; är icke t. freds utan att h. hafver någ. att beställa, 424.
- Nordtlanden** [Norlandhen] (Norrländ), gård deraf, 230; br. fr. menighet. derst. till Smål. o. Westerg. om landsköp, m. m., 362, 264.
- Nordtmareken** (Nordmarks här. i Werml.), 242.
- Norge** [-ghe, -ighe, Nörie, -ige], 203, 330, 341, 359; Ped. Cancellers beskyddas derst., 59, 208; utfordrad derifr., 71, 208; hand. m. fisk o. salt derst. fri f. Westgötarne, 95; spejare sk. ditsändas, 98; dit undflydde förrädare, 113, utfordras, 222—224. sk. utlemnas, 337; Per Grym återkommen derifr., 113.
- **s rikets råd**, 59; br. t. dem om utlemn. af Ped. Cancellers, 71, 381, 382; — t. kon. G., 97; återfordra Viken, 402; klaga öfver Karlsborgs befäst., 404.
- **sunnanfjälls**, br. t. dem om Ped. Cancellers o. de andra förrymde förrädarne, 112—114; utfärda lejdebr. f. mäst. Knut o. Ped. Canc., 372; ursäkta detta inf. k. G., 373, 374; br. t. dens. om förrädarnes utlemn., 384; — t. norska råden nordanfjälls derom, *ib.*
- Norköpingh**, 89; gård, 231.
- Norrbothen**, 136, 243; landsköp. derst. sk. straffas, 137; Lasse Olss. uppbörd derst., 159; om upprätt. af skol. derst. f. Lapp. o. andre, 167.
- Norsche**, de, förbön. f. Svensk., 112.
- Norvindhä** (här. i Upl.), 239; Staff. Hindricson fogde derst., 158.
- Nwdinghe**, 74.
- Nybur** [-wr], **Hindrick**, sk. anskaffa en bygmäst., 39; om hans betaln., 118, 165.
- Nyköpingh** [-cöping], gård, 231, 232; mäst. Michael presentationsbr. å N—s kyrka, 170; br. om hand. m. Holl., 121.
- **s län**, fogdar derst., 234, 240, 323; bref dit om det dyra pris. på åtskill. varor, 119, 120.
- Nydala** [-e] klost. (se reg. t. 1:a del.); Jöns abbot derst., 6, död, 417; bisk. Brask förbjudes att befatta sig m. detsamma, 263; dess klenodier uppskrifna, 417; utländske, ej trovärd. bröd. derst., *ib.*; t. en del funderadt af biskopsbordets ränta, *ib.*
- Nyekoren**, i Åbo, dess ränta, 299.
- Nyen** (stad i Ingerml., der Petersburg nu ligger), 150.
- Nygaardh** (sätessgård i Lofta sn, N. Tjusts här., Smål.), tvist derom, 11.
- Nylöse** [Nyelödesiö, Nielode-, Nylöse, -szæ, -söö] (Nylödöse), 197, 231, 242, 336; kons nämnd derst., 68; priv. fr. staden, 81—83; om dess befäst., 82, 88, 89, 90, 97, 184—186, 407; dagsverk. af bönd. dertill, 88, 89; markn. derst., 82; om strömmens vändande fr. Hisingsidan, 185; Seveholmen derst., *ib.*; kon. anslår 100 mark derst., 217.
- Nynäas** (sätessgård i Söderm., Ösmo sn), 227.
- Nyvatt** [Nyvatnj], sv. nybygge i Ryssl., 149, 430.
- Nämnd**, kons, stäm. o. försvarelsbref utfärd. af, 67, 68; ledamöt. deri i Nylödöse, 68; i Skara, 69; domar, 69, 70, 74, 75; i Örebro, 87, 88; i Westerås, 271.
- Nöteborgs län**; svensk. får der ej bygga, 148, 430; svenska nybyggen derst., 149, 430.

●

Ocknabo, se **Öchneboo**.

Oculanij, Maximus, uppbördsman i ryska Lappmark., röfv. af Svenskar, 150, 151.

Olaff, hr i Lula, 288.

Olaff [Oluff], erkebisk. i Trondhjem, väl uppehållit de sv. förrädarne, 208; bref t. hon. om mäster Knuts dom, 222—224; Ped. Cancellers, Peder Grym o. hr Jakob utfordras af hon., 222—224, 326, 327; — br. fr. erkebisk. Joh. Magni, 194, 378, 379; fr. k. Fredr. Danm., 383; norska riksråd. sunnan-

- fjälls, 384; — bisk. Brask, 410; lidit öfverväld af Niels Svenss. på Olsborg, 327; hans procurator, 327; anbefald att utlemna de sv. förrädarne, 405, 409; förbön f. mäster Knut o. Ped. Cancellor, 405; brutit Malmö recess, 408; utlemnat Ped. Cancellor, 326, 327, 419; ursäktar sig hos k. Gust., 405, 419.
- Olaff** i Grawerum, frälseman i Smål., 229.
- Olaff**, mäster, se **Olaus Magni**.
- Olaff, Sanct**, se **S:t Olaff**, konung, 405.
- Olaff Andersson**, frälseman i Smål., 229.
- Olaff Aruidzson** [-uidtzsz-, -ffuitz-], fogde i Nyköp. län, 234, 240; sk. på en gång insända skatten, 131; sk. uppsända bjelkar t. Sthm, 323; sk. anskaffa master, 346, sk. gjuta jernklot t. kartuger, slangor o. falckenetter, 300.
- Olaff Benedictj**, utn. t. kyrkoh. i Mora i Dal., 156; sk. veta kons bästa o. nedtrycka lögnakt. tal bl. men. man, 158.
- Olaff Björnsson** (Skåning l. Lilliesparre, t. Asa o. Färgared), i slottslofven på Kalmar, 335.
- Olaff Gotzstaffson**, bisitt. i konungsnämnd. i Kinna, 67.
- Olaff Ifnuarsson** [-sz-], i Enköping (väpnare), rusttjenst, 226; byte m. hospital. i Sthm, 123; bref t. hon. om uppbörden, 239; bisitt. i kons nämnd i Westerås, 271; förlän. af kongl. sakören, 307.
- Olaff Iliensson**, 211.
- Olaff** [-off] **Joghanson** [Joon-], fogde i Westerbott., 289; sk. mildra gården, 341.
- Olaff Joghanson**, får återbördad det gods, hvarpå Öregrunds stad varit bygd, 283, 284.
- Olaff Jonsszon** [Jönsson] (Gyllenhorn), på Hakestada, 240; frälseman i Upland, 226; bisitt. i kons nämnd i Westerås, 271.
- Olaff Jopson**, 361.
- Olaff Jönsson** i Närdevi, bisitt. i kons nämnd i Örebro, 87.
- Olaff Larsson**, bisitt. i kons nämnd i Nylödöse, 68.
- Olaff Mattsson**, frälseman i Smål., 229.
- Olaff Morthensson**, rusttjenst, 226; fogde ell. förläningsman i Norrl., 243; qvitto på uppbörden, 161; sk. efterspana Peder Grym, 194; sk. uttyda kons bref t. Helsingarne, 323.
- Olaff Nielsson**, dräpt en man, 87.
- Olaff Siffnuidtson**, kårande inf. nämnden i Skara, 69.
- Olaff Toorsthenson**, försvarelsbref, 273.
- Olaff Ywerson**, se **O. Ifnuarsson**.
- Olandt** (Oland) här. i Upl., 239.
- Olaus** [Oloff] **Laurentij** [Larsson] erhållit kons orlof ur cancelliet, 216.
- Olaus** [Olaff, Oloff] **Magni Svinefooth**, mäster, bror t. electus i Upsala, 285; i Lübeck, 194; misstänkt hos kon., 194; bref t. hon., 51, 52; — m. en skänk o. tacksägelse m. m., 202; — fr. hon., 309; hon. tillhör. silfv. annammadt af kon., 285.
- Olaus, S:t**, se **S:t Olaff**.
- Oldenborg** [Oll-, Ollhd-], grefskap, 203, 359, 380, 383, 394, 399, 408.
- Olfzborgh** [Olz-] (Olsborg, se reg. t. 1:a del.), 27; fogd. derst. sk. hindra hofmännens öfverväld, 47, 48; förraskning derpå befaras, 98; Niels Svensson förunnas sin tingest derst., 105, 106; Viken icke derm. väl förvarad, 187.
- Oloff Ffadererson**, 34.
- Oloff Larsson**, se **O. Laurentij**.
- Onszala** (Odensala i Erlinghundra här., Upl.), s:n, förlänt t. fru Sigrid (Bañér), 312.
- Oppwnda** här. (i Söd.), Peder Joghansson fogde derst., 93.
- Orlof**, f. krigsfolket, 128; f. Olaus Laurentii ur k:s cancelli, 216.
- Oskin** (Östkind) här. i Östergöt., 240.
- Oslo**, 25, 26, 355—357, 374, 376; Mariækyrkan derst., 372. Se vid. **Reff, Hans**.
- Osunna** (Åsunda här. i Upl.), 239.

- Ost**, gård deraf, 20, 21; dyr, 94; handel dermed mellan Westergötl. o. bergslag., 95.
- Otthe** (Olofsson Svinhufvud, se reg. t. 1:a del.), bisk.; hans skrin o. kläd., 285.
- Otthe** [Otte] Nielson (Hästhufvud i Holm?), frälseman, 227; bisitt. i kons nämnd i Westerås, 271.
- Otthe Stigson**, en af S. Norbys höfvidsmän; intagit Sölvesborg, 368.
- Ottserj**, 142.
- Ouilenski, Johann Johanson**, hertig, rysk ståthåll. i Nogård, sk. bekräfta freden mell. Sv. o. Ryssl., 429, 430. Se vid. **Abolenissen**.
- Oxar**, betalas i gård, 20, 21, 290, 309; dyrt pris derå, 94; handel dermed mell. Westergötl. o. bergslagen, 95; — tillåtes Hindr. Pederss., 139; få af bisk. Ped. i West. uppköpas i Östg., Westerg. o. Smål., 186; — — af Ol. Belthare i Smål., 281; 100 o. sk. utgöras f. Marks här., 217, 279; af Sev. Kiils förlän., 218; sakören sk. förvandlas dert., 217; markeggspris, 234, 235; saköres-o., 244, 275; reqvireras t. Sthm, 289, 346; tagna fr. Germ. Svenss. af Th. Jönss:s fogde, 282.
- Oxhudar**, betalas i gård, 231.
- Oxsze, Johan** (t. Nielstrup, † 1534), ridd., danskt riksr., br. t. k. Gust., 411, 412.

P.

- Paaland**, se Polen.
- Paasse, Axell**, se Possze.
- Pæder**, i Bogard, bonde, bisitt. i kons nämnd, 34.
- Pansar**, kon. begår såd. af biskop Hans i Linköp., 127; skänkta t. kon. af Jak. Fleming, 131.
- Patroner** [-nor], rikisins helge, 28; medlare ell. fördragtingare inför Gud, 332.
- Patzbord** [-dh, -dth], 49, 118, 127, 129, 131, 136, 161.
- Peder Algotj**, qvitto, 116.
- Peder Andersson**, i Trælunda, rättegång i Kinna, 67.
- Peder Assmwndtson**, bisitt. i kons nämnd i Kinna, 68.
- Peder Björsson** i Broby, bisitt. i kons nämnd i Kinna, 67.
- Peder Eriasson** i Kär, bisitt. i kons nämnd i Kinna, 68.
- Peder Jonsson** i Geldstade, rättegång, 67.
- Peder Knwtson** i Nwdinghe, 74.
- Peder Larsson** i Enestad, försvarelsesbref f. ett manslag, 303.
- Peder Matzson**, får råg o. korn i län, 165.
- Peder Nielsson**, hans enka Kirstin, 70.
- Peder Olson**, fogde på Olsborg, 48; höfvidsman f. kons hoffolk i Finland, 316.
- Peder Paawelsson**, rättegång i Kinna, 67.
- Pedher** [Petrus] Magni (se reg. t. 1:a del.), bisk. i Westerås, 5, 93, 271, 293; får köpa oxar i Westgötl., Östergötl. o. Smål., 186; rusttjenst, 226; utnämnd af påfven, 429.
- Pedher** [Per] Erlandtson (Båat t. Fituna), riddare, riksr., 5, 36, 220; hans rusttjenst, 226, 240.
- Pedher Gwnnarson**, förläning, 104.
- Pedher** [Per] Hansson [-sson] (t. Hvalstad, af Forstenasläkten), riddare, 5, 36; deltag. i kons nämnd, 34; rusttjenst, 226, 240.
- Pedher Jacobson**, sk. taga Claues Pors gods, 9.
- Pedher Joghansson**, fogdebref på Oppunda här., 93.
- Pedher Knwthson** (Soop, väpnare), t. Malma i Österg.; häradshöfd.-dömet i Gulbo här. i förlän., 7; Klockrikes fjerding d:o, 55; rusttjenst, 228.
- Pedher Petrj**, klosterbroder, aktar gifva sig t. Norrbotten, 288.
- Peltazarj** [Pälthasaarij], svensk by i Ryssland, 149, 430.
- Pemmer** (Pemar i Pikie här., Finl.) s:n, 303.
- Penningar**, 9, 236; lånta af de tyske städerna. 16, 18; finnes föga bland allmogen, 20; lån t. grefve Johan af Hoya af Tyge Krabbe, 58.
- Phos, Herman**, bref t. hon. rör. hans underhandl. med rådet i Danzig, 212, 214.

- Piike, Monss**, 227.
Pijotricouia (Petrikau, stad i Polen, 15 mil s.v. fr. Warschau), 365.
Pilgrimsfärd, 17.
Pinne, Nils, i Tinnerid, bonde, försvarelsbref, 344.
Pleschaw (Pleschow, guvernement i Ryssl.), 142.
Penisarj, svensk by i Ryssland, 149, 430.
Per Andersson, frälseman i Smål., 228.
Per Christersson, frälseman i Smål., 229.
Per Ingemundson, frälseman, 226.
Per Jönson, i Wanstad, frälseman, 229.
Per [-dher] Knutson, i Bro, Östergötl., frälseman, 228, 241.
Per [-dher] Larenson [-sszon], i Hallqwi, frälseman, 227, 229.
Per [-der] Soneson [-szon], frälseman, 227, 241.
Petronilla (Pernilla Nilsdotter Sparre — af danska Sparre-ätten — till Wik, † 1550; enka eft. Sten Christersson Oxenstierna) fru, 227.
Petrus, biskop i Skara (bör vara i Westerås), 36.
Petrus Magnj, se **Pedher M.**
Poikilan [Poika-], Heiki, röfvat två ryske skatteuppbördsmän i Lappland, 151, 430.
Polen [Paaland. På-, -dt], kons af P. tjenare plundrade i Wiborg, 150; kon. af P. benägen att bistå Herm. Phos på kon. Gustafs vägnar, 213; om förbund mellan P. o. Sverige, 267; kons i P. bref t. kon. Gustaf, 287; krig mot Turken, 423; 80,000 Turkar tågat mot P., *ib.*
Pomeren, hert., ämnar anfalla Stralsund, 171.
Pors, Claues, hans gods indragna, 9.
Possze [Paasse, Porse], Axel [-ll] (se reg. t. 2:a del.), 229; bisitt. i kons. nämnd i Kinna, 69; bref t. norska rådet, 381, 382.
Prenterij, i Söderköp., sk. upphöra, 314; bisk. Brasks ursäkt f. dess upprättande, 425; i Stockh., 314.
Prelater, kyrkornas, hafva åtagit sig en stor del att betala, 237, 248.
Prelaturer, 260.
Presentationsbref, f. kyrkoherdar, formulär dertill, 347.
Prestehytthen (Dalarne), 158.
Presterne, hafva utfört falska rykten om kon., 162; olika lag f. dem o. f. lekmän, 163.
Priise-syden, 210.
Privilegier, bekräftelse på rådets, ridderskapets o. frälsets, 28, 29; på Eke-sjö stads, 35; f. Nylödöse, 81—83; f. Sköfde, 83, 84; f. Uddevalla, 84, 85; f. Hofva o. Lyrestads socknar, 85; f. Gefle, 156; f. Kopparberget, 160.
Procurator, erkebisk. i Trondhjem, 327.
Prydtz, Albricckth, speleman, om hans lön, 215.
Prydtzen [Prussia, Priiszen], 267; hofmästaren af P. återkommen t. sitt valde igen, 171; electus i Upsala sk. fara dit, 287; hert. Albricckth i P., 395.
Purewesi [Purowäsi], svensk by i Ryssland, 149, 430.
Pyndare, 319.
Påfven, har sändt en legat t. Ryssl. f. att medla fred mell. R. o. Sverige, 287; träder mest ifr. Christi tro i det han gifver s. in t. Turken, 313; om hans valde är med ell. mot Christo, 332; satt sig upp emot kejs. o. andra furstar, 422; gifvit stora summor till christend. försvar mot Turken, 423, 426; hjälpt kejs. o. erkehert. Ferdinand, *ib.*; bref fr. hon. t. kon. Gustaf om de svenske biskoparne, 428, 429.

Q.

- Quaditz, Frandtz**, pass t. Tyskl., 131.
Qvittenser, till: Måns Bryntesson, 72, Germund Svensson, *ib.*; Jogh. Svenske, 86; Ped. Algotj, 116; Lasse Olsson, 159; Bengt Westgöte, *ib.*; Niels Ericson, *ib.*; Olaff Mortthenson, 161; Gudm. Pedersson, 244; Jak. Westgöte, 255; Peder Spaare, 282; Olaff Swarth, 293; — f. uppbörd af förlänningarna, formulär t., 349.

R.

- Raalam** (Rålamb), **Pedher** (af Svartevik, väpnare), lagman i Helsingl., 156, 243; förlän., 156.
- Raamo**, se **Rawma**.
- Räkarna**, se **Rekarne**.
- Raff**, sk. uppsändas t. Sthm, 183.
- Ramborgh**, hustru, på Gladhem, Haraldtz i G. efterleverska, 228, 256; får G:s sm., 194, alla B. v. Melens o. hans hustrus gods i Stenby s:n, 256, o. Lindharydtz rättaredöme i förlän., 266.
- Ransow, Johan**, gifvit S. Norby försäkran, 395.
- Rasbo här.** (Upl.), 239.
- Rasborgx län** (i Finl.), frälsets rusttjenst derst., 252.
- Rawma** [Raamo] (Raumo, stad i Finl.), gård, 232; gråbrödraklost. derst., 297.
- Reff** (eller **Mule**), **Hans**, bisk. i Oslo, 26; visitationsresa t. Viken, 25; om lejd f. hon., *ib.*; br. t. kon. G., 355—357; lejdebref f. mäster Knut o. Ped. Cancellor, 372.
- Reff, Michel** (dansk, egde Malong i Westergötl.), frälsebref, 76.
- Reffe**, 129, 150, 210, 373; falskt mynt derifr., 134; bref t. borgmäst. o. råd derst. om en tvist mell. J. v. Linggen o. Staff. Sasse samt H. Witte, 177—179.
- Rekarne** [-a, Ræk-] (v. del. af Söd.), 240; br. dit om de höga pris. på vissa förnödenh., 119; Niels Smidt fogde derst., 234.
- Reklyng** (rackling), reqvireras af kon., 183.
- Renar**, 151, 153.
- Renoldus, St.**, se **S. Renoldus**.
- Rensell, Clemett** (förut landsfogde i Söderm.), 213.
- Rensszel, Jacob**, borgare i Sthm, 284.
- Rentscriffuere, Joan**, mäster, sk. hålla inventer. på Kalm, o. granska räknenskap., 334.
- Resenärer**, 397, 411.
- Rettharedömen**: Kullisriidtz, 48; Fyllarytz i Films s:n, 170; Lindharydtz, 266; ränt. af två r. förlänt t. fru Mettha, 286.
- Ribbing, Siffwidt** [Seffuidt], bisitt. i nämnden i Skara, 69; underrätt. fr. hon., 172; sk. undersöka adelns rätt t. sakören, 217; Marks här. i förlän., 233, 242; sk. deraf gifva 100 ox. årl., 217, 275, 279; får annamma en sock., s. Matz Kaffle innehaft, 279; sk. uppsända en läst villebråd t. Sthm, 282.
- Ridderskapets privil.** bekräftas, 28, 29.
- Riidhön** (Ridö, ö i Mälaren, tillhör. Barkarö s., Tuhundra här., Westml.), ränt. af godsen derst. förlänt t. h. Anna på Ådön, 270.
- Riighe** [Riigh] (Riga), 129, 210.
- Rodby sjö** (vid Norrby i Klockrike s:n), trol. misskrifn. f. Norby, 17.
- Rodhen, Swdra o. Norra**, se **Rodtzlaghen**.
- Rodtzlaghen**, bref dit om det höga pris. på åtskill. förnöd., 119, 120; Tord Pederss. fogde derst., 234; gård, 239.
- Roluff Matzson**, k: Chr:s o. S. Norbys anhäng., 368.
- Room** (Rom), tidender derifr., 422; om kyrkomöt. derst. ingenting bekant, 424.
- Roschilde** (Roskild på Seeland), 414.
- Rost, Dirich**, borgare i Sthm, får vidkännas en tomt i Köping, 320, 321; varit i Sthms bestalling, 321.
- Rotneby** [Roth-, Rwndhneby], 45, 354, 376, 373, 376; S. Norbys skuld derst., 396; intages fr. hon. af Dansk., 413.
- Russia**, 267, se **Rysselandt**.
- Rusttjenst**: bestämmelser derom, 252, 253, 255; förteckn. å det rusttjenstskyld. frälset, 226 o. följ.
- ordning, öfverenskomm. mell. kon., råd. o. ad. derom, 225 o. f.
- Rwmborgx län** (dess vidd ej med visshet bekant. Såsom derunder hörande nämnas Tveta, Wista o. Mo här., Jönköp. o. Grenna, samt hela eller en del af Wedbo), 242; Germund Svensson embetsman derst., 233.
- Rydt**, gård i Mark, 67, 70.

- Rydtholm** (Rydaholm, s. o. pastorat i Östbo här., Smål.), 54—61.
- Rydtzar**, höfvidsmännen i Finl. sk. hålla ögat på brädet m. dem, 301.
- Ryia** (Ryning), **Oloff** (bortförd m. G. Wasa t. Danm.; gick i k. Christierns tjänst, men lemnade dens.); i slottslofven på Kalmar, 335.
- Rymmare**, fr. Danm. o. Norge sk. utlemnäs, 337; ömsesidigt utbyte deraf, 344; t. Danm. fr. Sv., 125, 126, 209, 345; förrädare, rymde t. Norge, om dem, 59, 71, 95, 113, 208, 222—224, 337.
- Ryning** (Erik Bengtsson), h:s hustru Annes rusttjänst, 227.
- Ryska gränsen**, embetsmän fr. begge rik. sk. ditsändas, f. att genast straffa all skada, 154, 155.
- Rysselandt** [Rydtzlandth, -ttsel-], beskickn. dit, 132—134, 288; sk. t. större del. bekostas af råd. i Finl., *ib.*: fredsförhandl. m., 141—155, 429, 430; derom, 287, 424; ömsesid. gåfvor vid fredsslutet, 155; fred mell. Sv. o. R. i Svante Stures tid, 154, 424; Sev. Norbys underhandl. m. storfurst. derst., 315; S. N. tros hafva flyktat dit, 411, 416; — der inkommen, 315, 424; sk. der bespejas, 315; Svensk. få der öfverallt köpslaga, 430; — må der ej bygga byar, 430. Se vidare **Storeförsten**.
- Ryssymbodhe** (Ryssebo, säteri i Ingatorps s., S. Wedbo här., Smål.), 34.
- Rådet**, danska, se **Danmark**.
- norska, se **Norge**.
- svenska, se **Sverige**.
- Råg**, betalas i skatt, 72; i kyrkotionde, 99, 117; reqvireras fr. Finl., 118; lämplig t. utförsel f. handeln m. Holl., 118, 120; markegångspris, 225, 235; huru myck. deraf sk. utgöras i gården, 249; pris. derå i stigande, 417.
- Räfskinn**, betalas i gård, 20, 21, 230.
- Röne** (Rönö, nu kungsgård, i Rönö s., Björkekinds här., Östergötl.) gård, bisk. Brasks saltpanna derst., 247, 422.
- Rör**, 253.

S.

- Saalentwäna** (Sollentuna i Upl.), häradsrätt. derst. förlänt t. Gudmund Skrifvare, 304.
- Saker** (= sakören), kongl., 11, 277; förlänta t. adeln, 29, bisk. Ingemar i Wexjö, 54, Holger Karlsson, 63, Thure Trolle, 64, Warnhems o. Gudhems kloster, 86, fru Ibba på Ekeberg, 91, Byrger Nielsson, *ib.*, fru Anna på Aspenäs, 156, Hindric Erlandsson, 165, fru Gwnnildt, *ib.*, Niels Ericson o. hans bröder, *ib.*, fru Anna på Winstorp o. hennes söner, *ib.*, fru Margareta på Wik, 170, priorn i Eskilstuna klost., 190, Axel Andersszon, 243, Wårfruberga klost., *ib.*, Niels Smidth, 277, abbediss. i Sko klost., 289, mäter Erik i Åbo, 298, Anders Pedersson i Grubba, 306, Olaff Ifuarson, 307, h. Cirstin på Engso, 341; — om rättigheten dertill sk. ransakats, 217; om räkenskap deraf, 255.
- Sala** [Szala, Salebergh], sock. o. grufva, bref t. innebygg. derst. om uppsök. af grufvor, 1; stämm. på "kyrkewernene" derst., 97; bref t. bergsmänn. om bearbet. af Sala grufva, 192; Jöns Bitzsare fogde derst., 158, 192.
- Salomon** i Strandh (af släkten Rahm; sed. en prestslägt i Werml.), fogde i Werml., 242.
- Salpeter**, 1:3; införes fr. Ryssl., 155.
- Salpetermästare**, kon:s, 342.
- Salt**, 16, 18, 175; handel dermed på Norge fri för Westgötarne, 95; gård deraf, 105; dyrt, 336, 339, i Tyskl., 119, o. annorstädes, 120; hemtas ifrån Frankr., 120; hitföres af Holländ., 120, 121.
- Saltpannor**, hjälpegård deraf in natura, 105; biskop Brasks vid Rönö, 247, 422; fristadsrätt f. densamma, 247.
- Samfong**, 230.
- Sanct Eric** [Eriich], konung, 310, 357.
- S. Jörn**, riddare, 398.
- S. Katherine klost.** i Skara, 69.
- S. Laurentius** [Lawrens], 359, 389.
- S. Olaff**, konung, 83, 248, 405.

- S. Renoldus**, hans bok, 422; om öfversätt. af, *ib.*
- Sandön, gotska** [svenska], kon:s skepp o. jakt. der församl., 251; finska jakterna beordras dit, 269.
- Sanganime gods**, förlänt t. Eschil Michelsson, 139.
- Santhasarj**, sv. nybygge i Ryssl., 430.
- Saruhesarj** (nu Sarvisaari), sv. by i Ryssl., 149.
- Sassze, Staffan**, höfvidsman, Österhan. s. i förlän., 126; om hans tvist m. Jost wan Linggen, 177—179; beordras t. Elfsnabben, 269.
- Sathagwndh** (Satakunda eller Björneborgs län i Finl.), frälsets rusttjänst derst., 252.
- Saukosarj**, sv. nybygge i Ryssl., 430.
- Saukoso** (Saukkosuo), sv. by i Ryssl. (trol. densamma s. föreg.), 149.
- Scheell** [Schæ-, Skæ-, Skeell], **Hans**, mäter, k. G:s canceller, 4; skickas t. Finl., 49, 51; får två kungsgårdar i pant f. levererad koppar, 312.
- Schillinck, Caspar**, skuld t. Jak. Campe, 365.
- Schotland, se Skotlandh.**
- Scriffuere, Bength**, 241; fogde i Hanekinds här., 233; sk. kännas vid Linköpings qvarn, 183.
- **Brandt**, borgare i Sthm, 284.
- **Claffues**, på Åbo slott, innehar Ström l. Koosketz gods, 304.
- **Engelbriickth**, i Arboga, 156.
- **Gudmund** [Gwmm-, Gudtmwndth, Gwnnindh] **Pedersson** [Persson] (Slatte), 228, 241; på Hof, fogde i Östergötl., 189, 233; bisitt. i k:s nämnd, 34; fullmakt på sakören i Smål., 52; sk. underhandla m. städ. i Österg. om den bevilj. gård., 99; sk. uppsända pansar fr. bisk. i Link., 127; bref t. hon. om borgläger, 93; om Gripsholms klost., 103; om abboten i Juleta, 116; om Hindr. Pederss., 139; om Danskarnes framställn., m. m., 197, 198; sk. skynda Jogh. Smäländ. upp t. kon., 191; rusttjänst, 228; qvitto, 244; får häradsrätten i Sollentuna i förlän., 304; sk. vinlägga sig om ett jordaskifte m. abbediss. i Wadstena, 344; rådsl. m. bisk. Brask om handeln m. Danm., 407.
- **Hermann**, br. fr. hon., tidender fr. Danm., 182.
- **Johan** (sed. fogde på Öl.), utn. t. fogde i Westerås stad, Snäfvingen, Tuhundra o. Siende här., 304; får Davidsbröd i förlän., 312.
- **Lassze**, borgare i Kalm., 241; qvitto, 39; fogde på Grönskog, 136.
- **Nilz** [Niels], tvist om en gård, 34; får häradsrätt. i Seminghundra i förlän., 304.
- **Olaff**, fogde (i Smål.), haft några Erik Trolles gods i befalln., 311.
- **Swen**, 241.
- **Truels** [Trwells, Trug-] (Rosenstråle t. Rafvanäs), 240; häradshöfd. i Björkekinds här. i Östergötl., 183; fogde "emellom Vicha" (Wikbolandet i Österg.), 233; flera kronogods i förlän., 6; rusttjänst, 228.
- **Verneka** [-e], 240; rusttjänst, 228.
- **Wlff** (Gyler?), se **Wlffgangh.**
- Seekiebrödher** (= tiggaremunckar), fr. klostren, sk. tigga för deras behof, 190.
- Secreterare**, Erik Brockenhuss k. Fredriks i Danm., 188, 189, 196; k. G:s mäter Lars Andreæ, 193; Wlffgangh, se **W.**
- Seffuedhe** [Siffuidt] (Sevede här. i Smål.), 241; fullmakt. derifr. sk. möta kon. i Wexiö, 43.
- Segherstadha torp** i Gudhems här., förlänt t. Jog. Svenszon, 256.
- Seglora** (numera Segloraberget i Seglora s:n, Marks här., Westerg.), hr Helige derst., 67.
- Segred**, fru, se **Sigriidh.**
- Sekiren, Iwan**, köpman i St. Nogård, 150.
- Seelandh** (Zeeland, prov. i Nederländ.), 342.
- Seminghehundrade** (Seminghundra i Upl.) här.; häradsrätten derst. förlänt t. Niels Skrifvare, 304.
- Seweholmen**, vid Nylödöse, 185.
- Serkelax, Peder**, mäter, kanik i Åbo, executor af domprost. Jakobs testam., 261; får återtaga ett hemman fr. Nädendals klost., 262; qvitto, 263.

- Sexmekie** (Sääxmäki i Tavastl.) här., Jönss Knwthsson läradsh. derst., 161; Anders Westgöte fogde derst., 165.
- Seygenskiib**, 411, 413.
- Siende** (Siende här. i Westml.), fogdebr. derpå f. Jogh. Skrifvare, 304.
- Sickthhuna**, **Foder-** (Forn-Sigtuna), förlänt åt mäst. Hans Scheel, 312; se vid. **Siktwna**.
- Siffuidt**, se **Seffuedhe**.
- Sigge** i Broo, 87; bisitt. i nämnden i Skara, 75.
- Sigge** i Kolstad, frälseman i Östergötl., 228.
- Sigismund** (1), kon. af Polen, storfurste af Lithuanien, Ryssl. o. hela Preussen, 365; bref t. hon. om förb. mell. Polen o. Sv., 267; bref t. k. G., 365.
- Sigriidh** [Segred, -dth] (Banér, kon. G:s mormoder, se reg. t. 1:a del.), fru, rusttjenst, 227; förlän. på Onsala sn, 312; bref t. henne om Gudö gård, 321, 328, 329.
- Siktwna** [Sich-], 239; gård af, 232.
- Silbo** (Selebo i Söderml.) här., 240.
- Silbondh**, 166.
- Sild**, **Peder**, mäter, kanik i Åbo, executor af domprost. Jakobs test., 261; försvarelsesbref o. qvitto, 263.
- Silff**, 3.
- Silffbergh**, i Westmanl.; ang. förarbetande af dem, 1.
- Silffbergit** (Silfverberglagen), bref t. innebygg. derst. rör. det höga pris. på vissa förnöd. o. otillräckl. tillförs., 94, 95; — om krön. o. om gården t. riksgäldens betaln., 280, 281; skrivf. från menighet. derst. t. innebygg. i öfr. del. af rik., 361.
- Silffzborgh** [Silles-, Söles-, Sölis-, Sölles-, Sölffuitz-, Söls-], 392, 393, 398; k. G:s skytt derutanför strandadt, 368; S. Norby vill antvarda det s. fogde på k. Frs vägnar, 397; intaget af Dansk. fr. S. N., 411, 413; Axel Wgerup höfvidsm. derst., 415.
- Sjögheraass** (Sjögerås i Klefva s., Wilske här., Westerg.), hustru Margaretas gods, 219.
- Skaa**, vid Helga lekama gränd i Sthm, 265.
- Skaane** [Scanea, Schane], om grefvinnan Margaretas gods derst., 58, 77; obestånd derst. framkall. af S. Norby, 208, 361; riksråd. derst. begära hjälp af Sv. mot k. Chr., 388—390.
- Skaanyng**, **Rasmus**, fogde i Strengnäs stad, Åker, Öknebo, m. fl. här., 200.
- Skällaryd** (nu mera Sällerhöj i Asklanda s., Gäseneds här., Westergötl., en gammal sätesgård tillhör. Rödesläkten och sed. Bjelkefamiljen), tillhör. hustru Anna, 230.
- Skærem**, gård, 67.
- Skærkin** (Skärkinds här. i Östergötl.), 241.
- Skaffare**, hr Erik i Gripsholms klost., 24, 25.
- Skara**, 70—74, 76, 78—85, 346, 382; möte derst., 27; konungsnämnd derst., 67—69; möte m. råd. i Westerg. och deput. f. allt Westerg. derst., 82, 89; mäter Sven kanik derst., 219; S. Katherine klost. derst., 69; om gård deraf, 231.
- **capitlet** derst., 307.
- **domprost**, bref t., 341.
- **electus**, Magnus [Maans, Moens, Mons] Haraldsson (se reg. t. 1:a del.), 5, 17, 36, 69, 82, 109, 220, 243, 254, 272, 276, 277; bref fr. hon. t. norska råd., 381, 382; — t. hon. fr. kon. G., 108, 185, 186, 294, 295, 335—337; — fr. Trud Gregersson på Warberg, 393, 394; rusttjenst, 229; om hans utnäm. t. bisk., 429.
- **stift**, om gård af, 232, 249.
- Skatt**, af Lindesberg, utfordras, 40; af Albo här., 56; — kronans, hvaraf den består, 180; — olaga, 215, 216. Se vid. **Gård**.
- Skedenäs** (nu Skenäs, kungsgård i Östra Husby s., Östkindes här., Östergötl.), tillhör. fru Ingeborg (Tott), 228.
- Skellenora** quarn (i Fresta s., Wallentuna här., Roslagen), kon. vill tillbyta sig dens. af Wadstena klost. mot Stångebro quarnar, 344.
- Skempinghe** (trol. Skämningared i Hyssna s., Marks här., Westerg.), 67.
- Skeninge** [Skæninghe], gård, 231; om skatten deraf, 281.

- Skepp**, 16, 18, 21, 31, 236; k:s, försända t. Sandön, 251; tagna af S. Norby, 258; undsätt. dermed fr. tyske städ., 280.
- Skeppsbyggare**, 104.
- Skerdzeldh**, om skäl i Skrift. derför, 333.
- Skinnare, Mortthen** (se reg. t. 1:a del., Morten Nilsson), borgare i Söderköp., 284; försvarelsebr., 23.
- Skinseckesberg** (Skinskatteberg, bergslag i Westmanl.), gård, 232.
- Skiiphult** (gård i Skephults s., Marks här., Westerg.), 67.
- Skiipstadha** (Skepperstad i Westra Smål.), 46—48.
- Skiith**, se **Skytt**.
- Skoffteby** (säteri i Häreneds s., Kinnefjerdings här., Westerg.), Nils Olssons egendom, 5, 36, 86, 242.
- Skog**, skatt deraf i Albo här., 56.
- Skomakare**, "lössze karle", om skatt af dem, 309.
- Skonille** (Skånella, s. i Seminghundra här.. Upl.), 73.
- Skoniske herrer**, 46.
- Skoo** [Schoo] kloster, 301; förlän. af sakören, 289.
- Skotlandh**, 395; ett skepp sk. sändas dit, 197.
- Skreddare, Birge**, varit i slottslofven på Kalmar, 333.
- Skreddere, Hindric**, borgare i Söderköp., 284.
- Skreddhare, Claffues**, sk. taga vara på landsköp. i Norrbott., 137; sk. hålla rådstufva i Öregrund, *ib.*
- Skräddare**, "lössze karle", om skatt af dem, 309.
- Skuld**, rikets, se **Gäld**.
- Skultthe, Paaffuel**, borgare i Stockh., 284.
- Skytt** [Skott, Skoth, Skiith, Skyth], kons, 2, 3, 13; berg. vid Blek., 78, 79, 353, 354, 368, 375, 377, 378; återfordras, 14, 30, 31, 39, 55, 58, 62, 66, 77—79; dess återlemnande lofvas, 377; om bergelön derför, *ib.*; S. N:s vidkände af kon. G., 31.
- Skyttar o. Svenetjenare**, förlagda i Wadstena o. Alvastra o. a. st., beordras t. Sthm, 266; — skyttar sk. uppsändas t. Sthm, 104, 219; om deras aflöning, 123.
- Skyttetyg**, 225, 233.
- Skälfske** i Viken, 47.
- Sködnj** [-wj] (Sköfde), privil., 83, 84; gård, 231.
- Skötthegrufvan** tillhör. Er. Hansson, 277.
- Slättö** (i Smål.), 228.
- Slanggher**, 300.
- Slatte, Erich** (1518 häradsh. i Åkerbo här. i Österg.), rusttjenst, 227, 241.
- **Gummund**, se **Scriffuere, G.**
- **Per** (trol. Ped. Jönsson, fader t. Gudmund Skrifvare), frälseman i Smål., 228.
- Slatthe, Anders**, uppbar olaga skatt af fisket, 215.
- Slesuik** [Schles-, Sledz-, Sless-, Sletz-, Slötz- -uich, -uick, -uigk], her-tigdöme, 15, 203, 359, 380, 383, 388, 394, 398, 399, 408.
- Sletzstad** (Slestad i Slaka s.. Hanekinds h., Österg.), 228.
- Slottslofven**; på Kalmar, anförtrodd åt Jöns Olffzson, m. fl., 333, 335, 427, 428; upplåtes af Arv. Westgöte, 427, 428.
- Slughk, Eric**, gör allmogen ovillig, 300.
- Smaalandt**, bref t. innebygg. derst. om kons tillämn. resa dit, m. m., 7—10, 367; vissa förnödenhet. böra föras derifr. t. bergslagen, 94, 95; hjälpegård af städerna. 99; bref t. Sm. om Gripsholms klost., m. m., 101, 102; — t. fogd. om fläsk, 136, 177; om fläsk o. oxar, 183; bisk. Peder i Westerås får uppköpa oxar derst., 186; vapensyn derst., 220; förteckn. å fräls. derst., 228, 229; fogdar derst., 233; gård deraf, 234; saköres oxar, 244; uppbörd af frälset, *ib.*; uppman. t. innebygg. att biträda Arv. Westgöte att straffa S. Norby, 258; Erik Trolles gods derst. förlänta t. Jörysten Trolle, 311; br. t. allmog. derst. fr. menigh. i Upl., Dal., Nordlanden o. bergslagen om landsköp., 362—364; inneb. derst. missnöjde m. dröjsmål. m. krön., 414.
- Smaalandhene**, bref t. dem om hjelp mot S. Norby, 413.

- Smaalenning, Joghann** [Jon], Margareta Wasas fogde, 4; får vidkännas Tuna gård, 5; ang. hans räkensk., 42, 292, 293, 297; uppkallas t. Sthm, 191, 218, 219; illa slagen i Hall., 291.
- Smaaswen, Joghann**, fogde i Sunnerbo, 233, 242; frälsebref, 63; får lösa sig till Bengt Jönssons gods, *ib.*; qvitto, 64; sk. återställa guldringar t. Ulff Skrifvare, 127; sk. förvända skatt o. sakören i oxar, 170; sk. uppsända en läst villebråd t. Sthm, 282.
- Smed, Gudmund**, af Smålands frälse, 228.
- Smedh, Niels**, fogde i Rekarne, 234; sk. efterspana Ped. Grym, 194.
- Smeltheryd** (Smälteryd i Sätila s., Marks här., Westerg.), 67.
- Smidt, Niels**, se **Smedh, Niels**.
- Smidt, Pedher**, fogde i Konga (o. Kinnevalds) här. i Smål., 233; qvitto, 6; sk. förvända skatt o. sakören i oxar o. uppsända t. Sthm, 170; sk. sända en läst villebråd t. kon., 282; — fläsk o. oxar, 289; får vidkännas alla kongl. sakören af Juleta klostres landbor, 277.
- Smör**, 214, 230, 234, 235, 307; betalas i gård, 20, 39, 70, 72, 180; dyrt, 94; sk. af Westgötar o. Smäländ. försäljas t. bergslagen, 95; lämpligt t. utförsel ur rik., 120, 121; markegångspris derå, 226.
- Snæffwinghen** (Snäfringe här. i Westml.), om gården deraf, 289; Joghann Skrifvare fogde derst., 304.
- Sommar** [Sz-, -er], **Lasse** [Lassze], 40; fogde i Åkerbo här. i Söderml., 234; sk. efterspana Ped. Grym, 194.
- Sommar, Magnus** (Haraldsson), electus i Strengn., se **Strengnäs, electus**.
- Sompinghes marknad** i Strengnäs, 10.
- Sorwnda** s:n (Sotholms här., Söderml.), 176, 177; förlänt t. Pedher Haard, 270.
- Spaare, Pedher**, qvitto på uppörd o. utgift, 282.
- Spack, Peder**, 92.
- Sparre, Erich**, 29.
- Spettal** i Sthm; se **Hospital**.
- Spettalstjendhe**, 308.
- Spetzer**, 253.
- Spira** (Speyer, i bayerska Pfalz), herremöte derst., 224.
- Stæffa** (Stäffe i Åby s., N. Nöre h., Smål.), h. Elin på S., 17.
- Stæfflö**, h. Anna på S., 229.
- Stægeborg** [Stökeborgh] (se reg. t. 1:a del.), 99, 202; Niels Olsson fogde derst., 233, 311; eit "mak" t. kons. behof sk. byggas derst., 218.
- Stægx län** (i Upl.), bref dit om det dyra pris. på åtskill. förnöd., 119, 120; Niels Torstensson fogde derst., 239.
- Stæksadel**, 225.
- Staffan Hindricson**, borgmäst. i Ups., 11, 306; en gård i Ups. i förlän., 11; fogde i Tierps, Wåla o. Norunda här., 158; får Hæffner s:n i förlän., 161; fogde i Ulleråkers här., 174, i Ups., 234, i Gestr., 243; bisitt. i nämnden i Westerås, 271; fogde i "Valj, Lösthå. Veslanda o. Hollenass", 302.
- Stake** [-che], **Erik** (till Hönsesäter), bisitt. i kons. nämnd, 69; embetsman i Westergötl., 242; sk. söka förmå Dalborna att tillhjelpa med Karlsborgs befäst., 182, 186; sk. biträda Jacob Kromme att försvara Viken, 182, 183; rusttjenst, 229.
- Stecholms län**, Kinda här. derst. förlänt t. Niels Arvidsson, 76.
- Stecker, Claflues**, pass t. Tyskl., 127.
- Steenby sock.**, B. v. Melens gods derst., 256.
- Sten Braidson**, borgare i Kalmar, 17.
- Stheen Twreson** (Bielke, riks. o. ridd.), köpt en del af Örby utaf hustru Dorothea, 138; gårdhandel m. fru Sigrid Banér, 328.
- Stheen**, 11.
- Stift**, hvad hvardera af dem sk. betala i gården, 248, 249.
- Sting** [Stung], **Swen** (sed. slottslofven på Leckö), bisitt. i kons. nämnd i Skara, 69; rusttjenst, 229; fogde eller förläningsman i Wadsbo, 242.
- Stockholm** (Holmia), 28, 29, 105—112, m. fl. st.; guldmed. derst., 40; varor ditkomna fr. Holl., 120, 121; invån. i köpstäd. uppmans att diti föra sina var., 121; spettalet derst., 123; jakter beordras dit, 129; herremöte derst. beram., 189, 198, 242, 252, 253, 318; —s rådstufva; ransakn. derst. m.

- mäst. Knut, 220; gård af, 230, 232; möte m. råd. derst., 236—238; gåfvo-bref på en gård derst., 265.
- s **slott**, arbetare derpå, 215; dess uppbyggning, kalkbränn. på Ål. dertill, 283; Peder Hård slottsfogde l. höfvidsman derst., 284, 285.
- Stokks, Per**, af östgötafrälset, 227.
- Storeförsten** af Ryssland, se **Vasilius Johannis**.
- Stormarenn**, hertigdöme, 15, 203, 359, 380, 383, 394, 399, 408.
- Straaleswndh** [Strollswndth], 403; hert. af Pommern ämn. angripa S., 171.
- Strandh** (i Wärmeskogs s. i Werml.), 242.
- Strengnæs**, konungaval. derst., 19, 414; om ointagne tomter derst., 98; bref dit om hand. m. Holländ., 121; Rasmus Skåning fogde derst., 200; gård af stad., 231, 232; oskäligh dom mell. borg. o. klerkeriet derst., 275, 276; bref t. borgersk. om underslef i jernvigten, 319, 320.
- **electus** derst., Magnus [Mons] (Haraldsson Sommar), mäster, 5, 10, 36, 77, 110, 240, 386; br. t. hon. om åtskill. år. 97, 170—173; — om en syn derst., 174; hans rusttjenst, 286; sk. se kon:s salpetersjudare t. godo på en mån., 342.
- **stift**, om kyrkotionden deraf, 91, 92; gård deraf, 232; vapensyn m. frälset derst., 318, 319.
- Ström** eller **Koosketz** (nu **Koskis**) gods i Finl., förlänt t. **Claffues** Skrifvare, 304.
- Stung, Sven**, se **Sting**.
- Stwnth, Hans**, försvarelsebref, 312.
- Stwre, Sten** [Sthen], gamle hr, 210; stiftat Gripsholms klost., 101.
- Styrestada** (Styrstad, en frälsegård i Styrstads s:n, Lösings här., Östergötl.), ett gods derst. förlänt t. **Truls** Skrifvare, 6.
- Stålbågar**, 225, 253.
- Stångebro** qvarnar (vid Linköp.) m. m. sk. tilldelas **Wadstena** klost. mot **Skällnora** qvarn, 344.
- Städerna**, om hjälpegården af dem, 218, 230—232.
- Stöfvare**, skola förskaffas af **T. Krabbe**, 58, 415.
- Stögisthörn** i Smål., 35.
- Sualesjö** s:n, 273.
- Suanssryd** (nu **Svansö** i **Bottnaryds** s., **Redvägs** här., **Westerg.**), tillhör. hustru **Kirstin** (**Göstafsdotter**), 230.
- Suarterisjö** [-tth-] (se reg. t. 1:a del), 181, 191, 262, 263, 277.
- Suarthelösa** (**Svartlösa** i **Söderml.**) här., 240.
- Subaff, Gridhe**, köpman i **St. Nogård**, 150.
- **Wescha**, canceller i **St. Nogård**, 150.
- Suderköpfung** [-ingh], 99, 241; **S. Norby** tagit ett skepp derifr., 13, 31; en borgare derifr. fång. hos **S. N.**, 61; frigifven af **S. N.**, 375, 376; bref dit om hand. m. **Holländ.**, 121; gård, 231; bisk. **Brask**s prenteri derst., 425; prentererskapen derst. sk. arresteras, 311; en skuta derifr. tagt af **S. Norbys** folk på **Wisborg**, 373.
- Sudermannalandt**, **Knut Andersson** lagman derst., 11; gård deraf, 235.
- Suen** (**Johansson**) i **Iselie** (**Isala**) bref t. hon., 273.
- Suen**, mäster, kanik i **Skara**, får vidkännas gods i **Flundre**, 219.
- Suen Karsson**, af **westgötafrälset**, 229.
- Swante** (**Sture**), hr, fred mell. **Ryssl.** o. **Sv.** und. hans tid, 154, 424.
- Swarth** [**Suart**], **Olaff**, 49; bref t. hon., 129; förhållningsordres om jakterna, 169, 210; sk. betala arbetarne på **Sthms** slott, samt straffa o. hindra olaga beskattning, 215, 216; sk. t. kon. sända timmermän, smör o. torrfisk, 216; qvitto på uppbörden af **Kume** gård, 293; br. t. hon., 301.
- Svartthbrödraklostret** (i **Sthm**), 285.
- Sven Abramsson**, återlemnar slottslofven på **Kalmar**, 333.
- Sven Hansson**, borgare i **Kalmar**, 17.
- Swenn Gotzstaffzson**, bisitt. i nämnden i **Nylödöse**, 68.
- Swenn Larsson**, i konungsnämnd. i **Nylödöse**, 68.
- Swenn Siffuidtson**, rättegång, 69.
- Swenliwnghe** prestgård, i **Kind** i **Westergötl.**, 63.
- Sveno Jacobj** (**Sven Jakobsson**) canonicus i **Skara**, k:s canceller, 300.

- Swenske** [-sche] **Joghan**, hans gods i Sverige tagna i beslag, 52; tagit Jöns Henrikssons gods i Danm. *ib.*; frälsebref, 86; qvitto på uppborlden, *ib.*; sk. uppsända oxar f. skatt o. sakören, 170.
- **Niels**, fogde i Wadsbo, 199, 233, 242; sk. föryttra återstod. af gård. utaf Walle här., 301, 302; br. t. hon. om åtskill. ärend., 346.
- **Peder** [Per] (häradsh. i Lysings här., Österg.), rusttjenst., 228; k. G:s ridesmåsven, 415.
- Swenzthörp** (trol. Svenstorp i Heda s., Lysings här., Österg.), 34.
- Sweriges krona**, 28; —s gamla rämärken mot Ryssl., 149.
- **rike o. krona** sk. tillfalla kon. G:s son, 36, 37.
- **rikes råd**, 16; deras priv. bekräftas, 28, 29; tillförsäkra kons blifvande gemål lifgeding, hans son thronföljden o. s. v., 36, 37; sk. på hjertat lägga rikets behof, 175, 176; bref t. dem om den svåra pgeställn., 179—181; deras dom öfver mästern Knut, 220, 221; bref t. erkeb. Olaf i Trondhjem, 223, 224; möte i Sthm, 238, 252, 253; bref t. hela rik. om gården, 238; bestämt belopp. af dens., 239; — i Finland: br. t. dem, 132, 195, 196, 210, 248—250; — i Upland: bref t. dem, 116, 170—173; församl. t. syn i Strengn., 174; — i Westergötl.: bref t. dem, 97, 108, 109, 156, 185, 254, 276, 277, 308, 309; br. fr. dem t. norska rådet, 381, 3^o2; — i Östergötl.: br. t. dem, 189; äro allt för svaga att förhandla rikets vikt. ärend., 408.
- Swerike**, 418.
- Swessere** (= Schweizare), förbundne m. påfven o. fl. mot kejsaren, 423.
- Swaha, Maram**, borgare i Viborg, gjort öfvervald i Nogård, 149.
- Swijuswndt** (nu Svensksund eller vanl. Svenssund, sätesgård i Konungssunds s., Björkekinds här., Österg.), förlänt t. Truls Skrifvare, 6.
- Swinefooth, Olaf Magni**, se **Olaus Magni**.
- Swnderboo** (Sunnerbo), 242; Jogh. Småsven fogde derst., 233.
- Swndit** (Oresund), 126.
- Symwnder** i Berg, bonde, bisitt. i konsnämnden i Ekesjö, 34.
- Symwntthuna** (-mon-) (Simtuna i Upl.) här., 239; afgift i st. f. riddarehåstar, 304.
- Szabarow** [Zabarow], **Johannes Constantini**, rysk marsk, ståthåll. i St. Nogård, sk. bekräfta freden med Sverige, 146, 147, 429, 430.
- Szommar, Lassze**, se **Sommar**.
- Sågmästare**, 104.
- Såggvarnar**, 32; sk. uppbyggas, 184.
- Södherby** gods på Loffön, förlänt t. frälse åt Gorius Holst, 335.
- Söffuerin Arffuidtzson**, pass t. Danm., 118.

T.

- Tædhö** s:n (Teda i Åsunda här.), förl. t. Iffuar Monsson, 159.
- Tælgie læn**, Erich Larsson fogde derstädes, 234.
- Tælie** [-gie] (Södertelje), gård deraf, 231, 232.
- Talg**, 230, 234; betalas i gård, 20; lämpl. t. utförsel, 120.
- Tammisth**, hemman, tages ifr. Nådendals kloster, 262.
- Tawastehwss** [Thau-] län, 285; frälsets rusttjenst derst., 252.
- Tenala** (i Raseborgs v. här., Finl.), s:n, förlän. t. Åke Claussions, 201.
- Testamente**, domprostern Jakobs i Åbo sk. "modereras", 261.
- Thokeredt** (trol. Tokared i Strengsereds s:n, Redvägs här., Westerg.), 34.
- Thoroy, Jöns** [Jens], röfware i Lappland, 430; plundrar två ryske skatteuppbördsmän, 151.
- Thuna gård**, vidkännes af Joghan Smål., 5.
- Thuna län**, Sven Friis fogde derst., 159.
- Thuna** [Tw-] (i Dal.), 364; landsting, 415; bepligtelsebref t. kon., 362.
- Thure** [Thw-, Tu-] **Erichszon** [-csson, -kson] (Bielke t. Benhammar o. Räfvelsta), 239; om förlän. t. hon. af kons sakören, 217; sk. återlemna det offer hans fogde tagit i Mark, 218; hans rusttjenst, 226; karlar rymde fr. hon., 345; sitter i kons nämnd, 271.
- Thure** [T-, Tw-] **Jönsson**, 5, 29, 36, 69, 82, 220, 229, 242, 243; rättgång, 69, 74, 75; sk. underhandla med allmogen om arbete t. Nylödöse, 88; bref t.

- hon. om åtskill. ärenden, 254, 272, 282, 294, 295, 308, 335—337, 344, 345; om Gripsholms kloster och gården af klerkeriet, 108, 109; sk. lägga sig vinn om att förmå allm. biträda vid befästn. af Karlsborg, 182, 186; sk. bispringa Jakob Kromme om infall sker i Viken, 182, 183; bref fr. hon. t. erkebisk. Olaff i Trondhjem, 224; har dömt oskäligt mellan borgare och klerkeri i Strengnäs, 275; afgifter t. hon. ss. lagman, 290; bref t. hon. om hans sons förlofning m. Christina Gyllenstierna, 337; br. t. norska råd., 381, 382; bref t. hon. fr. Trud Gregersson, 393, 394; fr. bisk. Hans i Linköping, 406, 421—424; fr. kon. Fredrik i Danm., 418, 419.
- Tidegärddh**, 299.
- Tideman**, 228.
- Tidheman Monsson**, rättegång, 88.
- Tierpen** (Tierps sn i Upl.), 239. Se vid. **Tyierpen**.
- Tiip, Brynnolf**, dömd t. mansbot, 70.
- Timberman, Hendrich**, bref på ett stenhus i Stockh., 211.
- Timmermän**, sk. anskaffas fr. Finl., 117, 118; af Jöns Westgöte, 214; af Olaff Swarth, 216.
- Tinneridtt**, 344.
- Tiockarna**, gråbrödrakloster i Åbo stift (kallas eljest Tiökarna ell. Kökar, på ön Kökar eller Hamnö, tillhör. Föglö pastorat på Åland, 3 mil s. o. derifrån), 297.
- Tionden**, om dess upptagande, 32; se vidare **Kyrkotionde**.
- Tiwsth**, 241; Konungsfördring derst. förl. t. Birger Nielsson, 273; innebygg. derst. missnöjde m. kröningens fördröjande, 414.
- Tjära**, requireras fr. Finl. ss. lämpl. t. utförsel, 117, 214.
- Tolk, Albright**, anklag. f. öfvervåld på Ryssar, 149; oskyldig derst., 153.
- Tomerle gård** i Pemmer sn (Pikie här., Finl.) förlänt t. Jöns Westgöte, 303.
- Tooffteholm** (i Dörraps s., Sunnerbo här., Smål.), 127.
- Toordh [Tord] Pedherson [Perss-]** (på Ekelunda), fogde i Roslagen, 234; skall efterspana Peder Grym, 194; rusttjenst, 227.
- Toorstwva här.** (i Upl.), 239; bref t. bönderne derst., 304.
- Tore Gwmmarsson**, bisitt. i kons. nämnd i Kinna, 68.
- Torpa** (i Långhems s., Kinds här., Westerg.; tillhör. hustru Katharina Lake), 230.
- Torsn** (Thoresund i Selebo här., Söderml.), 200, 201.
- Torsthenn [Toorsten] Brwnsson** (till Forstena, af Forstenasläkten), bisitt. i kons. nämnd i Kinna, 69.
- Torsthen [Toorsten] Salmonson** (Ram t. Torlax), 49; skall biträda m. jakters utrust. i Finland, 169; bref t. hon., 129, 300, 301, 323.
- Torsten Haaqwomsson**, rättegång, 68.
- Torsten [-sthenn] Nielsson**, frälseman i Westerg., 229; rättegång, 74.
- Trällebogh**, S. Norbys derifr. befraktade fartyg tagna af kon. Gustaf, 393.
- Trälwmdha** (i Westerg.), 67.
- Tran**, 230; erlägger i lappskatt, 306.
- Treegg**, 225.
- Trolle [Throlle, Trölle], Erich**, 11, 286; köpt Gudö gård, 138; några hans gods i Smål. förlänta t. Jöryen Trolle, 311; sålt gods t. fru Sigrid Banér, 328; får vilkorlig tillåtelse att återkomma i landet, 342, 343; förbön f. kon. af Tyge Krabbe o. Claus Bille, 420.
- Trolle [Th-], Jöryen** (väpnare, son af Jakob T. till Lillö), återfår de gods. s. tillhört hans fader i Sverige, 243; förlän.-bref på några Erik T:s gods i Smål., 311.
- Trolle [Thr-], Thure** (t. Bergqvara, riddare, † 1555), 64, 229, 242; sk. in-drifva gården i Wärend, 9, 10, 46; sk. sända spejare t. Blekinge, 46; sk. hålla vapensyn i Smål., 220, 243.
- Tron**, den christl., "mesthe parthen" vet ej hvad en såd. är, 112; förbön af de norske att de svenske må stå faste i tron, *ib.*; den nya tron, 162, 164; tio artiklar om tron, 332, 333; ingen tvekan om tron i Linköp. stift, 423.
- Trondhem [Trund-, Tränd-, Nidrosia]**, 330, 406; erkebisk. af Tr., se **Olaff**.
- Troosa**, gård deraf, 231, 232.

- Trudd** [Trwdt] **Andersson**, fogde i Uppvidinge, 233; qvitto, 6; sk. för "fogdringen" i sitt fögderi sända fläsk och f. sommarskatten oxar t. Stockh., 170, 289.
- Trudd** [-d, -ed] **Gregersson** (Ulfstand, se reg. t. 1:a del.), höfvidsman på Warbergs slott, riddare, riksråd, 77, 360; gör fru Margareta förfång, 58; bref t. hon. ang. fru Margaretas gods, 65; bref t. hon., 371, 390, 411, 412; — fr. hon. t. sv. råd., 388, 389; begär skydd för sig, sin broder o. Åke Jépsson i Lund undan kon. Christiern, 393, 394.
- Truls** **Scriffuere**, se **Scriffuere**.
- Tryllinghe**, 202.
- Träsket** i Lappland, 154; öfvervåld derst. af Ryssar, *ib.*
- Trögden** (Trögds här., Upl.), 240; bref dit om det dyra priset på åtskill. varor, 119, 120; Niels Warg fogde derst., 234.
- Tuffe** [Tw-] **Birgerson** [Byrghersson] (Lilliehöök t. Kohlback) bisitt. i kons. nämnd i Kinna, 69.
- Twhundrade** härad (i Westml.), bref t. bönderne derst., 304.
- Twrken**, har bistånd af påfven, 313; herrskar i Ungern o. angriper Tyskl., *ib.*; har gjort stor skada in på Ungern, 423; påfven har kraft. understödt furstarne mot hon., *ib.*; kejsaren gjort intet t. hans motstånd, *ib.*; har sändt 200,000 man mot Ungern o. 80,000 mot Polen, *ib.*; farlig f. Ryssland, 424.
- Tydhegerdt**, "Gudz ordhz," 163. Se vid. **Tidegärddh**.
- Tyierpen**, Staffan Henricsson fogde derst., 158.
- Tykebool**, sk. antvardas t. Åke Clauffuesson, 304.
- Tyns Erichson**, borgare i Wiborg, 153.
- Tyrgells**, på Westgötehyttan, rättegång om jern, 88.
- Tyrgilss**, rättegång om jord, 87.
- Tysk, Jönss** (fogde i Kind i Österg.), får fem skattegårdar i förlän. och skattefrihet f. Harastorp, 159.
- Tyska städerna**, rikets gäld t. dem för undsättn., 16, 18, 180, 236, 237, 248, 280, 324, 338; dyrt pris derst. på salt, kläde m. m., 119; tidningar fr. dem om S. Norby, 207.
- Tyslandt** [Tis-, Tytz-], 126, 392, 398; rikets gäld derst., 21; pass dit, 24, 49, 127, 202; bygmästare sk. anskaffas derifr., 39; vattenbygmästare d:o, 185; de tyske akta understinga kyrkans o. rikets rätt t. Gotland, 387; om betalning t. dem, 417; sätta pris både här o. i Tyskland, 421; förderfva riket i grund, 422.
- Tyste** [-th], **Oloff**, 228; försvarelsebref, 273.
- Töffuesala** s:n (Wemo här.) i Finland, 262.
- Töriels Törielson**, i Tinneridt, bonde, försvarelsebref, 344.
- Törneå** (Torneå), s:n i Norrbotten, laxfiske med nät derst. förbudet, 137.
- Törselie** [Torsælie] (Thorshälla), gård deraf, 231, 232.

U.

- Ugerup, Erich** (Eriksson till Allerup o. Sem, befallningsman på Tönsberg), af vapn, norskt riksråd, 372.
- Uppenbarelse**, 333.
- Utförselvaror** från Sverige, 117, 118, 120, 121, 156.
Se vidare **V, W**.

V. W.

- Waalä** här. (i Upl.), 239; Staffan Hindricsson fogde derst., 158.
- Vaanö**, konungsgäll i Finland. afgift derifr. t. kons. cancelli, 295.
- Vacilius**, se **Vasilius Johannis**.
- Wadsthena** [Wadzs-], 2-7, 9, 10, 12-15, 17-19, 22-29, 39; herredag derst., 4, 8, 12, 15, 17, 18, 32, 33, 180, 236, 366, 414; rikets råd derst. församl., 36, 109, 111, 175; bref dit om handeln m. Holland, 121; beslut derst. om gäldens betalande, 122; en munk derifr. sänd att undervisa Lapparne, 167; gård deraf, 231, 281; skyttarne, som der äro i borgläger, beordras t. Kalmar, 266; möte derst. mell. kon. o. bisk. Brask, 386; kloster, 292; fråga om utbyte af en klostret tillhörig qvarn, 344.

- Wadt**, gård, 271.
Wadzbo [Wassboo], här. i Westergötl., 211, 242; Niels Svenske fogde derst., 233, 346; afgifter t. lagmannen derst., 290.
Wæe (förr stad, nu by i Gärd's här., Skåne), S. Norby har resenärer derst. liggande, 397.
Wæne, här. i Westergötl., 74; konungsfodring deraf, 105.
Wænegarn (Wengarn, nu kungsg. i St. Olofs s., Erlinghundra här., Upl.), 321.
Wæner (Wenern), bisk. Brask föreslår en kanal mellan W. o. Wettern, 407.
Wærier, se **Weryor**.
Wæther (Wettern), en kanal deremellan o. Wenern föreslagen af bisk. Brask, 407.
Walborg, hustru, borgerska i Upsala, 159.
Walby (kan vara Wallby i Sköfde s:n af Ale här., Westerg.), 89.
Waledimiren (nu Wladimir, guvernement i Ryssland), 142.
Valentuna (här. i Upl.), häradsrätten derst. förlänt t. Niels Ericson, 302.
Valj (Walö. s:n i Frösåkers här., Upl.), Staffan Hindricson fogde derst., 302.
Valkaboo, här. (i Österg.), 241.
Walla här. (i Westerg.), inestående gård deraf, 302.
Walland (Italien), kejsaren slagen derst., 423.
Wallenæs, 34.
Valrams, Lasse Monsson, 227.
Valramss, Olaff, hans enka Mærete, 227.
Valstada, i Kloçkrike s:n (Bobergs här., Österg.), 17.
Vanstad (i Smål.), 329.
Vapensyn, 29, 243, 252, 254, 255, 318, 319.
Wardtbergh [Wo-, -t-, -g], 371; Jönss Olsson borgmäst. derst., 64; Trudt Gregersson höfvidsman på slottet, 65; bisk:n:s i Lund fogde derst., 377.
 —s län, fru Margaretas gårdar derst., 65; ett fartyg strandadt på kusten, 66, 358, 360, 377; slott o. län hör under Lunds domkyrka, 358.
Warfruberghe kloster, 243.
Wargh, Jöns, har fått i uppdrag af kon. Gustaf att arga in på kon. Christiern o. hans tillhängare, 212; rådets i Danzig anklag. mot hon., 212, 213.
Wargh, Matz, besittningsbref på en andel i Garpenbergs grufva, 275.
Wargh [-g], **Nielss** [Ny-] (fogde i Upl.), 174; bref t. hon. om Peder Grym, 194; fogde i Trögden, 234, 239.
Warnem (Bernhardinerkloster i Walle här., Westerg.), förlän. af sakören, 86; frihet fr. biskops-gästning, *ib.*
Vasilii, Gride, köpman fr. Stora Nogård, anklagad f. röfveri i Nyen, 150, 153.
Vasilius [Vacilius, -sili] **Johannis** (Vasilej Ivanowitsch), storfurste, konung o. kejsare öfver allt Ryssland, storhertig i Wladimir, Muskow, Nogård, Pleskow m. m.; om ambassad t. hon., 132, 133, 152; fredsunderhandl. m. hon., 141—155; bref t. ståthåll. i Nogård om freden m. Sverige, 429, 430.
 Se vid. **Rysselandt**.
Waste, en dräng, fäld f. stöld, 34.
Waste [We-, -the] **Jönsson** [-o-] (Hård), frälseman i Smål., 139, 228, 242.
Vaxala här. (i Upland), 239; Ærengissel fogde derst., 302; Niels Jerlsson länsman, 310.
Wby (Björstätter s:n?), en gård derst. förlänt t. Joghann Svensson, 256.
Vddewaldh [-d], privilegier f. staden, 84, 85; gård deraf, 231.
Wehasarj [Vä-], svensk by i Ryssland, 149; skall afhysas, 430.
Wendils s:n (i Örbyhus här., Upl.), bref t. frälsebönderne derst. om fodringen, 158.
Wendiske städer, 477; deras förbund m. Sverige, *ib.*: deras uppförande mot Sv., 336; öfverenskommelser m. S. Norby, se **Norby**.
Wenehæreddt, se **Wæne**.
Werendt [Wæ-, Verendtzlandt], 242; gård deraf, 10, 53.
Werengx gäll (i Wadsbo här., Westerg.), 256.
Wermelandt, 242; ransakn. om frälsegods derst., 86; bref t. inneb. om gården t. bet. af rikets skuld, 236, 237; Henning Pedersson fogde derst., 330.

—s berg, jern derifr., 97; gård deraf, 232; Måns Bryntesson erhåller jern derifr., 307.

Verneka Scriffuere, se **Scriffuere**, V.

Wernnemo, gård (i W. s:n, Ostbo här., Smål.), vidkänd af Joghann Giordtson, 62.

Weryor, 16, 18, 21, 236, 250; undsättn. deraf fr. tyske städerne, 280.

Wesbo [-oo], här. i Småland, 63, 242.

Wlsby (fordom stad i Ulfsby s., vid Björneborg i Finl.), gård deraf, 232.

Wesgöthe, Andhers, fogde i Säaxmäki här., 165.

Wesgöthe, Aruedt [-idt, Arffuidt] (se reg. t. 1:a del.), 24, 61, 233, 241, 369; höfvidsman på Kalmar, 257; bref t. hon. om förhandl. med S. Norby, 2, 79, 80; bör tillse att icke Norby gör infall i landet, 123; befalln. ang. fotfolket, 127, 128; sk. ej befatta sig med Loffsta gård ell. begå orätt mot bönderne, 129; får ej hugga ekeskog på kronans egor, 139; huru h. sk. behandla de vid Kalmar gripne båtsmän, 172; bref om åtskill. ärenden, 177; skall trusta o. bevåra fartyg o. jakter o. sända spejare t. Blekinge, 199, 259; sk. ransaka om sjöröfvare, 218; sk. låta förhöra om S. Norby, 219; sk. hålla vapensyn m. frälset i Smål., 220; rusttjenst, 229; sk. hålla vapensyn, 243; sk. förarga in på S. Norby m. all makt, 257; sk. undsätta de danske, 258—260; sk. få förstärkn. fr. Westergötl., 276; har lagt beslag på ett holländskt skepp, 308; sk. återlemna detsamma, 428; sk. återlemna Kalmar slott o. län t. kon., 333, 334; hans brevflexing m. S. Norby, 353—355; öfverväld o. olagligheter i Möre o. på Öland, 406; bisk. Brasks klagomål öfv. hon., 426; återlemnar t. kon. Kalmar slott, stad o. län, 426, 427; skrifer t. slottslofvarne o. sin hustru derom, 427, 428.

Wesgöthe, Bength [-kth], 191; fogde i Westerås län, 234, 240, 289; qvitto på uppörden, 159.

Wesgöthe, Jakob, fogde (i Norrbotten?), qvitto på uppörd, 255.

Wesgöthe, Jöns (i slottslofven på Wiborg o. Nyslott), 49; bref t. hon., 118, 129, 169, 210, 217, 300, 301, 304, 314—317, 323; qvitto f. uppörd af Åbo slotts län, 303; Tomerle gård i Pemmer s:n i förlän., *ib.*

Wesgöthe hytthen, 88.

Weslanda (Vessland s. i Örbyhus här., Upl.), 302.

Vesinöö gård (trol. Wesunda i N. Satakunda i Finl.), Jöns Westgöte sk. ej befatta sig med dens., 210.

Vesteraars [-strars, Vesthrårs, -ss] stad, 226, 407; bref dit om handeln m. Holland, 121; gården deraf, 231, 232; Bength Westgöte fogde derst., 234; kon:s nämnd derst. församlad, 271; fogdebref derå f. Joghann Skrifvare, 304; bref dit om bedräglig jernvigt, 319, 320.

—, biskop derst., se **Pedher Magni**.

— kloster, föreskrift f. munk. derst. om klostrets gods, 97.

— län, bref dit om det dyra priset på salt, kläde, m. m., 119, 120; om gården af dets., 290; Bength Westgöte fogde derst., 159.

— stift, gård deraf, 232.

Westergöthlandt [-gött-, -dh], 63, 218, 219; ang. kon:s tillämnade resa dit, 7—9, 25, 27, 42, 48, 367; om kröningshjelpen af städerna derst., 88; kon:s samtal m. ombuden f. allt Westergötl., 89; hvar man derst. sk. göra tre dagsverken t. Nylödöses befastn., 90; lifsmedel sänd. derifr. t. Wermland o. Dal, 94, 95; handel m. fisk o. salt fri, 95; bref t. inneb. derst. om Gripsholms klostres återfordrande, 101, 102; t. rikets råd derst. om åtskill. ärenden, 95, 108, 109, 156, 185, 276, 277, 294, 295, 308, 309, 335—337; bref t. åtskill. derst. om bistånd åt Jakob Kromme på Karlsborg, 183; om Danskarnes framställningar, 196—198; bisk. Peder i Westerås får köpa oxar derst., 186; bref fr. riksråden derst. t. Norges råd, 381; förteckn. på frälset i Westergötl., 229; fogdar derst., 233; gården deraf, 234; bref t. inneb. om en ny gård, 236, 237; folk o. skeppsvärjor sk. uppsändas derifr., 254; bref t. allmogen derst. från menige man i Upland, Dalarne, bergslagen m. m. om landsköp m. m., 362—364; inneb. äro missnöjde med uppskofvet med kon:s kröning, 414.

Westersjön (Nordsjön), 336.

- Westeruik** [Vesth-, -wick, -uick], 214; om väg derifr. t. Casper Koobergs hytta, 24; sjöröfvare hafva der medhåll o. nederlagsplats, 218; gård deraf, 231; af ålder legat under Linköpings djeknegäll, 298.
- Vesthe Jönsson**, se **Vaste**.
- Vesther hærede**, se **Vestra h.**
- Westrabothen**, Olaff Joghansson fogde derst., 289; minskning i gården deraf, 341.
- Westmannalandh** [Wess-, -dth], 240; förteckning på frälset derst., 226, 227.
- Vestra hærede** (Smål.), 242, 263.
- Wexiöö** [Vexsiö, -öö], 49—53, 242; ang. kon:s tillämnade resa dit, 9, 10, 17, 43—45; bisk. Ingemar derst., 52, 54; bref t. hon. o. capitlet, 128, 129; gård, 231.
- stift, gård, 232.
- Vgglen**, ett skepp, 258, 260, 270.
- Viborg** [Wi-] (i Finl.), 148, 268; hospital derst., 139; några borgare derst. anklag. att hafva röfvat kon:s af Polen tjenare, 150; oskyldige dertill, 153; gård, 232; hr Johan grefve af, 155, 255, 286; pass dit f. electus Jöns, 288; gråbrödraklostret derst., 297; Ryssar lida skada af Wiborgs borgare, 149, 150, 430.
- län, röfvare derst. skola straffas, 152; bref t. frälset derst., 252.
- Vicha**, "emellom" (Wikbolandet, Österg.), Truls Skrifvare fogde derst., 233.
- Widboö, Södre** (S. Wedbo här. i Smål.), 242.
- Widdbo, Norre** (N. Wedbo h., Smål.), 242.
- Vifolka här.** (Österg.), 241.
- Wige sjös** = vekosjö, 377.
- Wighen** [Vyk-] (Viken i Bohuslän); biskopsvisitation derst., 25, 355, 356; allmogen lidit orätt af höfvidsmannen på Olsborg, 27; — sk. sända fullmäktige t. Skara, *ib.*; — sk. få njuta norsk lag, 47; — får ej olagligen betungas, 47, 48; bönder, s. hafva saltpannor, skola utgöra en hjälp i salt, 105; befaradt anfall på Wiken, 183; inkräktad af kon. Gustaf, 187; sk. kunna bättre försvaras m. Karlsborg, 188; om klagomål mot kon:s embetsmän derst., 206; Mons Bryntesson kon:s embetsman derst., 355; om kon:s resa dit, 355, 356; återfordras af kon. Fredrik o. norska rådet, 402, 404; förfång derst. af Svenskar mot norske undersåtar, 402, 403; kon. Gustaf låter der bygga ett slott, 404.
- Wiich** [Viik] (gods i Balingsta s., Hagunda här., Upl), 170, 227.
- Wiinääs** (Eds s. i Tjust, Smål.), 228.
- Vika sn** (i Dalarne) förlänt t. Mons Nielsson, 312.
- Villebråd**, sk. af fogd. i Smål. o. Östergötl. uppsändas t. Stockh., 282.
- Wilske här.** (i Westergötl.), förlänt t. Jöryien Lindormsson, 158.
- Vimmerby**, gård deraf, 231.
- Vin**, infördt af Holländare, 120, 121.
- Vincentius**, biskop, 174; förordnas att biträda bisk. i Åbo, 293; att hafva i befallning tre gråbrödrakloster i Åbo stift, 297.
- Wincentius**, bisk. i Skara, gifva t. Gripsholms klost., 341.
- Winszsetorp** [Vince-] (Winstorp, gamm. sätesgård i Dalums s., Redvägs här., Westerg., tillhör. fru Anna Carlsdotter), 10, 165, 230.
- Wisborgs slott**, 396; antvardadt af S. Norby t. Otthe Krumpen, 353, 370, 375, 392; folket derst. tagit en skuta fr. Söderköping, 373.
- Wisby**, 353; två borgare derifr. skola bevakas i Finland, 282.
- Visitation**, biskops-, i Wiken, 25, 355, 356.
- Wisse, Hanss**, borgmästare i Nylödöse, 68.
- Visthada**, 87.
- Witthe, Hanss**, om hans tvist m. Jost v. Linggen, 177—179.
- Wlff Knutson**, frälseman, 227.
- Wlffaasza** (Ulfåsa i Egbyborna s., Aska här., Östergötl.), 23.
- Wlffganch** [Wlff, Wlganch] (Gyler?, kallas ock Wlff Scriffuere), kon. Gustafs secretarius, resa t. Tyskl., 49, 51; återfår guldringar, 127; sändebud t. danska råd. o. kon. Fredr., 168, 169; företräde hos dem, 403, 411; återvänt t. Sverige, 403, 409.

- Vlffsby kyrka** i Åbo stift, 290.
- Wllene** (Ullened s. i Wilske här., Westerg.), 75.
- Vlleraaker**, här. (Upl.), 239; Staffan Henriksson fogde derst., 174; Ærengissel d:o, 302.
- Vmo** (Umeå) s:n, lappskatten deraf bortförlänt, 306.
- Vngaren** [-eren], kon. af U. strider m. Turkarne, 423; hans syster gift m. erkehertig Ferdinand af Österrike, *ib.*: 200,000 Turkar tågat mot U., *ib.*; kon. af U. har stor hjälp af påfven, 423, 426.
- Vongeberg** (Wänga gruffält i Finspångs län), gård deraf, 232.
- Wonggha** s:n (i Ås här., Wenersb. län, l. i Skån. h., Skarab.), 74, 75.
- Wpland** [-dh, -dth], derom, 236, 237; bref t. rikets råd derst., 116; — t. fogdarne derst., *ib.*: förteckning på frälset derst., 226, 227; fogdar derst., 234; gård deraf, 235; dyrt saltköp derst., 336; bref fr. menige allmogen derst. t. rikets öfrige landskap om S. Norby, 361, 361; t. Smål. o. Westergötl. om landsköp m. m., 362—364.
- Wplanden** (Svealand), 406.
- Wpsala** [-psz-, Ubs-], 156—158 o. flerst.; fogdarne i Upl. skola möta kon. derst., 116; bref dit om handeln m. Holländ., 121; mäster Jöryien domprost derst., 161, 239; bref t. capitlet om gård af klerkeriet t. betal. af rikets gäld, 322; Staffan Hindricsson fogde derst., 234, 306; gård af staden, 230, 232; af kyrkan, 232; Jöns dæchen derst., 239; Ærengissel fogde derst., 302; två gatubodar frändömda domkyrkan o. upplättna Niels Jerlsson, 310.
- **archielectus** derst., 5, 36; förläning, 11; Peder Grym aktat sig t. honom, 194; kon:s misstank. mot hon., 194; electi rusttjenst, 226.
- **kloster**, 174.
- **stift**, 293; rykte derifrån, 112; gård deraf, 248, 322; vapensyn m. frälset derst., 318, 319.
- Wpvidinga** här. (i Smål.); Trudt Andersson fogde derst., 233.
- Wretha** kloster (se reg. t. 1:a del.), om borgläger derst., 124.
- Wtze** elf i Lappland, 151.
- Wålesåthe**, Anders, ryskt sändebud t. kon. Christiern, 150.
- Wårfruberga** kloster, 243.
- Wåganläggning**, fr. Westervik till Casper Koobergs hytta, 24.

Y.

- Ydhre** [Ydhra, Ytheroo] här. i Smål., nu i Östergötl., 241; häradsrätten derst. förlänt t. Jönss Nielsson, 49; konungsfodringen derst. förlänt t. dens., 273.
- Ylian**, hustru, se **Ilian**.
- Yxeielkar**, alle Y. förlänte t. Eschil Michelsson, 139.

Z.

- Zabaroo**, Joh. Constantinson, se Szabarow.

Å.

Se Aa.

Ä.

- Änxöö**, 227; se vid. Engsö.
- Ärter**, erläggas i gård, 20, 21; requir. fr. Finl., 39; fr. Östergötl., 311.
Se vidare Æ.

Ö.

- Öchneboo** [Ochnabo], här. i Söderml., 240; Rasmus Skån. fogde derst., 200.
- Öland**, Jah. Kyle lagman derst., 53; befaradt anfall af S. Norby derst., 123, 219; krigsfolk inquarteras hos prest. derst., 128; bisk. Brasks förfar. derst., 166; resa dit, 366; Lyder Fincke fogde derst., 334; Arv. Westgötes förhåll. derst., 406; förlän. deraf återlemn. af Arv. Westg. t. kon., 427, 428.

Öneköpfung, se Enköping.

Örby gård (se reg. t. 2:a del.), 138; lemnas t. hustru Birgitta Christiernsdott. (Wasa), 130, 131.

Örebro, 86—89; innebygg. i Noraskoga berg kallas dit, 72; ransakn. o. dom. derst. af kons: nämnd, 87; bref om hand. m. Holl., 121; om bedräglig jernvigt, 330, 331; gård, 231, 232.

Öregrwnd, Claflues Skreddhare sk. hålla rådstufva derst., 137; gård, 231; dess grund tillerkänd Olaff Joghanson, 283, 284.

Örestadha, gård, 87.

Öreswnd, 407.

Örien Erikson, frälseman i Smål., 229.

Örlug, mot k. Chr.; rikets svåra gäld derf., 261.

Ösboo (Östbo här. i Smål.), 242; Gabriel (Småsven) fogde derst., 233.

Ösgöthe, Aruedt [-idt], fogde i Albo här. (i Smål.), 233; sk. indrifva skatt, 10, 56; försvarelsebr., 63; sk. förvända skatt. m. m. i oxar o. uppsända t. Sthm, 170.

Ösgöthe [-ta], Per [Pædher], återkallas fr. Norge, 330, 331.

Östergöthland [-de. -dt], gård af städ. derst., 18, 99; kyrkotionde, 99; bref t. Ö. om indrag. af Gripsholms klost., 101, 102; — t. råd. derst. om rikets betryckta ställn., 179—181; oxar få uppköpas derst. af bisk. Peder i Westerås, 187; riksråden derst. kallas t. herremöte, 188, 189, 198; — sk. utrusta s. krigsfolk, 189; — sk. lemna råd i afs. på Dansks framställn., 197, 198; förteckn. å fräls. derst., 227, 228; hjelpegård deraf, 235—237, 416, 417; inneb. missnöjde m. uppskovf. af krön., 414.

Östersjön, 120.

Österrike, erkehert. Ferdinand af, 423, 426.

Östhammars län, 239.

Österhaninge s:n förlänt t. Staffan Sassze, 126.

Östhra hæredt (i Smål.), 242; förlän. derst., 40.

Östkind, se Oskin.

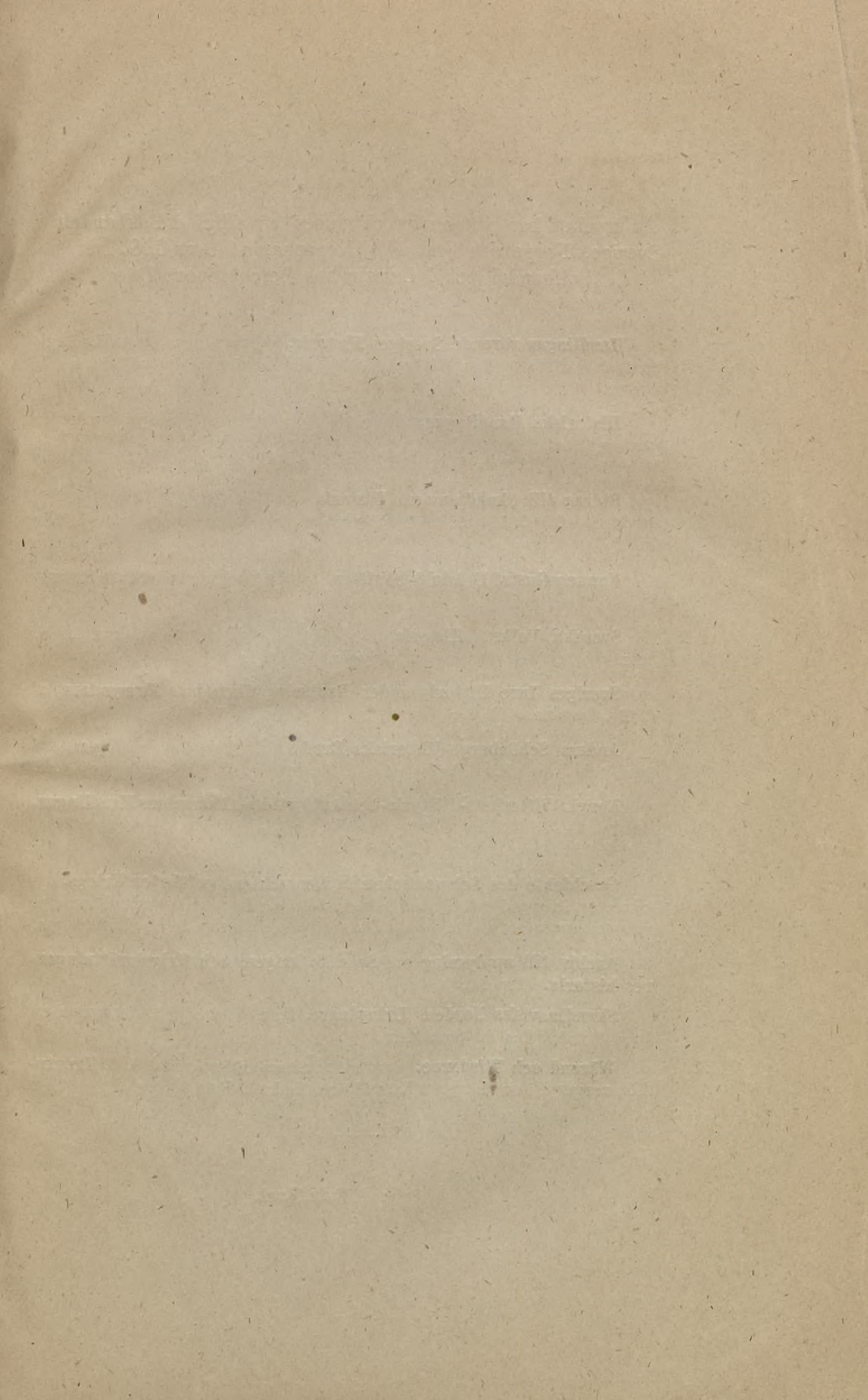
Östrabothnen (Österbotten i Finl.), kyrkotionden deraf, 286.

Öwrasäter (nu Öfversäter, lydande under Finspång i Risinge s:n, Finspångs här., Österg.), 228.

Rättelser:

Sid.	rad.	1	nedifr.	står:	förefinnas	läs:	förefinnes
» 29	» 3	»	»	<i>M.</i>	»	<i>M.</i>	
» 79	» 15	»	»	underhandlingarne	»	underhandlingarna	
» 106	» 2	»	»	uppsifr.	»	Krumme	
» 200	» 2	»	»	nedifr.	»	i bilag.	
» 353	» 5	»	»	uppsifr.	»	Rotheby	
» 361	» 16	»	»	»	»	wthij. N.	
» 365	» 12,13	»	»	»	»	Johannes	
» 373	» 12	»	»	nedifr.	»	beg äran omlejd	

Af trycket har utkommit och finnes att tillgå i Bokhandeln i Sverige, Norge och Finland, i Köpenhamn i Herr C. G. Iverséns Bokhandel, och i Leipzig hos Herr Alphons Dürr.

Handlingar rörande Sveriges Historia, Första Serien. Gústaf I:s Registratur. I, II à 3 R:dr 50 öre. Andra dito Lagförslag i Carl IX:s tid I, 5 R:dr.

Historiska Handlingar, till trycket befordrade af Kongl. Samfundet för utgifvande af Handskrifter rörande Skandinaviens Historia. Ny följd I: 4 R:dr Rmt. II: 4 R:dr Rmt. III: 4 R:dr Rmt. IV: 4 R:dr Rmt.

Bidrag till Skandinaviens Historia, ur utländska Arkiver samlade och utgifne af C. G. STYFFE. Första delen 3 R:dr Rmt. Andra delen 3 R:dr 75 öre.

Konung Gustaf II Adolfs Skrifter. Samlade och utgifne af C. G. STYFFE. Pris: 5 R:dr Rmt.

Svenska Folkets Historia från äldsta till närvarande tider af A. M. STRINNEHOLM. Fem band. — Sammandraget, tre delar 8 R:dr 50 öre.

Sveriges Inre Historia under Drottning Christinas förmyndare, af C. TH. ODHNER, 3 R:dr 50 öre.

Anders Schönbergs Historiska Bref om det Svenska regeringssättet i äldre och nyare tider. Utgifne af A. I. ARVIDSSON. Tre delar 9 R:dr 50 öre.

Kongl. Vitterhets-Historie- och Antiquitets-Akademiens Handlingar. Delarne 14—18 à 3 R:dr Rmt. Ny följd I: 4 R:dr 50 öre. II: 4 R:dr Rmt. III: 4 R:dr 50 öre. IV: 4 R:dr Rmt.

Geschichte des Schwedischen in Deutschland geführten Kriegs, aus glaubwürdigen und mehrentheils Original-Acten, Documenten und Relationen zusammengetragen von BOGISLAV PHILIPP VON CHEMNITZ. Sieben Lieferungen.

Archiv till upplysning om Svenska krigens och Krigsinrättningarnes historia. Tre Band.

Skandinaviska Nordens Urinvånare, Bronsåldern, af S. NILSSON, i ett band 8 R:dr. D:o d:o Stenåldern.

Wärend och Wirdarne. Ett försök i Svensk Ethnologi af G. O. HYLÉN-CAVALLIUS. Första häftet 2 R:dr 50 öre, Andra 2 R:dr 75 öre.

Pris: 4 R:dr Rmt.

6000122406

Göteborgs universitetsbibliotek

